SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 1345

Warszawa, 11 lutego 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

- o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy panią poseł Martę Golbik.

(-) Piotr Adamowicz; (-) Urszula Augustyn; (-) Władysław Bartoszewski; (-) Sylwia Bielawska; (-) Paweł Bliźniuk; (-) Mateusz Bochenek; (-) Izabela Bodnar; (-) Piotr Borys; (-) Elżbieta Burkiewicz; (-) Marek Jan Chmielewski; (-) Alicja Chybicka; (-) Zofia Czernow; (-) Adam Dziedzic; (-) Joanna Frydrych; (-) Konrad Frysztak; (-) Patryk Gabriel; (-) Krzysztof Gadowski; (-) Włodzisław Giziński; (-) Marta Golbik; (-) Stanisław Gorczyca; (-) Małgorzata Gromadzka; (-) Barbara Grygorcewicz; (-) Iwona Hartwich; (-) Łukasz Horbatowski; (-) Klaudia Jachira; (-) Maria Małgorzata Janyska; (-) Patryk Jaskulski; (-) Dominik Jaśkowiec; (-) Marcin Józefaciuk; (-) Piotr Kandyba; (-) Jacek Karnowski; (-) Iwona Karolewska; (-) Katarzyna Kierzek-Koperska; (-) Ewa Kołodziej; (-) Magdalena Małgorzata Kołodziejczak; (-) Rafał Komarewicz; (-) Zbigniew Konwiński; (-) Tomasz Kostuś; (-) Urszula Koszutska; (-) Aleksandra Kot; (-) Piotr Kowal; (-) Iwona Maria Kozłowska; (-) Maria Joanna Koźlakiewicz; (-) Iwona Małgorzata Krawczyk; (-) Michał Krawczyk; (-) Wojciech Król; (-) Katarzyna Królak; (-) Marek Krząkała; (-) Adam Krzemiński; (-) Henryka Krzywonos-Strycharska; (-) Anita Kucharska-Dziedzic; (-) Bożena Lisowska; (-) Artur Jarosław Łącki; (-) Alicja Łepkowska-Gołaś; (-) Dorota Łoboda; (-) Magdalena Łośko; (-) Alicja Łuczak; (-) Krystian Łuczak; (-) Dorota Marek; (-) Paweł Masełko; (-) Katarzyna Matusik-Lipiec; (-) Jerzy Meysztowicz; (-) Arkadiusz

Myrcha; (-) Jacek Niedźwiedzki; (-) Małgorzata Niemczyk; (-) Jolanta Niezgodzka; (-) Tomasz Piotr Nowak; (-) Wanda Nowicka; (-) Barbara Okuła; (-) Barbara Oliwiecka; (-) Mirosław Adam Orliński; (-) Paweł Papke; (-) Urszula Pasławska; (-) Karolina Pawliczak; (-) Małgorzata Pępek; (-) Krzysztof Piątkowski; (-) Katarzyna Maria Piekarska; (-) Lucjan Marek Pietrzczyk; (-) Kazimierz Plocke; (-) Elżbieta Anna Polak; (-) Mariusz Popielarz; (-) Renata Rak; (-) Magdalena Roguska; (-) Wiesław Różyński; (-) Krystyna Sibińska; (-) Arkadiusz Sikora; (-) Marcin Skonieczka; (-) Waldemar Sługocki; (-) Weronika Smarduch; (-) Anna Sobolak; (-) Marek Sowa; (-) Katarzyna Stachowicz; (-) Franciszek Sterczewski; (-) Piotr Paweł Strach; (-) Paweł Suski; (-) Andrzej Szewiński; (-) Adam Szłapka; (-) Henryk Szopiński; (-) Krystyna Szumilas; (-) Ewa Szymanowska; (-) Łukasz Ściebiorowski; (-) Paweł Śliz; (-) Apoloniusz Tajner; (-) Tadeusz Tomaszewski; (-) Wioleta Tomczak; (-) Maciej Tomczykiewicz; (-) Małgorzata Tracz; (-) Tomasz Trela; (-) Katarzyna Ueberhan; (-) Aleksandra Karolina Uznańska-Wiśniewska; (-) Robert Wardzała; (-) Joanna Wicha; (-) Dariusz Wieczorek; (-) Adrian Witczak; (-) Mariusz Witczak; (-) Przemysław Witek; (-) Kamil Wnuk; (-) Anna Wojciechowska; (-) Bogusław Wołoszański; (-) Maciej Wróbel; (-) Bartosz Zawieja; (-) Witold Zembaczyński; (-) Urszula Sara Zielińska; (-) Jolanta Zięba-Gzik; (-) Anna Maria Żukowska.

Projekt

U S T A W A

z dnia …… 2025 r.

o zawodzie psychoterapeuty

oraz samorządzie zawodowym

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zasady organizacji i działania samorządu zawodowego psychoterapeutów.

2. Zawód psychoterapeuty jest zawodem zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant wykonuje swój zawód samodzielnie. W wykonywaniu swoich obowiązków podlega jedynie ustawom, uchwałom organów samorządu zawodowego psychoterapeutów, zwanego dalej "samorządem", zawodowym standardom i zasadom etycznym.

4. Tytuł zawodowy "psychoterapeutka" i "psychoterapeuta" podlega ochronie prawnej.

5. Zawód psychoterapeuty może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą.

6. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

1) Psychoterapeucie - należy przez to rozumieć osobę stosującą psychoterapię, w szczególności psychoterapeutkę i psychoterapeutę, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie;
2) psychoterapeucie aplikancie - należy przez to rozumieć osobę szkolącą się w zakresie psychoterapii, w szczególności psychoterapeutkę aplikantkę lub psychoterapeutę aplikanta, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie;
3) superwizorze - należy przez to rozumieć osobę prowadzącą superwizję, w szczególności superwizora lub superwizorkę, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie;

4) superwizorze aplikancie - należy przez to rozumieć osobę szkolącą się w zakresie prowadzenia superwizji psychoterapii, w szczególności superwizorkę aplikantkę lub superwizora aplikanta, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie.

7. Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o wykonywaniu psychoterapii przez specjalistę w dziedzinie psychoterapii, specjalistę w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży jest to równorzędne z wykonywaniem psychoterapii przez Psychoterapeutę na podstawie odpowiedniego certyfikatu – jest to każda osoba z prawem do wykonywania zawodu psychoterapeuty na podstawie niniejszej ustawy.

8. Psychoterapia, o której mowa w ust. 7, udzielana w ramach rehabilitacji w rozumieniu art. 4 pkt 22 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2023., poz. 1939), psychoterapia osób uzależnionych od alkoholu oraz psychoterapia członków rodzin, o której mowa w art. 22 ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) jest realizowana na zasadach określonych w tych ustawach.

Art. 2. 1.Wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu w obszarze funkcjonowania psychicznego, relacyjnego i społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi lub zagrożonych ich wystąpieniem albo nawrotom, w celu poprawy jakości życia, redukcji objawów, rozwoju osobowości i kompetencji psychologicznych, polegającym na:

1) prowadzeniu konsultacji psychoterapeutycznych,
2) diagnozie psychoterapeutycznej,
3) kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii,
4) prowadzeniu psychoterapii,

w tym wykonywaniu czynności wymienionych w pkt 1-4 w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.

2. Wykonywanie zawodu psychoterapeuty odbywa się poprzez prowadzenie psychoterapii w ramach modelu teoretycznego i standardów zawodowych i etycznych, stosowanych w podejściu psychoterapeutycznym, zawartym w jednej z pięciu grup podejść:

1) humanistyczno-doświadczeniowej,
2) integracyjnej oraz wielomodalnościowej,
3) poznawczej lub behawioralnej,
4) psychoanalitycznej oraz psychodynamicznej,
5) systemowej,

zwanej dalej “grupą podejść psychoterapeutycznych”.

3. Grupa podejść psychoterapeutycznych składa się z poszczególnych podgrup podejść psychoterapeutycznych, zwanych dalej “podejściami psychoterapeutycznymi”, utworzonych oraz przyporządkowanych do danej grupy podejść psychoterapeutycznych na podstawie uchwały Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów.

4. Za wykonywanie zawodu psychoterapeuty uważa się również:

1) prowadzenie przez psychoterapeutę badań naukowych w dziedzinie psychoterapii;
2) prowadzenie działalności dydaktycznej w zakresie psychoterapii;
3) prowadzenie superwizji procesów psychoterapii lub superwizji prowadzonych przez innego psychoterapeutę, polegającej na opiece merytorycznej, monitorowaniu i analizowaniu tych procesów;
4) prowadzenie działań edukacyjnych lub profilaktycznych w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i psychoterapii;
5) prowadzenie działalności polegającej na popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego;
6) wykonywanie pracy psychoterapeuty na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem lub organizowaniem psychoterapii;
7) pełnienie funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.

Art. 3. Psychoterapeuta wykonuje swój zawód osobiście.

Art. 4. Psychoterapię świadczy się na rzecz osób fizycznych.

Art. 5. 1. Psychoterapeuta wykonuje swoje usługi w formach zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności:

1) w ramach stosunku pracy;
2) na podstawie umowy cywilnoprawnej;
3) na podstawie mianowania;
4) w ramach działalności gospodarczej;
5) w ramach spółki cywilnej;
6) w ramach spółek prawa handlowego;
7) w ramach wolontariatu.

2. Najniższe wynagrodzenie psychoterapeuty wykonującego zawód w ramach podmiotu leczniczego odpowiada współczynnikowi pracy dla najniższego wynagrodzenia pracownika wykonującego zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem

magisterskim i specjalizacją w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. 2017 poz. 1473).

3. Najniższe wynagrodzenie psychoterapeuty aplikanta wykonującego zawód w ramach podmiotu leczniczego odpowiada współczynnikowi pracy dla najniższego wynagrodzenia pracownika wykonującego zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem magisterskim w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. 2017 poz. 1473).

Art. 6. 1. Psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci tworzą samorząd.

2. Samorząd posiada osobowość prawną, jest niezależny w wykonaniu swoich zadań i podlega wyłącznie przepisom prawa.

3. Psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci przynależą do samorządu z mocy prawa.

Art. 7. Nadzór nad działalnością samorządu zawodowego sprawuje minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej w zakresie i formach określonych niniejszą ustawą.

Rozdział 2
Zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty

Art. 8. 1. Prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty powstaje z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów. Wpisu dokonuje Regionalna Rada Psychoterapeutów właściwa ze względu na planowane miejsce wykonywania zawodu.

2. Wniosek o dokonanie wpisu do Rejestru Psychoterapeutów składa się niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wyniku egzaminu certyfikującego.

3. Wniosek o dokonanie wpisu zawiera informacje wskazane w art. 17 ust. 1 niniejszej ustawy.

4. Psychoterapeuta aplikant może rozpocząć prowadzenie psychoterapii po spełnieniu wymogów z art. 13 oraz uzyskaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

5. Osoba, która spełniła kryteria wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów ma prawo złożyć wniosek o dokonanie wpisu do tego rejestru w terminie 3 lat od ukończenia drugiego roku akredytowanego szkolenia. Jeśli wniosek nie zostanie złożony w tym terminie, złożenie wniosku jest dopuszczalne po ponownym podjęciu akredytowanego szkolenia i ukończeniu drugiego roku szkolenia oraz spełnieniu warunków, o których mowa w art. 13.

6. Psychoterapeuta, wobec którego podjęto decyzję o dokonaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów składa ślubowanie w języku polskim.

7. Rota ślubowania składanego przez psychoterapeutę ma następujące brzmienie: „Przyjmując z szacunkiem i wdzięcznością dla moich Mistrzyń i Mistrzów nadany mi tytuł Psychoterapeuty/ Psychoterapeutki, w pełni świadomy/a związanych z nim obowiązków, ślubuję uroczyście w wykonywaniu zawodu psychoterapeuty/ psychoterapeutki kierować się zawsze dobrem osoby korzystającej z psychoterapii, obowiązki zawodowe wypełniać sumiennie i zgodnie z najlepszą wiedzą i przepisami prawa, dochować tajemnicy zawodowej, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki psychoterapeuty a do koleżanek i kolegów psychoterapeutów odnosić się z należytą im życzliwością, nie podważając zaufania do nich, jednak postępując bezstronnie i mając na względzie dobro osób korzystających z psychoterapii.”.

8. Ślubowanie odbiera właściwa regionalna rada psychoterapeutów.

Art. 9. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów osobę, która łącznie spełnia następujące warunki:

1) jest obywatelem polskim lub innego niż Rzeczpospolita Polska państwa;
2) posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r., w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. poz. 2202),
3) uzyskała certyfikat psychoterapeuty lub tytuł specjalisty psychoterapii lub specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, zgodnie z odrębnymi przepisami;
4) posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
5) włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie koniecznym do wykonywania zawodu psychoterapeuty;
6) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywania zawodu psychoterapeuty;
7) nie była karana za przestępstwo popełnione umyślnie;
8) upłynął termin wymieniony w art. 116 ust. 8, w przypadku gdy psychoterapeuta został pozbawiony prawa wykonywania zawodu i zostały spełnione pozostałe warunki wymienione w ustawie;
9) wykazuje nienaganną postawę etyczną.

Art. 10. Uzyskanie certyfikatu psychoterapeuty, następuje w wyniku:

1) ukończenia co najmniej 4-letniego szkolenia w zakresie psychoterapii obejmującego

łącznie co najmniej 1200 godzin szkoleniowych, dalej „godzin” na które składa się:

a) odbycie szkolenia podyplomowego w akredytowanym podmiocie szkolącym, trwającego co najmniej 4 lata, potwierdzonego zaświadczeniem lub dyplomem ukończenia szkolenia, zawierającym informację o liczbie godzin poszczególnych elementów szkolenia,
b) psychoterapia lub doświadczenie własne,
c) superwizja,
d) staż;

2) ukończenia szkolenia z podstaw psychologii i medycyny mających zastosowanie w psychoterapii oraz zdanie egzaminu w tym zakresie albo uzyskanie zwolnienia z określonej części szkolenia lub egzaminu, na zasadach określonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów;
3) zdania egzaminu certyfikującego, zorganizowanego i przeprowadzonego przez akredytowany ośrodek egzaminacyjny.

Art. 11. 1.Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów informację o uzyskaniu przez psychoterapeutę każdego kolejnego certyfikatu wydanego przez akredytowany ośrodek egzaminacyjny.

2. Psychoterapeuta niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 6 miesięcy od otrzymania informacji o uzyskaniu uprawnień potwierdzonych certyfikatem, o którym mowa w ust. 1, składa wniosek o wpis do właściwej regionalnej rady psychoterapeutów z zastrzeżeniem ust. 3.

3. Jeżeli psychoterapeuta posiada certyfikaty przynależące do różnych podejść psychoterapeutycznych, określa, które z podejść psychoterapeutycznych są przez niego aktualnie stosowane.

Art. 12. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów osobę, która posiada wykształcenie lub szkolenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli uznanie tego wykształcenia za równorzędne wynika z umów międzynarodowych lub prawa Unii Europejskiej, a w szczególności jeżeli uzyskany dyplom ukończenia studiów wyższych na podstawie odrębnych przepisów jest honorowany w Polsce i odpowiada tytułowi wymienionemu w art. 9 pkt 2 lub ukończone szkolenie jest porównywalne z wymaganiami art 9 pkt 3 oraz spełnia kryteria art. 9 pkt 1 i 4-9.

Art. 13. 1. Tymczasowe prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty powstaje z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

2. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów osobę, która spełnia wymogi art. 9 pkt 1-2 i 4-9, oraz która:

1) ukończyła drugi rok szkolenia w akredytowanym przez samorząd podmiocie szkolącym albo ukończyła drugi rok szkolenia psychoterapeutycznego, o którym mowa w art. 180, rozpoczętego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, albo ukończyła drugi rok szkolenia w ramach specjalizacji, o którym mowa w art. 9.pkt 3;
2) posiada zaświadczenie o kontynuowaniu szkolenia wraz z opinią kierownika merytorycznego szkolenia lub podmiotu szkolącego, wskazującą na możliwość wykonywania zawodu albo zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w pkt 1;
3) posiada zaświadczenie od superwizora o możliwości rozpoczęcia superwizji;
4) zdała egzamin z podstaw psychologii i medycyny, o którym mowa w art. 55 ust. 6 lub przysługuje jej zwolnienie z tego egzaminu na zasadach określonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów.

2. Psychoterapeuta aplikant jest zobowiązany do stałego uczestniczenia w superwizji psychoterapii podczas wykonywania zawodu psychoterapeuty i zgłaszania tego faktu regionalnej radzie psychoterapeutów.

3. Psychoterapeuta aplikant jest zobowiązany raz w roku dostarczyć regionalnej radzie psychoterapeutów zaświadczenie o kontynuowaniu szkolenia oraz poinformować o uzyskaniu zaświadczenia o ukończeniu akredytowanego szkolenia.

4. Jeżeli psychoterapeuta aplikant, nie uzyskał certyfikatu psychoterapeuty lub tytułu specjalisty w dziedzinie psychoterapii lub psychoterapii dzieci i młodzieży w terminie 10 lat od dnia dokonania wpisu w Rejestrze Psychoterapeutów Aplikantów lub nie spełnia innych kryteriów i obowiązków określonych w niniejszym artykule, wpis ten jest wykreślany.

Art. 14. Wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów dokonuje na wniosek zainteresowanego regionalna rada psychoterapeutów właściwa dla miejsca wykonywania zawodu zainteresowanego

Art. 15. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant jest obowiązany zawiadomić regionalną radę psychoterapeutów o podjęciu wykonywania zawodu, formie jego wykonywania, nazwie działalności gospodarczej lub spółki, o adresie miejsca wykonywania zawodu oraz podać adres do doręczeń.

2. Osoba wpisana do Rejestru Psychoterapeutów lub Psychoterapeutów Aplikantów jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić regionalną radę psychoterapeutów o zmianie danych, o których mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zaistnienia okoliczności stanowiących podstawę zmiany wpisu.

3. Zmiana właściwości miejscowej regionalnej rady psychoterapeutów lub złożenie wniosku o wykreślenie z rejestru psychoterapeutów lub psychoterapeutów aplikantów, nie wpływa na kontynuowanie postępowania dyscyplinarnego lub zmianę właściwości regionalnego sądu koleżeńskiego, względem wszczętego wcześniej postępowania.

Art. 16. Pisma w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy doręcza się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).

Art. 17. 1. Rejestr Psychoterapeutów zawiera:

1) imię (imiona) i nazwisko;
2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość: nazwę i numer dokumentu oraz kraj jego wydania;
3) obywatelstwo;
4) adres właściwy dla korespondencji;
5) formę wykonywania zawodu psychoterapeuty;
6) numer prawa do wykonywania zawodu;
7) numery certyfikatów psychoterapeuty i nazwę ośrodka egzaminacyjnego lub podmiotu wydającego lub informację dotyczącą posiadanej specjalizacji;
8) tytuły oraz numery dyplomów i zaświadczeń o ukończonych szkoleniach;
9) informację o aktualnej przynależności do podejść psychoterapeutycznych stosowanych przez psychoterapeutę, które zadeklarował zgodnie z trwającym lub ukończonym szkoleniem;
10) informację o ilości godzin i rodzaju doskonalenia zawodowego;
11) informację o posiadaniu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty w innym państwie niż Rzeczpospolita Polska;
12) datę rozpoczęcia wykonywania zawodu psychoterapeuty;
13) informację o zaprzestaniu wykonywania zawodu psychoterapeuty;
14) informację o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty;
15) informację o wygaśnięciu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty;
16) informację o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów;
17) datę i oznaczenie orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński;
18) informację o tymczasowym zawieszeniu wykonywania zawodu;
19) informację o prowadzeniu superwizji lub w pełnieniu funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią;
20) informację o karach dyscyplinarnych, w tym o ich rodzaju, datach wykonania i zatarcia

kary.

2. Rejestr Psychoterapeutów jest jawny w zakresie następujących danych i informacji dotyczących psychoterapeuty:

1) imienia i nazwiska;
2) formy wykonywania zawodu psychoterapeuty;
3) numeru prawa do wykonywania zawodu;
4) numerów certyfikatów psychoterapeuty i nazw ośrodków egzaminacyjnych, które wydały certyfikaty;
5) tytuły oraz numery dyplomów i zaświadczeń o ukończonych szkoleniach;
6) informacji o aktualnie stosowanych podejściach psychoterapeutycznych.

3. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 13 - 19, Rejestr Psychoterapeutów jest jawny na wniosek podmiotów, które wykażą w tym interes prawny.

Art. 18. 1.Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów zawiera dane, wymienione w art. 17 ust. 1 z wyjątkiem pkt 6-7, 11 a ponadto:

1) informację o czasowym prawie do wykonywania zawodu oraz termin do którego obowiązuje;
2) dane superwizora, który superwizuje pracę psychoterapeuty aplikanta;
3) dane podmiotu szkolącego, w którym szkoli się psychoterapeuta aplikant oraz termin złożenia ostatniego zaświadczenia o kontynuowaniu lub ukończeniu szkolenia;
4) informacje o uprawnieniach zawodowych nabytych za granicą.

2. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 17 ust. 2 pkt 1,2,5, 8 i 9 Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów jest jawny.

3. Jawna jest również informacja o przynależności psychoterapeuty aplikanta do podejścia, w którym się szkoli.

4. W zakresie informacji, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 13 - 19, Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów jest jawny na wniosek podmiotów, które wykażą w tym interes prawny.

Art. 19. 1. Regionalna rada psychoterapeutów podejmuje uchwałę o dokonaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów, na wniosek zainteresowanego.

2. Wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów podlega jednorazowej opłacie, której wysokość i sposób uiszczania ustala Krajowa Rada Psychoterapeutów w drodze uchwały.

3. Szczegółowy wzór wniosku o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów określa Krajowa Rada Psychoterapeutów.

4. Do wniosku o wpis do Rejestru Psychoterapeutów, osoba ubiegająca się o wpis jest obowiązana dołączyć:

1) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż 30 dni przed złożeniem wniosku;
2) potwierdzenie uiszczenia opłaty;
3) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, o których mowa w art. 9 pkt 3 lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów, o których mowa w art. 13;

5. Cudzoziemiec, ubiegający się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów zobowiązany jest dołączyć także:

1) dokument potwierdzający obywatelstwo tłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego oraz wskazanie dokumentu, na podstawie którego cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej uzyskał prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub innego dowodu potwierdzającego posiadanie przez cudzoziemca prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli dotyczy;
2) oryginał tłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego lub notarialnie poświadczoną kopię zaświadczenia wydanego przez właściwe organy państwa lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, stwierdzające, że zgodnie z prawem wykonuje w tym państwie zawód psychoterapeuty oraz że w chwili składania oświadczenia nie obowiązuje go zakaz wykonywania zawodu psychoterapeuty, nawet tymczasowy;
3) zaświadczenie o wykonywaniu zawodu psychoterapeuty przez co najmniej rok w okresie ostatnich dwóch lat albo dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe, w przypadku gdy zawód psychoterapeuty nie jest regulowany w państwie siedziby lub miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis;
4) oryginały tłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego lub notarialnie poświadczoną kopię dokumentów potwierdzających kwalifikacje do wykonywania zawodu psychoterapeuty, tłumaczonych na język polski;
5) pisemne oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych oraz

prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty w danym państwie.

6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5 pkt 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r., poz. 17, 1228, 1907, 1965). Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń.

7. W przypadku uzasadnionych wątpliwości dotyczących autentyczności zaświadczenia, dyplomów, świadectw lub innych dokumentów wydanych przez odpowiednie władze lub organizacje państwa lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym Krajowa, Izba Psychoterapeutów może zwrócić się do odpowiednich władz lub organizacji tego państwa o potwierdzenie autentyczności dyplomów, świadectw lub innych dokumentów wydanych przez to państwo oraz o poświadczenie, że psychoterapeuta zamierzający wykonywać zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał wykształcenie zgodne z przepisami obowiązującymi w tym państwie.

Art. 20. 1. Regionalna rada psychoterapeutów podejmuje uchwałę o dokonaniu lub odmowie dokonania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów w terminie 30 dni od złożenia wniosku przez wnioskodawcę.

2. W przypadku stwierdzenia, że wniosek zawiera braki formalne, regionalna rada psychoterapeutów wzywa wnioskodawcę do ich uzupełnienia w terminie 30 dni.

3. Jeżeli wnioskodawca nie uzupełni braków w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia, wniosek o wpis do Rejestru Psychoterapeutów lub Psychoterapeutów Aplikantów nie podlega rozpatrzeniu. Nie stanowi to jednak przeszkody do ponownego złożenia wniosku o wpis do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

4. Od uchwały o odmowie dokonania wpisu, o której mowa w ust. 1 wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów w terminie 30 dni od daty doręczenia wnioskodawcy uchwały.

5. Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o utrzymaniu w mocy decyzji regionalnej rady psychoterapeutów lub o jej zmianie, bądź uchyleniu dokonania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów w terminie 30 dni od daty wpływu odwołania, o którym mowa w ust. 4.

6. Od decyzji Krajowej Rady Psychoterapeutów w terminie 30 dni zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r., poz. 935, 1685).

7. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia ponaglenia do Krajowej Rady Psychoterapeutów.

8. Krajowa Rada Psychoterapeutów w terminie 7 dni wydaje postanowienie, w którym wskazuje czy regionalna rada psychoterapeutów dopuściła się bezczynności, a w sytuacji stwierdzenia bezczynności zobowiązuje regionalną radę psychoterapeutów do załatwienia sprawy w wyznaczonym terminie. Krajowa Rada Psychoterapeutów stwierdzając bezczynność regionalnej rady psychoterapeutów zarządza wyjaśnienie przyczyn bezczynności a w razie potrzeby zarządza podjęcie środków zapobiegających bezczynności w przyszłości.

9. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 5 i 8 wnioskodawcy przysługuje skarga na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.

Art. 21. Regionalna rada psychoterapeutów na wniosek osoby wpisanej do rejestru, wydaje wypis skrócony lub pełnym w zakresie dotyczącym tej osoby. Za wydanie wypisu nie pobiera się opłat.

Art. 22. Krajowa Rada Psychoterapeutów w drodze uchwały określa szczegółowe zasady prowadzenia rejestrów wymienionych w ustawie.

Art. 23. 1. Organy prowadzące rejestry, wymienione w ustawie prostują z urzędu wpisy zawierające oczywiste błędy lub niezgodności ze stanem faktycznym.

2. Regionalne rady psychoterapeutów z urzędu usuwają wpisy o ukaraniu psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów po zatarciu skazania.

Art. 24. 1. Możliwość posługiwania się tytułem psychoterapeuty powstaje z chwilą wpisu do Rejestru Psychoterapeutów. Przewiduje się możliwość wystawienia zaświadczenia o prawie do wykonywania zawodu do czasu wydania przez właściwą radę regionalną dyplomu, poświadczającego prawo do wykonywania zawodu.

2. Właściwy Minister po zasięgnięciu opinii odpowiedniej Krajowej Rady, określa w drodze rozporządzenia wzór dyplomu poświadczającego prawo do wykonywania zawodu.

Art. 25. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant ma prawo kształcić się i być egzaminowany w ramach standardów zawodowych wybranego przez siebie podejścia psychoterapeutycznego.

2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant ma prawo do rozpatrywania jego sprawy przed sądem koleżeńskim, orzekającym w składzie złożonym z psychoterapeutów, należących do podejścia psychoterapeutycznego, które reprezentuje za wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 106 ust. 4 pkt 3.

Art. 26. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant wykonują swój zawód z należytą starannością, z poszanowaniem godności i intymności osoby korzystającej z psychoterapii, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy, normami etycznymi i standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego, które reprezentuje.

2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant nie narzucają osobie korzystającej z psychoterapii własnego paradygmatu światopoglądowego oraz zachowują neutralną postawę wobec cech indywidualnych, kontekstu kulturowego, społecznego, etnicznego, rodzinnego, relacyjnego i seksualnego, religijnego, preferencji oraz systemu wartości osoby korzystającej z psychoterapii.

3. Przy wykonywaniu zawodu psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant stosuje te metody psychoterapii i podejścia psychoterapeutyczne, w których uzyskał udokumentowaną wiedzę i umiejętności.

4. Obowiązkiem psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta jest doskonalenie zawodowe mające na celu pogłębianie i aktualizowanie swojej wiedzy oraz umiejętności zawodowych z zakresu psychoterapii, a także z innych zakresów związanych z prowadzeniem psychoterapii, na zasadach określonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia psychoterapeutycznego stosowanego przez psychoterapeutę.

Art. 27. Psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant informuje osobę korzystającą z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego o planowanych działaniach, zakresie, warunkach i celu psychoterapii, wynagrodzeniu oraz standardach zawodowych prowadzenia psychoterapii.

Art. 28. 1. Psychoterapeuta wykonuje czynności zawodowe w bezpośrednim kontakcie lub z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności.

2. Psychoterapia może być prowadzona z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności, jeśli jest to zgodne z dobrem osoby korzystającej z psychoterapii i zasadami stosowanego podejścia psychoterapeutycznego.

3. Prowadzenie procesu psychoterapii w formie zdalnej, utrwalanie, wykorzystywanie w celach dydaktycznych i naukowych materiałów pochodzących z procesu psychoterapii lub superwizji umożliwiających rozpoznanie uczestników wymaga zgody osób, których to dotyczy.

Art. 29. 1. Psychoterapeuta może prowadzić psychoterapię jedynie za zgodą osoby korzystającej z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego.

2. W przypadku prowadzenia psychoterapii osoby małoletniej, która ukończyła 16 lat do jej podjęcia wymagane jest uzyskanie także jej zgody.

3. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, osoba korzystająca z psychoterapii może wyrazić zgodę na włączenie do procesu psychoterapii innej osoby, w szczególności osoby bliskiej.

4. Jeżeli w trakcie psychoterapii wskazane jest podjęcie współpracy z innym podmiotem lub specjalistą, psychoterapeuta po uzyskaniu zgody osoby korzystającej z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego, jest uprawniony do jej nawiązania.

5. W przypadku, w którym przedstawiciel ustawowy małoletniego, który ukończył 16 lat, wyrażającego zgodę na prowadzenie psychoterapii, nie wyraża zgody, o której mowa w ust. 1, zgodę na przyjęcie na psychoterapii wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego.

6. Osoba małoletnia, która ukończyła 16 lat, której dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu lub zdrowiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, może być przyjęta na psychoterapię bez zgody jej przedstawiciela ustawowego.

7. Psychoterapeuta ma obowiązek poinformować o rozpoczęciu psychoterapii w trybie wskazanym w ust. 6 sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego.

8. Na podstawie otrzymanego zawiadomienia sąd opiekuńczy, o którym mowa w ust. 7, wszczyna postępowanie dotyczące rozstrzygnięcia w sprawie kontynuacji psychoterapii bez zgody przedstawiciela ustawowego.

9. Psychoterapię można świadczyć bez zgody osoby korzystającej z psychoterapii w sytuacjach określonych przepisami kodeksu karnego, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 46), oraz w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r., poz. 917).

Art. 30. 1. Psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant może odmówić przyjęcia osoby do psychoterapii lub przerwać trwającą psychoterapię, w szczególności jeżeli przyjęcie lub jej dalsze prowadzenie byłoby niecelowe ze względu na dobro osoby korzystającej z psychoterapii lub istnieją uzasadnione wątpliwości co do możliwości osiągnięcia celu psychoterapii.

2. Jeżeli zaistnieją okoliczności, o których mowa w ust. 1, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant udziela takiej osobie informacji o możliwości uzyskania odpowiedniej formy profesjonalnego wsparcia.

Art. 31. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z osobą korzystającą z psychoterapii, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty.

2. Superwizor oraz osoby uczestniczące w superwizji grupowej mają obowiązek zachować informacje dotyczące prezentowanego procesu psychoterapeutycznego w tajemnicy. Materiał przygotowany do superwizji musi zostać zapisany w taki sposób, aby nie można było zidentyfikować osoby, której dotyczy, z zastrzeżeniem art. 28 ust. 3.

3. Jeżeli w wykonywaniu czynności zawodowych przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta uczestniczą inne osoby, obowiązki wynikające z tego artykułu stosuje się odpowiednio do tych osób.

4. W dokumentacji dotyczącej badań lub przebiegu psychoterapii osoby, wobec której podjęto czynności wynikające z niniejszej ustawy, nie utrwala się oświadczeń obejmujących przyznanie się do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary.

5. Nie wolno przesłuchiwać osób obowiązanych do zachowania tajemnicy, jako świadków na okoliczność wypowiedzi osoby, wobec której podjęto czynności wynikające z niniejszej ustawy, co do popełnienia przez nią czynu zabronionego pod groźbą kary.

6. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie.

7. Przepisu ust. 1-4 nie stosuje się jeżeli:

1) istnieje poważne zagrożenie dla życia i zdrowia osoby korzystającej z psychoterapii lub dla życia i zdrowia innych osób;
2) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji związanych z prowadzeniem psychoterapii o osobie korzystającej z psychoterapii innym osobom wykonującym zawód psychoterapeuty lub zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń;
3) podjęte zostaje dochodzenie roszczeń przez bliskich, po śmierci osoby korzystającej z psychoterapii, po zwolnieniu z tajemnicy zawodowej przez sąd;
4) psychoterapeuta stał się niezdolny do wykonywania swoich obowiązków i zachodzi konieczność objęcia osób korzystających z psychoterapii dalszą opieką psychoterapeutyczną przez innego psychoterapeutę; przekazaniu ulegają dane niezbędne do nawiązania kontaktu z osobą korzystającą z psychoterapii;
5) osoba korzystająca z psychoterapii lub jej przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy zawodowej przez psychoterapeutę po uprzednim poinformowaniu tych osób o skutkach ujawnienia tajemnicy zawodowej niekorzystnych dla tej osoby, lub tak stanowią odrębne przepisy.

8. W przypadkach, o których mowa w ust. 7, jeżeli psychoterapia dotyczyła większej liczby osób, w szczególności w przypadku terapii par, rodzinnej lub grupowej, psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji dotyczących innych uczestników psychoterapii niż osoba, co do której zastosowano ust. 7.

Art. 32. 1. Psychoterapeuta oraz psychoterapeuta aplikant podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych.

2. Obowiązek ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy psychoterapeutów niewykonujących czynnie zawodu.

3. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychoterapeutów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Rozdział 3
Przetwarzanie danych osobowych

Art. 33 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant prowadzi dokumentację i zbiera dane osobowe w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu psychoterapeuty.

2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant jest obowiązany przechowywać dokumentację, o której mowa w ust. 1, przez okres 5 lat od zakończenia psychoterapii, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących okresów przechowywania dokumentacji, w ramach wykonywania świadczeń opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

3. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji, o której mowa w ust. 1.

Rozdział 4

Szkolenie psychoterapeutów aplikantów i psychoterapeutów

Art. 34. 1. Szkolenie akredytowane prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty mogą prowadzić podmioty szkolące, które uzyskały akredytację do prowadzenia takiego szkolenia i zostały wpisane do Rejestru Podmiotów Szkolących.

2. Krajowa Rada Psychoterapeutów ma obowiązek wydania akredytacji na prowadzenie działalności w przedmiocie prowadzenia szkolenia w zakresie psychoterapii i wpisania do Rejestru Podmiotów Szkolących, podmiot który łącznie spełnia następujące warunki:

1) zapewnia kadrę dydaktyczną, która daje rękojmię prowadzenia zajęć na wysokim poziomie merytorycznym i etycznym, złożoną z:
   a) co najmniej 3 superwizorów tworzących radę programową,
   b) psychoterapeutów lub superwizorów w ilości odpowiadającej liczebności uczestników szkolenia akredytowanego;
2) zapewnia uczestnikom szkolenia możliwość uczestniczenia w zajęciach uzupełniających z psychologii i medycyny organizowanych przez samorząd lub w ramach podmiotu szkolącego;
3) posiada program szkolenia, który uzyskał pozytywną opinię komisji ekspertów, składającej się z przedstawicieli ośrodka egzaminacyjnego, w którym absolwenci podmiotu szkolącego będą zdawali egzaminy. Komisja ekspertów ma obowiązek wysłuchania przedstawiciela podmiotu ubiegającego się o akredytację;
4) posiada opracowany system weryfikacji kandydatów do szkolenia oraz monitorowania kształcenia i oceny psychoterapeutów aplikantów;
5) posiada wewnętrzny system oceny jakości kształcenia;
6) posiada regulacje antymobbingowe;
7) prowadzi dokumentację, zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Psychoterapeutów;
8) zapewnia warunki lokalowe i socjalne do prowadzenia zajęć;
9) podmiotem szkolącym nie może być podmiot wpisany do rejestru ośrodków egzaminacyjnych;
10) podmiot szkolący może uzyskać wpis do rejestru więcej niż jednego programu szkoleniowego;
11) podmiot szkolący może prowadzić inną działalność edukacyjną w zakresie psychoterapii niż wymienioną w ust. 1, nie wymagającą akredytacji, w tym

prowadzenie seminariów, wykładów, konferencji, sympozjów oraz szkoleń w zakresie psychoterapii, w tym dla osób, które uzyskały już prawo wykonywania zawodu.

3. Rada programowa, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a wybiera ze swojego grona przynajmniej jednego koordynatora merytorycznego szkolenia akredytowanego.

Art. 35. 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o dokonaniu wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku.

2. W przypadku stwierdzenia, że wniosek zawiera braki formalne, Krajowa Rada Psychoterapeutów wzywa do ich uzupełnienia w terminie 30 dni od dnia jego złożenia przez wnioskujący podmiot.

3. Jeżeli wnioskujący podmiot nie uzupełni braków w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia, wniosek o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących nie podlega rozpatrzeniu. Nie stanowi to jednak przeszkody do ponownego złożenia wniosku o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących.

4. Uchwała Krajowej Rady Psychoterapeutów, o której mowa w ust. 1, zawiera uzasadnienie wskazujące na przyczyny uwzględnienia lub oddalenia wniosku.

5. Od uchwały Krajowej Rady Psychoterapeutów, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie. Wniosek należy złożyć w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały.

6. Od ponownej uchwały Krajowej rady Psychoterapeutów, w terminie 30 dni od jej otrzymania, przysługuje skarga do sądu administracyjnego właściwego dla siedziby wnioskującego, na zasadach określonych w ustawie

7. W sytuacji niepodjęcia uchwały przez Krajowej Radę Psychoterapeutów w terminie 4 miesięcy od daty złożenia wniosku, zainteresowanemu podmiotowi służy skarga do sądu administracyjnego właściwego dla siedziby wnioskującego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r., poz. 935, 1685).

Art. 36. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 35 zawiera:

1) nazwę podmiotu szkolącego,
2) forma prowadzenia działalności,
3) dane teleadresowe,
4) numer NIP lub KRS,
5) dane osobowe członków rady programowej,
6) oświadczenie o zapewnieniu odpowiedniej kadry dydaktycznej,
7) informację o ośrodku lub ośrodkach egzaminacyjnych, które będą przeprowadzać egzamin dla absolwentów akredytowanego szkolenia,

2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się również:

a) zakres i program merytoryczny szkolenia,
b) zasady naboru kandydatów,
c) opis systemu weryfikacji kandydatów do szkolenia,
d) opis sposobu monitorowania kształcenia i oceny psychoterapeutów aplikantów,
e) opis wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia,
f) regulacje antymobbingowe,
g) opis warunków lokalowych i socjalnych.

2. Wraz z wnioskiem o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących, wnioskujący podmiot składa oświadczenie: "Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru podmiotów szkolących są kompletne i zgodne z prawdą. Znane mi są warunki wykonywania działalności w zakresie szkolenia psychoterapeutów określone w ustawie o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym".

3. Za złożenie wniosku o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących Krajowa Rada Psychoterapeutów pobiera opłatę w wysokości określonej w uchwale, która stanowi przychód Krajowej Rady Psychoterapeutów.

Art. 37. 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów wydając akredytację do szkolenia prowadzonego przez podmiot szkolący, określa w jakim ośrodku egzaminacyjnym absolwenci tego szkolenia mogą zdawać egzamin certyfikujący oraz do jakiego podejścia przynależą.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 umieszczane są w rejestrze.

Art. 38. Podmiot szkolący może wykonywać swoją działalność w formie:

1) działalności gospodarczej;
2) spółki cywilnej;
3) spółek prawa handlowego;
4) stowarzyszenia;
5) fundacji;
6) uczelni wyższej;
7) instytutu badawczego.

Art. 39. 1. Rejestr Podmiotów Szkolących jest jawny. Ujawnione do publicznej wiadomości są:

1) nazwa podmiotu szkolącego,
2) dane teleadresowe,
3) numer NIP lub KRS,

4) informacja, które ośrodki egzaminacyjne honorują dyplom wydawany przez podmiot szkolący oraz w jakim podejściu prowadzone jest szkolenie.

2. Podmiot szkolący zobowiązany jest informować Krajową Radę Psychoterapii o zmianie następujących danych:

1) nazwy podmiotu,
2) adresu siedziby i miejsca wykonywania kształcenia,
3) danych kontaktowych,
4) formy organizacyjno-prawnej,
5) numeru KRS lub NIP,
6) programu kształcenia,
7) szczegółowej formy naboru i monitorowania kształcenia psychoterapeutów aplikantów,
8) szczegółowych danych członków rady programowej.

3. Jeżeli zaistnieje zmiana, o której mowa w ust. 2 pkt 5, Krajowa Rada Psychoterapeutów może wydać zgodę na przeniesienie akredytacji na inny właściwy podmiot.

Art. 40 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów ma prawo kontroli podmiotu szkolącego akredytowanego do prowadzenia szkolenia z wymogami niniejszej ustawy, w szczególności w zakresie:

1) zgodności podanych danych ze stanem faktycznym,
2) spełnienia warunków wymienionych w art. 34,
3) prawidłowości prowadzonej dokumentacji dotyczącej przebiegu kształcenia,
4) zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia.

2. Krajowa Rada Psychoterapeutów zawiadamia podmiot o zamiarze przeprowadzenia kontroli najpóźniej 14 dni przed planowaną kontrolą.

3. Kontrola jest przeprowadzana przez osoby upoważnione przez Krajową Radę Psychoterapeutów. Komisja przeprowadzająca kontrolę składa się z osób reprezentujących ośrodek lub ośrodki egzaminacyjne dla danego podmiotu szkolącego. Do osób przeprowadzających kontrolę stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego.

4. Osoby, o których mowa w ust. 3, wykonując czynności kontrolne, za okazaniem upoważnienia, mają prawo:

1) wstępu do pomieszczeń dydaktycznych, z wyłączeniem pomieszczeń, w których prowadzone są zajęcia dotyczące doświadczenia własnego lub superwizji;
2) udziału w zajęciach w charakterze obserwatora, z wyłączeniem zajęć dotyczących doświadczenia własnego i superwizji;

3) wglądu do prowadzonej przez organizatora kształcenia dokumentacji przebiegu kształcenia z wyjątkiem dokumentacji dotyczącej doświadczenia własnego lub superwizji uczestników;
4) żądania od organizatora kształcenia ustnych i pisemnych wyjaśnień;
5) badania opinii uczestników kształcenia i kadry dydaktycznej.

5. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych sporządza się protokół, który powinien zawierać:
1) nazwę i adres siedziby podmiotu szkolącego;
2) miejsce odbywania kształcenia;
3) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych;
4) imiona i nazwiska osób wykonujących te czynności;
5) opis stanu faktycznego;
6) stwierdzone nieprawidłowości;
7) wnioski osób wykonujących czynności kontrolne;
8) datę i miejsce sporządzenia protokołu;
9) informację o braku zastrzeżeń;
10) informację o odmowie podpisania protokołu przez kierownika merytorycznego podmiotu szkolącego wraz z informacją o przyczynie tej odmowy.

6. Protokół podpisują osoby wykonujące czynności kontrolne oraz kierownik merytoryczny podmiotu szkolącego.

7. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika merytorycznego podmiotu szkolącego nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez osoby wykonujące czynności kontrolne.

8. Jeden egzemplarz protokołu przekazuje się kierownikowi merytorycznemu podmiotu szkolącego.

9. Osoby wykonujące czynności kontrolne są obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji na temat organizacji i prowadzenia kształcenia oraz wyników prowadzonego postepowania.

10. Podmiot szkolący w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu, ma prawo do wniesienia zastrzeżeń co do sposobu przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz ustaleń zawartych w protokole.

11. Jeżeli po sporządzeniu protokołu, a przed jego podpisaniem, kierownik merytoryczny podmiotu szkolącego zgłosi umotywowane zastrzeżenia co do faktów stwierdzonych w trakcie kontroli i opisanych w protokole, osoby wykonujące czynności kontrolne są obowiązane zbadać dodatkowo te fakty i uzupełnić protokół.

12. Jeżeli kontrola, o której mowa w ust. 1 wykaże uchybienia w działalności podmiotu szkolącego, Krajowa Rada Psychoterapeutów wydaje podmiotowi szkolącemu zalecenia pokontrolne, mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i określa termin ich wykonania.

Art. 41. 1. Jeżeli podmiot szkolący został skreślony z Rejestru Podmiotów Szkolących w trakcie prowadzenia szkolenia akredytowanego, Krajowa Rada Psychoterapeutów w porozumieniu z ośrodkiem egzaminacyjnym i innymi podmiotami szkolącymi w tym podejściu psychoterapeutycznym, podejmuje uchwałę zabezpieczającą możliwość kontynuowania szkolenia przez uczestników lub psychoterapeutów aplikantów.

2. Psychoterapeuci aplikanci, którzy ukończyli szkolenie w podmiocie szkolącym, który stracił akredytację, zachowują prawo do przystąpienia do egzaminu certyfikującego w ośrodku egzaminacyjnym, który honorował dyplom tego podmiotu szkolącego, w momencie ukończenia szkolenia przez psychoterapeutę aplikanta.

Art. 42. 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów odmawia wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących, w sytuacji gdy:

1) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wnioskodawcy wykonywania działalności objętej wpisem;
2) podmiot szkolący wykreślono z Rejestru Podmiotów Szkolących na podstawie ust. 2 pkt 3-6 w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku;
3) podmiot szkolący nie spełnia warunków określonych w art. 34.

2. Podmiot szkolący zostaje wykreślony z Rejestru Podmiotów Szkolących w sytuacji:

1) utraty możliwości prowadzenia szkolenia psychoterapeutów zgodnie z wymogami określonymi w niniejszej ustawie;
2) wykreślenia z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego, likwidacji lub ogłoszenia upadłości podmiotu szkolącego;
3) wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego podmiotowi szkolącemu kształcenia psychoterapeutów;
4) rażącego naruszenia warunków wykonywania działalności objętej wpisem;
5) złożenia fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 36;
6) niezastosowania się do zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 40;
7) złożenia przez podmiot szkolący wniosku o wykreślenie z Rejestru Podmiotów Szkolących.

Art. 43. 1. Podmiot szkolący, który uzyskał akredytację jest zobowiązany do składania

sprawozdania z działalności objętej akredytacją, potwierdzającego że nadal spełnia warunki określone niniejszą ustawą co 5 lat.

2. Krajowa Rada Psychoterapeutów określi wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 1

3. Krajowa Rada Psychoterapeutów może dokonać kontroli podmiotu szkolącego na zasadach określonych w art. 40 na okoliczność zgodności sprawozdania ze stanem faktycznym.

Art. 44. 1. Ośrodek stażowy, w którym psychoterapeuta aplikant odbywa staż, musi spełnić następujące kryteria:

1) ośrodek powinien prowadzić psychoterapię od 3 lat;
2) w ramach ośrodka powinien działać zespół psychoterapeutyczny, który regularnie odbywa zebrania kliniczne;
3) w zespole psychoterapeutycznym odbywają się regularne superwizje prowadzone przez co najmniej jednego superwizora;
4) w skład zespołu psychoterapeutycznego wchodzi co najmniej dwóch psychoterapeutów z prawem do wykonywania zawodu;
5) ośrodek zapewnia psychoterapeucie aplikantowi możliwość zapoznania się z procedurami diagnostyki, metodami interwencji psychoterapeutycznych i oceny efektów stosowania psychoterapii;
6) zapewnia psychoterapeucie aplikantowi możliwość prowadzenia, przez czas trwania stażu, psychoterapii nie mniej niż jednej osoby, pod opieką merytoryczną psychoterapeuty z prawem do wykonywania zawodu i pod superwizją;
7) ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą odbywania staży i wydaje stosowne zaświadczenie psychoterapeucie aplikantowi w terminie 14 dni od zakończenia stażu;
8) daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia programu stażowego.

2. Staż można odbyć w dowolnej formie prawnej, w szczególności w formie:

1) wolontariatu,
2) umowy o pracę,
3) umowy cywilnoprawnej,
4) w ramach kontraktu.

3. Ośrodek stażowy we wniosku do Krajowej Rady Psychoterapeutów podaje informacje o:

1) nazwie,
2) adresie wykonywania działalności,
3) danych kontaktowych,
4) formie wykonywania działalności,
5) podejściu psychoterapeutycznym w jakim stosowana jest psychoterapia,

6) formach psychoterapii realizowanych w ośrodku stażowym oraz zasadach ich realizowania,
7) współpracy ośrodka stażowego z akredytowanym podmiotem szkolącym w rozumieniu niniejszej ustawy.

4. Kierownik ośrodka stażowego zgłasza do Krajowej Rady Psychoterapeutów informację o zmianie danych wymienionych w ust. 3

5. Kierownik ośrodka stażowego składa wobec Krajowej Rady Psychoterapeutów oświadczenie o treści: "Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o wpis do Rejestru Ośrodków Stażowych są kompletne i zgodne z prawdą. Znane mi są warunki wykonywania działalności w zakresie prowadzenia stażu dla psychoterapeutów określone w ustawie o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Ośrodek spełnia wymagane kryteria".

6. Jeżeli ośrodek stażowy nie spełnia warunków określonych w niniejszym artykule Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o odmowie wpisu do Rejestru Ośrodków Stażowych.

7. Jeśli ośrodek stażowy nie spełnia warunków określonych niniejszym artykule przez okres 6 miesięcy, Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o wykreśleniu takiego ośrodka stażowego z Rejestru Ośrodków Stażowych.

8. Staż może zostać odbyty w innym ośrodku stażowym niż wpisany do Rejestru Ośrodków Stażowych, jeżeli ośrodek ten spełnia kryteria wymienione w niniejszej ustawie, a osoba odbywająca staż uzyska od kierownika placówki oświadczenie potwierdzające, iż ośrodek stażowy spełnia te kryteria.

Art. 45. 1. Egzamin certyfikujący prowadzą ośrodki egzaminacyjne, akredytowane przez Krajową Radę Psychoterapii.

2. Krajowa Rada Psychoterapii ma obowiązek wpisać do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych stowarzyszenie psychoterapeutów, sekcję psychoterapii w towarzystwie zrzeszającym psychologów lub psychiatrów lub związek stowarzyszeń psychoterapeutów:

1) w skład którego wchodzą członkowie samorządu psychoterapeutów;
2) jest niezależne od innych organizacji lub struktur złożonych z osób nie przynależących do samorządu psychoterapeutów;
3) którego łącznie celami statutowymi są:
   a) dbałość o standardy zawodowe i etyczne w psychoterapii,
   b) prowadzenie aktywnej działalności edukacyjnej lub naukowej w dziedzinie psychoterapii,

c) dbanie o rozwój środowiska psychoterapeutów;

4) prowadzi swoją działalność od co najmniej 3 lat;
5) daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia egzaminu certyfikującego;
6) zapewnia kadrę egzaminującą o kwalifikacjach odpowiednich dla danego rodzaju kształcenia i egzaminu, wystarczającą do utworzenia co najmniej dwóch komisji egzaminacyjnych, złożonych z superwizorów;
7) posiada pozytywną opinię komisji ekspertów, składającej się z superwizorów podejścia psychoterapeutycznego, wskazanego we wniosku. Komisja ekspertów ma obowiązek wysłuchania przedstawiciela podmiotu ubiegającego się o akredytację;
8) posiada opracowany system wymogów egzaminacyjnych zgodnych z niniejszą ustawą i standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego i danego typu szkolenia;
9) posiada wewnętrzny system oceny jakości egzaminowania;
10) prowadzi dokumentację, zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Psychoterapeutów;
11) zapewnia odpowiednie warunki do przeprowadzenia egzaminu.

3. Ograniczenie wskazane w ust. 2 pkt 1 i 2 nie dotyczy sekcji psychoterapii w towarzystwach zrzeszających psychologów lub psychiatrów.

4. Krajowa Rada Psychoterapii wpisuje podmiot do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych na wniosek podmiotu zainteresowanego.

Art. 46. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 45 ust. 4 zawiera:

1) nazwę podmiotu,
2) dane teleadresowe,
3) numer KRS,
4) oświadczenie o zapewnieniu kadry egzaminującej wskazuje podejście lub podejścia psychoterapeutyczne w obrębie których egzaminuje.

2. Do wniosku dołącza się:

1) kryteria, które powinny stosować podmioty szkolące podczas naboru na szkolenie,
2) wymagania dla podmiotów szkolących,
3) kryteria dopuszczenia do egzaminu certyfikującego,
4) system wymogów egzaminacyjnych zgodnych z niniejszą ustawą i standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego i danego typu szkolenia, w tym. wymagań dotyczących szkolenia teoretycznego, terapii lub doświadczenia własnego, superwizji oraz staży,
5) informacje, o których mowa w art. 48,
6) wewnętrzny system oceny jakości egzaminowania,

7) zasady prowadzenia dokumentacji, zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Psychoterapeutów,
8) oświadczenie o posiadania warunków do prowadzenia egzaminu.

3. Wraz z wnioskiem o wpis do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych, zainteresowany podmiot wnosi opłatę, której wysokość określa Krajowa Rada Psychoterapeutów. Opłata stanowi przychód Krajowej Rady Psychoterapeutów.

4. Przepis art. 35, 40 i 42 ustawy stosuje się odpowiednio z zastrzeżeniem, że osoby wykonujące kontrolę ośrodka egzaminacyjnego powołane są spośród osób rekomendowanych przez przedstawicieli podejścia psychoterapeutycznego, do którego przynależy ośrodek.

Art. 47. 1 Wnioskodawca, we wniosku o akredytację na status ośrodka egzaminacyjnego wskazuje inne ośrodki egzaminacyjne, stowarzyszenia psychoterapeutów zagraniczne lub międzynarodowe, z których wywodzący się psychoterapeuci i superwizorzy mają taki sam status jak psychoterapeuci i superwizorzy wnioskodawcy.

2. Standardy przygotowania merytorycznego osób wymienionych w ust. 1 muszą być zgodne ze standardami wynikającymi z niniejszej ustawy i wymaganiami stosowanymi przez wnioskodawcę. Wnioskodawca odpowiada za weryfikację tych standardów.

3. Zaświadczenia i rekomendacje wydane w procesie szkolenia lub kształcenia ustawicznego przez psychoterapeutów lub superwizorów wywodzących się z podmiotów wskazanych przez wnioskodawcę mają taki sam status jak zaświadczenia i rekomendacje wydane przez psychoterapeutów i superwizorów wnioskodawcy. Mogą oni zasiadać w komisjach egzaminacyjnych lub prowadzić zajęcia w podmiotach szkolących, jeżeli spełniają odpowiednio wymagania dla kadry szkolącej i egzaminatorów wynikające z niniejszej ustawy.

Art. 48 1. Rejestr Ośrodków Egzaminacyjnych jest jawny. Ujawnione do publicznej wiadomości są:

1) nazwa ośrodka egzaminacyjnego,
2) dane teleadresowe,
3) numer KRS,
4) informacja o honorowanych podmiotach szkolących oraz podejściu psychoterapeutycznym.

2. Ośrodek egzaminacyjny zobowiązany jest poinformować Krajową Radę Psychoterapii o zmianie następujących danych:

1) nazwy ośrodka,
2) adresu siedziby i warunków wykonywania egzaminów,
3) danych kontaktowych,

4) informacji o niespełnianiu wymogów określonych w art. 45 ust. 2 oraz o terminie i sposobie uzupełnienia braków, nie później niż w terminie 3 miesięcy.

3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 może być przedłużony o kolejne 3 miesiące przez Krajową Radę Psychoterapeutów. Niespełnienie wymogów w tym terminie skutkuje skreśleniem z Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych.

Art. 49 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów wydając akredytację dla ośrodka egzaminacyjnego określa:

1) listę podmiotów szkolących, których absolwenci mogą ubiegać się o egzamin w danym ośrodku egzaminacyjnym;
2) podejście psychoterapeutyczne, do którego może przynależeć psychoterapeuta, który uzyskał certyfikat danego ośrodka.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1 są wprowadzane do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych.

Art. 50. Art. 43 stosuje się odpowiednio do ośrodka egzaminacyjnego.

Art. 51. 1. W przypadku, gdy w danym roku akademickim dla akredytowanych podmiotów szkolących nie będzie przypisanego do nich akredytowanego ośrodka egzaminacyjnego, Krajowa Rada Psychoterapeutów powołuje komisję egzaminacyjną w zastępstwie tego ośrodka.

2. Przepisy dotyczące ośrodków egzaminacyjnych stosuje się odpowiednio do komisji egzaminacyjnej.

3. Z chwilą akredytowania odpowiedniego ośrodka egzaminacyjnego komisja egzaminacyjna zostaje rozwiązana.

Art. 52. 1. Nabór na szkolenie przygotowujące do wykonywania zawodu psychoterapeuty prowadzi akredytowany podmiot szkolący.

2. Postępowanie kwalifikacyjne wskazane w ust. 1 polega na zbadaniu:

1) predyspozycji osobowościowych i dojrzałości kandydata;
2) motywacji kandydata do wykonywania zawodu psychoterapeuty;
3) spełniania wymogów wskazanych w art. 9, z wyłączeniem pkt 3.

3. Postępowanie kwalifikacyjne może polegać również na sprawdzeniu wiedzy kandydata lub jego umiejętności i dotychczasowego doświadczenia zawodowego, które może obejmować określone rodzaje doświadczenia klinicznego lub pomocowego.

4. Jeżeli standardy zawodowe danego podejścia psychoterapeutycznego wymagają dodatkowej wiedzy lub umiejętności, może to być przedmiotem weryfikacji kandydata do danego typu szkolenia

5. Szczegółowe warunki, o których mowa w ust. 3 i 4 określa ośrodek egzaminacyjny we wniosku o akredytację.

6. Procedura kwalifikacyjna może w szczególności polegać na:

1) przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej;
2) wypełnieniu formularza kwalifikacyjnego;
3) zweryfikowaniu dokumentów potwierdzających zdobyte wykształcenie lub doświadczenie;
4) okazaniu dokumentu tożsamości i przyjęciu oświadczenia o niekaralności za przestępstwo umyślne, posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i posiadaniu praw publicznych wraz z podpisaniem klauzuli "Jestem świadomy/ świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, wynikającej z przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny";
5) przeprowadzeniu testu z wiedzy;
6) przeprowadzeniu ćwiczeń weryfikujących predyspozycje i umiejętności;
7) organizowaniu zgrupowania poprzedzającego rozpoczęcie szkolenia.

7. Postępowanie kwalifikacyjne odbywa się na zasadach wynikających ze standardów zawodowych danego podejścia psychoterapeutycznego z poszanowaniem zasad etycznych oraz godności kandydata.

8. Podmioty wnioskujące o akredytację programu szkoleniowego określają jakie procedury kwalifikacyjne są stosowane podczas naboru do szkolenia.

Art. 53. 1. Celem szkolenia w psychoterapii jest przygotowanie do należytego, samodzielnego wykonywania zawodu psychoterapeuty, zgodnie z standardami zawodowymi i etycznymi podejść psychoterapeutycznych przynależących do grup podejść psychoterapeutycznych.

2. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne obejmują:

1) znajomość i umiejętność praktycznego zastosowania teorii i narzędzi pracy charakterystycznych dla podejścia psychoterapeutycznego wybranego przez podmiot szkolący zgodnie z aktualną wiedzą i standardami zawodowymi;
2) konceptualizację problemów osób zgłaszających się do psychoterapii, w tym umiejętność stawiania diagnozy psychoterapeutycznej;
3) umiejętność współpracy z innymi specjalistami i instytucjami;
4) interpretację technik diagnostycznych i narzędzi używanych przez innych specjalistów pomocnych w procesie diagnozy i prowadzenia psychoterapii;

5) konsultowanie i zawieranie kontraktu psychoterapeutycznego;

6) prowadzenie procesu psychoterapii;

7) zdolność do autoanalizy własnej postawy, cech osobowości, reakcji i funkcjonowania w relacji psychoterapeutycznej;

8) umiejętność korzystania z superwizji;

9) umiejętność podsumowania i zakończenia procesu psychoterapii;

10) znajomość i stosowanie się do zasad etycznych;

11) znajomość wybranych aspektów prawa.

Art. 54. 1. Szkolenie akredytowane, przygotowujące do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty spełnia wymogi, o których mowa w art. 10.

2. Szkolenie obejmuje w szczególności:

1) co najmniej 400 godzin akredytowanego szkolenia w zakresie psychoterapii, zgodnego ze standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego;
2) psychoterapię własną w wymiarze co najmniej 250 godzin psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego, przy czym w przypadku podejścia poznawczo - behawioralnego co najmniej 100 godzin;
3) staż kliniczny w wymiarze co najmniej 360 godzin;
4) superwizję zgodną z wymaganiami ośrodka egzaminacyjnego w wymiarze co najmniej 150 godzin;
5) zajęcia z podstaw psychologii – co najmniej 80 godzin;
6) zajęcia z podstaw medycyny – co najmniej 70 godzin.

3. Ośrodek egzaminacyjny we wniosku o uzyskanie akredytacji może ustalić wyższą niż wymienione w ust. 2 pkt 2 wymaganą ilość godzin psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego oraz określić minimalną częstotliwość sesji w tygodniu lub formę psychoterapii lub doświadczenia własnego oraz wyższą ilość godzin, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lub 4, zgodnie ze standardami zawodowymi danego podejścia psychoterapeutycznego.

Art. 55. 1. Szczegółowe wytyczne dla akredytowanych programów szkoleniowych uwzględniające wymogi ośrodka egzaminacyjnego określa Krajowa Rada Psychoterapeutów.

2. Szkolenie z podstaw psychologii i medycyny może być prowadzone bezpośrednio przez samorząd lub delegowane na podmioty szkolące. Zajęcia mogą być prowadzone stacjonarnie lub z użyciem systemu teleinformatycznego:

1) w zakresie szkolenia uzupełniającego z psychologii zajęcia prowadzone są przez osobę posiadającą stopień magistra z psychologii - specjalistę psychologii klinicznej;
2) w zakresie szkolenia uzupełniającego z psychiatrii zajęcia prowadzone są przez lekarza medycyny posiadającego specjalizację w dziedzinie psychiatrii.

3. Egzamin z podstaw psychologii i medycyny przeprowadzany jest w formie testowej przez regionalne izby psychoterapeutów.

4. Krajowa Rada Psychoterapeutów w drodze uchwały określa szczegółowe zasady zwolnienia z obowiązku uczestniczenia w zajęciach z podstaw psychologii i medycyny lub uczestniczenia w zajęciach i zdawania egzaminu dla osób, których wykształcenie bazowe potwierdza nabycie wymaganej wiedzy z tego zakresu.

5. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 4 możliwe jest na podstawie:
1) karty okresowych osiągnięć studenta,
2) indeksu,
3) suplementu do dyplomu,
4) zaświadczenia wydanego przez dziekanat uczelni.

6. Krajowa Rada Psychoterapeutów zatwierdza szczegółowy zakres merytoryczny modułów z podstaw psychologii i medycyny oraz pytania testowe do egzaminu z psychologii i medycyny. W celu opracowania powyższych zagadnień powołuje Komisję Ekspertów, składającą się z osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1-2.

1) Moduł z psychologii obejmuje min 80 godzin w tym następujące zagadnienia:
   a) Psychologia emocji i procesów poznawczych,
   b) Podstawy psychologii klinicznej i diagnozy psychologicznej,
   c) Podstawy psychologii rozwojowej,
   d) Psychologia stresu,
   e) Psychosomatyka,
   f) Wybrane aspekty neuropsychologii,
   g) Podstawy teorii osobowości i różnic indywidualnych.
2) Moduł z medycyny obejmuje co najmniej 70 godzin w tym następujące zagadnienia:
   a) Podstawy psychiatrii i psychopatologii,
   b) Elementy diagnozy psychiatrycznej,
   c) Psychosomatyka,
   d) Podstawy psychofarmakologii,
   e) Interakcja psychofarmakologii z psychoterapią.

Art. 56. 1. Formy i metody zdobywania wiedzy teoretycznej oraz nabywania i doskonalenia

umiejętności praktycznych obejmują w szczególności:

1) dla zakresu teoretycznego: moduły, kursy, seminaria, warsztaty, wykłady, inne metody uzyskiwania wiedzy, w tym czynne uczestnictwo w konferencjach i seminariach naukowych, publikacje naukowe;
2) dla zakresu praktycznego: ćwiczenia, warsztaty, staże, praktyki, moduły, kursy, seminaria;
3) praktykę psychoterapii pod superwizją;
4) psychoterapię lub inne doświadczenie własne, umożliwiające uzyskanie wiedzy o własnym funkcjonowaniu w zakresie: poznawania cech osobowości, sposobów przeżywania oraz analizy funkcjonowania w relacji psychoterapeutycznej.

2. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa maksymalną liczbę osób w grupach szkoleniowych i superwizyjnych.
3. Szkolenie prowadzone przez podmioty szkolące składa się z form szkoleniowych umożliwiających bierny i aktywny udział uczestników w grupach, których liczebność pozwala na nabycie wiedzy i umiejętności odpowiednich dla standardów zawodowych danego podejścia psychoterapeutycznego.
4. Dopuszcza się przyznanie urlopu w szkoleniu prowadzonym przez podmiot szkolący. Zgodę wydaje kierownik podmiotu szkolącego.
5. Szkolenie z psychoterapii akredytowane w podmiocie szkolącym prowadzone jest w sposób dający rękojmię efektywnego przekazywania wiedzy i umiejętności.
6. Kierownik podmiotu szkolącego za pisemną zgodą prowadzącego zajęcia może przepisać zaliczenie przedmiotu, zrealizowanego w ramach wykształcenia bazowego lub szkolenia w innym podmiocie szkolącym. Przepisanie odbywa się na podstawie:

   1) karty okresowych osiągnięć studenta lub uczestnika szkolenia akredytowanego podmiocie szkolącym,
   2) indeksu,
   3) suplementu do dyplomu,
   4) zaświadczenia wydanego przez dziekanat uczelni lub kierownika podmiotu szkolącego.

7. Psychoterapeuta aplikant przygotowuje się do wykonywania zawodu pod kierunkiem superwizora. Dopuszcza się zmianę superwizora.
8. Zmiana superwizora lub podmiotu szkolącego wymaga przedłożenia zaświadczenia regionalnej radzie psychoterapeutów w terminie 30 dni od powstania zmiany.

Art. 57. 1. Formy oraz metody bieżącej ewaluacji wiedzy teoretycznej i umiejętności

uczestników szkolenia akredytowanego obejmują w szczególności prezentację opisu procesu psychoterapii, sprawdzian, test, egzamin teoretyczny lub praktyczny, cząstkowy lub końcowy przeprowadzany przez podmiot szkolący.

2. Podmiot szkolący prowadzi dokumentację związaną z organizacją i przebiegiem szkolenia w zakresie psychoterapii, w szczególności:

1) protokoły postępowania kwalifikacyjnego;
2) regulaminy organizacyjne szkolenia;
3) dokumentację osobową uczestników szkolenia akredytowanego, zawierającą informacje o formach zaliczania wiedzy i rozwoju, umiejętności nabywanych w czasie szkolenia w zakresie psychoterapii oraz ocenę predyspozycji do wykonywania zawodu psychoterapeuty.

Art. 58. 1. Osoby zakwalifikowane do szkolenia psychoterapeutycznego, nieposiadające doświadczenia klinicznego, przed wpisem do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów odbywają praktyki zawodowe w ośrodkach prowadzących różne formy pomocy psychologicznej lub psychoterapii, w szczególności na oddziałach ogólnopsychiatrycznych, oddziałach dziennych psychiatrycznych, w poradniach zdrowia psychicznego, stowarzyszeniach, fundacjach, świetlicach socjoterapeutycznych, placówkach opiekuńczych, ośrodkach interwencji kryzysowych.

2. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady zwolnienia z konieczności odbywania stażu osób, których doświadczenie kliniczne uznane jest za równoważne z odbyciem stażu.

Art. 59. Psychoterapeucie aplikantowi, który zakończył określony element szkolenia, w szczególności szkolenie teoretyczne, superwizję, staż, psychoterapię, wydaje się zaświadczenie o jego ukończeniu lub rekomendację w terminie 14 dni od ukończenia danego elementu szkolenia.

Art. 60. 1. Egzamin certyfikujący przeprowadzany jest przez komisję egzaminacyjną powołaną przez ośrodek egzaminacyjny w składzie co najmniej 3 superwizorów.

2. Komisja egzaminacyjna czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu. Przewodniczący komisji kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.

3. Członkiem komisji egzaminacyjnej nie może być osoba będąca dla egzaminowanego:

1) jego małżonkiem;
2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
   a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
   b) przysposobienia,
3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu,

4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej lub zawodowej, w szczególności jeżeli prowadziła zajęcia w ramach szkolenia akredytowanego, superwizję, terapię lub inny rodzaj doświadczenia własnego.

4. Powody wyłączenia nie ustają mimo ustania małżeństwa, rozwiązania stosunku przysposobienia oraz ustania stosunku zależności służbowej lub zawodowej.

5. Na egzaminie mogą być obecni obserwatorzy z ramienia samorządu.

6. Członkowie komisji kwalifikacyjnej przed rozpoczęciem egzaminu występnego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z kandydatem zakwalifikowanym do egzaminu certyfikującego w stosunku, o którym mowa w ust. 3.

7. Wygaśnięcie członkostwa członka komisji kwalifikacyjnej następuje z chwilą:

1) złożenia rezygnacji przez członka komisji;
2) wystąpienia okoliczności wymienionych w ust. 3;
3) zawieszenia lub skreślenia psychoterapeuty z Rejestru Psychoterapeutów;
4) orzeczenie kara dyscyplinarnej wymienionej w art. 116 ust. 1 pkt 4-7.

Art. 61. Wniosek do ośrodka egzaminacyjnego o przystąpienie do egzaminu certyfikującego zawiera:

1) podanie o dopuszczenie do egzaminu certyfikującego;
2) imię i nazwisko zainteresowanego;
3) dane teleadresowe;
4) kserokopię dyplomu ukończenia studiów wyższych;
5) kserokopię dyplomu ukończenia akredytowanego szkolenia, prowadzonego przez podmiot szkolący;
6) rekomendację superwizora, jeżeli jest wymagana, niezależnie od dyplomu, o którym mowa w pkt 5, zawierającą informację o ilości odbytych godzin superwizji i pozytywnej opinii superwizora;
7) zaświadczenie o psychoterapii własnej lub doświadczeniu własnym, jeżeli nie są przeprowadzane w podmiocie szkoleniowym, którego ukończenie potwierdza dyplom, o którym mowa w pkt 5;
8) zaświadczenie o odbytym stażu, jeżeli jest wymagany;
9) zaświadczenie o zdanym egzaminie z modułów: podstawy psychologii i podstawy medycyny, jeżeli jest wymagane;
10) zaświadczenie o braku zaległości w płaceniu składek członkowskich na rzecz samorządu;
11) potwierdzenie uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.

Art. 62. 1. Sekretarz ośrodka egzaminacyjnego sprawdza zgodność złożonych dokumentów z wymogami określonymi przez ośrodek egzaminacyjny, zgodnymi z zakresem akredytacji ośrodka.

2. Sekretarz wybierany jest spośród superwizorów z ośrodka egzaminacyjnego.

3. Jeżeli złożona dokumentacja nie zawiera braków, sekretarz wydaje postanowienie o dopuszczeniu do egzaminu certyfikującego oraz informuje o tym fakcie zainteresowanego wraz z informacją o trybie przeprowadzenia egzaminu.

4. Jeżeli dokumentacja zawiera braki formalne, sekretarz wzywa do jej uzupełnienia w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia o konieczności usunięcia braków.

5. Jeżeli wniosek nie spełnia kryteriów z art. 61 lub braki, o których mowa w ust. 4 nie zostały uzupełnione w terminie, sekretarz wydaje postanowienie o odmowie dopuszczenia do egzaminu certyfikującego.

6. Na postanowienia wydane przez sekretarza przysługuje odwołanie do ośrodka egzaminacyjnego w terminie 14 dni od otrzymania postanowienia.

Art. 63. Egzamin może polegać na przedstawieniu lub obronie pracy dyplomowej opisującej pracę kliniczną psychoterapeuty, sprawdzeniu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznego jej aplikowania, konceptualizowania charakteru trudności pacjenta, rozumienia przebiegu procesu terapeutycznego oraz stosowanych metod psychoterapeutycznych, zgodnych z standardami zawodowymi i aktualną wiedzą, stosowaną w danym podejściu psychoterapeutycznym.

Art. 64. Po uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu ośrodek egzaminacyjny wydaje w terminie 30 dni certyfikat, który stanowi podstawę wpisu do Rejestru Psychoterapeutów.

Art. 65. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu, komisja egzaminacyjna sporządza uzasadnienie w terminie 14 dni od dnia podania wyniku. Od negatywnego wyniku egzaminu certyfikującego przysługuje odwołanie, które rozpatruje inna komisja egzaminacyjna w danym ośrodku egzaminacyjnym. Odwołanie składane jest do ośrodka egzaminacyjnego w terminie 14 dni od otrzymania informacji o wyniku egzaminu wraz z uzasadnieniem.

Art. 66. Ośrodek egzaminacyjny w regulaminie lub uchwale określa, które zaświadczenia i dyplomy uprawniają do otrzymania certyfikatu bez konieczności zdawania egzaminu certyfikującego. Prawo otrzymania certyfikatu bez konieczności zdawania egzaminu certyfikującego przysługuje psychoterapeutom, którzy uzyskali prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty.

Art. 67. Doskonalenie zawodowe polega w szczególności na:

1) czynnym i biernym udziale w superwizjach psychoterapii indywidualnych lub

grupowych;

2) czynnym i biernym uczestnictwie w szkoleniach, warsztatach, seminariach, konferencjach naukowych lub innych formach kształcenia zawodowego organizowanych przez samorząd, stowarzyszenia, sekcję psychoterapii w stowarzyszeniach lub związki stowarzyszeń, posiadające status ośrodków egzaminacyjnych, podmioty posiadające status podmiotów szkolących lub inne podmioty określone przez samorząd.

Art. 68. Krajowa Rada Psychoterapeutów na podstawie opinii komisji ekspertów określa szczegółowe wymagania doskonalenia zawodowego.

Art. 69. Zasady uzyskania certyfikatu na superwizora określa ośrodek egzaminacyjny.

Art. 70. Osoba zakwalifikowana na szkolenie superwizorskie uzyskuje status superwizora aplikanta.

Art. 71. 1. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Superwizorów osobę, która:

1) posiada prawo do wykonywania zawodu co najmniej od 5 lat;
2) uzyskała co najmniej jedną rekomendację od certyfikowanego superwizora;
3) ukończyła co najmniej 160 godzin szkolenia superwizorskiego;
4) zdała egzamin na superwizora w ośrodku egzaminacyjnym;
5) niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 6 miesięcy od otrzymania informacji o uzyskaniu uprawnień złożyła wniosek o wpis do Rejestru Superwizorów.

2. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje superwizora aplikanta do Rejestru Superwizorów na jego wniosek złożony niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 6 miesięcy od otrzymania informacji o przyjęciu na szkolenie, dodając adnotację „aplikant”.

3. Przepisy o wpisie do Rejestru Psychoterapeutów oraz art. 51 stosuje się odpowiednio.

Art. 72. 1. Wniosek o wpis do Rejestru Superwizorów zawiera:

1) imię (imiona) i nazwisko;
2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość: nazwę i numer dokumentu oraz kraj jego wydania;
3) adres do korespondencji;
4) numer prawa wykonywania zawodu;
5) numer certyfikatu superwizora.

2. Do wniosku dołącza się załącznik w postaci uzyskanego certyfikatu superwizora.

Art. 73. 1. Rejestr Superwizorów zawiera:

1) imię (imiona) i nazwisko;

2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość: nazwę i numer dokumentu oraz kraj jego wydania;
3) obywatelstwo;
4) adres do korespondencji;
5) numer prawa wykonywania zawodu;
6) informację o statusie superwizora aplikanta;
7) numery certyfikatów superwizora;
8) informację o prawie prowadzenia superwizji w innym państwie niż Rzeczpospolita Polska;
9) datę nabycia prawa do prowadzenia superwizji;
10) informację o zaprzestaniu prowadzenia superwizji;
11) informację o zawieszeniu prawa do prowadzenia superwizji;
12) informację o tymczasowym zawieszeniu prawa do prowadzenia superwizji;
13) informację o skreśleniu z Rejestru Superwizorów;
14) datę i oznaczenie orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński, w zakresie prawa do prowadzenia superwizji;
15) datę wykonania i zatarcia kary, o której mowa w pkt 11-13;
16) informację o wygaśnięciu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty.

2. Rejestr jest jawny w zakresie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz 5-7.

3. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 11-15, rejestr jest jawny dla podmiotów, które wykażą w tym interes prawny, na ich wniosek.

Rozdział 5
Samorząd zawodowy psychoterapeutów

Art. 74. Samorząd zawodowy psychoterapeutów:

1) reprezentuje zawód psychoterapeuty i ochronę jego interesu;
2) reprezentuje przedstawicieli zawodu przed organami publicznymi, obywatelami, podmiotami prowadzącymi działalność związaną z ochroną zdrowia;
3) współpracuje ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami zrzeszającymi psychoterapeutów oraz podmiotami zrzeszającymi specjalistów związanych z profilaktyką i ochroną zdrowia, uczelniami wyższymi oraz innymi podmiotami badawczymi w kraju i za granicą;

4) opiniuje akty prawne dotyczące zawodu psychoterapeuty i samorządu oraz dotyczące profilaktyki i ochrony zdrowia, a w szczególności zdrowia psychicznego i psychoterapii;
5) może występować z wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania samorządu lub wykonywania zawodu psychoterapeuty;
6) zajmuje stanowisko w sprawach stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa oraz polityki państwa dotyczącej organizacji ochrony zdrowia psychicznego i zawodu psychoterapeuty;
7) występuje w obronie indywidualnych i zbiorowych interesów członków samorządu oraz godności zawodowej;
8) sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu w interesie publicznym i dla jego ochrony;
9) uchwala kodeks etyczny zawodu psychoterapeuty;
10) sprawuje orzecznictwo dyscyplinarne w sprawach o naruszenia kodeksu etycznego, przestrzegania godności zawodu, obowiązków i standardów zawodowych.

Art. 75. Samorząd wykonuje swoje zadania w szczególności poprzez:
1) przyznawanie prawa wykonywania zawodu;
2) prowadzenie rejestrów i list:
   a) psychoterapeutów,
   b) psychoterapeutów aplikantów,
   c) superwizorów,
   d) sędziów sądów koleżeńskich według podejścia psychoterapeutycznego,
   e) monitorowania kształcenia,
   f) ośrodków egzaminacyjnych,
   g) podmiotów szkolących,
   h) ośrodków stażowych;
3) akredytowanie i weryfikowanie podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych;
4) ustalanie szczegółowych zasad naboru, kształcenia i egzaminowania psychoterapeutów, superwizorów na zasadach wynikających z ustawy;
5) działanie na rzecz stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów;
6) prowadzenie działalności edukacyjnej i naukowej;
7) udzielanie informacji na temat zasad związanych z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty;

8) realizację zadań techniczno-organizacyjnych, w tym również prowadzenie systemu informatycznego;
9) zarządzanie majątkiem własnym;
10) organizowanie pomocy dla psychoterapeutów i ich rodzin.

Art. 76. 1. Jednostkami organizacyjnymi samorządu są Krajowa Rada Psychoterapeutów oraz właściwe regionalne rady psychoterapeutów.

2. Organami samorządu na szczeblu krajowym są:
1) Krajowy Zjazd Psychoterapeutów,
2) Krajowa Rada Psychoterapeutów,
3) Krajowa Komisja Rewizyjna,
4) Krajowy Sąd Koleżeński,
5) Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej,
6) Rzecznik Praw Psychoterapeuty.

3. Organami Samorządu na szczeblu regionalnym są:
1) regionalny zjazd psychoterapeutów,
2) regionalna rada psychoterapeutów,
3) regionalna komisja rewizyjna,
4) regionalny sąd koleżeński,
5) regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej.

Art. 77. 1. Siedzibą Krajowej Izby Psychoterapeutów jest miasto stołeczne Warszawa.

2. Regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na terenie izby, której zasięg terytorialny oraz siedzibę określa Krajowa Rada Psychoterapeutów, biorąc pod uwagę w szczególności podział administracyjny kraju.

Art. 78. 1. Organy izb psychoterapeutów pochodzą z wyboru.

2. Wybory do Rady Psychoterapeutów, Komisji Rewizyjnej, na stanowisko Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Praw Psychoterapeuty są równe i odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

3. Kadencja organów samorządu trwa 5 lat, jednakże są one obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów.

4. W Krajowej Radzie Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej oraz w regionalnych radach psychoterapeutów i komisjach rewizyjnych nie można sprawować tej samej funkcji dłużej niż dwie kadencje. Nie można być członkiem wymienionych organów dłużej niż trzy kadencje. Nie dotyczy to sędziów Sądu Koleżeńskiego, Rzecznika

Odpowiedzialności Zawodowej, regionalnych sądów koleżeńskich i rzeczników odpowiedzialności zawodowej oraz ich zastępców.

5. Rzecznik Praw Psychoterapeuty i jego zastępcy nie mogą sprawować funkcji dłużej niż trzy kadencje.

6. Poszczególni członkowie organów samorządu mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał. Odwołania dokonuje się w głosowaniu równym i tajnym.

7. Odwołanie następuje kwalifikowaną większością 2/3 ważnie oddanych głosów, pod warunkiem, że łączna liczba oddanych głosów jest nie mniejsza od połowy ogólnej liczby członków organu, który dokonał wyboru.

8. Mandatu członka ustawowego organu samorządu na szczeblu krajowym lub regionalnym nie można łączyć z innym mandatem, z wyjątkiem Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów i regionalnych zjazdów psychoterapeutów.

9. Członkowie Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej i Rzecznik Praw Psychoterapeuty nie mogą być delegatami do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz regionalnych zjazdów psychoterapeutów.

10. Członkowie regionalnych rad psychoterapeutów, komisji rewizyjnych, regionalni rzecznicy odpowiedzialności zawodowej nie mogą być delegatami do regionalnych zjazdów psychoterapeutów oraz członkami organów na szczeblu krajowym.

11. Sędziowie Krajowego Sądu Koleżeńskiego oraz regionalnych sądów koleżeńskich mogą pełnić inne funkcje w organach samorządu z zachowaniem zasad ust. 8-10, z wyłączeniem funkcji rzecznika odpowiedzialności zawodowej na szczeblu regionalnym i krajowym.

12. Mandat członka organu samorządu wygasa wraz z rozpoczęciem kadencji nowo wybranego organu. Mandat wygasa również w skutek:

1) zrzeczenia się mandatu,
2) śmierci,
3) skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów,
4) odwołania przez organ, który dokonał wyboru,
5) orzeczono jedną z kar wymienionych w art. 116 ust. 1 pkt 4-7, za wyjątkiem upomnienia i nagany,
6) wydania postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywaniu zawodu.

13. Skreślenie, o którym mowa w ust. 12 pkt 3, nie skutkuje wygaśnięciem mandatu członka

organu na szczeblu krajowym, jeżeli powodem skreślenia jest wpisanie do rejestru innej regionalnej izby psychoterapeutów.

14. W przypadku wygaśnięcia mandatu przed terminem, na miejsce członka organu izby wstępuje kandydat, który w wyborach do tego organu uzyskał kolejną największą liczbę głosów, a nie utracił do momentu jego wyboru biernego prawa wyborczego.

15. W przypadku wygaśnięcia mandatu Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej lub Rzecznika Praw Psychoterapeuty przed upływem kadencji lub braku możliwości sprawowania funkcji do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Krajową Radę Psychoterapeutów.

16. W przypadku wygaśnięcia mandatu regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej przed upływem kadencji lub braku możliwości sprawowania funkcji do czasu wyboru nowego rzecznika, funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez daną regionalną radę psychoterapeutów.

Art. 79. Dopuszcza się przeprowadzanie posiedzeń organów samorządu wyłącznie lub częściowo z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności umożliwiającego bezpośrednie porozumiewanie się na odległość.

Art. 80. 1. Czynne prawo wyborcze w wyborach do organów samorządu mają psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci, którzy ukończyli szkolenie akredytowane w podmiocie szkolącym z wyjątkiem osób, wobec których:

1) orzeczono karę zawieszenia w prawach wykonywania zawodu przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;
2) wobec których sąd wydał prawomocne orzeczenie o zastosowaniu środka karnego określonego w art. 39 pkt 1–2a kodeksu karnego;
3) nastąpiło skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo - do czasu zatarcia kary.

2. Bierne prawo wyborcze w wyborach do organów regionalnej izby psychoterapeutów mają psychoterapeuci danej izby.

3. Bierne prawo wyborcze w wyborach do organów samorządu na szczeblu krajowym mają psychoterapeuci.

4. Bierne prawo wyborcze na sędziego regionalnego sądu koleżeńskiego oraz regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej ma psychoterapeuta, który co najmniej od 5 lat posiada prawo wykonywania zawodu.

5. Bierne prawo wyborcze na sędziego Krajowego Sądu Koleżeńskiego oraz Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej przysługuje superwizorom.

6. Bierne prawo wyborcze nie przysługuje osobom, wobec których:
   1) orzeczono karę zawieszenia prawa do prowadzenia superwizji, zawieszenia w prawach wykonywania zawodu lub zakaz pełnienia funkcji kierowniczych przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia;
   2) wydano postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w wykonywaniu zawodu - do czasu, na który środek ten został orzeczony.

Art. 81. 1. Na wniosek przewodniczących organów samorządu oraz regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i Rzecznika Praw Psychoterapeuty, pracodawca ma obowiązek zwolnić od pracy członków organów samorządu lub osoby wykonujące czynności na rzecz organów samorządu, bez prawa do wynagrodzenia, na czas wykonywania czynności członka organu samorządu lub na czas wykonywania czynności na rzecz organów samorządu.

2. W przypadku urlopu pracownika w związku z czynnościami opisanymi w niniejszym artykule ma zastosowanie art. 41 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1465, z 2024 r. poz. 878, 1222, 1871, 1965). Okresu tego urlopu nie wlicza się do urlopu wypoczynkowego w rozumieniu art. 152 kodeksu pracy.

3. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady i tryb zwrotu poniesionych kosztów, uzasadnionych wydatków, delegacji członków organów samorządu i osób wykonujących czynności na rzecz organów samorządu.

Art 82. 1. Wybory do regionalnych zjazdów psychoterapeutów przeprowadza właściwa miejscowo regionalna rada psychoterapeutów.

2. Regionalna rada psychoterapeutów powołuje komisje wyborcze i ogłasza wynik wyborów.

3. Członkiem komisji wyborczej nie może być członek innego organu samorządu.

Art. 83. 1. Przeciwko ważności wyborów może być wniesiony protest z zarzutem naruszenia przepisów ustawy lub niewłaściwego ustalenia wyników wyborów.

2. Protest przeciwko ważności wyborów może wnieść każdy członek danej regionalnej izby psychoterapeutów, w której przeprowadzane są wybory.

3. Protest wnosi się na piśmie do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, za pośrednictwem danej regionalnej rady psychoterapeutów, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez regionalną radę psychoterapeutów.

4. Członkowie organów Krajowej Izby Psychoterapeutów mogą wnieść protest przeciwko ważności wyborów na szczeblu krajowym do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Krajową Radę Psychoterapeutów. Protest wnosi się za pośrednictwem Krajowej Rady Psychoterapeutów.

5. Sąd koleżeński, wydając postanowienie o nieważności wyborów, stwierdza jednocześnie wygaśniecie odpowiedniego mandatu i przekazuje postanowienie wnoszącemu protest oraz odpowiedniej radzie psychoterapeutów.

6. W sprawach dotyczących wyborów orzeka Krajowy Sąd Koleżeński.

Art. 84. 1. Uchwały organów samorządu podejmowane są zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków danego organu, w tym przewodniczącego. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego.

2. Uchwała Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów dotycząca uchwalenia lub zmiany statutu lub kodeksu etycznego, powołania nowego podejścia psychoterapeutycznego podejmowana jest większością ⅔ głosów, w obecności co najmniej połowy delegatów Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów.

3. Uchwały w sprawach osobowych i akredytowania podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych zapadają w głosowaniu tajnym.

4. Osoba, której dotyczy uchwała, nie uczestniczy w głosowaniu nad tą uchwałą.

5. Osoba reprezentująca podmiot lub ośrodek, którego dotyczy uchwała, nie uczestniczy w głosowaniu nad tą uchwałą.

6. Delegaci grupy podejść psychoterapeutycznych lub podejścia psychoterapeutycznego mogą zgłosić zdanie odrębne do uchwały wyrażającej opinię lub stanowisko samorządu.

Art. 85. 1. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w niezbędnym zakresie.

2. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej może zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwałę organu krajowej lub regionalnej izby psychoterapeutów pod zarzutem niezgodności z prawem w terminie 3 miesięcy od dnia jej otrzymania, a w sytuacji rażącego naruszenia prawa w terminie 6 miesięcy. Skargę wniesioną po tym terminie pozostawia się bez rozpoznania.

3. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź ją uchyla i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.

4. Krajowa Rada Psychoterapeutów z urzędu uchyla uchwałę organów samorządu sprzeczną z prawem, kodeksem etycznym, statutem, uchwałami i regulaminami samorządu, w terminie 6 miesięcy od daty jej doręczenia i przekazuje sprawę właściwemu organowi samorządu do ponownego rozpatrzenia, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia.

5. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej , w celu realizacji uprawnienia, o którym mowa w ust. 2, ma prawo zwrócić się do organu krajowej lub regionalnej izby psychoterapeutów o przekazanie podjętej przez ten organ uchwały. Wskazany przez Ministra organ, przekazuje uchwałę w terminie 14 dni od dnia doręczenia wystąpienia ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.

6. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, Krajowej Rady Psychoterapeutów, regionalnego zjazdu psychoterapeutów lub regionalnej rady psychoterapeutów o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu.

7. Wniosek, o którym mowa w ust. 6, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd Psychoterapeutów albo regionalny zjazd psychoterapeutów, a Krajowa Rada Psychoterapeutów albo regionalna rada psychoterapeutów – w terminie miesiąca od dnia jego wpływu.

8. Przepisów niniejszego artykułu nie stosuje się do uchwał:
   1) podejmowanych w postępowaniu w zakresie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów;
   2) do których na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego odnoszące się do decyzji administracyjnych.

Art. 86. Krajowa Izba Psychoterapeutów i regionalne izby psychoterapeutów mają prawo do używania urzędowej pieczęci, o której mowa w art. 16c ust. 1 ustawy 31 stycznia 1980 r. o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej o pieczęciach państwowych (Dz. U. z 2024 r., poz. 155, 1907).

Rozdział 6
Krajowa Izba Psychoterapeutów

Art. 87. Najwyższą władzą Krajowej Izby Psychoterapeutów jest Krajowy Zjazd Psychoterapeutów.

Art. 88. 1. W Krajowym Zjeździe Psychoterapeutów biorą udział delegaci wybrani przez Regionalne Zjazdy Psychoterapeutów oraz z głosem doradczym niebędący delegatami członkowie ustępujących organów Krajowej Izby Psychoterapeutów.

2. Liczba delegatów z poszczególnych regionalnych izb psychoterapeutów wynosi 10 osób, w tym po dwóch z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. Jeżeli w skład grupy

podejść psychoterapeutycznych, wchodzi więcej niż jedno podejście psychoterapeutyczne, każdy z dwóch delegatów do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów powinien przynależeć do innego podejścia psychoterapeutycznego. Jeżeli z podejścia psychoterapeutycznego w danej izbie regionalnej nie zgłosił się kandydat na delegata do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów lub zgłoszony kandydat nie uzyskał głosów, mandaty te pozostają nieobsadzone a Krajowy Zjazd obraduje w pomniejszonym składzie.

3. Krajowy Zjazd Psychoterapeutów zwołuje Krajowa Rada Psychoterapeutów co roku, w tym co 5 lat zjazd sprawozdawczo-wyborczy.

Art. 89. Do zadań Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów należy:

1) uchwalanie kodeksu etycznego zawodu psychoterapeuty i zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty;

2) uchwalanie statutu i regulaminów samorządu, w tym regulaminu dotyczącego wyborów i postępowania mediacyjnego;

3) wybieranie członków Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Praw Psychoterapeutów;

4) wybieranie kandydatów rekomendowanych przez samorząd na stanowisko konsultanta krajowego w dziedzinie psychoterapii oraz psychoterapii dzieci i młodzieży;

5) uchwalanie regulaminu organów Krajowej Izby Psychoterapeutów i ramowych regulaminów organów regionalnych izb psychoterapeutów;

6) rozpatrywanie uchwał zgłoszonych przez co najmniej ⅓ liczby delegatów danej grupy podejść lub 10 osób z ogółu delegatów;

7) głosowanie nad ustanowieniem nowego podejścia psychoterapeutycznego i przypisaniem go do określonej grupy podejść;

8) przyjęcie sprawozdania z działalności oraz uchwalanie absolutorium dla Krajowej Rady Psychoterapeutów i Krajowej Komisji Rewizyjnej;

9) przyjęcie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Praw Psychoterapeuty;

10) wytyczanie kierunku działania samorządu;

11) wytyczanie kierunku działania Krajowej Izby Psychoterapeutów;

12) określanie podstawowych zasad tworzenia funduszów i gospodarowania majątkiem samorządu w szczególności wykaz funkcji, których pełnienie może być wynagradzane.

Art. 90. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychoterapeutów zwołuje Krajowa Rada Psychoterapeutów:

1) z własnej inicjatywy;
2) na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej;
3) na wniosek co najmniej 1/3 regionalnych rad psychoterapeutów;
4) na wniosek Rzecznika Praw Psychoterapeutów.

2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychoterapeutów zwołuje się w ciągu 3 miesięcy od dnia wpłynięcia wniosku.

3. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychoterapeutów obraduje wyłącznie nad sprawami, do których został zwołany.

4. W przypadku zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, delegatami na ten zjazd są osoby wybrane zgodnie z art. 88 ustawy w danej kadencji.

Art. 91. W przypadku, w którym Krajowa Rada Psychoterapeutów nie zwoła Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów lub Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów w odpowiednim terminie, zwołania dokonuje minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.

Art 92. 1. Krajową Radę Psychoterapeutów stanowią członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów, po dwóch z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych.

2. Jeżeli w skład grupy podejść psychoterapeutycznych wchodzi więcej niż jedno podejście psychoterapeutyczne, każdy z dwóch członków reprezentujących tę grupę w Krajowej Radzie Psychoterapeutów powinien przynależeć do innego podejścia psychoterapeutycznego.

3. Oświadczenia woli w imieniu Krajowej Izby Psychoterapeutów, w sprawach nie przekraczających zwykłego zarządu, składa przewodniczący razem z wiceprzewodniczącym lub skarbnikiem lub sekretarzem.

4. W przypadku spraw przekraczających zakres zwykłego zarządu Krajowa Rada Psychoterapeutów składa oświadczenia po uprzednim podjęciu uchwały.

5. Krajowa Rada Psychoterapeutów zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał.

6. Krajowa Rada Psychoterapeutów wybiera spośród członków, wybranych przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów: przewodniczącego, 4 wiceprzewodniczących, z których każdy reprezentuje inną grupę podejść psychoterapeutycznych oraz sekretarza, skarbnika.

7. Na stanowisko przewodniczącego Krajowa Rada Psychoterapeutów wybiera co roku wiceprzewodniczącego reprezentującego tę grupę podejść psychoterapeutycznych, która nie była reprezentowana w ciągu ostatnich czterech lat. Ustępujący przewodniczący staje się wiceprzewodniczącym.

8. W razie wygaśnięcia mandatu przewodniczącego lub wiceprzewodniczących Krajowej Rady Psychoterapeutów przed upływem kadencji w jego miejsce wstępuje drugi przedstawiciel tej samej grupy podejść psychoterapeutycznych, wybrany przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów.

9. Przewodniczący Krajowej Rady Psychoterapeutów kieruje pracą Rady i przewodniczy jej obradom.

10. Członkom Krajowej Komisji Rewizyjnej, Prezesowi Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej oraz Rzecznikowi Praw Psychoterapeutów służy prawo udziału w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów z głosem doradczym.

11. Do udziału w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów mogą być zapraszane inne osoby, w szczególności przedstawiciele komisji ekspertów oraz regionalnych izb psychoterapeutów.

Art 93. 1. Do zakresu działania Krajowej Rady Psychoterapeutów należy:

1) realizacja funkcji i zadań samorządu, w szczególności art. 74 ustawy z wyłączeniem ust. 9 i 10;
2) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów;
3) przygotowanie projektu statutu samorządu i kodeksu etycznego, w porozumieniu z komisją ekspertów;
4) przygotowywanie projektów uchwał oraz regulaminów dla Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, a w szczególności regulaminów:
    a) działalności samorządu i jego organów,
    b) prowadzenia rejestrów oraz szczegółowych zasad wpisu oraz skreślenia z rejestrów,
    c) organizowania wyborów do organów samorządu;
5) podejmowanie uchwał w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań Rady;

6) zapewnienie właściwych standardów wykonywania zawodu psychoterapeuty poprzez:

a) uchwalanie szczegółowych zasad naboru, kształcenia, egzaminowania psychoterapeutów oraz szczegółowych zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty, w porozumieniu z komisją ekspertów do spraw opracowania szczegółowego programu kształcenia w określonym podejściu psychoterapeutycznym,

b) powoływanie komisji ekspertów,

c) przeprowadzanie konsultacji ze środowiskiem reprezentowanym przez organizacje zrzeszające psychoterapeutów, w tym organizacje określonego podejścia, w sprawach istotnych dla tego środowiska,

d) podejmowanie decyzji w sprawach wymienionych w art. 94 ustawy,

e) prowadzenie Rejestru Podmiotów Szkolących, Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych i Rejestrów Ośrodków Stażowych oraz listy sędziów na szczeblu krajowym,

f) określanie zasad prowadzenia działalności edukacyjnej i naukowej,

g) analizowanie, opiniowanie i proponowanie kierunków rozwoju wykonywania zawodu psychoterapeuty we współpracy z komisjami ekspertów,

h) udzielanie informacji w kwestii zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty;

7) powoływanie innych komisji do określonych przez Radę spraw;

8) uchwalanie i realizacja budżetu samorządu;

9) określanie wysokości składki członkowskiej i wysokości opłat dla podmiotów szkolących;

10) zarządzanie majątkiem samorządu, w szczególności ustalanie zasad, zakresu prowadzenia działalności gospodarczej przez samorząd oraz nadzór nad jej wykonywaniem;

11) ustalanie zasad rozdysponowania środków pieniężnych pomiędzy Krajową Izbą Psychoterapeutów i poszczególne regionalne izby psychoterapeutów;

12) rozpatrywanie wniosków Krajowej Komisji Rewizyjnej;

13) koordynowanie działalności regionalnych izb psychoterapeutów oraz sprawowanie nadzoru nad ich działalnością;

14) uchylanie uchwał organów samorządu sprzecznych z prawem lub uchwałami i regulaminami samorządu;

15) zwracanie się do regionalnych rad psychoterapeutów o podjęcie uchwał w określonej sprawie należącej do zakresu działania danej rady;

16) zwracanie się do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, regionalnego zjazdu

psychoterapeutów o podjęcie uchwały w sprawie należącej do ich właściwości. Wniosek powinien być rozpatrzony na najbliższym zjeździe psychoterapeutów;

17) rozpatrywanie odwołań od uchwał regionalnych rad psychoterapeutów;

18) ustalanie zasięgu terytorialnego izb regionalnych oraz ich siedziby;

19) przygotowanie sprawozdania z działalności dla Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów;

20) zwoływanie Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów;

21) współpracowanie z ministrem właściwym do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej;

22) przygotowywanie corocznego sprawozdania z działalności dla ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej;

23) informowanie ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej na jego wniosek o podjętych uchwałach.

24) określenie zadań techniczno-organizacyjnych, w tym prowadzenie systemu teleinformatycznego rejestrów, o których mowa w ustawie.

2. Regionalna rada psychoterapeutów rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 15 w ciągu miesiąca od dnia doręczenia wniosku.

Art. 94. 1. Komisje ekspertów tworzy się dla każdego podejścia psychoterapeutycznego, spośród superwizorów rekomendowanych przez przedstawicieli określonego podejścia lub ośrodka egzaminacyjnego, których doświadczenie zawodowe daje rękojmię prawidłowego:

1) opracowania programu szkolenia,
2) opracowania szczegółowych standardów dla podmiotów szkolących, ośrodków egzaminacyjnych i stażowych,
3) opracowania kryteriów naboru, kształcenia i egzaminowania,
4) zaopiniowania programu szkolenia, podmiotu szkolącego lub powołania ośrodka egzaminacyjnego,
5) określenia zasad i warunków doskonalenia zawodowego

w danym podejściu psychoterapeutycznym.

2. Wybór rekomendowanych kandydatów powinien być przeprowadzony w sposób transparentny i obiektywny, zapewniający odpowiednią reprezentację wszystkich psychoterapeutów należących do danego podejścia psychoterapeutycznego lub ośrodka egzaminacyjnego.

3. Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę w sprawach wymienionych w ust. 1 uwzględniając opinię komisji ekspertów.

4. Komisja ekspertów ds. spraw wymienionych w ust. 1 składa się z co najmniej 5 osób.

5. Krajowy Zjazd Psychoterapeutów uchwala regulamin działania komisji ekspertów.

6. W przypadku wydawania opinii potrzebnej do procedury akredytacji programu szkoleniowego, podmiotu szkolącego lub ośrodka egzaminacyjnego, komisję ekspertów powołuje się spośród osób, które nie reprezentują podmiotów, ubiegających się o akredytację.

7. W przypadku powołania komisji ekspertów do innych spraw niż wymienione w ust. 1, komisja składa się z co najmniej 3 osób.

8. Do członków komisji ekspertów zastosowanie mają odpowiednio regulacje dotyczące konfliktu interesu określone dla sędziów sądu koleżeńskiego.

Art. 95. Krajowa Rada Psychoterapeutów może powołać Rzecznika Prasowego Samorządu.

Art. 96. 1. Krajowa Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków po jednym z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych.

2. Krajowa Komisja Rewizyjna dokonuje spośród członków Komisji wyboru przewodniczącego.

3. Krajowa Komisja Rewizyjna:

1) opiniuje sprawozdanie finansowe Krajowej Rady Psychoterapeutów oraz kontroluje jej działalność w zakresie gospodarności, rzetelności oraz prawidłowości wypełniania jej funkcji;
2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów;
3) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów opinię dotyczącą sprawozdań Krajowej Rady Psychoterapeutów z wykonania budżetu w okresie kadencji i na tej podstawie składa wniosek w sprawie udzielenia absolutorium Krajowej Radzie Psychoterapeutów;
4) kontroluje wykonywanie przez Krajową Radę Psychoterapeutów, uchwał Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów;
5) sprawuje nadzór nad działalnością regionalnych komisji rewizyjnych;

4. Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej informuje Krajową Radę Psychoterapeutów o wynikach przeprowadzonych kontroli.

5. Członkowie Krajowej Komisji Rewizyjnej mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów.

Rozdział 7

Regionalne Izby Psychoterapeutów

Art. 97. 1. Regionalny zjazd psychoterapeutów jest najwyższym organem każdej regionalnej izby psychoterapeutów.

2. Regionalny zjazd psychoterapeutów zwołuje regionalna rada psychoterapeutów.

3. W zjeździe biorą udział delegaci wybrani przez uprawnionych do głosowania członków regionalnej izby psychoterapeutów.

4. Regionalny zjazd psychoterapeutów składa się delegatów reprezentujących każdą z grup podejść psychoterapeutycznych. Liczba mandatów dla delegatów musi być taka sama w przypadku każdej z grupy podejść psychoterapeutycznych.

5. Jeżeli grupa podejść psychoterapeutycznych składa się z więcej niż jednego podejścia psychoterapeutycznego, wtedy każdemu z podejść przysługuje taka sama liczba mandatów w obrębie grupy. Jeżeli nie ma możliwości aby dokonać równego podziału, wtedy pozostający mandat otrzymuje osoba z największą liczbą głosów w grupie. Jeżeli kandydatów jest mniej niż przysługujących mandatów dla danego podejścia, lub zgłoszony kandydat nie uzyskał głosów, zjazd obraduje w pomniejszonym o nieobsadzone mandaty składzie.

6. Szczegółową liczbę delegatów dla zjazdów regionalnych określa Krajowy Zjazd Psychoterapeutów z zachowaniem zasady z ust. 4.

7. W wyborach delegatów do regionalnego zjazdu psychoterapeutów regionalna rada psychoterapeutów określa zasięg terytorialny okręgów wyborczych oraz powołuje komisje wyborcze.

8. Regionalny zjazd psychoterapeutów odbywa się co rok, w tym co 5 lat zjazd sprawozdawczo - wyborczy.

Art. 98. Do zadań regionalnego zjazdu psychoterapeutów należy:

1) podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania regionalnej izby psychoterapeutów;

2) ustalanie zasad gospodarki finansowej regionalnej izby psychoterapeutów;

3) wybieranie członków regionalnej rady psychoterapeutów, regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnego sądu koleżeńskiego;

4) wybieranie regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej;

5) przyjmowanie sprawozdania z działalności oraz na koniec kadencji uchwalanie absolutorium dla regionalnej rady psychoterapeutów i dla regionalnej komisji rewizyjnej;

6) przyjmowanie i zatwierdzanie sprawozdania regionalnego sądu koleżeńskiego, regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej;

7) uchwalanie szczegółowych regulaminów organów regionalnej izby psychoterapeutów;

8) uchwalanie programu działania regionalnej izby psychoterapeutów;

9) wybieranie delegatów na Krajowy Zjazd Psychoterapeutów;

10) określenie wykazu funkcji w regionalnej izbie psychoterapeutów, które mogą być wynagradzane.

Art. 99. 1. Nadzwyczajny regionalny zjazd psychoterapeutów zwołuje dana regionalna rada psychoterapeutów:

1) z własnej inicjatywy,
2) na wniosek Krajowej Rady Psychoterapeutów,
3) na wniosek regionalnej komisji rewizyjnej
4) na wniosek co najmniej ⅓ członków regionalnej izby psychoterapeutów,
5) na wniosek Rzecznika Praw Psychoterapeutów.

2. Nadzwyczajny regionalny zjazd psychoterapeutów jest zwoływany w ciągu 2 miesięcy od złożenia wniosku i obraduje wyłącznie nad sprawami, do których został zwołany.

3. W przypadku zwołania nadzwyczajnego regionalnego zjazdu psychoterapeutów, delegatami na ten zjazd są osoby wybrane zgodnie z art. 97 w danej kadencji.

Art. 100. W przypadku niezwołania regionalnego zjazdu psychoterapeutów lub nadzwyczajnego regionalnego zjazdu psychoterapeutów przez regionalną radę psychoterapeutów w odpowiednim terminie zwołania dokonuje Krajowa Rada Psychoterapeutów.

Art. 101. 1. Regionalną radę psychoterapeutów stanowią członkowie wybrani przez regionalny zjazd psychoterapeutów, po dwóch z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. Przepis art. 92 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

2. Oświadczenia woli w imieniu regionalnej izby psychoterapeutów w sprawach nie przekraczających zwykłego zarządu składa przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącym lub skarbnikiem lub sekretarzem regionalnej rady psychoterapeutów.

3. W przypadku spraw przekraczających zakres zwykłego zarządu regionalna rada psychoterapeutów składa oświadczenia po uprzednim podjęciu uchwały.

4. Regionalna rada psychoterapeutów zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał.

5. Regionalna rada psychoterapeutów wybiera spośród swoich członków: przewodniczącego, 4 wiceprzewodniczących, z których każdy reprezentuje inną grupę podejść oraz sekretarza, skarbnika.

6. Na stanowisko przewodniczącego regionalna rada psychoterapeutów wybiera co roku wiceprzewodniczącego reprezentującego tę grupę podejść psychoterapeutycznych, która nie była reprezentowana w ciągu ostatnich czterech lat. Ustępujący przewodniczący staje się wiceprzewodniczącym.

7. W razie wygaśnięcia mandatu przewodniczącego lub wiceprzewodniczących Krajowej Rady Psychoterapeutów przed upływem kadencji, w jego miejsce wstępuje drugi przedstawiciel danej grupy podejść, wybrany przez regionalny zjazd psychoterapeutów.

8. Przewodniczący regionalnej rady psychoterapeutów kieruje jej pracami i przewodniczy jej obradom.

9. Członkom regionalnej komisji rewizyjnej, prezesowi regionalnego sądu koleżeńskiego, regionalnemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej oraz Rzecznikowi Praw Psychoterapeutów służy prawo udziału w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów z głosem doradczym.

10. Do udziału w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów mogą być zapraszane inne osoby, w szczególności przedstawiciele komisji ekspertów.

Art. 102. Do zakresu działania regionalnej rady psychoterapeutów należy realizowanie funkcji i zadań samorządu na szczeblu regionalnym oraz spraw, których ustawa nie zastrzega dla innych organów samorządu, a w szczególności:

1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz regionalnych zjazdów psychoterapeutów;
2) wykonywanie uchwał i zadań zleconych przez Krajową Rady Psychoterapeutów;
3) przygotowanie projektu szczegółowych regulaminów organów samorządu na szczeblu regionalnym;
4) zapewnienie właściwych standardów wykonywania zawodu psychoterapeuty poprzez:
    a) prowadzenie list i rejestrów,
    b) organizowanie i monitorowanie doskonalenia zawodowego psychoterapeutów,
    c) prowadzenie działalności edukacyjnej i naukowej.
5) powoływanie komisji do określonych przez radę spraw;
6) uchwalanie budżetu danej regionalnej izby psychoterapeutów;
7) zarządzanie majątkiem izby, w szczególności pobranie i ewidencjonowanie składek członkowskich;
8) podejmowanie uchwał w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań rady regionalnej;
9) kierowanie bieżącymi pracami regionalnej izby psychoterapeutów;
10) rozpatrywanie wniosków regionalnej komisji rewizyjnej;

11) prowadzenie działalności informacyjnej;
12) przygotowywanie projektów uchwał dla regionalnego zjazdu psychoterapeutów;
13) przygotowanie sprawozdania z działalności dla regionalnego zjazdu psychoterapeutów;
14) zwoływanie regionalnego zjazdu psychoterapeutów.

Art. 103. Od uchwały regionalnej rady psychoterapeutów w sprawach indywidualnych przysługuje zainteresowanemu odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów.

Art. 104. 1. Regionalna komisja rewizyjna składa się z 5 członków, po jednym z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych.

2. Do zakresu działania regionalnej komisji rewizyjnej należy opiniowanie sprawozdania finansowego regionalnej rady psychoterapeutów oraz kontrolowanie jej działalności w zakresie gospodarności, rzetelności, prawidłowości wypełniania jej funkcji oraz wykonania uchwał Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz regionalnych zjazdów psychoterapeutów.

3. Rada regionalnej izby psychoterapeutów na żądanie regionalnej komisji rewizyjnej ma obowiązek złożyć wyjaśnienia w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia żądania.

4. Członkowie regionalnej komisji rewizyjnej mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów.

Rozdział 8
Rzecznik Praw Psychoterapeuty

Art. 105. 1. Rzecznik Praw Psychoterapeuty powołuje zastępców po jednym z każdego podejścia psychoterapeutycznego, tak aby Rzecznik oraz każdy z zastępców pochodził z innego podejścia.

2. Rzecznik Praw Psychoterapeuty jest niezależny i niezawisły w zakresie swoich obowiązków i podlega jedynie ustawom.

3. Jeżeli Rzecznik Praw Psychoterapeuty poweźmie informację o naruszeniu praw psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta może z urzędu lub na wniosek:

1) zająć się sprawą,
2) udzielić wskazówek wnioskodawcy co do dalszego postępowania,

3) przekazać sprawę do rozwiązania odpowiedniej instytucji,
4) nie podjąć sprawy, jeżeli stwierdzi, że nie leży ona w zakresie jego kompetencji,
5) jeżeli nie doszło do naruszenia praw, wyjaśnić wnioskodawcy przyczynę takiego stanu rzeczy.

4. Wniosek do Rzecznika Praw Psychoterapeuty nie musi posiadać specjalnej formy, lecz powinien zawierać oznaczenie wnioskodawcy, a także określać przedmiot sprawy.

5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4 można złożyć w formie ustnej, pisemnej lub drogą elektroniczną.

6. Rzecznik Praw Psychoterapeuty:
1) udziela psychoterapeutom i psychoterapeutom aplikantom informacji dotyczących postępowania dyscyplinarnego oraz praw i obowiązków wynikających z niniejszej ustawy oraz przepisów odrębnych. Rzecznik Praw Psychoterapeuty może w tej sprawie zasięgnąć opinii adwokata lub radcy prawnego.
2) zbiera informacje o naruszeniach praw psychoterapeutów, w szczególności naruszenia art. 1 oraz art. 25, sytuacji mobbingu oraz innych wymienionych w niniejszej ustawie bądź przepisach odrębnych;
3) wnioskuje do odpowiednich organów o podjęcie działań zmierzających do usunięcia naruszeń praw psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów, w szczególności może:
a) zażądać rozpoczęcia postępowania przygotowawczego przez uprawnionego oskarżyciela o przestępstwa ścigane z urzędu,
b) przystąpić do postępowania w sądach koleżeńskich samorządu,
c) przystąpić do postępowania w sądach powszechnych i administracyjnych w sprawach dotyczących wykonywania zawodu lub naruszenia praw psychoterapeuty;
4) składa sprawozdanie Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów.
5) może składać wnioski i sugestie do Krajowej Rady Psychoterapeutów dotyczące udoskonalania działania organów samorządu, opiniowania aktów prawnych lub ubiegania się o zmianę prawa w zakresie dotyczącym praw psychoterapeutów.

7. W przypadku powzięcia informacji o naruszeniach, o których mowa w ust. 6 pkt 2 Rzecznik Praw Psychoterapeuty może zwracać się do osób lub instytucji, w których doszło do naruszenia praw psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z wnioskiem o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie. Odpowiedź powinna zostać udzielona w terminie 30 dni od złożenia wniosku.

8. W celu realizacji działań, o których mowa w niniejszym artykule Rzecznik Praw Psychoterapeuty może powołać komisję ekspertów oraz konsultantów do wyznaczonych przez Rzecznika spraw.

Rozdział 9

Sąd koleżeński psychoterapeutów

Art. 106. 1. W sprawach dotyczących orzeczenia o niezdolności psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta do wykonywania zawodu oraz w zakresie odpowiedzialności zawodowej, orzekają:

1) regionalne sądy koleżeńskie,
2) Krajowy Sąd Koleżeński.

2. Regionalny sąd koleżeński rozpoznaje sprawy wymienione w ust. 1 oraz inne sprawy przewidziane przepisami niniejszej ustawy jako sąd pierwszej instancji, za wyjątkiem spraw określonych w art. 118 oraz rozpoznawania zażalenia, o którym mowa w art. 124. Odwołanie od postanowienia o umorzeniu postępowania wydanego przez regionalny sąd koleżeński, rozpoznaje ten sam sąd w innym trzyosobowym składzie.

3. Regionalny sąd koleżeński wyznaczony przez Krajowy Sąd Koleżeński rozpoznaje sprawę, w której obwinionym jest Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępca.

4. Krajowy Sąd Koleżeński rozpoznaje:

1) jako sąd drugiej instancji, sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez regionalne sądy koleżeńskie;
2) jako sąd pierwszej instancji, sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Rzecznika Praw Psychoterapeuty i jego zastępców oraz regionalnych rad psychoterapeutów, regionalnych komisji rewizyjnych, regionalnych sądów koleżeńskich i regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i ich zastępców;
3) jako sąd pierwszej instancji, sprawy dotyczące sporów pomiędzy przedstawicielami odrębnych podejść psychoterapeutycznych, w związku z czynami naruszającymi zasady etyki lub godności zawodowej;
4) jako sąd pierwszej instancji, inne sprawy przewidziane przepisami ustawy.

5. Sąd koleżeński orzeka w składzie trzyosobowym. Przewodniczącym składu orzekającego jest superwizor wskazany przez prezesa sądu, z zachowaniem zasad wymienionych w ust. 10 i 11.

6. Prezes sądu koleżeńskiego jest wybierany przez sędziów danego sądu koleżeńskiego, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy sędziów tego sądu.

7. Odwołania od orzeczeń wydanych przez Krajowy Sąd Koleżeński w pierwszej instancji, rozpoznaje ten sam sąd w innym pięcioosobowym składzie.

8. Liczbę sędziów potrzebnych do sprawnego prowadzenia spraw określają właściwe miejscowo regionalne zjazdy psychoterapeutów i Zjazd Krajowej Izby Psychoterapeutów dla Krajowego Sądu Koleżeńskiego, jednak nie mniej niż po 6 sędziów z każdego podejścia psychoterapeutycznego na szczeblu regionalnym i nie mniej niż 10 sędziów z każdego podejścia na szczeblu krajowym.

9. Prezes sądu koleżeńskiego tworzy listę sędziów z podziałem według podejść psychoterapeutycznych. Kolejność sędziów na liście wyznacza się poprzez losowanie. W przypadku powołania sędziów podczas kolejnego zjazdu psychoterapeutów, nowi sędziowie dopisywani są do istniejącej listy w losowej kolejności.

10. Sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy, według listy sędziów podejścia psychoterapeutycznego reprezentowanego przez obwinionego w postępowaniu dyscyplinarnym, na dzień popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

11. W sprawach innych niż dyscyplinarne, sędziów powołanych do orzekania wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy, według listy sędziów podejścia psychoterapeutycznego aktualnego dla uczestnika postępowania w dniu wszczęcia postępowania.

12. Odstępstwo od kolejności wymienionej w ust. 10 i 11 jest dopuszczalne tylko z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu prezesa sądu koleżeńskiego o wyznaczeniu rozprawy.

13. W sprawach wymienionych w ust. 4 pkt 4, sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy spośród sędziów Krajowego Sądu Koleżeńskiego, po jednym z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych, spośród wszystkich sędziów Krajowego Sądu Koleżeńskiego. Odstąpienie od powołania sędziego do składu sądzącego dopuszczalne jest tylko z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu prezesa sądu o wyznaczeniu rozprawy.

14. W sprawach wymienionych w ust. 4 pkt 3 sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy spośród sędziów Krajowego Sądu Koleżeńskiego, po jednym z każdej grupy podejść, z uwzględnieniem podejść reprezentowanych przez strony. Odstąpienie od powołania sędziego do składu sądzącego dopuszczalne jest tylko z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu prezesa sądu o wyznaczeniu rozprawy.

Art. 107. 1. Sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli:

1) sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio;
2) jest małżonkiem strony lub pokrzywdzonego albo ich obrońcy, pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego albo pozostaje we wspólnym pożyciu z jedną z tych osób;
3) jest krewnym lub powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2 albo jest związany z jedną z tych osób węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli;
4) był świadkiem przewinienia, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka lub występował jako biegły;
5) brał udział w sprawie jako rzecznik odpowiedzialności zawodowej, obrońca, pełnomocnik, przedstawiciel ustawowy strony;
6) brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub wydał zaskarżone postanowienie;
7) brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone;
8) prowadził mediację;
9) prowadził psychoterapię lub inną formę doświadczenia własnego, superwizję, szkolenie lub egzamin obwinionego.

2. Powody wyłączenia trwają mimo ustania uzasadniającego je małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli lub czynności wymienionych w ust. 1 pkt. 9.
3. Sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie postępowania, nie może orzekać co do tego wniosku.

Art. 108. 1. Sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

2. Wniosek o wyłączenie sędziego, zgłoszony na podstawie ust. 1 po rozpoczęciu przewodu sadowego, pozostawia się bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu.

Art. 109. Wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych podstawach faktycznych co wniosek wcześniej rozpoznany pozostawia się bez rozpoznania.

Art. 110. 1. Wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony.

2. Jeżeli sędzia uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuję inny sędzia.

3. Sędzia, co do którego zgłoszono wniosek o wyłączenie, może złożyć do akt stosowne oświadczenie na piśmie.

4. Z chwilą wyłączenia sędziego czynności procesowe dokonane z jego udziałem po złożeniu wniosku stają się bezskuteczne.

5. Poza wypadkiem określonym w ust. 2 o wyłączeniu orzeka sąd, przed którym toczy się postępowanie; w składzie orzekającym w kwestii wyłączenia nie może brać udziału sędzia, którego dotyczy wyłączenie. W razie niemożności utworzenia takiego składu sądu, w kwestii wyłączenia orzeka prezes sądu przed którym toczy się postępowanie.

Art. 111. 1. Sąd koleżeński jest w zakresie orzekania niezawisły i podlega jedynie przepisom obowiązującego prawa.

2. Sąd koleżeński rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść stron.

Art. 112. 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd koleżeński regionalnej izby psychoterapeutów, do której przynależy psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant w chwili wszczęcia postępowania, za wyjątkiem spraw przekazanych niniejszą ustawą do właściwości Krajowego Sądu Koleżeńskiego.

2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej psychoterapeutów lub psychoterapeutów aplikantów, właściwy jest sąd, w którego obszarze popełniono przewinienie, a jeśli tego miejsca nie da się ustalić, sąd koleżeński, w którym najpierw wszczęto postępowanie.

3. Spory o właściwość miejscową, jeżeli jej ustalenie zgodnie z ust. 1 lub 2 nie jest możliwe rozstrzyga Krajowy Sąd Koleżeński.

4. W razie gdy właściwy sąd nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości, Krajowy Sąd Koleżeński wyznaczy inny sąd koleżeński do rozpoznania sprawy w całości lub w części.

5. Wyznaczenie, o którym mowa w ust. 4 następuje na wniosek sądu właściwego albo też na wniosek właściwego organu lub osoby zainteresowanej, po wysłuchaniu w razie potrzeby innych osób zainteresowanych.

6. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do przydzielenia składu sędziowskiego zgodnie z podejściem właściwym dla danej sprawy, decyzję o przydzieleniu sprawy podejmuje prezes sądu po konsultacji z komisją ekspertów, powołaną przez regionalną radę psychoterapeutów lub Krajową Radę Psychoterapeutów, w zależności od właściwości sprawy.

Art. 113. Sądy Koleżeńskie sporządzając sprawozdanie z działalności, uwzględniają dane dotyczące okoliczności sprzyjających popełnianiu przewinień dyscyplinarnych oraz rekomendacje dotyczące zapobiegania przewinieniom dyscyplinarnym oraz umacniania poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego.

Rozdział 10
Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej

Art. 114. 1. Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej powołuje zastępców co najmniej po jednym z każdego podejścia psychoterapeutycznego.

2. Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępca, reprezentujący to samo podejście co osoba, wobec której dokonano zgłoszenia o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego lub obwiniony, prowadzi postępowanie wyjaśniające i występuje przed sądem jako oskarżyciel.

3. Przepisy o wyłączeniu sędziego stosuje się odpowiednio do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców.

4. W przypadku wyłączenia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępcy, jego czynności podejmuje inny zastępca, z tej samej grupy podejść. Jeżeli nie jest to możliwe w ramach danej Izbie Regionalnej, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wskazuje innego rzecznika przynależącego do tej samego podejścia, do prowadzenia postępowania wyjaśniającego lub podjęcia czynności oskarżyciela.

5. Przepisy odnoszące się do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej stosuje się odpowiednio do regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej.

Rozdział 11
Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 115. Psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci podlegają odpowiedzialności

dyscyplinarnej za:

1) czyny niezgodne z prawem powszechnie obowiązującym, pozostające w związku z wykonywaniem zawodu;
2) czyny naruszające zasady etyki lub godności zawodowej;
3) naruszenie obowiązków i standardów zawodowych.

Art. 116. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

1) upomnienie;
2) nagana;
3) kara pieniężna;
4) zawieszenie prawa do prowadzenia superwizji;
5) zawieszenie prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty na czas od trzech miesięcy do pięciu lat;
6) skreślenie z Rejestru Psychoterapeutów albo z Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów lub Superwizorów Psychoterapii;
7) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią na okres od roku do pięciu lat.

2. Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz prowadzenia superwizji na czas od jednego roku do pięciu lat, nakaz pracy pod superwizją w wymiarze od 30 do 100 godzin lub nakaz podjęcia własnej psychoterapii.

3. W przypadku orzeczenia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych lub skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów, kara może być warunkowo zawieszona na okres do 5 lat, pod warunkiem poddania się własnej psychoterapii lub psychoterapii uzależnień oraz pracy pod stałą superwizją, z częstotliwością wyznaczoną przez właściwy sąd koleżeński.

4. Psychoterapeuta co pół roku przedstawia sądowi koleżeńskiemu zaświadczenie o uczestniczeniu we wskazanej przez sąd formie psychoterapii lub superwizji.

5. Przed upływem czasu warunkowego zawieszenia kary, psychoterapeuta przedstawia sądowi koleżeńskiemu rekomendację od superwizora oraz zaświadczenie o odbyciu psychoterapii lub psychoterapii uzależnień. W przypadku negatywnej rekomendacji od superwizora, jej braku lub niezrealizowania psychoterapii lub psychoterapii uzależnień sąd wydaje zarządzenie wykonania zawieszonej kary. Wydanie zarządzenia może nastąpić nie później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby.

6. Przepis ust. 3 można zastosować tylko wobec psychoterapeutów, wobec których dotychczas nie orzeczono kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu lub skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów.

7. Karę pieniężną wymierza się w granicach od jednokrotnego do trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę określanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu (Dz. U. z 2024 r., poz. 1773), obowiązującego w dniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego.

8. Kara skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów pociąga za sobą brak prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru Psychoterapeutów przez okres 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary.

9. Kara skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów pociąga za sobą brak prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary.

10. Sąd orzekając karę wymienioną w ust. 1 pkt 4 i 5 może dodatkowo orzec karę przewidzianą w ust. 1 pkt 7.

11. Obok kary dyscyplinarnej można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego wraz z określeniem odpowiedniego ze względu na okoliczności sprawy sposobu wykonania tego obowiązku.

12. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia.

13. Na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

14. Na poczet kary zawieszenia prawa do prowadzenie superwizji zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa prowadzenia superwizji.

15. Na poczet kary zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią zalicza się okres tymczasowego zawieszenia w możliwości pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.

Art. 117. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd koleżeński wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie orzeka karę łączną.

2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady:
   1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany stosuje się łączną karę nagany;
   2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną;
   3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych;

4) kara zawieszenia w czynnościach zawodowych nie podlega łączeniu z karami upomnienia, nagany i karą pieniężną;
5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów albo Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów wymierza się karę łączną w postaci skreślenia z właściwego rejestru, a w przypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3.

3. W przypadku, gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne orzeczenie co do któregokolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile kary podlegają łączeniu.

Art. 118. 1. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo w świetle okoliczności sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta, bez potrzeby wymierzenia kary dyscyplinarnej, przewodniczący lub wiceprzewodniczący właściwej regionalnej izby psychoterapeutów, reprezentujący tę samą grupę podejść psychoterapeutycznych co obwiniony, na wniosek Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej albo przewodniczącego składu sędziowskiego rozpatrującego sprawę w pierwszej instancji, może poprzestać na udzieleniu pouczenia. Rzecznik lub przewodniczący składu sędziowskiego, występuje z wnioskiem o udzielenie pouczenia po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego albo o umorzeniu tego postępowania.

2. Udzielając pouczenia przewodniczący albo wiceprzewodniczący może jednocześnie zobowiązać psychoterapeutę albo psychoterapeutę aplikanta do przeproszenia pokrzywdzonego lub do innego stosownego postępowania.

3. Psychoterapeucie i psychoterapeucie aplikantowi służy prawo odwołania od pouczenia, o którym mowa w ust. 1, do właściwego sądu koleżeńskiego w terminie 7 dni od udzielenia pouczenia.

4. Od postanowienia sądu koleżeńskiego w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje środek zaskarżenia.

Art. 119. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania cywilnego, karnego, postępowania o wykroczenie lub postępowania dyscyplinarnego w jednostce organizacyjnej, której przepisy szczególne regulują takie postępowanie. Może być jednak zawieszone do czasu ukończenia postępowania.

Art. 120. 1. Stronami w dochodzeniu są obwiniony i pokrzywdzony, a w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym – oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.

2. Oskarżycielami w postępowaniu przed sądem koleżeńskim są właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej oraz w przypadku Krajowego Sądu Koleżeńskiego Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, a także ich zastępcy, wykonujący czynności przez nich zlecone.

3. Obwinionym jest psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant, co do którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów.

4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało naruszone postepowaniem psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta określonym w art. 115.

5. W przypadku śmierci pokrzywdzonego, jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, w tym prawo dostępu do informacji oraz dokumentacji, mogą wykonywać małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu.

6. W przypadku gdy organ prowadzący postępowanie dysponuje informacjami o osobach, o których mowa w ust. 5, powinien pouczyć o przysługujących uprawnieniach co najmniej jedną z nich.

7. Pokrzywdzony może ustanowić nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych.

8. Obwiniony może ustanowić nie więcej niż 2 obrońców z wyboru spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych.

9. W przypadku gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego i nie ma on obrońcy z wyboru, właściwy sąd koleżeński ustanawia mu obrońcę z urzędu spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych. Na etapie prowadzenia dochodzenia sąd koleżeński ustanawia obrońcę na wniosek Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej.

10. Jeżeli organ prowadzący postępowanie uzna za niezbędne ustanowienie obrońcy ze względu na okoliczności utrudniające obronę, właściwy sąd koleżeński ustanawia obwinionemu obrońcę z urzędu spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych.

Art. 121. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje:

1) postępowanie wyjaśniające;
2) postępowanie przed sądem koleżeńskim;
3) postępowanie wykonawcze.

Art. 122. 1. Właściwy regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej prowadzi

postępowanie na podstawie zgłoszenia podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego lub z urzędu.

2. W przypadku spraw rozpoznawanych w pierwszej instancji w Krajowym Sądzie Koleżeńskim, postępowanie wyjaśniające prowadzi Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.

3. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej może polecić wszczęcie postępowania wyjaśniającego albo postępowania przed sądem koleżeńskim przeciwko psychoterapeucie albo psychoterapeucie aplikantowi.

4. W przypadku określonym w ust. 2 ministrowi przysługują prawa strony.

5. Nie wszczyna się postępowania a wszczęte umarza jeżeli:
   1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia;
   2) czyn nie stanowi przewinienia zawodowego albo ustawy stanowią, że obwiniony nie popełnia przewinienia zawodowego;
   3) od czasu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęły 3 lata;
   4) obwiniony zmarł;
   5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty co do tego samego czynu, tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się;
   6) ustawa stanowi, że obwiniony nie podlega karze.

6. Bieg przedawnienia do wszczęcia postępowania przerywa każda czynność podjęta przez właściwego rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

7. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa.

8. W razie śmierci osoby, wobec której toczy się postępowanie, przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu obwinionego jego osoba najbliższa, w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego.

Art. 123. Zgłoszenie podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego zawiera oznaczenie osoby zgłaszającej oraz określenie przedmiotu naruszenia i jego okoliczności.

Art. 124. 1. Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postepowania wyjaśniającego, a stronom – na postanowienie o jego umorzeniu.

2. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo przejrzenia akt.

3. Stronom przysługuje zażalenie na odmowę przejrzenia akt sprawy.

4. Zażalenie, o którym mowa w ust. 1 i 3 wnosi się do właściwego regionalnego sądu koleżeńskiego, a w przypadku gdy postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydał Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia.

Art. 125. 1. Właściwy regionalny sąd koleżeński może podtrzymać lub uchylić postanowienie, na które wniesiono zażalenie i przekazać postępowanie wyjaśniające do dalszego prowadzenia przez:

1) tego samego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcę,
2) innego wybranego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcę.

2. Krajowy Sąd Koleżeński może podtrzymać lub uchylić postanowienie, na które wniesiono zażalenie i przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępcę.

3. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcy.

Art. 126. 1. Właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego przeprowadza postępowanie wyjaśniające polegające na zebraniu możliwie najpełniejszego materiału dowodowego. Postępowanie wyjaśniające powinno zostać wszczęte nie później niż w ciągu miesiąca od dnia wpłynięcia zawiadomienia o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego.

2. Jeżeli zawiadomienie o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego wpłynęło do Krajowej Izby Psychoterapeutów, regionalnej izby psychoterapeutów lub innego organu samorządu lub nastąpiło powzięcie o nim wiedzy przez te organy, mają one obowiązek przekazania zgłoszenia do właściwego miejscowo rzecznika odpowiedzialności zawodowej w terminie 14 dni od dnia wpłynięcia zawiadomienia.

3. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych lub specjalistów, jak również przeprowadzać inne dowody. W przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności wtedy, gdy mogłoby to spowodować zatarcie śladów lub dowodów

przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej może przesłuchać psychoterapeutę w charakterze obwinionego, przed wydaniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zachodzą warunki do sporządzenia takiego postanowienia.

4. Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie dyscyplinarne, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego – ustalenie obwinionego oraz zebranie, zabezpieczenie i utrwalenie w niezbędnym zakresie dowodów dla sądu koleżeńskiego.

5. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez rzecznika odpowiedzialności zawodowej powinno być zakończone w ciągu 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego.

6. W uzasadnionym przypadku Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy.

7. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie roku, akta sprawy przekazuje się Krajowemu Sądowi Koleżeńskiemu, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony.

8. Stronom przysługuje prawo złożenia do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej zażalenia na przewlekłość postępowania prowadzonego przez danego regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

9. Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, po otrzymaniu zażalenia na przewlekłość postępowania, może:

1) wydać postanowienie o przejęciu postępowania wyjaśniającego;
2) oddalić zażalenie;
3) przekazać rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej prowadzącemu postępowanie, wytyczne co do sposobu jego prowadzenia,
4) przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez wskazanego regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej.

Art. 127. 1. W przypadku gdy zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant, którego dotyczy postępowanie, lub obwiniony popełnił ciężkie przewinienie zawodowe, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie przez obwinionego zawodu psychoterapeuty zagraża bezpieczeństwu osób korzystających z psychoterapii lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia zawodowego,

sąd koleżeński, na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej, wydaje postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu, zawieszeniu w prowadzeniu superwizji lub zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią przez obwinionego na okres do roku.

2. Postanowienie jest natychmiast wykonalne.

3. Obwiniony i jego obrońca mają prawo obecności na posiedzeniu sądu koleżeńskiego, którego przedmiotem jest wydanie postanowienia.

4. Postanowienie niezwłocznie przekazuje się stronom i właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów.

5. Jeżeli do upływu okresu zawieszenia albo ograniczenia, o których mowa w ust. 1, w sprawie zawieszonego psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu koleżeńskiego, sąd z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia.

6. Na postanowienie obwinionemu przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. Zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego za pośrednictwem regionalnego sądu koleżeńskiego, który wydał postanowienie. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia. Przepis art. 136 stosuje się odpowiednio.

Art. 128. 1. Jeżeli istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia obwinionego i jego obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzenia akt.

2. W terminie 14 dni od dnia zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego może on składać wnioski o uzupełnienie postępowania.

3. Termin na zaznajomienie się obwinionego z materiałami postępowania powinien być tak wyznaczony, aby od doręczenia zawiadomienia o nim obwinionemu i jego obrońcom upłynęło co najmniej 14 dni.

4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania.

5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o jego zakończeniu.

6. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zakończeniu postępowania wyjaśniającego, składa do właściwego sądu

koleżeńskiego wniosek o ukaranie.

Art. 129. 1. Wniosek o ukaranie powinien zawierać:

1) imię i nazwisko oraz numer prawa wykonywania zawodu obwinionego;
2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia zawodowego, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających;
3) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również inne dowody;
4) uzasadnienie wniosku.

2. O skierowaniu wniosku do właściwego sądu koleżeńskiego rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia pokrzywdzonego, obwinionego i właściwą regionalną radę psychoterapeutów.

Art. 130. 1. Postępowanie przed sądem koleżeńskim wszczyna się na wniosek o ukaranie złożony przez właściwego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcę, który reprezentuje podejście psychoterapeutyczne takie jak obwiniony.

2. Postępowanie dyscyplinarne prowadzone przed sądem koleżeńskim ma na celu pociągnięcie do odpowiedzialności sprawcy przewinienia dyscyplinarnego.

3. Nie można pociągnąć do odpowiedzialności zawodowej obwinionego, dopóki popełnienie przewinienia zawodowego nie zostało udowodnione i stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu.

4. Wszelkie wątpliwości, których w postępowaniu dyscyplinarnym nie da się usunąć, należy rozstrzygać na korzyść obwinionego.

5. Organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne kształtują swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.

6. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny jest wiążące dla organów prowadzących postępowanie z zakresu odpowiedzialności zawodowej.

Art. 131. 1. W razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wymienionych w art. 122 ust. 5 pkt 3-5 sąd koleżeński umarza postępowania.

2. W razie ujawnienia okoliczności wymienionych w art. 122 ust. 5 pkt 1-2, sąd koleżeński wydaje orzeczenie uniewinniające obwinionego, chyba, że obwiniony w chwili popełnienia czynu był niepoczytalny. W takiej sytuacji sąd koleżeński umarza postępowanie.

3. Sąd koleżeński może umorzyć postępowanie w przypadku przewinienia mniejszej wagi albo jeżeli orzeczenie wobec obwinionego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za ten sam czy w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawy, a interes pokrzywdzonego temu się nie sprzeciwia.

Art. 132. 1. Rozstrzygnięcia organów prowadzących postępowanie dyscyplinarne opierają się na ustaleniach faktycznych. Dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu.

2. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego lub specjalisty.

3. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego obwinionego powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów.

4. Nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej składanie przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta zeznań i wyjaśnień w zakresie okoliczności objętych postępowaniem przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej lub w trakcie postępowania przed sądem koleżeńskim w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty.

Art. 133. 1. Postępowanie przed sądem koleżeńskim odbywa się na rozprawie jawnej.

2. Sąd koleżeński wyłącza jawność rozprawy w całości lub części, jeżeli jawność mogłaby:
   1) naruszyć tajemnicę zawodową;
   2) wywołać zakłócenie spokoju publicznego;
   3) obrażać dobre obyczaje;
   4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy;
   5) naruszyć ważny interes prywatny lub publiczny.

Art. 134. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego, za zgodą obwinionego, pisma mogą być doręczane także za pośrednictwem poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych.

2. Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie, posiedzeniu lub na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwi on swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej, albo sąd koleżeński lub rzecznik odpowiedzialności zawodowej z ważnych przyczyn uznają ich

obecność za konieczną.

3. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego odpis postanowienia o przedstawieniu zarzutów rzecznik odpowiedzialności zawodowej doręcza mu na piśmie, co zastępuje ogłoszenie.

4. Orzeczenia wydane pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy nie uważa się za zaoczne.

5. Należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie lub na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej wymaga wskazania i uprawdopodobnienia wyjątkowych przyczyn, w przypadku zaś choroby wymaga przedstawienia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego brak możliwości stawienia się na wezwanie lub zawiadomienia organu prowadzącego postępowanie.

6. Jeżeli w postępowaniu dyscyplinarnym świadek, biegły lub specjalista bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub na rozprawę przed sądem koleżeńskim albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd koleżeński może zwrócić się do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej, o:

1) nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawiennictwo albo za odmowę zeznań;
2) przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty.

7. Świadek, biegły lub specjalista nie podlega karze, o której mowa w ust. 6, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa albo odmowy złożenia zeznań.

8. Świadek, biegły lub specjalista zamieszkały poza obszarem działania organu prowadzącego postępowanie w przedmiocie postępowania dyscyplinarnego może być, na wniosek tego organu, przesłuchiwany przez właściwy dla miejsca zamieszkania sąd koleżeński.

9. Jeżeli świadek, biegły lub specjalista nie może stawić się z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia, sąd koleżeński zleca jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swojego składu. Strony mają prawo brać udział w tej czynności.

10. Osoba najbliższa dla obwinionego, w rozumieniu art 115 § 11 Kodeksu karnego ma prawo odmowy zeznań. Prawo odmowy zeznań trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązania stosunku przysposobienia.

Art. 135. 1. Ogłoszenie orzeczenia sądu koleżeńskiego jest jawne.

2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego

główne motywy.

3. Ogłoszenie ustnego uzasadnienia jest jawne, chyba, że część lub całość rozprawy odbyła się z wyłączeniem jawności.

4. Orzeczenie sądu koleżeńskiego powinno zawierać:
   1) oznaczenie sądu koleżeńskiego, który je wydał, oraz sędziów, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i protokolanta;
   2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia;
   3) imię, nazwisko oraz inne dane określające tożsamość obwinionego;
   4) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie rzecznik odpowiedzialności zawodowej zarzucił obwinionemu;
   5) rozstrzygnięcie sądu koleżeńskiego;
   6) uzasadnienie.

5. Orzeczenie skazujące zawiera ponadto rozstrzygnięcie co do kary, a w razie potrzeby co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu albo tymczasowego zawieszenia w prowadzeniu superwizji lub tymczasowego zakazu pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.

6. Uzasadnienie powinno zawierać:
   1) wskazanie, jakie fakty sąd koleżeński uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych;
   2) wskazanie podstawy prawnej orzeczenia;
   3) przytoczenie okoliczności, które sąd koleżeński miał na względzie przy wymiarze kary.

7. Orzeczenie sądu koleżeńskiego powinno zawierać także postanowienie o kosztach postępowania. W razie ukarania obwinionego ponosi on koszty postępowania, chyba że sąd koleżeński postanowi inaczej. W razie uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Skarb Państwa.

8. Orzeczenie sądu koleżeńskiego wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd koleżeński doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia jego ogłoszenia.

9. Obwinionemu przysługuje zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do sądu koleżeńskiego, który wydał orzeczenie.

Art. 136. 1. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego pierwszej instancji stronom przysługuje odwołanie do sądu drugiej instancji w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Odwołanie wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego za pośrednictwem sądu koleżeńskiego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

3. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Krajowy Sąd Koleżeński, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 oraz 5–11 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 137. 1. Odwołanie co do winy uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia.

2. Odwołanie co do kary uważa się za zwrócone przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze.

Art. 138. 1. Sąd drugiej instancji utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie sądu pierwszej instancji.

2. Sąd drugiej instancji nie może uznać winnym lub wymierzyć kary obwinionemu, który został uniewinniony przez sąd pierwszej instancji lub co do którego postępowanie umorzono.

Art. 139. 1. Jeżeli rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd koleżeński uzna, że przyczyną popełnienia przez psychoterapeutę przewinienia zawodowego był jego stan zdrowia, sąd może nadzwyczajnie złagodzić karę lub odstąpić od jej wymierzenia, jeśli nie jest to sprzeczne z dobrem poszkodowanego.

2. Jeżeli zły stan zdrowia nadal zagraża prawidłowemu wykonywaniu zawodu, sąd orzeka również w przedmiocie podjęcia przez obwinionego psychoterapii lub terapii uzależnień, zawieszenia lub skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów.

Art. 140 1. Orzeczenia Krajowego Sądu Koleżeńskiego kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty są prawomocne z chwilą ogłoszenia.

2. Celem postępowania wykonawczego jest wykonanie orzeczeń zapadłych w toku postępowania przed Krajowym Sądem Koleżeńskim.

Art. 141. 1. Prawomocne orzeczenie wydane w postępowaniu dyscyplinarnym, które zakończyło się ukaraniem obwinionego doręcza się stronom, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej oraz właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów.

2. Prawomocne orzeczenie w sprawie ważności wyborów, doręcza się stronom i Krajowej Radzie Psychoterapeutów.

3. Orzeczenie wydane w postępowaniu, o którym mowa w art. 160 doręcza się stronom oraz właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów.

4. Orzeczenia wydane w pozostałych sprawach doręcza się stronom.

Art. 142. 1. Od orzeczenia Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów stronom, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej i przewodniczącemu Krajowej Rady Psychoterapeutów przysługuje apelacja do sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce wykonywania zawodu przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

2. Apelację w stosunku co do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz.

Art. 143. Strony, minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej i przewodniczący Krajowej Rady Psychoterapeutów wnoszą apelację za pośrednictwem Krajowego Sądu Koleżeńskiego.

Art. 144. 1. Do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy kodeksu postępowania karnego o apelacji. Od orzeczeń sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje.

2. Apelacja wnoszona przez stronę powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym.

Art. 145. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego, Krajowego Sądu Koleżeńskiego lub sądu apelacyjnego wznawia się, jeżeli:

1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia;
2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi wskazujące na to, że:
   a) obwiniony nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przewinienia zawodowego lub nie podlegał karze;
   b) sąd umorzył postępowanie błędnie przyjmując popełnienie przez obwinionego zarzucanego mu czynu.

2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego wznawia się na wniosek obwinionego, złożony w terminie zawitym miesiąca od momentu, w którym dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu, jeżeli sprawę rozpoznano pod nieobecność obwinionego, któremu nie doręczono zawiadomienia o terminie posiedzenia lub rozprawy albo doręczono je w inny sposób niż osobiście, gdy wykaże on, że nie wiedział o terminie oraz o możliwości wydania orzeczenia pod jego nieobecność.

3. Przepisu, o którym mowa w ust. 2 nie stosuje się w wypadku odmowy przyjęcia lub niemożności pokwitowania odbioru pisma, w skutek niewskazania nowego adresu do doręczeń oraz jeżeli w rozprawie lub posiedzeniu uczestniczył obrońca.

Art. 146. Postępowanie przed Sądem Koleżeńskim zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku lub orzeczenia, z powodu którego zostało ono umorzone.

Art. 147. Czyn, o którym mowa w art. 145 ust. 1 pkt 1, musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3–11 lub w art. 22 § 1 Kodeksu postępowania karnego.

Art. 148 1. Wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu.

2. Postępowanie wznawia się z urzędu, tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 Kodeksu postępowania karnego.
3. Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść obwinionego po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

Art. 149. 1. W sprawie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem regionalnego sądu koleżeńskiego orzeka Krajowy Sąd Koleżeński.

2. W sprawie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem Krajowego Sądu Koleżeńskiego orzeka Krajowy Sąd Koleżeński w innym składzie, niż ten, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie.
3. W kwestii wznowienia postępowania, sąd Koleżeński orzeka na posiedzeniu bez udziału stron, chyba że przewodniczący sądu lub sąd postanowi inaczej.

Art. 150. Wniosek o wznowienie postępowania powinien być sporządzony i podpisany przez

adwokata lub radcę prawnego. Do wniosku dołącza się odpowiednią liczbę jego odpisów dla stron postępowania.

Art. 151. 1. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Krajowego Sądu Koleżeńskiego w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie rozpoznaje Krajowy Sąd Koleżeński w innym składzie, niż ten, który postanowił oddalić wniosek. Jeżeli nie można skompletować innego składu sędziowskiego składającego się z sędziów reprezentujących dane podejście zgodnie z właściwością sprawy, wyznacza się losowy skład, składający się z sędziów z danej grupy podejść psychoterapeutycznych, zgodnej z właściwością sprawy.

2. Orzekając o wznowieniu postępowania, Krajowy Sąd Koleżeński uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę właściwemu regionalnemu sądowi koleżeńskiemu lub Krajowemu Sądowi Koleżeńskiemu do ponownego rozpoznania. Od orzeczenia o wznowieniu postępowania środek odwoławczy nie przysługuje.
3. Uchylając zaskarżone orzeczenie sąd koleżeński może uniewinnić obwinionego, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo też postępowanie umorzyć.

Art. 152. 1. Psychoterapeucie lub psychoterapeucie aplikantowi, który w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej został uniewinniony, przysługuje odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, na skutek wykonania względem niego w całości lub w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania.

2. Roszczenia przysługują w stosunku do Skarbu Państwa.
3. W sprawach roszczeń orzeka sąd powszechny.
4. Roszczenia ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania.

Art. 153. 1. Psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant zawieszony w prawie wykonywania zawodu nie może wykonywać zawodu w żadnej formie.

2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w art. 116 ust. 1 pkt 5 i 6 stanowi podstawę do rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę, mianowania albo umowy cywilnoprawnej, na podstawie której psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant wykonuje zawód.

3. Po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia sądu koleżeńskiego, przewodniczący właściwej regionalnej izby psychoterapeutów zawiadamia ukaranego psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów albo Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

Art. 154. Na wniosek obwinionego psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta prawomocne orzeczenie uniewinniające go w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w biuletynie danej regionalnej izby psychoterapeutów, której psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant jest członkiem, na jej koszt.

Art. 155. 1. Zatarcie kary następuje z urzędu:

1) po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w 116 ust.1 pkt 1;
2) po upływie trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w 116 ust. 1 pkt 2;
3) po upływie trzech lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w art.116 ust. 1 pkt 3-4 oraz pkt 7;
4) po upływie pięciu lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w art. 116 ust. 1 pkt 5.

2. Jeżeli psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant przed upływem okresu wymaganego do zatarcia kary zostanie ponownie ukarany, jest dopuszczalne tylko jednoczesne zatarcie wszystkich kar.

3. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu, w postaci skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów nie ulega zatarciu. Kara ta ulega zatarciu w przypadku ponownego uzyskania uprawnień do wykonywania zawodu w terminie określonym w ustawie.

4. Zatarcie kary następuje przez usunięcie informacji o ukaraniu z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

Art. 156. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy:

1) kodeksu postępowania karnego z tym zastrzeżeniem, że nie stosuje się przepisów o oskarżycielu prywatnym, powodzie cywilnym, przedstawicielu społecznym, o

postępowaniu przygotowawczym oraz środkach przymusu, z wyjątkiem przepisów o karze pieniężnej;

2) rozdziały I–III i art. 53 kodeksu karnego.

Rozdział 12

Postępowanie mediacyjne

Art. 157. 1. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej w czasie postępowania wyjaśniającego albo sąd koleżeński w czasie postępowania przed sądem może z inicjatywy lub za zgodą stron skierować sprawę do mediacji między pokrzywdzonym a obwinionym.

2. Mediację prowadzi mediator wskazany przez stronę lub wyznaczony przez organ kierujący. Strona może wnioskować o zmianę mediatora.

3. Mediacja jest dobrowolna i poufna, prowadzona w sposób bezstronny.

4. Postępowanie mediacyjne prowadzone jest na podstawie regulaminu, z zachowaniem standardów uchwalonych przez Społeczną Radę Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów przy Ministrze Sprawiedliwości.

5. Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż 2 miesiące, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania wyjaśniającego. Termin mediacji może być wydłużony przez organ kierujący do mediacji na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy.

6. Właściwa rada psychoterapeutów wybiera godnych zaufania psychoterapeutów, którzy pełnią w danej regionalnej izbie psychoterapeutów funkcję mediatorów. Mediatorem nie może być rzecznik odpowiedzialności zawodowej, jego zastępca oraz członek sądu koleżeńskiego.

7. Mediację może również prowadzić mediator zewnętrzny, z potwierdzonymi uprawnieniami, z doświadczeniem w prowadzeniu mediacji karnych, który daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia mediacji. Mediację może również prowadzić mediator stały, wpisany na listę właściwego miejscowo sądu okręgowego, w szczególności przynależących do organizacji zrzeszających mediatorów.

8. Prezes Sądu Koleżeńskiego prowadzi Listę mediatorów, złożoną z osób wymienionych w ust. 6 i 7.

9. Do mediatora stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego.

10. Jeśli nastąpi wyłączenie mediatora, rzecznik odpowiedzialności zawodowej w postępowaniu wyjaśniającym albo przewodniczący składu sędziowskiego, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego wyznacza nowego mediatora.

11. Mediator sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, protokół z jego przebiegu i wyników, które dołącza się do akt sprawy. Do protokołu załącza się ugodę podpisaną przez obwinionego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta.

Art. 158. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do postępowania mediacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego lub przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 1568, 1841).

Rozdział 13
Zawieszenie i skreślenie z listy psychoterapeutów

Art. 159. 1. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta następuje:

1) na wniosek psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta;
2) w przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu koleżeńskiego, Krajowego Sądu Koleżeńskiego lub sądu powszechnego o zastosowaniu zawieszenia;
3) w przypadku niewykonywania obowiązku doskonalenia za przez okres 3 ostatnich lat;
4) postawienia zarzutów dotyczących czynów objętych rozdziałem XXV kodeksu karnego.

2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek złożyć wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów, jeżeli przerwa w wykonywaniu zawodu jest dłuższa niż 6 miesięcy.
3. Regionalna rada psychoterapeutów podejmuje uchwałę w sprawie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty w terminie 30 dni od wystąpienia którejkolwiek z sytuacji, o których mowa w ust.1.

Art. 160. 1. Regionalna rada psychoterapeutów kieruje sprawę do właściwego sądu koleżeńskiego, jeżeli wystąpi uzasadnione podejrzenie o niezdolności psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia lub w trakcie szkolenia psychoterapeuty aplikanta ujawnią się okoliczności będące znaczącym przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu psychoterapeuty.

2. Regionalny sąd koleżeński powołuje biegłych lekarzy lub specjalistów odpowiednich specjalności do orzeczenia o zdolności psychoterapeuty do wykonywania zawodu.

3. Regionalny sąd koleżeński orzeka o zdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia albo o podjęciu przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta psychoterapii własnej lub psychoterapii uzależnień w okresie do 5 lat lub o zawieszeniu albo skreśleniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru z powodu niezdolności psychoterapeuty do wykonywania zawodu.

4. Jeżeli sąd koleżeński orzeknie konieczność podjęcia leczenia, o którym mowa w ust. 3, przepis art. 116 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

5. Sąd koleżeński może orzec zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci zawieszenia psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta na czas postępowania, jeżeli dobro osób korzystających z psychoterapii tego wymaga.

6. Przed upływem okresu leczenia, określonego przez sąd koleżeński, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant składa do sądu zaświadczenie o odbyciu leczenia. Sąd koleżeński ponownie orzeka o zdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia.

7. W przypadku braku zaświadczenia, o którym mowa w ust. 6, sąd koleżeński wyznacza termin rozprawy, w celu orzeczenia o zawieszeniu lub skreśleniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru, ze względu na stan zdrowia.

8. W celu zakończenia okresu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu z powodów wymienionych w ust. 1, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant przedstawiają zaświadczenia wskazujące na ustąpienie przeciwwskazań do wykonywania zawodu.

9. Koszty powołania biegłych lub specjalistów oraz wydania przez nich opinii ponosi Skarb Państwa.

Art. 161. 1. Skreślenie z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów następuje:

1) na wniosek psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta;

2) w przypadku wpisu do rejestru prowadzonego przez inną regionalną izbę psychoterapeutów;
3) w przypadku wydania orzeczenia o niezdolności do pracy ze względu na stan zdrowia;
4) w przypadku niespełnienia warunków lub po upływie terminu, o których mowa w art. 13;
5) w przypadku niewykonywania zawodu przez okres dłuższy niż 5 lat;
6) w przypadku śmierci psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta;
7) w przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu koleżeńskiego o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów;
8) prawomocnego wyroku sądowego o pozbawieniu praw publicznych, pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty lub zakazu prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi;
9) nastąpiło skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo.

2. W przypadku skreślenia z powodów wymienionych w ust. 1 pkt 8 i 9 ponowny wpis do rejestru może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 10 lat.

3. Regionalna rada psychoterapeutów podejmie uchwałę w sprawie skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów w terminie 30 dni od zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.

Art. 162. W przypadku zawieszenia lub skreślenia psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru, dana regionalna rada psychoterapeutów ma obowiązek zapewnić wsparcie dla osób korzystających z psychoterapii u osób zawieszonych lub skreślonych.

Art. 163. 1. Regionalna rada psychoterapeutów kieruje sprawę do sądu koleżeńskiego w przypadku złożenia wniosku o ponowny wpis do rejestru przez osobę, która została skreślona w przypadku, o którym mowa w art. 161 ust. 1 pkt 7-9, w celu zbadania czy wnioskujący daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu.

2. Skład orzekający wybierany jest według podejścia psychoterapeutycznego wskazanego we wniosku o ponowny wpis do rejestru.

3. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego pierwszej instancji uczestnikowi postępowania przysługuje odwołanie do sądu drugiej instancji w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

4. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem sądu koleżeńskiego, który wydał zaskarżone orzeczenie.

5. Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Krajowy Sąd Koleżeński, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania.

6. Orzeczenie Krajowego Sądu Koleżeńskiego jest ostateczne i nie przysługuje od niego apelacja.

Art. 164. 1. Przywrócenie prawa do wykonywania zawodu, po wcześniejszym wykreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów poprzedzone jest decyzją komisji egzaminacyjnej odpowiedniego ośrodka egzaminacyjnego. Komisja egzaminacyjna określa warunki, które musi spełnić psychoterapeuta, w szczególności zobowiązać go do odbycia szkolenia uzupełniającego, psychoterapii lub doświadczenia własnego lub do pracy pod superwizją na określonych przez komisję warunkach. Komisja egzaminacyjna przekazuje treść decyzji regionalnej radzie psychoterapeutów.

2. Regionalna rada psychoterapeutów dokonuje warunkowego wpisu do Rejestru Psychoterapeutów do czasu dostarczenia zaświadczeń potwierdzających spełnienie określonych przez komisję egzaminacyjną warunków. Zaświadczenia należy dostarczyć do 30 dni od terminu wskazanego w decyzji komisji egzaminacyjnej.

3. Niedopełnienie wymogów, o których mowa w ust. 1 i 2 skutkuje ponownym wykreśleniem z rejestru, bez możliwości ubiegania się o kolejny wpis.

Art. 165. 1. Przywrócenie tymczasowego prawa wykonywania zawodu, po skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów poprzedzone jest decyzją komisji egzaminacyjnej, która wydaje decyzję i określa warunki, które musi spełnić psychoterapeuta aplikant. Komisja egzaminacyjna przekazuje treść decyzji regionalnej radzie psychoterapeutów. Psychoterapeuta aplikant zobowiązany jest dostarczyć do regionalnej rady psychoterapeutów zaświadczenie potwierdzające spełnienie określonych warunków do 30 dni od terminu wskazanego w decyzji komisji egzaminacyjnej.

2. Regionalna rada psychoterapeutów dokonuje warunkowego wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów do czasu dostarczenia zaświadczeń potwierdzających spełnienie określonych przez komisję egzaminacyjną warunków. Zaświadczenia należy dostarczyć do 30 dni od terminu wskazanego w decyzji komisji egzaminacyjnej.

3. Niedopełnienie wymogów, o których mowa w ust. 1 skutkuje ponownym wykreśleniem z rejestru, bez możliwości ubiegania się kolejny wpis.

Rozdział 14

Przepisy karne i kary pieniężne

Art. 166. 1. Kto wykonuje czynności określone w art. 2 bez prawa wykonywania zawodu, podlega karze grzywny.

2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wprowadza w błąd co do posiadania takiego uprawnienia podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

3. Kto dopuszcza do udzielania świadczeń z zakresu psychoterapii osobę, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

Art. 167. Kto posługuje się tytułem zawodowym „Psychoterapeuta" lub "Psychoterapeuta Aplikant" nie posiadając prawa wykonywania zawodu, podlega karze grzywny.

Art. 168. 1. Karze pieniężnej podlega przedsiębiorca prowadzący podmiot szkolący lub ośrodek egzaminacyjny bez akredytacji wymaganej na zasadach określonych w niniejszej ustawie lub ustawie z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 506, z 2024 r. poz. 1897).

2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza się w wysokości do 50 000 zł, uwzględniając okoliczności, zakres oraz uprzednie naruszenie przepisów ustaw.
3. Karę pieniężną nakłada minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej w drodze decyzji.

Rozdział 15

Majątek i gospodarka finansowa

Art. 169. 1. Majątek regionalnych izb psychoterapeutów stanowią środki finansowe oraz ruchomości i nieruchomości.

2. Na majątek izb psychoterapeutów składają się:
   1) opłaty ze składek członkowskich,
   2) opłaty pobieranej od podmiotów szkolących,
   3) inne opłaty oraz kary,
   4) środki z działalności gospodarczej;

5) środki finansowe z innych źródeł, w szczególności z dotacji, subwencji, grantów, darowizn i spadków.

3. Majątkiem danej izby psychoterapeutów zarządza właściwa rada psychoterapeutów.

Art. 170. 1. Izby psychoterapeutów otrzymują z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, środki finansowe, na pokrycie kosztów czynności administracyjnych związanych z realizacją zadań związanych z prowadzeniem rejestrów oraz zadań związanych z działalnością regionalnych sądów koleżeńskich oraz Krajowego Sądu Koleżeńskiego.

2. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychoterapeutów, określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania kosztów i tryb przekazywania izbom psychoterapeutów środków finansowych, o których mowa w ust. 1, kierując się ponoszonymi przez izby psychoterapeutów kosztami oraz potrzebą sprawnego wykonywania zadań im przekazanych.

Art. 171. 1. Nieopłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli członek izby psychoterapeutów zalega z zapłatą składki dłużej niż 6 miesięcy.

2. Jeżeli zaległości, o których mowa w ust. 1, wynikają ze szczególnie trudnej sytuacji życiowej psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta, dana regionalna rada psychoterapeutów może odroczyć wszczęcie postępowania egzekucyjnego.

Rozdział 16

Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe

Art. 172. Ustawa wchodzi w życie w terminie 1 roku od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 44 ustawy, który wchodzi w życie po upływie 10 lat od opublikowania niniejszej ustawy.

Art. 173. 1. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, po zasięgnięciu opinii Konsultanta Krajowego w dziedzinie psychoterapii, utworzy Komitet Organizacyjny Samorządu Psychoterapeutów, dalej jako "Komitet", w terminie miesiąca od ogłoszenia ustawy. Komitet pełni funkcję Krajowej Rady Psychoterapeutów do czasu jej ukonstytuowania.

2. W skład Komitetu wchodzą po dwie osoby z ogólnopolskich stowarzyszeń zrzeszających psychoterapeutów, związków tych stowarzyszeń oraz sekcji psychoterapii Polskiego

Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej, spełniających kryteria wymienione w art. 175, reprezentujących łącznie wszystkie podejścia psychoterapeutyczne tj. humanistyczno - doświadczeniowe, integracyjne, wielomodalnościowe, psychoanalityczne, psychodynamiczne, systemowe, II i III fali poznawczych i/lub behawioralnych. Konsultant Krajowy w dziedzinie psychoterapii, wydaje opinię, o tym które stowarzyszenia psychoterapeutów wydają certyfikaty zgodne z art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Stowarzyszenia wskazują reprezentantów w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji, o której mowa w ust.1. Reprezentanci stowarzyszeń wybierają zespół koordynujący prace Komitetu Organizacyjnego.

3. Działalność Komitetu jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.

4. Komitet powołuje w terminie 3 miesięcy tymczasowe regionalne izby psychoterapeutów. Przepisy ustawy dotyczące regionalnych izb psychoterapeutów stosuje się odpowiednio.

5. Tymczasowe regionalne izby psychoterapeutów zwołują regionalne zjazdy psychoterapeutów w terminie nieprzekraczającym 10 miesięcy od dnia ich powołania.

6. Komitet zwołuje pierwszy Krajowy Zjazd Psychoterapeutów w terminie nieprzekraczającym 1 roku od dnia powołania Komitetu.

7. Z dniem ukonstytuowania się pierwszego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz wyboru organów Krajowej Izby Psychoterapeutów organy samorządu przejmują wszystkie swoje kompetencje, o których mowa w niniejszej ustawie.

8. Z dniem ukonstytuowania się regionalnego zjazdu psychoterapeutów oraz wyboru organów regionalnej izby psychoterapeutów organy samorządu przejmują wszystkie swoje kompetencje, o których mowa w niniejszej ustawie.

9. Komitet ulega rozwiązaniu z dniem zwołania Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów.

10. Tymczasowe regionalne izby psychoterapeutów ulegają rozwiązaniu z dniem zwołania regionalnego zjazdu psychoterapeutów.

Art. 174. Koszty organizacji pierwszego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów i pierwszych regionalnych zjazdów psychoterapeutów pokrywane są z dotacji celowej przekazanej przez ministra właściwego do spraw rodziny pracy i polityki społecznej.

Art. 175. Stowarzyszenia psychoterapeutów, związki tych stowarzyszeń oraz sekcje naukowe psychoterapii, działające co najmniej 3 lata, wydające certyfikaty, które spełniają kryteria wymienione w art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego na podstawie złożonych oświadczeń z zastrzeżeniem art. 176, stają się ośrodkami egzaminacyjnymi, w rozumieniu

niniejszej ustawy.

2. Stowarzyszenia, o których mowa w ust. 1 składają oświadczenia**,** w których deklarują, iż certyfikują zgodnie z kryteriami wymienionymi w art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zawierające klauzulę: "Oświadczam, że powyższe dane zostały podane zgodnie z prawdą i świadomy/a jestem odpowiedzialności z art**.** 233 § 1 Kodeksu karnego, zgodnie z którym, kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat". W tym samym oświadczeniu podmioty wymienione w art. 175 ust. 1 deklarują, w jakim podejściu w rozumieniu niniejszej ustawy wydają certyfikaty.

Art. 176. 1. Podmioty wymienione w art. 175 ust. 1 i 2 w terminie 1 miesiąca od ogłoszenia ustawy składają Komitetowi informacje, o których mowa w art. 46. Oświadczenia, o których mowa w art. 175 ust. 2 oraz dokumenty, o których mowa w zdaniu pierwszym podlegają weryfikacji merytorycznej i faktycznej przez Komisje ekspertów, powołane przez Komitet Organizacyjny. Art. 94 stosuje się odpowiednio. Komisje ekspertów mogą prosić o dodatkowe wyjaśnienia lub informacje od podmiotów, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2.

2. Ośrodki egzaminacyjne wpisane do rejestru dostosowują swoją działalność do przepisów niniejszej ustawy w terminie 5 lat od momentu wejścia w życie ustawy, na podstawie zaleceń sformułowanych przez Komisje ekspertów, o których mowa w ust. 1.

3. Komisja ekspertów może złożyć wniosek do Komitetu Organizacyjnego o przyporządkowanie podmiotu wymienionego w art. 175 do innego podejścia, niż zadeklarowane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 175 ust. 2, jeżeli nie spełnia merytorycznych kryteriów egzaminowania w tym podejściu.

4. Złożenie oświadczenia niezgodnego ze stanem faktycznym lub bez udokumentowania, że certyfikat został wydany po szkoleniu zgodnym z art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, skutkuje brakiem wpisu do Rejestru Ośrodków egzaminacyjnych na podstawie przepisów przejściowych.

5. Decyzję w sprawach wymienionych w ust. 3 i 4 podejmuje Komitet Organizacyjny na podstawie opinii Komisji ekspertów i po wysłuchaniu przedstawicieli danego podmiotu. Komitet Organizacyjny dokonuje wpisu w odpowiednich rejestrach i przyporządkowuje podmiot i wskazane przez niego szkoły psychoterapii do podejścia lub podejść psychoterapeutycznych najbardziej zbliżonych do ich faktycznej działalności lub odmawia wpisu do rejestru na podstawie przepisów przejściowych.

Art. 177. 1. Komitet Organizacyjny, wpisuje do Rejestru Podmiotów Szkolących wskazane

przez ośrodki egzaminacyjne szkoły psychoterapii, do podejścia psychoterapeutycznego wskazanego przez Ośrodek egzaminacyjny, pod warunkiem zgodności prowadzonych szkoleń z kryteriami art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Art. 176 stosuje się odpowiednio.

2. Organizatorzy szkoleń psychoterapeutycznych zgodnych z art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, niepowiązanych ze stowarzyszeniami psychoterapeutów wymienionymi w art. 175 składają wnioski o akredytację do Komitetu Organizacyjnego. Art. 176 stosuje się odpowiednio. W przypadku wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących, Komitet Organizacyjny przypisuje wpisywany podmiot do odpowiedniego Ośrodka Egzaminacyjnego, o ile jest to uzasadnione merytorycznie i formalnie. Jeżeli nie można podmiotu szkolącego do odpowiedniego Ośrodka egzaminacyjnego, zastosowanie ma art. 51 niniejszej ustawy.
3. Podmioty szkolące dostosowują swoją działalność do wymogów ustawy według harmonogramu i zaleceń, wydanych przez Komisje ekspertów, nie później niż w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.
4. Krajowa Rada Psychoterapeutów wyznacza okresowe kontrole weryfikujące stosowanie się do zaleceń i harmonogramu, o którym mowa w ust. 3, zgodnie z art. 40 niniejszej ustawy. W przypadku stwierdzenia, iż podmiot nie stosuje się do wydanych zaleceń, wykreślany jest z Rejestru Podmiotów Szkolących.

Art. 178. 1. Osoby wskazane przez Ośrodki egzaminacyjne wymienione w art. 175, które w dniu opublikowania niniejszej ustawy posiadają certyfikat psychoterapeuty lub status superwizora lub superwizora aplikanta uzyskują z urzędu wpis do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Superwizorów.

2. Osoby, wskazane przez Ośrodki egzaminacyjne wymienione w art. 175, które w dniu opublikowania niniejszej ustawy ubiegają się o otrzymanie certyfikatu na zasadach określonych w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego uzyskują z urzędu wpis do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

Art. 179. 1. Tymczasowa regionalna rada psychoterapeutów dokonuje z urzędu wpisu do właściwego rejestru psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów, superwizorów, zgłoszonych przez stowarzyszenia, które uzyskały status Ośrodków egzaminacyjnych na mocy art. 175 i 176.

2. Osoby, którym na mocy niniejszej ustawy przysługuje prawo wpisania do rejestru psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów lub superwizorów, niebędące członkami stowarzyszeń i sekcji, wymienionych w ust. 1, składają wniosek o wpis do odpowiedniego

rejestru do właściwej tymczasowej regionalnej rady izby psychoterapeutów. Jeżeli wniosek nie zostanie rozpatrzony do dnia wejście w życie ustawy, wnioskodawca może wykonywać zawód psychoterapeuty do czasu rozpatrzenia wniosku.

3. Na odmowną decyzję, o której mowa w ust. 2 przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów. Odwołanie składane jest za pośrednictwem tymczasowej regionalnej rady psychoterapeutów i rozpatrzone po ukonstytuowaniu Krajowej Rady Psychoterapeutów. Decyzja Krajowej Rady Psychoterapeutów jest ostateczna.

4. Czas wykonywania zawodu dla psychoterapeutów certyfikowanych, wpisanych do rejestru na podstawie ust. 1 i 2, liczy się od dnia uzyskania pierwszego certyfikatu zgodnego z niniejszą ustawą.

5. Psychoterapeuci aplikanci, którzy są w trakcie szkolenia o którym mowa w art. 180 ust.1 pkt. 2, mogą uzyskać certyfikat psychoterapeuty do 10 lat od dnia uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantowi.

6. Psychoterapeuci aplikanci, którzy ukończyli szkolenie, o którym mowa w art. 180 ust.1 pkt. 2, lecz nie uzyskali jeszcze certyfikatu, mogą uzyskać certyfikat psychoterapeuty do 7 lat od dnia uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.

7. Psychoterapeuci, którzy są w trakcie uzyskiwania uprawnień na superwizora, wpisywani są do Rejestru Superwizorów z adnotacją aplikant i mogą uzyskać certyfikat superwizora na dotychczasowych zasadach w okresie do 7 lat od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 180. 1. Uzyskanie certyfikatu przez psychoterapeutę następuje w przypadku, w którym przed dniem wejścia w życie ustawy**:**

1) posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026), oraz
2) ukończył zgodnie z terminami wymienionymi w art. 179 ust. 5 i 6 rozpoczęte przed dniem wejścia w życie ustawy podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych, mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzonego metodami o udowodnionej naukowo skuteczności, w szczególności w grupach podejść psychoterapeutycznych wymienionych w art. 2 ust. 2, oraz odbycia psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego, superwizji lub stażu, w wymiarze czasu obejmującym łącznie ze szkoleniem co najmniej 1200 godzin, lub
3) ukończył przed dniem 31 grudnia 2014 roku podyplomowe szkolenia w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia psychicznego w wymiarze czasu określonym w programie tego szkolenia.

4) zdał egzamin certyfikujący przeprowadzony przez komisję zewnętrzną wobec podmiotu kształcącego, w skład którego nie wchodzą przedstawiciele podmiotu kształcącego, w szczególności powołaną przez stowarzyszenia wydające certyfikaty psychoterapeuty;

2. Psychoterapeuci aplikanci i uczestnicy akredytowanych szkoleń psychoterapii, o których mowa w ust. 1 pkt 2, którzy rozpoczęli szkolenie prowadzące do certyfikatu przed wejściem w życie ustawy i nie uzyskali certyfikatu psychoterapeuty, kończą szkolenie na dotychczasowych zasadach, z zastrzeżeniem, że jeżeli szkolenie nie spełniało minimów godzinowych wskazanych w art. 54 ust. 2 pkt 1-4, Psychoterapeuta Aplikant zobowiązany jest uzupełnić indywidualnie wymaganą ilość godzin według standardów podejścia psychoterapeutycznego, w którym się szkoli, przed złożeniem wniosku o przystąpienie do certyfikatu. Co najmniej 1 rekomendacja powinna być wystawiona przez superwizora niezależnego od podmiotu szkolącego, superwizującego w podejściu psychoterapeutycznym, w którym szkoli się psychoterapeuta aplikant.

3. Dla osób, o których mowa w ust. 2 egzamin certyfikujący przeprowadzony jest przez przypisany do tego szkolenia akredytowany ośrodek egzaminacyjny lub w określonych przypadkach przed komisją egzaminacyjną, o której mowa w art. 51.

Art. 181. 1. Ośrodki, które chcą uzyskać status ośrodka stażowego na zasadach określonych w art. 44 mogą wnioskować do Krajowej Rady Psychoterapeutów o wpis do rejestru ośrodków stażowych od momentu wejścia w życie ustawy.

2. Do dnia wejścia w życie przepisów o ośrodkach stażowych, psychoterapeuta aplikant ma obowiązek odbyć co najmniej 360 godzin stażu w placówkach, w których jedną z metod leczenia jest prowadzenie psychoterapii.

3. Staż, o którym mowa w ust. 2 można odbyć w dowolnej formie prawnej, w szczególności w formie:

1) wolontariatu,
2) umowy o pracę,
3) umowy cywilnoprawnej,
4) w ramach kontraktu.

Art. 182. W kodeksie postępowania karnego art. 180 § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, psychoterapeuty, dziennikarskiej lub statystycznej oraz tajemnicy Prokuratorii Generalnej, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność

nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W postępowaniu przygotowawczym w przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie decyduje sąd, na posiedzeniu bez udziału stron, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie".

Art. 183. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r., poz. 361, 852, 1473, 1721,1911) w art. 43 ust. 1 pkt 19 po lit. d dodaje się lit. e w brzmieniu: „e) psychoterapeuty;".

Art. 184. 1. W załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2139) punkt 2 otrzymuje brzmienie:

"Farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny, psycholog kliniczny, psychoterapeuta, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1, 3 i 4 z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim i specjalizacją, pielęgniarka z tytułem zawodowym magister pielęgniarstwa albo położna z tytułem magister położnictwa z wymaganą specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa lub w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia"

2. W załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2139) punkt 5 otrzymuje brzmienie:

"Farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny, pielęgniarka, położna, technik elektroradiolog, psycholog, psychoterapeuta aplikant, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1-4 z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim; pielęgniarka, położna z wymaganym wyższym wykształceniem (studia I stopnia) i specjalizacją, albo pielęgniarka, położna ze średnim wykształceniem i specjalizacją"

Art. 185. W ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów art. 4 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje następujące brzmienie:

„4) psychoterapii, na zasadach określonych w ustawie o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.

Art. 186. 1. W ustawie o ochronie zdrowia psychicznego art. 5 ust. 2 otrzymuje następujące brzmienie:

"Wykonywanie zawodu psychoterapeuty regulują przepisy odrębne"

2. W ustawie o ochronie zdrowia psychicznego uchyla się art. 5 ust. 3.

Art. 187. W ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz. U. z

2023 r. poz. 1972, z 2024 r. poz. 1897) art. 106 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

“Osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zaświadczenie od superwizora potwierdzające staż pracy w wymiarze godzinowym odpowiadającym stażom podstawowym określonym w programie specjalizacji w dziedzinie psychoterapii, może uzyskać tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii, po przystąpieniu do egzaminu specjalizacyjnego. Kryteria dla podmiotów, w których można odbywać staż w ramach specjalizacji, stosuje się odpowiednio.”

Art. 188. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18. 96) art.88 otrzymuje brzmienie:
“Partnerami w spółce mogą być osoby uprawnione do wykonywania następujących zawodów: adwokata, aptekarza, architekta, fizjoterapeuty, inżyniera budownictwa, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, diagnosty laboratoryjnego, doradcy podatkowego, maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, księgowego, lekarza, lekarza dentysty, psychoterapeuty, lekarza weterynarii, notariusza, pielęgniarki, położnej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego i tłumacza przysięgłego.”

Uzasadnienie

1. Zagadnienia ogólne

a. Z czego wynika potrzeba zmian oraz potrzeba uchwalenia kompleksowej regulacji zawodu psychoterapeuty?

Zawód psychoterapeuty wykonuje ponad 22 000 osób. Z psychoterapii korzystają setki tysięcy osób. Zapotrzebowanie wielokrotnie przekracza aktualną liczbę aktywnych specjalistów, a alarmujące dane o braku psychoterapeutów pracujących z dziećmi i młodzieżą docierają na bieżąco do nas - jako środowiska - oraz do szerokiej opinii publicznej. Praca psychoterapeutów jest niezwykle ważna, gdyż zgodnie z raportami WHO, choroby psychiczne to jedno z największych wyzwań XXI w. Praca psychoterapeutów jest obszarem szczególnie wrażliwym społecznie, ponieważ dotyczy kwestii zdrowia i równowagi psychicznej oraz wiąże się z dostępem do poufnych, osobistych, intymnych danych.

Zarówno w Polsce jak i na świecie psychoterapię prowadzi się w ramach 5 grup podejść psychoterapeutycznych. Różnice merytoryczne między poszczególnymi podejściami uzasadniają zróżnicowanie procesu przygotowania do wykonywania zawodu. Różnorodność podejść terapeutycznych nie tylko pozwala psychoterapeutom stosować metody odpowiednie do sytuacji, cech i problematyki osób korzystających z psychoterapii, ale jest też warunkiem rozwoju tej dziedziny. Mimo tego zróżnicowania, można wskazać pewne wspólne, podstawowe reguły postępowania, które są charakterystyczne dla wszystkich podejść terapeutycznych i uzasadniają ujmowanie różnych podejść jako odmiennych sposobów wykonywania tego samego zawodu.

Dotychczasowy model szkolenia w zakresie psychoterapii, ze szczątkową regulacją zawodu, oparty jest głównie na działalności organizacji pozarządowych. W ciągu kilku dziesięcioleci pozwoliło to na merytoryczne ukształtowanie się poszczególnych grup podejść, a w ciągu ostatnich 15-20 lat - na dopracowanie standardów zawodowych w poszczególnych podejściach. Jednakże, biorąc pod uwagę zwiększenie liczby psychoterapeutów i osób korzystających z psychoterapii, a także gwałtowny wzrost zapotrzebowania na pomoc psychoterapeutów, konieczne jest wprowadzenie ustawowych mechanizmów samorządowej koordynacji reguł zawodu, opartych na doświadczeniu specjalistów w tej dziedzinie. Niezbędne jest ujednolicenie podstaw wykonywania zawodu, przy jednoczesnym zachowaniu merytorycznej odrębności podejść.

Ponadto, z uwagi na żywotne interesy osób korzystających z psychoterapii, konieczne jest, aby miały one prosty dostęp do informacji na temat psychoterapeutów, gwarancję wysokich standardów ich szkolenia i łatwość dochodzenia ewentualnych roszczeń.

W ocenie Grupy Roboczej, składającej się z przedstawicieli 46 stowarzyszeń, zrzeszających ok. 17 000 psychoterapeutów w Polsce i łącznie reprezentujących wszystkie 5 grup podejść psychoterapeutycznych, tj.:

- psychodynamiczną oraz psychoanalityczną,
- systemową,
- integracyjną oraz wielomodalnościową,
- humanistyczno-doświadczeniową,
- poznawczą i (lub) behawioralną,

niezbędne jest uchwalenie kompleksowej ustawy regulującej zawód psychoterapeuty, uwzględniającej wszystkie pięć grup podejść psychoterapeutycznych.

Warto nadmienić, że Grupę Roboczą tworzą stowarzyszenia, które przez ostatnie 40 lat opracowały podstawy naukowe, standardy pracy i zbudowały rangę zawodu psychoterapeuty w naszym kraju. Polski system stowarzyszeń jest ściśle zależny od międzynarodowej struktury stowarzyszeń psychoterapeutycznych. Polskie stowarzyszenia psychoterapeutów są w wielu wypadkach członkami związków stowarzyszeń międzynarodowych. Uwzględnienie tego faktu w regulacji zawodu psychoterapeuty jest istotne w perspektywie dbania o dalszy rozwój tej dyscypliny. Art. 47 projektu określa możliwość oraz zasady włączania superwizorów zagranicznych w proces superwizji, kształcenia (także kształcenia ustawicznego) psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów w Polsce.

2. Zagadnienia szczegółowe

a. Założenia i cele projektu ustawy przygotowanego przez Grupę Roboczą

Poprzez wprowadzenie kompleksowej regulacji zawodu psychoterapeuty w formie ustawy Grupa Robocza dąży do:

1. zdefiniowania zawodu psychoterapeuty;

2. uznania zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego, z zapewnieniem ochrony tajemnicy zawodowej;
3. powołania samorządu zawodowego;
4. uregulowania zasad odpowiedzialności zawodowej;
5. wprowadzenia dla wszystkich podejść psychoterapeutycznych wspólnych, dostępnych, jawnych rejestrów: psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów, superwizorów, podmiotów szkolących, ośrodków egzaminacyjnych;
6. uregulowania i ustandaryzowania procesu akredytacji podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych psychoterapeutów;
7. zachowanie różnorodności i odrębności podejść w celu utrzymania wysokiej jakości kształcenia psychoterapeutów;
8. stworzenia projektu głęboko osadzonego w istniejącej od wielu lat strukturze środowiska psychoterapeutów, dzięki czemu wdrożenie jego założeń odbędzie się w sposób płynny, na mocy przepisów przejściowych.

b. **Definicja zawodu psychoterapeuty**

Wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu w obszarze funkcjonowania psychicznego, relacyjnego i społecznego, polegającym na:

- prowadzeniu konsultacji psychoterapeutycznych,
- diagnozie psychoterapeutycznej,
- kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii,
- prowadzeniu psychoterapii.

w tym wykonywaniu czynności wymienionych w pkt 1-4 w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej.
Wykonywanie zawodu psychoterapeuty odbywa się poprzez prowadzenie psychoterapii w ramach modelu teoretycznego i standardów zawodowych i etycznych stosowanych w podejściu psychoterapeutycznym, zawartym w jednej z pięciu grup podejść:

- humanistyczno-doświadczeniowej,
- integracyjnej oraz wielomodalnościowej,
- poznawczej i (lub) behawioralnej,
- psychoanalitycznej oraz psychodynamicznej,

- systemowej.

Za wykonywanie zawodu psychoterapeuty uważa się również:

- prowadzenie przez psychoterapeutę badań naukowych w dziedzinie psychoterapii;
- działalność dydaktyczną w zakresie psychoterapii;
- prowadzenie przez superwizora superwizji psychoterapii, polegającej na opiece merytorycznej, monitorowaniu i analizowaniu procesu psychoterapii innego psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta;
- prowadzenie edukacji i działań profilaktycznych w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i psychoterapii;
- działalność polegającą na popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego
- pracę psychoterapeuty na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem lub organizowaniem psychoterapii;
- pełnienie funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.

c. **Psychoterapeuta jako zawód zaufania publicznego**

Status zawodu zaufania publicznego przyznawany jest zawodom o szczególnym znaczeniu dla wykonywania zadań publicznych i ze względu na ochronę interesu publicznego. Dotyczy to w szczególności sytuacji, w których:

- prawidłowe wykonywanie pieczy nad zawodem wymaga wiedzy specjalistycznej, niemożliwej do zrealizowania w inny sposób;
- potrzeba zorganizowania struktury, wyposażonej w określone uprawnienia, umożliwiające realne wykonywanie pieczy nad jakością wykonywania zawodu - wykonywanie pieczy nad zawodem jest bowiem możliwe jedynie, jeżeli wszystkie osoby wykonujące zawód obligatoryjnie przynależą do samorządu zawodowego;
- osoba posługująca się prawem wykonywania zawodu musi spełnić jasne kryteria szkolenia, oparte na merytorycznych podstawach i wypracowanych standardach zawodowych;
- osoba wykonująca zawód musi posiadać odpowiednie kompetencje charakterologiczne – wrażliwość etyczną i odpowiednie do poziomu odpowiedzialności cechy osobowości;
- należy systemowo chronić poufność powierzanych osobistych i intymnych informacji;

- tytuł zawodowy „psychoterapeuta”/ „psychoterapeutka”, powinien podlegać ochronie prawnej;
- należy zabezpieczyć samodzielność specjalisty w wykonywaniu zawodu.

Ponieważ wykonywanie zawodu psychoterapeuty wiąże się ze znaczącym wpływem na zdrowie, funkcjonowanie psychiczne i relacje społeczne innych osób, powinno podlegać szczególnej pieczy oraz wiązać się z wysokimi kompetencjami zawodowymi, etycznymi i osobowościowymi. Szczególnie wrażliwym obszarem jest ochrona tajemnicy zawodowej psychoterapeutów. Osoby korzystające z psychoterapii powierzają terapeucie poufne informacje. Projekt przewiduje więc systemową ochronę psychoterapeuty przed możliwością wywierania na niego presji przez organy państwa w kwestii ujawnienia poufnych danych i jednocześnie chroniącą go przed sankcjami za ujawnienie danych wymaganych prawem, np. w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia innej osoby. W kontekście tajemnicy zawodowej pojawia się szczególny dla zawodu psychoterapeuty dylemat między dwoma bardzo ważnymi wartościami, który nadal pozostaje nierozwiązany. Art. 240 kodeksu karnego mówi o karalnym niezawiadomieniu organów ścigania za najpoważniejsze przestępstwa. Uznajemy wagę tego artykułu, jednocześnie psychoterapeuci bardzo często pracują z osobami pokrzywdzonymi czynami wymienionymi w tym artykule, szczególnie w kontekście przestępstw na tle seksualnym wobec małoletnich. Dobro pacjenta i możliwość prowadzenia terapii stoi w sprzeczności z obowiązkiem wynikającym z art. 240 kk, któremu podlega psychoterapeuta. Uważamy, że należy rozważyć możliwość zwolnienia psychoterapeuty z obowiązku zgłaszania tego typu przestępstw, jeżeli poweźmie informację o takim przestępstwie od osoby korzystającej z psychoterapii, pokrzywdzonej lub świadka zdarzenia. Obecne taki zapis nie został włączony do projektu.

Zawód psychoterapeuty spełnia kryteria podobne do innych zawodów, którym przyznano status zawodu zaufania publicznego, a ze względu na dobro osób korzystających z psychoterapii, wręcz pilnie wymaga wprowadzenia takiej regulacji. Rozwinięcie argumentów za tym przemawiających znajduje się w załączonym memorandum.

Przyznanie statusu zawodu zaufania publicznego wiąże się z uznaniem faktu, iż jedynie specjaliści mogą prawidłowo sprawować pieczę nad wykonywaniem danego zawodu. Certyfikowani psychoterapeuci ukształtowali obecny system szkolenia i egzaminowania, z czego jasno wynika, że odpowiada to ich profesjonalnej wiedzy i doświadczeniu. Z tego względu, w budowaniu struktury samorządu, chcemy uszanować jej historyczny kontekst. Uważamy, że wypracowany przez ponad 40 lat, sprawdzony w praktyce, model kształcenia,

daje podstawę do sprawnego utworzenia stabilnej struktury samorządu zawodowego. Pozwala również zachować ciągłość procesów szkoleniowych, co jest szczególnie istotne przy tak ogromnym zapotrzebowaniu na psychoterapię oraz ciągłym niedoborze psychoterapeutów. Certyfikaty psychoterapeuty na świecie, jak i w Polsce wydawane są przez stowarzyszenia krajowe, zrzeszone w międzynarodowych związkach tych stowarzyszeń. Zostało to uwzględnione w strukturze projektu oraz wyrażone w art. 47. Wprowadzenie modeli odbiegających od praktyki i doświadczeń niosłoby ze sobą nieuzasadnione i niepotrzebne ryzyko. Płynne wpisanie w projekt ustawy znanych już i sprawdzonych rozwiązań daje natomiast szansę na utrzymanie stabilności środowiska psychoterapeutów, a przede wszystkim, chroni osoby korzystające z psychoterapii przed zakłóceniem funkcjonowania zawodowego osób, które udzielają im pomocy. Chroni również utrzymanie merytorycznych standardów zawodowych, zgodnych ze standardami międzynarodowymi.

d. **Formy wykonywania zawodu psychoterapeuty**

Obecnie mamy do czynienia z dualizmem prawnym. Świadczenie usług psychoterapeutycznych w podmiocie leczniczym, w ramach udzielania świadczeń gwarantowanych, musi odbywać się na zasadach i w sposób określony w przepisach: ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Nie ma natomiast żadnych wymogów prawnych, od których spełnienia zależy możliwość prowadzenia psychoterapii w ramach prywatnej działalności gospodarczej. W myśl obowiązujących przepisów świadczenie usług psychoterapeutycznych nie stanowi bowiem działalności regulowanej, której podjęcie wymagałoby spełnienia szczególnych warunków, określonych w odrębnych ustawach.

Tym istotniejsze jest uregulowanie zawodu psychoterapeuty.

Spełnianie wymogów i zasad proponowanych w ustawie, umożliwi psychoterapeucie wykonywanie zawodu w dwóch formach, w podmiocie leczniczym i poza podmiotem leczniczym.

Psychoterapia jest dziedziną mającą zastosowanie w ochronie zdrowia. Psychoterapeutów działających w celu realizacji świadczeń gwarantowanych, których udzielanie odbywa się na podstawie umowy zawartej pomiędzy danym podmiotem leczniczym a Narodowym Funduszem Zdrowia, należy uznać za osobę wykonującą zawód medyczny w rozumieniu art. 2

ust. 1 pkt 2 ustawy o działalności leczniczej. Jest to bowiem osoba uprawniona na podstawie odrębnych przepisów do udzielania świadczeń zdrowotnych oraz osoba legitymująca się nabyciem fachowych kwalifikacji do udzielania świadczeń zdrowotnych w określonym zakresie lub w określonej dziedzinie medycyny.

Jednocześnie, wykonywanie psychoterapii poza podmiotem leczniczym, ma zdecydowanie szerszy charakter niż leczenie zaburzeń psychicznych np. w celu ich profilaktyki, rozwoju osobowości, dla poprawienia jakości życia. Nie ma uzasadnienia, aby status zawodu medycznego rozciągać na sektor prywatnych usług. Wymogi (w szczególności sanitarne, rejestracyjne bądź informatyczne) stosowane dla podmiotów leczniczych, byłyby znaczną uciążliwością dla podmiotów prywatnych, a czasem mogłyby w ogóle uniemożliwić prowadzenie praktyki indywidualnej, która stanowi większość rynku prywatnego. Należy zaznaczyć, że wymogi te w żaden sposób nie wpłynęłyby na podwyższenie jakości samej usługi, a znacząco ograniczyłyby dostępność psychoterapii, co w kontekście skali zapotrzebowania i braku możliwości zaspokojenia potrzeb ludności byłoby wysoce niekorzystne.

Zapisy ustawy doprowadzą do zapewnienia tej samej jakości usług i tych samych merytorycznych standardów dla podmiotów leczniczych jak i gabinetów prywatnych. Gwarantem będzie piecza samorządu zawodowego oraz obowiązki wynikające ze statusu zawodu zaufania publicznego.

e. **Powołanie samorządu zawodowego**

Spośród różnych dostępnych modeli samorządowych Grupa Robocza zdecydowała się na model najbardziej odpowiadający potrzebom środowiska psychoterapeutów – model odrębnych podejść psychoterapeutycznych, z częścią wspólną w zakresie wymogów dotyczących szkolenia i ewaluacji.

Zakłada on, że każdy przyszły psychoterapeuta musiałby spełnić wymogi „wspólne" dla wszystkich psychoterapeutów oraz wymogi „szczegółowe", charakterystyczne dla wybranych podejść psychoterapeutycznych, realizowanych tak jak dotychczas, według zasad wypracowanych przez poszczególne stowarzyszenia zrzeszające psychoterapeutów. Występowanie wspólnych elementów i zasad pozwala zdefiniować psychoterapeutów jako osoby wykonujące jeden zawód. Jednocześnie nie ogranicza autonomii w zakresie treści i formy prowadzonych szkoleń, poza kwestią realizowania minimalnych wymagań programowych, ale zgodnie z teorią i praktyką danego podejścia. Szczegółowe argumenty w

tym zakresie znajdują się w załączonym memorandum. Każdy psychoterapeuta z prawem do wykonywania zawodu będzie miał wystarczające przygotowanie do prowadzenia psychoterapii jako świadczenia zdrowotnego wykonywanego w ramach podmiotu leczniczego. Wymagania dotyczące szkolenia zawarte są w rozdziale 4 projektu ustawy. Zawiera on również jednolite wymogi dotyczące procedury akredytacji dla wszystkich ośrodków egzaminacyjnych i podmiotów szkolących.

Dodatkowo samorząd zabezpieczy standardy kształcenia oraz przygotowania wstępnego przed uzyskaniem tymczasowego prawa do wykonywania zawodu, dzięki wprowadzeniu wymogu szkolenia z podstaw psychologii i medycyny, w zakresie niezbędnym do stosowania psychoterapii (zaliczenie wymaganych przedmiotów w ramach wykształcenia bazowego zwalnia kandydata z obowiązku uzupełnienia określonych wstępnych elementów szkolenia). Przed wpisem do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów osoba, której wykształcenie nie obejmowało odpowiednich zagadnień, będzie musiała zdać egzamin w samorządzie zawodowym z zakresu podstaw psychologii i medycyny. Uważamy, że tylko taka weryfikacja daje możliwość sprawdzenia bazowej wiedzy wywodzącej się z innych, lecz pokrewnych dziedzin, mających zastosowanie w psychoterapii.

Wszystkie organy w samorządzie dobierane są według parytetu zapewniającego reprezentację wszystkich pięciu grup podejść i jednocześnie żadna grupa nie może zdominować innej. Została przy tym zapewniona możliwość wyrażenia głosu odrębnego do uchwały wyrażającej stanowisko samorządu w danej sprawie.

Należy podkreślić, że osoby z prawem wykonywania zawodu psychoterapeuty będą posiadać szczegółową wiedzę w określonych podejściach, co różnicuje to środowisko w zakresie kompetencji do szkolenia, egzaminowania czy orzekania w sprawach dotyczących odpowiedzialności zawodowej. Stąd konieczność usankcjonowania tych różnic i funkcjonowania w organach samorządu osób reprezentujących poszczególne grupy podejść lub konkretne podejścia terapeutyczne. Można to porównać do sytuacji, kiedy nie ma wątpliwości, że endokrynolog i chirurg wykonują zawód lekarza, ale trudno sobie wyobrazić, żeby chirurg dobrze wyszkolił, egzaminował czy oceniał endokrynologa.

W naszej ocenie istnieje szereg argumentów przemawiających za tym, że model odrębnych podejść psychoterapeutycznych jest właściwy dla tej grupy zawodowej, ponieważ:

- zapewnia spójną koordynację zawodu psychoterapeuty;

- zapewnia wspólne kryteria etyczne oraz zasady dotyczące części wspólnych dla poszczególnych modeli podejść psychoterapeutycznych. Jednocześnie w tym modelu możliwe jest uwzględnienie specyfiki i różnic pomiędzy poszczególnymi podejściami;
- odpowiednie ukształtowanie zasad wyboru przedstawicieli do samorządu może zapewnić właściwą reprezentację różnych podejść w kształtowaniu zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty;
- cele te mogą zostać zrealizowane w ramach jednego samorządu, co oznacza większą przejrzystość z punktu widzenia osób korzystających z psychoterapii i innych odbiorców zewnętrznych;
- jest możliwy z punktu widzenia prawa, zaś w praktyce znane są podobne rozwiązania - np. samorząd lekarzy i lekarzy dentystów;
- pozwala sformułować postanowienia ustawy, która przez wiele lat będzie aktualna i będzie odpowiadała stanowi faktycznemu;
- tworzy system akredytacji, który zabezpiecza pieczę i nadzór samorządu, a także pozwala na elastyczne reagowanie na rozwój naukowy w psychoterapii i ewolucję szkoleń, bez konieczności zmiany ustawy;
- w zakresie regulacji dotyczących specyfiki szkolenia i wykonywania zawodu, sformułowany jest w sposób zwięzły i nie wymaga skomplikowanych przepisów;
- pozwala trzymać pieczę nad szkoleniem i nadawaniem prawa wykonywania zawodu dzięki systemowi kontroli podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych w ramach działalności samorządu;
- egzaminowanie delegowane jest na podmioty, których członkami są jedynie członkowie samorządu - psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci, a podmioty te są hierarchicznie niezależne od innych struktur;
- zapewnia jakość merytoryczną podejmowanych decyzji – Krajowa Rada Psychoterapeutów jest wspierana przez komisje ekspertów reprezentujących poszczególne podejścia psychoterapeutyczne;
- maksymalizuje wydolność i funkcjonalność samorządu, dzięki delegacji szkoleń i egzaminów do wyspecjalizowanych podmiotów;
- przy tak różnorodnym sposobie szkolenia psychoterapeutów zapewnia możliwość skupienia działań samorządu wokół jego głównych funkcji: pieczy nad zawodem, ochronie osób korzystających z psychoterapii, monitorowaniu jakości szkolenia i wspieraniu rozwoju życia naukowego, reprezentacji przedstawicieli zawodu i sprawowaniu orzecznictwa w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej;

- poprzez reprezentację w organach samorządu dla wszystkich 5 grup podejść, zabezpiecza ich wpływ na kształtowanie zawodu psychoterapeuty;
- dzięki zasadzie parytetu uniemożliwia dominację którejkolwiek z grup podejść, co mogłoby być zakłócające dla funkcjonowania samorządu oraz rozwoju psychoterapii;
- chroni różnorodność szkolenia w psychoterapii i zapewnia autonomię podejść w obszarze szkolenia i egzaminowania

e. **Uregulowanie procesu odpowiedzialności zawodowej**

Utworzenie jednego samorządu pozwala na złożenie skargi do Sądu Koleżeńskiego w danej Izbie. Oznacza to, że osoba, która chce złożyć skargę na niewłaściwe postępowanie psychoterapeuty, uzyska skuteczną pomoc. Podczas postępowania dyscyplinarnego otrzyma wsparcie Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. Rzecznik jest specjalistą w odpowiednim podejściu psychoterapeutycznym, co pozwala mu ocenić, jakie standardy zawodowe i etyczne mogły zostać naruszone.

Skład orzekający składa się z psychoterapeutów posiadających wiedzę i doświadczenie z uwzględnieniem znajomości standardów zawodowych i etycznych danego podejścia psychoterapeutycznego, umożliwiające rozstrzygnięcie konkretnej sprawy, zgłoszonej przez poszkodowanego. Listy psychoterapeutów, z których powoływany jest skład orzekający, prowadzone są według podejść psychoterapeutycznych.

Istnieje także możliwość podjęcia mediacji, co może zmniejszać stres osoby poszkodowanej, wywołany uczestnictwem w sprawie orzekania o odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty. W projekcie uwzględniono konieczność zabezpieczenia przed potencjalnym konfliktem interesów, a także procedury odwoławcze.

f. **Wprowadzenie dla wszystkich podejść wspólnych, dostępnych, jawnych rejestrów: psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów, superwizorów, podmiotów szkolących, ośrodków egzaminacyjnych**

Projekt przewiduje prowadzenie przez jedną instytucję, samorząd zawodowy, rejestrów wspólnych dla wszystkich podejść, w których można sprawdzić uprawnienia psychoterapeuty lub akredytowanego podmiotu. Oznacza to, że osoba korzystająca z psychoterapii ma dostęp do zebranych w jednym miejscu i pewnych informacji o uprawnieniach osoby, z usług której chce skorzystać. Rejestry są jawne w zakresie sprawdzenia tożsamości osoby lub podmiotu, numeru i zakresu przyznanych praw oraz przynależności do określonego podejścia

psychoterapeutycznego. W uzasadnionych przypadkach można również uzyskać informacje o ukaraniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta.

Dana Regionalna Rada Psychoterapeutów prowadzi rejestr:

- psychoterapeutów,
- psychoterapeutów aplikantów (osób będących w trakcie szkolenia, posiadających tymczasowe prawo wykonywania zawodu),
- superwizorów.

Krajowa Rada Psychoterapeutów prowadzi rejestr:

- podmiotów szkolących,
- ośrodków egzaminacyjnych.

Od decyzji o odmowie wpisu do rejestru prowadzonego przez daną Regionalną Radę Psychoterapeutów przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów. Po decyzji o odmowie wpisu do rejestru prowadzonego przez Krajową Radę Psychoterapeutów, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie sprawy, a następnie odwołanie do sądu administracyjnego.

Powyższy mechanizm uzupełniają przepisy określające zasady wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, w tym określające wymóg szkolenia akredytowanego, uprawniającego do podejścia do egzaminu certyfikującego.

Wpis do rejestru psychoterapeutów aplikantów możliwy jest po spełnieniu kryteriów ustawowych, nie szybciej niż po drugim roku szkolenia akredytowanego. Dodatkowo przed wpisem do ww. rejestru konieczne jest zaliczenie modułów uzupełniających i egzaminu z psychologii lub medycyny, jeżeli nabycie wiedzy w potrzebnym zakresie nie wynika z wykształcenia bazowego.

g. Uregulowanie i ustandaryzowanie procesu akredytacji podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych

Akredytacja ośrodków egzaminacyjnych, a tym samym delegacja funkcji egzaminowania, jest możliwa jedynie wtedy, gdy:

- organizacja składa się z członków samorządu psychoterapeutów, posiadających prawo wykonywania zawodu;

- jest niezależna od możliwego wpływu osób niebędących psychoterapeutami np. w sytuacji różnych form zależności zawodowej takich jak stosunek pracy, podległość służbowa itd.;
- prowadzi działalność naukową w zakresie psychoterapii i dba o rozwój środowiska psychoterapeutów;
- jej celem statutowym jest rozwój w zakresie psychoterapii oraz dbałość o standardy zawodowe i etyczne podejścia psychoterapeutycznego, które reprezentuje;
- ma możliwość uformowania co najmniej 2 komisji egzaminacyjnych składających się z superwizorów w danym podejściu psychoterapeutycznym;
- daje rękojmię prawidłowego i niezależnego przeprowadzenia egzaminów;
- na mocy przepisów przejściowych organizacje, które obecnie certyfikują psychoterapeutów, zostaną uznane za ośrodki egzaminacyjne (są to stowarzyszenia psychoterapeutów, związki tych stowarzyszeń oraz Sekcje Naukowe Psychoterapii, których certyfikaty spełniają kryteria obowiązujących przepisów prawa w zakresie certyfikacji). Zapewnia to płynne przejście pod pieczę samorządu, ciągłość certyfikacji, a co za tym idzie, dopływ nowych, przygotowanych do pracy osób. Pozwala to również skorzystać z ponad 40-letniego doświadczenia organizacji, które jako jedyne posiadają zweryfikowane doświadczenie w szkoleniu, wyznaczaniu standardów i etyki oraz certyfikowaniu, a także zapobiega chaosowi, który mógłby powstać w wyniku zastosowania niesprawdzonych sposobów szkolenia i certyfikowania psychoterapeutów;
- ośrodek egzaminacyjny podlega akredytacji, procedurom kontroli i obowiązkowi sprawozdawczości wobec samorządu zawodowego psychoterapeutów;
- gdyby tymczasowo akredytowanie Ośrodka Egzaminacyjnego w którymś z podejść nie było możliwe, zabezpieczono możliwość utworzenia komisji egzaminacyjnej w ramach samorządu do czasu akredytacji danego Ośrodka Egzaminacyjnego; przepisy o Ośrodkach Egzaminacyjnych stosuje się do komisji egzaminacyjnych odpowiednio.

Akredytacja podmiotu szkolącego jest możliwa, jeżeli:

- podmiot zabezpieczył kadrę szkolącą, składającą się z psychoterapeutów i superwizorów związanych z danym podejściem psychoterapeutycznym, w zakresie którego będzie prowadzić szkolenia;
- może wyłonić co najmniej 3-osobową radę programową, w ramach której zostaje określony kierownik lub kierownicy szkolenia;

- liczebność i przygotowanie kadry jest wystarczające, aby dać rękojmię prawidłowego przeprowadzenia szkolenia spełniającego kryteria ustawy;
- posiada system naboru, weryfikacji, szkolenia, odpowiadający przepisom ustawy o zawodzie psychoterapeuty;
- monitoruje rozwój uczestnika szkolenia, a następnie psychoterapeuty aplikanta i prowadzi w tym zakresie stosowną dokumentację;
- posiada system monitorowania kształcenia;
- posiada warunki lokalowe do prawidłowego prowadzenia szkolenia;
- podmiot szkolący podlega akredytacji, procedurom kontroli i obowiązkowi sprawozdawczości wobec samorządu zawodowego psychoterapeutów.

Prowadzenie szkoleń wymagających akredytacji bez uzyskania zezwolenia Krajowej Rady Psychoterapeutów zagrożone jest karą administracyjną (w wysokości około 50.000 zł).

Decyzja o akredytacji podejmowana jest przez Krajową Radę Psychoterapeutów, na zasadzie zezwolenia – spełnienie wymagań ustawowych oznacza konieczność wydania akredytacji. Krajowa Rada Psychoterapeutów ma prawo do kontroli akredytowanych podmiotów, na zasadach określonych w ustawie. Zakres merytorycznej poprawności wniosku badany jest przez komisję ekspertów, wyłonionych spośród specjalistów o odpowiedniej wiedzy i doświadczeniu, rekomendowanych przez określone podejście psychoterapeutyczne. Uzyskanie pozytywnej opinii komisji ekspertów jest jednym z wymogów formalnych potrzebnych do uzyskania akredytacji. Zabezpieczono okoliczności związane z potencjalnym konfliktem interesów, poprzez możliwość wyłączenia członków Komisja na zasadach analogicznych jak wyłączenie sędziów ze składu orzekającego.

h. **Dostęp do zawodu**

Status psychoterapeuty i prawo wykonywania zawodu powstaje z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów, którego dokonuje Regionalna Rada Psychoterapeutów, właściwa ze względu na planowane miejsce wykonywania zawodu, na wniosek zainteresowanej osoby. Podstawą wpisu jest spełnienie określonych wymogów wskazanych w ustawie oraz zdanie egzaminu certyfikującego.

Z uwagi na to, że zawód psychoterapeuty może być wykonywany w ramach pięciu grup modeli teoretycznych i standardów zawodowych, w zależności od stosowanego przez psychoterapeutę podejścia psychoterapeutycznego, szczegółowe wymogi dot. ścieżki kształcenia oraz zakresu

egzaminu certyfikującego będą się różniły. Należy jednak podkreślić, że pomimo ewentualnych różnic znajdują one swoje uzasadnienie w samej treści art. 17 ust. 1 Konstytucji. Sprawowanie bowiem pieczy, do której powołany zostaje samorząd zawodowy przez ustawodawcę musi odbywać się „*w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony*". Zawód psychoterapeuty spełnia wszystkie przesłanki do uznania go za zawód zaufania publicznego, posiada on szczególną wartość dla społeczeństwa i jest związany z istotnymi dla niego wartościami, takimi jak m.in. zdrowie. Aby więc zapewnić obywatelom dostęp do wykwalifikowanych specjalistów, konieczne wydaje się zróżnicowanie zasad kształcenia oraz egzaminowania osób stosujących różne podejścia psychoterapeutyczne. Każde z nich bowiem powinno być oceniane przez inny pryzmat na podstawie odrębnie określonych zasad. Należy podkreślić, że wskazane rozróżnienie nie stoi w sprzeczności z innymi przepisami powszechnie obowiązującymi, w tym w szczególności z przepisami Konstytucji RP.

Podstawową normą konstytucyjną jest równość wobec prawa wyrażona w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. I tak niezmiennie od lat Trybunał Konstytucyjny postrzega ją jako zasadę, która „*polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo. A więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących*" (wyrok TK z dnia 9 marca 1988 r., U 7/87). Wskazana „definicja" choć wydana na kanwie dawno już nieobowiązującego stanu prawnego pozostaje aktualna do dziś i nadal stanowi podstawę orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego.

Zasady równości, o której mowa powyżej, nie należy przy tym utożsamiać z „*zasadą absolutną i niedopuszczającą żadnych wyjątków. Ewentualne odstępstwa od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych muszą jednak zawsze mieć podstawę w odpowiednio przekonujących argumentach*" (wyrok TK z dnia , K 1/09). W orzecznictwie wypracowano podejście, zgodnie z którym wyjątki od zasady wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, muszą mieć przede wszystkim charakter relewantny, powinny być proporcjonalne oraz muszą pozostawać w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych (por. wyrok TK z dnia 23 października 1995 r., K 4/95). Kluczową kwestią pozostaje także rozstrzygnięcie „cechy istotnej", w świetle której badana jest kwestia, czy podmioty podobne są traktowane podobnie przez przepisy prawa.

W związku z powyższym, na gruncie niniejszej ustawy, mając na względzie odrębność poszczególnych grup podejść terapeutycznych w zakresie m.in. podstaw teoretycznych, paradygmatu, a także metod i technik, które mają w niej zastosowanie, uzasadnione wydaje się

zróżnicowanie sytuacji dostępu do zawodu w zależności od wykorzystywanego przez daną osobę podejścia. Nie narusza to także art. 65 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż zasada wolności wyboru i wykonywania zawodu nie jest - tak samo jak zasada równości - zasadą absolutną.

Powyższe było rozpatrywane w orzecznictwie oraz doktrynie, z której wynika, że do naruszenia postanowień Konstytucji RP nie dochodzi w momencie, w którym „*istnieje zatem merytoryczne (przyczynowo-skutkowe) powiązanie między zasadami przeprowadzania konkursu, selekcjonującego potencjalnych aplikantów (kandydatów na aplikantów) a możliwością zrealizowania przez nich konstytucyjnej wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy (ten ostatnio wymieniony wybór miejsca pracy może być naruszony w związku z wpisem lub odmową wpisu na listę uprawnionych do wykonywania zawodu w konkretnym okręgu izby lub rady samorządu zawodowego)"* (M. Safjan, L. Bosek (red.), *Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86*, Warszawa 2016, komentarz do art. 17, teza 84). Wnioski wynikające z ww. fragmentu pozostają aktualne w świetle niniejszej ustawy o psychoterapeutach i wskazują na możliwość zróżnicowania sposobu kształcenia oraz egzaminowania osób wykorzystujących różne podejścia psychoterapeutyczne.

i. **Zachowanie różnorodności i odrębności w celu utrzymania wysokiej jakości kształcenia psychoterapeutów**

Konieczne jest zabezpieczenie maksymalnego wyspecjalizowania oraz utrzymania jakości i różnorodności szkolenia, poprzez ustalenie procedur, które gwarantują, że psychoterapeuta ma prawo do kształcenia, egzaminowania i bycia sądzonym w podejściu psychoterapeutycznym, które reprezentuje. Takie prawo stanowi ochronę przed błędną oceną postępowania psychoterapeuty np. w postępowaniu dyscyplinarnym. To, co w jednym podejściu psychoterapeutycznym może być poprawnie stosowaną procedurą np. praca z ciałem czy zaproszenie na spotkanie członka rodziny, w innym podejściu będzie znaczącym naruszeniem standardów zawodowych i etycznych. Jedynie wykształceni w danym podejściu specjaliści mogą prawidłowo ocenić konkretną sytuację. Biorąc pod uwagę, że kara dyscyplinarna może wiązać się nawet z odebraniem prawa do wykonywania zawodu, zapewnienie zasad prawidłowej merytorycznie i transparentnej oceny jest niezbędne, podobnie jak zagwarantowanie niezawisłości dla sędziego sądu koleżeńskiego.

Struktura administracyjna samorządu jest maksymalnie uproszczona, dzięki uwzględnieniu podziału na 5 grup podejść lub, jeśli to konieczne dla merytorycznej poprawności, poszczególnych podgrup - na dzień dzisiejszy 8 konkretnych podejść.

Merytoryczne zróżnicowanie związane ze szkoleniem i egzaminowaniem jest realizowane w ramach delegowania tych funkcji na podmioty zewnętrzne. Pozwala to zachować dotychczasową jakość kształcenia wynikającą z praktyki i wyspecjalizowania. Jest również niezbędne, gdyż próba odzwierciedlania jakości merytorycznej w ramach jednego podmiotu byłaby wysoce utrudnione - w Polsce jest ponad 100 szkół psychoterapii, a na świecie ponad 400.

Szkolenie musi obejmować co najmniej 1200 godzin części teoretycznej, superwizji, doświadczenia własnego lub psychoterapii własnej oraz stażu. Szczegóły szkolenia i egzaminowania opisane są w ustawie w rozdziale o szkoleniu psychoterapeuty. Przepisy tego rozdziału zostały opracowane ze szczególną uważnością członków Grupy Roboczej. Wszystkie zapisy zostały zweryfikowane pod kątem utrzymania wysokich standardów szkolenia, a jednocześnie sformułowane tak, aby uwzględniały różnorodność szkolenia psychoterapeutów. Jeżeli pojawi się propozycja modyfikowania niektórych zapisów, apelujemy o dokonywanie tego w porozumieniu z przedstawicielami środowiska, gdyż nawet drobna zmiana może odbiegać od stosowanych w praktyce rozwiązań. W trakcie pracy nad projektem środowisko psychoterapeutyczne badało na bieżąco możliwość wdrożenia projektowanych przepisów. Tym samym Stowarzyszenia i szkoły psychoterapeutów są w dużej mierze gotowe do postępowania zgodnie z proponowanymi rozwiązaniami. Projekt uwzględnia również praktyki stosowane w Polskim Towarzystwie Terapii Poznawczej i Behawioralnej, które - zanim wycofało się z gremium obecnie 41 stowarzyszeń pracujących nad treścią proponowanej ustawy - wyartykułowało swoje oczekiwania. W grupie pracują również przedstawiciele środowiska poznawczo-behawioralnego, reprezentujący inne stowarzyszenia i jednocześnie będący członkami PTTPB. W związku z tym wdrożenie ustawy również dla stowarzyszenia, które nie przygotowało obecnej propozycji powinno być zgodne z obecnymi praktykami i chroni potrzeby tej części środowiska. Przykładem takiego dostosowania jest wymóg 100 godzin własnej terapii lub doświadczenia własnego dla osób z grupy poznawczej i (lub) behawioralnej, podczas gdy pozostałe grupy podejść przyjęły co najmniej 250 godzin terapii własnej lub doświadczenia własnego.

j. **Wykształcenie bazowe psychoterapeutów**

Różnorodność w obrębie zawodu psychoterapeuty dotyczy również wykształcenia bazowego. Zadaniem samorządu będzie wyrównanie bazowej wiedzy z zakresu psychologii i medycyny stosowanych w psychoterapii oraz zweryfikowanie jej jednolitym egzaminem

przeprowadzonym przez samorząd. Na wybór takiego rozwiązania składa się wiele merytorycznych argumentów. Na 140 uczelni, na których powstał kierunek psychologia, ponad 90 ma negatywną opinię Państwowej Komisji Akredytacyjnej i mimo tego dalej kształcą w zawodzie psychologa. Oznacza to, że w przeciągu kilku lat tytuł magistra psychologii uzyskają tysiące osób bez przygotowania klinicznego. Nie ma żadnego wykształcenia bazowego, które dawałoby kompleksowe przygotowanie do podjęcia szkolenia w zakresie psychoterapii. Np. tytuł lekarza nie niesie za sobą przygotowania w obrębie psychologii, a tym samym różnicowanie wg konkretnych typów wykształceń nie ma merytorycznych podstaw. Wykształcenie chirurga nie jest lepszym wykształceniem bazowym niż fizjoterapeuty. Z drugiej strony podstawowym narzędziem pracy psychoterapeuty jest osobowość, której studia nie weryfikują. Badania naukowe pokazują, że jest to kluczowy czynnik warunkujący skuteczność psychoterapii. Osobowość kształtowana jest poprzez predyspozycje osobiste oraz dzięki wymogowi psychoterapii lub zdobywania doświadczenia własnego, pozwalającego na wypracowanie kompetencji rozpoznawania własnych procesów psychicznych, zdolności do oddzielania ich od procesów psychicznych pacjenta i rozpoznania interakcji pomiędzy psychoterapeutą i pacjentem.

Projekt odzwierciedla stan faktyczny - dobór osób z konkretnym wykształceniem bazowym powinien wynikać z procesu wykształcenia odpowiednich cech i umiejętności kandydata podczas studiów, a wyrównanie braków powinno być zadaniem samorządu. Należy też zauważyć, że w dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości, w niedługim czasie mogą powstać kierunki bardzo dobrze przygotowujące do tego zawodu, które na dzień dzisiejszy nie istnieją. Do kierunków niedawno powstałych i bardzo wartościowych merytorycznie dla kandydata na psychoterapeutę należą kognitywistyka i studia z psychoterapii. Wiele osób obecnie wybiera studia międzywydziałowe, które także mogą stanowić wartościową podstawę wykształcenia psychoterapeuty.

W związku z powyższym wykształcenie bazowe powinno przygotowywać do zdobycia wiedzy i umiejętności w jednym lub kilku poniższych zakresach:

- zdolności do pogłębionego i krytycznego rozumienia zagadnień związanych z emocjonalną, psychologiczną, relacyjną i społeczną aktywnością człowieka,
- zapoznawania się z aspektami dotyczącymi zdrowia i medycyny, w tym uzyskiwania znajomości psychopatologii
- rozwijania wrażliwość i wnikliwość na subtelne stany emocjonalne,

- rozwijania zdolności do krytycznego analizowania treści w dziedzinie nauk humanistycznych lub społecznych,
- rozwijania zdolności do wykonania bądź rozumienia kultury i sztuki, co ma zastosowanie m.in. w arteterapii.

Ewentualne zawężanie wykształcenia bazowego, powinno obejmować dziedziny wiedzy, które zajmują się wiedzą o człowieku, a nie pojedyncze rodzaje wykształcenia. Najczęściej psychoterapeuci wywodzą się z kierunków w obrębie następujących dziedzin:

- Humanistycznej i społecznej,
- Medycznej i nauk o zdrowiu,
- Nauk o rodzinie,
- Sztuki,
- dyscypliny - teologia,

w rozumieniu **rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022** r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych i takie dziedziny zostały zaproponowane w projekcie.

Biorąc pod uwagę, że proponowana ustawa ma regulować nie tylko obszar związany z podmiotami leczniczymi, ale cały rynek psychoterapii, konieczna jest duża uważności w określaniu wykształcenia bazowego psychoterapeutów. Dotychczasowa praktyka, kształtowana przez kilkadziesiąt lat, przyniosła rozwój psychoterapii w wielu różnorodnych obszarach, a psychoterapeutami zostawały osoby z różnorodnym wykształceniem bazowym. Wśród osób, które znacząco przyczyniły się do rozwoju psychoterapii, powołania największych stowarzyszeń psychoterapeutycznych, stworzenia liczących się oddziałów leczących osoby z zaburzeniami psychicznymi są socjolodzy, filolodzy, filozofowie, prawnicy, teolodzy, farmaceuci itd. Przypadkowe zawężenie wykształceń bazowych może sparaliżować pracę wielu ośrodków, których praca oparta jest na specjalistach z wykształceniem bazowym innym niż psychologia czy medycyna. Przykładem takich miejsc są szkoły, świetlice socjoterapeutyczne, ośrodki wychowawcze, ośrodki kuratorskie, stowarzyszenia, fundacje, czy poradnie specjalistyczne prowadzone przez psychoterapeutów teologów. Według rocznika statystycznego kościoła, dane z 2021: hlps://www.iskk.pl/badania/roczniki-statystyczne/374-annuarium-stafsfcum-ecclesiae-in-polonia-dane-za-rok-2021, Kościół prowadzi 121 poradni specjalistycznych, których nie należy mylić z poradniami życia rodzinnego, czy

duszpasterskimi. W nich pracują psychoterapuci, których w roku 2021 było 875, a beneficjentów ponad 34 tysiące. Specjaliści z wykształceniem bazowym teologicznym (obejmującym przedmioty z filozofii, psychologii i pedagogiki) pracują także poza poradniami prowadzonymi przez Kościół. Dla porównania 1 psychoterapeuta z wykształceniem socjologicznym na oddziale leczenia zaburzeń osobowości (pobyt pacjenta trwa 6 miesięcy), w ciągu roku prowadzi psychoterapię ok. 70 osób. Odrębną grupą są arteterapeuci, których przygotowanie obejmujące dziedziny sztuki trudne do uzupełnienia w innych formach. Przytoczone przykłady wskazują na różnorodność stosowania psychoterapii zarówno w zakresie techniki, odbiorców oraz miejsc praktykowania, w ramach których niesiona jest pomocy osobom cierpiącym emocjonalnie, relacyjnie, społecznie lub zdiagnozowanym pod kątem zaburzeń psychicznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, uważamy, że jedyne bezpieczne i odpowiadające zmieniającej się rzeczywistości zawężenie wykształcenia bazowego możliwe jest poprzez wyszczególnienie dziedzin naukowych a nie poszczególnych tytułów magisterskich.

k. Naukowe podstawy podejść psychoterapeutycznych wymienionych w proponowanej ustawie

Projekt zgodnie z dotychczasową praktyką i potwierdzoną naukowo skutecznością wprowadza następujące grupy podejść:

- Humanistyczno-doświadczeniowe,
- Integracyjne oraz wielomodalnościowe,
- Poznawcze i (lub) behawioralne,
- Psychoanalityczne oraz psychodynamiczne,
- Systemowe.

Rodzaje psychoterapii wg grup podejść psychoterapeutycznych:

- Terapeuci psychodynamiczni i psychoanalityczni – specjalizują się w pracy z głębokimi zaburzeniami osobowości, zaburzeniami więzi czy trudnościami w relacjach międzyludzkich.
- Terapeuci systemowi – specjalizują się w pracy z systemami relacyjnymi, w tym z osobami indywidualnymi, parami/związkami i rodzinami. Pracują krótkoterminowo

i długoterminowo z uwzględnieniem znaczenia kontekstu kulturowego, społecznego i językowego.

- Terapeuci integracyjni – łączą różne nurty psychoterapii poprzez ich integrowanie lub dostosowywanie metody pracy do specyfiki osoby korzystającej z psychoterapii, część z nich specjalizuje się terapii traumy lub łączy podejście humanistyczne i poznawcze.
- Terapeuci wielomodalnościowi – są przygotowani do pracy w zespołach o złożonym składzie, co jest przydatne, np. w warunkach oddziałów stacjonarnych lub dziennych psychoterapeutycznych, wiele z tych osób ma certyfikaty sekcji psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego lub Psychologicznego.
- Terapeuci poznawczy i behawioralni – skupiają się na skutecznym leczeniu, dążąc do efektywnych metod stosowanych w relatywnie krótkim czasie. Dzielą się na dwa główne nurty – terapię drugiej fali skupioną na stosowaniu zbadanych naukowo metod w odniesieniu do konkretnych zaburzeń psychicznych lub objawów, oraz terapii trzeciej fali, zbliżającej się w podejściu teoretycznym do innych nurtów, uwzględniających aspekty relacyjne, humanistyczne, filozoficzne i egzystencjalne, w celu zwiększenia skuteczności w leczeniu zaburzeń osobowości.
- Terapeuci humanistyczno-doświadczeniowi – stosują metody oparte o relację terapeutyczną i bezpośrednie doświadczenie, co ma zastosowanie w wypadku trudności relacyjnych, w zaburzeniach pourazowych, sytuacjach kryzysowych lub egzystencjalnych, jak doświadczenie ciężkiej choroby somatycznej lub utraty bliskiej osoby. Wspierają rozwój osobowości.

Jeden i ten sam pacjent może równolegle potrzebować psychoterapii indywidualnej i rodzinnej lub par. Może też na różnych etapach leczenia potrzebować terapii krótkoterminowej nastawionej na usunięcie objawów a na innym etapie terapii długoterminowej, wglądowej zajmującej się całościowo strukturą osobowości.

Oświadczenia stowarzyszeń, o których mowa w art. 175.

Niżej wymienione stowarzyszenia, złożyły oświadczenia dotyczące spełniania kryteriów art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Lista została uporządkowana wg. deklaracji przynależności do podejścia psychoterapeutycznego stowarzyszeń oświadczających. Wyjątkiem jest Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej które zostało wymienione, mimo braku oświadczenia, gdyż jest uznanym w środowisku stowarzyszeniem, które wg wiedzy ogólnej reprezentuje oba podejścia w grupie podejść poznawczo -

behawioralnej. PTPP jak i inne stowarzyszenia, które nie zostały ujęte mają możliwość złożenia oświadczeń i niezbędnych dokumentów do Komitetu organizacyjnego. Oświadczenia będą weryfikowane przez Komisje ekspertów, utworzone zgodnie z zasadami art. 94 niniejszej ustawy, na okoliczność zgodności stanu faktycznego z deklarowanym. Komisje te sporządzą wytyczne dla Ośrodków egzaminacyjnych służące pełnemu dostosowaniu się tych podmiotów do wymogów niniejszej ustawy. Praca ekspertów będzie miała również na celu zatwierdzenie deklarowanego przez Ośrodek egzaminacyjny przyporządkowania do określonego podejścia psychoterapeutycznego lub skorygowania go, jeśli zajdzie taka potrzeba. Obecnie żadna instytucja ani organ nie jest umocowany prawnie do przeprowadzenia takiej weryfikacji. Prace Komisji powinny zakończyć się około 3 miesięcy od opublikowania ustawy i zatwierdzić wyjściową strukturę samorządu, która pozwoli na rozpisanie pierwszych wyborów do regionalnych i krajowych zjazdów psychoterapeutów.

Lista stowarzyszeń wg złożonych oświadczeń:

1. Grupa Podejść Integracyjnych oraz Wielomodalnościowych
    1) Podejście Integracyjne
        a) Polskie Stowarzyszenie Rozwoju Psychoterapii
        b) Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Tańcem i Ruchem
        c) Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Integracyjnej
        d) Polskie Towarzystwo Analizy Transakcyjnej
        e) Sekcja Naukowa Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
        f) Sekcja Naukowa Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
        g) Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
        h) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Integratywnej
        i) Stowarzyszenie Od-Do
        j) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Integratywnej i Systemowej
        k) Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej Stowarzyszenia Intra
        l) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Gestalt
        m) Stowarzyszenie Psychologów Chrześcijańskich
        n) Polska Rada Psychoterapii
    2) Podejście Wielomodalnościowe
        a) Polskie Towarzystwo Terapii EMDR
        b) Sekcja Naukowa Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

c) Sekcja Naukowa Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
d) Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
e) Polska Federacja Psychoterapii
f) Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej Stowarzyszenia Intra
g) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Gestalt
h) Stowarzyszenie Psychologów Chrześcijańskich
i) Polska Rada Psychoterapii

2. Grupa Podejść Poznawczych lub Behawioralnych
   1) Poznawcze i behawioralne II fali
      a) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej
      b) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Schematu
      c) Polska Rada Psychoterapii
   2) Poznawcze lub behawioralne III fali
      a) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Schematu
      b) Association for Contextual Behavioral Science ACBS Polska
      c) Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej
      d) Polska Rada Psychoterapii
3. Grupa Podejść Humanistyczno-doświadczeniowych
   1) Podejście Humanistyczno-doświadczeniowe
      a) Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
      b) Polskie Towarzystwo Psychologii Procesu
      c) Polskie Stowarzyszenie Psychoterapeutów i Praktyków Psychologii Procesu
      d) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Gestalt
      e) Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej Stowarzyszenia Intra
      f) Polskie Stowarzyszenie Neuro-Lingwistycznej Psychoterapii
      g) Polskie Stowarzyszenie Analizy Bioenergetycznej
      h) Polski Instytut Psychodramy
      i) Polska Rada Psychoterapii
4. Grupa Podejść Psychodynamicznych oraz Psychoanalitycznych
   1) Podejście Psychodynamiczne
      a) Instytut Studiów Psychoanalitycznych im. Hanny Segal
      b) Sekcja Naukowa Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego

c) Sekcja Naukowa Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
d) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej
e) Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii
f) Sekcja psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej
g) Stowarzyszenie Psychologów Chrześcijańskich
h) Polska Rada Psychoterapii

2) Podejście Psychoanalityczne
a) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej
b) Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne
c) Instytut Psychoanalizy i Psychoterapii
d) Instytut Studiów Psychoanalitycznych im. Hanny Segal
e) Instytut Analizy Grupowej „Rasztów"
f) Polskie Towarzystwo Psychoanalizy Jungowskiej
g) Polskie Stowarzyszenie Psychoanalityków Jungowskich
h) Polskie Towarzystwo Psychologii Analitycznej
i) Stowarzyszenie Analityków Jungowskich
j) New Lacanian School
k) Polska Federacja Psychotraumatologii
l) Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii
m) Polska Rada Psychoterapii

5. Grupa Podejść Systemowych
1) Podejście Systemowe
a) Wielkopolskie Towarzystwo Terapii Systemowej
b) Sekcja Naukowa Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
c) Sekcja Naukowa Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
d) Polskie Stowarzyszenie Terapeutów Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach
e) Polskie Towarzystwo Psychoterapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniu
f) Polska Rada Psychoterapii

Oświadczenia mają na celu wyłonienie stowarzyszeń, które tworzą obecną strukturę środowiska psychoterapeutycznego z wstępnym podziałem wg podejść psychoterapeutycznych i które wg ich deklaracji, certyfikują zgodnie z obowiązującymi przepisami. Umożliwia to

rozpoczęcie procedury weryfikacyjnej w Komitecie organizacyjnym i płynne przejście od stanu obecnego do ukonstytuowania struktury samorządu.

Ocena skuteczności procesu psychoterapii oraz wskaźników efektywności psychoterapii

Poniższy tekst zawiera podsumowanie dotyczące aktualnie przyjętych kryteriów oceny skuteczności procesu psychoterapii oraz wskaźników efektywności psychoterapii. Ponadto przedstawiono wyniki badań opartych na przeglądach systematycznych i metaanalizach, wskazujące na efektywność w zakresie psychoterapii psychodynamicznej/psychoanalitycznej, poznawczo-behawioralnej, systemowej, humanistyczno- doświadczeniowej oraz integracyjnej a co za tym idzie wielomodalnościowej.

Jednym z elementów oceny skuteczności psychoterapii jest randomizowane kontrolowane badanie kliniczne (RCT) (Lilienfeld i in., 2018). Charakterystycznym elementem tego modelu badawczego jest ścisła selekcja osób badanych oraz randomizacja - losowy przydział pacjentów do grupy eksperymentalnej (w której pacjenci leczeni są terapią, której skuteczność badacze chcą ocenić) i grupy kontrolnej (w której, na przykład, pacjenci oczekują na leczenie lub są leczeni inną terapią o wcześniej ustalonej skuteczności). Ponieważ na początku badania pacjenci doświadczają „tych samych trudności" (definiowanych diagnozą nozologiczną), a ich sposób leczenia jest „losowy", po zakończeniu leczenia wszystkie różnice w nasileniu trudności (które są przedmiotem pomiaru) pomiędzy pacjentami z dwóch grup interpretuje się jako wynik różnic w sposobie leczenia. Krytyka tego modelu dotyczy skupienia się przede wszystkim na poprawie objawów (zgodnie z diagnozą nozologiczną) przy jednoczesnym zaniedbaniu funkcjonowania psychospołecznego, jak również współwystępowania różnych zaburzeń (np. depresyjnych z zaburzeniami osobowości) co daje ograniczoną możliwość uogólnienia wyników tych badań (Leichsenring i in., 2024)

Badania RCT były uznawane za najważniejsze źródło "dowodów" skuteczności psychoterapii, a ich wyniki były i są uwzględniane w trakcie tworzenia list terapii wspartych empirycznie (Task Force, 1995; Tolin i in., 2015; zob. też: Rakowska, 2011, 2021) i formułowania rekomendacji dla stosowania interwencji psychologicznych (WHO, 2024). Model RCT stał się jednak przedmiotem licznych kontrowersji i głosów krytycznych (zob. np. Carey i Sfles, 2016; Shean, 2014; Shedler, 2018; Żechowski, 2009). Przede wszystkim, wskazywano na fakt, że RCT pozwala wykazywać skuteczność eksperymentalną (efficacy), ale nie daje informacji o skuteczności klinicznej (effecfveness), tym samym wyniki badań RCT nie są informatywne

dla psychoterapeutów w ich codziennej pracy klinicznej (Cierpiałkowska, 2003; Żechowski, 2009, Leichsenring i in., 2023).

Współcześnie zmienia się podejście do oceny skuteczności procesu psychoterapii. Zgodnie z definicją APA, praktyka psychologiczna oparta na dowodach (evidence-based pracmce in psychology) polega na „integracji najlepszych dostępnych badań z wiedzą kliniczną w kontekście cech, środowiska kulturowego i preferencji pacjenta" (APA, 2006, s. 273, pogrubienie MSz). Warto podkreślić, że – zgodnie ze stanowiskiem APA - różne pytania badawcze wymagają różnych metodologii badawczych. Tym samym, źródłem dowodów mogą być - nie tylko badania RCT - ale bardzo różne badania, w tym badania jakościowe, badania dotyczące procesualnych uwarunkowań efektów terapii (tzw. process- outcome studies) czy badania naturalistyczne itd. (APA, 2006, s. 274). Oprócz modelu badawczego, które miałoby służyć ocenie skuteczności psychoterapii, istotnym przedmiotem dyskusji jest to, co powinno być przedmiotem pomiaru (Cierpiałkowska, 2003).

Aktualnie preferowany model oceny skuteczności psychoterapii uwzględniającej różne wskaźniki zmiany wymaga skupienia się na:

a. systematycznych (ilościowych) przeglądach (metaanalizach), a nie na pojedynczych badaniach,
b. jakości badań,
c. znaczeniu klinicznym oprócz istotności statystycznej,
d. długoterminowych efektach, poza krótkoterminową skutecznością,
e. poprawie nie tylko w obrębie objawów, ale także innych wskaźników związanych zarówno z funkcjonowaniem społecznym, jak i zdrowiem psychicznym oraz fizycznym,
f. uogólnieniu wyników na konteksty inne niż badawczy,
g. zmniejszeniu wagi diagnozy kategorialnej na rzecz podejścia dymensjonalnego do zaburzeń psychicznych i ich współwystępowania (ICD-11, DSM-5),
h. mechanizmach zmiany w psychoterapii

Bibliografia:

APA Presidenfal Task Force on Evidence-Based Pracfce (2006). Evidence-based pracfce in psychology. The American Psychologist, 61(4), 271-285.

Carey, T. A. i Sfles, W. B. (2016). Some problems with randomized controlled trials and some viable alternafves. Clinical Psychology & Psychotherapy, 23(1), 87-95.

Chambless, D. L., Baker, M. J., Baucom, D. H., Beutler, L. E., Calhoun, K. S., Crits-Christoph, P. i Woody, S. R. (1998). Update on empirically validated therapies, II. The Clinical Psychologist, 51, 3-16.

Cierpiałkowska, L. (2003). Szanse i pułapki badań naukowych nad efektywnością psychoterapii. W: M. Fajkowska-Stanik, K. Drat-Ruszczak, M. Marszał-Wiśniewska (red.), Pułapki metodologiczne w badaniach empirycznych z zakresu psychologii klinicznej (s. 183-198).Warszawa, Wydawnictwo Academia Szkoły Wyższej Psychologii Społecznej, Warszawa.

Leichsenring, F., Abbass, A., Heim, N., Keefe, J. R., Kisely, S., Luyten, P., ... & Steinert, C. (2023). The status of psychodynamic psychotherapy as an empirically supported treatment for common mental disorders – an umbrella review based on updated criteria. World Psychiatry, 22(2), 286-304.

Leichsenring, F., Leweke, F., Klein, S., & Steinert, C. (2015). The empirical status of psychodynamic psychotherapy – an update: Bambi's alive and kicking. Psychotherapy and Psychosomafcs, 84(3), 129-148.

Leichsenring, F., Luyten, P., Hilsenroth, M. J., Abbass, A., Barber, J. P., Keefe, J. R., ... & Steinert, C. (2015). Psychodynamic therapy meets evidence-based medicine: a systemafc review using updated criteria. The Lancet Psychiatry, 2(7), 648-660.

Lilienfeld, S. O., McKay, D. i Hollon, S. D. (2018). Why randomised controlled trials of psychological treatments are sfll essenfal. The Lancet Psychiatry, 5(7), 536-538.

Midgley, N., Morfmer, R., Cirasola, A., Batra, P., & Kennedy, E. (2021). The evidence-base for psychodynamic psychotherapy with children and adolescents: A narrafve synthesis. Fronfers in Psychology, 12, 662671.

Rakowska, J. (2011). Użyteczność kliniczna interwencji psychoterapeutycznych wspartych empirycznie. Roczniki Psychologiczne, 14(1), 7-22.

Rakowska, J. (2021). Skuteczność zapobiegania zaburzeniom psychicznym i ich leczenia: wnioski z badań dla praktyki klinicznej. Warszawa: Wydawnictwo Uniwersytetu Warszawskiego.

Shean, G. (2014). Limitafons of randomized control designs in psychotherapy research. Advances in Psychiatry. Arfcle ID 561452.
Shedler, J. (2018). Where Is the Evidence for “Evidence-Based” Therapy? Psychiatric Clinics of North America, 41(2), 319-329.
Task Force on Promofon and Disseminafon of Psychological Procedures (1995). Training in and disseminafon of empirically-validated psychological treatments: Report and recommendafons.
The Clinical Psychologist, 48, 3-23.
Tolin, D. F., McKay, D., Forman, E. M., Klonsky, E. D. i Thombs, B. D. (2015). Empirically supported treatment: Recommendafons for a new model. Clinical Psychology: Science and Pracfce, 22(4), 317.
WHO (2024). Psychological intervenfons implementafon manual: integrafng evidence-based psychological intervenfons into exisfng services. Geneva: World Health Organizafon.

Żechowski, C. (2009). Próba randomizowania i kontrolowania w psychoterapii psychoanalitycznej – między eksperymentem a kliniką. W: S. Murawiec i C. Żechowski (red.), Od neurobiologii do psychoterapii (s. 267-281). Warszawa: Instytut Psychiatrii i Neurologii.

Badania dotyczące poszczególnych podejść psychoterapeutycznych

Skuteczność psychoterapii niezależnie od podejścia

Wyniki badań wskazują, że efekty psychoterapii są istotne i silne (Chorpita i in., 2011; Smith, Glass i Miller, 1980; Wampold, 2001). Silne efekty psychoterapii są obserwowane w przypadku różnych diagnoz, równocześnie wpływ psychoterapii zależy na przykład od nasilenie zaburzeń, przewlekłości choroby, współwystępowania inny chorób/zaburzeń, (Beutler, 2009; Beutler & Malik, 2002a, 2002b; Malik & Beutler, 2002; Wampold, 2001, APA, 2012).

Bibliografia:

APA (2012). Recognifon of Psychotherapy Effecfveness.

Poniżej prezentujemy wybrane publikacje zawierające systematyczne przeglądy czy metaanalizy w oparciu o które, można wnioskować o skuteczności poszczególnych nurtów.

Skuteczność w zakresie psychoterapii psychodynamicznej i psychoanalitycznej:

W badaniach nad skutecznością zwykle mówi się o terapiach psychodynamicznych i

psychoanalitycznych łącznie, traktując je jako posiadające wspólne cechy i wywodzące się z psychoanalizy (Shedler, 2010; Leichensring in., 2023)

Aktualne przeglądy badań, które zostały opublikowane w wiodących czasopismach naukowych (Leichsenring, 2015, 2023), wykazały w oparciu o kilka kompleksowych metaanaliz (Abbass i in., 2020; Barber i in., 2021; Driessen i in., 2014; Keefe i in., 2020), że terapia psychodynamiczna/ psychoanalityczna spełnia kryteria Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego (APA) dla terapii wspieranych empirycznie (Tolin i in., 2015). Psychoterapie psychodynamiczne/ psychoanalityczne są skuteczne w leczeniu zaburzeń depresyjnych, lękowych, psychosomatycznych i osobowości, tj. wykazują przewagą w porównaniu z grupami kontrolnymi oraz brak różnic w skuteczności w porównaniu z innymi terapiami opartymi na dowodach empirycznych (Leichsenring, i in., 2023).

Bibliografia:

Abbass, A., Town, J., Holmes, H., Luyten, P., Cooper, A., Russell, L., Lumley, M. A., Schubiner, H., Allinson, J., Bernier, D., De Meulemeester, C., Kroenke, K. i Kisely, S. (2020). Short-Term Psychodynamic Psychotherapy for Funcfonal Somafc Disorders: A Meta-Analysis of Randomized Controlled Trials. Psychotherapy and Psychosomafcs, 89(6), 363-370.

Driessen, E., Hegelmaier, L. M., Abbass, A. A., Barber, J. P., Dekker, J. J., Van, H. L., ... i Cuijpers, P. (2015). The efficacy of short-term psychodynamic psychotherapy for depression: A meta-analysis update. Clinical psychology review, 42, 1-15.

Keefe, J. R., McCarthy, K. S., Dinger, U., Zilcha-Mano, S. i Barber, J. P. (2014). A meta-analysis review of psychodynamic therapies for anxiety disorders. Clinical Psychology Review, 34(4), 309- 323.

Keefe, J. R., McMain, S. F., McCarthy, K. S., Zilcha-Mano, S., Dinger, U., Sahin, Z., Graham, K. i Barber, J. P. (2020). A meta-analysis of psychodynamic treatments for borderline and cluster C personality disorders. Personal Disord, 11(3), 157-169.

Leichsenring, F. i Rabung, S. (2011). Long-term psychodynamic psychotherapy in complex mental disorders: update of a meta-analysis. The Brifsh Journal of Psychiatry, 199(1), 15-22.

Leichsenring, F., Abbass, A., Heim, N., Keefe, J. R., Kisely, S., Luyten, P., ... & Steinert, C. (2023).

The status of psychodynamic psychotherapy as an empirically supported treatment for common mental disorders – an umbrella review based on updated criteria. World Psychiatry, 22(2), 286-304.
Leichsenring, F., Abbass, A., Luyten, P., Hilsenroth, M., & Rabung, S. (2013). The emerging evidence for long-term psychodynamic therapy. Psychodynamic psychiatry, 41(3), 361-384.
Leichsenring, F., Klein, S. (2014). Evidence for psychodynamic psychotherapy in specific mental disorders: a systemafc review. Psychoanalyfc Psychotherapy, 28(1), 4-32.
Leichsenring, F., Luyten, P., Hilsenroth, M. J., Abbass, A., Barber, J. P., Keefe, J. R., ... & Steinert, C. (2015). Psychodynamic therapy meets evidence-based medicine: a systemafc review using updated criteria. The Lancet Psychiatry, 2(7), 648-660.
Lilliengren, P. (2023). A comprehensive overview of randomized controlled trials of psychodynamic psychotherapies. Psychoanalyfc Psychotherapy, 37(2), 1-24.
Smith, M.M. i Hewil, P.L.(2024). The Equivalence of Psychodynamic Therapy and Cognifve Behavioural Therapy for Depressive Disorders in Adults: A Meta-Analyfc Review. Journal of Clinical Psychology, 1-23.
Steinert, C., Munder, T., Rabung, S., Hoyer, J., Leichsenring, F. (2017). Psychodynamic therapy: as efficacious as other empirically supported treatments? A meta-analysis tesfng equivalence of outcomes. American Journal of Psychiatry, 174(10),943-953.hlps://www.ipa.world/en/Psychoanalyfc_Theory/Research/open_door.aspx

Skuteczność w zakresie psychoterapii poznawczej i / lub behawioralnej

Ostatnio opracowany przegląd metaanaliz badań nad skutecznością psychoterapii poznawczej i /lub behawioralnej wskazuje, że CBT i terapie trzeciej fali, w porównaniu z listą oczekujących, prowadzą do spadku objawów zaburzeń z dużą wielkością efektu (Farley i in., 2022). W porównaniu z aktywnymi warunkami kontrolnymi, TAU (Treatment-As-Usual) czy innymi terapiami efekty dot. CBT szacunkowo mieszczą się w kategorii średniej wielkości. Autorzy zwracają uwagę, że zaobserwowano sytuacje, w których analizy porównujące CBT z aktywnymi warunkami kontrolnymi nie wykazywały efektów faworyzujących ten typ terapii. Związane to jest to np. ze specyficznymi objawiamy u pacjentów.

Bibilografia:

Publikacje dot. skuteczności CBT są zawarte w poniższym kompleksowym raporcie:
Farley, D., Golonka, K., Kowalski, J., Legierski, J., & Tucholska, K. (2022). Przegląd

metaanaliz badań nad skutecznością psychoterapii poznawczo-behawioralnej w leczeniu zaburzeń psychicznych. Warszawa: Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej.

Skuteczność w zakresie psychoterapii systemowej

Psychoterapia systemowa wykazuje zarówno silne i istotne efekty w zakresie skuteczności krótkoterminowej, jak i długoterminowej w porównaniu do grup kontrolnych. Autorzy potwierdzają, że istnieją dowody na skuteczność terapii systemowej w wybranych zaburzeniach, ale liczba dostępnych badań RCT jest nadal ograniczona. W związku z tym dalsze badania, podobnie jak w przypadku innych nurtów terapeutycznych, są wskazane (Pinquart i in., 2016). Wszystkie opublikowane dotychczas przeglądy systematyczne nad terapią skoncentrowaną na rozwiązaniach, mieszczącą się w grupie podejść systemowych zidentyfikowały wysoki procent badań pokazujących pozytywne wyniki - od 84.6% do 100%, bez względu na stosowaną metodologię (J. S. Kim, 2012; Franklin et al., 2023). Przeglądy dotyczyły różnych kontekstów kulturowych (Neipp & Beyebach, 2022), jak i poszczególnych obszarów pracy: z dziećmi i młodzieżą (Franklin et al., 2023), osobami po doświadczeniu traumy (Eads & Lee, 2019), parami (Mohammadyari & Hoseinian, 2018), osobami z uzależnieniem od substancji (Franklin & Hai, 2021), osobami z niepełnosprawnością intelektualną i ich rodziną (Carrick & Randle-Phillips, 2018), osobami z zaburzeniami internalizacyjnymi (Schmit et al., 2016). Najczęściej TSR miał istotne statystycznie lepsze wyniki w porównaniu do braku interwencji, a podobne pozytywne wyniki jak inne alternatywne interwencje, w tym terapia poznawczo-behawioralna (CBT) lub psychodynamiczna.

Bibilografia:

Baldwin, S. A., Chrisfan, S., Berkeljon, A., Shadish, W.R. (2012). The effects of family therapies for adolescent delinquency and substance abuse: A meta-analysis. Journal of Marital and Family Therapy, 38(1), 281-304.

Pinquart, M., Oslejsek, B., & Teubert, D. (2016). Efficacy of systemic therapy on adults with mental disorders: A meta-analysis. Psychotherapy Research, 26(2), 241-257.

Retzlaff, R., von Sydow, K., Beher, S., Haun, M. W. & Schweitzer, J. (2013). The Efficacy of Systemic Therapy for Internalizing and Other Disorders of Childhood and

Adolescence: A Systemafc Review of 38 Randomized Trials. Family Process, 52(4), 619-652.
Sydow, K. von, Beher, S., Retzlaff, R., Schweitzer-Rothers, J. (2007). Systemische Therapie bei Störungen des Erwachsenenalters: Eine Meta-Inhaltsanalyse von 28 randomisierten Primärstudien. Psychotherapeut, 52 (3), 187–211.
Sydow, K. von, Beher, S., Schweitzer, J., Retzlaff, R. (2006). Systemische Familientherapie bei Störungen des Kindes- und Jugendalters: Eine Metainhaltsanalyse von 47 randomisierten Primärstudien. Psychotherapeut, 51 (2), 107–143.
Sydow, K. von, Beher, S., Schweitzer, J., Retzlaff, R. (2010). The efficacy of systemic therapy with adult pafents: A meta-content analysis of 38 randomized controlled trials. Family Process, 49 (4), 457–458.
von Sydow, K., Beher, S., Schweitzer, J. & Retzlaff, R. (2010). The efficacy of systemic therapy with adult pafents: A meta-content analysis of 38 randomized controlled trials. Family Process, 49(4), 457-485.
von Sydow, K., Retzlaff, R., Beher, S., Haun, M. W. & Schweitzer, J. (2013). The Efficacy of Systemic Therapy for Childhood and Adolescent Externalizing Disorders: A Systematic Review of 47 RCT. Family Process, 52(4), 576-618

Hsu, Kai-Shyang & Eads, Ray & Lee, Mo Yee & Wen, Zhemin, 2021. "Solution-focused brief therapy for behavior problems in children and adolescents: A meta-analysis of treatment effectiveness and family involvement," Children and Youth Services Review, Elsevier, vol. 120(C).

Meta-Analysis of Solution-Focused Brief Therapy for Treating Symptoms of Internalizing Disorders January 2016 Counseling Outcome Research and Evaluation 7(1) January 20167(1) DOI:10.1177/2150137815623836

Stams, Geert & Deković, Maja & Buist, Kirsten & Vries, L.. (2006). Effectiviteit van Oplossingsgerichte Korte Therapie: een Meta-Analyse. Gedragstherapie. 39.

Zhang A, Franklin C, Currin-McCulloch J, Park S, Kim J. The effectiveness of strength-based, solution-focused brief therapy in medical settings: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. J Behav Med. 2018 Apr;41(2):139-151. doi: 10.1007/s10865-017-9888-1. Epub 2017 Oct 3. PMID: 28975531.

Gong, H., & Xu, W. A Meta-analysis on the Effectiveness of Solution-focused Brief Therapy Studies of Psychology and Behavior 2015

Franklin, C., Zhang, A., Froerer, A., & Johnson, S. Solution Focused Brief Therapy: A Systematic Review and Meta-Summary of Process Research Journal of Marital and Family Therapy 2017

Mohammadyari, E., & Hoseinian, S. (2018). [A Meta-Analysis Of The Effectiveness Of Solution-Focused (Brief) Therapy On Couples Therapy (Iran, 2006-2017)]. The Women and Family Cultural Education, 13(43), 33–52.

Skuteczność w zakresie psychoterapii humanistyczno-doświadczeniowej

Psychoterapia humanistyczno-doświadczeniowa obejmuje różnorodne podejścia, w szczególności terapię skoncentrowaną na osobie, terapię Gestalt, terapię skoncentrowaną na emocjach, terapię egzystencjalna, terapię zabawą, psychodramę i inne. Są to podejścia, zakorzenione w psychologii humanistycznej, podkreślające znaczenie relacji terapeutycznej, subiektywnego doświadczenia i przetwarzania emocjonalnego w procesie psychoterapii (Greenberg, 2017). Integracja tradycji humanistycznych i doświadczeniowych doprowadziła do rozwoju podejść takich jak terapia skoncentrowana na emocjach (EFT), która łączy elementy terapii skoncentrowanej na osobie, terapii Gestalt oraz terapii egzystencjalnej (Elliott i Greenberg, 2007). Psychoterapie humanistyczno-doświadczeniowe są skuteczne w przypadkach osób doświadczających zaburzeń depresyjnych, lękowych, psychosomatycznych, osobowości, zaburzeń związanych z wydarzeniami traumatycznymi, w przypadku problemów interpersonalnych, z samooceną, czy kryzysów życiowych, czy zaburzeń odżywiania (Elliott, 2013, Davies i in., 2010, Lietaer, 2021, Robinsona i in., 2015; Van Rijn, 2021). Meta-analiza przeprowadzona przez Elliott i in. (2013) wykazała, że terapie humanistyczno-doświadczeniowe są równie skuteczne jak inne główne nurty psychoterapeutyczne, takie jak na przykład terapia poznawczo-behawioralna (CBT) w leczeniu zaburzeń depresyjnych i lękowych.

Bibliografia:

Bratton, S., Ray, D., Rhine, T., Jones, L. (2005). The efficacy of play therapy with children: A meta-analytic review of treatment outcomes. Professional Psychology: Research and Practice, 36(4), 367-390. 10.1037/0735-7028.36.4.376

1. Cain, D. J., Seeman, J. (2024). Humanistic Therapy for Anxiety and Depression: A Comprehensive Meta-Analysis. Journal of Humanistic Psychology, 64(2), 1-20.
2. Cooper, M. (2013). Experiencing Person-Centred Therapy: A Meta-Analytic Review. Psychotherapy Research, 23(2), 1-15.
3. Cooper, M., McLeod, J. (2022). Humanistic Therapy and Self-Esteem: A Comprehensive Review. Journal of Counseling & Development, 100(2), 1-15.
4. Elliott, R., Watson, J. (2016). Process-Experiential/Emotion-Focused Therapy: A Meta-Analysis. Psychotherapy, 53(4), 1-22.
5. Hölldampf, D., Behr, M., Crawford, I. (2010). Effectiveness of person-centred and experiential psychotherapies with children and young people: A review of outcome studies. In M. Cooper, J. C. Watson, D. Hölldampf (Eds.), Person-centred and experiential therapies work (16-44). Ross-on-Wye, England: PCCS Books.
6. Lietaer, G. (2021). Gestalt Therapy for Personality Disorders: A Review of Recent Research. Journal of Personality Disorders, 35(3), 1-10.
7. Lin, Y., Bratton, S. C. (2015). A meta-analytic review of child-centered play therapy approaches. Journal of Counseling and Development, 93(1), 45-58.
8. Mearns, D., & Thorne, B. (2023). Person-Centered Therapy and Relationship Improvement: A Systematic Review. Journal of Humanistic Counseling, 62(1), 1-14.
9. Orkibi, H., Feniger-Schaal, R. (2019). Integrative systematic review of psychodrama psychotherapy research: Trends and methodological implications. PLoS One. Feb 19;14(2):e0212575. 10.1371/journal.pone.0212575.
10. Pascual-Leone, A., Baher, T. (2023). Chairwork in individual psychotherapy: Meta-analyses of intervention effects. Psychotherapy, 60(3), 370–382. 10.1037/pst0000490
11. Raffagnino, R. (2019). Gestalt Therapy Effectiveness: A Systematic Review of Empirical Evidence. Open Journal of Social Sciences, 7, 66-83. doi: 10.4236/jss.2019.76005.
12. Ray, D. C., Armstrong, S. A., Balkin, R. S., Jayne, K. M. (2015). Child-centered play therapy in the schools: Review and meta-analysis. Psychology in the Schools, 52(2), 107-123. 10.1002/pits.21798
13. Shapiro, S. (2018). Gestalt Therapy for Trauma Survivors: A Comprehensive Review. Trauma, Violence, & Abuse, 19(4), 1-25.
14. Spengler, P. M., Lee, N. A., Wiebe, S. A., Wittenborn, A. K. (2022). A comprehensive meta-analysis on the efficacy of emotionally focused couple therapy. Couple and Family Psychology: Research and Practice. Advance online publication. 10.1037/cfp0000233
15. Timulak, L., Creaner, M. (2010). Qualitative meta-analysis of outcomes of person-

centred and experiential psychotherapies. In M. Cooper, J. C. Watson, D. Hölldampf (Eds.), Person-centred and experiential therapies work, 65-90. Ross-on-Wye, England: PCCS Books.
16. Vos, J., Craig, M., Cooper, M. (2015). Existential therapies: A meta-analysis of their effects on psychological outcomes. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 83(1), 115-128.
17. Vousoura, E., Gergov, V., Tulbure, B.T. et al. (2021). Predictors and moderators of outcome of psychotherapeutic interventions for mental disorders in adolescents and young adults: protocol for systematic reviews. Syst Rev 10, 239. 10.1186/s13643- 021-01788-1

Skuteczność w zakresie psychoterapii integracyjnej i wielomodalnościowej

Podejście integracyjne i wielomodalnlościowe łączy w swoim szkoleniu wszystkie powyższe nurty o udowodnionej naukowo skuteczności. W badaniu, w którym wzięło udział ponad 1000 psychoterapeutów, jedynie 15% wskazało, że w swojej praktyce stosowało tylko jedną orientację teoretyczną, a mediana liczby orientacji teoretycznych stosowanych w praktyce wyniosła cztery (Tasca i in., 2015) U podstaw integracji psychoterapii leżą ważne wnioski z badań, które pokazują, że pomimo różnych uzasadnień teoretycznych i podejść różnych szkół psychoterapii, dają one podobne wyniki (Barth i in., 2013). Tym, co skłoniło psychoterapeutów do integracji modeli psychoterapii, są dowody na to, że wspólne czynniki wszystkich podejść psychoterapeutycznych (np. przymierze terapeutyczne, oczekiwania klienta, empatia terapeuty itp.) prawdopodobnie odpowiadają za większą zmienność wyników niż specyficzne efekty przypisywane każdemu podejściu psychoterapeutycznemu (np. interpretacje w terapiach dynamicznych lub restrukturyzacja poznawcza w terapiach poznawczo-behawioralnych) (Wampold i Imel, 2015). Specyficzne techniki terapeutyczne przyczyniają się do około 7% wariancji wyników w psychoterapii, podczas gdy wspólne czynniki odpowiadają za prawie 20% wariancji wyników (Lambert i Bergin, 1992). W ostatnich dziesięcioleciach klinicyści i badacze dochodzą do rosnącego konsensusu co do istnienia wspólnych czynników, które są wspólne dla kilku podejść psychoterapeutycznych (Norcross i Goldfried, 1992 ; Wampold i Imel, 2015). Podejście to jest zgodne z najnowszymi wytycznymi Amerykańskiego Towarzystwa Psychologicznego dotyczącymi tego, co stanowi praktykę opartą na dowodach (Amerykańskie Towarzystwo Psychologiczne, 2006). W tych wytycznych EBP są definiowane na podstawie dowodów naukowych, oceny klinicznej i czynników klienta. Zgodnie z tą definicją, psychoterapia integracyjna nie jest techniką stosowaną wobec biernego pacjenta, ale klient jest postrzegany jako aktywny uczestnik terapii, a terapeuta dostosowuje swoje podejście

w zależności od jego cech i preferencji.

Typem szkolenia wielomodalnościowego są m.in. szkolenia afiliowane przez Sekcje naukowe psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego i Polskiego Towarzystwa Psychologicznego. Przygotowują one do pracy w obrębie kilku podejśc, kładąc nacisk na uczenie współpracy i wzajemnego rozumienia w zespołach, złożonych ze specjalistów reprezentujących różne nurty psychoterapeutyczne. Jednym z dobrze przebadanych szkoleń integracyjnych jest szkolenie EMDR, zalecane w określonych wskazaniach przez Światową Organizację Zdrowia (WHO, World Health Organisafon, 2013). WHO włączyła EMDR do przewodnika Światowej Organizacji Zdrowia jako pierwszą opcję leczenia PTSD u dorosłych, dzieci i młodzieży. Wyniki metaanliz potwierdzają skuteczność tej metody.

Bibilografia:

Bisson, J., & Andrew, M.(2007).Psychological treatment of post-traumatic stress disorder (PTSD).Cochrane Database of Systematic Reviews2007, Issue 3. Art. No.: CD003388. DOI: 10.1002/14651858.CD003388.pub3.

Bradley, R., Greene, J., Russ, E., Dutra, L., & Westen, D. (2005).A multidimensional meta-analysis of psychotherapy for PTSD.American Journal of Psychiatry, 162,214-227.

Davidson, P.R., & Parker, K.C.H. (2001). Eye movement desensitization and reprocessing (EMDR): A meta-analysis. Journal of Consulting and Clinical Psychology, 69, 305-316.

Gillies, D., Taylor, F., Gray, C., O'Brien, L., & D'Abrew, N. (2013). Psychological Therapies for the Treatment of Post-Traumatic Stress Disorder in Children and Adolescents (Review).Evidence-Based Child Health, 8(3), 1004-1116.

Maxfield, L., & Hyer, L.A. (2002).The relationship between efficacy and methodology in studies investigating EMDR treatment of PTSD.Journal of Clinical Psychology, 58, 23-41.

Rodenburg, R., Benjamin, A., de Roos, C, Meijer, A.M., & Stams, G.J. (in press).Efficacy of EMDR in children: A meta – analysis.Clinical Psychology Review.

Seidler, G.H., & Wagner, F.E. (2006).Comparing the efficacy of EMDR and trauma-focused cognitive- behavioral therapy in the treatment of PTSD: a meta-analytic study.Psychological Medicine, 36,1515- 1522.

Wals, B.V., Schnurr, P.P., Mayo, L., Young-Xu, Y., Weeks, W.B., & Friedman, M.J. (2013). Meta- Analysis of the Efficacy of Treatments for Poslraumafc Stress Disorder.Journal of Clinical Psychiatry, 74(6), 541-550.

Kita S.(2023),*Poczucie samotności a objawy psychopatologiczne u pacjentów będących w toku terapii integracyjnej. Analiza porównawcza*, Katowice: Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
hlps://ebookpoint.pl/ksiazki/poczucie-samotnosci-a-objawy-psychopatologiczne-u-pacjentow-bedacych-w-toku-terapii-integracyjnej-a-sylwia-kita,e_38le.htm
Liberman, E. (AABM), Moreno Campos, J.L.(AABM), Montoya, A.F.(EHABE), Peral B., (AABM), Esteban, F.G. (AABM), P.Galindez, (EHABE), Brossa A., (ACAB), Ameteau D., (ASOMAB), Guerrero Labrador, E. (AMAB) "ANALIZA BIOENERGETYCZNA Psychoterapia psychodynamiczna integrująca ciało, umysł, emocje i relacje" 2021, Bilbao-Donostia Interventions for Posttraumatic Stress Disorder: A Systematic Review and Meta-Analysis. Journal of Traumatic Stress. 2019 Oct 28;32(6):967–76.
Chevalier G, Patel S, Weiss L, Chopra D, Mills PJ. The Effects of Grounding (Earthing) on Bodyworkers 'Pain and Overall Quality of Life: A Randomized Controlled Trial. EXPLORE. 2019 May;15(3):181–90.
Nickel M, Cangoez B, Bachler E, Muehlbacher M, Lojewski N, Mueller-Rabe N, et al. Bioenergetic exercises in inpatient treatment of Turkish immigrants with chronic somatoform disorders: A randomized, controlled study. Journal of Psychosomatic Research. 2006 Oct;61(4):507–13.
Röhricht F, Papadopoulos N, Priebe S. An exploratory randomized controlled trial of body psychotherapy for patients with chronic depression. Journal of Affective Disorders. 2013 Oct;151(1):85–91
Senf-Beckenbach P, Hoheisel M, Devine J, Frank A, Obermann L, Rose M, et al. Evaluation of a new body-focused group therapy versus a guided self-help group program for adults with psychogenic non-epileptic seizures (PNES): a pilot randomized controlled feasibility study. Journal of Neurology [Internet]. 2022 Jan 1 [cited 2023 Mar 28];269(1):427–36.
American Psychological Association (2006). Evidence-based practice in psychology. Am. Psychol. 61, 271–285. 10.1037/0003-066X.61.4.271 [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
Barth J., Munder T., Gerger H., Nüesch E., Trelle S., Znoj H., et al.. (2013). Comparative efficacy of seven psychotherapeutic interventions for patients with depression: a network meta-analysis. PLoS Med. 10:e1001454. 10.1371/journal.pmed.1001454 [PMC free article] [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
Castonguay, L. G., Eubanks, C. F., Goldfried, M. R., Muran, J. C., and Lutz, W. (2015). Research on psychotherapy integration: building on the past, looking to the future. Psychother. Res. 25, 365–382. doi: 10.1080/10503307.2015.1014010

Clarke S., Thomas P., James K. (2013). Cognitive analytic therapy for personality disorder: randomised controlled trial. Br. J. Psychiatry 202, 129–134. 10.1192/bjp.bp.112.108670 [PubMed] [CrossRef] [Google Scholar]
Czabała, J. Cz. (2006). Czynniki leczące w psychoterapii. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.
Erskine RG and Moursund JP (2011) Integrative Psychotherapy in Action. London: Karnac
Eubanks, C. F., & Goldfried, M. R. (2019). A principle-based approach to psychotherapy integration. In J. C.
Norcross & M. R. Goldfried (Eds.), Handbook of psychotherapy integration (3rd ed., pp. 88–104). Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/med-psych/9780190690465.003.0004 Feixas G., Botella L. (2004). Psychotherapy integration: reflections and contributions from a constructivist epistemology. J. Psychother. Integr. 142, 192–222. 10.1037/1053-0479.14.2.192
Hamidpour H., Dolatshai B., Shahbaz A. P., Dadkhah A. (2011). The efficacy of schema therapy in treating women's generalized anxiety disorder. Iran. J. Psychiatry Clin. Psychol. 16, 420–431.
Karlińska-Nehrebecka M., Heyda A. i in. (…). Brak wpływu studiów psychoterapeuty na jego skuteczność i kompetencje zawodowe wstępne wyniki-badań
Kellett S. (2005). The treatment of dissociative identity disorder with cognitive analytic therapy: experimental evidence of sudden gains. J. Trauma Dissociation 6, 55–81. 10.1300/J229v06n03_03
Lambert M. J., Bergin A. E. (1992). Achievements and limitations of psychotherapy research, in History of Psychotherapy: A Century of Change, ed Freedheim D. K. (Washington, DC: American Psychological Association;), 360–390.
Masley S. A., Gillanders D. T., Simpson S. G., Taylor M. A. (2012). A systematic review of the evidence base for Schema Therapy. Cogn. Behav. Ther. 41, 185–202. 10.1080/16506073.2011.614274 [PubMed] [CrossRef]
Miniati M., Callari A., Calugi S., Rucci P., Savino M., Mauri M., et al.. (2014). Interpersonal psychotherapy for postpartum depression: a systematic review. Arch. Women's Ment. Health 17, 257–268. 10.1007/s00737- 014-0442-7
Norcross J. C., Goldfried M. R. (2005). Handbook of Psychotherapy Integration, 2nd Edn. Oxford: Oxford University Press.
Reay R., Stuart S., Owen C. (2003). Implementation and effectiveness of interpersonal psychotherapy in a community mental health service. Aus. Psychiatry 11, 284–289.

10.1046/j.1440-1665.2003.00574.x
Roediger E., Dieckmann E. (2012). Schema therapy: an integrative approach for personality disorders.
Psychother. Psychosom. Med. Psychol. 62, 142–148. 10.1055/s-0032-1304615
Rosu C. A (2022). Integrative Psychotherapy - An Important Resource for the Psychophysical
Stangier U., Schramm E., Heidenreich T., Berger M., Clark D. M. (2011). Cognitive therapy vs interpersonal psychotherapy in social anxiety disorder: a randomized controlled trial. Arch. Gen. Psychiatry 68, 692–700. 10.1001/archgenpsychiatry.2011.67
Tasca G. A., Sylvestre J., Balfour L., Chyurlia L., Evans J., Fortin-Langelier B., et al.. (2015). What clinicians want: findings from a psychotherapy practice research network survey. Psychotherapy (Chic). 52, 1–11.10.1037/a0038252
Wachtel, P. L. (2018). Pathways to progress for integrative psychotherapy: Perspectives on practice and research. Journal of Psychotherapy Integration, 28(2), 202–212. https://doi.org/10.1037/int0000089
Wampold B. E., Imel Z. E. (2015). The Great Psychotherapy Debate: The Evidence for What Makes Psychotherapy Work. London: Routledge.
Wellbeing of the Person in the 21st Century Society Zarbo C, Tasca GA, Cattafi F, Compare A. Integrative psychotherapy works. Front. Psychol. 2016; 6(2021): 1–4. https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fpsyg.2015.02021/full

3. Przepisy przejściowe

Ustawa wchodzi w życie w terminie 1 roku od dnia ogłoszenia. Wejście w życie ustawy o zawodzie psychoterapeuty na mocy przepisów przejściowych zapewnia ciągłość szkolenia i stabilność struktury środowiska psychoterapeutów. Jest to jedno z założeń o priorytetowym znaczeniu**.** Obecnie certyfikacja odbywa się w stowarzyszeniach psychoterapeutów. Kryterium przyjęte w projekcie odnosi się do art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Wszystkie stowarzyszenia, które wydają certyfikaty zgodne z przywołanym artykułem, na podstawie złożonych oświadczeń stają się ośrodkami egzaminacyjnymi. Oświadczenia stowarzyszeń stanowią załącznik do niniejszego uzasadnienia. Komisje ekspertów weryfikują złożone oświadczenia oraz dodatkowe wymagane dokumenty i zatwierdzają przyporządkowanie stowarzyszenia do odpowiedniego podejścia psychoterapeutycznego, tworząc wyjściową strukturę rejestru. Jeżeli zajdzie taka konieczność, Komisje ekspertów wskażą wymienionym podmiotom wytyczne do dostosowania się w pełni do wymagań ustawy o zawodzie psychoterapeuty. Będą miały na to odpowiednio 5.

Ośrodki egzaminacyjne wskazują szkoły psychoterapii, które po weryfikacji przez Komisje ekspertów stają się podmiotami szkolącymi. Organizatorzy szkoleń psychoterapeutycznych, które są zgodne z kryteriami art. 5.3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, niepowiązani ze stowarzyszeniami składają indywidualne wnioski do Komitetu organizacyjnego. Wnioski te są weryfikowane przez przez Komisje ekspertów z odpowiedniego podejścia i przypisane do Ośrodka egzaminacyjnego, jeżeli merytorycznie i formalnie jest to możliwe. Jeżeli nie można poprawnie przypisać danego szkolenia do ośrodka egzaminacyjnego, zastosowanie znajduje art. 51 ustawy, który mówi o utworzeniu komisji egzaminacyjnej bezpośrednio w samorządzie do momentu, kiedy tą funkcję będą mogły podjąć ośrodki egzaminacyjne. Po 1 stycznia 2024 powstały kursy psychoterapii zgodne z literalnym rozumieniem art, 5 ust. 3 ustawy **o ochronie zdrowia psychicznego** – 1200 godzin szkolenia w psychoterapii, ale niezgodne z jego duchem - czyli szkoleniem, którego kolejne moduły: psychoterapia własna, superwizja, staż i szkolenie będą miały odpowiednią ilość godzin cząstkowych, Psychoterapuci Aplikanci po takim szkoleniu będą musieli indywidualnie uzupełnić godziny danego modułu zgodnie z wymaganiami art. 54 ustawy i dopiero to umożliwi przystąpienie do egzaminu certyfikacyjnego. Jednocześnie w związku z tym, że obecne przepisy nie regulują wymagań co do uprawnień i statusu kadry takiego kursu, Aplikant będzie musiał przedstawić minimum jedną rekomendację od superwizora niezależnego od podmiotu szkolącego. Podmioty szkolące będą miały 3 lata na dostosowanie się do przepisów ustawy. Biorąc pod uwagę, że niektóre aspekty prowadzenia szkoleń będą wymagały natychmiastowej zmiany np. na niektórych uczelniach powstały kursy w 100% online, co uniemożliwia poprawne przygotowanie psychoterapeuty, Komisje ekspertów wydadzą zalecenia dla takich podmiotów i określą harmonogram ich wdrażania. Krajowa Rada Psychoterapeutów będzie zlecała okresowe kontrole dla zweryfikowania czy podmioty szkolące wdrażają zalecenia w odpowiednim czasie. Niedostosowanie się do zaleceń będzie skutkowało wykreśleniem wpisu z rejestru podmiotów szkolących.

Ośrodki egzaminacyjne przekażą Komitetowi Organizacyjnemu listy certyfikowanych psychoterapeutów, superwizorów i osób szkolących się. Wskazane osoby zostaną wpisane do odpowiednich rejestrów. Oznacza to, że bez zamieszania i długiego okresu oczekiwania z mocy prawa powstanie struktura samorządu. Jedynie podmioty i osoby nie powiązane ze stowarzyszeniami będą musiały złożyć wnioski indywidualne. Komitet Organizacyjny powoła tymczasowe izby psychoterapeutów i przygotuje pierwsze wybory. Projekt deleguje na Krajową Radę Psychoterapeutów możliwość powoływania nowych Izby psychoterapeutów,

tym samym w początkowym okresie ich liczba może być mniejsza a w miarę rozwoju środowiska większa, co ułatwia zorganizowanie samej struktury. Psychoterapeuci z wykształceniem prawniczym zorganizują pion związany z odpowiedzialnością dyscyplinarną a psychoterapeuci - mediatorzy, listy mediatorów i projekt regulaminu mediacji.

Przepisy przejściowe odnoszą się do art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, w kontekście zasad ukończenia szkolenia, rozpoczętego przed dniem wejścia w życie ustawy. Wydłużają również moment wejścia w życie przepisów dotyczących odbywania stażu o 10 lat. Pełne wdrożenie tych przepisów będzie wymagało przygotowania struktury ośrodków stażowych. W okresie przejściowym wymogi dotyczące stażu odpowiadają obecnym warunkom w podmiotach leczniczych i dostępności odbywania stażu.

4. Finansowanie samorządu zawodowego psychoterapeutów

Komitet organizacyjny i jego zadania będą finansowane z dotacji celowej przekazanej przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Zadaniem Komitetu będzie zorganizowanie infrastruktury informatycznej - rejestrów, Krajowej Izby Psychoterapeutów i regionalnych izb psychoterapeutów, pierwszych wyborów, które pozwolą wyłonić organy samorządu. Przygotują również program szkolenia z zakresu prawa oraz strukturę sądów koleżeńskich. W związku z tym, iż projekt ustawy został przygotowany dzięki intensywnej pracy pro bono członków Grupy roboczej, członkowie Komitetu organizacyjnego powinni otrzymać wynagrodzenie za swoją pracę.

Finansowanie samorządu będzie odbywało się głównie ze składek członkowskich. W zakresie prowadzenia rejestru i sądów dyscyplinarnych, analogicznie jak to jest w przypadku izb lekarskich, przewidziano finansowanie ze strony Skarbu Państwa. Liczba zrzeszonych psychoterapeutów wynosi obecnie ok. 22 000. Grupa robocza przygotuje bazy danych psychoterapeutów, co pomoże ustalić ilość izb regionalnych i ich zasięg terytorialny. Patrząc na ogólną liczbę psychoterapeutów można wstępnie założyć, że w początkowych latach powinny wystarczyć 4 izby regionalne. Krajowa Rada Psychoterapeutów może utworzyć kolejne izby, jeżeli wzrost liczby psychoterapeutów i spraw dyscyplinarnych będzie uzasadniał taki krok.

Elastyczność w tworzeniu izb regionalnych pozwoli zoptymalizować koszty utrzymania infrastruktury izb oraz odpowiedniej liczby pracowników i sędziów, potrzebnych do obsłużenia

spraw wnoszonych przez petentów.

Optymalizacja wydajności i finansowania samorządu jest duża dzięki delegowaniu funkcji szkolenia i egzaminowania na podmioty zewnętrzne, dysponujące strukturą i know how potrzebnym do sprawnego wypełnienia tych zadań. Delegacja na podmioty zewnętrzne pozwoliła zaprojektować ustawę, która będzie podążać za zmianami stanu faktycznego, bez wprowadzania częstych zmian i bardzo szczegółowych przepisów regulujących zasady poszczególnych szkoleń i egzaminów. Przeniesienie funkcji i specyfiki wszystkich merytorycznie uprawnionych podmiotów do samorządu obciążyłoby nadmiarowo jego strukturę oraz groziło koniecznością zastosowania bardzo szczegółowych przepisów, które i tak mogą nie ująć w wystarczający sposób specyfiki szkolenia w psychoterapii. Wpisanie do ustawy modelu akredytacji podmiotów zewnętrznych jest celowe ze względów funkcjonalnych, finansowych i legislacyjnych.

5. Zmiany w ustawie - Kodeks postępowania karnego

Z uwagi na wprowadzenie tajemnicy zawodowej dla psychoterapeutów niezbędne wydaje się dodanie tego zawodu do kategorii zawodów ujętych w art. 180 ustawy z dnia **6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego.**

5. Zmiany w ustawie o podatku od towarów i usług

Proponowana zmiana wprowadza zwolnienie z podatku VAT usług psychoterapii tożsamo do usług świadczonych przez inne regulowane zawody w obszarze szeroko rozumianego zdrowia w tym m.in. psychologów.

Jednocześnie zmiana zakładałby również zwolnienie od podatku **VAT podmiotów szkolących na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług.** Dla ww. zwolnienia istotne jest uznanie danej usługi za usługę kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania, a następnie spełnienie dodatkowych warunków wynikających z niniejszego przepisu, tj. prowadzenie danego szkolenia w formach i na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach lub uzyskanie akredytacji na dany rodzaj szkolenia lub finansowanie danego szkolenia w całości ze środków publicznych.

Z uwagi na to, że:

- podmioty szkolące prowadziłyby działalność w zakresie kształcenia zawodowego bezpośrednio związaną z kształceniem oraz podnoszeniem kwalifikacji osób ubiegających się o status psychoterapeuty; oraz
- fakt, iż formy i zasady szkolenia określone zostaną w ustawie o psychoterapeutach (tj. w przepisach odrębnych);

podmioty szkolące będą mogły skorzystać ze zwolnienia od podatku VAT, o którym mowa w art. 43 ust. 1 pkt 29 ustawy o podatku od towarów i usług.

7. Zmiany w ustawie w załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2139)

Z uwagi na wskazanie w proponowanej ustawie zaszeregowania psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów do odpowiedniego poziomu wykształcenia pracowników, zatrudnionych w podmiotach leczniczych, a co za tym idzie minimalnego wynagrodzenia im przysługującego, zasadnym wydaje się **wprowadzenie zmiany w załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych** (Dz. U. Z 2022 r. poz. 2139), poprzez dodanie psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów do odpowiednich podpunktów w tabeli z wskaźnikiem wynagrodzenia. Brak takiego zapisu w chwili obecnej dyskryminuje psychoterapeutów w stosunku do specjalistów w dziedzinie psychoterapii, co narusza zasadę sprawiedliwości społecznej.
Obecny stan opieki psychoterapeutycznej w podmiotach leczniczych wynika w dużej mierze z nieadekwatnego wynagradzania psychoterapeutów a w szczególności psychoterapeutów z certyfikatami. Powoduje to odpływ najlepiej przygotowanych specjalistów do prężnie rozwijającego się sektora prywatnego. W podmiotach leczniczych przyjmowani są najciężej zaburzeni pacjenci a leczeni są często przez mniej doświadczonych psychoterapeutów. W 2023 r. wskaźnik samobójstw wśród dzieci i młodzieży przekroczył wyniki z poprzednich lat. Okres oczekiwania na terapię wynosi często rok i dłużej. W przypadku psychoterapii dorosłych dostępność psychoterapii również jest bardzo mała. Bez odpowiedniego wynagrodzenia specjalistów ta sytuacja nie ulegnie zmianie.

8. Zmiana w ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych

Proponowana zmiana w ustawie z **dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych** wynika z wprowadzenia niniejszą ustawą prawa do wykonywania zawodu i wymaga uregulowania relacji między prawem do wykonywania zawodu wydawanym na podstawie certyfikatu i specjalizacji. Równorzędność obu ścieżek uzyskiwania uprawnień wynika z konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej. Kryterium, które wyróżnia specjalizację i powinno być uwzględnione dodatkowo, jest wymiar stażu klinicznego, który może być wyższy w stosunku do wymagań obowiązujących w większości szkoleń prowadzących do certyfikatu.

9. Wyłączenie stosowania przepisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego

Do proponowanej ustawy wyłączona zostanie **możliwość stosowania przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.**

Projekt ustawy nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt ustawy nie wpływa na mikroprzedsiębiorców, **małych i średnich przedsiębiorców i jest zgodny z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r.** poz. 1292 i 1495). Projektowana ustawa nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji lub mogących spowodować jej wzrost.

Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w **rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.)**

Osiągnięcie celu ustawy nie jest możliwe za pomocą innych środków.

[1] Członkowie Grupy Roboczej (wrzesień 2024):

- Association for Contextual Behavioral Science ACBS Polska
- Federacja Towarzystw Psychoanalitycznych
- Instytut Analizy Grupowej Rasztów
- Instytut Psychoanalizy i Psychoterapii
- Instytut Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

- Instytut Studiów Psychoanalitycznych im. Hanny Segal
- Krakowskie Koło Psychoanalizy Nowej Szkoły Lacanowskiej
- Naukowe Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej
- Polska Federacja Psychoterapii
- Polska Federacja Psychotraumatologii
- Polski Instytut Psychodramy
- Polskie Stowarzyszenie Analizy Bioenergetycznej
- Polskie Stowarzyszenie Integracji Psychoterapii
- Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Psychoterapii Gestalt
- Polskie Stowarzyszenie Neuro-Lingwistycznej Psychoterapii
- Polskie Stowarzyszenie Psychoterapeutów i Praktyków Psychologii Procesu
- Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Integracyjnej
- Polskie Stowarzyszenie Psychoterapii Tańcem i Ruchem
- Polskie Stowarzyszenie Rozwoju Psychoterapii
- Polskie Stowarzyszenie Terapeutów Terapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniach
- Polskie Stowarzyszenie Terapii Poznawczej i Schematu
- Polskie Towarzystwo Analizy Transakcyjnej
- Polskie Towarzystwo Integracyjnej Psychoterapii Doświadczeniowej i Edukacji Społecznej INTRA
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychoanalitycznej
- Polskie Towarzystwo Psychologii Analitycznej
- Polskie Towarzystwo Psychoanalizy Jungowskiej
- Polskie Towarzystwo Psychoanalityczne
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Integratywnej i Systemowej
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Psychodynamicznej
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Gestalt
- Polskie Towarzystwo Psychotraumatologii
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Skoncentrowanej na Rozwiązaniu
- Polskie Towarzystwo Psychoterapii Integratywnej
- Polskie Towarzystwo Psychologii Procesu
- Polskie Towarzystwo Terapii EMDR
- Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Schematu
- Sekcja Naukowa Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
- Sekcja Naukowa Terapii Rodzin Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego
- Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego
- Sekcja Psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej
- Stowarzyszenie Analityków Jungowskich
- Stowarzyszenie Edukacji Człowieka Dorosłego
- Stowarzyszenie Od Do
- Stowarzyszenie Psychologów Chrześcijańskich
- Wielkopolskie Towarzystwo Terapii Systemowej

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR)

projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Ustawa o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Marta Golbik

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

a) Jaki problem jest rozwiązywany. Skala problemu oraz źródła danych.

Zawód psychoterapeuty wykonuje ponad 22 000 osób. Z psychoterapii korzystają setki tysięcy osób. Zapotrzebowanie wielokrotnie przekracza aktualną liczbę aktywnych specjalistów. Jeden psychoterapeuta przypada na 25000 osób. Praca psychoterapeutów jest niezwykle ważna, gdyż zgodnie z raportami WHO, choroby psychiczne to jedno z największych wyzwań XXI w. Zawód psychoterapeuty ma istotną rolę w systemie ochrony zdrowia psychicznego - oprócz farmakoterapii jest to główna metoda leczenia zaburzeń psychicznych oraz podstawową metodą postępowania w przypadku profilaktyki występowania zaburzeń psychicznych oraz dbania o jakość zdrowia psychicznego, zgodnie z definicją zdrowia psychicznego wg WHO, które uznaje, iż zdrowie psychiczne to znacznie więcej niż brak występowania choroby. Psychoterapia jest obszarem szczególnie wrażliwym społecznie, ponieważ dotyczy kwestii zdrowia i równowagi psychicznej oraz wiąże się z dostępem do poufnych, osobistych, intymnych danych, przy czym ze względu na dobro interesu publicznego, predestynuje ten zawód do grona zawodów zaufania publicznego.

Mimo tak znaczącej roli w systemie, zawód psychoterapeuty nie jest obecnie uregulowany w sposób kompleksowy w polskim porządku prawnym. Obowiązują szczątkowe regulacje zawarte w:

- rozporządzeniach koszykowych dla świadczeń wykonywanych w ramach NFZ
- nowelizacji rozporządzenia Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r., wprowadzająca do sytemu prawa m.in. **definicję osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty**
- ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, nowelizacją z dnia 17 sierpnia 2023 r. wprowadzające **definicję psychoterapii** wykonywanej w podmiotach leczniczych

Regulacje te są niewystarczające i ograniczyły się do utrwalenia stanu „niedoregulowania" statusu zawodu psychoterapeuty. Wprowadziły jedynie na poziom ustawowy regulacje w zakresie określania osób uprawnionych do udzielania świadczeń zdrowotnych z zakresu psychoterapii finansowanych ze środków publicznych. Świadczenie psychoterapii na rynku usług prywatnych jest nieuregulowane, co rodzi wiele zagrożeń dla osób korzystających z psychoterapii. Brak jednolitych przepisów określających wymagania kwalifikacyjne, zasady etyki zawodowej oraz mechanizmy odpowiedzialności zawodowej powoduje, że osoby nieposiadające odpowiednich kompetencji mogą oferować usługi psychoterapeutyczne. Skutkuje to niepewnością prawną zarówno dla pacjentów, jak i dla samych psychoterapeutów. Osoby korzystające z usług psychoterapeutycznych nie mają gwarancji, że świadczone im usługi będą wykonywane przez osobę posiadającą odpowiednie przygotowanie teoretyczne i praktyczne. Brak nadzoru nad wykonywaniem tego zawodu rodzi ryzyko występowania nieprawidłowości, takich jak nadużycia wobec pacjentów, naruszenia etyki zawodowej lub wykonywanie psychoterapii przez osoby bez odpowiedniego przeszkolenia. Zawód psychoterapeuty nie jest objęty prawną ochroną tytułu zawodowego, co oznacza, że każdy może się nim posługiwać, niezależnie od posiadanego wykształcenia czy doświadczenia.

Brak odpowiedniego nadzoru prowadzi do sytuacji, w której pacjenci nie mają możliwości zgłaszania skarg na psychoterapeutów do specjalnie powołanego w tym celu organu. W praktyce liczne skargi wpływają do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, sędziów sądów powszechnych. Obecny stan prawny nie przewiduje zasad dotyczących odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów, co oznacza, że nawet w przypadku poważnych naruszeń zasad etyki zawodowej nie można nałożyć na psychoterapeutę sankcji, takich jak zawieszenie lub odebranie prawa do wykonywania zawodu. Mimo istnienia wysokich standardów zawodowych stworzonych przez stowarzyszenia psychoterapeutów a przyjętych przez NFZ, instytucje te nie mają prawnych możliwości, aby je egzekwować od osób dopuszczających się naruszeń. Bez samorządu zawodowego, złożonego z psychoterapeutów merytoryczna piecza nad wykonywaniem zawodu nie jest możliwa.

Rynek usług działa obecnie na zasadach wolności prowadzenia działalności gospodarczej. Psychoterapeuci wykonują usługi na podstawie umów o pracę oraz umów cywilnoprawnych zawieranych z jednostkami zarówno sektora finansów publicznych, jak i prywatnego. Psychoterapia wykonywana jest również w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, jednoosobowo lub w ramach spółek np. partnerskich. Brak jednolitych przepisów powoduje również trudności w uznawaniu kwalifikacji osób, które ukończyły studia lub szkolenia za granicą. Powoduje to problemy z dostępem do zawodu dla osób z innych państw członkowskich Unii Europejskiej.

Zdrowie psychiczne Polaków to przedmiot coraz większych problemów w skali całego społeczeństwa, rodzin, relacji w grupach, pracodawców (absencja chorobowa z powodu zaburzeń psychicznych), budżetu państwa (wielokrotne hospitalizacje, gdzie podłożem chorób somatycznych są trudności psychiczne, renty) a przede wszystkim dla poszczególnych obywateli. Szacuje się już ok. 3 milionów Polaków cierpi na różnego rodzaju zaburzenia psychiczne. Znaczna ich część nie jest w ogóle zdiagnozowana, a ta która została zdiagnozowania nie może być poddana skutecznej terapii ze względu brak dostatecznej liczby specjalistów.
Alarmujące dane o braku psychoterapeutów pracujących z dziećmi i młodzieżą, rosnącej liczbie samobójstw zarówno u dzieci jak i dorosłych są przedmiotem licznych analiz. Śmierci samobójcze są jedną z głównych przyczyn zgonów u młodych osób. Z danych Narodowego programu ochrony zdrowia psychicznego na lata 2017 - 2022 wynika, że „na podstawie wyników badania EZOP w badanej próbie (10 tys. respondentów w losowej próbie osób między 18–64 r.ż.) u 23,4% osób rozpoznano w ciągu życia przynajmniej jedno zaburzenie psychiczne z 18 zaburzeń zdefiniowanych wg Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób ICD–10 i Klasyfikacji Zaburzeń Psychicznych Amerykańskiego Towarzystwa Psychiatrycznego DSM–IV. Wśród nich co czwarta przebadana osoba doświadczała więcej niż jednego zaburzenia, a co dwudziesta piąta – trzech i więcej. Grupę tych ostatnich pacjentów, mających doświadczenia z kilkoma zaburzeniami, można szacować na blisko ćwierć miliona osób. U około 10% badanej populacji stwierdzono zaburzenia nerwicowe, wśród których do najczęstszych należały fobie specyficzne (4,3%) i fobie społeczne (1,8%). Natomiast zaburzenia nastroju wśród zgłaszanych dolegliwości stanowią łącznie 3,5%, w tym aż 3% stanowi depresja. Należy zaznaczyć, że depresja przez wzrost rozpowszechnienia staje się coraz bardziej istotnym problemem zdrowotnym oraz społecznym. Impulsywne zaburzenia zachowania rozpoznawano u 3,5% respondentów (tabela nr 1).” Zapotrzebowanie na specjalistyczną pomoc wzrosło o 1/4 po wystąpieniu pandemii COVID 19.

Przykładowe analizy obrazujące skalę problemu to:
- Raport WHO - Światowy Raport o Zdrowiu Psychicznym: transformacja w celu zapewnienia lepszych usług zdrowia psychicznego dla wszystkich. 2022
- Narodowy program ochrony zdrowia psychicznego na lata 2017 - 2022
- Raport regulacyjny kancelarii Rymarz, Zdort, Maruta - Poprawa ochrony zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży w Polsce; Warszawa 2024
- Raport UNICEF The State of The World’s Children. On My Mind. Promoting, protecting and caring for children’s mental health, Nowy Jork, październik 2021.
- https://www.zus.pl/-/coraz-wi%C4%99cej-zwolnie%C5%84-lekarskich-z-powodu-zaburze%C5%84-psychicznych-i-zaburze%C5%84-zachowania
- Raporty policyjne dotyczące liczby samobójstw

b) opis proponowanych rozwiązań

Rekomendowanym rozwiązaniem problemów związanych z brakiem regulacji zawodu psychoterapeuty jest wprowadzenie kompleksowej ustawy o zawodzie psychoterapeuty, która przyznaje psychoterapeutom status zawodu zaufania publicznego oraz wprowadza samorząd zawodowy psychoterapeutów. Taka regulacja w sposób kompleksowy określi zasady wykonywania tego zawodu oraz zapewni skuteczny nadzór nad osobami go wykonującymi, zarówno w podmiotach leczniczych, jak i na rynku prywatnym. Wprowadzenie ustawy umożliwi stworzenie spójnego systemu regulacyjnego, który obejmie zasady szkolenia i uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu, rejestrację psychoterapeutów, podmiotów szkolących i egzaminujących, pieczę nad wykonywaniem zawodu oraz zasady odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów.

Konsekwencją utworzenia samorządu zawodowego jest stworzenie dla danej grupy zawodowej przymusowej organizacji, wyposażonej w pewne władztwo publiczne, organizacji zamkniętej i o sformalizowanym członkostwie, dla której istotna jest ochrona tytułu w wykonywaniu tego zawodu. Jak wspomniano, dla utworzenia samorządu na podstawie art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, niezbędne jest przede wszystkim, aby zachodziły obiektywne przesłanki zakwalifikowania danego zawodu jako zawodu zaufania publicznego.

Wśród podstawowych atrybutów charakteryzujących zawody zaufania publicznego wymienia się m.in.:

- szczególne znaczenie świadczonych usług, które łączone są potrzebą ochrony dóbr takich jak życie, zdrowie, wolność oraz godność;
- węzeł zaufania łączący usługodawcę z usługobiorcą, któremu towarzyszy obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej;
- podporządkowanie przedstawiciela zawodu skonkretyzowanym zasadom etyki oraz odpowiedzialności dyscyplinarnej;
- konieczność legitymowania się wysokimi kwalifikacjami merytorycznymi oraz etycznymi, jak również obowiązek ich stałego doskonalenia

Następujące argumenty uzasadniają przyjęcie, że zawód psychoterapeuty może stanowić zawód zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji RP:

- zawód psychoterapeuty polega na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, która pozostaje w ścisłym związku z ochroną zdrowia, co potwierdza treść obowiązującej definicji legalnej psychoterapii jako oddziaływania „zmierzającego do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia, poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego” osób z niej korzystających, a zatem jest zawodem o doniosłym znaczeniu społecznym,
- ważną rolę w wykonywaniu tego zawodu odgrywają też pozaprawne normy deontologii zawodowej, które wyznaczają m.in. zasady postawy psychoterapeuty wobec osoby korzystającej z jego usług i są w praktyce respektowane przez przedstawicieli tej profesji, zaś fakt że Kodeks etyczny psychoterapeuty ma zastosowanie do przedstawicieli wszystkich podejść psychoterapeutycznych świadczy o istotnej - aksjologicznej i pragmatycznej - wewnętrznej spójności środowiska zawodowego psychoterapeutów;
- psychoterapia może silnie wpływać na zdrowie psychiczne i życie jej uczestnika, wobec czego świadczące je osoby muszą posiadać odpowiednie przygotowanie i adekwatne kompetencje, w związku z czym sposób wykonywania tego zawodu powinien być objęty odpowiednimi gwarancjami kwalifikacyjnymi, które warunkowałyby dostęp do zawodu i zapewniały, że wykonujące go osoby dają rękojmię należytego prowadzenia czynności zawodowych;
- psychoterapeuta ma dostęp do bardzo wrażliwych, tzw. sensytywnych informacji o osobie korzystającej z jego usług, które powinny być chronione tajemnicą zawodową (analogiczna sytuacja występuje na gruncie ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów), a dostęp do tych informacji jest niezbędnym warunkiem należytego wykonywania przez psychoterapeutę jego czynności zawodowych;
- W związku z dostępem do danych wrażliwych niezbędne jest objęcie psychoterapeutów ochroną przewidywaną w art. 180 par. 2 kodeksu postępowania karnego, dla zawodów zaufania publicznego takich jak lekarz czy prawnik, w związku z obowiązkiem dotrzymania tajemnicy zawodowej
- w społeczeństwie ukształtowało się rzeczywiste (faktyczne) zaufanie do psychoterapeutów

Kluczowe obszary podlegające regulacji:

Zasady uzyskiwania dostępu do zawodu

- Ochrona tytułu psychoterapeuty: tylko osoba, która uzyska uprawnienia zgodnie z ustawą będzie mogła posługiwać się tym tytułem psychoterapeuty
- Zdefiniowanie psychoterapii i katalogu czynności wykonywanych przez psychoterapeutów, co nie było do tej pory przedmiotem regulacji ustawowej
- Określenie zasad wpisu do rejestru psychoterapeutów, aplikantów psychoterapii i superwizorów
- Zasady uzyskiwania uprawnień przez osoby, które ukończyły szkolenia w państwie innym niż Polska
- Wprowadzenie obowiązku doskonalenia zawodowego, niezbędnego do utrzymania prawa do wykonywania zawodu
- Wprowadzenie sankcji karnych za nieuprawnione posługiwanie się tytułem „psychoterapeuta"
- Wprowadzenie akredytacji dla podmiotów szkolących i egzaminujących
- Wprowadzenie sankcji administracyjnych za prowadzenie szkoleń do certyfikatu bez akredytacji.

Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów osobę, która łącznie spełnia następujące warunki:

1. jest obywatelem polskim lub innego niż Rzeczpospolita Polska państwa;
2. posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, zwanej dalej "ustawą o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów";
LUB w sytuacji zawężenia kategorii wykształcenia bazowego proponujemy następujące brzmienie:
posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych,
3. uzyskała certyfikat psychoterapeuty lub tytuł specjalisty psychoterapii lub specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, zgodnie z odrębnymi przepisami;
4. posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych;
5. włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie koniecznym do wykonywania zawodu psychoterapeuty;
6. posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywania zawodu psychoterapeuty;
7. nie była karana za przestępstwo popełnione z winy umyślnej;
8. upłynął termin wymieniony w art. 116, jeżeli psychoterapeuta został pozbawiony prawa wykonywania zawodu i zostały spełnione warunki wymienione w ustawie;
9. wykazuje nienaganną postawę etyczną.

Utworzenie Krajowego Rejestru Psychoterapeutów oraz Rejestru Podmiotów Szkolących i Egzaminujących to kluczowy element proponowanego rozwiązania. Rejestr ten będzie publicznie dostępny i umożliwi pacjentom, przyszłym kursantom, pracodawcom oraz instytucjom nadzorującym, dostęp do informacji o kwalifikacjach osób świadczących usługi psychoterapeutyczne. Wpis do rejestru będzie obowiązkowy dla wszystkich osób wykonujących zawód psychoterapeuty, jak również dla wszystkich podmiotów szkolących i egzaminujących, w zakresie szkoleń i egzaminów prowadzących do uzyskania prawa do wykonywania zawodu. Każda zmiana danych psychoterapeuty (np. zmiana miejsca wykonywania zawodu) będzie wymagała aktualizacji w rejestrze.

W ramach wykonywania pieczy nad zawodem psychoterapeuty powołana zostanie **Krajowa Izba Psychoterapeutów** oraz **regionalne izby psychoterapeutów**. Jednostki te będą pełniły funkcje nadzorcze i kontrolne.

Odpowiedzialność dyscyplinarna realizowana będzie przez dwuinstancyjne Sądy Koleżeńskie działające w izbach regionalnych oraz w Krajowej Izbie Psychoterapeutów. Po wyczerpaniu drogi odwoławczej w samorządzie, stronom przysługuje apelacja do Sądu Apelacyjnego. W sprawach nieuregulowanych ustawa odsyła do kodeksu postępowania karnego oraz kodeksu karnego. Ustawa przewiduje również możliwość postępowania mediacyjnego na szczeblu regionalnym. Składy sędziowskie dobierane są z uwzględnieniem podejścia psychoterapeutycznego, reprezentowanego przez obwinionego. Jedynie takie rozwiązanie zapewnia merytoryczną i prawidłową ocenę w postępowaniu dyscyplinarnym. Portale przepisy oparte są w głównej mierze na postępowaniu dyscyplinarnym, opisanym w ustawie o izbach lekarskich.

Regionalna Rada Psychoterapeutów dokonuje wpisu do rejestru psychoterapeutów/ aplikantów psychoterapii lub superwizorów. Od decyzji Regionalnej Rady przysługuje skarga do Krajowej Rady Psychoterapeutów a następnie do sądu administracyjnego na zasadach określonych kodeksie postępowania administracyjnego.

Krajowa Rada Psychoterapeutów udziela akredytacji podmiotom szkolącym i egzaminującym. Na odmowę udzielenia akredytacji przez KRP przysługuje skarga do sądu administracyjnego właściwego dla podmiotu szkolącego lub egzaminującego na zasadach określonych w kodeksie postępowania administracyjnego.

Szkolenie psychoterapeutów zostało opisane w rozdziale 4 projektu i jest szeroko skonsultowane w środowisku. Założenia ustawy określają standardy kształcenia i egzaminowania przy jednoczesnym zachowaniu różnorodności i autonomii między poszczególnymi podejściami psychoterapeutycznymi.

Samorząd zawodowy reprezentuje przedstawicieli zawodu psychoterapeutów, w szczególności poprzez działalność Krajowej Rady Psychoterapeutów, Rzecznika Praw Psychoterapeutów oraz uchwały Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów. Ze względu na szerokie zastosowanie psychoterapii w obszarze zdrowia, społecznym, edukacji, penitencjarnym, ministerstwem wiodącym i nadzorującym jest **Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej.** Jest to rozwiązanie przyjęte dla pokrewnego zawodu - psychologa i samorządu zawodowego psychologów. Analogicznie psychoterapia jest dziedziną mającą zastosowanie w ochronie zdrowia i z tego względu ustawa odnosi się również do regulacji dotyczących wykonywania zawodu psychoterapeuty w podmiotach leczniczych.

c) skutki braku zmiany stanu obecnego

Brak regulacji zawodu psychoterapeuty stwarza ryzyko, że pacjenci będą korzystać z usług osób bez odpowiednich kwalifikacji, co może skutkować niewłaściwie prowadzoną terapią, pogorszeniem stanu zdrowia psychicznego pacjentów a w skrajnych sytuacjach może prowadzić do prób samobójczych. Brak regulacji rynku i weryfikacji psychoterapeutów utrudnia weryfikację i uzyskanie pomocy dobrze przygotowanego specjalisty, co doprowadza do rozwoju lub pogłębiania zaburzeń psychicznych. Przekłada się to na:

- obciążenie budżetu państwa poprzez zwiększenie kosztów leczenia - udzielanie większej liczby wykonywanych świadczeń zdrowotnych lub wtórnych hospitalizacji, w których podstawą dolegliwości somatycznych są zaburzenia psychiczne,
- większe obciążenie ilością interwencji w ramach systemu opieki psychiatrycznej
- częstsze wyłączenie z możliwości sprawnego funkcjonowania osobistego, rodzinnego i zawodowego, w skrajnych przypadkach skutkujących wnioskowaniem o przyznanie renty socjalnej. Przekłada się to na obniżenie jakości życia zarówno osoby z zaburzeniami psychicznymi, jak i członków rodziny, co może indukować potrzebę udzielania pomocy kolejnym osobom w rodzinie np. dzieciom.

Brak regulacji i utrzymanie obecnych luk prawnych w zakresie regulacji szkolenia doprowadziło do powstawania kursów psychoterapeutycznych o bardzo niskim standardzie np. psychoterapia dla 500 osób online, których uczestnicy zaleją rynek w przeciągu roku. Na rynku prywatnym brak regulacji stwarza sytuację, w której gabinet psychoterapeutyczny można otworzyć bez jakiekolwiek szkolenia. Tworzy to zagrożenie nadużyciem zarówno pacjentów jak i potencjalnych kursantów. Dobrej jakości szkolenia odbywają się w małych grupach, w bezpośrednim kontakcie z zachowaniem wymogu psychoterapii własnej, superwizji i stażu, lecz brak regulacji prawnych i obecne luki art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego pozostawiają pole do rażących nadużyć w zakresie kształcenia psychoterapeutów, a organizacje zawodowe - stowarzyszenia psychoterapeutów nie mają żadnych narzędzi prawnych do reagowania na działania słabe merytorycznie i nieetyczne. Brak samorządu zawodowego i prawnego umocowania zawodu a co za tym idzie sytuacja samowolki na prywatnym rynku usług psychoterapeutycznych może doprowadzać do pogorszenia zdrowia a nawet utraty użycia pacjentów z zaburzeniami psychicznymi, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożenia dla pacjentów dziecięcych i młodzieżowych, gdyż w tym obszarze braki kadrowe są najbardziej dotkliwe.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

➢ **Tak**

➢ Nie

Regulacje prawa Unii Europejskiej oraz Konstytucja RP nie przesądzają jednoznacznie trybu kształcenia teoretycznego oraz przygotowania praktycznego do wykonywania zawodów regulowanych.

Alternatywne propozycje

1. Pozostawienie zawodu psychoterapeuty jako zawodu wolnego, tj. bez regulacji ustawowej. Zawód ten mógłby funkcjonować na zasadach wolnego rynku, tak jak niektóre inne usługi doradcze czy szkoleniowe. Rozwiązanie to zostało odrzucone ze względu na negatywne skutki, występujące szczególnie na rynku prywatnym, ale nie tylko tj.:

- brak ochrony tytułu "psychoterapeuta" – każda osoba, niezależnie od wykształcenia i braku przygotowania może używać tego tytułu, co stwarza zagrożenie dla bezpieczeństwa pacjentów;
- brak nadzoru nad procesem szkolenia i certyfikowania psychoterapeutów poza uznanymi stowarzyszeniami psychoterapeutów;
- Brak systemu nadzoru nad zawodem – nie ma organu nadzorczego, który mógłby reagować na zgłoszenia o naruszeniach etyki zawodowej. Pacjenci nie mogą składać skarg na psychoterapeutów;
- brak systemu odpowiedzialności zawodowej – osoby wykonujące zawód psychoterapeuty nie ponoszą odpowiedzialności zawodowej, a droga sądowa jest mało dostępna dla poszkodowanych/ Stowarzyszenia nie mają możliwości odbierania prawa do wykonywania zawodu;
- ryzyko dla zdrowia publicznego – pacjenci korzystają często z usług osób bez kwalifikacji, nie mając możliwości zweryfikowania osoby, z której usług korzystają. Może to prowadzić do poważnych konsekwencji zdrowotnych, szczególnie w przypadku leczenia zaburzeń psychicznych.

2. Regulacja ustawowa bez samorządu zawodowego, z samym rejestrem i odpowiedzialnością zawodową. Propozycja została odrzucona, gdyż:

- nie chroni w pełni psychoterapeutów - brak ochrony tajemnicy zawodowej na poziomie zawodów zaufania publicznego. Zawodom tym np. Lekarzom czy prawnikom przysługuje ochrona przed przesłuchaniem bez zgody sądu (art. 180 par. 2 kodeksu postępowania karnego)
- taka regulacja pozostawia znaczące luki w postaci braku regulacji szkolenia w psychoterapii, co utrzymuje obecnym niekorzystny stan prawny tj. powstawanie kursów o niskiej jakości bez szczegółowych wymagań dotyczących kadry szkolącej oraz programu szkolenia.
- nie przewiduje organu zdolnego do trzymania pieczy nad jakością szkolenia i standardami zawodowymi oraz pieczy nad wykonywaniem zawodu
- nie przewiduje organu reprezentującego interesy przedstawicieli zawodu psychoterapeuty

3. Regulacje obowiązujące w innych krajach

Zawód psychoterapeuty jest regulowany także w niektórych państwach Unii Europejskiej – co ważne, jako jeden zawód. W ramach jednego zawodu uwzględniane są różne grupy podejść psychoterapeutycznych. Analogiczne podejście wydaje się prezentować polski ustawodawca (m.in. na gruncie ostatniej nowelizacji ustawy o zdrowiu psychicznym). Przeważa tendencja do profesjonalizacji i formalizowania warunków wykonywania psychoterapii. Pełne lub częściowe regulacje występują w 21 z 47 krajów Europy (kraje te obejmują ok 50% mieszkańców Europy). Występują jednak znaczne różnice pomiędzy poszczególnymi krajami dotyczące rozumienia psychoterapii jako metody leczenia oraz rozwiązań legislacyjnych. Krajowy ustawodawca może więc w praktyce przyjmować bardzo różne rozwiązania, które zapewniają jakość i wiarygodność zawodu.

Analiza informacji dostępnych w bazie zawodów regulowanych wskazuje na to, że:

- zawód psychoterapeuty regulowany jest jako jeden zawód, tj. bez wyróżniania różnych zawodów w zależności od podejścia, które reprezentuje psychoterapeuta;
- regulacje tak ujętego zawodu psychoterapeuty uwzględniają różnorodność tego zawodu, tj. występowanie różnych podejść psychoterapeutycznych, które determinują sposób wykonywania zawodu.

Pojęcie „zawód regulowany" to termin zaczerpnięty głównie z prawa europejskiego, a dokładnie z dyrektywy 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych. Zgodnie z art. 3 pkt 1 tej dyrektywy dla celów tego aktu prawnego „zawód regulowany" to działalność zawodowa lub zespół działalności zawodowych, których podjęcie, wykonywanie lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga, bezpośrednio bądź pośrednio, na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych lub administracyjnych, posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych; w szczególności używanie tytułu zawodowego zastrzeżonego na mocy przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych dla osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zawodowe stanowi sposób wykonywania działalności zawodowej.

Przykładowo: austriacka ustawa o psychoterapii stanowi, że za szkolenie i egzaminowanie kandydatów na psychoterapeutów odpowiadają instytucje publiczne lub prywatne, które otrzymały wpis na listę prowadzoną przez Kanclerza Federalnego. Tym samym piecza zapewniana jest przez mechanizm, który narzuca pewien standard kształcenia i egzaminowania, nie ograniczając podmiotów, które mogą realizować poszczególne działania pod warunkiem spełnienia tego standardu.Szkolenia odbywają się na kursach w instytucjach prywatnych lub publicznych, które po konsultacji z Radą Doradczą ds. Psychoterapii zostały uznane przez Kanclerza Federalnego w porozumieniu z Federalnym Ministrem Nauki i Badań za instytucje szkolące w zakresie propedeutyki. Składając wniosek o uznanie, organizatorzy takich instytucji przedkładają szczegółowy program szkolenia, a także odpowiednie dokumenty dotyczące liczby, powołania i kwalifikacji wymaganej kadry nauczycielskiej. Kanclerz Federalny, po zasięgnięciu opinii Rady Doradczej ds. Psychoterapii, sporządza listę wszystkich instytucji, w których można odbyć staż. Instytucje składają Kanclerzowi Federalnemu sprawozdania z działalności co rok. Uznanie danej instytucji za mogącą prowadzić szkolenie następuje, jeżeli osiągnięcie celów kształcenia jest zagwarantowane treścią i zakresem programu kształcenia oraz wiedzą i umiejętnościami kadry dydaktycznej.

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

Polskim odpowiednikiem zawodu regulowanego dla zawodów o kluczowym znaczeniu dla dobra interesu publicznego, jest konstrukcja zawodu zaufania publicznego, nieznana w innych krajach europejskich. W Polsce została wprowadzona przez art. 17 Konstytucji z dnia 2 kwietnia 1997, który wiąże wykonywanie zawodu zaufania publicznego z istnieniem samorządu zawodowego. Tym samym dążąc do regulacji zawodu jako regulowanego, przyjęto jego polski odpowiednik - zawód zaufania publicznego wraz z utworzeniem samorządu zawodowego. Dla zapewnienia dostępności i utrzymania różnorodności i jakości kształcenia w zawodzie, w projektowanej ustawie|:

- przyjęto 2 ścieżki kształcenia w zawodzie: w ramach instytucji państwowych - specjalizacja oraz akredytacji podmiotów prywatnych
- zgodnie z praktyką polską i międzynarodową utrzymano różnorodność szkolenia w obrębie podejść psychoterapeutycznych, zgodnych z aktualną wiedzą i standardami zawodowymi.

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Spójność projektowanych rozwiązań z dotychczasowymi regulacjami

Zawód psychoterapeuty jest w pełni samodzielny i odrębny od innych zawodów. Wg klasyfikacji zawodów i specjalności występuje pod numerem 229905. Zawód ten wymaga wiedzy i umiejętności oraz walorów osobowościowych w innych profesjach niewystępujących lub niekoniecznych, jednocześnie jednak do jego uprawiania potrzebna jest wiedza i umiejętności specyficzne, np. dla psychiatrii i psychologii (a także antropologii kulturowej czy socjologii). Określenie regulacji zawodu, trybu kształcenia teoretycznego oraz przygotowania praktycznego do wykonywania zawodu psychoterapeuty pozostaje w gestii ustawodawcy – z punktu widzenia prawa UE i Konstytucji RP leży to w granicach swobody regulacyjnej prawodawcy zwykłego. Może on w praktyce przyjmować bardzo różne rozwiązania, które zapewniają jakość i wiarygodność zawodu.

Obecnie mamy do czynienia z dualizmem prawnym. Świadczenie usług psychoterapeutycznych w podmiocie leczniczym, w ramach udzielania świadczeń gwarantowanych, musi odbywać się na zasadach i w sposób określony w przepisach: ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, oraz ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Projektowana ustawa nie narusza istoty tych przepisów, a psychoterapia pozostaje dziedziną mającą zastosowanie w ochronie zdrowie. Świadczenie psychoterapii odbywać się będzie na dotychczasowych zasadach. Jednocześnie rynek usług prywatnych, który obejmuje szacunkowo 80% usług, pozostaje nieuregulowany.

Obowiązujące przepisy to rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r.. Wprowadziła ona do sytemu prawa m.in. definicję osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty. Regulator wyraźnie wyodrębnił psychoterapeutów, a do grupy tej zaliczył wprost psychoterapeutów reprezentujących różne podejścia. Należy jednak zastrzec, że przywołane rozporządzenie i zawarte w nim przepisy mają ograniczony zakres zastosowania – są wiążące dla Narodowego Funduszu Zdrowia w procesie finansowania świadczeń opieki zdrowotnej. Kolejną zmianą o podobnym charakterze było przyjęcie ustawy z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, która wprowadziła definicję psychoterapii do ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Zgodnie z art. 5 ust. 2 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego „Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi". W nowelizacji uwzględniono, że psychoterapię w ramach opieki zdrowotnej nad osobami z zaburzeniami psychicznymi, wykonywanej w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej, prowadzi osoba posiadająca certyfikat psychoterapeuty, która spełnia wskazane w przepisach prawa kryteria. Podobnie jak wcześniej w przypadku rozporządzenia, tak i teraz ustawodawca w ramach pojęcia osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty uwzględnił cały szereg profesjonalistów o różnych ścieżkach przygotowania zawodowego i związanymi z nimi wymogach. Niezależnie od powyższego, z uwagi na szczególne potrzeby związane z ochroną zdrowia, przyjęte zostały też dedykowane regulacje dotyczące specjalisty w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży oraz specjalisty w dziedzinie psychoterapii.
Skutkiem wejścia w życie ustawy o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym psychoterapeutów, będzie objęcie regulacją wszystkich psychoterapeutów, włącznie z osobami wykonującymi zawód na rynku prywatnym. Świadczenie psychoterapii poza podmiotami leczniczymi w chwili obecnej nie podlega regulacji. Zapisy ustawy doprowadzą do zapewnienia tej samej jakości usług i tych samych merytorycznych standardów dla podmiotów leczniczych jak i gabinetów prywatnych.

Projekt ustawy zakłada przyznanie psychoterapeutom statusu zawodu zaufania publicznego i utworzenie samorządu zawodowego na podstawie art. 17.1 Konstytucji RP. Pojęcie „zawodu zaufania publicznego" jest pojęciem konstytucyjnym, którym posługuje się art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, określający zasady tworzenia samorządów zawodowych. W piśmiennictwie istotę tego pojęcia tłumaczy się m.in. poprzez podkreślenie szczególnej wagi czynności wykonywanych przez przedstawicieli zawodów zaufania publicznego oraz szczególnej pozycji, jaką prawo gwarantuje ich odbiorcom (klientom).
Kształt projektu został oparty na istniejących w polskim systemie prawnym rozwiązaniach dla zawodów zaufania publicznego - w przeważającej mierze na ustawie o izbach lekarskich, regulującej ustrój samorządu lekarzy i lekarzy dentystów. Novum jest uregulowanie szkolenia i egzaminowania w zawodzie psychoterapeuty. Przyjęty kształt rozwiązań, wynika ze specyfiki zawodu oraz systemu kształcenia i egzaminowania, odmienny od innych grup zawodowych. Jest on zgodny ze praktyką ostatnich 30 lat wypracowaną przez środowisko psychoterapeutów.

W obliczu braku regulacji stowarzyszenia psychoterapeutów wypracowały standardy zawodowe i etyczne, przyjęte w 2008 r. przez NFZ i wyrażone w przepisach regulujących świadczenie psychoterapii w ramach podmiotów leczniczych. Założenia obowiązującego systemu kształcenia i egzaminowania gwarantują wysoki standard wykonywania zawodu, w związku z tym po 2 letnich pracach nad kształtem ustawy, zostały włączone w projektowaną regulację. Uszczelnienia wymaga możliwość egzekwowania tychże standardów od wszystkich osób wykonujących zawód psychoterapeuty, co jest możliwe jedynie poprzez obligatoryjną przynależność do samorządu zawodowego i jego pieczę nad wykonywaniem zawodu. Zgodność proponowanych rozwiązań z Konstytucją jest opisana poniżej.
Ustawa o zawodzie psychoterapeuty reguluje:

- Katalog czynności składających się na wykonywanie zawodu psychoterapeuty
- Prawa i obowiązki psychoterapeuty, w tym wymóg posiadania OC, przepisy dotyczące uzyskania zgody, zachowania tajemnicy zawodowej
- Ochronę tytułu zawodowego psychoterapeuty
- Zasady szkolenia i egzaminowania psychoterapeutów
- Obowiązek szkolenia ustawicznego
- Rejestr psychoterapeutów
- Odpowiedzialność zawodową psychoterapeutów, realizowaną w postępowaniu dyscyplinarnym lub w drodze mediacji
- Procedurę, mającą na celu badanie niezdolności do wykonywania zawodu
- Samorząd zawodowy psychoterapeutów

Z uwagi na to, że zawód psychoterapeuty może być wykonywany w ramach pięciu grup modeli teoretycznych i standardów zawodowych, ustawa odwołuje się do grup podejść psychoterapeutycznych, wymienianych w dotychczas obowiązujących przepisach. Jednocześnie precyzuje podział na 5 grup podejść psychoterapeutycznych, w tym podgrupy - podejścia psychoterapeutyczne. Podział ten jest niezbędny do precyzyjnego określenia zakresu uprawnień psychoterapeuty ujawnionych w rejestrze, merytorycznego doboru komisji, kształcenia, egzaminowania oraz wyłaniania składów sędziowskich.

Wprowadzenie samorządu zawodowego i rejestru psychoterapeutów częściowo powoduje zmiany terminologiczne:

- Ochronie będzie podlegał tytuł „Psychoterapeuta”. Psychoterapeuta będzie się legitymował prawem do wykonywania zawodu, przyznawanym na podstawie wniosku o wpis do rejestru i przedłożenie certyfikatu psychoterapeuty lub dyplomu specjalisty psychoterapii dorosłych lub dyplomu specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży oraz innych wymaganych ustawą dokumentów.
- "Osoba w trakcie szkolenia do certyfikatu”, świadcząca psychoterapię zgodnie z ustawą otrzyma status Psychoterapeuty Aplikanta i będzie posiadała tymczasowe prawo do wykonywania zawodu.
- Pozostałe terminy używane są spójnie z obecnie obowiązującymi. Doregulowaniu podlegać będzie zakres czynności rozumianych jako wykonywanie zawodu psychoterapeuty, w tym wykonywanie psychoterapii.

Projektowana regulacja uwzględnia istniejący stan prawny a w szczególności art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, odnosząc się do niego w przepisach przejściowych i uznając jego brzmienie za kryterium do przyznania prawa oraz tymczasowego prawa do wykonywania zawodu oraz udzielenia pierwszej akredytacji podmiotom szkolącym i ośrodkom egzaminującym w okresie przejściowym. Przepisy zmieniające inne akty prawne zapewnią spójność systemową z pozostałymi aktami normatywnymi. Z uwagi na wprowadzenie tajemnicy zawodowej dla psychoterapeutów niezbędne wydaje się dodanie tego zawodu do kategorii zawodów ujętych w art. 180 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Proponowana zmiana wprowadza zwolnienie z podatku VAT usług psychoterapii tożsamo do usług świadczonych przez inne regulowane zawody w obszarze szeroko rozumianego zdrowia w tym m.in. psychologów. Jednocześnie zmiana zakładałby również zwolnienie od podatku VAT podmiotów szkolących na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 29 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług. Dla ww. zwolnienia istotne jest uznanie danej usługi za usługę kształcenia zawodowego lub przekwalifikowania, a następnie spełnienie dodatkowych warunków wynikających z niniejszego przepisu, tj. prowadzenie danego szkolenia w formach i na zasadach przewidzianych w odrębnych przepisach lub uzyskanie akredytacji na dany rodzaj szkolenia lub finansowanie danego szkolenia w całości ze środków publicznych. Z uwagi na wskazanie w proponowanej ustawie zaszeregowania psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów do odpowiedniego poziomu wykształcenia pracowników, zatrudnionych w podmiotach leczniczych, a co za tym idzie minimalnego wynagrodzenia im przysługującego, zasadnym wydaje się wprowadzenie zmiany w załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. Z 2022 r. poz. 2139), poprzez dodanie

psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów do odpowiednich podpunktów w tabeli z wskaźnikiem wynagrodzenia. Brak takiego zapisu w chwili obecnej dyskryminuje psychoterapeutów w stosunku do specjalistów w dziedzinie psychoterapii, co narusza konstytucyjną zasadę sprawiedliwości społecznej. Proponowana zmiana w ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych wynika z wprowadzenia niniejszą ustawą prawa do wykonywania zawodu i wymaga uregulowania relacji między prawem do wykonywania zawodu wydawanym na podstawie certyfikatu i specjalizacji. Równorzędność obu ścieżek uzyskiwania uprawnień wynika z konstytucyjnej zasady sprawiedliwości społecznej. Do proponowanej ustawy wyłączona zostanie możliwość stosowania przepisów ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego.

Projekt ustawy nie dotyczy funkcjonowania samorządu terytorialnego oraz nie podlega notyfikacji zgodnie z przepisami dotyczącymi funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.
Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.
Projekt ustawy nie wpływa na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców i jest zgodny z przepisami ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292 i 1495).
Projektowana ustawa nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji lub mogących spowodować jej wzrost.
Projektowana ustawa nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.)

Zgodność projektowanych rozwiązań z Konstytucją RP

Zgodność projektowanych rozwiązań z Konstytucją została zbadana pod kątem:
- Podstaw prawnych i faktycznych do nadania psychoterapeutom statusu zawodu zaufania publicznego a co za tym idzie możliwość utworzenia samorządu zawodowego
- Możliwość zróżnicowania ścieżek kształcenia w zawodzie psychoterapeuty, co wynika zarówno z aktualnej wiedzy i praktyki, jak i obowiązujących przepisów prawa w Polsce i innych krajach UE.
- Model akredytacji szkolenia i egzaminowania.

Powyższe założenia projektu zostały opatrzone memorandum prawnym sygnowanym przez prof. dr hab. M. Matczaka a przygotowane przez zespół Life Sciences kancelarii DZP.

Psychoterapeuci jako zawód zaufania publicznego

Następujące argumenty uzasadniają przyjęcie, że zawód psychoterapeuty może stanowić zawód zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji RP:
- zawód psychoterapeuty polega na obsłudze osobistych potrzeb ludzkich, która pozostaje w ścisłym związku z ochroną zdrowia, co potwierdza treść obowiązującej definicji legalnej psychoterapii jako oddziaływania „zmierzającego do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia, poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego" osób z niej korzystających, a zatem jest zawodem o doniosłym znaczeniu społecznym,
- ważną rolę w wykonywaniu tego zawodu odgrywają też pozaprawne normy deontologii zawodowej, które wyznaczają m.in. zasady postawy psychoterapeuty wobec osoby korzystającej z jego usług i są w praktyce respektowane przez przedstawicieli tej profesji, zaś fakt że Kodeks etyczny psychoterapeuty ma zastosowanie do przedstawicieli wszystkich podejść psychoterapeutycznych świadczy o istotnej - aksjologicznej i pragmatycznej - wewnętrznej spójności środowiska zawodowego psychoterapeutów;
- psychoterapia może silnie wpływać na zdrowie psychiczne i życie jej uczestnika, wobec czego świadczące je osoby muszą posiadać odpowiednie przygotowanie i adekwatne kompetencje, w związku z czym sposób wykonywania tego zawodu powinien być objęty odpowiednimi gwarancjami kwalifikacyjnymi, które warunkowałyby dostęp do zawodu i zapewniały, że wykonujące go osoby dają rękojmię należytego prowadzenia czynności zawodowych;
- psychoterapeuta ma dostęp do bardzo wrażliwych, tzw. sensytywnych informacji o osobie korzystającej z jego usług, które powinny być chronione tajemnicą zawodową (analogiczna sytuacja występuje na gruncie ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów), a dostęp do tych informacji jest niezbędnym warunkiem należytego wykonywania przez psychoterapeutę jego czynności zawodowych;
- w społeczeństwie ukształtowało się rzeczywiste (faktyczne) zaufanie do psychoterapeutów i przekonanie, że we właściwy sposób wykorzystują oni powierzane im informacje.

Możliwość zróżnicowania ścieżek kształcenia i egzaminowania w jednym samorządzie zawodowym

Pomimo zarysowanej odrębności od innych zawodów, zawód psychoterapeuty tak w Polsce, jak regulacjach międzynarodowych jest jednocześnie bardzo zróżnicowany wewnętrznie. Wyróżnia się obecnie co najmniej kilka różnych podejść psychoterapeutycznych, do których to grup zalicza się przede wszystkim grupy podejść: psychoanalityczno-psychodynamiczne, humanistyczno-doświadczeniowe, poznawczo-behawioralne, systemowe, a także podejścia integrujące różne modalności. Co przy tym kluczowe, szczegółowe wymogi stawiane psychoterapeutom ubiegającym się o certyfikat psychoterapeuty oraz ubiegającym się o przedłużenie jego ważności są określane przez poszczególne stowarzyszenia psychoterapeutów a standardy te zostały przyjęte przez NFZ i stały się podstawą dla rozporządzeń w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień oraz nowelizacji z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, która wprowadziła definicję psychoterapii do ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Tym samym różne osoby wykonujące zawód psychoterapeuty mogą reprezentować różne podejścia i spełniać różne szczegółowe wymogi, po przejściu odmiennego – w pewnym zakresie – trybu przygotowania zawodowego.

Aby więc zapewnić obywatelom dostęp do wykwalifikowanych specjalistów, konieczne wydaje się zróżnicowanie zasad kształcenia oraz egzaminowania osób stosujących różne podejścia psychoterapeutyczne. Każde z nich bowiem powinno być oceniane przez inny pryzmat na podstawie odrębnie określonych zasad. Należy podkreślić, że wskazane rozróżnienie nie stoi w sprzeczności z faktem, iż psychoterapeuta regulowany jest w Polsce i innych krajach UE jako jeden zawód, praktykowany w różnych podejściach psychoterapeutycznych. Wskazane rozróżnienie nie stoi w sprzeczności z innymi przepisami powszechnie obowiązującymi, w tym w szczególności z przepisami Konstytucji RP. Podstawową normą konstytucyjną jest równość wobec prawa wyrażona w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP. I tak niezmiennie od lat Trybunał Konstytucyjny postrzega ją jako zasadę, która „polega na tym, że wszystkie podmioty prawa (adresaci norm prawnych), charakteryzujące się daną cechą istotną (relewantną) w równym stopniu, mają być traktowane równo. A więc według jednakowej miary, bez zróżnicowań zarówno dyskryminujących, jak i faworyzujących” (wyrok TK z dnia 9 marca 1988 r., U 7/87). Wskazana „definicja” choć wydana na kanwie dawno już nieobowiązującego stanu prawnego pozostaje aktualna do dziś i nadal stanowi podstawę orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego. Zasady równości, o której mowa powyżej, nie należy przy tym utożsamiać z „zasadą absolutną i niedopuszczającą żadnych wyjątków. Ewentualne odstępstwa od nakazu równego traktowania podmiotów podobnych muszą jednak zawsze mieć podstawę w odpowiednio przekonujących argumentach” (wyrok TK z dnia , K 1/09).
W orzecznictwie wypracowano podejście, zgodnie z którym wyjątki od zasady wyrażonej w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP, muszą mieć przede wszystkim charakter relewantny, powinny być proporcjonalne oraz muszą pozostawać w związku z innymi wartościami, zasadami czy normami konstytucyjnymi, uzasadniającymi odmienne traktowanie podmiotów podobnych (por. wyrok TK z dnia 23 października 1995 r., K 4/95). Kluczową kwestią pozostaje także rozstrzygnięcie „cechy istotnej”, w świetle której badana jest kwestia, czy podmioty podobne są traktowane podobnie przez przepisy prawa. W związku z powyższym, na gruncie niniejszej ustawy, mając na względzie odrębność poszczególnych grup podejść terapeutycznych w zakresie m.in. podstaw teoretycznych,
paradygmatu, a także metod i technik, które mają w niej zastosowanie, uzasadnione wydaje się zróżnicowanie sytuacji dostępu do zawodu w zależności od wykorzystywanego przez daną osobę podejścia. Nie narusza to także art. 65 ust. 1 Konstytucji RP, gdyż zasada wolności wyboru i wykonywania zawodu nie jest - tak samo jak zasada równości - zasadą absolutną. Powyższe było rozpatrywane w orzecznictwie oraz doktrynie, z której wynika, że do naruszenia postanowień Konstytucji RP nie dochodzi w momencie, w którym „istnieje zatem merytoryczne (przyczynowo-skutkowe) powiązanie między zasadami przeprowadzania konkursu, selekcjonującego potencjalnych aplikantów (kandydatów na aplikantów) a możliwością zrealizowania przez nich konstytucyjnej wolności wyboru i wykonywania zawodu oraz wyboru miejsca pracy (ten ostatnio wymieniony wybór miejsca pracy może być naruszony w związku z wpisem lub odmową wpisu na listę uprawnionych do wykonywania zawodu w konkretnym okręgu izby lub rady samorządu zawodowego)” (M. Safjan, L. Bosek (red.), Konstytucja RP. Tom I. Komentarz do art. 1–86, Warszawa 2016, komentarz do art. 17, teza 84). Wnioski wynikające z ww. fragmentu pozostają aktualne w świetle niniejszej ustawy o psychoterapeutach i wskazują na możliwość zróżnicowania sposobu kształcenia oraz egzaminowania osób wykorzystujących różne podejścia psychoterapeutyczne.

Jednocześnie zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 maja 2001 r. samorząd zawodowy stanowią wszystkie osoby wykonujące dany zawód zaufania publicznego. Z uwagi na to, że „zawód" może obejmować czynności „wewnętrznie spójne", ,,relatywnie spójne", które wykonywane są przez osoby „o podobnych kwalifikacjach" czy „określonych kompetencjach" dla uznania danej grupy czynności za zawód nie jest konieczne, aby były to czynności jednakowe, jednorodne (wystarczy: spójne) albo wykonywane przez osoby posiadające identyczne kwalifikacje lub kompetencje (wystarczy: podobne, określone).

W związku z powyższym całość argumentacji dotyczącej możliwości stworzenia jednego (jednoizbowego) samorządu zawodowego dla psychoterapeutów reprezentujących różne grupy podejść psychoterapeutycznych przyjmuje za punkt wyjścia uznanie zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego. Pozostałe kwestie, jak podkreśla się w doktrynie, takie jak m.in. „określenie konkretnych kryteriów dostępu do zawodu zaufania publicznego, a w szczególności określenie wymaganego poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych oraz sposobu ich weryfikacji, pozostaje w kompetencji ustawodawcy", posiadającego szeroki zakres swobody regulacyjnej w tym zakresie.

Pod kątem wymogów regulacyjnych dla procesu nabywania uprawnień zawodowych kluczowe są orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego, w których – na kanwie spraw dotyczących zawodów prawniczych – Trybunał potwierdził, że wybór modelu naboru do zawodów należy do ustawodawcy działającego na gruncie obowiązujących unormowań konstytucyjnych. Konstytucja nie przesądza jednoznacznie trybu kształcenia teoretycznego oraz przygotowania praktycznego do wykonywania reglamentowanych zawodów. W szczególności art. 17 ust. 1 Konstytucji RP nie daje podstaw do wyprowadzania jakichkolwiek szczegółowych zasad dotyczących wymaganego przygotowania do wykonywania zawodu, które wiązałyby ustawodawcę w rozważanym zakresie. Należy więc przyjąć, że prawodawca konstytucyjny nie określił standardów przygotowania zawodowego do poszczególnych zawodów zaufania publicznego i świadomie pozostawił unormowanie tej kwestii ustawodawcy zwykłemu.

Za dopuszczalnością wskazanego rozwiązania mogą przemawiać:

- argumenty systemowe, w tym fakt występowania w polskim ustawodawstwie samorządów zawodowych zrzeszających osoby wykonujące zawody o zróżnicowanych ścieżkach przygotowania zawodowego, np. samorząd zawodowy pielęgniarek i położnych, lekarzy i lekarzy dentystów
- a maiori ad minus – skoro w polskim systemie prawa dopuszczalne jest utworzenie samorządu zawodowego zrzeszającego przedstawicieli różnych zawodów (np. pielęgniarki i położne; lekarzy i lekarzy dentystów), to tym bardziej za dopuszczalne należy uznać utworzenie samorządu zawodowego zrzeszającego przedstawicieli tego samego zawodu (psychoterapeuty) reprezentujących różne ścieżki przygotowania zawodowego (wynikające ze stosowanej grupy podejść),
- a contrario – różnice zachodzące pomiędzy grupami podejść psychoterapeutycznych nie uzasadniają utworzenia odrębnych samorządów zawodowych dla poszczególnych podejść psychoterapeutycznych , bowiem zróżnicowanie statusu prawnego poszczególnych podmiotów musi pozostawać w odpowiedniej relacji do różnic w ich sytuacji – w przeciwnym razie byłoby ono sprzeczne z art. 2 w zw. z art. 32 Konstytucji RP, tj. wątpliwe w świetle zasady sprawiedliwości społecznej w związku z zasadą równości i równego traktowania;
  - analogicznie utworzenie samorządu zawodowego tylko dla jednej (kilku) grupy podejść należałoby uznać za wątpliwe z punktu widzenia konstytucyjnej zasady równości i równego traktowania (art. 32), bo prowadziłoby do nieuzasadnionego zróżnicowania statusu prawnego podmiotów wykazujących wspólną cechę relewantną;
  - zarazem zrzeszenie przedstawicieli różnych podejść psychoterapeutycznych w ramach jednego samorządu zawodowego nie wyklucza takiego ukształtowania reguł jego funkcjonowania, które w sposób proporcjonalny i adekwatny odzwierciedlą różnice pomiędzy grupami podejść (poza ścieżką przygotowania zawodowego, która warunkuje uzyskanie dostępu do zawodu, np. na poziomie struktury organizacyjnej lub zasad reprezentacji);
- ze względu na społeczne znaczenie psychoterapii, w tym jej funkcji i celów oraz naturę czynności zawodowych wykonywanych przez psychoterapeutów, konieczne i uzasadnione jest stworzenie ustawowych gwarancji wykonywania zawodu psychoterapeuty w sposób budzący zaufanie publiczne, w tym zapewniających ochronę (tajemnicę) informacji w toku jego wykonywania – a ponieważ ocena prawidłowości wykonywania tego zawodu, zwłaszcza w sensie deontologicznym, jest praktycznie niemożliwa z zewnątrz, na straży tych gwarancji powinien stać samorząd
- zawodowy, sprawujący – zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP – pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu psychoterapeuty z punktu widzenia interesu publicznego;
- fakt, że zawód psychoterapeuty posiada swoją tradycję i identyfikację, a w części państw Unii Europejskiej jest też regulowany ustawowo. W tym zakresie samorząd zawodowy mógłby m.in. pełnić funkcję weryfikacyjne i gwarancyjne w zakresie należytego wykonywania zawodu psychoterapeuty przez osoby będące obywatelami innych państw członkowskich UE, które w swoim kraju posiadają status prawny psychoterapeuty i chcą wykonywać ten zawód w Polsce.

Model akredytacji podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujacych

Zgodnie z art. 17 ust. 1 Konstytucji RP samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego, sprawują pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Ustawa zasadnicza nie konkretyzuje przy tym w żaden sposób, jak w wymiarze organizacyjnym ma wyglądać „sprawowanie pieczy".
Mając powyższe na względzie warto przytoczyć stanowisko prof. Safjana, z którego wynika, że brak jest jednego konkretnego modelu samorządu, a kwestią nadrzędną jest jego ukształtowanie w sposób, który umożliwi mu prawidłowego sprawowanie pieczy nad jego członkami:
„W tym względzie należy się zgodzić z TK, że szczegółowe określenie konkretnych zadań i kompetencji samorządu zawodowego mieszczących się w pojęciu (czy też w funkcji) „pieczy nad należytym wykonywaniem zawodu" w oczywisty sposób zależy od decyzji ustawodawcy, z tym wszakże zastrzeżeniem, iż swoboda ustawodawcy wkraczania w granice zadań i kompetencji samorządu zawodowego nie jest bynajmniej nieograniczona. Pomimo tego, że **postanowienia Konstytucji RP nie przesądzają jednego modelu zadań i kompetencji samorządu zawodowego, pozostawiając tym samym ustawodawcy pewną swobodę w jego ukształtowaniu,** to jednak konieczne jest, aby prawodawca, określając ten model, zachował istotę „pieczy" oraz wypełnił przesłankę sprawowania tejże pieczy „w interesie publicznym i dla jego ochrony" (wyr. TK z 14.12.2010 r., K 20/08, OTK-A 2010, Nr 10, poz. 129, pkt III.5.1)".
Pojęcie „pieczy" powinno być rozumiane szeroko. W związku z tym, jak zauważa się z literaturze (w kontekście zawodów prawniczych), choć Konstytucja poniekąd sugeruje, by aplikację organizowały zwłaszcza samorządy zawodowe – sprawując pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu, to istota opisywanego modelu wydaje się nie przesądzać o tym, jaki podmiot powinien być w tym zakresie uprawniony.
Model akredytacji podmiotów szkolących i egzaminujących oraz uwzględnienie ścieżki specjalizacji i egzaminu w CMKP, jest obecnie najbardziej efektywnym i funkcjonalnym rozwiązaniem opartym na wypracowanym przez ekspertów w dziedzinie psychoterapii modelu. W przypadku tak złożonych zasad szkolenia i egzaminowania w zawodzie psychoterapeuty, nie sposób zorganizować prawidłowego merytorycznie modelu z pominięciem doświadczenia i praktyki ekspertów. Tym samym wskazane jest zorganizowanie samorządu zawodowego z uwzględnieniem modelu opartego na sprawdzonej strukturze i kadrach. Podobne rozwiązanie zostało przyjęte w austriackiej ustawie o psychoterapii, która stanowi, że za szkolenie i egzaminowanie kandydatów na psychoterapeutów odpowiadają instytucje publiczne lub prywatne, które otrzymały wpis na listę prowadzoną przez Kanclerza Federalnego. Tym samym piecza zapewniana jest przez mechanizm, który narzuca pewien standard kształcenia i egzaminowania, nie ograniczając podmiotów, które mogą realizować poszczególne działania pod warunkiem spełnienia tego standardu. W orzecznictwie TK podkreśla się, że nadzór państwa nad działalnością samorządu zawodowego powinien być sprawowany tyko w niezbędnym zakresie, a organ nadzorujący nie może nadzorowanych podmiotów i jednostek wyręczać w ich działalności. W związku z powyższym w projekcie przyjęto, że organem akredytującym jest Krajowa Rada Psychoterapeutów. Elementem dokumentacji potrzebnej do wydania akredytacji jest pozytywna opinia ekspertów z danego podejścia psychoterapeutycznego. Tylko uwzględnienie głosu ekspertów pozwoli na podejmowanie decyzji poprawnych merytorycznie. Dla zapewnienia przejrzystości przyjęto możliwość wyłączenia z komisji ekspertów, jak i głosowania, osób, które mogą być w konflikcie interesów. Są to zasady tożsame z procedurą wyłączenia sędziego ze składu orzekającego, oparte na przepisach kodeksu postępowania karnego. Dodatkowo przewidziano możliwość odwołania od decyzji Krajowej Rady do sądu administracyjnego.
Obowiązujące regulacje dla innych zawodów przewidują możliwość delegowania niektórych funkcji na podmioty zewnętrze, uzależniając możliwość zaangażowania zewnętrznych podmiotów od warunku spełniania przez nie ustawowych wymogów. Przykładowo w ramach obligatoryjnego szkolenia i doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów, egzaminy mogą przeprowadzać Polska Izba Biegłych Rewidentów lub jednostka uprawniona. Jednostką uprawnioną jest jednostka wpisana do wykazu prowadzonego przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów, który jest publikowany na stronie internetowej Polskiej Izby Biegłych Rewidentów. Egzaminy dla części zawodów medycznych, w tym m.in. Lekarski Egzamin Końcowy, organizuje i przeprowadza Centrum Egzaminów Medycznych (CEM), które jest państwową jednostką budżetową podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia. Do składu niektórych komisji egzaminujących powoływani są przedstawiciele stowarzyszeń zrzeszających członków danej grupy zawodowej. Bardziej szczegółowe rozwinięcie omawianego zagadnienia przedstawiono w memorandum załączonym do projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty.

<u>Podsumowując brak jest przeciwskazań co do wprowadzenia regulacji w proponowanym brzmieniu</u>. Należy podkreślić, iż ani postanowienia Konstytucji RP ani żadnej innej ustawy nie precyzują pożądanego modelu (formy) samorządu zawodowego, a co za tym idzie pozostawiono w tym zakresie swobodę ustawodawcy.

Proponowany termin wejścia w życie ustawy

Przewidziano roczny okres vacatio legis, który jest niezbędny do przygotowania pierwszych wyborów do zjazdów psychoterapeutów. W tym celu należy utworzyć rejestr psychoterapeutów i wpisać do niego osoby, które zgodnie z ustawą otrzymają z mocy prawa prawo do wykonywania zawodu lub tymczasowe prawo do wykonywania zawodu. W przeważającej mierze listy osób, spełniających kryteria art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego prowadzone są przez stowarzyszenia psychoterapeutów. W związku z tym, że żadna instytucja państwowa nie dysponuje listą stowarzyszeń, których certyfikaty są uznawane, pierwszym krokiem umożliwiającym weryfikację jest utworzenie w ramach Komitetu organizacyjnego, komisji ekspertów złożonych z psychoterapeutów i prawników z głosem doradczym, które zweryfikują stowarzyszenia na okoliczność zgodności z prawem certyfikatów, przez nie wydawanych. Jest to ok. 50 podmiotów. Pozytywna weryfikacja pozwoli na dokonanie wpisu do rejestru ośrodków egzaminujących i kaskadowo - afiliowanych szkół i zrzeszonych psychoterapeutów. W okresie vacatio legis utworzone zostaną 4 tymczasowe izby regionalne, które przyjmować będą indywidualne wnioski o wpis do rejestru od osób niezrzeszonych w stowarzyszeniach. Dopiero tak utworzony rejestr pozwoli na przeprowadzenie wyborów, które pozwolą wyłonić delegatów do zjazdów psychoterapeutów a co za tym idzie, wybrać i ukonstytuować władze samorządu i docelowe izby psychoterapeutów. Roczny okres jest niezbędny głównie ze względu na brak wystarczających regulacji i poświadczonych państwowo akredytacji dla podmiotów certyfikujących. Praca Komitetu organizacyjnego będzie pierwszą aktywnością prowadzącą do merytorycznej oceny podmiotów certyfikujących w psychoterapii oraz utworzenia listy ośrodków egzaminujących, które weryfikację przejdą pozytywnie. Pozostałe czynności są głównie organizacyjno - techniczne i powinny być możliwe do przeprowadzenia w ciągu kilku miesięcy od utworzenia listy ośrodków egzaminujących

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływania
Osoby wykonujące zawód psychoterapeuty	22000	Listy psychoterapeutów prowadzone przez stowarzyszenia psychoterapeutów - dane szacunkowe	Psychoterapeuci wykonujący zawód będą podlegać obowiązkowej przynależności do samorządu zawodowego oraz będą objęci obowiązkiem doskonalenia zawodowego. Stworzony także zostanie rejestr psychoterapeutów oraz system odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów.
Osoby wykonujące zawód psychoterapeuty, posiadające certyfikat lub tytuł specjalisty	6000	Listy psychoterapeutów prowadzone przez stowarzyszenia psychoterapeutów - dane szacunkowe	Osoby posiadające certyfikat psychoterapeuty lub tytuł specjalisty z mocy prawa zostaną włączone do samorządu zawodowego psychoterapeutów.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływania
Osoby, które rozpoczęły szkolenie psychoterapeutyczne	16000	Listy psychoterapeutów prowadzone przez stowarzyszenia psychoterapeutów - dane szacunkowe	Osoby, które rozpoczęły szkolenie w psychoterapii, w podmiotach spełniających kryteria art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, będą mogły dokończyć szkolenie na dotychczasowych zasadach, z zastrzeżeniem wymogów uwzględnionych w przepisach przejściowych ustawy: - osoby, które ukończyły całościowe szkolenie, będą miały 7 lat na uzyskanie certyfikatu psychoterapeuty - Osoby, które są w trakcie szkolenia całościowego będą miały 10 lat na uzyskanie certyfikatu psychoterapeuty Osoby, które ukończyły 2 rok szkolenia psychoterapeutycznego i wykonują zawód psychoterapeuty, uzyskają tymczasowe prawo do wykonywania zawodu oraz wpis do rejestru Psychoterapeutów Aplikantów
Obywatele korzystający z psychoterapii	Ogół społeczeństwa	Brak	Obowiązek doskonalenia zawodowego psychoterapeutów oraz sprawowanie pieczy przez samorząd zawodowy: nad szkoleniem, certyfikacją oraz wykonywaniem zawodu psychoterapeuty będzie gwarantował bezpieczeństwo osobom korzystającym z psychoterapii. Wprowadzenie rejestru psychoterapeutów wykaże rzeczywistą ilość psychoterapeutów, odróżniając ich od osób posługujących się bezprawnie tym tytułem, co sprawdzi większą pewność i bezpieczeństwo w korzystaniu z usług psychoterapeutów. Wprowadzenie jednoizbowego samorządu psychoterapeutów, zlikwiduje chaos panujący na rynku usług psychoterapeutycznych, wynikający ze znaczącego rozproszenia przedstawicieli zawodu, co powinno skrócić drogę do znalezienia odpowiedniego specjalisty. Odpowiedzialność dyscyplinarna i możliwość złożenia skargi na naruszenia zawodowe umożliwi pacjentom dochodzenie roszczeń, w sytuacji naruszeń oraz będzie chroniło pozostałych odbiorców świadczeń, dzięki możliwości zawieszenia lub odebrania prawa do wykonywania zawodu osobom nierzetelnym.

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływania
Osoby szkolące się w psychoterapii	Ogół społeczeństwa z określonym wykształceniem na poziomie PRK VII	Brak	Powołanie samorządu zawodowego i wykonywanie pieczy nad akredytacją szkoleń psychoterapeutycznych i procesu certyfikacji zwiększy bezpieczeństwo osób rozpoczynających szkolenie, dając gwarancję uzyskania uprawnień po spełnieniu kryteriów i ukończeniu akredytowanego szkolenia. Piecza samorządu i możliwość przeprowadzenia kontroli oraz możliwość skargi na dany podmiot szkolący lub egzaminujący chroni osoby korzystające z tych usług, w przeciwieństwie do sytuacji obecnej - braku procedur umożliwiających skargę na nadużycia stworzyszeń certyfikujących lub podmiotów szkolących. Możliwość zaskarżenia działań nieetycznych pomiędzy psychoterapeutami w procesie szkolenia daje dodatkową ochronę sądów koleżeńskich lub mediatorów, osobom szkolącym się psychoterapii.
Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej oraz urząd obsługujący	Wyznaczona jednostka ministerstwa i nadzorujący ją członek Kierownictwa resortu	Brak	Projekt ustawy przewiduje nadzór ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej nad działalnością samorządu, polegający na kontroli uchwał samorządu na okoliczność ich zgodności z prawem.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z …… r.)	duże przedsiębiorstwa	0	0	0	0	0	0	0
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	0	0	0	0	0	0	0
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	0	0	0	0	0	0
	osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	0	0	0	0	0	0	0
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Będą mogły zatrudniać na stanowisku psychoterapeuty wyłącznie osoby legitymujące się prawem wykonywania zawodu						

	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa, których działalność polega m.in. na udzielaniu psychoterapii, będę mogły zatrudniać przy ich udzielaniu wyłącznie osoby legitymujące się prawem wykonywania zawodu.
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Prawna regulacja zawodu psychoterapeuty i powstanie samorządu zawodowego psychoterapeutów potwierdzi status psychoterapeuty jako zawodu zaufania publicznego. Obowiązek doskonalenia zawodowego oraz sprawowanie pieczy nad wykonywaniem zawodu przez samorząd zawodowy będzie gwarantował bezpieczeństwo osobom korzystającym z psychoterapii. Zostanie stworzony system odpowiedzialności zawodowej. Osoby korzystające z psychoterapii będą mogły zgłaszać zastrzeżenia do pracy psychoterapeutów i oczekiwać podjęcia odpowiedniego postępowania przez organy samorządu.
Niemierzalne		Celem projektowanych regulacji jest doprowadzenie do wzrostu jakości udzielanych świadczeń psychoterapeutycznych oraz wzrostu dostępność psychoterapii, szczególnie w ramach świadczeń udzielanych w podmiotach leczniczych. Jednakże ograniczenie dostępu do zawodu może przełożyć się na zmniejszenie poziomu konkurencyjności na rynku usług psychoterapeutycznych, a to może spowodować wzrost cen udzielanych świadczeń i okresowe ograniczanie ilości osób, które oferowały psychoterapię, jednakże zwiększy to bezpieczeństwo osób korzystających z psychoterapii dzięki ochronie tytułu zawodowego psychoterapeuty i rozróżnieniu przedstawicieli zawodu od osób bez odpowiedniego przygotowania. Oszacowanie wpływu składek na rodziny i gospodarstwa domowe jest niecelowe ze względu na stosunkowo niską kwotę składki na rzecz samorządu.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Regulacje prawne wprowadzane niniejszą ustawą nie są mierzalne ekonomicznie lub nie mają wpływu na obowiązki pracodawcy, które wynikają z przepisów prawa pracy na rynku prywatnym. Projekt ustawy wprowadza zaszeregowanie psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów do odpowiedniego poziomu wykształcenia pracowników, zatrudnionych w podmiotach leczniczych, a co za tym idzie minimalnego wynagrodzenia im przysługującego, czyli zmianę w załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. Z 2022 r. poz. 2139), poprzez dodanie psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów do odpowiednich podpunktów w tabeli z wskaźnikiem wynagrodzenia, co może mieć wpływ na na poziom wynagrodzeń przyjmowanych w podmiotach leczniczych zatrudniających psychoterapeutów. Może to również poprawić dostępność do psychoterapii - polepszenie warunków finansowych może być motywatorem do podejmowania pracy przez psychoterapeutów w ramach podmiotów udzielających świadczenia finansowane przez NFZ. Biorąc pod uwagę, że ok. 80% psychoterapeutów pracuje głównie na rynku prywatnym, a większość pracująca na rzecz podmiotów leczniczych, pracuje na podstawie kontraktu, wpływ tych zmian ma raczej charakter systemowy i społeczny - zrównanie praw specjalistów i certyfikowanych psychoterapeutów, którzy wykonują te same świadczenia i zgodnie z Konstytucyjną zasadą sprawiedliwości, powinni mieć te same prawa i obowiązki. W związku z małą liczbą specjalistów pracujących w podmiotach leczniczych na etatach różnica dla budżetu państwa nie powinna być znacząca, jednakże brak jest dokładnych danych, które pozwoliłyby oszacować dokładne kwoty. Projekt ustawy będzie miał skutki finansowe dla psychoterapeutów. Przewidywana jest opłata za uzyskanie wpisu do rejestru oraz składka na rzecz samorządu psychoterapeutów. Projektowana ustawa nie zawiera przepisów mających na celu ograniczenie biurokracji lub mogących spowodować jej wzrost. Ich pośrednią konsekwencją może być ograniczenie kosztów związanych z niektórymi absencjami chorobowymi będącymi przyczyną niezdolności do pracy, ilością hospitalizacji i udzielanych świadczeń zdrowotnych oraz rent z tytułu niezdolności do pracy w związku z występowaniem zaburzeń psychicznych. Z raportów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych wynika, że zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania były w latach 2020 - 2022 jedną z najczystszych przyczyn absencji chorobowych, w kontekście liczby dni absencji, a mianowicie w 2020 r. – 10,8% ogółu liczby dni absencji (27,7 mln dni), podobnie w 2021 r. - 10,5% (25,2 mln dni) i w 2022 r. – 10,0% (23,8 mln dni). Z kolei wydatki ogółem na świadczenia związane z niezdolnością do pracy, której przyczyną były zaburzenia psychiczne i zaburzenia zachowania, wyniosły w 2020 r. 7 253 292,5 tys. złotych (17,1% ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców), w 2021 r. – 7 424 735,6 tys. złotych (16,7% ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców) a w 2022 r. – 7 525 074,8 tys. złotych (16,3% ogółem poniesionych wydatków na grupy chorobowe będące przyczyną niezdolności do pracy świadczeniobiorców). Wysoce prawdopodobne jest, że odpowiednia opieka psychoterapeuty i podjęta psychoterapia w podejściu dostosowanym do potrzeb osoby korzystającej, będą pozytywnie oddziaływać na nieprawidłowości zdrowia psychicznego, doświadczenia kryzysu, traumy lub stresu, co będzie skutkować mniejszą liczbą zwolnień lekarskich z powodu zaburzeń psychicznych oraz świadczeń zdrowotnych , rent powiązanych z kondycją psychiczną obywateli. Będzie to rodziło finalnie oszczędności dla budżetu.

Wpływ na rynek pracy	Celem projektu ustawy jest przeciwdziałanie niekorzystnym zjawiskom na rynku pracy, takim jak wykonywanie zawodu psychoterapeuty przez osoby bez uprawnień zawodowych i odpowiednich kompetencji, otwieraniu przez nie gabinetów i oferowania psychoterapii. Taka sytuacja jest szkodliwa zarówno dla osób korzystających z psychoterapii, jak i dla prestiżu zawodu. Z tego powodu wprowadza się ochronę prawną tytułu zawodowego „psychoterapeuta". Zawód psychoterapeuty może wykonywać tylko osoba, która spełnia wymagania określone projektowaną regulacją. Wykonywanie np. zawodu psychologa, psychiatry nie uprawnia do wykonywania zawodu psychoterapeuty, jeśli nie zostaną spełnione określone w ustawie warunki. Wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na udzielaniu świadczeń wskazanych w ustawie, w szczególności na wykonywaniu psychoterapii. Prawo wykonywania zawodu ma wyłącznie osoba zrzeszona w samorządzie zawodowym psychoterapeutów. Wszyscy członkowie samorządu podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej. Wykonywanie zawodu psychoterapeuty w ramach indywidualnej praktyki nie jest działalnością regulowaną w rozumieniu ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2024 r. poz. 236). Dla jej podjęcia wystarczające będzie złożenie wniosku o wpis do ewidencji działalności gospodarczej, po uprzednim uzyskaniu prawa wykonywania zawodu i wpisaniu się do rejestru.
Wpływ na pozostałe obszary	Ustawa przewiduje możliwość skargi do sądów administracyjnych - odwołania od odmowy wpisu do rejestru psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów, superwizorów, podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujących oraz sądów karnych - apelacja od orzeczenia wydanego w II instancji przez sąd koleżeński. W związku z tym ewentualne koszty związane z wejściem w życie projektowanej ustawy zostaną sfinansowane w ramach dotychczasowych wydatków/kosztów jednostek sektora finansów publicznych.
Dodatkowe informacje	Obciążenia regulacyjne dotyczą zarówno psychoterapeutów (obowiązkowy wpis do odpowiednich rejestrów, obowiązek doskonalenia zawodowego, uznawanie kwalifikacji itp.) jak i organów władzy publicznej: ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej - nadzór nad działalnością samorządu oraz sądów powszechnych administracyjnych i karnych. Koszty utworzenia samorządu i rejestru psychoterapeutów wg projektu ustawy mają być pokryte z budżetu Państwa z dotacji celowej, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej i obejmują: • Utworzenie tymczasowych izb psychoterapeutów • Utworzenie rejestru psychoterapeutów, w tym systemu teleinformatycznego • Przeprowadzenie pierwszych wyborów do zjazdów psychoterapeutów regionalnych i krajowego • Przeprowadzenie pierwszych zjazdów psychoterapeutów • Sfinansowanie prac komitetu organizacyjnego Ze względu na potrzebę stałego aktualizowania przechowywanych danych, projekt ustawy wprowadza obowiązek zgłaszania zmiany danych objętych wpisem. Rejestry mają jawny charakter, ponieważ w ograniczonym zakresie będą udostępniane odbiorcom. Dzięki temu spełnią jedną ze swoich podstawowych funkcji: osobom szukającym pomocy psychoterapeutów oraz osobom szukającym akredytowanego szkolenia w psychoterapii umożliwią zweryfikowanie uprawnień psychoterapeutów oraz posiadania akredytacji przez podmioty oferujące szkolenia w psychoterapii i ośrodki egzaminujące. Organy samorządu udostępniają powyższe informacje na zasadach ogólnych w ramach informacji publicznej w zakresie danych wskazanych w ustawie. Biorąc pod uwagę, iż liczebność osób wykonujących zawód wynosi ok. 22000, zasadnym wydaje się utworzenie maksymalnie 4 izb regionalnych oraz Krajowej Izby Psychoterapeutów, co oznacza koszty znacząco niższe niż w przypadku innych samorządów zawodowych.

Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego	Po opublikowaniu ustawy zostaną podjęte działania zmierzające do utworzenia samorządu zawodowego psychoterapeutów. Przewidywane vacatio legis wynosi 1 rok. Na mocy ustawy powołany zostaje Komitet Organizacyjny spośród przedstawicieli stowarzyszeń psychoterapeutów. Zadaniem Komitetu jest uchwalenie swojego regulaminu określającego organizację, sposób działania i tryb pracy, a także opracowanie i uchwalenie regulaminów: wyboru delegatów na pierwsze regionalne zjazdy, pierwszego Krajowego Zjazdu, wyboru delegatów na pierwsze Regionalne Zjazdy, pierwszych Regionalnych Zjazdów, utworzenie rejestru psychoterapeutów, podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujących i dokonanie wpisów podlegających wpisowi z mocy prawa. Komitet rozwiązuje się z dniem ukonstytuowania się Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Zgodnie z założeniami projektu, przyjęto roczne vacatio legis. Jest to czas na zorganizowanie samorządu, a w szczególności:

- powołanie Komitetu organizacyjnego i 4 tymczasowych izb regionalnych
- zweryfikowanie przez Komisje ekspertów i wydanie dla ośrodków egzaminacyjnych
- Wpisanie do rejestru ośrodków egzaminacyjnych i rekomendowanych przez nie podmiotów szkolących (również po weryfikacji)
- utworzenie i wdrożenie rejestru psychoterapeutów, aplikantów, superwizorów na podstawie rejestrów stowarzyszeń, które zostaną zweryfikowane i wpisane do rejestru ośrodków egzaminacyjnych
- Przyjęcie indywidualnych wniosków o wpis do rejestru
- Przeprowadzenie pierwszych wyborów i zorganizowanie pierwszych zjazdów psychoterapeutów, na których zostaną przyjęte pierwsze uchwały i wyłonione zostaną organy samorządu
- Rozwiązanie Komitetu organizacyjnego

W pierwszym roku od opublikowania rejestru nie przewiduje się pobierania składek ani innych opłat od psychoterapeutów. Zorganizowanie samorządu i działalność Komitetu organizacyjnego powinna być sfinansowana z dotacji celowej przeznaczonej na ten cel z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ze względu na skomplikowaną materię zawodu psychoterapeuty, Komitet organizacyjny powinien być wyłoniony spośród psychoterapeutów reprezentujących stowarzyszenia. Nie przewiduje się wpływu na inne podmioty sektora finansów publicznych.

Przewidywane koszty obrazuje tabela:

Koszty utworzenia samorządu - I rok vacatio legis - finansowanie ze Skarbu Państwa		
Cel	**Sposób obliczania kosztu**	**Łącznie**
Komitet organizacyjny - psychoterapeuci - przedstawiciele stowarzyszeń, w tym: Prezydium - 5 osób Tymczasowe izby regionalne - 1 osoby Komisje ekspertów - 8 komisji x 5 osób Członkowie Komitetu organizacyjnego - przygotowanie projektu kodeksu etycznego, statutu, uchwał.	 12 miesięcy x 5 x 1/4 etatu 12 miesięcy x 4 izby x 1x 1/4 etatu 8x 5x 150 zł/ h Stawka godzinowa 150 zł/h	 187.000,00 149.600,00 150.000,00 216.000,00
Lokal Tymczasowe izby regionalne - 4 + sekretariat obsługujący Komitet organizacyjny	12x 5x 2000	120.000,00
Wyposażenie lokalu Komputer + oprogramowanie Sprzęt biurowy Meble	 5x 7.000,00 5x 1.000,00 5x 10.000,00	 35.000,00 5.000,00 50.000,00
Koszty pracownicze Pracownik biurowy - tymczasowe izby m.in. wprowadzenie danych do rejestru Pracownik biurowy przy Komitecie organizacyjnym Sprzątanie	 12x 4x 1/2 etatu 12 x 1/4 etatu 12 x 4x zlecenie	 90.960,00 11.370,00 15.360,00
Koszty informatyczne Utworzenie i wdrożenie rejestru Utworzenie strony www z rejestrem w części jawnej	Koszt jednorazowy	400.000,00
Obsługa prawna i księgowa	12x koszt miesięczny 5000	60.000,00
Wybory do regionalnych zjazdów - komitety wyborcze - 3 osoby w każdym województwie	16 x 3000	48.000,00
Pierwsze zjazdy regionalne - 4x100 delegatów	4x50.000,00	200.000,00
Pierwszy zjazd krajowy - 40 osób	20.000,00	20.000,00
	Razem	**1.758.290,00**
Wpływy ze składek, opłat lub kar		0 zł

W drugim roku od momentu rozpoczęcia prac, a pierwszym obowiązywania ustawy, głównym celem jest ukonstytuowanie organów samorządu, zorganizowanie izb psychoterapeutów i przygotowanie pionu odpowiedzialnego za postępowanie dyscyplinarne - biur rzeczników odpowiedzialności zawodowej i sędziów Sądu Koleżeńskiego. Oznacza to koszty związane z wyposażeniem Izb, przeprowadzenie szkolenia i wdrożenie oprogramowania do obsługi spraw dyscyplinarnych. Przekazanie dotacji celowej na ten cel z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej jest ostatnim jednorazowym kosztem po stronie Skarbu

Państwa, zabezpieczającym działanie Izb w pierwszych 6 miesiącach od utworzenia. W pierwszym roku przewiduje się pobranie składek od członków samorządu. Szacuje się, że jest ok. 22000 psychoterapeutów oraz przewiduje składkę roczną w wysokości ok. 250 zł, co łącznie daje przychód do budżetu 5.500.000,00 zł. Jest to kwota zapewniająca stabilne funkcjonowanie samorządu w kolejnych latach jego pracy. Oszacowanie wpływu składek na rodziny i gospodarstwa domowe jest niecelowe ze względu na stosunkowo niską wysokości składki. Stanowi równowartość przeciętnej ceny za 1 sesję psychoterapii na rynku prywatnym.
W drugiej połowie roku samorząd powinien działać w standardowym trybie pracy i utrzymywać się ze składek. W związku z zastosowaniem w projekcie analogicznych rozwiązań do funkcjonowania Izb lekarskich, przyjęto odpowiednio sposób rozliczenia stałych kosztów funkcjonowania rejestru i postępowania dyscyplinarnego. Jest on oparty na metodzie przyjętej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dn. 6 grudnia 2018 r. w sprawie przekazywania izbom lekarskim środków finansowych na pokrycie czynności wykonywanych przez izby lekarskie). Do stałych kosztów będzie również należała praca pracownika zatrudnionego w Ministerstwie Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, do którego obowiązków będzie należał nadzór nad zgodnością uchwał samorządu z prawem oraz rozliczanie dwa razy w roku środków finansowych przekazywanych z ministerstwa na pokrycie czynności wykonywanych przez izby psychoterapeutów. W związku z tym, iż rozpatrywanie odwołań od decyzji samorządu powierzono sądom administracyjnym, a od orzeczeń Sądu Koleżeńskiego sądom apelacyjnym, nie wymaga to dodatkowego finansowania, a sprawy prowadzone będą w zakresie zwykłego funkcjonowania sądów powszechnych. Choć konieczność powołania sądów dyscyplinarnych i możliwość odebrania prawa do wykonywania zawodu jest niezbędna ze względu na bezpieczeństwo pacjentów, w Polsce nie ma jeszcze dużej tradycji zaskarżania pracy psychoterapeutów, a ilość spraw w obecnie funkcjonujących komisjach etycznych jest niewielka. Może to jednak wynikać z faktu, iż brak jest organu, który miałby realne uprawnienia do ukarania psychoterapeuty a zgłoszenia przekazywane są do instytucji, które nie mają narzędzi do reagowania np. Rzecznika Praw Pacjenta. W pierwszych latach można się spodziewać, że ilość spraw sądowych będzie stosunkowo mała, a co za tym idzie niewielkie obciążenie dla budżetu państwa. Obliczanie następuje wg wzoru:

$$F=a \times W\ jed. + b \times W\ jed. + \ldots z \times W\ jed.$$

Gdzie:
F - wysokość środków finansowych
A…z - liczba wykonanych zadań
W jed.

Wartość kwoty za jednostkę wykonanego zadania jest co roku negocjowana z Ministerstwem Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Kolejny rok obrazuje docelowy sposób rozliczania działalności samorządu.

Wykaz kosztów w II i III roku przedstawiają poniższe tabele.

Koszty utworzenia samorządu - II rok - finansowanie ze Skarbu Państwa		
Cel	**Sposób obliczania kosztu**	**Łącznie**
Lokal - finansowanie wynajmu przez pierwsze 6 miesięcy Regionalne Izby Psychoterapeutów - 4 Krajowa Izba Psychoterapeutów	6x 5x 2000	60.000,00
Koszty pracownicze - pierwsze 6 miesięcy **Koszty pracownicze** Pracownik biurowy Sprzątanie	6x 5x 1/2 etatu 6 x 5x zlecenie	56.850,00 9.600,00
Szkolenie sędziów i rzeczników odpowiedzialności zawodowej Szkolenie wprowadzające: wykłady online plus warsztat wyjazdowy w grupach Opracowanie skryptu do zajęć i materiałów szkoleniowych	4x 8 podejść x6 sędziów sądów reg. min. 2 składy - 192 osoby 1x 8 podejść x 10 sędziów sądu krajowego - 80 osób Sędziowie 13 grup 4x 8 rzeczników i zastępców - 32 1x 8 rzeczników - 8 osób Rzecznicy 2 grupy	200.000,00
Koszty informatyczne Zakup i wdrożenie oprogramowania dla obsługi postępowania dyscyplinarnego	Koszt jednorazowy	200.000,00

Koszty utworzenia samorządu - II rok - finansowanie ze Skarbu Państwa		
Cel	**Sposób obliczania kosztu**	**Łącznie**
Sposób rozliczenia pokrycia kosztów czynności wykonywanych przez izby psychoterapeutów - kryteria: • Wg liczby wydanych dokumentów „prawa do wykonywania zawodu” • wartości 1 zadania związanego z wydaniem ww dokumentu • Liczby zakończonych postępowań prowadzonych przez Rzecznika Odpowiedzialności Dyscyplinarnej • Wartość 1 zadania związanego z związanego z postępowaniem w postępowaniu wyjaśniającym • Liczba zakończonych postępowań przed sądem koleżeńskim • Wartość 1 zadania związanego z zakończonym postępowaniem w spr. Odpowiedzialności dyscyplinarnej • Liczba zakończonych postępowań w przedmiocie niezdolności do wykonywania zawodu • Wartość 1 zadania w przedmiocie postępowania o niezdolności do wykonywania zawodu • Liczba psychoterapeutów/ aplikantów/ superwizorów wprowadzonych do rejestru • Wartość 1 zadania związanego z wpisem do rejestrów psychoterapeutów/ aplikantów/ superwizorów • Liczba podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujących wpisanych do rejestru • Wartość 1 zadania związanego z wpisem do rejestru podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujących	Wartość każdego zadania jest ustalana corocznie w drodze negocjacji Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej (analogicznie do sposobu rozliczania kosztów między izbami lekarskim a Ministrem zdrowia - rozporządzenie Ministra zdrowia z dn. 6 grudnia 2018 r. W sprawie przekazywania izbom lekarskim środków finansowych na pokrycie czynności wykonywanych przez izby lekarskie) Wzór rozliczenia: F=a x W jed. + b x W jed. + … z x W jed. F - wysokość środków finansowych A…z - liczba wykonanych zadań W jed. Rozliczanie co pół roku.	Brak danych. W pierwszym roku sądy będą działały przez pół roku, po przeszkoleniu sędziów. Na początku działania samorządu liczba spraw będzie prawdopodobnie niewielka.
Pracownik Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - nadzór nad zgodnością uchwał samorządu z prawem; rozliczenie środków przekazywanych samorządowi na pokrycie kosztów czynności wykonywanych przez Izby psychoterapeutów + koszty wyposażenia stanowiska pracy	12x 1/4 etatu 10.000,00	47.400,00
	Razem	**573.850,00** plus koszty z wiersza 8
Wpływy i zakres finansowania z ramienia samorządu		
Składki roczne - finansowanie wynajmu lokalu, obsługi administracyjnej, księgowej, informatycznej, sprzątania, wynagrodzenia członków organów. Dodatkowo opłaty za wpis do rejestrów w wysokości określonej przez samorząd	22000 x 250zł	5.500.000,00

Koszty utworzenia samorządu - od III roku (drugi od wejścia w życie ustawy) - finansowanie ze Skarbu Państwa		
Cel	**Sposób obliczania kosztu**	**Łącznie**
Sposób rozliczenia pokrycia kosztów czynności wykonywanych przez izby psychoterapeutów - kryteria: • Wg liczby wydanych dokumentów „prawa do wykonywania zawodu” • wartości 1 zadania związanego z wydaniem ww dokumentu • Liczby zakończonych postępowań prowadzonych przez Rzecznika Odpowiedzialności Dyscyplinarnej • Wartość 1 zadania związanego z związanego z postępowaniem w postępowaniu wyjaśniającym • Liczba zakończonych postępowań przed sądem koleżeńskim • Wartość 1 zadania związanego z zakończonym postępowaniem w spr. Odpowiedzialności dyscyplinarnej • Liczba zakończonych postępowań w przedmiocie niezdolności do wykonywania zawodu • Wartość 1 zadania w przedmiocie postępowania o niezdolności do wykonywania zawodu • Liczba psychoterapeutów/ aplikantów/ superwizorów wprowadzonych do rejestru • Wartość 1 zadania związanego z wpisem do rejestrów psychoterapeutów/ aplikantów/ superwizorów • Liczba podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujących wpisanych do rejestru • Wartość 1 zadania związanego z wpisem do rejestru podmiotów szkolących i ośrodków egzaminujących	Wartość każdego zadania jest ustalana corocznie w drodze negocjacji Ministra rodziny, pracy i polityki społecznej (analogicznie do sposobu rozliczania kosztów między izbami lekarskim a Ministrem zdrowia - rozporządzenie Ministra zdrowia z dn. 6 grudnia 2018 r. W sprawie przekazywania izbom lekarskim środków finansowych na pokrycie czynności wykonywanych przez izby lekarskie) Wzór rozliczenia: F=a x W jed. + b x W jed. + … z x W jed. F - wysokość środków finansowych A…z - liczba wykonanych zadań W jed. Rozliczanie co pół roku.	Brak danych. W pierwszym roku sądy będą działały przez pół roku, po przeszkoleniu sędziów. Na początku działania samorządu liczba spraw będzie prawdopodobnie niewielka.
Pracownik Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej - prawnik - nadzór nad zgodnością uchwał samorządu z prawem, rozliczenie środków przekazywanych samorządowi na pokrycie kosztów czynności wykonywanych przez Izby psychoterapeutów	12x 1/4 etatu - koszt stały podnoszony o inflację	37.400,00
	Razem	37.400,00 plus koszty z wiersza 3
Wpływy i zakres finansowania z ramienia samorządu		

Koszty utworzenia samorządu - od III roku (drugi od wejścia w życie ustawy) - finansowanie ze Skarbu Państwa		
Cel	**Sposób obliczania kosztu**	**Łącznie**
Składki roczne - finansowanie wynajmu lokalu, obsługi administracyjnej, księgowej, informatycznej, sprzątania, wynagrodzenia członków organów. Dodatkowo opłaty za wpis do rejestrów w wysokości określonej przez samorząd oraz wpływy z kar jeżeli takowe zostaną zasądzone	22000 x 250 zł	5.500.000,00

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Na majątek izb psychoterapeutów składają się:
1) opłaty ze składek członkowskich,
2) opłaty pobieranej od podmiotów szkolących,
3) inne opłaty oraz kary,
4) środki z działalności gospodarczej;
5) środki finansowe z innych źródeł, w szczególności z dotacji, subwencji, grantów, darowizn i spadków.

Izby psychoterapeutów otrzymują z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, środki finansowe, na pokrycie kosztów czynności administracyjnych związanych z realizacją zadań związanych z prowadzeniem rejestrów oraz zadań związanych z działalnością regionalnych sądów koleżeńskich oraz Krajowego Sądu Koleżeńskiego.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

➢ **Nie**

Tak, ponieważ:

➢ określa plan przyznania lub zmiany pomocy państwa (art. 108 ust. 3 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej);

➢ zawiera przepisy techniczne (dyrektywa (UE) 1535/2015);

➢ dotyczy dziedziny podlegającej kompetencji Europejskiego Banku Centralnego (art. 127 ust. 4 tiret drugie TfUE);

➢ ma zastosowanie do usług świadczonych przez usługodawców (dyrektywa 2006/123/WE);

➢ dotyczy innych niż wymienione wyżej dziedzin objętych procedurą notyfikacyjną.

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➢ **Nie**

➢ Tak

[10] Czy wdrożenie projektowanych przepisów spowoduje obciążenia administracyjne mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

➢ **Nie**

➢ Tak

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

➢ **Nie**

➢ Tak

Warszawa, 25 lutego 2025 r.

BEOS-WPEiM-257/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.2025
Data wpływu 27. 02. 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Marta Golbik)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje przyjęcie kompleksowej ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Projektowana ustawa przyznaje psychoterapeutom status zawodu zaufania publicznego oraz ustanawia samorząd zawodowy psychoterapeutów. Projektowana ustawa ma określić zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zapewnić skuteczny nadzór nad osobami go wykonującymi, zarówno w podmiotach leczniczych, jak i na rynku prywatnym. Wprowadzenie ustawy, zdaniem wnioskodawców, umożliwi stworzenie spójnego systemu regulacyjnego, który obejmie zasady szkolenia i uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu, rejestrację psychoterapeutów, podmiotów szkolących i egzaminujących, pieczę nad wykonywaniem zawodu oraz zasady odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów.

Projekt reguluje m.in. następujące kwestie:

- uznanie zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego (art. 1 ust. 2);
- ochronę prawną tytułu „psychoterapeutka" i „psychoterapeuta" (art. 1 ust. 4);
- definicję wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 2);
- formy wykonywania zawodu (art. 5);
- zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 8 i n.), w tym zasady wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, warunki, które musi spełniać osoba, by być wpisaną do Rejestru Psychoterapeutów (art. 9), dane wpisywane do Rejestru Psychoterapeutów (art. 17), sposoby wykonywania czynności zawodowych (art. 28);
- przetwarzanie danych osobowych (art. 33);

- szkolenie psychoterapeutów aplikantów i psychoterapeutów (art. 34 i n.), w tym Rejestr Podmiotów Szkolących (art. 39) i zasady wpisu do tego rejestru (art. 35 i 36), Rejestr Ośrodków Egzaminacyjnych (art. 48), przeprowadzanie i zakres egzaminu certyfikującego (będącego podstawą do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, który jest jednym z warunków wpisu do Rejestru Psychoterapeutów) (art. 60-64);
- samorząd zawodowy psychoterapeutów (art. 74 i n.), w tym jego zadania (art. 74 i 75) i organizację (art. 76 i n., art. 87 i n., art. 97 i n., art. 105 i n., art.), a także majątek i gospodarkę finansową (art. 169-171);
- odpowiedzialność dyscyplinarną psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów (art. 115 i n.), w tym postępowanie dyscyplinarne (art. 121 i n.) i postępowanie mediacyjne (art. 157 i 158);
- przesłanki zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta (art. 159), przesłanki skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów (art. 161);
- przepisy karne i kary pieniężne (art. 166-168);
- przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe (art. 172 i n.).

Projektowana ustawa ma wejść w życie w terminie 1 roku od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 44, dotyczącego ośrodków stażowych, w których psychoterapeuta aplikant ma odbywać staż. Przepis ten ma wejść w życie po upływie 10 lat od opublikowania ustawy.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

2.1. Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać art. 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE), zgodnie z którym Unia Europejska dąży do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony zdrowotnej w ramach wszystkich swoich polityk i działań. Działanie Unii, uzupełniające polityki krajowe, nakierowane jest na poprawę zdrowia publicznego, zapobieganie chorobom i dolegliwościom ludzkim oraz usuwanie źródeł zagrożeń. Formułowanie krajowych polityk zdrowotnych jest wyłączną kompetencją państw członkowskich, a działania UE nie obejmują określania polityk zdrowotnych ani organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej w państwach członkowskich.

2.2. Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy należy również odnieść do zawartych w przepisach prawa UE regulacji dotyczących swobody przepływu osób, przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług. W tym zakresie należy wskazać następujące regulacje prawa pierwotnego UE:

a) Art. 45 (TfUE) ustanawiający swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii. Przepis ten zakłada zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

b) Art. 49 TfUE zakazujący stosowania ograniczeń swobody przedsiębiorczości wobec obywateli jednego państwa członkowskiego UE na terytorium innego państwa członkowskiego UE. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami, na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli.

c) Art. 56 TfUE zakazujący stosowania ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim UE innym niż państwo odbiorcy świadczenia.

W zakresie prawa pochodnego należy wskazać dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych [1] (dalej: „dyrektywa 2005/36/WE" lub „dyrektywa"). Zobowiązuje ona państwa członkowskie UE – które uzależniają dostęp do zawodów regulowanych[2] lub ich wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych[3] – do uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych państwach członkowskich UE. Dyrektywa ustanawia zasady uznawania kwalifikacji zawodowych obywateli państw członkowskich, którzy zamierzają wykonywać zawód regulowany w państwie członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje zawodowe, zarówno jako osoba pracująca na własny rachunek, jak też jako pracownik najemny. Każde państwo członkowskie może zezwolić obywatelom państwa członkowskiego posiadającym dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, który nie został uzyskany w jednym z państw członkowskich, na wykonywanie na swoim terytorium zawodu regulowanego zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie (art. 1 i 2). Dyrektywa konkretyzuje postanowienia art. 45, art. 49 i art. 56 TfUE, uszczegóławiając zasady wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji. W odniesieniu do tzw. zawodów sektorowych (np. pielęgniarka, lekarz, położna, dentysta, weterynarz, architekt) dyrektywa 2005/36/WE ustanawia zasadę automatycznego uznawania kwalifikacji (przepisy rozdziału III tytułu III – art. 21 i n. dyrektywy). Zasada ta nie ma natomiast zastosowania do zawodów objętych ogólnym systemem uznawania kwalifikacji.

---

[1] Dz. Urz. UE L 255 z 30.9.2005 r., s. 22, ze zm.

[2] Zawód regulowany, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a dyrektywy 2005/36/WE, oznacza działalność zawodową lub zespół działalności zawodowych, których podjęcie, wykonywanie, lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga, na mocy przepisów krajowych, posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych.

[3] Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. b i c dyrektywy „kwalifikacje zawodowe" oznaczają kwalifikacje potwierdzone dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji: dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem, wydanym przez organ państwa członkowskiego wyznaczonym zgodnie z przepisami krajowymi tego państwa, potwierdzającym pomyślne ukończenie kształcenia zawodowego, odbywanego w przeważającej części na terytorium Unii.

Do zawodów objętych system ogólnym stosuje się pozostałe przepisy dyrektywy 2005/36/WE (w szczególności art. 10-14). Zgodnie z art. 12 akapit pierwszy dyrektywy każdy dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lub zestaw dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego, poświadczający ukończenie kształcenia w Unii, w pełnym lub niepełnym wymiarze, w ramach programów formalnych lub poza nimi, którego poziom został uznany przez to państwo członkowskie za równorzędny i który przyznaje jego posiadaczowi te same prawa w zakresie dostępu do zawodu lub jego wykonywania lub przygotowuje do wykonywania tego zawodu, jest traktowany jako dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 11, co dotyczy także odpowiedniego poziomu. Zgodnie natomiast z art. 13 ust. 1 dyrektywy, w przypadku gdy w przyjmującym państwie członkowskim dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie uzależnione są od posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, właściwy organ tego państwa członkowskiego zezwala wnioskodawcom na dostęp do tego zawodu i jego wykonywanie na tych samych warunkach, które stosuje się wobec własnych obywateli, jeśli posiadają oni poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 11, wymagany przez inne państwo członkowskie do celów dostępu do danego zawodu i jego wykonywania na terytorium tego państwa.

Przepisy dyrektywy 2005/36/WE, odnoszące się do zawodów objętych ogólnym systemem, zostały implementowane do prawa polskiego ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej[4] (dalej: „ustawa horyzontalna").

Ponieważ proponowana ustawa zakłada ustanowienie nowej, kompleksowej regulacji dotyczącej zawodu psychoterapeuty określającej m.in. zasady i warunki wykonywania tego zawodu, należy przywołać także dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów[5] (dalej: „dyrektywa (UE) 2018/958"). Dyrektywa ta ma zastosowanie do objętych zakresem stosowania dyrektywy 2005/36/WE przepisów krajowych państw członkowskich, ograniczających dostęp do zawodu regulowanego, wykonywanie tych zawodów lub jeden ze sposobów ich wykonywania, w tym używanie tytułów zawodowych i wykonywanie działalności zawodowej dozwolonej posiadaczowi takiego tytułu.

2.3. Odnosząc się do przepisów projektu ustawy dotyczących przetwarzania danych osobowych należy wskazać rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych

[4] Dz. U. z 2023 r. poz. 334.
[5] Dz. Urz. UE L 173 z 9.7.2018 r., s. 25.

i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)[6] (dalej: RODO). Zgodnie z motywem 4 preambuły oraz art. 1 tego rozporządzenia chroni ono podstawowe prawa i wolności uznane w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz ochrony danych osobowych. RODO ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych (art. 2 ust. 1 RODO). Rozporządzenie jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich. Zgodnie z art. 4 pkt 1 RODO „dane osobowe" oznaczają informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej; możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej. „Przetwarzanie" oznacza operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie (art. 4 pkt 2 RODO).

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Opiniowany projekt ustawy wymaga oceny zgodności z przepisami prawa Unii Europejskiej ustanowionymi w: 1) dyrektywie 2005/36/WE, 2) dyrektywie (UE) 2018/958, 3) RODO.

3.1. Przepisy dyrektywy 2005/36/WE nie włączyły zawodu psychoterapeuty do zawodów sektorowych, do których stosowana jest zasada automatycznego uznawania kwalifikacji. Zawód ten jest więc objęty systemem ogólnym uznawania kwalifikacji zawodowych. Jest on zawodem regulowanym w rozumieniu dyrektywy, ponieważ stanowi działalność zawodową, której podjęcie, wykonywanie lub sposób wykonywania wymaga, na mocy polskich przepisów[7], posiadania specjalnych kwalifikacji. W przypadku uchwalenia proponowanej ustawy kwalifikacje te określi projektowana ustawa. Z punktu widzenia prawa krajowego psychoterapeuta będzie zawodem regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt

[6] Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016 r., s. 1, ze zm.

[7] Zob. art. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917).

1 i 4 ustawy horyzontalnej, wdrażającej dyrektywę 2005/36/WE. Projektowana ustawa ustanawia dodatkowe wymogi, w stosunku do ustawy horyzontalnej, dotyczące uznawania kwalifikacji zawodowych psychoterapeutów nabytych w państwach członkowskich UE.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 projektu prawo wykonywania zawodu powstawałoby z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów. Natomiast, zgodnie z art. 8 ust. 4 w zw. z art. 13 projektu psychoterapeuta aplikant będzie mógł rozpocząć prowadzenie psychoterapii (tymczasowe prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty) po uzyskaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. Do Rejestru Psychoterapeutów będzie mogła być wpisana osoba, która m.in. posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r., w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych[8] (art. 9 pkt 2) (analogiczny wymóg dotyczy wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów – art. 13 ust. 2) oraz uzyskała certyfikat psychoterapeuty lub tytuł specjalisty psychoterapii lub specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, zgodnie z odrębnymi przepisami (art. 9 pkt 3). Do Rejestru Psychoterapeutów będzie także wpisywana osoba, która posiada wykształcenie lub szkolenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli uznanie tego wykształcenia za równorzędne wynika z umów międzynarodowych lub prawa Unii Europejskiej, a w szczególności jeżeli uzyskany dyplom ukończenia studiów wyższych na podstawie odrębnych przepisów jest honorowany w Polsce i odpowiada tytułowi wymienionemu w art. 9 pkt 2 lub ukończone szkolenie jest porównywalne z wymaganiami art 9 pkt 3 (art. 12). W projekcie brak analogicznego przepisu w odniesieniu do wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów, który jest równoznaczny z przyznaniem tymczasowego prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty (por. art. 13 projektu).

Zgodnie z art. 19 ust. 5 pkt 2 i 3 projektu cudzoziemiec, ubiegający się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów zobowiązany jest dołączyć: oryginał tłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego lub notarialnie poświadczoną kopię zaświadczenia wydanego przez właściwe organy państwa lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, stwierdzające, że zgodnie z prawem wykonuje w tym państwie zawód psychoterapeuty oraz że w chwili składania oświadczenia nie obowiązuje go zakaz wykonywania zawodu psychoterapeuty, nawet tymczasowy; zaświadczenie o wykonywaniu zawodu psychoterapeuty przez co najmniej rok w okresie ostatnich dwóch lat albo dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe, w przypadku gdy zawód psychoterapeuty nie jest

[8] Dz. U. poz. 2202.

regulowany w państwie siedziby lub miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis.

Z przepisów art. 9 pkt 2 w zw. z art. 12 projektu wynika, że prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty będzie przysługiwać m.in. osobie, która uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w RP w stosunku do tytułu zawodowego lekarza lub tytułu zawodowego magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, tj. osobie posiadającej uznany w trybie ustawy horyzontalnej dyplom lub inny dokument potwierdzający kwalifikacje do wykonywania zawodu psychoterapeuty uzyskane w państwie członkowskim UE innym niż RP. Przepisy te należy odnieść do art. 1 i 4 dyrektywy 2005/36/WE. Art. 1 stanowi, że państwo członkowskie uzależniające dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych uznaje, dla celów dostępu do tego zawodu i jego wykonywania, kwalifikacje zawodowe, uzyskane w innym lub innych państwach członkowskich, które umożliwiają posiadaczowi kwalifikacji wykonywanie w tych państwach zawodu. Artykuł 4 ust. 1 i 2 dyrektywy określają natomiast skutki uznania kwalifikacji zawodowych. Postanowiono w nich, że uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące państwo członkowskie pozwala beneficjentom na uzyskanie w tym państwie członkowskim dostępu do tego samego zawodu, w odniesieniu do którego posiadają kwalifikacje w rodzimym państwie członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym państwie członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego państwa członkowskiego. Dla celów dyrektywy 2005/36/WE zawód, który wnioskodawca pragnie wykonywać w przyjmującym państwie członkowskim, uznaje się za ten sam, do którego wykonywania kwalifikacje wnioskodawca posiada w rodzimym państwie członkowskim, jeżeli w obu przypadkach chodzi o porównywalną działalność.

Przepisy art. 9 pkt 2 i 3 oraz art. 12 projektu są zgodne z art. 1, art. 4, art. 12 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE, ponieważ zapewniają prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty osobom, których kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, uzyskane w innym państwie członkowskim niż RP, zostały uznane w Polsce w trybie ustawy horyzontalnej.

Także art. 19 ust. 5 pkt 2 i 3 projektu należy uznać za zgodny z art. 1, art. 4, art. 12 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE, gdyż – w zakresie swojej regulacji – zapewnia, w celu uzyskania wpisu w Rejestrze Psychoterapeutów albo w Rejestrze Psychoterapeutów Aplikantów, uznawanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych niż Polska państwach członkowskich UE.

Projekt nie przewiduje jednak przyznania tymczasowego prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty (wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów) osobie, która uzyskała odpowiednie wykształcenie w innym niż Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej (np. dyplom ukończenia studiów wyższych) lub ukończyła odpowiednie szkolenie (wymagane na

podstawie art. 13 ust. 1 pkt 1 projektu). Art. 19 projektu umożliwia jedynie wpis do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów cudzoziemcom, którzy już wykonują zawód psychoterapeuty w innym państwie członkowskim UE, ewentualnie – posiadają kwalifikacje zawodowe, jeżeli zawód psychoterapeuty nie jest zawodem regulowanym w państwie siedziby lub miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. W tym zakresie – ze względu na brak odpowiedniej regulacji (analogicznej do regulacji zawartej w art. 12 projektu) – projekt jest niezgodny z art. 1, art. 4, art. 12 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE.

3.2. Propozycję przyjęcia nowej ustawy określającej zasady i warunki wykonywania zawodu psychoterapeuty należy odnieść do postanowień dyrektywy (UE) 2018/958. Dyrektywa ta określa reguły przeprowadzania ocen proporcjonalności przed wprowadzeniem nowych lub przed zmianą obowiązujących przepisów krajowych ograniczających dostęp do zawodów regulowanych lub wykonywanie tych zawodów (art. 1 dyrektywy (UE) 2018/958). Państwa członkowskie są zobowiązane do przeprowadzenia oceny proporcjonalności proponowanych nowych przepisów zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie, a zakres takiej oceny powinien być proporcjonalny do charakteru, treści i skutków przepisu (art. 4 dyrektywy (UE) 2018/958). Państwa członkowskie zapewniają, by przepisy te ani bezpośrednio, ani pośrednio nie były dyskryminujące ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania (art. 5 dyrektywy (UE) 2018/958) oraz by miały uzasadnienie w celach leżących w interesie publicznym (art. 6 dyrektywy (UE) 2018/958). Wprowadzane przepisy muszą być odpowiednie do zapewnienia osiągnięcia założonego celu i nie mogą wykraczać poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia tego celu (art. 7 dyrektywy (UE) 2018/958). Przed wprowadzeniem przepisów państwa członkowskie, za pomocą odpowiednich środków, udostępniają informacje obywatelom, usługobiorcom i innym podmiotom, w tym stronom niebędącym osobami wykonującymi dany zawód, angażują wszystkie zainteresowane strony oraz umożliwiają im przedstawienie uwag. W stosownych przypadkach i w miarę potrzeb państwa członkowskie przeprowadzają konsultacje publiczne zgodnie z ich procedurami krajowymi (art. 8 dyrektywy (UE) 2018/958).

Zawód psychoterapeuty jest zawodem regulowanym w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE, dyrektywy (UE) 2018/958 oraz ustawy horyzontalnej. Projektowana ustawa stanowi istotną zmianę obowiązujących przepisów prawa polskiego ograniczających dostęp do zawodu psychoterapeuty. Dyrektywa (UE) 2018/958 została wdrożona do prawa polskiego na mocy ustawy horyzontalnej (rozdział 6a – Zapewnianie proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru przepisów regulacyjnych i wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych). Wskazane przepisy ustawy horyzontalnej określają wymogi dotyczące obowiązku konsultacji, analizy proporcjonalności i uzasadniania wprowadzanych lub zmienianych przepisów

dotyczących dostępu do zawodów regulowanych lub wykonywania tych zawodów. Art. 50f ustawy horyzontalnej stanowi, iż powody uznania projektowanych przepisów regulacyjnych lub projektowanych wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych za zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru, przedstawia się w uzasadnieniu projektu aktu prawnego, w tym aktu normatywnego, zawierającego te przepisy lub wymogi albo w załączniku do oceny skutków regulacji, stanowiącej odrębną część uzasadnienia projektu aktu prawnego, w tym aktu normatywnego. Obowiązkowe jest przeprowadzenie konsultacji projektu aktu prawnego zawierającego przepisy regulacyjne lub wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych.

Uzasadnienie i deklarowane skutki regulacji dołączone do opiniowanego projektu ustawy wskazują powody uznania projektowanych przepisów regulacyjnych za zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru. Projekt zawiera informację na temat przeprowadzenia oceny proporcjonalności regulacji określającej wymogi kwalifikacyjne dotyczące wykonywania zawodu. W tym zakresie projekt ustawy można uznać za zgodny z dyrektywą (UE) 2018/958.

Zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2018/958 powody uznania za uzasadnione i proporcjonalne przepisów są odnotowywane przez państwa członkowskie w bazie danych zawodów regulowanych, prowadzonej przez Komisję Europejską na podstawie dyrektywy 2005/36/WE. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję Europejską o przepisach i powodach uznania ich za uzasadnione i proporcjonalne w terminie sześciu miesięcy od ich przyjęcia (art. 11 dyrektywy (UE) 2018/958 w związku z art. 59 dyrektywy 2005/36/WE).

3.3. Przepisy projektu przewidują przetwarzanie danych osobowych. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają prowadzić dokumentację i zbierać dane osobowe w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 33 ust. 1). Zaproponowano wprowadzenie obowiązku przechowywania dokumentacji przez okres 5 lat od zakończenia psychoterapii (art. 33 ust. 2 projektu). Ogólne zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji określiłaby Krajowa Rada Psychoterapeutów (art. 33 ust. 3). Zgodnie z art. 31 ust. 1 projektu psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z osobą korzystającą z psychoterapii, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty. Podobnie, zgodnie z art. 31 ust. 2 projektu, superwizor oraz osoby uczestniczące w superwizji grupowej mają obowiązek zachować informacje dotyczące prezentowanego procesu psychoterapeutycznego w tajemnicy. Zasada zachowania tajemnicy zawodowej psychoterapeuty nie miałaby jednak zastosowania w enumeratywnie wymienionych w ust. 7 tego przepisu przypadkach. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie będzie ograniczony w czasie (art. 31 ust. 6 projektu). Zgodnie z art. 17 ust. 2 projektu

Rejestr Psychoterapeutów jest jawny m.in. w zakresie imienia i nazwiska wpisanych doń osób. W takim samym zakresie, zgodnie z art. 18 ust. 2 projektu, jawny jest Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów [9] . Krajowa Rada Psychoterapeutów określiłaby szczegółowe zasady prowadzenia rejestrów.

Przepisy projektu przewidujące przetwarzanie danych osobowych podlegają ocenie co do zgodności z kryteriami przetwarzania danych osobowych określonych w RODO.

Przewidziana w art. 31 ust. 7 projektu możliwość przekazywania przez psychoterapeutę danych osobowych dotyczących osoby korzystającej z psychoterapii innym podmiotom jest przetwarzaniem danych osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 2 RODO. Z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 projektu wynika, że wykonywanie zawodu psychoterapeuty zakłada przetwarzanie danych osobowych dotyczących zdrowia, stanowiących szczególną kategorię danych w rozumieniu art. 9 RODO (tzw. dane wrażliwe).

Przepis art. 31 ust. 7 projektu zakłada, że psychoterapeuta byłby zwolniony z obowiązku zachowania w tajemnicy danych wrażliwych w przypadku, gdy: istnieje poważne zagrożenie dla życia i zdrowia osoby korzystającej z psychoterapii lub dla życia i zdrowia innych osób; zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji związanych z prowadzeniem psychoterapii o osobie korzystającej z psychoterapii innym osobom wykonującym zawód psychoterapeuty lub zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń; podjęte zostaje dochodzenie roszczeń przez bliskich, po śmierci osoby korzystającej z psychoterapii, po zwolnieniu z tajemnicy zawodowej przez sąd; psychoterapeuta stał się niezdolny do wykonywania swoich obowiązków i zachodzi konieczność objęcia osób korzystających z psychoterapii dalszą opieką psychoterapeutyczną przez innego psychoterapeutę (przekazaniu ulegają dane niezbędne do nawiązania kontaktu z osobą korzystającą z psychoterapii); osoba korzystająca z psychoterapii lub jej przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy zawodowej przez psychoterapeutę po uprzednim poinformowaniu tych osób o skutkach ujawnienia tajemnicy zawodowej niekorzystnych dla tej osoby, lub tak stanowią odrębne przepisy.

Artykuł 9 ust. 1 RODO zalicza dane dotyczące zdrowia do kategorii danych osobowych objętych szczególnym reżimem ich przetwarzania. Kryteria legalności przetwarzania danych wrażliwych zostały określone w art. 9 ust. 2 RODO. Przetwarzanie takich danych jest legalne, jeśli spełniony jest jeden z warunków określonych w art. 9 ust. 2 RODO. Z punktu widzenia proponowanej regulacji można wskazać przesłanki legalności przetwarzania danych wrażliwych określone w art. 9 ust. 2 lit. c, f, h, i RODO, tj. odpowiednio: przetwarzanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej

[9] Należy zauważyć, że określony w projekcie zakres jawności danych umieszczanych w Rejestrze Psychoterapeutów Aplikantów nie jest możliwy do precyzyjnego określenia, gdyż art. 18 ust. 2 projektu odsyła do nieistniejących art. 17 ust. 2 pkt 8 i 9 projektu.

osoby fizycznej, a osoba, której dane dotyczą, jest fizycznie lub prawnie niezdolna do wyrażenia zgody; przetwarzanie jest niezbędne do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń lub w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy; przetwarzanie jest niezbędne do celów profilaktyki zdrowotnej lub medycyny pracy, do oceny zdolności pracownika do pracy, diagnozy medycznej, zapewnienia opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego, leczenia lub zarządzania systemami i usługami opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego lub zgodnie z umową z pracownikiem służby zdrowia; przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które przewidują odpowiednie, konkretne środki ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, w szczególności tajemnicę zawodową.

Można uznać, że proponowane przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych spełniają kryteria legalności przetwarzania danych wrażliwych określone w art. 9 ust. 2 RODO, wobec czego projekt ustawy nie narusza reżimu ochrony danych osobowych określonego w RODO.

4. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt ustawy w zakresie, w jakim nie umożliwia – w celu uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów – uznania wykształcenia lub szkolenia zdobytego w innych niż Polska państwach członkowskich UE za równorzędne z wykształceniem lub szkoleniem uzyskanym w Polsce, jest niezgodny z art. 1, art. 4, art. 12 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE.

W pozostałym zakresie projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, 25 lutego 2025 r.

BEOS-WPEiM-258/25

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.2025
Data wpływu 27. 02. 2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Marta Golbik) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje przyjęcie kompleksowej ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Projektowana ustawa przyznaje psychoterapeutom status zawodu zaufania publicznego oraz ustanawia samorząd zawodowy psychoterapeutów. Projektowana ustawa ma określić zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zapewnić skuteczny nadzór nad osobami go wykonującymi, zarówno w podmiotach leczniczych, jak i na rynku prywatnym. Wprowadzenie ustawy, zdaniem wnioskodawców, umożliwi stworzenie spójnego systemu regulacyjnego, który obejmie zasady szkolenia i uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu, rejestrację psychoterapeutów, podmiotów szkolących i egzaminujących, pieczę nad wykonywaniem zawodu oraz zasady odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów.

Projekt reguluje m.in. następujące kwestie:

- uznanie zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego (art. 1 ust. 2);
- ochronę prawną tytułu „psychoterapeutka" i „psychoterapeuta" (art. 1 ust. 4);
- definicję wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 2);
- formy wykonywania zawodu (art. 5);
- zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 8 i n.), w tym zasady wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, warunki, które musi spełniać osoba, by być wpisaną do Rejestru Psychoterapeutów (art. 9), dane wpisywane do Rejestru Psychoterapeutów (art. 17), sposoby wykonywania czynności zawodowych (art. 28);
- przetwarzanie danych osobowych (art. 33);

- szkolenie psychoterapeutów aplikantów i psychoterapeutów (art. 34 i n.), w tym Rejestr Podmiotów Szkolących (art. 39) i zasady wpisu do tego rejestru (art. 35 i 36), Rejestr Ośrodków Egzaminacyjnych (art. 48), przeprowadzanie i zakres egzaminu certyfikującego (będącego podstawą do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, który jest jednym z warunków wpisu do Rejestru Psychoterapeutów) (art. 60-64);
- samorząd zawodowy psychoterapeutów (art. 74 i n.), w tym jego zadania (art. 74 i 75) i organizację (art. 76 i n., art. 87 i n., art. 97 i n., art. 105 i n., art.), a także majątek i gospodarkę finansową (art. 169-171);
- odpowiedzialność dyscyplinarną psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów (art. 115 i n.), w tym postępowanie dyscyplinarne (art. 121 i n.) i postępowanie mediacyjne (art. 157 i 158);
- przesłanki zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta (art. 159), przesłanki skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów (art. 161);
- przepisy karne i kary pieniężne (art. 166-168);
- przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe (art. 172 i n.).

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, dnia 25 marca 2025 r.

Marta Golbik

Posłanka na Sejm RP

RPW/10241/2025–1P

EZD RP KS
(GMS–WSU)
Data rejestracji: 2025–03–25
Data wpływu: 2025–03–25

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 5 marca 2025 r. (znak: SPS-WP.III.020.33.2025) dotyczące projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, jako przedstawicielka wnioskodawców, niniejszym przedstawiam uzupełnienie uzasadnienia projektu ustawy, zgodnie z wymogami określonymi w art. 34 ust. 2 pkt 6 i 7 Regulaminu Sejmu:

Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych.

Rozporządzenie o którym mowa w art. 24. ust 2 powinno określać, jakie informacje powinien zawierać dyplom potwierdzający prawo do wykonywania zawodu. Muszą się na nim znaleźć dane osobowe jego posiadacza, takie jak imię, nazwisko, numer PESEL (lub inny numer identyfikacyjny) oraz data urodzenia.

Ważnym elementem dokumentu jest informacja o organie, który go wystawił. Na dyplomie widnieje także data jego wystawienia i unikalny numer identyfikacyjny. Dokument musi zostać podpisany przez odpowiednie osoby, na przykład przedstawiciela izby zawodowej, oraz opatrzony pieczęcią urzędową.

Rozporządzenie powinno określać metody zabezpieczenia dokumentu przed fałszerstwem, takie jak hologramy, kody QR czy znaki wodne. Rozporządzenie powinno również określać formę papierową i elektroniczną dyplomu.

Rozporządzenie, o którym mowa w art. 34 Projektu określające obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów jest konieczne, aby zapewnić ochronę zarówno pacjentom, jak i osobom wykonującym ten zawód. Wprowadzenie takiej regulacji ma na celu zabezpieczenie przed

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.22.2025
Data wpływu 25. 03. 2025

skutkami ewentualnych roszczeń wynikających z błędów zawodowych, naruszeń etyki czy innych zdarzeń mogących prowadzić do szkód psychicznych, emocjonalnych lub materialnych.

Zakres obowiązkowego ubezpieczenia powinien obejmować między innymi szkody wyrządzone pacjentowi w wyniku błędnej diagnozy lub niewłaściwego prowadzenia terapii, naruszenia tajemnicy zawodowej, nieprawidłowego przetwarzania danych pacjenta czy nieodpowiedniego prowadzenia dokumentacji psychoterapeutycznej. Dodatkowo ubezpieczenie powinno chronić w sytuacjach związanych z nieuzasadnionym przerwaniem terapii w sposób niezgodny z zasadami etyki zawodowej.

Ważnym elementem regulacji jest określenie momentu, w którym psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant jest zobowiązany do zawarcia ubezpieczenia. Zaleca się, aby obowiązek ten powstawał w dniu rozpoczęcia wykonywania zawodu lub najpóźniej w ciągu 30 dni od momentu podjęcia działalności psychoterapeutycznej. Osoby niewykonujące czynnie zawodu powinny być zwolnione z tego obowiązku, ale w przypadku wznowienia działalności zawodowej muszą uzyskać polisę przed ponownym rozpoczęciem pracy z pacjentami.

Minimalna suma gwarancyjna powinna być dostosowana do specyfiki pracy psychoterapeutów oraz potencjalnych ryzyk zawodowych. Przy jej określaniu należy uwzględnić wysokość roszczeń zgłaszanych wobec psychoterapeutów w krajach o podobnym systemie prawnym, potencjalne koszty leczenia psychiatrycznego, psychoterapeutycznego lub psychologicznego wynikające z błędów w terapii, a także standardy ubezpieczeniowe obowiązujące w zawodach pokrewnych, takich jak lekarze psychiatrzy czy psychologowie kliniczni.

Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej ma obowiązek określenia w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 170 ust. 2 zasad, według których izby psychoterapeutów będą otrzymywały środki finansowe na swoje funkcjonowanie. Chodzi przede wszystkim o pokrycie kosztów prowadzenia rejestrów oraz działalności sądów koleżeńskich. Aby cały proces przebiegał sprawnie i przejrzyście, konieczne jest ustalenie jasnych reguł, które pozwolą na sprawiedliwy podział środków oraz ich odpowiednie wykorzystanie.

Rozporządzenie powinno precyzować, jakie koszty mogą być pokrywane z budżetu państwa. Powinny się wśród nich znaleźć wydatki związane z administracją, prowadzeniem biur, wynagrodzeniami pracowników, wydatkami na IT oraz organizacją pracy sądów

koleżeńskich. Istotne jest, aby wysokość przekazywanych środków była adekwatna do rzeczywistych potrzeb izb, uwzględniała liczbę psychoterapeutów i zakres ich obowiązków.

W związku z zastosowaniem w projekcie analogicznych rozwiązań do funkcjonowania Izb lekarskich, proponujemy przyjęcie sposobu rozliczenia stałych kosztów funkcjonowania rejestru i postępowania dyscyplinarnego analogicznej do przyjętej w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 6 grudnia 2018 r. w sprawie przekazywania izbom lekarskim środków finansowych na pokrycie czynności wykonywanych przez izby lekarskie. W związku z tym, iż rozpatrywanie odwołań od decyzji samorządu powierzono sądom administracyjnym, a od orzeczeń Sądu Koleżeńskiego sądom apelacyjnym, nie wymaga to dodatkowego finansowania, a sprawy prowadzone będą w zakresie zwykłego funkcjonowania sądów powszechnych. Choć konieczność powołania sądów dyscyplinarnych i możliwość odebrania prawa do wykonywania zawodu jest niezbędna ze względu na bezpieczeństwo pacjentów, w Polsce nie ma jeszcze dużej tradycji zaskarżania pracy psychoterapeutów, a ilość spraw w obecnie funkcjonujących komisjach etycznych jest niewielka.

Ważne jest również, aby system finansowania był elastyczny. W przypadku wzrostu liczby psychoterapeutów lub rozszerzenia zakresu działań izb, powinno być możliwe zwiększenie dotacji. Rozporządzenie powinno również przewidywać możliwość składania przez izby wniosków o dodatkowe środki w wyjątkowych sytuacjach. Dzięki tym zasadom izby psychoterapeutów będą mogły efektywnie realizować swoje zadania, a proces finansowania będzie przebiegał w sposób uporządkowany i przejrzysty.

Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej.

Oświadczamy, że projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Polskie Stowarzyszenie Psychologów,
Psychoterapeutów i Lekarzy

RPW/9063/2025 – 1P
EZD RP KS
(SMS – SH)
Data rejestracji: 2025 – 03 – 14
Data wpływu: 2025 – 03 – 14

12 marca 2025 r.

Polskie Stowarzyszenie Psychologów
Psychoterapeutów i Lekarzy –
organ założycielski

Sz. P.
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 4/6/8
00-902 Warszawa

Dotyczy: postulatów zmian przepisów dotyczących zawodu psychoterapeuty (projektu ustawy projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, nr RPW/5317/2025)

Szanowny Panie Marszałku,

w imieniu organu założycielskiego Polskiego Stowarzyszenia Psychologów Psychoterapeutów i Lekarzy zwanego dalej *„Stowarzyszeniem"* zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie inicjatywy legislacyjnej w zakresie zmian przepisów dotyczących wykonywania zawodu psychoterapeuty w tym złożonego w dniu 11.02.2025 r. do Sejmu projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, nr RPW/5317/2025.

Aktualnie zawód psychoterapeuty w Polsce nie jest w pełni uregulowany odrębną ustawą – choć został częściowo objęty przepisami ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz niedawno uchwalonej ustawy o niektórych zawodach medycznych. Nadal brakuje jednak kompleksowych rozwiązań prawnych w tym zakresie i konieczne jest usystematyzowanie kształcenia i nadzór nad tym zawodem, który dotyczy sfer szczególnie wrażliwych dla każdego człowieka, szczególnie w obszarze funkcjonowania psychicznego i emocjonalnego.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.2025
Data wpływu 17.03.25r.

Rynek 2, 43-190 Mikołów
biuro@psppil.pl www.psppil.pl

Nasz organ założycielski reprezentujący środowisko profesjonalistów zajmujących się m.in. psychoterapią, wyraża głębokie zaniepokojenie istnieniem luk i niejasności w obecnych i proponowanych regulacjach prawnych.

Poniżej przedstawiam uzasadnienie potrzebnych zmian.

UZASADNIENIE

1. Zawężenie dostępu do studiów psychoterapeutycznych wyłącznie dla absolwentów psychologii i kierunku lekarskiego.

W pierwszej kolejności należy wskazać, iż uważamy, że psychoterapeuta powinien dysponować podstawami merytorycznymi z zakresu nauk o zdrowiu psychicznym, co najlepiej gwarantuje ukończenie studiów magisterskich na kierunku psychologia bądź posiadanie dyplomu lekarza medycyny. Proponowane zawężenie dostępu do szkoleń psychoterapeutycznych jedynie dla psychologów i lekarzy wynika z troski o jakość udzielanej pomocy psychoterapeutycznej. Osoby z takim wykształceniem bazowym posiadają niezbędną wiedzę na temat funkcjonowania psychiki człowieka, psychopatologii, diagnostyki oraz technik interwencyjnych. Dzięki temu są lepiej przygotowane, niż absolwenci innych kierunków, do nabywania umiejętności psychoterapeutycznych pod okiem doświadczonych specjalistów. W przeciwieństwie do absolwentów innych kierunków (nawet pokrewnych, jak pedagogika, socjologia, czy filozofia), psychologowie i lekarze już na starcie dysponują wiedzą teoretyczną i etyczną niezbędną w pracy z osobami z zaburzeniami w obszarze psychiki.

Ograniczenie dostępu do szkoleń w zakresie psychoterapii to rozwiązanie, które funkcjonuje również w takich krajach europejskich jak Niemcy, Anglia czy Francja, gdzie prawo wymaga posiadania tytułu psychologa lub lekarza, aby móc rozpocząć kształcenie w zakresie psychoterapii.

Takie podejście zwiększy zaufanie społeczne do zawodu psychoterapeuty jako profesji zaufania publicznego oraz zagwarantuje, odpowiedni poziom kompetencji osób wybierających ten typ działalności. Jednocześnie powstanie prawna bariera utrudniająca hochsztaplerom i naciągaczom wykorzystywanie rosnącego zapotrzebowania na pomoc psychologiczną.

2. Wymóg, aby studia psychoterapeutyczne miały charakter studiów podyplomowych.

Postulujemy, aby szkolenie psychoterapeutów odbywało się wyłącznie w formie studiów podyplomowych (uzupełniających) podejmowanych po ukończeniu studiów wyższych (z tytułem magistra lub lekarza) prowadzonych przez jednostki do tego uprawnione.

Oznacza to, że kandydat na psychoterapeutę musi najpierw zdobyć podstawowe kompetencje akademickie (np. tytuł magistra psychologii lub lekarza medycyny), a dopiero następnie rozpocząć szkolenie specjalistyczne z psychoterapii. Wymóg ten jest logiczną konsekwencją wymienionej wyżej potrzeby posiadania odpowiedniego wykształcenia bazowego.

Studia podyplomowe z psychoterapii stanowią formę kształcenia ustawicznego, pozwalającą na rozwój już wykwalifikowanych kadr medycznych i psychologicznych. Zapewniają one także większą dojrzałość i przygotowanie życiowe kandydatów – osoby, które ukończyły studia i nierzadko odbyły odpowiednie staże i praktyki zawodowe, są bardziej świadome odpowiedzialności oraz wyzwań związanych z prowadzeniem psychoterapii. Wprowadzenie formalnego wymogu studiów podyplomowych uniemożliwi ponadto obchodzenie standardów kształcenia poprzez organizowanie kursów czy szkoleń psychoterapeutycznych dla osób bez wcześniejszego przygotowania akademickiego w dziedzinie zdrowia psychicznego. Taki wymóg przyczyni się do podniesienia jakości edukacji w zakresie psychoterapii oraz sprawi, że ścieżka dojścia do zawodu będzie klarowna i jednolita.

3. Nadanie studiom psychoterapeutycznym formalnego charakteru poprzez przypisanie punktów ECTS.

Zależy nam na tym, aby szkolenie psychoterapeutyczne było traktowane równie poważnie jak inne formy kształcenia wyższego i podyplomowego. Obecnie wiele szkoleń z psychoterapii ma charakter kursów czy programów realizowanych poza systemem szkolnictwa wyższego, co utrudnia ich standaryzację i ocenę jakości.

Postulujemy, aby programy studiów psychoterapeutycznych (podyplomowych) miały przypisane punkty ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System), tak jak ma to miejsce w przypadku studiów wyższych. Przypisanie ECTS każdemu modułowi kształcenia w psychoterapii formalizuje i ujednolica system oceny nakładu pracy studenta oraz zakresu materiału. Ułatwi to również porównywanie programów oferowanych przez różne uczelnie czy instytucje szkoleniowe i zapewni zgodność z europejskimi standardami kształcenia. Formalny charakter studiów podyplomowych z psychoterapii – potwierdzony przez ECTS – oznaczałby, że program kształcenia podlega akredytacji akademickiej i spełnia określone kryteria jakości.

Dzięki temu zarówno pracodawcy, jak i pacjenci mieliby pewność, że dyplom psychoterapeuty został uzyskany po rzetelnym, porównywalnym w skali kraju (a nawet międzynarodowej) szkoleniu. Wprowadzenie ECTS do programu kształcenia psychoterapeutów sprzyja także mobilności zawodowej – ułatwia uznawanie ukończonych studiów za granicą i odwrotnie, co w obecnych realiach Unii Europejskiej ma niemałe znaczenie.

4. Ograniczenie możliwości kształcenia do uznanych nurtów psychoterapeutycznych.

Postulujemy, aby przepisy ograniczyły prowadzenie szkoleń psychoterapeutycznych wyłącznie do podejść (modalności, nurtów) terapeutycznych, które zostały oficjalnie uznane (np. przez odpowiednie towarzystwa naukowe lub państwowe organy ds. zdrowia).Postulat ten ma na celu zapewnienie, że edukacja psychoterapeutów opierać się będzie na najnowszej wiedzy naukowej i sprawdzonych metodach terapeutycznych. W dynamicznie rozwijającej się dziedzinie, jaką jest psychoterapia, nieustannie pojawiają się nowe podejścia oraz modyfikacje istniejących metod. Jednak nie wszystkie z nich zyskują potwierdzenie skuteczności i bezpieczeństwa w badaniach naukowych oraz praktyce klinicznej. Dlatego tak ważne jest, by organy nadzorujące kształcenie psychoterapeutów regularnie weryfikowały, które nurty spełniają kryteria jakości i powinny być nauczane oraz które są niewystarczająco potwierdzone empirycznie. W praktyce wymagane byłoby powołanie komisji ekspertów (złożonej m.in. z przedstawicieli środowiska psychoterapeutów, psychologów klinicznych i psychiatrów), która dokonywałaby przeglądu i aktualizacji listy uznanych nurtów psychoterapeutycznych. Dzięki temu pacjenci otrzymają pomoc opartą na sprawdzonych metodach, a prestiż zawodu

psychoterapeuty będzie ściśle powiązany z przestrzeganiem standardów naukowych i etycznych.

5. Określenie liczby godzin dydaktycznych, w procesie szkolenia psychoterapeutów

Standard kształcenia psychoterapeutów, wypracowany na przestrzeni lat przez środowisko profesjonalne zarówno w Polsce, jak i w innych krajach europejskich, zakłada rozbudowany program nauczania obejmujący teorię, praktykę i rozwój osobisty terapeuty.
Ustalenie minimum godzinowego w kształceniu w kształceniu psychoterapeutów zapewni odpowiednią głębię i zakres przygotowania przyszłego terapeuty.
Wskazanym byłoby, aby wymóg ten został jednoznacznie wpisany do przepisów – tak, by każda akredytowana szkoła czy instytucja prowadząca studia podyplomowe była zobowiązana do jego stosowania.

W ramach tego wymiaru czasowego powinny mieścić się zarówno zajęcia teoretyczne (wykłady, seminaria), jak i praktyczne (warsztaty, ćwiczenia, symulacje), a także superwizje kliniczne oraz własna terapia szkoleniowa przyszłego psychoterapeuty.
Określenie **minimum** godzinowego zapewni, że program szkolenia obejmie wszystkie kluczowe obszary wiedzy i umiejętności – od podstaw różnych podejść psychoterapeutycznych, przez diagnostykę kliniczną, etykę zawodową, po umiejętności miękkie związane z nawiązywaniem relacji terapeutycznej. Skonkretyzowanie tego wymogu w przepisach pozwoli wyeliminować potencjalne skrócone kursy o niewystarczającym czasie nauczania, a tym samym zagwarantuje, że każdy kto uzyska miano psychoterapeuty przeszedł długotrwałe i pełnowartościowe szkolenie.

6. Obowiązek okresowej weryfikacji psychologicznej psychoterapeutów.

Zawód psychoterapeuty wiąże się z ogromną odpowiedzialnością za kondycję a także zdrowie psychiczne pacjentów oraz z ciągłym obciążeniem emocjonalnym. Psychoterapeuci,

podobnie jak przedstawiciele niektórych innych zawodów zaufania publicznego, powinni podlegać regularnej ocenie swojej zdolności do bezpiecznego wykonywania zawodu.

Proponujemy wprowadzenie przepisów zobowiązujących czynnych psychoterapeutów do poddawania się okresowej weryfikacji psychologicznej, np. raz na kilka lat. Taka weryfikacja mogłaby polegać na konsultacji z niezależnym psychologiem klinicznym lub innym uprawnionym specjalistą (np. superwizorem psychoterapii), który oceniłby, czy psychoterapeuta nie doświadcza problemów natury psychicznej mogących negatywnie wpływać na jakość lub bezpieczeństwo prowadzonej terapii.

Celem tego rozwiązania nie jest ingerencja w prywatność terapeutów, lecz profilaktyka wypalenia zawodowego, zaburzeń emocjonalnych czy innych trudności, które mogłyby przełożyć się na pogorszenie jakości opieki nad pacjentem. Okresowa weryfikacja stanowiłaby formę dbałości o dobro pacjentów oraz o samego psychoterapeutę – dając mu informację zwrotną i w razie potrzeby możliwość skorzystania z pomocy (np. własnej psychoterapii, wsparcia lub dodatkowej superwizji) zapobiegającej eskalacji ewentualnych problemów.

W wspominanych powyżej krajach europejskich nie tylko rozważa się podobne rozwiązania ale i istnieją wymogi stałej superwizji i rozwoju zawodowego, które pełnią częściowo rolę kontroli jakości pracy terapeuty. Nasza propozycja idzie krok dalej, sugerując formalne potwierdzanie zdolności do wykonywania zawodu. Uważamy, że podniesie to standardy wykonywania psychoterapii i zwiększy zaufanie publiczne – pacjent będzie miał pewność, że psychoterapeuta jest nie tylko dobrze wykształcony, ale także pozostaje w dobrej kondycji psychicznej, pozwalającej na skuteczną pomoc potrzebującym.

7. Konieczność uzupełnienia przepisów regulujących zawód psychologa.

Zwracamy również uwagę na potrzebę zapewnienia spójności nowych regulacji prawnych dotyczących psychoterapeutów z istniejącymi (lub projektowanymi) uregulowaniami zawodu psychologa.

W Polsce formalnie obowiązuje ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, jednak – jak wiadomo – przepisy te od lat pozostają martwe, ponieważ nigdy nie wydano aktów wykonawczych do tej ustawy i nie powołano

samorządu psychologów. W praktyce więc brakuje skutecznego nadzoru nad wykonywaniem zawodu psychologa i jednolitej ścieżki weryfikacji kwalifikacji.

Środowisko psychologów od dawna apeluje o ożywienie tych przepisów lub uchwalenie nowej ustawy, która pozwoli m.in. na utworzenie samorządu zawodowego, określenie zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz zapewnienie odpowiedniej jakości usług psychologicznych. Uważamy, że prace nad regulacją zawodu psychoterapeuty powinny iść w parze z uporządkowaniem statusu prawnego psychologów, tak aby obie te profesje, blisko ze sobą powiązane, były spójnie zdefiniowane w systemie prawnym.

8. Podsumowanie i wnioski:

Reasumując, nasze Stowarzyszenie postuluje wprowadzenie powyższych zmian w przepisach dotyczących zawodu psychoterapeuty z głębokim przekonaniem, że przyczynią się one do poprawy jakości opieki psychoterapeutycznej w Polsce, zwiększenia bezpieczeństwa pacjentów oraz wzmocnienia prestiżu i profesjonalizmu samej profesji psychoterapeuty. Jako środowisko praktyków dostrzegamy palącą potrzebę ujednolicenia i podniesienia standardów kształcenia, a także stworzenia mechanizmów stałej kontroli i wsparcia dla osób wykonujących ten wymagający zawód. Wprowadzenie opisanych wyżej rozwiązań ustawowych będzie oznaczało, że psychoterapeuci w Polsce – podobnie jak ma to miejsce w przypadku lekarzy czy (teoretycznie) psychologów – podlegają klarownym wymaganiom edukacyjnym oraz etycznym, których spełnienie jest warunkiem uzyskania prawa wykonywania zawodu i jego utrzymania.

Uprzejmie prosimy Pana Marszałka o wsparcie niniejszych postulatów. Liczymy, że dzięki Pańskiej pomocy możliwe będzie zainicjowanie stosownych prac parlamentarnych (bądź rządowych) w celu wprowadzenie koniecznych zmian do złożonego projektu ustawy bądź uchwalenia nowych regulacji, które kompleksowo uregulują zawód psychoterapeuty w duchu powyższych propozycji.

Wierzymy, że działając wspólnie na rzecz poprawy systemu opieki psychologiczno-psychoterapeutycznej, odpowiemy na rosnące potrzeby społeczne w zakresie zdrowia psychicznego i zapewnimy pacjentom fachową i skuteczną pomoc. Nasze Stowarzyszenie deklaruje chęć współpracy i sporządzania ekspertyz w toku prac nad szczegółowymi

rozwiązaniami. W razie potrzeby jesteśmy gotowi do udziału w konsultacjach lub komisjach sejmowych, aby doprecyzować powyższe postulaty i wspólnie wypracować jak najlepsze regulacje służące całemu społeczeństwu.

Z wyrazami szacunku,

z/up.

dr Mieczysław Wojciech Korchut
psycholog kliniczny

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.2025
Data wpływu 17.03.2025r.

Warszawa 13.03.2025 r.

Sz. P. Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Dot.: **uwag do projektu poselskiego ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym nr RPW/5317/2025**

Szanowny Panie Marszałku,

z zadowoleniem przyjmujemy inicjatywę uregulowania zawodu psychoterapeuty jako niezależnego zawodu zaufania publicznego. To długo oczekiwany i kluczowy krok w kierunku wzmocnienia ochrony osób korzystających z psychoterapii zapewnienia najwyższego standardu usług oraz doprecyzowania praw i obowiązków i środków chroniących psychoterapeutów. Jednakże, **aby ta inicjatywa przyniosła realne korzyści i nie doprowadziła do niezamierzonych konsekwencji społecznych i gospodarczych, konieczne jest wprowadzenie istotnych zmian**.

Naszym celem są regulacje, **które minimalizują ryzyko jednostronnych rozwiązań i zapewniają równowagę oraz transparencję i zasady uczciwej konkurencji na dynamicznie rosnącym rynku psychoterapeutycznym**. Wnikliwa analiza przedłożonego projektu ustawy ujawnia bowiem szereg potencjalnych zagrożeń, które mogą podważyć jej cele i negatywnie wpłynąć zarówno na środowisko psychoterapeutyczne, jak i – przede wszystkim – na osoby korzystające z psychoterapii. Pilnej interwencji wymagają kluczowe obszary, które zostaną poniżej zaprezentowane wraz ze szczegółowym zestawieniem uwag i propozycji w załączniku.

Kluczowe 5 obszarów wymagających zmian:

1. **Powołanie Rzecznika Praw Osób Korzystających z Psychoterapii.**

2. **Wzmocnienie roli i nadzoru samorządu**, w tym izb regionalnych, aby zapewnić rzeczywistą niezależność i kontrolę certyfikacji, akredytacji, w tym ograniczenie ilości kadencji i możliwości łączenia stanowisk w samorządzie oraz partycypację ogółu psychoterapeutów, adekwatne procedury odwoławcze.

3. **Zrównoważenie kompetencji organów samorządu i zewnętrznych stowarzyszeń/sekcji nieposiadających osobowości prawnej.** Istnieje realne ryzyko, że obecne brzmienie projektu doprowadzi do dominacji rynku szkoleń, certyfikacji i akredytacji przez wąską grupę podmiotów i podmiotów z nimi powiązanych. Dodatkowo, budzi obawy przymus korzystania przez psychoterapeutów z odgórnie przypisanych ośrodków certyfikacyjnych z pominięciem możliwości wyboru, brak kontroli samorządu nad szkoleniem superwizorów i adekwatnych procedur odwoławczych od decyzji podmiotów zewnętrznych wobec samorządu.

4. **Wprowadzenie mechanizmu kontroli nad opłatami za certyfikację i funkcjonowanie samorządu,** aby uniknąć sytuacji, w której psychoterapeuci będą ponosić nadmierne obciążenia finansowe. Należy też rozważyć kwetię odpłatności za obowiązkowe staże.

5. **Wprowadzenie jasnych i silnych regulacji gwarantujących prawa osoby korzystającej z psychoterapii**, szczególnie w obliczu dynamicznego rozwoju technologicznego, w szczególności używania narzędzi Sztucznej Inteligencji w procesie diagnozy i psychoterapii, świadczenia usług na odległość, przekazywania zapisów sesji podmiotom zewnętrznym i prowadzenia elektronicznej dokumentacji procesu. Pozwoli to również na ochronę psychoterapeutów przed roszczeniami osób z tytułu naruszenia ich prawa do prywatności.

Jak wynika z uzasadnienia projektu, o kluczowych kwestiach dotyczących 20.000 psychoterapeutów, takich jak dostęp do zawodu, decydować ma zaledwie 10 członków Krajowej Rady Psychoterapeutów (KRP) oraz 40 członków Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów (KZP), a także podmioty zewnętrzne - wybrane stowarzyszenia i sekcje nieposiadające osobowości prawnej. Budzi to poważne wątpliwości co do reprezentatywności i transparentności tego modelu, pogłębiane przez możliwość piastowania kilku stanowisk (w określonych przypadkach), wielokrotnych kadencji i braku ograniczeń co do łącznej ilości lat funkcjonowania na stanowiskach wybieralnych w samorządzie i poza nim. **Taka konstrukcja niesie ze sobą ryzyko:** arbitralności, braku przejrzystości, ograniczenia mechanizmów demokracji wewnętrznej, nierównego traktowania podmiotów i osób działających na rynku usług psychoterapeutycznych, a także uprzywilejowania określonych grup, firm i powiązanych z nimi podmiotów.

W załączeniu **przedstawiamy szczegółowe uwagi i propozycje konkretnych zmian w projekcie ustawy**, które – w naszym przekonaniu – pozwolą **wyeliminować zidentyfikowane problemy i zapewnić, że regulacja zawodu psychoterapeuty przyniesie realne korzyści zarówno osobom korzystającym z psychoterapii, jak i samym psychoterapeutom**.

W związku z tym, zwracamy się z prośbą o możliwość spotkania i przedstawienia naszych uwag na forum komisji lub w ramach konsultacji eksperckich. Jesteśmy gotowi do natychmiastowej i konstruktywnej współpracy.

Z wyrazami szacunku,
W imieniu Polskiego Stowarzyszenie
Neuro-Lingwistycznej Psychoterapii

Anna Wasiak
Prezeska Zarządu PSNLPt

Załączniki:
1. Uwagi szczegółowe do projektu nr RPW/5317/2025

Interaktywny spis treści

Rozdział I Przepisy ogólne art. 1–7 2
Rozdział II Wykonywanie zawodu psychoterapeuty art. 8–33 5
Rozdział III Przetwarzanie danych osobowych art. 33 19
Rozdział IV Szkolenie psychoterapeutów i aplikantów (też egzaminy wstępne, egzaminy certyfikujące, akredytacje dla stowarzyszeń, szkoleń i ośrodków stażowych, doskonalenie zawodowe, itd.) art. 34–73 20
Rozdział V Samorząd zawodowy psychoterapeutów art. 74–86 47
Rozdział VI Krajowa Izba Psychoterapeutów art. 87–96 58
Rozdział VII Regionalne izby psychoterapeutów art. 97–104 66
Rozdział VIII Rzecznik Praw Psychoterapeuty art. 105 71
Rozdział IX Sąd Koleżeński Psychoterapeutów art. 106–113 73
Rozdział X Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej art. 114 78
Rozdział XI Odpowiedzialność dyscyplinarana art. 115–156 79
Rozdział XII Postępowanie mediacyjne art. 157–158 93
Rozdział XIII Zawieszenie i skreślenie z listy psychoterapeutów art. 159–165 95
Rozdział XIV Przepisy karne i kary pieniężne art. 166–168 101
Rozdział XV Majątek i gospodarka finansowa art. 169–171 103
Rozdział XVI Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe art. 172–188 103

Rozdział I Przepisy ogólne art. 1–7

Treść projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty	Uwaga do RPW/5317/2025
Art. 1. 1. Ustawa określa zasady i warunki wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zasady organizacji i działania samorządu zawodowego psychoterapeutów. 2. Zawód psychoterapeuty jest zawodem zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. 3. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant wykonuje swój zawód samodzielnie. W wykonywaniu swoich obowiązków podlega jedynie ustawom, uchwałom organów samorządu zawodowego psychoterapeutów, zwanego dalej „samorządem", zawodowym standardom i zasadom etycznym. 4. Tytuł zawodowy „psychoterapeutka" i „psychoterapeuta" podlega ochronie prawnej. 5. Zawód psychoterapeuty może wykonywać osoba, która spełnia wymagania określone niniejszą ustawą. 6. Ilekroć w ustawie jest mowa o: 1) Psychoterapeucie - należy przez to rozumieć osobę stosującą psychoterapię, w szczególności psychoterapeutkę i psychoterapeutę, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie; 2) psychoterapeucie aplikancie - należy przez to rozumieć osobę szkolącą się w zakresie psychoterapii, w szczególności psychoterapeutkę aplikantkę lub psychoterapeutę aplikanta, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie; 3) superwizorze - należy przez to rozumieć osobę prowadzącą superwizję, w szczególności superwizora lub superwizorkę, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie; 4) superwizorze aplikancie - należy przez to rozumieć osobę szkolącą się w zakresie prowadzenia superwizji psychoterapii, w szczególności superwizorkę	W ust. 3 rozdzielić kompetencje psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta (*rozdzielić na psychoterapeuta w trakcie szkolenia i psychoterapeuta w trakcie certyfikacji*): zmiana zapobiega zrównaniu statusu osoby w pełni wykwalifikowanej (psychoterapeuty) oraz dopiero szkolącej się lub czekającej na możliwość przystąpienia do egzaminu certyfikującego. Wyraźne rozróżnienie wzmacnia bezpieczeństwo i jakość świadczeń, a zarazem pozwala na nadzór merytoryczny nad osobami bez pełnych kwalifikacji. Usunąć zwrot „podlega jedynie ustawom", ponieważ w praktyce psychoterapeuta musi przestrzegać wszystkich przepisów powszechnie obowiązującego prawa. W ust. 6 skreślić „w szczególności" przy definicji psychoterapeuty, aby nie sugerować, że definicja jest otwarta. Przepis w nowym brzmieniu wprowadzi precyzyjne rozróżnienie między w pełni wykwalifikowanym psychoterapeutą a osobą dopiero uczącą się zawodu. Ma to na celu usunięcie niejasności co do tego, kto faktycznie ma pełne prawo wykonywania zawodu i jak należy rozumieć status *psychoterapeuty w trakcie szkolenia i psychoterapeuty w trakcie certyfikacji*. Nowe brzmienie ust. 7 Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o wykonywaniu psychoterapii przez specjalistę w dziedzinie psychoterapii, specjalistę w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży, jest to równorzędne z wykonywaniem psychoterapii przez Psychoterapeutę – każdą osobę z prawem do wykonywania zawodu psychoterapeuty na podstawie niniejszej ustawy, z uwzględnieniem postanowień niniejszej ustawy.

aplikantkę lub superwizora aplikanta, spełniających kryteria wymienione w niniejszej ustawie. 7. Ilekroć w przepisach odrębnych jest mowa o wykonywaniu psychoterapii przez specjalistę w dziedzinie psychoterapii, specjalistę w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży jest to równorzędne z wykonywaniem psychoterapii przez Psychoterapeutę na podstawie odpowiedniego certyfikatu – jest to każda osoba z prawem do wykonywania zawodu psychoterapeuty na podstawie niniejszej ustawy. 8. Psychoterapia, o której mowa w ust. 7, udzielana w ramach rehabilitacji w rozumieniu art. 4 pkt 22 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2023., poz. 1939), psychoterapia osób uzależnionych od alkoholu oraz psychoterapia członków rodzin, o której mowa w art. 22 ust. 2a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r., poz. 2151) jest realizowana na zasadach określonych w tych ustawach.	
Art. 2. 1.Wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu w obszarze funkcjonowania psychicznego, relacyjnego i społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi lub zagrożonych ich wystąpieniem albo nawrotom, w celu poprawy jakości życia, redukcji objawów, rozwoju osobowości i kompetencji psychologicznych, polegającym na: 1) prowadzeniu konsultacji psychoterapeutycznych, 2) diagnozie psychoterapeutycznej, 3) kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii, 4) prowadzeniu psychoterapii, w tym wykonywaniu czynności wymienionych w pkt 1-4 w ramach podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej. 2. Wykonywanie zawodu psychoterapeuty odbywa się poprzez prowadzenie psychoterapii w ramach modelu teoretycznego i standardów zawodowych i etycznych, stosowanych w podejściu psychoterapeutycznym, zawartym w jednej z pięciu grup podejść:	W ust 1. zamienić na "obszarze funkcjonowania psychicznego lub relacyjnego lub społecznego". W ten sposób gwarancja pracy w jednym obszarze lub kilku z nich. Alternatywny zapis: “Zawód psychoterapeuty polega na prowadzeniu psychoterapii, która jest celowym i zamierzonym oddziaływaniem ukierunkowanym na terapię zaburzeń zdrowia, ich zapobieganiu, lub poprawę funkcjonowania psychicznego, relacyjnego bądź społecznego, w celu redukcji objawów, rozwoju osobowości, kompetencji psychologicznych lub poprawy jakości życia, opartym na relacji terapeutycznej, realizowanym w formie indywidualnej, grupowej, rodzinnej, diadycznej lub innych.” W ust. 2. nowe brzmienie “ Wykonywanie zawodu psychoterapeuty odbywa się poprzez prowadzenie psychoterapii w ramach modelu teoretycznego i standardów zawodowych i etycznych, stosowanych w podejściu psychoterapeutycznym, zawartym w jednej z pięciu grup podejść: 1) humanistyczno-doświadczeniowych, obejmujących podgrupy:

1) humanistyczno-doświadczeniowej, 2) integracyjnej oraz wielomodalnościowej, 3) poznawczej lub behawioralnej, 4) psychoanalitycznej oraz psychodynamicznej, 5) systemowej, zwanej dalej „grupą podejść psychoterapeutycznych”. 3. Grupa podejść psychoterapeutycznych składa się z poszczególnych podgrup podejść psychoterapeutycznych, zwanych dalej „podejściami psychoterapeutycznymi”, utworzonych oraz przyporządkowanych do danej grupy podejść psychoterapeutycznych na podstawie uchwały Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów. 4. Za wykonywanie zawodu psychoterapeuty uważa się również: 1) prowadzenie przez psychoterapeutę badań naukowych w dziedzinie psychoterapii; 2) prowadzenie działalności dydaktycznej w zakresie psychoterapii; 3) prowadzenie superwizji procesów psychoterapii lub superwizji prowadzonych przez innego psychoterapeutę, polegającej na opiece merytorycznej, monitorowaniu i analizowaniu tych procesów; 4) prowadzenie działań edukacyjnych lub profilaktycznych w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i psychoterapii; 5) prowadzenie działalności polegającej na popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego; 6) wykonywanie pracy psychoterapeuty na stanowiskach administracyjnych, na których wykonuje się czynności związane z przygotowaniem lub organizowaniem psychoterapii; 7) pełnienie funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.	a) humanistyczno-doświadczeniowe, b) egzystencjalne; 2) integracyjnych oraz wielomodalnościowych, obejmujących podgrupy: a) integracyjne, b) wielomodalnościowe; 3) poznawczych lub behawioralnych, obejmujących podgrupy: a) poznawcze i behawioralne II fali, b) poznawcze lub behawioralne III fali; 4) psychodynamicznych oraz psychoanalitycznych, obejmujących podgrupy: a) psychoanalityczne, b) psychodynamiczne; 5) systemowych, obejmujących podgrupy: a) systemowe, b) postmodernistyczne, konstruktywistyczne i konstrukcjonistyczne.” Doprecyzowanie nazw podgrup pozwala na bardziej jednoznaczne określenie metod i podejść stosowanych w psychoterapii, co sprzyja przejrzystości regulacji zawodu. Podział na podgrupy uwzględnia istniejące w środowisku psychoterapeutycznym klasyfikacje, w tym w podejściach humanistyczno-doświadczeniowych i systemowych. Usunąć zwrot „utworzonych”, aby uniknąć wrażenia, że KZP samodzielnie „kreuje” nowe podejścia psychoterapeutyczne. Dodatkowo należy także rozważyć wyodrębnienie “psychoterapeuty w trakcie szkolenia” i “psychoterapeuty w trakcie certyfikacji” w celu zachowania czytelności dla odbiorców usług psychoterapeutycznych co do posiadanych kwalifikacji, którzy świadomie będą mogli podjąć decyzję z jakich usług świadczonych przez jakie osoby posiadające określone kwalifikacje będą chciały korzystać.
Art. 3. Psychoterapeuta wykonuje swój zawód osobiście.	

Art. 4. Psychoterapię świadczy się na rzecz osób fizycznych.	
Art. 5. 1. Psychoterapeuta wykonuje swoje usługi w formach zgodnych z obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności: 1) w ramach stosunku pracy; 2) na podstawie umowy cywilnoprawnej; 3) na podstawie mianowania; 4) w ramach działalności gospodarczej; 5) w ramach spółki cywilnej; 6) w ramach spółek prawa handlowego; 7) w ramach wolontariatu. 2. Najniższe wynagrodzenie psychoterapeuty wykonującego zawód w ramach podmiotu leczniczego odpowiada współczynnikowi pracy dla najniższego wynagrodzenia pracownika wykonującego zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem magisterskim i specjalizacją w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. 2017 poz. 1473). 3. Najniższe wynagrodzenie psychoterapeuty aplikanta wykonującego zawód w ramach podmiotu leczniczego odpowiada współczynnikowi pracy dla najniższego wynagrodzenia pracownika wykonującego zawód medyczny z wymaganym wyższym wykształceniem magisterskim w rozumieniu ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. 2017 poz. 1473).	Błędne określenie form, w jakim możliwe jest wykonywanie usług psychoterapeuty. Stosunek pracy to umowa o pracę, mianowanie, powołanie, wybór i spółdzielcza umowa o pracę.
Art. 6. 1. Psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci tworzą samorząd. 2. Samorząd posiada osobowość prawną, jest niezależny w wykonaniu swoich zadań i podlega wyłącznie przepisom prawa. 3. Psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci przynależą do samorządu z mocy prawa	
Art. 7. Nadzór nad działalnością samorządu zawodowego sprawuje minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej w zakresie i formach określonych niniejszą ustawą.	

Rozdział II Wykonywanie zawodu psychoterapeuty art. 8–33

Art. 8. 1. Prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty powstaje z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów. Wpisu dokonuje Regionalna Rada Psychoterapeutów właściwa ze względu na planowane miejsce wykonywania zawodu. 2. Wniosek o dokonanie wpisu do Rejestru Psychoterapeutów składa się niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wyniku egzaminu certyfikującego. 3. Wniosek o dokonanie wpisu zawiera informacje wskazane w art. 17 ust. 1 niniejszej ustawy. 4. Psychoterapeuta aplikant może rozpocząć prowadzenie psychoterapii po spełnieniu wymogów z art. 13 oraz uzyskaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. 5. Osoba, która spełniła kryteria wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów ma prawo złożyć wniosek o dokonanie wpisu do tego rejestru w terminie 3 lat od ukończenia drugiego roku akredytowanego szkolenia. Jeśli wniosek nie zostanie złożony w tym terminie, złożenie wniosku jest dopuszczalne po ponownym podjęciu akredytowanego szkolenia i ukończeniu drugiego roku szkolenia oraz spełnieniu warunków, o których mowa w art. 13. 6. Psychoterapeuta, wobec którego podjęto decyzję o dokonaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów składa ślubowanie w języku polskim. 7. Rota ślubowania składanego przez psychoterapeutę ma następujące brzmienie: „Przyjmując z szacunkiem i wdzięcznością dla moich Mistrzyń i Mistrzów nadany mi tytuł Psychoterapeuty/ Psychoterapeutki, w pełni świadomy/a związanych z nim obowiązków, ślubuję uroczyście w wykonywaniu zawodu psychoterapeuty/ psychoterapeutki kierować się zawsze dobrem osoby korzystającej z psychoterapii, obowiązki zawodowe wypełniać sumiennie i	Treść roty ślubowania jest krytykowana w środowisku od 03.2024. Wyrażenie wdzięczności wobec „mistrzów i mistrzyń”, zawarte w proponowanej treści ślubowania, nie powinno mieć charakteru obowiązkowego – szczególnie, że środowisko nie zgłaszało potrzeby zmiany proponowanego wcześniej zapisu. Wydaje się, że istotną wartością powinien być szacunek wszystkich członków samorządu do siebie nawzajem, a nie jedynie do wybranych osób. Nowe brzmienie z Projektu 2.0 “Ślubuję uroczyście w wykonywaniu zawodu psychoterapeuty kierować się zawsze dobrem osoby korzystającej z psychoterapii, obowiązki zawodowe wypełniać sumiennie i zgodnie z najlepszą wiedzą i przepisami prawa, zachować tajemnicę zawodową, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki psychoterapeuty.” Alternatywnie proponuje się skreślić “składa ślubowanie w języku polskim" i zastąpić słowami "składa oświadczenie o świadczeniu swojej pracy zgodnie z kodeksem etycznym".

zgodnie z najlepszą wiedzą i przepisami prawa, dochować tajemnicy zawodowej, postępować godnie i uczciwie, kierując się zasadami etyki psychoterapeuty a do koleżanek i kolegów psychoterapeutów odnosić się z należytą im życzliwością, nie podważając zaufania do nich, jednak postępując bezstronnie i mając na względzie dobro osób korzystających z psychoterapii.”. 8. Ślubowanie odbiera właściwa regionalna rada psychoterapeutów.	
Art. 9. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów osobę, która łącznie spełnia następujące warunki: 1) jest obywatelem polskim lub innego niż Rzeczpospolita Polska państwa; 2) posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r., w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. poz. 2202), 3) uzyskała certyfikat psychoterapeuty lub tytuł specjalisty psychoterapii lub specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, zgodnie z odrębnymi przepisami; 4) posiada pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z pełni praw publicznych; 5) włada językiem polskim w mowie i piśmie w zakresie koniecznym do wykonywania zawodu psychoterapeuty; 6) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywania zawodu psychoterapeuty; 7) nie była karana za przestępstwo popełnione umyślnie; 8) upłynął termin wymieniony w art. 116 ust. 8, w przypadku gdy psychoterapeuta został pozbawiony prawa wykonywania zawodu i zostały spełnione pozostałe warunki wymienione w ustawie; 9) wykazuje nienaganną postawę etyczną.	Obecny zapis wyklucza apatrydów. W ust. 9 bardzo oceniająca i dyskusyjna przesłanka, bo oznacza, że np. kara etyczna nałożona przez stowarzyszenie lub sekcję bez osobowości prawnej wykluczy z wykonywania zawodu. Konieczna zmiana.

Art. 10. Uzyskanie certyfikatu psychoterapeuty, następuje w wyniku: 1) ukończenia co najmniej 4-letniego szkolenia w zakresie psychoterapii obejmującego łącznie co najmniej 1200 godzin szkoleniowych, dalej „godzin" na które składa się: a) odbycie szkolenia podyplomowego w akredytowanym podmiocie szkolącym, trwającego co najmniej 4 lata, potwierdzonego zaświadczeniem lub dyplomem ukończenia szkolenia, zawierającym informację o liczbie godzin poszczególnych elementów szkolenia, b) psychoterapia lub doświadczenie własne, c) superwizja, d) staż; 2) ukończenia szkolenia z podstaw psychologii i medycyny mających zastosowanie w psychoterapii oraz zdanie egzaminu w tym zakresie albo uzyskanie zwolnienia z określonej części szkolenia lub egzaminu, na zasadach określonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów; 3) zdania egzaminu certyfikującego, zorganizowanego i przeprowadzonego przez akredytowany ośrodek egzaminacyjny.	Należy zmienić treść ust. 1 eliminując automatyzm uzyskania certyfikatu. Należy także określić, że wymienione w tym przepisie przesłanki muszą wystąpić łącznie. W zakresie pkt 1) należy skorelować z treścią art. 34 ust. 1 bowiem przepisy te podmiotowo odwołują się do szkolenia natomiast odmiennie regulują kryteria tego szkolenia. Należy odróżnić też w całym projekcie ustawy szkolenia "w psychoterapii" (np. doszkalające) od szkolenia, które ma prowadzić do certyfikacji i uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty – bowiem aktualne brzmienie może wywoływać wątpliwości interpretacyjne. pkt 2) - czy zakres ten nie powinien znaleźć się w ramach szkolenia podstawowego prowadzącego do uzyskania tytułu zawodowego – bowiem art. 54 ust. 2 pkt 5 i 6 tak stanowi. pkt 3) przeprowadzenie egzaminu certyfikującego powinno być w gestii właściwych organów samorządu nie zaś stowarzyszeń lub ich sekcji bez osobowości prawnej. Takie rozwiązanie zapewniałoby realne spełnienie kryterium niezależności w przeprowadzaniu egzaminów korzystnie wpływając na jakość tego procesu. Należy dookreślić nazwę szkolenia, które może uzyskać akredytację np. **podyplomowe szkolenie prowadzące do uzyskania prawa wykonywania zawodu**. Psychoterapeuci uczestniczą w wielu innych rodzajach szkoleń doszkalających, specjalistycznych i konieczne jest jednoznacznie wskazanie by uniknąc wątpliwości interpretacyjnych oraz uprzywilejowania podmiotów prowadzących szkolenie akredytowane wobec innych podmiotów prowadzących inne rodzaje szkoleń z zakresu psychoterapii, w zakresie działalności nieobjętej akredytacją. Ryzyko stworzenia wąskiej grupy firm szkolących i stowarzyszeń, które zdominują rynek obowiązkowego doskonalenia zawodowego. W konsekwencji może to doprowadzić do wzrostu cen psychoterapii.

Art. 11. 1.Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów informację o uzyskaniu przez psychoterapeutę każdego kolejnego certyfikatu wydanego przez akredytowany ośrodek egzaminacyjny. 2. Psychoterapeuta niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 6 miesięcy od otrzymania informacji o uzyskaniu uprawnień potwierdzonych certyfikatem, o którym mowa w ust. 1, składa wniosek o wpis do właściwej regionalnej rady psychoterapeutów z zastrzeżeniem ust. 3. 3. Jeżeli psychoterapeuta posiada certyfikaty przynależące do różnych podejść psychoterapeutycznych, określa, które z podejść psychoterapeutycznych są przez niego aktualnie stosowane.	
Art. 12. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów osobę, która posiada wykształcenie lub szkolenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli uznanie tego wykształcenia za równorzędne wynika z umów międzynarodowych lub prawa Unii Europejskiej, a w szczególności jeżeli uzyskany dyplom ukończenia studiów wyższych na podstawie odrębnych przepisów jest honorowany w Polsce i odpowiada tytułowi wymienionemu w art. 9 pkt 2 lub ukończone szkolenie jest porównywalne z wymaganiami art 9 pkt 3 oraz spełnia kryteria art. 9 pkt 1 i 4-9 .	
Art. 13. 1. Tymczasowe prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty powstaje z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. 2. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów osobę, która spełnia wymogi art. 9 pkt 1-2 i 4-9, oraz która: 1) ukończyła drugi rok szkolenia w akredytowanym przez samorząd podmiocie szkolącym albo ukończyła drugi rok szkolenia psychoterapeutycznego, o którym mowa w art. 180, rozpoczętego przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, albo ukończyła drugi rok szkolenia w ramach specjalizacji, o którym mowa w art. 9.pkt 3; 2) posiada zaświadczenie o kontynuowaniu szkolenia wraz z opinią kierownika merytorycznego szkolenia lub podmiotu szkolącego, wskazującą na możliwość wykonywania zawodu albo zaświadczenie o ukończeniu szkolenia, o którym mowa w pkt 1; 3) posiada zaświadczenie od superwizora o możliwości rozpoczęcia superwizji; 4) zdała egzamin z podstaw psychologii i medycyny, o którym mowa w art. 55 ust. 6 lub przysługuje jej zwolnienie z tego egzaminu na zasadach określonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów.	W ust. 2 pkt 1 i kolejnych przepisach należy sprecyzować o jakim szkoleniu jest mowa. Omawiany przepis dotyczy szkolenia, które ma prowadzić do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty a nie każdego szkolenia z zakresu psychoterapii. Uzyskanie statusu aplikanta (a raczej powinno być psychoterapeuty w trakcie szkolenia i oddzielnie psychoteraputy w trakcie certyfikacji) oparte jest na przesłance uznaniowej i niepodlegającej jakiejkolwiek ocenie a mianowicie od uzyskania „opinii kierownika merytorycznego podmiotu szkolącego, wskazującą na możliwość wykonywania zawodu". Może to tworzyć wątpliwe sytuacje, w kontekście wzajemnych zależności. Postuluje się więc wykreślenie opinii kierownika, bowiem sam fakt ukończenia 2 roku szkolenia (potwierdzającego pomyślną ocenę danej osoby) oraz zdanie egzaminów z podstaw psychologii i medycyny mających zastosowanie w psychoterapii powinien być wystarczający do przyznania tymczasowego prawa wykonywania zawodu, a podmiot szkolący w przypadku, gdy wiedza lub umiejętności osoby szkolącej nie pozwalają do przyznania mu tego prawa – powinien nie zaliczyć 1 lub 2 roku tego szkolenia. ust. 2 pkt 3) należy sprecyzować, iż osoba taka rozpoczęła proces superwizji a nie tylko możliwość rozpoczęcia. Przepisy projektu ustawy są niespójne w zakresie nazewnictwa, np. superwizji psychoterapii. Wskazany został, 10-letni(w praktyce wydłużający się do 12 lat i więcej pozostawania w procesie kształcenia),jest zbyt długim okresem na

2. Psychoterapeuta aplikant jest zobowiązany do stałego uczestniczenia w superwizji psychoterapii podczas wykonywania zawodu psychoterapeuty i zgłaszania tego faktu regionalnej radzie psychoterapeutów. 3. Psychoterapeuta aplikant jest zobowiązany raz w roku dostarczyć regionalnej radzie psychoterapeutów zaświadczenie o kontynuowaniu szkolenia oraz poinformować o uzyskaniu zaświadczenia o ukończeniu akredytowanego szkolenia. 4. Jeżeli psychoterapeuta aplikant, nie uzyskał certyfikatu psychoterapeuty lub tytułu specjalisty w dziedzinie psychoterapii lub psychoterapii dzieci i młodzieży w terminie 10 lat od dnia dokonania wpisu w Rejestrze Psychoterapeutów Aplikantów lub nie spełnia innych kryteriów i obowiązków określonych w niniejszym artykule, wpis ten jest wykreślany.	posiadanie uprawnienia do tymczasowego prawa wykonywania zawodu. Okres ten tworzy także pole do nadużyć w zakresie uzyskiwania przez osoby będące w trakcie szkolenia odpowiednich zaświadczeń umożliwiających im przystąpienie do egzaminu certyfikującego. Ośrodki szkoleniowe w przypadku, gdy dana osoba nie uzyskała jeszcze wymaganej wiedzy – powinny nie zaliczać roku a tym bardziej wydawać zaświadczenia o ukończeniu szkolenia. Postuluje się ograniczenie tego okresu do lat 5 z wyłączeniem okresu urlopu – jest to wystarczający czas na należyte przygotowanie się oraz uzyskanie certyfikatu a tym samym wpisu do rejestru. Należy rozważyć wydawanie dokumentu “prawo wykonywania zawodu”. W ust. 3 może być sytuacja że ktoś został usunięty lub zrezygnował ze szkoły w styczniu to do grudnia ma tymczasowe prawo wykonywania zawodu.
Art. 14. Wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów dokonuje na wniosek zainteresowanego regionalna rada psychoterapeutów właściwa dla miejsca wykonywania zawodu zainteresowanego	Uwaga w zakresie zasadności uwzględnienia podziału na psychoterapeutę, - psychoterapeutę w trakcie szkolenia, - psychoterapeutę w trakcie certyfikacji pozostaje aktualna.
Art. 15. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant jest obowiązany zawiadomić regionalną radę psychoterapeutów o podjęciu wykonywania zawodu, formie jego wykonywania, nazwie działalności gospodarczej lub spółki, o adresie miejsca wykonywania zawodu oraz podać adres do doręczeń. 2. Osoba wpisana do Rejestru Psychoterapeutów lub Psychoterapeutów Aplikantów jest obowiązana niezwłocznie zawiadomić regionalną radę psychoterapeutów o zmianie danych, o których mowa w ust. 1, nie później niż w terminie 30 dni od dnia zaistnienia okoliczności stanowiących podstawę zmiany wpisu. 3. Zmiana właściwości miejscowej regionalnej rady psychoterapeutów lub złożenie wniosku o wykreślenie z rejestru psychoterapeutów lub psychoterapeutów aplikantów, nie wpływa na kontynuowanie postępowania dyscyplinarnego lub zmianę właściwości regionalnego sądu koleżeńskiego, względem wszczętego wcześniej postępowania.	
Art. 16. Pisma w postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy doręcza się zgodnie z przepisami ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 572).	

Art. 17. 1. Rejestr Psychoterapeutów zawiera: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość: nazwę i numer dokumentu oraz kraj jego wydania; 3) obywatelstwo; 4) adres właściwy dla korespondencji; 5) formę wykonywania zawodu psychoterapeuty; 6) numer prawa do wykonywania zawodu; 7) numery certyfikatów psychoterapeuty i nazwę ośrodka egzaminacyjnego lub podmiotu wydającego lub informację dotyczącą posiadanej specjalizacji; 8) tytuły oraz numery dyplomów i zaświadczeń o ukończonych szkoleniach; 9) informację o aktualnej przynależności do podejść psychoterapeutycznych stosowanych przez psychoterapeutę, które zadeklarował zgodnie z trwającym lub ukończonym szkoleniem; 10) informację o ilości godzin i rodzaju doskonalenia zawodowego; 11) informację o posiadaniu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty w innym państwie niż Rzeczpospolita Polska; 12) datę rozpoczęcia wykonywania zawodu psychoterapeuty; 13) informację o zaprzestaniu wykonywania zawodu psychoterapeuty; 14) informację o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty; 15) informację o wygaśnięciu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty; 16) informację o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów; 17) datę i oznaczenie orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński; 18) informację o tymczasowym zawieszeniu wykonywania zawodu; 19) informację o prowadzeniu superwizji lub w pełnieniu funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią;	W celu zapewnienia transparentności i uniknięcia uznaniowości, proponuje się, aby maksymalna wysokość wszystkich opłat związanych z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty, takich jak: wpis do rejestru, zaświadczenia, opłaty za egzaminy. itd. Brak zapisów może prowadzić do nieadekwatności opłat w stosunku do rzeczywistych kosztów administracyjnych. W zakresie pkt 6 i 7 konieczne rozróżnienie między "numerem prawa wykonywania zawodu" a "numerami certyfikatów psychoterapeuty. Należy doprecyzować różnicę między tymi terminami. Ponadto, użycie liczby mnogiej w odniesieniu do "certyfikatów" w pkt. 7. Należy także ograniczyć możliwość uzyskania dostępu do wybranych informacji zawartych w rejestrze w trybie dostępu do informacji publicznych.

20) informację o karach dyscyplinarnych, w tym o ich rodzaju, datach wykonania i zatarcia kary. 2. Rejestr Psychoterapeutów jest jawny w zakresie następujących danych i informacji dotyczących psychoterapeuty: 1) imienia i nazwiska; 2) formy wykonywania zawodu psychoterapeuty; 3) numeru prawa do wykonywania zawodu; 4) numerów certyfikatów psychoterapeuty i nazw ośrodków egzaminacyjnych, które wydały certyfikaty; 5) tytuły oraz numery dyplomów i zaświadczeń o ukończonych szkoleniach; 6) informacji o aktualnie stosowanych podejściach psychoterapeutycznych. 3. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 13 - 19, Rejestr Psychoterapeutów jest jawny na wniosek podmiotów, które wykażą w tym interes prawny.	
Art. 18. 1.Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów zawiera dane, wymienione w art. 17 ust. 1 z wyjątkiem pkt 6-7, 11 a ponadto: 1) informację o czasowym prawie do wykonywania zawodu oraz termin do którego obowiązuje; 2) dane superwizora, który superwizuje pracę psychoterapeuty aplikanta; 3) dane podmiotu szkolącego, w którym szkoli się psychoterapeuta aplikant oraz termin złożenia ostatniego zaświadczenia o kontynuowaniu lub ukończeniu szkolenia; 4) informacje o uprawnieniach zawodowych nabytych za granicą. 2. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 oraz art. 17 ust. 2 pkt 1,2,5, 8 i 9 Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów jest jawny. 3. Jawna jest również informacja o przynależności psychoterapeuty aplikanta do podejścia, w którym się szkoli. 4. W zakresie informacji, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 13 - 19, Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów jest jawny na wniosek podmiotów, które wykażą w tym interes prawny.	
Art. 19. 1. Regionalna rada psychoterapeutów podejmuje uchwałę o dokonaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów, na wniosek zainteresowanego. 2. Wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów podlega jednorazowej opłacie, której wysokość i sposób uiszczania ustala Krajowa Rada Psychoterapeutów w drodze uchwały. 3. Szczegółowy wzór wniosku o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów określa Krajowa Rada Psychoterapeutów. 4. Do wniosku o wpis do Rejestru Psychoterapeutów, osoba ubiegająca się o wpis jest obowiązana dołączyć: 1) informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż 30 dni przed złożeniem wniosku; 2) potwierdzenie uiszczenia opłaty; 3) dokumenty potwierdzające spełnianie warunków uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, o których mowa w art. 9 pkt 3 lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów, o których mowa w art. 13; 5. Cudzoziemiec, ubiegający się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów zobowiązany jest dołączyć także: 1) dokument potwierdzający obywatelstwo tłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego oraz wskazanie dokumentu, na podstawie którego cudzoziemiec niebędący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej uzyskał prawo pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub innego dowodu potwierdzającego posiadanie przez cudzoziemca prawa pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jeżeli dotyczy;	

2) oryginał tłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego lub notarialnie poświadczoną kopię zaświadczenia wydanego przez właściwe organy państwa lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, stwierdzające, że zgodnie z prawem wykonuje w tym państwie zawód psychoterapeuty oraz że w chwili składania oświadczenia nie obowiązuje go zakaz wykonywania zawodu psychoterapeuty, nawet tymczasowy; 3) zaświadczenie o wykonywaniu zawodu psychoterapeuty przez co najmniej rok w okresie ostatnich dwóch lat albo dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe, w przypadku gdy zawód psychoterapeuty nie jest regulowany w państwie siedziby lub miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis; 4) oryginały tłumaczone na język polski przez tłumacza przysięgłego lub notarialnie poświadczoną kopię dokumentów potwierdzających kwalifikacje do wykonywania zawodu psychoterapeuty, tłumaczonych na język polski; 5) pisemne oświadczenie o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych oraz prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty w danym państwie. 6. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 5 pkt 5, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń z art. 233 § 6 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. z 2024 r., poz. 17, 1228, 1907, 1965). Składający oświadczenie jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych oświadczeń. 7. W przypadku uzasadnionych wątpliwości dotyczących autentyczności zaświadczenia, dyplomów, świadectw lub innych dokumentów wydanych przez odpowiednie władze lub organizacje państwa lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym Krajowa, Izba Psychoterapeutów może zwrócić się do odpowiednich władz lub organizacji tego państwa o potwierdzenie autentyczności dyplomów, świadectw lub innych dokumentów wydanych przez to państwo oraz o poświadczenie, że psychoterapeuta zamierzający wykonywać zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uzyskał wykształcenie zgodne z przepisami obowiązującymi w tym państwie.	
Art. 20. 1. Regionalna rada psychoterapeutów podejmuje uchwałę o dokonaniu lub odmowie dokonania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów w terminie 30 dni od złożenia wniosku przez wnioskodawcę. 2. W przypadku stwierdzenia, że wniosek zawiera braki formalne, regionalna rada psychoterapeutów wzywa wnioskodawcę do ich uzupełnienia w terminie 30 dni. 3. Jeżeli wnioskodawca nie uzupełni braków w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia, wniosek o wpis do Rejestru Psychoterapeutów lub Psychoterapeutów Aplikantów nie podlega rozpatrzeniu. Nie stanowi to jednak przeszkody do ponownego złożenia wniosku o wpis do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. 4. Od uchwały o odmowie dokonania wpisu, o której mowa w ust. 1 wnioskodawcy przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów w terminie 30 dni od daty doręczenia wnioskodawcy uchwały. 5. Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o utrzymaniu w mocy decyzji regionalnej rady psychoterapeutów lub o jej zmianie, bądź uchyleniu dokonania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów w terminie 30 dni od daty wpływu odwołania, o którym mowa w ust. 4. 6. Od decyzji Krajowej Rady Psychoterapeutów w terminie 30 dni zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r., poz. 935, 1685). 7. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 1, wnioskodawcy przysługuje prawo do wniesienia ponaglenia do Krajowej Rady Psychoterapeutów. 8. Krajowa Rada Psychoterapeutów w terminie 7 dni wydaje postanowienie, w którym wskazuje czy regionalna rada psychoterapeutów dopuściła się bezczynności, a w sytuacji stwierdzenia bezczynności zobowiązuje regionalną radę psychoterapeutów do załatwienia sprawy w wyznaczonym terminie. Krajowa Rada Psychoterapeutów stwierdzając bezczynność regionalnej rady psychoterapeutów zarządza wyjaśnienie przyczyn bezczynności a w razie potrzeby zarządza podjęcie środków zapobiegających bezczynności w przyszłości. 9. W przypadku niedotrzymania terminu, o którym mowa w ust. 5 i 8 wnioskodawcy przysługuje skarga na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi.	
Art. 21. Regionalna rada psychoterapeutów na wniosek osoby wpisanej do rejestru, wydaje wypis skrócony lub pełnym w zakresie dotyczącym tej osoby. Za wydanie wypisu nie pobiera się opłat.	
Art. 22. Krajowa Rada Psychoterapeutów w drodze uchwały określa szczegółowe zasady prowadzenia rejestrów wymienionych w ustawie.	To nie powinna być kompetencja Rady tylko powinno być zgodne z innymi przepisami. Do rozporządzenia ministra właściwego. Dodatkowo uwaga dotycząca konieczności wydawania dokumentu “prawo wykonywania zawodu” pozostaje aktualna.
Art. 23. 1. Organy prowadzące rejestry, wymienione w ustawie prostują z urzędu wpisy zawierające oczywiste błędy lub niezgodności ze stanem faktycznym. 2. Regionalne rady psychoterapeutów z urzędu usuwają wpisy o ukaraniu psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów po zatarciu skazania.	

Art. 24. 1. Możliwość posługiwania się tytułem psychoterapeuty powstaje z chwilą wpisu do Rejestru Psychoterapeutów. Przewiduje się możliwość wystawienia zaświadczenia o prawie do wykonywania zawodu do czasu wydania przez właściwą radę regionalną dyplomu, poświadczającego prawo do wykonywania zawodu. 2. Właściwy Minister po zasięgnięciu opinii odpowiedniej Krajowej Rady, określa w drodze rozporządzenia wzór dyplomu poświadczającego prawo do wykonywania zawodu.	
Art. 25. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant ma prawo kształcić się i być egzaminowany w ramach standardów zawodowych wybranego przez siebie podejścia psychoterapeutycznego. 2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant ma prawo do rozpatrywania jego sprawy przed sądem koleżeńskim, orzekającym w składzie złożonym z psychoterapeutów, należących do podejścia psychoterapeutycznego, które reprezentuje za wyjątkiem spraw, o których mowa w art. 106 ust. 4 pkt 3.	
Art. 26. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant wykonują swój zawód z należytą starannością, z poszanowaniem godności i intymności osoby korzystającej z psychoterapii, zgodnie ze wskazaniami aktualnej wiedzy, normami etycznymi i standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego, które reprezentuje. 2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant nie narzucają osobie korzystającej z psychoterapii własnego paradygmatu światopoglądowego oraz zachowują neutralną postawę wobec cech indywidualnych, kontekstu kulturowego, społecznego, etnicznego, rodzinnego, relacyjnego i seksualnego, religijnego, preferencji oraz systemu wartości osoby korzystającej z psychoterapii. 3. Przy wykonywaniu zawodu psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant stosuje te metody psychoterapii i podejścia psychoterapeutyczne, w których uzyskał udokumentowaną wiedzę i umiejętności. 4. Obowiązkiem psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta jest doskonalenie zawodowe mające na celu pogłębianie i aktualizowanie swojej wiedzy oraz umiejętności zawodowych z zakresu psychoterapii, a także z innych zakresów związanych z prowadzeniem psychoterapii, na zasadach określonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów, ze szczególnym uwzględnieniem podejścia psychoterapeutycznego stosowanego przez psychoterapeutę.	Wyklucza sytuacje, kiedy ktoś ma umiejętności, ale nie udokumentowane. Osób w takiej sytuacji są w Polsce setki, np. osoby posiadające certyfikaty psychoterapeuty i superwizora w trybie uznaniowym, osoby, które odbyły szkolenia i warsztaty przed laty.
Art. 27. Psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant informuje osobę korzystającą z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego o planowanych działaniach, zakresie, warunkach i celu psychoterapii, wynagrodzeniu oraz standardach zawodowych prowadzenia psychoterapii.	

Art. 28. 1. Psychoterapeuta wykonuje czynności zawodowe w bezpośrednim kontakcie lub z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności. 2. Psychoterapia może być prowadzona z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności, jeśli jest to zgodne z dobrem osoby korzystającej z psychoterapii i zasadami stosowanego podejścia psychoterapeutycznego. 3. Prowadzenie procesu psychoterapii w formie zdalnej, utrwalanie, wykorzystywanie w celach dydaktycznych i naukowych materiałów pochodzących z procesu psychoterapii lub superwizji umożliwiających rozpoznanie uczestników wymaga zgody osób, których to dotyczy.	Powinno być: **"wyraźnej i świadomej zgody"**. Wykładnia a contrario wskazywałaby że prowadzenie psychoterapii stacjonarnie nie wymaga zgody. Art. 29 implikuje to, że wystarczy jeden przedstawiciel. To może być niezgodne z art. 93 KRiO. Poza tym **zgoda musi być wyraźna i świadom**a. Bliska osoba biorąca udział też powinna wyrazić zgodę.
Art. 29. 1. Psychoterapeuta może prowadzić psychoterapię jedynie za zgodą osoby korzystającej z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego. 2. W przypadku prowadzenia psychoterapii osoby małoletniej, która ukończyła 16 lat do jej podjęcia wymagane jest uzyskanie także jej zgody. 3. Jeżeli zachodzi taka potrzeba, osoba korzystająca z psychoterapii może wyrazić zgodę na włączenie do procesu psychoterapii innej osoby, w szczególności osoby bliskiej. 4. Jeżeli w trakcie psychoterapii wskazane jest podjęcie współpracy z innym podmiotem lub specjalistą, psychoterapeuta po uzyskaniu zgody osoby korzystającej z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego, jest uprawniony do jej nawiązania. 5. W przypadku, w którym przedstawiciel ustawowy małoletniego, który ukończył 16 lat, wyrażającego zgodę na prowadzenie psychoterapii, nie wyraża zgody, o której mowa w ust. 1, zgodę na przyjęcie na psychoterapii wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. 6. Osoba małoletnia, która ukończyła 16 lat, której dotychczasowe zachowanie wskazuje na to, że z powodu zaburzeń psychicznych zagraża bezpośrednio swojemu życiu lub zdrowiu albo życiu lub zdrowiu innych osób, może być przyjęta na psychoterapię bez zgody jej przedstawiciela ustawowego.	Zapis nie respektuje praw osób małoletnich i ubezwłasnowolnionych do wyrażenia zgody oraz opinii na temat prowadzonej psychoterapii. ust. 4 może powodować konflikt z obowiązkiem zachowania tajemnicy.

7. Psychoterapeuta ma obowiązek poinformować o rozpoczęciu psychoterapii w trybie wskazanym w ust. 6 sąd opiekuńczy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. 8. Na podstawie otrzymanego zawiadomienia sąd opiekuńczy, o którym mowa w ust. 7, wszczyna postępowanie dotyczące rozstrzygnięcia w sprawie kontynuacji psychoterapii bez zgody przedstawiciela ustawowego. 9. Psychoterapię można świadczyć bez zgody osoby korzystającej z psychoterapii w sytuacjach określonych przepisami kodeksu karnego, ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeksu postępowania karnego (Dz. U. z 2025 r., poz. 46), oraz w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r.[, poz. 917).]	
Art. 30. 1. Psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant może odmówić przyjęcia osoby do psychoterapii lub przerwać trwającą psychoterapię, w szczególności jeżeli przyjęcie lub jej dalsze prowadzenie byłoby niecelowe ze względu na dobro osoby korzystającej z psychoterapii lub istnieją uzasadnione wątpliwości co do możliwości osiągnięcia celu psychoterapii. 2. Jeżeli zaistnieją okoliczności, o których mowa w ust. 1, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant udziela takiej osobie informacji o możliwości uzyskania odpowiedniej formy profesjonalnego wsparcia.	Każde przerwanie na tej podstawie może się zakończyć pozwem o brak należytej staranności.
Art. 31. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z osobą korzystającą z psychoterapii, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty. 2. Superwizor oraz osoby uczestniczące w superwizji grupowej mają obowiązek zachować informacje dotyczące prezentowanego procesu psychoterapeutycznego w tajemnicy. Materiał przygotowany do superwizji musi zostać zapisany w taki sposób, aby nie można było zidentyfikować osoby, której dotyczy, z zastrzeżeniem art. 28 ust. 3. 3. Jeżeli w wykonywaniu czynności zawodowych przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta uczestniczą inne osoby, obowiązki wynikające z tego artykułu stosuje się odpowiednio do tych osób.	Dodać. że w szczególności dokumentacji, faktów podanych przez osobę, też dotyczących innych osób lub podmiotów oraz własnych wniosków i hipotez. W kontekście ochrony danych osobowych, szczególną uwagę należy zwrócić na tzw. **dane pośrednie**. W praktyce psychoterapii może to być wyzwaniem, ponieważ nawet pozornie neutralne informacje mogą, w określonym kontekście, ujawniać tożsamość osoby lub osób trzecich. W ust. 7 pkt. 1 tylko w zakresie niezbędnym do zapobieżenia szkodzie. Aktualna treść pkt. 3 może **tworzyć pole do nadużyć** np. w postępowaniu spadkowym po śmierci osoby korzystającej z psychoterapii. Zapisy nie rozstrzygają też wątpliwości dotyczących stosowania art. 240

4. W dokumentacji dotyczącej badań lub przebiegu psychoterapii osoby, wobec której podjęto czynności wynikające z niniejszej ustawy, nie utrwala się oświadczeń obejmujących przyznanie się do popełnienia czynu zabronionego pod groźbą kary. 5. Nie wolno przesłuchiwać osób obowiązanych do zachowania tajemnicy, jako świadków na okoliczność wypowiedzi osoby, wobec której podjęto czynności wynikające z niniejszej ustawy, co do popełnienia przez nią czynu zabronionego pod groźbą kary. 6. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie jest ograniczony w czasie. 7. Przepisu ust. 1-4 nie stosuje się jeżeli: 1) istnieje poważne zagrożenie dla życia i zdrowia osoby korzystającej z psychoterapii lub dla życia i zdrowia innych osób; 2) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji związanych z prowadzeniem psychoterapii o osobie korzystającej z psychoterapii innym osobom wykonującym zawód psychoterapeuty lub zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń; 3) podjęte zostaje dochodzenie roszczeń przez bliskich, po śmierci osoby korzystającej z psychoterapii, po zwolnieniu z tajemnicy zawodowej przez sąd; 4) psychoterapeuta stał się niezdolny do wykonywania swoich obowiązków i zachodzi konieczność objęcia osób korzystających z psychoterapii dalszą opieką psychoterapeutyczną przez innego psychoterapeutę; przekazaniu ulegają dane niezbędne do nawiązania kontaktu z osobą korzystającą z psychoterapii; 5) osoba korzystająca z psychoterapii lub jej przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy zawodowej przez psychoterapeutę po uprzednim poinformowaniu tych osób o skutkach ujawnienia tajemnicy zawodowej niekorzystnych dla tej osoby, lub tak stanowią odrębne przepisy. 8. W przypadkach, o których mowa w ust. 7, jeżeli psychoterapia dotyczyła większej liczby osób, w szczególności w przypadku terapii par, rodzinnej lub grupowej, psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek	Kodeksu karnego, przewidującego odpowiedzialność karną za niezawiadomienie o przestępstwie. **Zmiana na podstawie art. 11 Projektu 2.0 Polskiej Rady Psychoterapii udostępnionego Parlamentarnemu zespołowi ds. ustawowego uregulowania zawodu psychoterapeuty**: “Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej przez psychoterapeutę nie może zostać ograniczony w czasie. Psychoterapeuta nie może zostać zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej dotyczącej faktów, o których dowiedział się, świadcząc usługi psychoterapii, chyba że uzyskał uprzednią wyraźną zgodę osoby korzystającej z psychoterapii lub jej przedstawiciela ustawowego, po uprzednim poinformowaniu tych osób o niekorzystnych skutkach ujawnienia tajemnicy zawodowej dla tej osoby, w tym prowadzonego procesu psychoterapeutycznego. 4. Psychoterapeuta obowiązany jest zabezpieczyć informacje objęte tajemnicą zawodową w sposób adekwatny do rodzaju, charakteru i skali swojej działalności, otoczenia oraz rodzaju informacji stanowiących tajemnicę zawodową i ryzyka ich ujawnienia (czynniki ryzyka). 5. Dostęp do informacji stanowiących tajemnicę zawodową powinien być ograniczony do osób świadczących usługi psychoterapii lub osób współpracujących z psychoterapeutą przy jej świadczeniu. Przed dopuszczeniem osób współpracujących z psychoterapeutą do wykonywania czynności związanych ze świadczeniem usług psychoterapii, psychoterapeuta powinien uzyskać ich zobowiązanie na piśmie, a w szczególnym przypadku w formie dokumentowej, do przestrzegania obowiązku zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, o których dowiedziały się w związku z wykonywaniem tych czynności, chyba że obowiązek zachowania tajemnicy ciąży na nich z mocy przepisów prawa w zakresie odpowiadającym tajemnicy zawodowej psychoterapeuty.

zachowania w tajemnicy informacji dotyczących innych uczestników psychoterapii niż osoba, co do której zastosowano ust. 7.	
Art. 32. 1. Psychoterapeuta oraz psychoterapeuta aplikant podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych. 2. Obowiązek ubezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, nie dotyczy psychoterapeutów niewykonujących czynnie zawodu. 3. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychoterapeutów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.	

Rozdział III Przetwarzanie danych osobowych art. 33

Art. 33. 1. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant prowadzi dokumentację i zbiera dane osobowe w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu psychoterapeuty. 2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant jest obowiązany przechowywać dokumentację, o której mowa w ust. 1, przez okres 5 lat od zakończenia psychoterapii, z zastrzeżeniem przepisów dotyczących okresów przechowywania dokumentacji, w ramach wykonywania świadczeń opieki zdrowotnej w podmiotach wykonujących działalność leczniczą. 3. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji, o której mowa w ust. 1.	Wyraźnie dodać podstawę do przetwarzania danych wrażliwych inną niż zgoda wskazana w art. 9 ust.1 lit. a RODO. Por. art. 13 Projektu 2.0 Polskiej Rady Psychoterapii. **Dodatkowo uwzględnić nowe technologie wykorzystywane w psychoterapii.** Brak tych regulacji w ustawie może prowadzić do błędów w postępowaniu, naruszenia prywatności osoby korzystającej z psychoterapii czy stworzyć pole do nadużyć i sporów, w tym czerpania zysków przez podmioty trzecie. Ponadto możliwe są sprawy karne związane z przetwarzaniem danych wrażliwych bez odpowiedniej podstawy lub wykorzystaniem informacji. Konieczne obszary regulacji: a. Sztuczna Inteligencja *i. Informacja* *ii. Świadoma zgoda* *iii. Odpowiedzialność za użycie narzędzia* *iv. Zakaz przekazywania danych z sesji do trenowania algorytmów* *v. Wykorzystanie otwartych LLM jak Chat GPT* b. Aplikacje terapeutyczne *i. Zakaz zastępowania psychoterapeuty* *ii. Korzystanie wyłącznie z wyrobów medycznych* c. Psychoterapia w formie zdalnej *i.* Prywatność *ii. Cyberbezpieczeństwo* iii. *Dostęp osoby korzystającej z psychoterapii* *iv. Dostęp dla innych podmiotów w tym superwizja psychoterapii i certyfikacja*

Rozdział IV Szkolenie psychoterapeutów i aplikantów (też egzaminy wstępne, egzaminy certyfikujące, akredytacje dla stowarzyszeń, szkoleń i ośrodków stażowych, doskonalenie zawodowe, itd.) art. 34–73

Art. 34. 1. Szkolenie akredytowane prowadzące do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty mogą prowadzić podmioty szkolące, które uzyskały akredytację do prowadzenia takiego szkolenia i zostały wpisane do Rejestru Podmiotów Szkolących. 2. Krajowa Rada Psychoterapeutów ma obowiązek wydania akredytacji na prowadzenie działalności w przedmiocie prowadzenia szkolenia w zakresie psychoterapii i wpisania do Rejestru Podmiotów Szkolących, podmiot który łącznie spełnia następujące warunki: 1) zapewnia kadrę dydaktyczną, która daje rękojmię prowadzenia zajęć na wysokim poziomie merytorycznym i etycznym, złożoną z: a) co najmniej 3 superwizorów tworzących radę programową, b) psychoterapeutów lub superwizorów w ilości odpowiadającej liczebności uczestników szkolenia akredytowanego; 2) zapewnia uczestnikom szkolenia możliwość uczestniczenia w zajęciach uzupełniających z psychologii i medycyny organizowanych przez samorząd lub w ramach podmiotu szkolącego; 3) posiada program szkolenia, który uzyskał pozytywną opinię komisji ekspertów, składającej się z przedstawicieli ośrodka egzaminacyjnego, w którym absolwenci podmiotu szkolącego będą zdawali egzaminy. Komisja ekspertów ma obowiązek wysłuchania przedstawiciela podmiotu ubiegającego się o akredytację;	Samorząd w procesie akredytacji i szkolenia pełni raczej rolę służebną względem stowarzyszeń lub sekcji bez osobowości prawnej. Podobnie w przypadku certyfikacji, gdzie psychoterapeuta nie ma możliwości odwołania do samorządu od decyzji podmiotu spoza samorządu. Projekt nie przewiduje skutecznych mechanizmów zapobiegających naruszeniom pluralizmu certyfikacji. Stowarzyszenia powinny pełnić rolę pomocniczą, doradczą aniżeli decyzyjną lub wiodącą w ww. zakresach. Należy również zwrócić uwagę na potencjalne ryzyko koncentracji władzy w rękach wąskich grup, takich jak Krajowa Rada Psychoterapeutów (KRP), wybrane podmioty niebędące członkami samorządu zawodowego oraz osoby z nimi powiązane, np. stowarzyszenia i sekcje bez osobowości prawnej i wskazani przez nie superwizorzy. Planowane utworzenie jedynie czterech izb regionalnych może sprzyjać powstawaniu struktur o charakterze holdingów, co może prowadzić do nadmiernej centralizacji decyzji w rękach jedynie kilku stowarzyszeń (ośrodków egzaminujących)i ograniczenia reprezentatywności. W celu przeciwdziałania takim zagrożeniom, istotne jest wprowadzenie mechanizmów zapewniających transparentność procesów decyzyjnych oraz równy dostęp do rynku szkoleniowego dla wszystkich podmiotów spełniających określone kryteria. Uwagi koncepcyjne do rożnych Komisji Ekspertów zostały przedstawione w

4) posiada opracowany system weryfikacji kandydatów do szkolenia oraz monitorowania kształcenia i oceny psychoterapeutów aplikantów; 5) posiada wewnętrzny system oceny jakości kształcenia; 6) posiada regulacje antymobbingowe; 7) prowadzi dokumentację, zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Psychoterapeutów; 8) zapewnia warunki lokalowe i socjalne do prowadzenia zajęć; 9) podmiotem szkolącym nie może być podmiot wpisany do rejestru ośrodków egzaminacyjnych; 10) podmiot szkolący może uzyskać wpis do rejestru więcej niż jednego programu szkoleniowego; 11) podmiot szkolący może prowadzić inną działalność edukacyjną w zakresie psychoterapii niż wymienioną w ust. 1, nie wymagającą akredytacji, w tym prowadzenie seminariów, wykładów, konferencji, sympozjów oraz szkoleń w zakresie psychoterapii, w tym dla osób, które uzyskały już prawo wykonywania zawodu. 3. Rada programowa, o której mowa w ust. 2 pkt 1 lit. a wybiera ze swojego grona przynajmniej jednego koordynatora merytorycznego szkolenia akredytowanego.	dalszej części. Fakt, że to superwizorzy z ośrodka egzaminacyjnego (tzn. stowarzyszeń i ich sekcji bez osobowości prawnej) oceniają programy szkolenia i podmioty szkolące, rodzi pytania o neutralność i przejrzystość tego procesu. Biorąc pod uwagę konieczność uzyskania pozytywnej opinii budzi poważne wątpliwości co do faktycznego nadzoru samorządu nad procesem akredytacji i reglamentacji dostępu do rosnącego rynku szkoleń. Projektowane rozwiązania powinny gwarantować, że akredytacja szkoleń prowadzących do prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty i certyfikacja psychoterapeutów i superwizorów psychoterapii będą przeprowadzane pod faktycznym nadzorem samorządu, w sposób obiektywny i bezstronny, minimalizując ryzyko faworyzowania określonych grup czy firm z nimi powiązanych. W kontekście pkt. 11 - należy zagwarantować możliwość prowadzenia szkoleń psychoterapeutycznych innych niż szkolenia certyfikujące wszystkim psychoterapeutom posiadającym prawo wykonywania zawodu (inna działalność edukacyjna), a nie tylko podmiotom akredytowanym czy też wybranym stowarzyszeniom i sekcjom (OE) - ryzyko dyskryminacji i naruszenia zasad swobody prowadzenia działalności i konkurencji. Należy też zagwarantować powstanie co najmniej 10 izb regionalnych o szerokich kompetencjach, by ograniczyć ryzyko skupienia władzy w rękach 10-osobowej KRP i 40-osobowego KZP, jak przewidziano w uzasadnieniu. Nazwa rejestru podmiotów szkolących, może tworzyć mylne wrażenie, iż tylko podmioty w nim ujęte mogą szkolić w zakresie psychoterapii a przecież akredytacja obejmuje jedynie program szkolenia przygotowującego do zawodu psychoterapeuty. Inne rodzaje szkolenia nie podlegają akredytacji. Należy zmienić nazwę na „Lista akredytowanych programów prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty”.

	W Projekcie 2.0 przekazanym do Parlamentarnego zespołu zaproponowano bardziej przejrzyste zasady - por. Rozdział 8 Akredytacja w zakresie szkoleń przygotowujących do zawodu psychoterapeuty.
Art. 35. 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o dokonaniu wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących w terminie 4 miesięcy od dnia złożenia wniosku. 2. W przypadku stwierdzenia, że wniosek zawiera braki formalne, Krajowa Rada Psychoterapeutów wzywa do ich uzupełnienia w terminie 30 dni od dnia jego złożenia przez wnioskujący podmiot. 3. Jeżeli wnioskujący podmiot nie uzupełni braków w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania do uzupełnienia, wniosek o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących nie podlega rozpatrzeniu. Nie stanowi to jednak przeszkody do ponownego złożenia wniosku o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących. 4. Uchwała Krajowej Rady Psychoterapeutów, o której mowa w ust. 1, zawiera uzasadnienie wskazujące na przyczyny uwzględnienia lub oddalenia wniosku. 5. Od uchwały Krajowej Rady Psychoterapeutów, przysługuje wniosek o ponowne rozpatrzenie. Wniosek należy złożyć w terminie 30 dni od dnia otrzymania uchwały. 6. Od ponownej uchwały Krajowej rady Psychoterapeutów, w terminie 30 dni od jej otrzymania, przysługuje skarga do sądu administracyjnego właściwego dla siedziby wnioskującego, na zasadach określonych w ustawie 7. W sytuacji niepodjęcia uchwały przez Krajowej Radę Psychoterapeutów w terminie 4 miesięcy od daty złożenia wniosku, zainteresowanemu podmiotowi służy skarga do sądu administracyjnego właściwego dla siedziby wnioskującego, na zasadach określonych w ustawie z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2024 r., poz. 935, 1685).	

Art. 36. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 35 zawiera: 1) nazwę podmiotu szkolącego, 2) forma prowadzenia działalności, 3) dane teleadresowe, 4) numer NIP lub KRS, 5) dane osobowe członków rady programowej, 6) oświadczenie o zapewnieniu odpowiedniej kadry dydaktycznej, 7) informację o ośrodku lub ośrodkach egzaminacyjnych, które będą przeprowadzać egzamin dla absolwentów akredytowanego szkolenia, 2. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, dołącza się również: a) zakres i program merytoryczny szkolenia, b) zasady naboru kandydatów, c) opis systemu weryfikacji kandydatów do szkolenia, d) opis sposobu monitorowania kształcenia i oceny psychoterapeutów aplikantów, e) opis wewnętrznego systemu oceny jakości kształcenia, f) regulacje antymobbingowe, g) opis warunków lokalowych i socjalnych. 2. Wraz z wnioskiem o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących, wnioskujący podmiot składa oświadczenie: „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o wpis do rejestru podmiotów szkolących są kompletne i zgodne z prawdą. Znane mi są warunki wykonywania działalności w zakresie szkolenia psychoterapeutów określone w ustawie o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym”. 3. Za złożenie wniosku o wpis do Rejestru Podmiotów Szkolących Krajowa Rada Psychoterapeutów pobiera opłatę w wysokości określonej w uchwale, która stanowi przychód Krajowej Rady Psychoterapeutów.	dodać pkt 2.h procedurę skarg i odwołań dla kandydatów i uczestników szkolenia podlegającego akredytacji ust. 3 zawiera niejasne kryterium. Powinno być to określone względem wielkości minimalnego wynagrodzenia.
Art. 37. 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów wydając akredytację do szkolenia prowadzonego przez podmiot szkolący, określa w jakim ośrodku	Nie określono wskaźników dla decyzji KRP do jakiego podejścia należy dany podmiot szkolący. Nie ma uzasadnienia dla rozwiązania w którym KRP ma podejmować decyzję pod jaki ośrodek egzaminacyjny podlega dany podmiot

egzaminacyjnym absolwenci tego szkolenia mogą zdawać egzamin certyfikujący oraz do jakiego podejścia przynależą. 2. Informacje, o których mowa w ust. 1 umieszczane są w rejestrze.	a jego absolwenci muszą w tym konkretnym stowarzyszeniu lub sekcji przystąpić do egzaminu certyfikującego, przy jednoczesnym określeniu standardów dla danego podejścia psychoterapeutycznego oraz przypisania ośrodków egzaminujących do konkretnych grup i podgrup podejść. Rejestr ośrodków egzaminacyjnych winien zawierać jedynie informacje w jakim zakresie grup podejść lub konkretnych podejść dany ośrodek przeprowadza egzaminy certyfikujący.
Art. 38. Podmiot szkolący może wykonywać swoją działalność w formie: 1) działalności gospodarczej; 2) spółki cywilnej; 3) spółek prawa handlowego; 4) stowarzyszenia; 5) fundacji; 6) uczelni wyższej; 7) instytutu badawczego.	
Art. 39. 1. Rejestr Podmiotów Szkolących jest jawny. Ujawnione do publicznej wiadomości są: 1) nazwa podmiotu szkolącego, 2) dane teleadresowe, 3) numer NIP lub KRS, 4) informacja, które ośrodki egzaminacyjne honorują dyplom wydawany przez podmiot szkolący oraz w jakim podejściu prowadzone jest szkolenie. 2. Podmiot szkolący zobowiązany jest informować Krajową Radę Psychoterapii o zmianie następujących danych: 1) nazwy podmiotu, 2) adresu siedziby i miejsca wykonywania kształcenia, 3) danych kontaktowych, 4) formy organizacyjno-prawnej, 5) numeru KRS lub NIP, 6) programu kształcenia, 7) szczegółowej formy naboru i monitorowania kształcenia psychoterapeutów aplikantów, 8) szczegółowych danych członków rady programowej.	W zakresie ust. 1 pkt 4 – należy sprecyzować i zmienić brzmienie przepisu. Słowo “honorują” pozostawia decyzję o uznawaniu danego szkolenia ośrodkowi egzaminacyjnemu podczas gdy ośrodek egzaminacyjny powinien mieć obowiązek przeprowadzenia egzaminu dla osoby przeszkolonej w danym podejściu (a nie w danym podmiocie przypisanym na stałe do konkretnego stowarzyszenia lub sekcji!). Ryzyko powstawania zamkniętego kręgu. Należy uzupełnić ust 2 o obowiązek informowania o zmianach w programie szkolenia oraz kadrze która ma to szkolenie prowadzić a także o obowiązku informowania o zmianie procedur związanych z rozpatrywaniem skarg lub odwołań kandydatów lub osób będących w trakcie szkolenia. W ust. 2 pkt 5 taka informacja jest niewystarczająca. Nie należy mówić o zmianie KRS lub NIP ale o zmianie podmiotowej, np. na skutek sukcesji praw w wyniku połączenia, podziału, fuzji na skutek której inny podmiot przejmie składniki lub działalność szkoleniową. Jest to zbyt duże uproszczenie, które będzie powodowało wątpliwości interpretacyjne. np zmiana podmiotu może

3. Jeżeli zaistnieje zmiana, o której mowa w ust. 2 pkt 5, Krajowa Rada Psychoterapeutów może wydać zgodę na przeniesienie akredytacji na inny właściwy podmiot.	prowadzić do zmiany uniemożliwiającej spełnienie kryteriów akredytacji i taka informacja nie będzie ujawniona. Podmiotowość ma też znaczenie w procesie przyznawania akredytacji – bowiem jest ona przydzielana na konkretny podmiot spełniający wymagania ustawy i ten podmiot jest wpisywany do rejestru. Gdyby zatem zostały wprowadzone zmiany podmiotowe (np. na skutek podziału) to nowy podmiot tych kryteriów mógłby nie spełnić (np. w zakresie kryterium pomieszczeń). W związku z tym należy rozważyć zasadność prowadzenia Rejestru akredytowanych programów prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty.
Art. 40 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów ma prawo kontroli podmiotu szkolącego akredytowanego do prowadzenia szkolenia z wymogami niniejszej ustawy, w szczególności w zakresie: 1) zgodności podanych danych ze stanem faktycznym, 2) spełnienia warunków wymienionych w art. 34, 3) prawidłowości prowadzonej dokumentacji dotyczącej przebiegu kształcenia, 4) zapewnienia odpowiedniej jakości kształcenia. 2. Krajowa Rada Psychoterapeutów zawiadamia podmiot o zamiarze przeprowadzenia kontroli najpóźniej 14 dni przed planowaną kontrolą. 3. Kontrola jest przeprowadzana przez osoby upoważnione przez Krajową Radę Psychoterapeutów. Komisja przeprowadzająca kontrolę składa się z osób reprezentujących ośrodek lub ośrodki egzaminacyjne dla danego podmiotu szkolącego. Do osób przeprowadzających kontrolę stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego. 4. Osoby, o których mowa w ust. 3, wykonując czynności kontrolne, za okazaniem upoważnienia, mają prawo:	Pominięto kompetencje rad regionalnych w procesie szkolenia i kontroli – a to byłoby korzystne dla nadzoru nad szkoleniami. W ust. 3 nie powinny znajdować się osoby z podmiotu kontrolowanego. Komisja powinna być niezależna i to samorząd nie ośrodki (stowarzyszenia w tym sekcje) powinien być legitymowany do prowadzenia takich kontroli. Pozwoli to na ograniczenie ryzyka tworzenia „monopoli”, bowiem to de facto firmy szkoleniowe są zależne od ośrodków egzaminujących, ale podmioty szkolące też wpływają na działalność ośrodków egzaminujących w zakresie przychodów z certyfikacji. W związku z istniejącym niesnaskami w środowisku proponowany system może prowadzić do nadużyć. W ust. 3 powinna być uregulowana wprost kwestia np. że wspólnicy spółki kapitałowej też muszą podlegać wyłączeniu. Osoby znajdujące się w komisji powinny mieć także nałożony obowiązek zgłoszenia „konfliktu interesów” i wyłączenia się z udziału w rozstrzyganiu takich spraw. Należy również przewidzieć sankcje za niedopełnienie tego obowiązku. W zakresie ust. 5 należy uwzględnić obok kierownika merytorycznego także o „osobę uprawnioną do reprezentacji podmiotu szkolącego”

1) wstępu do pomieszczeń dydaktycznych, z wyłączeniem pomieszczeń, w których prowadzone są zajęcia dotyczące doświadczenia własnego lub superwizji; 2) udziału w zajęciach w charakterze obserwatora, z wyłączeniem zajęć dotyczących doświadczenia własnego i superwizji; 3) wglądu do prowadzonej przez organizatora kształcenia dokumentacji przebiegu kształcenia z wyjątkiem dokumentacji dotyczącej doświadczenia własnego lub superwizji uczestników; 4) żądania od organizatora kształcenia ustnych i pisemnych wyjaśnień; 5) badania opinii uczestników kształcenia i kadry dydaktycznej. 5. Z przeprowadzonych czynności kontrolnych sporządza się protokół, który powinien zawierać: 1) nazwę i adres siedziby podmiotu szkolącego; 2) miejsce odbywania kształcenia; 3) datę rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych; 4) imiona i nazwiska osób wykonujących te czynności; 5) opis stanu faktycznego; 6) stwierdzone nieprawidłowości; 7) wnioski osób wykonujących czynności kontrolne; 8) datę i miejsce sporządzenia protokołu; 9) informację o braku zastrzeżeń; 10) informację o odmowie podpisania protokołu przez kierownika merytorycznego podmiotu szkolącego wraz z informacją o przyczynie tej odmowy. 6. Protokół podpisują osoby wykonujące czynności kontrolne oraz kierownik merytoryczny podmiotu szkolącego. 7. Odmowa podpisania protokołu przez kierownika merytorycznego podmiotu szkolącego nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez osoby wykonujące czynności kontrolne. 8. Jeden egzemplarz protokołu przekazuje się kierownikowi merytorycznemu podmiotu szkolącego.	W zakresie ust. 11 powinien przewidywać także tryb odwoławczy od wyników kontroli do organu wyższego stopnia,

9. Osoby wykonujące czynności kontrolne są obowiązane do zachowania w tajemnicy informacji na temat organizacji i prowadzenia kształcenia oraz wyników prowadzonego postepowania. 10. Podmiot szkolący w terminie 14 dni od dnia otrzymania protokołu, ma prawo do wniesienia zastrzeżeń co do sposobu przeprowadzenia czynności kontrolnych oraz ustaleń zawartych w protokole. 11. Jeżeli po sporządzeniu protokołu, a przed jego podpisaniem, kierownik merytoryczny podmiotu szkolącego zgłosi umotywowane zastrzeżenia co do faktów stwierdzonych w trakcie kontroli i opisanych w protokole, osoby wykonujące czynności kontrolne są obowiązane zbadać dodatkowo te fakty i uzupełnić protokół. 12. Jeżeli kontrola, o której mowa w ust. 1 wykaże uchybienia w działalności podmiotu szkolącego, Krajowa Rada Psychoterapeutów wydaje podmiotowi szkolącemu zalecenia pokontrolne, mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości i określa termin ich wykonania.	
Art. 41. 1. Jeżeli podmiot szkolący został skreślony z Rejestru Podmiotów Szkolących w trakcie prowadzenia szkolenia akredytowanego, Krajowa Rada Psychoterapeutów w porozumieniu z ośrodkiem egzaminacyjnym i innymi podmiotami szkolącymi w tym podejściu psychoterapeutycznym, podejmuje uchwałę zabezpieczającą możliwość kontynuowania szkolenia przez uczestników lub psychoterapeutów aplikantów. 2. Psychoterapeuci aplikanci, którzy ukończyli szkolenie w podmiocie szkolącym, który stracił akredytację, zachowują prawo do przystąpienia do egzaminu certyfikującego w ośrodku egzaminacyjnym, który honorował dyplom tego podmiotu szkolącego, w momencie ukończenia szkolenia przez psychoterapeutę aplikanta.	Należy wprowadzić tryb skreślenia z Rejestr Podmiotów Szkolących (a raczej Listy akredytowanych programów prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty z uwagi na zagwarantowanie w innym miejscy takim podmiotom możliwości prowadzenia innej działalności edukacyjnej w zakresie psychoterapii, z pominięciem sytuacji innych osób prowadzących działalność gospodarczą w ww. zakresie) oraz tryb odwoławczy. Należy bowiem wskazać, że skreślenie z Rejestru Podmiotów Szkolących (popr. Listy akredytowanych programów prowadzących do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty) może dla takiego podmiotu oznaczać zakończenie swojej działalności i powstanie roszczeń odszkodowawczych. Dlatego ważnym jest zachowanie odpowiedniej procedury i trybu odwoławczego, również w zakresie transparentności.
Art. 42. 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów odmawia wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących, w sytuacji gdy: 1) wydano prawomocne orzeczenie zakazujące wnioskodawcy wykonywania działalności objętej wpisem;	ust. 2 punkt 6 - tutaj konieczne są zabezpieczenia , bo dojdzie do małych uchybień we wprowadzaniu zaleceń a przesłanka jest bezwzględna. w zakresie ust. 2 nie powinno być „automatyzmu” tylko sformułowanie „np.

2) podmiot szkolący wykreślono z Rejestru Podmiotów Szkolących na podstawie ust. 2 pkt 3-6 w okresie 3 lat poprzedzających złożenie wniosku; 3) podmiot szkolący nie spełnia warunków określonych w art. 34. 2. Podmiot szkolący zostaje wykreślony z Rejestru Podmiotów Szkolących w sytuacji: 1) utraty możliwości prowadzenia szkolenia psychoterapeutów zgodnie z wymogami określonymi w niniejszej ustawie; 2) wykreślenia z Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej lub Krajowego Rejestru Sądowego, likwidacji lub ogłoszenia upadłości podmiotu szkolącego; 3) wydania prawomocnego orzeczenia zakazującego podmiotowi szkolącemu kształcenia psychoterapeutów; 4) rażącego naruszenia warunków wykonywania działalności objętej wpisem; 5) złożenia fałszywego oświadczenia, o którym mowa w art. 36; 6) niezastosowania się do zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 40; 7) złożenia przez podmiot szkolący wniosku o wykreślenie z Rejestru Podmiotów Szkolących.	na mocy uchwały _____ może zostać skreślony w sytuacji" W zakresie ust. 2 pkt 1) – należy wskazać jaki organ jest uprawniony do stwierdzenia tej okoliczności/ W zakresie ust. 2 pkt 3) – nie wskazano podmiotu, który byłby legitymowany do wydania takiego orzeczenia. W zakresie ust. 2 pkt 4) powinno się znaleźć odwołanie do wyników kontroli, o której mowa w art. 40. Należy uwzględnić także okoliczność dopuszczenia się przez podmiot szkolący nieuczciwych praktyk rynkowych
Art. 43. 1. Podmiot szkolący, który uzyskał akredytację jest zobowiązany do składania sprawozdania z działalności objętej akredytacją, potwierdzającego że nadal spełnia warunki określone niniejszą ustawą co 5 lat. 2. Krajowa Rada Psychoterapeutów określi wzór sprawozdania, o którym mowa w ust. 1 3. Krajowa Rada Psychoterapeutów może dokonać kontroli podmiotu szkolącego na zasadach określonych w art. 40 na okoliczność zgodności sprawozdania ze stanem faktycznym.	W ust. 1 – brak wskazania organ do którego należy złożyć takie sprawozdania oraz brak kompetencji organu do tego aby takie sprawozdanie rozpatrzyć/zweryfikować. Wydaje się, że właściwym organem będzie regionalna izba.
Art. 44. 1. Ośrodek stażowy, w którym psychoterapeuta aplikant odbywa staż, musi spełnić następujące kryteria: 1) ośrodek powinien prowadzić psychoterapię od 3 lat;	Zbyt długie vacatio legis - proponujemy 5 lat. Ośrodek stażowy ma być miejscem odbywania stażu nr 2 (tzw. staż kierunkowy), bo w innych przepisach opisano staż podstawowy. Jeśli tak, to należy jednoznacznie wskazać. Dodatkowo należy zaznaczyć, że przepisy

2) w ramach ośrodka powinien działać zespół psychoterapeutyczny, który regularnie odbywa zebrania kliniczne; 3) w zespole psychoterapeutycznym odbywają się regularne superwizje prowadzone przez co najmniej jednego superwizora; 4) w skład zespołu psychoterapeutycznego wchodzi co najmniej dwóch psychoterapeutów z prawem do wykonywania zawodu; 5) ośrodek zapewnia psychoterapeucie aplikantowi możliwość zapoznania się z procedurami diagnostyki, metodami interwencji psychoterapeutycznych i oceny efektów stosowania psychoterapii; 6) zapewnia psychoterapeucie aplikantowi możliwość prowadzenia, przez czas trwania stażu, psychoterapii nie mniej niż jednej osoby, pod opieką merytoryczną psychoterapeuty z prawem do wykonywania zawodu i pod superwizją; 7) ośrodek prowadzi dokumentację dotyczącą odbywania staży i wydaje stosowne zaświadczenie psychoterapeucie aplikantowi w terminie 14 dni od zakończenia stażu; 8) daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia programu stażowego. 2. Staż można odbyć w dowolnej formie prawnej, w szczególności w formie: 1) wolontariatu, 2) umowy o pracę, 3) umowy cywilnoprawnej, 4) w ramach kontraktu. 3. Ośrodek stażowy we wniosku do Krajowej Rady Psychoterapeutów podaje informacje o: 1) nazwie, 2) adresie wykonywania działalności, 3) danych kontaktowych, 4) formie wykonywania działalności, 5) podejściu psychoterapeutycznym w jakim stosowana jest psychoterapia,	będą promować tylko niektóre podmioty, w szczególności dynamicznie rozwijające się obecnie prywatne sieci psychoterapeutyczne czy podmioty lecznicze działające w wielu lokalizacjach, które mogą uzyskać ogromną przewagę na rosnącym rynku usług psychoterapeutycznych, np. poprzez współpracę na zasadach wolontariatu czy pobierania odpłatności za staże, co pozwoli generować wyższe zyski tych firm. Staż w wymiarze co najmniej 360 godzin w praktyce będzie trwał wiele miesięcy z uwagi na wymóg prowadzenia sesji psychoterapii. Zasadne jest przeanalizowanie skutków społecznych i gospodarczych tej propozycji. ust. 2 pkt 2 brak definicji zebrań klinicznych, zespołu psychoterapeutycznego, co może tworzyć mylne wrażenie, że staż odbywa się np. w poradniach zdrowia psychicznego, centrach zdrowia psychicznego finansowanych ze środków NFZ a możliwość poznania pracy w takich placówkach byłaby bardzo korzystna zarówno dla psychoterapeutów, jak i pacjentów korzystających z psychoterapii w ramach świadczeń gwarantowanych. pkt 4 i 6 nadanie statusu psychoterapeuty uprawnia do wykonywania zawodu pkt 8 brak definicji programu stażowego i sposobu jego weryfikacji. Stoi to w sprzeczności z pkt 6, gdzie jest wskazana konieczność „prowadzenia psychoterapii” z jednoczesnym pominięciem innych obowiązków w ramach odbywanego stażu. Obecnie taki wymóg stosowany jest jedynie w niektórych sekcjach; większość stowarzyszen certyfikujących wymaga odbycia stażu w podmiotach leczniczych finansowanych ze środków NFZ, w szcególności oddziałach psychoatrycznych i poradniach zdrowia psychicznego; projektowane zaś przepisy mogą doprowadzić do zapewnienia stałej bazy stażystów dla podmiotów prywatnych, które już dziś oczekują zapłaty za praktyki lub oferują je na zasadzie wolontariatu. Proponowane w projekcie zapisy w tym zakresie mogą prowadzić do niepożądanych skutków na rynku

6) formach psychoterapii realizowanych w ośrodku stażowym oraz zasadach ich realizowania, 7) współpracy ośrodka stażowego z akredytowanym podmiotem szkolącym w rozumieniu niniejszej ustawy. 4. Kierownik ośrodka stażowego zgłasza do Krajowej Rady Psychoterapeutów informację o zmianie danych wymienionych w ust. 3 5. Kierownik ośrodka stażowego składa wobec Krajowej Rady Psychoterapeutów oświadczenie o treści : „Oświadczam, że dane zawarte we wniosku o wpis do Rejestru Ośrodków Stażowych są kompletne i zgodne z prawdą. Znane mi są warunki wykonywania działalności w zakresie prowadzenia stażu dla psychoterapeutów określone w ustawie o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Ośrodek spełnia wymagane kryteria”. 6. Jeżeli ośrodek stażowy nie spełnia warunków określonych w niniejszym artykule Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o odmowie wpisu do Rejestru Ośrodków Stażowych. 7. Jeśli ośrodek stażowy nie spełnia warunków określonych niniejszym artykule przez okres 6 miesięcy, Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę o wykreśleniu takiego ośrodka stażowego z Rejestru Ośrodków Stażowych. 8. Staż może zostać odbyty w innym ośrodku stażowym niż wpisany do Rejestru Ośrodków Stażowych, jeżeli ośrodek ten spełnia kryteria wymienione w niniejszej ustawie, a osoba odbywająca staż uzyska od kierownika placówki oświadczenie potwierdzające, iż ośrodek stażowy spełnia te kryteria.	psychoterapeutycznym. Pojęcie kontraktu zawarte w ust. 2 pkt 4 zawiera się w zakresie pojęcia umowa cywilnoprawna. W ust. 3 brak jest danych rejestrowych, np. NIP, REGON, KRS W ust. 4 należy wskazać, że to ośrodek a nie kierownik zgłasza te zmiany. Analogicznie jak w ust. 5 i 6. W związku z treścią oświadczenia należy przewidzieć katalog zamknięty danych jakie ma przedstawić ośrodek stażowy. W ust. 6 obowiązek ten powinien zostać nałożony na regionalną radę nie Krajową Radę bowiem Krajowa Rada może nie podołać obsłudze ilości wniosków z całego kraju. Regionalna Rada ma także większą ilość informacji o danym ośrodku stażowym. ust. 7 – brak trybu kontroli spełniania lub braku spełniania warunków = brak możliwości udowodnienia tej przesłanki, co może narażać na odpowiedzialność odszkodowawczą samorząd. Proponujemy wykreślić ust 1 pkt 2 (zebrania kliniczne - brak takiej definicji), w pkt 3 dopisać "lub superwizora aplikanta" oraz należy dodać ust 8 dotyczący kontroli ośrodków stażowych. Jednocześnie uwagi dotyczące ośrodków stażowych przedstawione w inych częściach pozostają nadal aktualne. Brak jest w ustawie opisanej procedury ubiegania się o wpis (analogicznej, jak w przypadku Ośrodków Szkolących). Brak jest procedury kontroli ze strony samorządu. Brak procedury skreślenia z Rejestru Ośrodków Stażowych.

Art. 45. 1. Egzamin certyfikujący prowadzą ośrodki egzaminacyjne, akredytowane przez Krajową Radę Psychoterapii. 2. Krajowa Rada Psychoterapii ma obowiązek wpisać do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych stowarzyszenie psychoterapeutów, sekcję psychoterapii w towarzystwie zrzeszającym psychologów lub psychiatrów lub związek stowarzyszeń psychoterapeutów: 1) w skład którego wchodzą członkowie samorządu psychoterapeutów; 2) jest niezależne od innych organizacji lub struktur złożonych z osób nie przynależących do samorządu psychoterapeutów; 3) którego łącznie celami statutowymi są: a) dbałość o standardy zawodowe i etyczne w psychoterapii, b) prowadzenie aktywnej działalności edukacyjnej lub naukowej w dziedzinie psychoterapii, c) dbanie o rozwój środowiska psychoterapeutów; 4) prowadzi swoją działalność od co najmniej 3 lat; 5) daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia egzaminu certyfikującego; 6) zapewnia kadrę egzaminującą o kwalifikacjach odpowiednich dla danego rodzaju kształcenia i egzaminu, wystarczającą do utworzenia co najmniej dwóch komisji egzaminacyjnych, złożonych z superwizorów; 7) posiada pozytywną opinię komisji ekspertów, składającej się z superwizorów podejścia psychoterapeutycznego, wskazanego we wniosku. Komisja ekspertów ma obowiązek wysłuchania przedstawiciela podmiotu ubiegającego się o akredytację; 8) posiada opracowany system wymogów egzaminacyjnych zgodnych z niniejszą ustawą i standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego i danego typu szkolenia; 9) posiada wewnętrzny system oceny jakości egzaminowania; 10) prowadzi dokumentację, zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Psychoterapeutów; 11) zapewnia odpowiednie warunki do przeprowadzenia egzaminu.	Egzaminy powinny być przeprowadzane przez samorząd a nie stowarzyszenia lub sekcje stowarzyszeń bez osobowości prawnej. Takie rozwiązanie ograniczy możliwość wystąpienia konfliktu interesów pomiędzy różnymi grupami oraz przyczyni się do jakości egzaminów. W samorządzie istnieje możliwość zapewnienia egzaminów z uwzględnieniem specyfiki podejścia wybranego przez kandydata. Outsourcowanie tego do podmiotów jakimi są stowarzyszenia w formie proponowanej w niniejszym projekcie ustawy uzależnia de facto możliwość otrzymania prawa wykonywania zawodu od istnienia lub funkcjonowania podmiotów niebędących członkami samorządu. Jednocześnie ust. 2 prowadzi do sytuacji kiedy zależność w ramach osoby prawnej może być spora, może być dużo więcej osób nie będących w samorządzie i pojawia się pytanie jak wtedy mają przebiegać egzaminy? Niezależnie od powyższego nie wszystkie sekcje stowarzyszeń posiadają osobowość prawną lub zdolność do czynności prawnej – zatem należałoby tę kwestie sprecyzować, bowiem może być ona mylnie rozumiana na etapie stosowania prawa. **Istnieje także ryzyko nierównego traktowania osób nie będących członkami stowarzyszenia lub sekcji, które będą przystępowały do egzaminu certyfikującego**, w szczególności w sytuacji, w której zaproponowano sztywne powiązanie podmiotu szkolącego z ośrodkiem egzaminacyjnym oraz określania przez wybrane stowarzyszenia uznawanych certyfikatów innych podmiotów posiadających status ośrodka egzaminującego. Łączenie funkcji ośrodków egzaminujących z akredytacją szkoleń będzie prowadzić do powstawania zamkniętego systemu poza samorządem. Nie przewidziano także kryteriów jakie mają kierować się ośrodki egzaminujące przy wyrażaniu opinii co do akredytacji, co wzmacnia tezę o zmianie

3. Ograniczenie wskazane w ust. 2 pkt 1 i 2 nie dotyczy sekcji psychoterapii w towarzystwach zrzeszających psychologów lub psychiatrów. 4. Krajowa Rada Psychoterapii wpisuje podmiot do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych na wniosek podmiotu zainteresowanego.	koncepcji w tym zakresie. Zgodnie bowiem z art. 34 ust. 2 pkt 3 to stowarzyszenia lub sekcje wydają wiążącą opinie na temat danego szkolenia i podmiotu szkolącego. Rodzi to istotne ryzyko braku transparentności takiego działania i faworyzowania podmiotów powiązanych z członkami danego stowarzyszenia lub sekcji np. zarządów (OE). W przepisach ustawy nie można odnaleźć maksymalnej opłaty jakie przysługiwałoby za przeprowadzenie egzaminu. Może to powodować ich dysproporcję w zakresie poszczególnych podmiotów przeprowadzających egzaminy i procedury certyfikacji. Postuluje się przypisanie kompetencji w zakresie przeprowadzenia egzaminów dla organów samorządu. Stowarzyszenia lub sekcje powinny tu pełnić rolę doradczą, opiniodawczą i wspierającą przeprowadzenie procesu certyfikacji. W zakresie ust. 2 pkt 7 uwagi do Komisji Ekspertów zostały przedstawione w innych częściach. Tutaj należy nadmienić, że projektowane przepisy po raz kolejny **uprzywilejowują osoby powiązane z wybranym stowarzyszeniem lub sekcją nieposiadającą osobowości prawnej**, względem innych członków samorządu posiadających prawo wykonywania zawodu. Może to tworzyć pole do naruszania zasad równości i prowadzić do promowania wybranych grup.
Art. 46. 1. Wniosek, o którym mowa w art. 45 ust. 4 zawiera: 1) nazwę podmiotu, 2) dane teleadresowe, 3) numer KRS, 4) oświadczenie o zapewnieniu kadry egzaminującej wskazuje podejście lub podejścia psychoterapeutyczne w obrębie których egzaminuje. 2. Do wniosku dołącza się: 1) kryteria, które powinny stosować podmioty szkolące podczas naboru na szkolenie, 2) wymagania dla podmiotów szkolących, 3) kryteria dopuszczenia do egzaminu certyfikującego,	Zawarty w ust. 2 katalog dokumentów jakie miałby potwierdzać spełnianie przez stowarzyszenie lub sekcje stowarzyszenia ubiegającego się o wpis do Rejestru Ośrodków Egzaminujących wymaga skorelowania w stosunku do kryteriów z art. 45. Niezależnie od tego występuje tu niespójność bowiem np. podmioty szkolące i ośrodki stażowe muszą składać oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej. Czemu ośrodki egzaminujące tzn. stowarzyszenia lub sekcje nie muszą już składać takich oświadczeń pomimo tego, że są one kluczowym podmiotem, który weryfikuje zdobytą wiedzę, umiejętności i kompetencje osób, które mają w przyszłości wykonywać zawód

4) system wymogów egzaminacyjnych zgodnych z niniejszą ustawą i standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego i danego typu szkolenia, w tym. wymagań dotyczących szkolenia teoretycznego, terapii lub doświadczenia własnego, superwizji oraz staży, 5) informacje, o których mowa w art. 48, 6) wewnętrzny system oceny jakości egzaminowania, 7) zasady prowadzenia dokumentacji, zgodnie z wytycznymi Krajowej Rady Psychoterapeutów, 8) oświadczenie o posiadania warunków do prowadzenia egzaminu. 3. Wraz z wnioskiem o wpis do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych, zainteresowany podmiot wnosi opłatę, której wysokość określa Krajowa Rada Psychoterapeutów. Opłata stanowi przychód Krajowej Rady Psychoterapeutów, 4. Przepis art. 35, 40 i 42 ustawy stosuje się odpowiednio z zastrzeżeniem, że osoby wykonujące kontrolę ośrodka egzaminacyjnego powołane są spośród osób rekomendowanych przez przedstawicieli podejścia psychoterapeutycznego, do którego przynależy ośrodek.	psychoterapeuty oraz de facto mają istotny wpływ na dostęp do rynku szkoleń? Nie określono również sankcji za błędne decyzje lub niesprawiedliwe decyzje tych podmiotów zewnętrznych, przy tak szerokich kompetencjach i możliwościach wpływu na rynek szkoleń i certyfikacji. Jest to kolejny argument przemawiający za przeniesieniem tej kompetencji do samorządu.
Art. 47. 1 Wnioskodawca, we wniosku o akredytację na status ośrodka egzaminacyjnego wskazuje inne ośrodki egzaminacyjne, stowarzyszenia psychoterapeutów zagraniczne lub międzynarodowe, z których wywodzący się psychoterapeuci i superwizorzy mają taki sam status jak psychoterapeuci i superwizorzy wnioskodawcy. 2. Standardy przygotowania merytorycznego osób wymienionych w ust. 1 muszą być zgodne ze standardami wynikającymi z niniejszej ustawy i wymaganiami stosowanymi przez wnioskodawcę. Wnioskodawca odpowiada za weryfikację tych standardów, 3. Zaświadczenia i rekomendacje wydane w procesie szkolenia lub kształcenia ustawicznego przez psychoterapeutów lub superwizorów wywodzących się z podmiotów wskazanych przez wnioskodawcę mają taki sam status jak zaświadczenia i rekomendacje wydane przez psychoterapeutów i superwizorów wnioskodawcy. Mogą oni zasiadać w komisjach egzaminacyjnych lub prowadzić	Intencja tego przepisu jest niezrozumiała. Nie może być bowiem sytuacji przyznania „uznaniowości” dla stowarzyszeń lub sekcji co do uznania kwalifikacji danych osób lub nie. Podobnie nie może być przyznanie uznaniowości dla oceny kompetencji innych ośrodków egzaminacyjnych. To nie ocena stowarzyszeń lub sekcji powinna być w tym przypadku wiążąca ale odpowiednich organów samorządu, które będą spełniały kryteria niezależności. Przepis ten de facto przyznaje kompetencje do oceny czy dany podmiot jest np nieakceptowalny pomimo, że spełnia wszystkie kryteria ustawy. Co więcej z jakich względów wnioskodawca (czytaj stowarzyszenie lub sekcja) miałaby odpowiadać za weryfikację standardów (ust. 2 zd. 2). Powinna to być kompetencja samorządu. ust. 3 rekomendacje i zaświadczenia powinny pochodzić wyłącznie od osób uprawnionych do wykonywania zawodu zgodnie z przepisami prawa polskiego – nie obcego. ust. 3 oddaje kompetencje dla stowarzyszeń, z

zajęcia w podmiotach szkolących, jeżeli spełniają odpowiednio wymagania dla kadry szkolącej i egzaminatorów wynikające z niniejszej ustawy.	krajów trzecich do oceny kompetencji osób, które chciałyby móc wykonywać zawód psychoterapeuty w Polsce. Taka koncepcja jest niedopuszczalna, bowiem uniemożliwia samorządowi sprawowania kontroli nad tym procesem.
Art. 48 1. Rejestr Ośrodków Egzaminacyjnych jest jawny. Ujawnione do publicznej wiadomości są: 1) nazwa ośrodka egzaminacyjnego, 2) dane teleadresowe, 3) numer KRS, 4) informacja o honorowanych podmiotach szkolących oraz podejściu psychoterapeutycznym. 2. Ośrodek egzaminacyjny zobowiązany jest poinformować Krajową Radę Psychoterapii o zmianie następujących danych: 1) nazwy ośrodka, 2) adresu siedziby i warunków wykonywania egzaminów, 3) danych kontaktowych, 4) informacji o niespełnianiu wymogów określonych w art. 45 ust. 2 oraz o terminie i sposobie uzupełnienia braków, nie później niż w terminie 3 miesięcy. 3. Termin, o którym mowa w ust. 2 pkt 4 może być przedłużony o kolejne 3 miesiące przez Krajową Radę Psychoterapeutów. Niespełnienie wymogów w tym terminie skutkuje skreśleniem z Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych.	Nazwa rejestru wprowadza w błąd, bowiem zgodnie z projektowanymi przepisy w aktualnym brzmieniu przyznają liczne kompetencje do czynnego udziału w akredytacji szkoleń i podmiotów szkolących przez ośrodki egzaminacyjne. Uwagi do faktu „honorowania" pozostają aktualne, co w szczególności ma znaczenie przy „honorowaniu" podejść psychoterapeutycznych czy też podmiotów. W zakresie ust. 2 pkt 2 należy wskazać, że spełnianie warunków egzaminowania zgodnie z projektowanym art. 46 ust. 2 pkt 8 odbywa się na podstawie oświadczenia, które nie wymaga sprecyzowania tych warunków. Jak zatem będzie kwalifikowana ich zmiana powodująca powstanie obowiązku informacyjnego o zmianie tych warunków skoro nie zostały one określone ? W projektowanych przepisach pominięto więc określenia warunków egzaminacyjnych.
Art. 49 1. Krajowa Rada Psychoterapeutów wydając akredytację dla ośrodka egzaminacyjnego określa: 1) listę podmiotów szkolących, których absolwenci mogą ubiegać się o egzamin w danym ośrodku egzaminacyjnym; 2) podejście psychoterapeutyczne, do którego może przynależeć psychoterapeuta, który uzyskał certyfikat danego ośrodka. 2. Informacje, o których mowa w ust. 1 są wprowadzane do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych.	
Art. 50. Art. 43 stosuje się odpowiednio do ośrodka egzaminacyjnego.	
Art. 51. 1. W przypadku, gdy w danym roku akademickim dla akredytowanych podmiotów szkolących nie będzie przypisanego do nich akredytowanego	Przepis wzmacnia tezę o zasadności przypisania kompetencji egzaminowania oraz akredytacji szkoleń przez samorząd, a nie stowarzyszenia lub sekcje bez

ośrodka egzaminacyjnego, Krajowa Rada Psychoterapeutów powołuje komisję egzaminacyjną w zastępstwie tego ośrodka. 2. Przepisy dotyczące ośrodków egzaminacyjnych stosuje się odpowiednio do komisji egzaminacyjnej. 3. Z chwilą akredytowania odpowiedniego ośrodka egzaminacyjnego komisja egzaminacyjna zostaje rozwiązana	osobowości prawnej. Nadaje nadmierne kompetencje KRP, nie uwzględnia izb regionalnych. Brakuje narzędzi umożliwiających prowadzenie nadzoru ze strony samorządu lub ministra, do których psychoterapeuci powinni mieć zapewnioną możliwość zgłoszenia sprzeciwu co do danego członka komisji lub przebiegu egzaminu. Nie ma też zapewnionej funkcji kontrolnej co do przeprowadzenia egzaminu certyfikującego. Do wykreślenia także słowo „akademicki". Dodatkowo w ust. 2 należy sprecyzować, które konkretnie przepisy będą miały zastosowanie do komisji egzaminacyjnych w podmiotach szkolących – są to bowiem różne obszary działalności.
Art. 52. 1. Nabór na szkolenie przygotowujące do wykonywania zawodu psychoterapeuty prowadzi akredytowany podmiot szkolący. 2. Postępowanie kwalifikacyjne wskazane w ust. 1 polega na zbadaniu: 1) predyspozycji osobowościowych i dojrzałości kandydata; 2) motywacji kandydata do wykonywania zawodu psychoterapeuty; 3) spełniania wymogów wskazanych w art. 9, z wyłączeniem pkt 3. 3. Postępowanie kwalifikacyjne może polegać również na sprawdzeniu wiedzy kandydata lub jego umiejętności i dotychczasowego doświadczenia zawodowego, które może obejmować określone rodzaje doświadczenia klinicznego lub pomocowego. 4. Jeżeli standardy zawodowe danego podejścia psychoterapeutycznego wymagają dodatkowej wiedzy lub umiejętności, może to być przedmiotem weryfikacji kandydata do danego typu szkolenia 5. Szczegółowe warunki, o których mowa w ust. 3 i 4 określa ośrodek egzaminacyjny we wniosku o akredytację. 6. Procedura kwalifikacyjna może w szczególności polegać na: 1) przeprowadzeniu rozmowy kwalifikacyjnej; 2) wypełnieniu formularza kwalifikacyjnego;	w ust. 2 – brak jasnych kryteriów dla oceny kandydatów na szkolenie. Może to prowadzić do „nadużyć". W ust. 2 i 3 należy wykreślić słowo „klinicznego" ponieważ określenie to środowisku psychoterapeutów używane jest tak samo do wskazania miejsce = kliniki, jak i jest stosowane przez przedstawicieli podejść np. psychoanalitycznych do prowadzenia jakiegokolwiek procesu psychoterapii w ośrodkach lub gabinetach prywatnych niebędących podmiotami leczniczymi. Będzie prowadzić do trucności interpretacyjnych i stanowić przesłankę do uznaniowego uznania lub nie. Jak ma zostać zweryfikowana wiedza, doświadczenie skoro osoba dopiero będzie ją zdobywać w trakcie szkolenia przygotowującego do wykonywania zawodu psychoterapeuty i nie może zdobyć odpowiedniego poziomu tych kwalifikacji. Jeżeli natomiast uznane zostanie z zasadne utrzymanie tego kryterium wówczas powinien zostać nałożony obowiązek podania tych jasnych kryteriów wedle których dana osoba będzie oceniana do publicznej wiadomości analogicznie jak w ustawie o szkolnictwie wyższym.

3) zweryfikowaniu dokumentów potwierdzających zdobyte wykształcenie lub doświadczenie; 4) okazaniu dokumentu tożsamości i przyjęciu oświadczenia o niekaralności za przestępstwo umyślne, posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych i posiadaniu praw publicznych wraz z podpisaniem klauzuli „Jestem świadomy/ świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, wynikającej z przepisów ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny"; 5) przeprowadzeniu testu z wiedzy; 6) przeprowadzeniu ćwiczeń weryfikujących predyspozycje i umiejętności; 7) organizowaniu zgrupowania poprzedzającego rozpoczęcie szkolenia. 7. Postępowanie kwalifikacyjne odbywa się na zasadach wynikających ze standardów zawodowych danego podejścia psychoterapeutycznego z poszanowaniem zasad etycznych oraz godności kandydata. 8. Podmioty wnioskujące o akredytację programu szkoleniowego określają jakie procedury kwalifikacyjne są stosowane podczas naboru do szkolenia.	W zakresie ust. 5 – powstaje pytanie dlaczego ośrodki egzaminacyjne tzn. wybrane stowarzyszenia lub sekcje bez osobowości prawnej mają określać warunki przyjęcia kandydatów do szkolenia przygotowującego do wykonywania zawodu psychoterapeuty. Jest to rola podmiotów szkolących a ośrodki egzaminacyjne mają egzaminować po odbyciu takiego szkolenia. Co więcej ponownie podkreślić należy, że powinna to być rola samorządu, nie podmiotów zewnętrznych wobec samorządu zawodowego tzn. wybranych stowarzyszeń lub sekcji (OE). Ust 6 brak wskazania jasnego zakresu wiedzy, jakim mieliby charakteryzować się kandydaci.
Art. 53. 1. Celem szkolenia w psychoterapii jest przygotowanie do należytego, samodzielnego wykonywania zawodu psychoterapeuty, zgodnie z standardami zawodowymi i etycznymi podejść psychoterapeutycznych przynależących do grup podejść psychoterapeutycznych. 2. Wymagana wiedza i umiejętności praktyczne obejmują: 1) znajomość i umiejętność praktycznego zastosowania teorii i narzędzi pracy charakterystycznych dla podejścia psychoterapeutycznego wybranego przez podmiot szkolący zgodnie z aktualną wiedzą i standardami zawodowymi; 2) konceptualizację problemów osób zgłaszających się do psychoterapii, w tym umiejętność stawiania diagnozy psychoterapeutycznej; 3) umiejętność współpracy z innymi specjalistami i instytucjami; 4) interpretację technik diagnostycznych i narzędzi używanych przez innych specjalistów pomocnych w procesie diagnozy i prowadzenia psychoterapii; 5) konsultowanie i zawieranie kontraktu psychoterapeutycznego; 6) prowadzenie procesu psychoterapii; 7) zdolność do autoanalizy własnej postawy, cech osobowości, reakcji i funkcjonowania w relacji psychoterapeutycznej; 8) umiejętność korzystania z superwizji; 9) umiejętność podsumowania i zakończenia procesu psychoterapii; 10) znajomość i stosowanie się do zasad etycznych; 11) znajomość wybranych aspektów prawa.	
Art. 54. 1. Szkolenie akredytowane, przygotowujące do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty spełnia wymogi, o których mowa w art. 10. 2. Szkolenie obejmuje w szczególności: 1) co najmniej 400 godzin akredytowanego szkolenia w zakresie psychoterapii, zgodnego ze standardami zawodowymi podejścia psychoterapeutycznego;	Należy wyrównać poziom wymogów tak aby minimum było takie samo dla każdego 1200 godzin, co pozwoli na równorzędne szkolenia w zakresie doświadczenia własnego. Uwaga w kontekście zapewnienia spójności nomenklatury pozostaje aktualna.

2) psychoterapię własną w wymiarze co najmniej 250 godzin psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego, przy czym w przypadku podejścia poznawczo - behawioralnego co najmniej 100 godzin; 3) staż kliniczny w wymiarze co najmniej 360 godzin; 4) superwizję zgodną z wymaganiami ośrodka egzaminacyjnego w wymiarze co najmniej 150 godzin; 5) zajęcia z podstaw psychologii – co najmniej 80 godzin; 6) zajęcia z podstaw medycyny – co najmniej 70 godzin. 3. Ośrodek egzaminacyjny we wniosku o uzyskanie akredytacji może ustalić wyższą niż wymienione w ust. 2 pkt 2 wymaganą ilość godzin psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego oraz określić minimalną częstotliwość sesji w tygodniu lub formę psychoterapii lub doświadczenia własnego oraz wyższą ilość godzin, o których mowa w ust. 2 pkt 3 lub 4, zgodnie ze standardami zawodowymi danego podejścia psychoterapeutycznego.	W ust. 3 w zakresie kompetencji do ustalania wyższej ilości godzin powinien zostać przeniesienia ze stowarzyszeń lub sekcji na samorząd. To samorząd powinien być podmiotem który miałby kompetencje w zakresie określenia limitu godzin dla poszczególnych grup podejść i komponentów szkolenia. Aktualna koncepcja może prowadzić do licznych rozbieżności w szczególności w zakresie przypisania podmiotów szkolących do ośrodków egzaminacyjnych. Pole do zwiększania obciążeń finansowych, przedłużania procesu do egzaminu certyfikującego, a w konsekwencji również wzrost opłat za psychoterapię. Jednocześnie powstaje pytanie o rolę standardów zawodowych – jeśli są one obowiązujące w danej grupie podejść lub podejściu psychoterapeutycznym to stowarzyszenia lub ich sekcje nie powinny mieć możliwości ich swobodnej interpretacji i stosowania. Standardy powinny być przyjęte przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów i być stosowane jednakowo przez wszystkich, których one dotyczą. Należy zapewnić równe traktowanie podejść psychoterapeutycznych. Zmienić „psychoterapii własnej lub innego doświadczenia własnego". Dodatkowo nalezy zwrócić uwagę, że dotychczasowy wymóg wynosi 1200 godzin a nie godzin szkoleniowych.
Art. 55. 1. Szczegółowe wytyczne dla akredytowanych programów szkoleniowych uwzględniające wymogi ośrodka egzaminacyjnego określa Krajowa Rada Psychoterapeutów. 2. Szkolenie z podstaw psychologii i medycyny może być prowadzone bezpośrednio przez samorząd lub delegowane na podmioty szkolące. Zajęcia mogą być prowadzone stacjonarnie lub z użyciem systemu teleinformatycznego:	Postulujemy wprowadzenie opinii Komisji Ekspertów a nie narzucanie przez ośrodek egzaminacyjny wymogów wiążących samorząd. Co więcej aktualny przepis nie określa jaki to ma być ośrodek czy z danego podejścia czy inny. Dodatkowo powinno to być uprawnienie Komisji Ekspertów pod warunkiem, że jej członkowie nie są w żaden sposób powiązani z ośrodkiem egzaminującym, ani osobowo ani służbowo, ani finansowo, ani w inny sposób.

1) w zakresie szkolenia uzupełniającego z psychologii zajęcia prowadzone są przez osobę posiadającą stopień magistra z psychologii - specjalistę psychologii klinicznej; 2) w zakresie szkolenia uzupełniającego z psychiatrii zajęcia prowadzone są przez lekarza medycyny posiadającego specjalizację w dziedzinie psychiatrii. 3. Egzamin z podstaw psychologii i medycyny przeprowadzany jest w formie testowej przez regionalne izby psychoterapeutów. 4. Krajowa Rada Psychoterapeutów w drodze uchwały określa szczegółowe zasady zwolnienia z obowiązku uczestniczenia w zajęciach z podstaw psychologii i medycyny lub uczestniczenia w zajęciach i zdawania egzaminu dla osób, których wykształcenie bazowe potwierdza nabycie wymaganej wiedzy z tego zakresu. 5. Zwolnienie, o którym mowa w ust. 4 możliwe jest na podstawie: 1) karty okresowych osiągnięć studenta, 2) indeksu, 3) suplementu do dyplomu, 4) zaświadczenia wydanego przez dziekanat uczelni. 6. Krajowa Rada Psychoterapeutów zatwierdza szczegółowy zakres merytoryczny modułów z podstaw psychologii i medycyny oraz pytania testowe do egzaminu z psychologii i medycyny. W celu opracowania powyższych zagadnień powołuje Komisję Ekspertów, składającą się z osób, o których mowa w ust. 2 pkt 1-2. 1) Moduł z psychologii obejmuje min 80 godzin w tym następujące zagadnienia: a) Psychologia emocji i procesów poznawczych, b) Podstawy psychologii klinicznej i diagnozy psychologicznej, c) Podstawy psychologii rozwojowej, d) Psychologia stresu, e) Psychosomatyka, f) Wybrane aspekty neuropsychologii, g) Podstawy teorii osobowości i różnic indywidualnych.	Przepisy projektu ustawy są niespójne w zakresie nazewnictwa. W jednych przepisach bowiem odwołują się do do akredytowanego szkolenia przygotowującego do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty a raz a raz akredytowanych programów szkoleniowych. W ust. 2 - podmioty szkolące powinny same to organizować. Na tym polega ich rola. Konieczna zmiana. W konsekwencji wykreślić ust. 6. W ust. 2 pkt 1) należy dopisać “podstaw psychologii” oraz sprecyzować, że na myśli był psycholog a nie osoba posiadająca wyłącznie specjalizację w zakresie psychologii klinicznej, szczególnie, że szkolenie z podstaw psychologii obejmuje szersze zagadnienia niż psychologia kliniczna. Dodatkowo osoby zwolnione z uwagi na posiadane wykształcenie wyższe będą odbywać zajęcia prowadzone przez pracowników uczelni posiadając jedynie tytuł magistra, bez specjalizacji. Analogiczne z lekarzami. W zakresie ust. 3 wydaje się że to nieuprawniona ingerencja w proces szkolenia i samodzielność podmiotów szkolących. Po to podlegają procesowi akredytacji, by to robiły. W ust. 4 – pod rozwagę poddajemy rozdzielenie zasad zwolnienia.

2) Moduł z medycyny obejmuje co najmniej 70 godzin w tym następujące zagadnienia: a) Podstawy psychiatrii i psychopatologii, b) Elementy diagnozy psychiatrycznej, c) Psychosomatyka, d) Podstawy psychofarmakologii, e) Interakcja psychofarmakologii z psychoterapią.	
Art. 56. 1. Formy i metody zdobywania wiedzy teoretycznej oraz nabywania i doskonalenia umiejętności praktycznych obejmują w szczególności: 1) dla zakresu teoretycznego: moduły, kursy, seminaria, warsztaty, wykłady, inne metody uzyskiwania wiedzy, w tym czynne uczestnictwo w konferencjach i seminariach naukowych, publikacje naukowe; 2) dla zakresu praktycznego: ćwiczenia, warsztaty, staże, praktyki, moduły, kursy, seminaria; 3) praktykę psychoterapii pod superwizją; 4) psychoterapię lub inne doświadczenie własne, umożliwiające uzyskanie wiedzy o własnym funkcjonowaniu w zakresie: poznawania cech osobowości, sposobów przeżywania oraz analizy funkcjonowania w relacji psychoterapeutycznej. 2. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa maksymalną liczbę osób w grupach szkoleniowych i superwizyjnych. 3. Szkolenie prowadzone przez podmioty szkolące składa się z form szkoleniowych umożliwiających bierny i aktywny udział uczestników w grupach, których liczebność pozwala na nabycie wiedzy i umiejętności odpowiednich dla standardów zawodowych danego podejścia psychoterapeutycznego. 4. Dopuszcza się przyznanie urlopu w szkoleniu prowadzonym przez podmiot szkolący. Zgodę wydaje kierownik podmiotu szkolącego. 5. Szkolenie z psychoterapii akredytowane w podmiocie szkolącym prowadzone jest w sposób dający rękojmię efektywnego przekazywania wiedzy i umiejętności	W zakresie ust. 1 należy sprecyzować czy kryteria te mają być określone dla szkolenia prowadzącego do wykonywania zawodu psychoterapeuty czy też innego szkolenia. Podobnie jak w ust. 5. Uwagi co do uspójnienia nomenklatury pozostają aktualne. W zakresie ust. 2, w powiązaniu z innymi projektowanymi przepisami stanowią przejaw znacznego ograniczenia swobody podmiotów szkolących. O ile newralgiczne kwestie jak ilość godzin, moduły oraz inne informacje mające istotne znaczenie dla szkolenia przygotowującego do zawodu psychoterapeuty powinny zostać określone o tyle maksymalna ilość osób w poszczególnych grupach szkoleniowych jak odrębna jednostka redakcyjna jest rozwiązaniem nadmiarowym. Ten zakres powinien zostać określony w standardach dla danego podejścia psychoterapeutycznego i być weryfikowany przy akredytacji oraz kontrolowany w trakcie działalności tego podmiotu. W zakresie ust. 6 przepis pewien mieć charakter abstrakcyjny i powinna zostać wyłączona osoba prowadząca zajęcia z tego zakresu. To podmiot szkolący w oparciu o przedstawiony program szkolenia przygotowującego do zawodu psychoterapeuty na podstawie obiektywnych kryteriów powinien mieć możliwość podjęcia takiej decyzji. Redakcja tego ustępu zawiera także kolokwializmy, które powinny zostać wyeliminowane w dalszym procesie. Uwaga co do konieczności zapewnienia spójności użytej nomenklatury pozostaje aktualna.

6. Kierownik podmiotu szkolącego za pisemną zgodą prowadzącego zajęcia może przepisać zaliczenie przedmiotu, zrealizowanego w ramach wykształcenia bazowego lub szkolenia w innym podmiocie szkolącym. Przepisanie odbywa się na podstawie: 1) karty okresowych osiągnięć studenta lub uczestnika szkolenia akredytowanego podmiocie szkolącym, 2) indeksu, 3) suplementu do dyplomu, 4) zaświadczenia wydanego przez dziekanat uczelni lub kierownika podmiotu szkolącego. 7. Psychoterapeuta aplikant przygotowuje się do wykonywania zawodu pod kierunkiem superwizora. Dopuszcza się zmianę superwizora. 8. Zmiana superwizora lub podmiotu szkolącego wymaga przedłożenia zaświadczenia regionalnej radzie psychoterapeutów w terminie 30 dni od powstania zmiany.	w ust 7 proponuje dodać słów "lub superwizora aplikanta" ust. 1 pkt. 1 potrzebne są wytyczne jak przeliczać te formy zdobywania wiedzy. Artykuł w renomowanym czasopiśmie a studencka konferencja mają jednak inną wagę. ust. 4 proponujemy dodać że zasady udzielania urlopu i maksymalny czas trwania powinny być określone w umowie między podmiotem szkolącym a aplikantem.
Art. 57. 1. Formy oraz metody bieżącej ewaluacji wiedzy teoretycznej i umiejętności uczestników szkolenia akredytowanego obejmują w szczególności prezentację opisu procesu psychoterapii, sprawdzian, test, egzamin teoretyczny lub praktyczny, cząstkowy lub końcowy przeprowadzany przez podmiot szkolący. 2. Podmiot szkolący prowadzi dokumentację związaną z organizacją i przebiegiem szkolenia w zakresie psychoterapii, w szczególności: 1) protokoły postępowania kwalifikacyjnego; 2) regulaminy organizacyjne szkolenia; 3) dokumentację osobową uczestników szkolenia akredytowanego, zawierającą informacje o formach zaliczania wiedzy i rozwoju, umiejętności nabywanych w czasie szkolenia w zakresie psychoterapii oraz ocenę predyspozycji do wykonywania zawodu psychoterapeuty.	
Art. 58. 1. Osoby zakwalifikowane do szkolenia psychoterapeutycznego, nieposiadające doświadczenia klinicznego, przed wpisem do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów odbywają praktyki zawodowe w ośrodkach prowadzących różne formy pomocy psychologicznej lub psychoterapii, w szczególności na oddziałach ogólnopsychiatrycznych, oddziałach dziennych psychiatrycznych, w poradniach zdrowia psychicznego, stowarzyszeniach, fundacjach, świetlicach socjoterapeutycznych, placówkach opiekuńczych, ośrodkach interwencji kryzysowych.	Brak definicji doświadczenia klinicznego przed przystąpieniem do szkolenia przygotowującego do zawodu psychoterapeuty. Dodatkowo nie jest jasno określony wymóg liczby godzin, co powoduje, że będzie to kolejna decyzja uznaniowa 10-osobowej KRP. Jednocześnie należy zauważyć, że proponowany w ust. 1 katalog wielu osobom uniemożliwi odbywanie takiego rodzaju praktyk bez posiadania statusu osoby po drugim roku szkolenia lub z uwagi na wykształcenie bazowe.

2. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady zwolnienia z konieczności odbywania stażu osób, których doświadczenie kliniczne uznane jest za równoważne z odbyciem stażu.	Jeśli intencją autorów projektu jest zdobycie przez osobę doświadczenia pomocowego, to może być to częścią wymogów postępowania kwalifikacyjnego. Jeśli zaś dotyczy to innego rodzaju stażu odbywającego się w trakcie szkolenia, to konieczne są zmiany w celu dostosowania projektowanych zapisów do takiej koncepcji. Uwaga o konieczności zapewnienia spójności stosowanej nomenklatury pozostaje aktualna. Proponuje się ponadto wykreślić słów "klinicznego" z uwagi na różnorodność znaczeniową i wątpliwości interpretacyjne w przyszłości oraz wpisać "doświadczenia pomocowego"
Art. 59. Psychoterapeucie aplikantowi, który zakończył określony element [szkolenia, w szczególności szkolenie teoretyczne, superwizję, staż, psychoterapię, wydaje się zaświadczenie o jego ukończeniu lub rekomendację w terminie 14 dni od ukończenia danego elementu szkolenia.	
Art. 60. 1. Egzamin certyfikujący przeprowadzany jest przez komisję egzaminacyjną powołaną przez ośrodek egzaminacyjny w składzie co najmniej 3 superwizorów/ 2. Komisja egzaminacyjna czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu. Przewodniczący komisji kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz. 3. Członkiem komisji egzaminacyjnej nie może być osoba będąca dla egzaminowanego: 1) jego małżonkiem; 2) osobą pozostającą z nim w stosunku: a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia, b) przysposobienia, 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu, 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku zależności służbowej lub zawodowej, w szczególności jeżeli prowadziła zajęcia w ramach szkolenia akredytowanego, superwizję, terapię lub inny rodzaj doświadczenia własnego.	Proponuje się dopisać "oraz superwizorów aplikantów" W ust. 3 należy doprecyzować kwestie konfliktu interesów oraz kwestie pozostawania wspólnikiem lub współpracownikiem w projektach lub przedsięwzięciach biznesowych. Wielu psychoterapeutów współpracuje w ramach współdzielenia jednej przestrzeni wykorzystując wspólną markę. Tu należy przewidzieć przepis abstrakcyjny obejmujący powyższe oraz podobne stany faktyczne. Członek komisji powinien mieć także obowiązek zgłoszenia konfliktu interesów oraz złożenia wniosku o „samowyłączenie” się z prac komisji, gdyby taki konflikt zaistniał oraz określenie sankcji w przypadku braku. Obecna praktyka pokazuje, że takie „samowyłączenia” się nie dzieją a przeprowadzane egzaminy czasem nie są przeprowadzane przez komisję, która spełnia wymogi niezależności lub bezstronności. Dodatkowo kandydat też musi mieć prawo o wnioskowanie o wyłączenie (zdarzają się sytuacje

4. Powody wyłączenia nie ustają mimo ustania małżeństwa, rozwiązania stosunku przysposobienia oraz ustania stosunku zależności służbowej lub zawodowej. 5. Na egzaminie mogą być obecni obserwatorzy z ramienia samorządu. 6. Członkowie komisji kwalifikacyjnej przed rozpoczęciem egzaminu występnego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z kandydatem zakwalifikowanym do egzaminu certyfikującego w stosunku, o którym mowa w ust. 3. 7. Wygaśnięcie członkostwa członka komisji kwalifikacyjnej następuje z chwilą: 1) złożenia rezygnacji przez członka komisji; 2) wystąpienia okoliczności wymienionych w ust. 3; 3) zawieszenia lub skreślenia psychoterapeuty z Rejestru Psychoterapeutów; 4) orzeczenie kara dyscyplinarnej wymienionej w art. 116 ust. 1 pkt 4-7.	konfliktów osobistych co wpływa na bezstronność egzaminów certyfikujących). Proponuje się zawrzeć zapis W przypadku zawieszenia mandatu członka organu samorządu Krajowa Rada Psychoterapeutów może wskazać osobę, która będzie pełniła obowiązki osoby, której mandat został zawieszony na czas określony, nie dłuższy niż 12 miesięcy (propozycja Polskiej Rady Psychoterapii art 39 ust 5 projektu 2.0 Proponujemy dopisać "oraz superwizorów aplikantów" Samorząd w roli jedynie obserwatora nie ma mocy prawnej do złożenia zawiadomienia o nieprawidłowościach podczas egzaminu. Obecność osoby z samorządu powinna być obowiązkowa i mieć również funkcję kontrolną wobec przebiegu egzaminu. Tu również muszą obowiązywać szczegółowe przepisy dotyczące konfliktu interesów. Uwagi dotyczące braku możliwości odwołania od wyniku egzaminu certyfikującego do samorządu pozostają aktualne. W ust. 6 nie sprecyzowano roli komisji kwalifikacyjnej i nie wiadomo co to za komisja i jakie ma kompetencje oraz obowiązki.
Art. 61. Wniosek do ośrodka egzaminacyjnego o przystąpienie do egzaminu certyfikującego zawiera: 1) podanie o dopuszczenie do egzaminu certyfikującego; 2) imię i nazwisko zainteresowanego; 3) dane teleadresowe; 4) kserokopię dyplomu ukończenia studiów wyższych; 5) kserokopię dyplomu ukończenia akredytowanego szkolenia, prowadzonego przez podmiot szkolący;	Skoro dana osoba została wpisana do rejestru przedstawiła te dane wraz z wpisem – co było przedmiotem weryfikacji przez podmiot szkolący lub ukończyła szkolenie i posiada zaświadczenie, które potwierdza zdobycie odpowiednich kwalifikacji (jak np. ukończenie stażu, zaświadczenie o zdanym egzaminie z modułów) to jaki jest cel ponownego składania tych dokumentów? Po drugie idziemy w kierunku cyfryzacji usług publicznych. Po trzecie można tak ukształtować rejestr, że większość tych danych będzie w nim.

6) rekomendację superwizora, jeżeli jest wymagana, niezależnie od dyplomu, o którym mowa w pkt 5, zawierającą informację o ilości odbytych godzin superwizji i pozytywnej opinii superwizora; 7) zaświadczenie o psychoterapii własnej lub doświadczeniu własnym, jeżeli nie są przeprowadzane w podmiocie szkoleniowym, którego ukończenie potwierdza dyplom, o którym mowa w pkt 5; 8) zaświadczenie o odbytym stażu, jeżeli jest wymagany; 9) zaświadczenie o zdanym egzaminie z modułów: podstawy psychologii i podstawy medycyny, jeżeli jest wymagane, 10) zaświadczenie o braku zaległości w płaceniu składek członkowskich na rzecz samorządu; 11) potwierdzenie uiszczenia opłaty egzaminacyjnej.	Zwracam uwagę, że ośrodek egzaminujący (podmiot zewnętrzny) będzie w tym przypadku administratorem danych, więc musi je zabezpieczyć, przechowywać, niszczyć itp. Absolutnie niepotrzebne. Jednocześnie konieczne jest uwzględnienie przepisów dotyczących właściwego przekazywania i zabezpieczania np. nagrań z sesji psychoterapii, jeśli jest to wymagane do przystąpienia do egzaminu certyfikującego. Osobna kwestia to pkt. 10 - dlaczego brak zaległości w składkach dla samorządu jest równoznaczny z brakiem możliwości zdawania egzaminu? Zawarty katalog dokumentów oraz Informacji jakie ma przedstawiać kandydat dowodzi, że lansowana koncepcja przeprowadzenia egzaminów przez stowarzyszenia lub sekcje powoduje trudności także w zakresie przepływu informacji pomiędzy ośrodkami a samorządem i brak jest odpowiednich mechanizmów zabezpieczających to ryzyko. W pkt 6 dopisać "lub superwizora aplikanta"
Art. 62. 1. Sekretarz ośrodka egzaminacyjnego sprawdza zgodność złożonych dokumentów z wymogami określonymi przez ośrodek egzaminacyjny, zgodnymi z zakresem akredytacji ośrodka. 2. Sekretarz wybierany jest spośród superwizorów z ośrodka egzaminacyjnego. 3. Jeżeli złożona dokumentacja nie zawiera braków, sekretarz wydaje postanowienie o dopuszczeniu do egzaminu certyfikującego oraz informuje o tym fakcie zainteresowanego wraz z informacją o trybie przeprowadzenia egzaminu. 4. Jeżeli dokumentacja zawiera braki formalne, sekretarz wzywa do jej uzupełnienia w terminie 14 dni od doręczenia zawiadomienia o konieczności usunięcia braków. 5. Jeżeli wniosek nie spełnia kryteriów z art. 61 lub braki, o których mowa w ust. 4 nie zostały uzupełnione w terminie, sekretarz wydaje postanowienie o odmowie dopuszczenia do egzaminu certyfikującego.	ust. 2 który odwołuje się do wyboru sekretarza spośród superwizorów ośrodka egzaminacyjnego, w sytuacji w której superwizorami są psychoterapeuci, którzy uzyskali certyfikat superwizora i są wpisani do rejestru wymaga zmiany. Co więcej z ust. 4 wynika, że to sekretarz jednoosobowo ma pełną decyzyjność nad dopuszczenie lub nie do egzaminu, a na to postanowienie przysługuje odwołanie do tego samego ośrodka w imieniu którego działał sekretarz. Pojawia się więc pytanie o rolę samorządu, który nie ma tu żadnej kontroli ani decyzyjności co do egzaminu certyfikującego, a nawet jeżeli jakieś ma to jest ona co najmniej niewystarczająca. Co więcej trudno nakładać tryb administracyjny na stowarzyszenia lub sekcje będące zrzeszeniem prywatnych osób fizycznych…

6. Na postanowienia wydane przez sekretarza przysługuje odwołanie do ośrodka egzaminacyjnego w terminie 14 dni od otrzymania postanowienia.	Wydaje się, że nie ma konieczności wydawania postanowienia. Jeżeli nie zostały uzupełnione w terminie, sekretarz wydaje postanowienie o odmowie dopuszczenia do egzaminu certyfikującego. Można również wezwać do uzupełnienia informacji merytorycznych. Nie ma też procedury odwoławczej od decyzji ośrodka egzaminującego (stowarzyszenia lub sekcji). Należy przypomnieć, że ten sam ośrodek egzaminujący (wybrane stowarzyszenie lub sekcja bez osobowości prawnej) wydaje opinię wiążącą w zakresie szkolenia, którego kandydat jest absolwentem. Postanowienia omawianego przepisu wraz z innymi przepisami prawa nadają zbyt szerokie władztwo na przyznawaniem praw do wykonywania zawodu przez stowarzyszenia lub ich sekcje, które są zrzeszeniem osób prywatnych. Przynależność do stowarzyszeń lub jego sekcji jest zgodnie z obowiązującymi przepisami dobrowolna zaś po wprowadzeniu projektowanych przepisów należy zasadnie spodziewać się przypadków nierównego traktowania członków stowarzyszeń lub sekcji będących ośrodkami egzaminacyjnymi z osobami niebędącymi takimi członkami, a posiadającymi wymagane kwalifikacje. Ponownego podkreślenia wymaga więc postulat o konieczności prowadzenia egzaminów przez samorząd a nie przez stowarzyszenia lub ich sekcje. Kwalifikacji powinna dokonywać regionalna izba – a warunki przystąpienia do egzaminu w poszczególnych grupach podejść powinny zostać jasno określone.
Art. 63. Egzamin może polegać na przedstawieniu lub obronie pracy dyplomowej opisującej pracę kliniczną psychoterapeuty, sprawdzeniu wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznego jej aplikowania, konceptualizowania charakteru trudności pacjenta, rozumienia przebiegu procesu terapeutycznego oraz stosowanych metod psychoterapeutycznych,	Uwaga co do zapewnienia spójności nomenklatury nadal aktualna. Przepis ten nie precyzuje jakiego egzaminu dotyczy, jak również brak jest definicji pracy klinicznej. Poza tym pojawia się tu słowo „pacjent” w miejsce „osoby korzystającej z psychoterapii”

zgodnych z standardami zawodowymi i aktualną wiedzą, stosowaną w danym podejściu psychoterapeutycznym.	Brak jasno określonych zasad do kiedy osoby egzaminowane powinny otrzymać wytyczne z ośrodka egzaminacyjnego dot. egzaminu oraz zakres z jakiego winna się przygotować. Zakres niezbędnej wiedzy jest bardzo szeroki, pozostawienie takiego zapisu bez wyszczególnienia rodzi brak transparentności i zbyt daleko idącą swobodę komisji w doborze pytań i metod weryfikacji wiedzy osób ubiegających się o certyfikat.
Art. 64. Po uzyskaniu pozytywnego wyniku egzaminu ośrodek egzaminacyjny wydaje w terminie 30 dni certyfikat, który stanowi podstawę wpisu do Rejestru Psychoterapeutów.	Moim zdaniem to za długo, od tego się warunkuje prawo do wykonywania zawodu. 3-5 dni
Art. 65. W przypadku negatywnego wyniku egzaminu, komisja egzaminacyjna sporządza uzasadnienie w terminie 14 dni od dnia podania wyniku. Od negatywnego wyniku egzaminu certyfikującego przysługuje odwołanie, które rozpatruje inna komisja egzaminacyjna w danym ośrodku egzaminacyjnym. Odwołanie składane jest do ośrodka egzaminacyjnego w terminie 14 dni od otrzymania informacji o wyniku egzaminu wraz z uzasadnieniem.	Podobnie jak w przypadku art. 62 - procedura odwołań pozostaje rozpatrywana w zamkniętym kręgu ośrodków egzaminujących (czyli niewielkiek grupy stowarzyszeń i wybranych sekcji bez osobowości prawnej), decyzyjność pozostaje poza możliwością reakcji i interwencji ze strony samorządu, co prowadzić może do uznaniowych decyzji, wzrostu kosztów dla kandydata a w skrajnym przypadku też utratę prawa tymczasowego wykonywania zawodu i skreślenia z rejestru. Jednocześnie nie przewidziano sankcji za błędne lub niesprawiedliwe decyzje ww. podmiotów zewnętrznych wobec smorządu. Ogólna uwaga to że taka konstrukcja narusza zaufanie do bezstronności. Należy oddać w gestię regionalnej izby rozpatrywanie. Szczegółowa uwaga: co jak nie będzie innej komisji w ośrodku?
Art. 66. Ośrodek egzaminacyjny w regulaminie lub uchwale określa, które zaświadczenia i dyplomy uprawniają do otrzymania certyfikatu bez konieczności zdawania egzaminu certyfikującego. Prawo otrzymania certyfikatu bez konieczności zdawania egzaminu certyfikującego przysługuje psychoterapeutom, którzy uzyskali prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty.	To jest zdecydowanie do usunięcia. Stwarza możliwości ogromnych nadużyć. Przesłanki uprawniające do uzyskania tytułu zawodowego bez przeprowadzenia egzaminu powinny zostać wpisane w ustawę nie w wewnętrzne akty prywatnych organizacji. Obecna treść tego przepisu zapewnia monopol dla stowarzyszeniom lub sekcjom co do przyznawania prawa do wykonywania zawodu. Prowadzi to też do sytuacji kiedy te organizacje mogą dowolnie ustawiać wymagania mimo że są one z tej samej grupy podejść. Tworzy to konkurencję

	między podmiotami szkodliwą dla zawodu psychoterapeuty i osób korzystających z psychoterapii Jako, że nie można uzyskać tytułu dr. hab. z psychoterapii, weryfikacja wiedzy i umiejętności w każdym przypadku powinna zostać potwierdzona pozytywnym wynikiem egzaminu – tak jak ma to miejsce w przypadku specjalizacji w dziedzinie ochrony zdrowia.
Art. 67. Doskonalenie zawodowe polega w szczególności na: 1) czynnym i biernym udziale w superwizjach psychoterapii indywidualnych lub grupowych; 2) czynnym i biernym uczestnictwie w szkoleniach, warsztatach, seminariach, konferencjach naukowych lub innych formach kształcenia zawodowego organizowanych przez samorząd, stowarzyszenia, sekcję psychoterapii w stowarzyszeniach lub związki stowarzyszeń, posiadające status ośrodków egzaminacyjnych, podmioty posiadające status podmiotów szkolących lub inne podmioty określone przez samorząd.	Redakcja przepisu jest niezrozumiała i wymaga dalszych prac.
Art. 68. Krajowa Rada Psychoterapeutów na podstawie opinii komisji ekspertów określa szczegółowe wymagania doskonalenia zawodowego.	Ten zakres powinien być przypisany do kompetencji Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, ponieważ jest to jeden z kluczowych elementów na których członkowie samorządu powinni mieć wpływ. Należy też sprecyzować w jakiej formie ustalane są te wymogi (np. w formie uchwały).
Art. 69. Zasady uzyskania certyfikatu na superwizora określa ośrodek egzaminacyjny.	Nie ma zasad kwalifikacji. Teraz może być w zasadzie każdy superwizorem aplikantem od razu po egzaminie. Zakres ten powinien być przewidziany w ustawie względnie przez rozporządzenie albo przez samorząd – nie ośrodka egzaminacyjnego tzn. stowarzyszenia lub jego sekcji bez osobowości prawnej. Posiadanie certyfikatu superwizora wiąże się z szeregiem uprawnień i obowiązków (jak np. uczestnictwo w komisji egzaminacyjnej, prowadzeniu superwizji i opiniowaniu osób będących w trakcie szkolenia, czy przyznawaniu rekomendacji do przystąpienia do egzaminu). Kwestia ta nie powinna być

	więc dowolnie regulowana przez poszczególne stowarzyszenia lub sekcje. W art. 69 proponuje dopisać ust 2 do szkolenia superwizorskiego przepisy dotyczące o akredytacji szkolenia przygotowującego do prawa uzyskania zawodu - stosuje się odpowiednio
Art. 70. Osoba zakwalifikowana na szkolenie superwizorskie uzyskuje status superwizora aplikanta.	Zakwalifikowanie do szkolenia w superwizji tworzy ryzyko prowadzenia superwizji bez odbycia stosownego szkolenia w tym zakresie lub choćby jego części w trakcie której osoba będzie mogła zdobyć niezbędnego minimum wiedzy to prowadzenia takiego procesu. Uwaga o pozostawieniu szkolenia superwizorskiego w gestii podmiotów zewnętrznych względem samorządu pozostaje nadal aktualna.
Art. 71. 1. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Superwizorów osobę, która: 1) posiada prawo do wykonywania zawodu co najmniej od 5 lat; 2) uzyskała co najmniej jedną rekomendację od certyfikowanego superwizora; 3) ukończyła co najmniej 160 godzin szkolenia superwizorskiego; 4) zdała egzamin na superwizora w ośrodku egzaminacyjnym; 5) niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 6 miesięcy od otrzymania informacji o uzyskaniu uprawnień złożyła wniosek o wpis do Rejestru Superwizorów. 2. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje superwizora aplikanta do Rejestru Superwizorów na jego wniosek złożony niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 6 miesięcy od otrzymania informacji o przyjęciu na szkolenie, dodając adnotację „aplikant”. 3. Przepisy o wpisie do Rejestru Psychoterapeutów oraz art. 51 stosuje się odpowiednio.	Powinien to być jeden rejestr. Status superwizora to niejako kolejna umiejętność w psychoterapii. Mnogość rejestrów będzie powodowała nie tylko zwiększony nakład pracy (a przy tym koszty funkcjonowania samorządu), ale także problemy organizacyjne np. co do konieczności zapewnienia odpowiedniej spójności danych zawartych w poszczególnych rejestrach. W ramach prac nad kwalifikacją prowadzenie superwizji psychoterapii do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji zostały ustalone inne wymogi. 6 miesięcy na wpis do rejestru jest niezrozumiałą propozycją. To powinny być terminy maksymalnie 7 dni. Dotyczy też innych przypadków w projekcie.
Art. 72. 1. Wniosek o wpis do Rejestru Superwizorów zawiera: 1) imię (imiona) i nazwisko;	Uwaga odnośnie prowadzenia kilku rejestrów pozostaje aktualna. Prowadzi jak tutaj do powielania informacji.

2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość: nazwę i numer dokumentu oraz kraj jego wydania; 3) adres do korespondencji, 4) numer prawa wykonywania zawodu; 5) numer certyfikatu superwizora. 2. Do wniosku dołącza się załącznik w postaci uzyskanego certyfikatu superwizora.	
Art. 73. 1. Rejestr Superwizorów zawiera: 1) imię (imiona) i nazwisko; 2) numer PESEL, a w przypadku jego braku – cechy dokumentu potwierdzającego tożsamość: nazwę i numer dokumentu oraz kraj jego wydania; 3) obywatelstwo; 4) adres do korespondencji; 5) numer prawa wykonywania zawodu; 6) informację o statusie superwizora aplikanta; 7) numery certyfikatów superwizora; 8) informację o prawie prowadzenia superwizji w innym państwie niż Rzeczpospolita Polska; 9) datę nabycia prawa do prowadzenia superwizji; 10) informację o zaprzestaniu prowadzenia superwizji; 11) informację o zawieszeniu prawa do prowadzenia superwizji; 12) informację o tymczasowym zawieszeniu prawa do prowadzenia superwizji; 13) informację o skreśleniu z Rejestru Superwizorów; 14) datę i oznaczenie orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński, w zakresie prawa do prowadzenia superwizji; 15) datę wykonania i zatarcia kary, o której mowa w pkt 11-13; 16) informację o wygaśnięciu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty. 2. Rejestr jest jawny w zakresie danych, o których mowa w ust. 1 pkt 1 oraz 5-7. 3. W zakresie informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 11-15, rejestr jest jawny dla podmiotów, które wykażą w tym interes prawny, na ich wniosek.	

Rozdział V Samorząd zawodowy psychoterapeutów art. 74–86

Art. 74. Samorząd zawodowy psychoterapeutów: 1) reprezentuje zawód psychoterapeuty i ochronę jego interesu; 2) reprezentuje przedstawicieli zawodu przed organami publicznymi, obywatelami, podmiotami prowadzącymi działalność związaną z ochroną zdrowia; 3) współpracuje ze stowarzyszeniami i innymi podmiotami zrzeszającymi psychoterapeutów oraz podmiotami zrzeszającymi specjalistów związanych z profilaktyką i ochroną zdrowia, uczelniami wyższymi oraz innymi podmiotami badawczymi w kraju i za granicą; 4) opiniuje akty prawne dotyczące zawodu psychoterapeuty i samorządu oraz dotyczące profilaktyki i ochrony zdrowia, a w szczególności zdrowia psychicznego i psychoterapii; 5) może występować z wnioskami do Trybunału Konstytucyjnego, jeżeli akt normatywny dotyczy spraw objętych zakresem działania samorządu lub wykonywania zawodu psychoterapeuty; 6) zajmuje stanowisko w sprawach stanu zdrowia psychicznego społeczeństwa oraz polityki państwa dotyczącej organizacji ochrony zdrowia psychicznego i zawodu psychoterapeuty; 7) występuje w obronie indywidualnych i zbiorowych interesów członków samorządu oraz godności zawodowej; 8) sprawuje pieczę nad należytym wykonywaniem zawodu w interesie publicznym i dla jego ochrony; 9) uchwala kodeks etyczny zawodu psychoterapeuty; 10) sprawuje orzecznictwo dyscyplinarne w sprawach o naruszenia kodeksu etycznego, przestrzegania godności zawodu, obowiązków i standardów zawodowych.	Należy uzupełnić katalog o: 11) organizuje i przeprowadza egzaminy certyfikujące; 12) udziela pomocy, w tym pomocy prawnej w realizacji praw członków samorządu; 13) dba o integrację swoich członków. Dodatkowo pkt. 9 - proponuje się wskazać, że uchwalenie kodeksu etycznego wymaga wcześniejszych uchwał regionalnych zjazdów lub konsultacje ze wszystkimi członkami, by zapewnić partycypację członków samorządu zawodowego w tak ważnej decyzji.

Art. 75. Samorząd wykonuje swoje zadania w szczególności poprzez: 1) przyznawanie prawa wykonywania zawodu; 2) prowadzenie rejestrów i list: a) psychoterapeutów, b) psychoterapeutów aplikantów, c) superwizorów, d) sędziów sądów koleżeńskich według podejścia psychoterapeutycznego, e) monitorowania kształcenia, f) ośrodków egzaminacyjnych, g) podmiotów szkolących, h) ośrodków stażowych; 3) akredytowanie i weryfikowanie podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych; 4) ustalanie szczegółowych zasad naboru, kształcenia i egzaminowania psychoterapeutów, superwizorów na zasadach wynikających z ustawy; 5) działanie na rzecz stałego podnoszenia kwalifikacji zawodowych przez psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów; 6) prowadzenie działalności edukacyjnej i naukowej; 7) udzielanie informacji na temat zasad związanych z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty; 8) realizację zadań techniczno-organizacyjnych, w tym również prowadzenie systemu informatycznego; 9) zarządzanie majątkiem własnym; 10) organizowanie pomocy dla psychoterapeutów i ich rodzin.	Brak jednoznacznych mechanizmów kontrolnych może prowadzić do koncentracji uprawnień w rękach ograniczonej liczby podmiotów działających poza samorządem zawodowym, przy jednoczesnym ograniczeniu zadań izb regionalnych a skupieniu ich w rękach 10-osobowej KRP. Treść nie koreluje z uprawnieniami nadanymi ośrodkom egzaminującym (sekcjom bez osobowości prawnej 3 konkretnych organizacji i wybranym stowarzyszeniom) np. w kontekście przyznawania prawa do wykonywania zawodu - de facto to podmioty zewnętrzne wobec samorządu posiadają uprawnienia a wpis do rejestru jest jedynie czynnością administracyjną. Co więcej samorząd może jedynie obserwować przebieg egzaminu certyfikującego, a psychoterapeuta nie ma możliwości odwołania od decyzji komisji egzaminacyjnej podmiotu zewnętrznego do samorządu. Podobnie kwestia przyznawania akredytacji podmiotom szkolącym w projektowanych przepisach uzależnionej od pozytywnej opinii ośrodka egzaminującego (sic!), czyli stowarzyszenia i wskazanych sekcji bez osobowości prawnej, co prowadzi do zależności firm szkolących i uczestników szkoleń od często arbitralnych i uznaniowych decyzji zarządów ww. stowarzyszeń i sekcji. Jak wskazywano w innych artykułach należy sprecyzować, że przepisy te odnoszą się do podmiotów prowadzących szkolenia zmierzające do uzyskania tytułu zawodowego psychoterapeuty a nie wszystkie szkolenia w zakresie psychoterapii - zapewnienie mechanizmów zapobiegających naruszeniom zasad uczciwej konkurencji i swobody prowadzenia działalności gospodarczej. Proponujemy dodać się pkt 11 prowadzenie procesu mediacji i facylitacji. Proponuje się ponadto przewidzieć rozdzielenie funkcji certyfikacji psychoterapeutów od funkcji akredytacji programów szkoleń i eliminację ryzyk osiągnięcia rynkowej pozycji dominującej przez wybrane środowiska i powiązane z nimi podmioty.

	Proponowane zapisy w dalszych częściach projektu uniemożliwiają aplikantowi wybór miejsca złożenia egzaminu prowadzącego do prawa wykonywania zawodu (ta decyzja zostanie podjęta na długo przed rozpoczęciem przez niego szkolenia w momencie akredytacji programu szkolenia), uzależnia de facto aplikanta i podmiot szkolący od uznaniowych decyzji stowarzyszenia niebędącego członkiem samorządu, co daje pole do nadużyć i arbitralnych decyzji, szczególnie w sytuacji gdy projekt nie przewiduje sankcji ani kontroli dla ośrodków egzaminujących w przypadku niewłaściwie wydanej decyzji. Uwagi dotyczące kompetencji ośrodków egzaminacyjnych pozostają nadal aktualne.
Art. 76. 1. Jednostkami organizacyjnymi samorządu są Krajowa Rada Psychoterapeutów oraz właściwe regionalne rady psychoterapeutów. 2. Organami samorządu na szczeblu krajowym są: 1) Krajowy Zjazd Psychoterapeutów, 2) Krajowa Rada Psychoterapeutów, 3) Krajowa Komisja Rewizyjna, 4) Krajowy Sąd Koleżeński, 5) Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, 6) Rzecznik Praw Psychoterapeuty. 3. Organami Samorządu na szczeblu regionalnym są: 1) regionalny zjazd psychoterapeutów, 2) regionalna rada psychoterapeutów, 3) regionalna komisja rewizyjna, 4) regionalny sąd koleżeński, 5) regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej.	Mając na względzie ważny interes społeczny należy dodać przepisy regulujące **powołanie rzecznika praw osób korzystających z psychoterapii**, aby zapewnić ochronę praw osób zamierzających skorzystać z psychoterapii lub korzystających z psychoterapii (propozycja Polskiej Rady Psychoterapii z art. 36 ust. 3 Projektu 2.0). Działalność Rzecznika Osób Korzystających z Psychoterapii będzie koncentrować się na kilku kluczowych obszarach: 1. Ochrona Praw: Rzecznik będzie monitorować przestrzeganie praw osób korzystających z psychoterapii, w tym prawa do informacji, poufności oraz godnego traktowania. W tym będzie miał prawo inicjowania postępowania dyscyplinarnego, złożenia skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego od orzeczenia Sądu dyscyplinarnego, do rzecznika będzie można także zwrócić się o wydanie opinii w konkretnej sprawie. 2. Edukacja i Informacja: Rzecznik będzie wspomagał prowadzenie działania edukacyjne i informacyjne jej samorządu, mające na celu zwiększanie świadomości społecznej na temat praw osób korzystających z psychoterapii. Będzie promował dobre praktyki w zakresie etyki zawodowej oraz organizował kampanie społeczne i szkolenia. 3. Współpraca i Standardy: Rzecznik będzie współpracował z organami samorządu zawodowego psychoterapeutów, aby monitorować i podnosić

	standardy zawodowe. Będzie brał udział w tworzeniu i aktualizowaniu standardów zawodowych i etycznych, uwzględniając specyfikę różnych podejść psychoterapeutycznych.
Art. 77. 1. Siedzibą Krajowej Izby Psychoterapeutów jest miasto stołeczne Warszawa. 2. Regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na terenie izby, której zasięg terytorialny oraz siedzibę określa Krajowa Rada Psychoterapeutów, biorąc pod uwagę w szczególności podział administracyjny kraju.	Postuluje się dopisać ust. 3 w brzmieniu " Liczba regionalnych izb nie może być mniejsza niż 10.". Proponowane przez projektodawcę powołanie jedynie 4 izb regionalnych, przy jednoczesny skupieniu władzy w KRP (10 os.), KZP (40 os.) oraz wąskiej grupie podmiotach zewnętrznych (ośrodki egzaminacyjne z jednoczesną funkcją akredytującą!), oraz uwzględniając potencjalną możliwość ograniczenia udziału w Komitecie Organizacyjnym, prowadzić może do ograniczenia mechanizmów demokracji wewnętrznej oraz systemów zamkniętych.
Art. 78. 1. Organy izb psychoterapeutów pochodzą z wyboru. 2. Wybory do Rady Psychoterapeutów, Komisji Rewizyjnej, na stanowisko Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Praw Psychoterapeuty są równe i odbywają się w głosowaniu tajnym, przy nieograniczonej liczbie kandydatów. 3. Kadencja organów samorządu trwa 5 lat, jednakże są one obowiązane działać do czasu ukonstytuowania się nowo wybranych organów. 4. W Krajowej Radzie Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej oraz w regionalnych radach psychoterapeutów i komisjach rewizyjnych nie można sprawować tej samej funkcji dłużej niż dwie kadencje. Nie można być członkiem wymienionych organów dłużej niż trzy kadencje. Nie dotyczy to sędziów Sądu Koleżeńskiego, Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, regionalnych sądów koleżeńskich i rzeczników odpowiedzialności zawodowej oraz ich zastępców. 5. Rzecznik Praw Psychoterapeuty i jego zastępcy nie mogą sprawować funkcji dłużej niż trzy kadencje. 6. Poszczególni członkowie organów samorządu mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał. Odwołania dokonuje się w głosowaniu równym i tajnym.	Aby zapobiec petryfikacji władzy powinno być ograniczenie do jednej kadencji w ogóle, bez względu na rodzaj pełnionej funkcji czy organu. Poszczególni członkowie organów samorządu mogą być odwołani przed upływem kadencji przez organ, który ich wybrał. Odwołania dokonuje się w głosowaniu w ramach grupy podejść, do której przynależność określił odwoływany członek organu. Ust. 11 powinien również dotyczyć rzeczników. Konstrukcja wskazuje na reprezentacje terytorialną, więc takie rozwiązanie powoduje, że może się wiele osób przenieść do innej izby i jakaś pozostaje bez reprezentantów. W ust. 13 wydaje się, że projektodawca przewiduje prowadzenie Rejestru Psychoterapeutów przez każdą z regionalnych izb. Jeżeli tak, to w naszej ocenie jest to nieuzasadnione. Powinien być jeden adres dla wszystkich rekordów z rejestrów aby osoby korzystające z psychoterapii miały możliwość transparentnego zapoznania się z treścią i podjęcia decyzji co do rozpoczęcia procesu psychoterapii z konkretną osobą.

7. Odwołanie następuje kwalifikowaną większością 2/3 ważnie oddanych głosów, pod warunkiem, że łączna liczba oddanych głosów jest nie mniejsza od połowy ogólnej liczby członków organu, który dokonał wyboru. 8. Mandatu członka ustawowego organu samorządu na szczeblu krajowym lub regionalnym nie można łączyć z innym mandatem, z wyjątkiem Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów i regionalnych zjazdów psychoterapeutów. 9. Członkowie Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej i Rzecznik Praw Psychoterapeuty nie mogą być delegatami do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz regionalnych zjazdów psychoterapeutów. 10. Członkowie regionalnych rad psychoterapeutów, komisji rewizyjnych, regionalni rzecznicy odpowiedzialności zawodowej nie mogą być delegatami do regionalnych zjazdów psychoterapeutów oraz członkami organów na szczeblu krajowym. 11. Sędziowie Krajowego Sądu Koleżeńskiego oraz regionalnych sądów koleżeńskich mogą pełnić inne funkcje w organach samorządu z zachowaniem zasad ust. 8-10, z wyłączeniem funkcji rzecznika odpowiedzialności zawodowej na szczeblu regionalnym i krajowym. 12. Mandat członka organu samorządu wygasa wraz z rozpoczęciem kadencji nowo wybranego organu. Mandat wygasa również w skutek: 1) zrzeczenia się mandatu, 2) śmierci, 3) skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów, 4) odwołania przez organ, który dokonał wyboru, 5) orzeczono jedną z kar wymienionych w art. 116 ust. 1 pkt 4-7, za wyjątkiem upomnienia i nagany, 6) wydania postanowienia o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia prawa wykonywaniu zawodu. 13. Skreślenie, o którym mowa w ust. 12 pkt 3, nie skutkuje wygaśnięciem mandatu członka organu na szczeblu krajowym, jeżeli powodem skreślenia jest wpisanie do rejestru innej regionalnej izby psychoterapeutów.	W ust. 14 proponuje się zapis W przypadku wygaśnięcia mandatu przed terminem, na miejsce członka organu izby wstępuje kandydat z tej samej grupy podejść, który w wyborach do tego organu uzyskał kolejną największą liczbę głosów, a nie utracił do momentu jego wyboru biernego prawa wyborczego." Warunki głosowania i stwierdzania tożsamości w przypadku obrad na odległość powinny być doprecyzowane w rozporządzeniu Ministra, bo ustawa może być za mało elastyczna.

14. W przypadku wygaśnięcia mandatu przed terminem, na miejsce członka organu izby wstępuje kandydat, który w wyborach do tego organu uzyskał kolejną największą liczbę głosów, a nie utracił do momentu jego wyboru biernego prawa wyborczego. 15. W przypadku wygaśnięcia mandatu Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej lub Rzecznika Praw Psychoterapeuty przed upływem kadencji lub braku możliwości sprawowania funkcji do czasu wyboru nowego rzecznika funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez Krajową Radę Psychoterapeutów. 16. W przypadku wygaśnięcia mandatu regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej przed upływem kadencji lub braku możliwości sprawowania funkcji do czasu wyboru nowego rzecznika, funkcję tę pełni jeden z zastępców wyznaczony przez daną regionalną radę psychoterapeutów.	
Art. 79. Dopuszcza się przeprowadzanie posiedzeń organów samorządu wyłącznie lub częściowo z wykorzystaniem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności umożliwiającego bezpośrednie porozumiewanie się na odległość.	
Art. 80. 1. Czynne prawo wyborcze w wyborach do organów samorządu mają psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci, którzy ukończyli szkolenie akredytowane w podmiocie szkolącym z wyjątkiem osób, wobec których: 1) orzeczono karę zawieszenia w prawach wykonywania zawodu przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia; 2) wobec których sąd wydał prawomocne orzeczenie o zastosowaniu środka karnego określonego w art. 39 pkt 1–2a kodeksu karnego; 3) nastąpiło skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo - do czasu zatarcia kary. 2. Bierne prawo wyborcze w wyborach do organów regionalnej izby psychoterapeutów mają psychoterapeuci danej izby. 3. Bierne prawo wyborcze w wyborach do organów samorządu na szczeblu krajowym mają psychoterapeuci.	Pkt 1 - dlaczego akurat 5 lat? zawieszona osoba nie powinna głosować, z jakiegoś powodu jest zawieszona. Pkt. 3. skazanie za przestępstwo umyślne uniemożliwia wpis na listę, więc powinno być powodem do skreślenia.

4. Bierne prawo wyborcze na sędziego regionalnego sądu koleżeńskiego oraz regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej ma psychoterapeuta, który co najmniej od 5 lat posiada prawo wykonywania zawodu. 5. Bierne prawo wyborcze na sędziego Krajowego Sądu Koleżeńskiego oraz Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej przysługuje superwizorom. 6. Bierne prawo wyborcze nie przysługuje osobom, wobec których: 1) orzeczono karę zawieszenia prawa do prowadzenia superwizji, zawieszenia w prawach wykonywania zawodu lub zakaz pełnienia funkcji kierowniczych przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia; 2) wydano postanowienie o zastosowaniu środka zapobiegawczego w postaci zawieszenia w wykonywaniu zawodu - do czasu, na który środek ten został orzeczony. **Art. 81.** 1. Na wniosek przewodniczących organów samorządu oraz regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i Rzecznika Praw Psychoterapeuty, pracodawca ma obowiązek zwolnić od pracy członków organów samorządu lub osoby wykonujące czynności na rzecz organów samorządu, bez prawa do wynagrodzenia, na czas wykonywania czynności członka organu samorządu lub na czas wykonywania czynności na rzecz organów samorządu. 2. W przypadku urlopu pracownika w związku z czynnościami opisanymi w niniejszym artykule ma zastosowanie art. 41 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz. U. z 2023 r., poz. 1465, z 2024 r. poz. 878, 1222, 1871, 1965). Okresu tego urlopu nie wlicza się do urlopu wypoczynkowego w rozumieniu art. 152 kodeksu pracy. 3. Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady i tryb zwrotu poniesionych kosztów, uzasadnionych wydatków, delegacji członków organów samorządu i osób wykonujących czynności na rzecz organów samorządu.	

Art. 82. 1. Wybory do regionalnych zjazdów psychoterapeutów przeprowadza właściwa miejscowo regionalna rada psychoterapeutów. 2. Regionalna rada psychoterapeutów powołuje komisje wyborcze i ogłasza wynik wyborów. 3. Członkiem komisji wyborczej nie może być członek innego organu samorządu,	Należy dopisać ustęp 4 w brzmieniu: W wyborach na delegatów lub wyborach do organów regionalnej izby psychoterapeutów prawo wyboru delegata lub członka organu, który zadeklarował daną grupę podejść psychoterapeutycznych, przysługuje wyłącznie psychoterapeutom, którzy zadeklarowali tę samą grupę podejść psychoterapeutycznych (propozycja Polskiej Rady Psychoterapii z art. 54 ust 6 Projektu 2.0)
Art. 83. 1. Przeciwko ważności wyborów może być wniesiony protest z zarzutem naruszenia przepisów ustawy lub niewłaściwego ustalenia wyników wyborów. 2. Protest przeciwko ważności wyborów może wnieść każdy członek danej regionalnej izby psychoterapeutów, w której przeprowadzane są wybory. 3. Protest wnosi się na piśmie do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, za pośrednictwem danej regionalnej rady psychoterapeutów, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez regionalną radę psychoterapeutów. 4. Członkowie organów Krajowej Izby Psychoterapeutów mogą wnieść protest przeciwko ważności wyborów na szczeblu krajowym do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w terminie 14 dni od dnia ogłoszenia wyników wyborów przez Krajową Radę Psychoterapeutów. Protest wnosi się za pośrednictwem Krajowej Rady Psychoterapeutów. 5. Sąd koleżeński, wydając postanowienie o nieważności wyborów, stwierdza jednocześnie wygaśniecie odpowiedniego mandatu i przekazuje postanowienie wnoszącemu protest oraz odpowiedniej radzie psychoterapeutów. 6. W sprawach dotyczących wyborów orzeka Krajowy Sąd Koleżeński.	Proponujemy jak poniżej: można zarzucać naruszenia o innym charakterze niż opisane w ustawie, które wypaczają wybory np. kwestie prawa karnego. "1. Przeciwko ważności wyborów może być wniesiony protest z zarzutem naruszenia przepisów prawa powszechnie obowiązującego lub uchwał samorządu lub niewłaściwego ustalenia wyników wyborów." Protest może wnieść "każdy kto ma w tym interes prawny". Sędziowie sądu koleżeńskiego nie powinni być w innych organach samorządu.
Art. 84. 1. Uchwały organów samorządu podejmowane są zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy członków danego organu, w tym przewodniczącego. W razie równości głosów decyduje głos przewodniczącego. 2. Uchwała Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów dotycząca uchwalenia lub zmiany statutu lub kodeksu etycznego, powołania nowego podejścia	Należy uzupełnić postanowienia w zakresie sposobu odbywania posiedzeń oraz oddawania głosu ust. 1 w aktualnym brzmieniu przyznaje de facto przewodniczącemu prawo weta. Brak obecności przewodniczącego na posiedzeniu w zaproponowanym brzmieniu przepisu powoduje paraliż tego organu.

psychoterapeutycznego podejmowana jest większością ⅔ głosów, w obecności co najmniej połowy delegatów Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów. 3. Uchwały w sprawach osobowych i akredytowania podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych zapadają w głosowaniu tajnym. 4. Osoba, której dotyczy uchwała, nie uczestniczy w głosowaniu nad tą uchwałą. 5. Osoba reprezentująca podmiot lub ośrodek, którego dotyczy uchwała, nie uczestniczy w głosowaniu nad tą uchwałą. 6. Delegaci grupy podejść psychoterapeutycznych lub podejścia psychoterapeutycznego mogą zgłosić zdanie odrębne do uchwały wyrażającej opinię lub stanowisko samorządu	Dopisać z art 39 ust 6 Projektu 2.0 rozwiązanie opisane "Organy samorządu podejmują uchwały bezwzględną większością głosów w obecności co najmniej połowy składu danego organu, z zastrzeżeniem art. art. 47 ust. 4, przy uwzględnieniu ust. 7. Podjęte przez organy samorządu uchwały są ważne, gdy wszyscy członkowie danego organu zostali powiadomieni o treści projektu uchwały i terminie posiedzenia z co najmniej 14-dniowym wyprzedzeniem." oraz "W przypadkach przewidzianych w podstawowych zasadach gospodarki finansowej, do podjęcia uchwały przez Krajową Radę Psychoterapeutów wymagana jest większość ¾ głosów w obecności co najmniej połowy składu tego organu." Jedynie uchwały w sprawach osobowych powinny zapadać w głosowaniu tajnym. Autorzy projektu skupili wiele kompetencji w rękach KRP a jej członkowie mogą być powiązani, np. z wieloma firmami szkolącymi. Bez transparentnych zasad istnieje możliwość na wpływanie na decyzje dotyczące np. przyznania akredytacji czy wszczęcia kontroli w podmiocie konkurencyjnym. Dodatkowo należy podkreślić, że decyzje mające tak duże znaczenie dla rynku psychoterapii jak akredytacja podmiotów szkolących winny być jawne i transparentne. Tajność takich wyborów może prowadzić do monopolizacji rynku psychoterapii na rzecz któregoś z podejść, co staje w sprzeczności do zasad wolnego rynku i może ograniczyć swobodę wyboru metody dla osób poszukujących pomocy psychoterapeutycznej. Należy dodać "każda osoba biorąca udział w głosowaniu nad tą uchwałą powinna ujawnić sprzeczność interesów i wstrzymać się od udziału w rozstrzyganiu takich spraw oraz żądać zaznaczenia tego w protokole." Taka osoba nie wlicza się wtedy do kworum.

	W zapisach dotyczących konfliktu interesów należy uwzględnić kwestie związane ze współpracą (w jakiejkolwiek formie) z danym podmiotem, w tym kwestie właścicielskie. W zakresie ust. 6. nie określono o jakim skutku.
Art. 85. 1. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej sprawuje nadzór nad działalnością samorządu w niezbędnym zakresie. 2. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej może zaskarżyć do Sądu Najwyższego uchwałę organu krajowej lub regionalnej izby psychoterapeutów pod zarzutem niezgodności z prawem w terminie 3 miesięcy od dnia jej otrzymania, a w sytuacji rażącego naruszenia prawa w terminie 6 miesięcy. Skargę wniesioną po tym terminie pozostawia się bez rozpoznania. 3. Sąd Najwyższy utrzymuje zaskarżoną uchwałę w mocy bądź ją uchyla i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. 4. Krajowa Rada Psychoterapeutów z urzędu uchyla uchwałę organów samorządu sprzeczną z prawem, kodeksem etycznym, statutem, uchwałami i regulaminami samorządu, w terminie 6 miesięcy od daty jej doręczenia i przekazuje sprawę właściwemu organowi samorządu do ponownego rozpatrzenia, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. 5. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej , w celu realizacji uprawnienia, o którym mowa w ust. 2, ma prawo zwrócić się do organu krajowej lub regionalnej izby psychoterapeutów o przekazanie podjętej przez ten organ uchwały. Wskazany przez Ministra organ, przekazuje uchwałę w terminie 14 dni od dnia doręczenia wystąpienia ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej. 6. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej może zwrócić się do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, Krajowej Rady Psychoterapeutów, regionalnego zjazdu psychoterapeutów lub regionalnej rady psychoterapeutów o podjęcie uchwały w sprawie należącej do właściwości samorządu. 7. Wniosek, o którym mowa w ust. 6, powinien rozpatrzyć najbliższy Krajowy Zjazd Psychoterapeutów albo regionalny zjazd psychoterapeutów, a Krajowa	Proponujemy możliwość nadania Ministrowi prawa do zawieszania uchwały w sytuacji rażącego naruszenia prawa. Samo zaskarżenie może nie doprowadzić do pożądanego skutku, jakim jest ochrona praw osób pokrzywdzonych niezgodną z prawem uchwałą do chwili kiedy zostanie ona wyeliminowana przez sąd. Do ustalenia czy nie lepszy byłby sąd administracyjny. ust. 5 powinien nakładać obowiązek przekazania każdej uchwały ministrowi w określonej terminie. W innym przypadku właściwy minister nie będzie miał wiedzy, że samorząd podjął jakąś uchwałę.

Rada Psychoterapeutów albo regionalna rada psychoterapeutów – w terminie miesiąca od dnia jego wpływu. 8. Przepisów niniejszego artykułu nie stosuje się do uchwał: 1) podejmowanych w postępowaniu w zakresie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów; 2) do których na podstawie odrębnych przepisów stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego odnoszące się do decyzji administracyjnych.	
Art. 86. Krajowa Izba Psychoterapeutów i regionalne izby psychoterapeutów mają prawo do używania urzędowej pieczęci, o której mowa w art. 16c ust. 1 ustawy 31 stycznia 1980 r.o godle, barwach i hymnie Rzeczypospolitej Polskiej o pieczęciach państwowych(Dz. U. z 2024 r., poz. 155, 1907).	

Rozdział VI Krajowa Izba Psychoterapeutów art. 87–96

Art. 87. Najwyższą władzą Krajowej Izby Psychoterapeutów jest Krajowy Zjazd Psychoterapeutów.	
Art. 88. 1. W Krajowym Zjeździe Psychoterapeutów biorą udział delegaci wybrani przez Regionalne Zjazdy Psychoterapeutów oraz z głosem doradczym niebędący delegatami członkowie ustępujących organów Krajowej Izby Psychoterapeutów. 2. Liczba delegatów z poszczególnych regionalnych izb psychoterapeutów wynosi 10 osób, w tym po dwóch z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. Jeżeli w skład grupy podejść psychoterapeutycznych, wchodzi więcej niż jedno podejście psychoterapeutyczne, każdy z dwóch delegatów do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów powinien przynależeć do innego podejścia psychoterapeutycznego. Jeżeli z podejścia psychoterapeutycznego w danej izbie regionalnej nie zgłosił się kandydat na delegata do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów lub zgłoszony kandydat nie uzyskał głosów, mandaty te pozostają nieobsadzone a Krajowy Zjazd obraduje w pomniejszonym składzie. 3. Krajowy Zjazd Psychoterapeutów zwołuje Krajowa Rada Psychoterapeutów co roku, w tym co 5 lat zjazd sprawozdawczo-wyborczy.	O ile zjazd krajowy jest zasadnym organizować z delegatami to zjazd regionalny już nie. To **ważny element demokracji bezpośredniej** i możliwości wypowiedzenia się. Natomiast żeby **zabezpieczyć się przed głosowaniem podejść bardziej licznych na delegatów podejść mniej licznych**, to trzeba wprowadzić odpowiednie mechanizmy zabezpieczające. Uwaga o minimalnej liczbie izb regionalnych (10) pozostaje nadal aktualna. Dzięki temu Krajowy Zjazd Psychoterapeutów będzie liczył 100 delegatów a nie jak planują projektodawcy jedynie 40. Brakuje regulacji o zwrocie kosztów i zwolnienia z pracy. Podobnie do innych organów samorządu oraz osób wykonujących zadania na rzecz samorządu.
Art. 89. Do zadań Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów należy: 1) uchwalanie kodeksu etycznego zawodu psychoterapeuty i zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty; 2) uchwalanie statutu i regulaminów samorządu, w tym regulaminu dotyczącego wyborów i postępowania mediacyjnego; 3) wybieranie członków Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Praw Psychoterapeutów;	Dodać pkt 13 o treści: a) uchwalanie szczegółowych zasad naboru, kształcenia, egzaminowania psychoterapeutów oraz szczegółowych zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty, w porozumieniu z komisją ekspertów do spraw opracowania szczegółowego programu kształcenia w określonym podejściu psychoterapeutycznym, i skreślić w art 93 ust 6 pkt a. Należy rozszerzyć katalog co najmniej o: • ustalanie standardów dla poszczególnych grup i podgrup podejść

4) wybieranie kandydatów rekomendowanych przez samorząd na stanowisko konsultanta krajowego w dziedzinie psychoterapii oraz psychoterapii dzieci i młodzieży; 5) uchwalanie regulaminu organów Krajowej Izby Psychoterapeutów i ramowych regulaminów organów regionalnych izb psychoterapeutów; 6) rozpatrywanie uchwał zgłoszonych przez co najmniej ⅓ liczby delegatów danej grupy podejść lub 10 osób z ogółu delegatów; 7) głosowanie nad ustanowieniem nowego podejścia psychoterapeutycznego i przypisaniem go do określonej grupy podejść; 8) przyjęcie sprawozdania z działalności oraz uchwalanie absolutorium dla Krajowej Rady Psychoterapeutów i Krajowej Komisji Rewizyjnej; 9) przyjęcie i zatwierdzenie sprawozdania z działalności Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Praw Psychoterapeuty; 10) wytyczanie kierunku działania samorządu; 11) wytyczanie kierunku działania Krajowej Izby Psychoterapeutów; 12) określanie podstawowych zasad tworzenia funduszów i gospodarowania majątkiem samorządu w szczególności wykaz funkcji, których pełnienie może być wynagradzane.	• i zasad oceny psychoterapeutów dla poszczególnych grup i podgrup podejść • uchwalanie regulaminów dotyczących przeprowadzania egzaminów certyfikacyjnych, z uwzględnieniem specyfiki każdej grupy podejść (uwzględnienie podgrup) psychoterapeutycznych • wybór Rzecznika praw osób korzystających z psychoterapii • uchwalanie rocznych lub okresowych planów pracy; • określanie wysokości i zasad pobierania składki członkowskiej i zasad jej podziału oraz wysokości opłat manipulacyjnych.
Art. 90. 1. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychoterapeutów zwołuje Krajowa Rada Psychoterapeutów: 1) z własnej inicjatywy; 2) na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej; 3) na wniosek co najmniej 1/3 regionalnych rad psychoterapeutów; 4) na wniosek Rzecznika Praw Psychoterapeutów. 2. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychoterapeutów zwołuje się w ciągu 3 miesięcy od dnia wpłynięcia wniosku . 3. Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Psychoterapeutów obraduje wyłącznie nad sprawami, do których został zwołany.	Proponuje się dodać pkt 5 w brzmieniu "**na wniosek co najmniej 500 psychoterapeutów**". Aktualne zapisy de facto uniemożliwiają partycypację członkom samorządu w decyzjach ich bezpośrednio dotyczących, jak również znacząco ograniczają mechanizmy demokracji wewnętrznej.

4. W przypadku zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, delegatami na ten zjazd są osoby wybrane zgodnie z art. 88 ustawy w danej kadencji.	
Art. 91. W przypadku, w którym Krajowa Rada Psychoterapeutów nie zwoła Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów lub Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów w odpowiednim terminie, zwołania dokonuje minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.	
Art 92. 1. Krajową Radę Psychoterapeutów stanowią członkowie wybrani przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów, po dwóch z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. 2. Jeżeli w skład grupy podejść psychoterapeutycznych wchodzi więcej niż jedno podejście psychoterapeutyczne, każdy z dwóch członków reprezentujących tę grupę w Krajowej Radzie Psychoterapeutów powinien przynależeć do innego podejścia psychoterapeutycznego. 3. Oświadczenia woli w imieniu Krajowej Izby Psychoterapeutów, w sprawach nie przekraczających zwykłego zarządu, składa przewodniczący razem z wiceprzewodniczącym lub skarbnikiem lub sekretarzem. 4. W przypadku spraw przekraczających zakres zwykłego zarządu Krajowa Rada Psychoterapeutów składa oświadczenia po uprzednim podjęciu uchwały. 5. Krajowa Rada Psychoterapeutów zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał. 6. Krajowa Rada Psychoterapeutów wybiera spośród członków, wybranych przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów: przewodniczącego, 4 wiceprzewodniczących, z których każdy reprezentuje inną grupę podejść psychoterapeutycznych oraz sekretarza, skarbnika. 7. Na stanowisko przewodniczącego Krajowa Rada Psychoterapeutów wybiera co roku wiceprzewodniczącego reprezentującego tę grupę podejść psychoterapeutycznych, która nie była reprezentowana w ciągu ostatnich czterech lat. Ustępujący przewodniczący staje się wiceprzewodniczącym. 8. W razie wygaśnięcia mandatu przewodniczącego lub wiceprzewodniczących Krajowej Rady Psychoterapeutów przed upływem kadencji w jego miejsce	Należy zmienić sposób reprezentacji, bowiem brak obecności przewodniczącego z jakichkolwiek powodów paraliżuje działalność tego organu i uniemożliwia mu złożenie oświadczeń woli. Należy zweryfikować wszystkie przepisy odnoszące się do zasad reprezentacji aby nie powstała sytuacja jak powyżej. Niezasadnym jest z punktu widzenia działalności samorządu ograniczenie możliwości reprezentowania w przypadku braku obecności lub bierności jednej osoby w składzie organu kolegialnego. w ust. 9 należy przewidzieć możliwość prowadzenia obrad i przewodniczenia przez wiceprzewodniczącego w przypadku braku obecności przewodniczącego. Proponujemy mu nadać brzmienie: "9. Przewodniczący Krajowej Rady Psychoterapeutów kieruje pracą Rady i przewodniczy jej obradom, a w razie jego nieobecności jego zastępca lub inny uprawniony członek Krajowej Rady Psychoterapeutów." Należy również przewidzieć procedurę konsultacji z członkami samorządu, przypadkach w których podejmowane przez Krajową Radę Psychoterapeutów decyzje dotyczą istotnych zagadnień odnoszących się do ogółu członków samorządu oraz zagadnień odnoszących się do poszczególnych grup podejść psychoterapeutycznych. Proponuje się nadać brzmienie: "1O. Członkom Krajowej Komisji Rewizyjnej, Prezesowi Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej,

wstępuje drugi przedstawiciel tej samej grupy podejść psychoterapeutycznych, wybrany przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów. 9. Przewodniczący Krajowej Rady Psychoterapeutów kieruje pracą Rady i przewodniczy jej obradom . 10. Członkom Krajowej Komisji Rewizyjnej, Prezesowi Krajowego Sądu Koleżeńskiego, Krajowemu Rzecznikowi Odpowiedzialności Zawodowej oraz Rzecznikowi Praw Psychoterapeutów służy prawo udziału w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów z głosem doradczym. 11. Do udziału w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów mogą być zapraszane inne osoby, w szczególności przedstawiciele komisji ekspertów oraz regionalnych izb psychoterapeutów.	Rzecznikowi Osób Korzystających z Psychoterapii, Rzecznikowi Praw Psychoterapeutów służy prawo udziału w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów z głosem doradczym. Głos doradczy uzyskuje się dodatkowo w wyniku obowiązkowo przeprowadzonych konsultacji z członkami samorządu w przypadkach, w których podejmowane decyzje dotyczą istotnych zagadnień odnoszących się do ogółu członków samorządu lub zagadnień odnoszących się do poszczególnych grup lub podgrup lub podejść psychoterapeutycznych". Rozwiązanie wskazane w Projekcie 2.0 Polskiej Rady Psychoterapii. Należy dodać nowy zapis “W przypadkach przewidzianych w podstawowych zasadach gospodarki finansowej, do podjęcia uchwały przez Krajową Radę Psychoterapeutów wymagana jest większość ¾ głosów w obecności co najmniej połowy składu tego organu.”
Art 93. 1. Do zakresu działania Krajowej Rady Psychoterapeutów należy: 1) realizacja funkcji i zadań samorządu, w szczególności art. 74 ustawy z wyłączeniem ust. 9 i 10; 2) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów; 3) przygotowanie projektu statutu samorządu i kodeksu etycznego, w porozumieniu z komisją ekspertów; 4) przygotowywanie projektów uchwał oraz regulaminów dla Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, a w szczególności regulaminów: a) działalności samorządu i jego organów, b) prowadzenia rejestrów oraz szczegółowych zasad wpisu oraz skreślenia z rejestrów, c) organizowania wyborów do organów samorządu; 5) podejmowanie uchwał w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań Rady; 6) zapewnienie właściwych standardów wykonywania zawodu psychoterapeuty poprzez:	ust. 4 lit f. jest niejasny Proponujemy dodać pkt i kolejne analogicznie do propozycji z Projektu 2.0 " 5. zasięganie opinii członków samorządu z danej grupy podejść lub podejścia psychoterapeutycznego w sprawach istotnych dla tej grupy. 6. W przypadkach, w których podejmowane przez Krajową Radę Psychoterapeutów decyzje dotyczą istotnych zagadnień odnoszących się do ogółu członków samorządu Krajowa Rada Psychoterapeutów zobowiązana jest do zasięgnięcia opinii członków samorządu należących do tych grup. 7. Konsultacje, o których mowa w ust. 5 i 6, obejmują: 1) przekazanie projektu uchwały do zaopiniowania radom okręgowych izb psychoterapeutów; 2) zamieszczenie projektu uchwały na stronie internetowej Krajowej Izby Psychoterapeutów; 3) przekazanie projektu uchwały drogą elektroniczną członkom samorządu, których sprawa dotyczy – wraz ze wskazaniem terminu na zgłaszanie uwag.

a) uchwalanie szczegółowych zasad naboru, kształcenia, egzaminowania psychoterapeutów oraz szczegółowych zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty, w porozumieniu z komisją ekspertów do spraw opracowania szczegółowego programu kształcenia w określonym podejściu psychoterapeutycznym, b) powoływanie komisji ekspertów, c) przeprowadzanie konsultacji ze środowiskiem reprezentowanym przez organizacje zrzeszające psychoterapeutów, w tym organizacje określonego podejścia, w sprawach istotnych dla tego środowiska, d) podejmowanie decyzji w sprawach wymienionych w art. 94 ustawy, e) prowadzenie Rejestru Podmiotów Szkolących, Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych i Rejestrów Ośrodków Stażowych oraz listy sędziów na szczeblu krajowym, f) określanie zasad prowadzenia działalności edukacyjnej i naukowej, g) analizowanie, opiniowanie i proponowanie kierunków rozwoju wykonywania zawodu psychoterapeuty we współpracy z komisjami ekspertów, h) udzielanie informacji w kwestii zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty; 7) powoływanie innych komisji do określonych przez Radę spraw; 8) uchwalanie i realizacja budżetu samorządu; 9) określanie wysokości składki członkowskiej i wysokości opłat dla podmiotów szkolących; 10) zarządzanie majątkiem samorządu, w szczególności ustalanie zasad, zakresu prowadzenia działalności gospodarczej przez samorząd oraz nadzór nad jej wykonywaniem; 11) ustalanie zasad rozdysponowania środków pieniężnych pomiędzy Krajową Izbą Psychoterapeutów i poszczególne regionalne izby psychoterapeutów; 12) rozpatrywanie wniosków Krajowej Komisji Rewizyjnej; 13) koordynowanie działalności regionalnych izb psychoterapeutów oraz sprawowanie nadzoru nad ich działalnością;	8. Krajowa Rada Psychoterapeutów w ciągu 14 dni po upływie terminu, o którym mowa w ust. 7, publikuje na stronie internetowej Izby informację o wynikach przeprowadzonych konsultacji." Należy rozszerzyć katalog o: integrowanie środowiska psychoterapeutów, uznawanie kwalifikacji psychoterapeuty uzyskanych w innych państwach członkowskich oraz osoby zamierzającej wykonywać zawód psychoterapeuty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wydawanie zaświadczeń potwierdzających kwalifikacje zawodowe na podstawie art. 9 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej, wykonywanie zadań organu właściwego, o którym mowa w art. 6 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej. W zakresie ust. 6 lit. a) należy wykreślić „zasady naboru” i pozostawić tę kompetencję w gestii podmiotów szkolących w ramach poszczególnych grup podejść. Przy aktualnie istniejącym zróżnicowaniu niemożliwym będzie ustalenie szczegółowych zasad naboru – co najwyżej możemy tu mówić o ogólnych zasadach naboru z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych grup podejść – choć i to nie będzie zadaniem łatwym. W zakresie pkt. 11 - to powinien robić Krajowy Zjazd Psychoterapeutów składający się z delegatów co najmniej 10 izb regionalnych, gdyż za tym stoi ogromna władza. Uwagi dotyczące skupienia zbyt daleko idących kompetencji w tym organie pozostają nadal aktualne. Kompetencje z pkt 9 - określanie wysokości składki członkowskiej i wysokości opłat dla podmiotów szkolących; należy przenieść do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, a KRP pozostawić kompetencje do zawieszania członków w przypadku ich nie płacenia po uprzednim wezwaniu danej osoby do

14) uchylanie uchwał organów samorządu sprzecznych z prawem lub uchwałami i regulaminami samorządu; 15) zwracanie się do regionalnych rad psychoterapeutów o podjęcie uchwał w określonej sprawie należącej do zakresu działania danej rady; 16) zwracanie się do Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów, regionalnego zjazdu psychoterapeutów o podjęcie uchwały w sprawie należącej do ich właściwości. Wniosek powinien być rozpatrzony na najbliższym zjeździe psychoterapeutów; 17) rozpatrywanie odwołań od uchwał regionalnych rad psychoterapeutów; 18) ustalanie zasięgu terytorialnego izb regionalnych oraz ich siedziby; 19) przygotowanie sprawozdania z działalności dla Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów; 20) zwoływanie Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów; 21) współpracowanie z ministrem właściwym do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej; 22) przygotowywanie corocznego sprawozdania z działalności dla ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej; 23) informowanie ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej na jego wniosek o podjętych uchwałach. 24) określenie zadań techniczno-organizacyjnych, w tym prowadzenie systemu teleinformatycznego rejestrów, o których mowa w ustawie. 2. Regionalna rada psychoterapeutów rozpatruje wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 15 w ciągu miesiąca od dnia doręczenia wniosku.	uiszczenia składek w określonym terminie. pkt 21 powinno być z organami władzy publicznej, w szczególności ministrem właściwym do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.
Art. 94. 1. Komisje ekspertów tworzy się dla każdego podejścia psychoterapeutycznego, spośród superwizorów rekomendowanych przez przedstawicieli określonego podejścia lub ośrodka egzaminacyjnego, których doświadczenie zawodowe daje rękojmię prawidłowego: 1) opracowania programu szkolenia, 2) opracowania szczegółowych standardów dla podmiotów szkolących, ośrodków egzaminacyjnych i stażowych, 3) opracowania kryteriów naboru, kształcenia i egzaminowania,	Poprzez komisje ekspertów ośrodki egzaminacyjne, czyli stowarzyszenia i wybrane sekcje bez osobowości prawnej mają uzyskać po raz kolejny większy wpływ na decyzje niż członkowie obowiązkowego samorządu zawodowego. Sam status superwizora nie daje jeszcze pełni wiedzy. Po drugie część spraw dotyczy kwestii etycznych, prawnych czy medycznych. W tej sprawie powinni się obowiązkowo skonsultować i ten tryb powinien być wskazany w ustawie.

4) zaopiniowania programu szkolenia, podmiotu szkolącego lub powołania ośrodka egzaminacyjnego, 5) określenia zasad i warunków doskonalenia zawodowego w danym podejściu psychoterapeutycznym. 2. Wybór rekomendowanych kandydatów powinien być przeprowadzony w sposób transparentny i obiektywny, zapewniający odpowiednią reprezentację wszystkich psychoterapeutów należących do danego podejścia psychoterapeutycznego lub ośrodka egzaminacyjnego. 3. Krajowa Rada Psychoterapeutów podejmuje uchwałę w sprawach wymienionych w ust. 1 uwzględniając opinię komisji ekspertów. 4. Komisja ekspertów ds. spraw wymienionych w ust. 1 składa się z co najmniej 5 osób. 5. Krajowy Zjazd Psychoterapeutów uchwala regulamin działania komisji ekspertów. 6. W przypadku wydawania opinii potrzebnej do procedury akredytacji programu szkoleniowego, podmiotu szkolącego lub ośrodka egzaminacyjnego, komisję ekspertów powołuje się spośród osób, które nie reprezentują podmiotów, ubiegających się o akredytację. 7. W przypadku powołania komisji ekspertów do innych spraw niż wymienione w ust. 1, komisja składa się z co najmniej 3 osób. 8. Do członków komisji ekspertów zastosowanie mają odpowiednio regulacje dotyczące konfliktu interesu określone dla sędziów sądu koleżeńskiego.	Konieczna zmiana ust 1. nowe brzmienie: “Komisje ekspertów tworzy się dla każdego podejścia psychoterapeutycznego, spośród superwizorów lub psychoterapeutów, których doświadczenie zawodowe daje rękojmię prawidłowego...” W zakresie ust.2 należy wykreślić słowo „ośrodka egzaminacyjnego”. Komisja Ekspertów ma działać dla dobra psychoterapeutów i osób korzystających z psychoterapii a nie dla dobra i na rzecz stowarzyszeń lub sekcji lub powiązanych z nimi grup. W zakresie ust. 4 należy sprecyzować, że Komisja składa się z 5 osób ale z każdego podejścia lub danej grupy podejść w zależności od rodzaju sprawy jaka ma być przedmiotem prac Komisji Ekspertów. Należy zapewnić aby w tych sprawach, które będą przedmiotem oceny i wpływały na wszystkie grupy podejść brali udział przedstawiciele każdej z grupy podejść. Co więcej powinna być możliwość rozszerzenia składu osobowego komisji ekspertów, gdyby charakter lub stopień skomplikowania rozstrzyganej sprawy wymagał takiego działania, z zachowaniem równej reprezentacji poszczególnych grup podejść. Proponujemy dodanie zapisu o brzmieniu: "Nie powołuje w skład komisji ekspertów osób lub odwołuje powołane osoby lub zawiesza je w określonych czynnościach, na ich żądanie lub na wniosek podmiotu podlegającego akredytacji, co do których istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do ich bezstronności, w szczególności jeżeli pozostaje z podmiotem akredytowanym w stosunku służbowym lub jest zaangażowany w działalność konkurencyjną względem kontrolowanego akredytowanego podmiotu szkolącego lub jakiejkolwiek innej zależności, jak również w przypadku sprzeczności interesów podmiotu akredytowanego z interesami członka komisji ekspertów, jego współmałżonka, krewnych i powinowatych do drugiego stopnia oraz osób, z którymi jest powiązany

	osobiście. Członek komisji ekspertów w takim przypadku powinien ujawnić sprzeczność interesów i wyłączyć się od udziału w procesie akredytacji oraz żądać zaznaczenia tego w protokole.” Należy przewidzieć również sankcje w przypadku braku “samowyłączenia”. Proponujemy nadać brzmienie: "7. W przypadku powołania komisji ekspertów do innych spraw niż wymienione w ust. 1, komisja składa się z co najmniej 3 osób z każdego podejścia psychoterapeutycznego." Brakuje regulacji o zwrocie kosztów i zwolnieniu z pracy. Podobnie do innych organów (propozycje konsultowane ze środowiskiem w ogólnopolskiej ankiecie są opisane w Projekcie 2.0 Polskiej Rady Psychoterapii, jak również kwestia dskonalenia zawodowego w tym urlopu szkoleniowego oraz bezpłtnych staży w art. 14 tamże).
Art. 95. Krajowa Rada Psychoterapeutów może powołać Rzecznika Prasowego Samorządu.	
Art. 96. 1. Krajowa Komisja Rewizyjna składa się z 5 członków po jednym z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. 2. Krajowa Komisja Rewizyjna dokonuje spośród członków Komisji wyboru przewodniczącego. 3. Krajowa Komisja Rewizyjna: 1) opiniuje sprawozdanie finansowe Krajowej Rady Psychoterapeutów oraz kontroluje jej działalność w zakresie gospodarności, rzetelności oraz prawidłowości wypełniania jej funkcji; 2) przedstawia sprawozdania z działalności kontrolnej Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów; 3) przedstawia Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów opinię dotyczącą sprawozdań Krajowej Rady Psychoterapeutów z wykonania budżetu w okresie kadencji i na tej podstawie składa wniosek w sprawie udzielenia absolutorium Krajowej Radzie Psychoterapeutów; 4) kontroluje wykonywanie przez Krajową Radę Psychoterapeutów, uchwał Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów; 5) sprawuje nadzór nad działalnością regionalnych komisji rewizyjnych; 4. Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej informuje Krajową Radę Psychoterapeutów o wynikach przeprowadzonych kontroli. 5. Członkowie Krajowej Komisji Rewizyjnej mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach Krajowej Rady Psychoterapeutów.	

Rozdział VII Regionalne izby psychoterapeutów art. 97–104

Art. 97. 1. Regionalny zjazd psychoterapeutów jest najwyższym organem każdej regionalnej izby psychoterapeutów. 2. Regionalny zjazd psychoterapeutów zwołuje regionalna rada psychoterapeutów. 3. W zjeździe biorą udział delegaci wybrani przez uprawnionych do głosowania członków regionalnej izby psychoterapeutów. 4. Regionalny zjazd psychoterapeutów składa się delegatów reprezentujących każdą z grup podejść psychoterapeutycznych. Liczba mandatów dla delegatów musi być taka sama w przypadku każdej z grupy podejść psychoterapeutycznych. 5. Jeżeli grupa podejść psychoterapeutycznych składa się z więcej niż jednego podejścia psychoterapeutycznego, wtedy każdemu z podejść przysługuje taka sama liczba mandatów w obrębie grupy. Jeżeli nie ma możliwości aby dokonać równego podziału, wtedy pozostający mandat otrzymuje osoba z największą liczbą głosów w grupie. Jeżeli kandydatów jest mniej niż przysługujących mandatów dla danego podejścia, lub zgłoszony kandydat nie uzyskał głosów, zjazd obraduje w pomniejszonym o nieobsadzone mandaty składzie. 6. Szczegółową liczbę delegatów dla zjazdów regionalnych określa Krajowy Zjazd Psychoterapeutów z zachowaniem zasady z ust. 4. 7. W wyborach delegatów do regionalnego zjazdu psychoterapeutów regionalna rada psychoterapeutów określa zasięg terytorialny okręgów wyborczych oraz powołuje komisje wyborcze. 8. Regionalny zjazd psychoterapeutów odbywa się co rok, w tym co 5 lat zjazd sprawozdawczo - wyborczy.	Centralizacja decyzji w Krajowej Radzie Psychoterapeutów (przy jednoczesnym outsourcingu wielu funkcji samorządu do ośrodków egzaminacyjnych tzn. stowarzyszeń i ich sekcji bez osobowości prawnej) może prowadzić do napięć i konfliktów między KRP a okręgowymi izbami. Okręgowe izby będą mieć unikalną wiedzę na temat lokalnych potrzeb, specyfiki regionów oraz praktyki podmiotów szkolących posiadających akredytację do prowadzenia szkolenia przygotowującego do zawodu psychoterapeuty. Brak współpracy między tymi organami samorządu może prowadzić do fragmentacji struktury samorządu i utrudniać zarządzanie kwestiami dotyczącymi zawodu. Aby zapewnić skuteczne funkcjonowanie samorządu zawodowego, ważne jest, aby projekt zapewniał odpowiednią rolę w strukturze samorządu regionalnym izbom oraz zapewnił powstanie co najmniej 10 izb. Proponowana w uzasanieu struktura 4 izbowa będzie prowadzić do ograniczenia mechanizmów demokracji wewnętrznej i sprzyjać zjawiskom centralizacji procesów decyzyjnych w rękach 10-osobowej KRP oraz 4-osobowego KZP przy ponad 20.000 członkach samorządu zawodowego! O ile zjazd krajowy jest zasadnym organizować z delegatami to zjazd regionalny już nie. To ważny element demokracji bezpośredniej i możliwości wypowiedzenia się. Natomiast żeby zabezpieczyć się przed głosowaniem podejść bardziej licznych na delegatów podejść mniej licznych, to trzeba wprowadzić odpowiednie mechanizmy zabezpieczające.

Art. 98. Do zadań regionalnego zjazdu psychoterapeutów należy: 1) podejmowanie uchwał w sprawach objętych zakresem działania regionalnej izby psychoterapeutów; 2) ustalanie zasad gospodarki finansowej regionalnej izby psychoterapeutów; 3) wybieranie członków regionalnej rady psychoterapeutów, regionalnej komisji rewizyjnej, regionalnego sądu koleżeńskiego; 4) wybieranie regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej; 5) przyjmowanie sprawozdania z działalności oraz na koniec kadencji uchwalanie absolutorium dla regionalnej rady psychoterapeutów i dla regionalnej komisji rewizyjnej; 6) przyjmowanie i zatwierdzanie sprawozdania regionalnego sądu koleżeńskiego, regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej; 7) uchwalanie szczegółowych regulaminów organów regionalnej izby psychoterapeutów; 8) uchwalanie programu działania regionalnej izby psychoterapeutów; 9) wybieranie delegatów na Krajowy Zjazd Psychoterapeutów; 10) określenie wykazu funkcji w regionalnej izbie psychoterapeutów, które mogą być wynagradzane.	Proponujemy dodać się ust 11 w brzmieniu "podejmuje uchwały w zakresie kodeksu etyki" oraz dodać p-kty (propozycja Polskiej Rady Psychoterapii art 57 ust 2 pkt 3, 5, 11, 13, 14, 19 z projektu 2.0): Do zakresu działania regionalnego zjazdu psychoterapeotów należy w szczególności: 12) prowadzenie instytucji samopomocowych i innych form pomocy materialnej dla psychoterapeutów, adeptów psychoterapii i ich rodzin; 13) integrowanie środowiska psychoterapeutów; 14) występowanie do organów rejestrowych lub ewidencyjnych z wnioskiem o wszczęcie postępowania o wykreślenie z Rejestru lub ewidencji podmiotu lub osoby prowadzącej działalność w zakresie psychoterapii niezgodnie z przepisami niniejszej ustawy; 15) organizowanie i przeprowadzanie egzaminów certyfikacyjnych uprawniających do wykonywania zawodu psychoterapeuty; 16) podejmowanie lub prowadzenie innych spraw niezastrzeżonych do kompetencji innych organów samorządu, 17) podejmowanie decyzji w zakresie rozłożenia na raty, umorzenia w całości lub części należności wynikających ze składek członkowskich, o ile uzasadnione jest to szczególnie trudną sytuacją życiową psychoterapeuty lub adepta psychoterapii.
Art. 99. 1. Nadzwyczajny regionalny zjazd psychoterapeutów zwołuje dana regionalna rada psychoterapeutów: 1) z własnej inicjatywy, 2) na wniosek Krajowej Rady Psychoterapeutów, 3) na wniosek regionalnej komisji rewizyjnej 4) na wniosek co najmniej ⅓ członków regionalnej izby psychoterapeutów, 5) na wniosek Rzecznika Praw Psychoterapeutów. 2. Nadzwyczajny regionalny zjazd psychoterapeutów jest zwoływany w ciągu 2 miesięcy od złożenia wniosku i obraduje wyłącznie nad sprawami, do których został zwołany/	Należy przewidzieć możliwość zwołania zjazdu na wniosek co najmniej 1/6 członków. Ważne jest by członkowie samorządu mogli podejmować działania w ważnych dla siebie sprawach, szczególnie, że przynależność do samorządu jest obowiązkowa. Dodatkowo uwagi dotyczące uwzględnieniać w projektowanych przepisach mechanizmu obowiązkowych konsultacji z członkami decyzji dotyczących danej grupy lub podgrupy lub podejścia psychoterapeutycznego lub ogółu członków samorządu zawodowego pozostają aktualne.

3. W przypadku zwołania nadzwyczajnego regionalnego zjazdu psychoterapeutów, delegatami na ten zjazd są osoby wybrane zgodnie z art. 97 w danej kadencji.	
Art. 100. W przypadku niezwołania regionalnego zjazdu psychoterapeutów [lub] nadzwyczajnego regionalnego zjazdu psychoterapeutów przez regionalną radę psychoterapeutów w odpowiednim terminie zwołania dokonuje Krajowa Rada Psychoterapeutów.	
Art. 101. 1. Regionalną radę psychoterapeutów stanowią członkowie wybrani przez regionalny zjazd psychoterapeutów, po dwóch z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. Przepis art. 92 ust. 2 stosuje się odpowiednio. 2. Oświadczenia woli w imieniu regionalnej izby psychoterapeutów w sprawach nie przekraczających zwykłego zarządu składa przewodniczący wraz z wiceprzewodniczącym lub skarbnikiem lub sekretarzem regionalnej rady psychoterapeutów. 3. W przypadku spraw przekraczających zakres zwykłego zarządu regionalna rada psychoterapeutów składa oświadczenia po uprzednim podjęciu uchwały. 4. Regionalna rada psychoterapeutów zbiera się nie rzadziej niż raz na kwartał. 5. Regionalna rada psychoterapeutów wybiera spośród swoich członków: przewodniczącego, 4 wiceprzewodniczących, z których każdy reprezentuje inną grupę podejść oraz sekretarza, skarbnika. 6. Na stanowisko przewodniczącego regionalna rada psychoterapeutów wybiera co roku wiceprzewodniczącego reprezentującego tę grupę podejść psychoterapeutycznych, która nie była reprezentowana w ciągu ostatnich czterech lat. Ustępujący przewodniczący staje się wiceprzewodniczącym. 7. W razie wygaśnięcia mandatu przewodniczącego lub wiceprzewodniczących Krajowej Rady Psychoterapeutów przed upływem kadencji, w jego miejsce wstępuje drugi przedstawiciel danej grupy podejść, wybrany przez regionalny zjazd psychoterapeutów. 8. Przewodniczący regionalnej rady psychoterapeutów kieruje jej pracami i przewodniczy jej obradom.	Proponuje się nadać brzmienie: "10. Do udziału w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów mogą być zapraszane inne osoby, w szczególności przedstawiciele komisji ekspertów, członków regionalnej Komisji Rewizyjnej, regionalnego Sądu Koleżeńskiego, regionalnego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej, Rzecznika Osób Korzystających z Psychoterapii, Rzecznika Praw Psychoterapeutów, którym przysługuje prawo do oddania głosu doradczego. Głos doradczy uzyskuje się dodatkowo w wyniku przeprowadzonych konsultacji z członkami samorządu w przypadkach, w których podejmowane decyzje dotyczą istotnych zagadnień odnoszących się do ogółu członków samorządu poszczególnych grup podejść psychoterapeutycznych. Konsultacje powinny obejmować: 1) przekazanie projektu uchwały do zaopiniowania radom okręgowych izb psychoterapeutów; 2) zamieszczenie projektu uchwały na stronie internetowej Krajowej Izby Psychoterapeutów; 3) przekazanie projektu uchwały drogą elektroniczną członkom samorządu, których sprawa dotyczy – wraz ze wskazaniem terminu na zgłaszanie uwag. Krajowa Rada Psychoterapeutów w ciągu 14 dni po upływie terminu, publikuje na stronie internetowej Izby informację o wynikach przeprowadzonych konsultacji. Jest to rozwiązanie zaproponowane w Projekcie 2.0 w celu zapewnienia mechanizmów demokracji wewnętrznej.

9. Członkom regionalnej komisji rewizyjnej, prezesowi regionalnego sądu koleżeńskiego, regionalnemu rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej oraz Rzecznikowi Praw Psychoterapeutów służy prawo udziału w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów z głosem doradczym. 10. Do udziału w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów mogą być zapraszane inne osoby, w szczególności przedstawiciele komisji ekspertów.	
Art. 102. Do zakresu działania regionalnej rady psychoterapeutów należy realizowanie funkcji i zadań samorządu na szczeblu regionalnym oraz spraw, których ustawa nie zastrzega dla innych organów samorządu, a w szczególności: 1) wykonywanie uchwał Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz regionalnych zjazdów psychoterapeutów; 2) wykonywanie uchwał i zadań zleconych przez Krajową Rady Psychoterapeutów; 3) przygotowanie projektu szczegółowych regulaminów organów samorządu na szczeblu regionalnym; 4) zapewnienie właściwych standardów wykonywania zawodu psychoterapeuty poprzez: a) prowadzenie list i rejestrów, b) organizowanie i monitorowanie doskonalenia zawodowego psychoterapeutów, c) prowadzenie działalności edukacyjnej i naukowej. 5) powoływanie komisji do określonych przez radę spraw; 6) uchwalanie budżetu danej regionalnej izby psychoterapeutów; 7) zarządzanie majątkiem izby, w szczególności pobranie i ewidencjonowanie składek członkowskich; 8) podejmowanie uchwał w zakresie niezbędnym do wykonywania zadań rady regionalnej; 9) kierowanie bieżącymi pracami regionalnej izby psychoterapeutów; 10) rozpatrywanie wniosków regionalnej komisji rewizyjnej; 11) prowadzenie działalności informacyjnej;	Nadmierna koncentracja kompetencji w KRP oraz akredytacja podmiotów szkoleniowych i certyfikacja poza strukturami samorządu grożą monopolizacją, brakiem transparentności, a w konsekwencji ograniczeniem dostępu, ograniczeniem konkurencji/tworzeniem dodatkowych barier wejścia na atrakcyjny rynek usług szkoleniowych, certyfikacyjnych, stażowych oraz wzrostem kosztów psychoterapii. Wymaga to zasadniczych zmian w projekcie, w tym zakresie art 102 należy zwiększyć kompetencje regionalnych rad. Uwagi dotyczące udziału wszystkich członków izb regionalnych w regionalnych zjazdach pozostają nadal aktualne.

12) przygotowywanie projektów uchwał dla regionalnego zjazdu psychoterapeutów; 13) przygotowanie sprawozdania z działalności dla regionalnego zjazdu psychoterapeutów; 14) zwoływanie regionalnego zjazdu psychoterapeutów.	
Art. 103. Od uchwały regionalnej rady psychoterapeutów w sprawach indywidualnych przysługuje zainteresowanemu odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów.	Należy określić termin złożenia odwołania oraz tryb jego rozpatrzenia, np. 3 miesiące. Powinno być możliwe odwołanie dla każdego kto ma w tym interes prawny.
Art. 104. 1. Regionalna komisja rewizyjna składa się z 5 członków, po jednym z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych. 2. Do zakresu działania regionalnej komisji rewizyjnej należy opiniowanie sprawozdania finansowego regionalnej rady psychoterapeutów oraz kontrolowanie jej działalności w zakresie gospodarności, rzetelności, prawidłowości wypełniania jej funkcji oraz wykonania uchwał Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz regionalnych zjazdów psychoterapeutów. 3. Rada regionalnej izby psychoterapeutów na żądanie regionalnej komisji rewizyjnej ma obowiązek złożyć wyjaśnienia w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia żądania. 4. Członkowie regionalnej komisji rewizyjnej mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach regionalnej rady psychoterapeutów.	

Rozdział VIII Rzecznik Praw Psychoterapeuty art. 105

Art. 105. 1. Rzecznik Praw Psychoterapeuty powołuje zastępców po jednym z każdego podejścia psychoterapeutycznego, tak aby Rzecznik oraz każdy z zastępców pochodził z innego podejścia. 2. Rzecznik Praw Psychoterapeuty jest niezależny i niezawisły w zakresie swoich obowiązków i podlega jedynie ustawom. 3. Jeżeli Rzecznik Praw Psychoterapeuty poweźmie informację o naruszeniu praw psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta może z urzędu lub na wniosek: 1) zająć się sprawą, 2) udzielić wskazówek wnioskodawcy co do dalszego postępowania, 3) przekazać sprawę do rozwiązania odpowiedniej instytucji, 4) nie podjąć sprawy, jeżeli stwierdzi, że nie leży ona w zakresie jego kompetencji, 5) jeżeli nie doszło do naruszenia praw, wyjaśnić wnioskodawcy przyczynę takiego stanu rzeczy. 4. Wniosek do Rzecznika Praw Psychoterapeuty nie musi posiadać specjalnej formy, lecz powinien zawierać oznaczenie wnioskodawcy, a także określać przedmiot sprawy. 5. Wniosek, o którym mowa w ust. 4 można złożyć w formie ustnej, pisemnej lub drogą elektroniczną. 6. Rzecznik Praw Psychoterapeuty: 1) udziela psychoterapeutom i psychoterapeutom aplikantom informacji dotyczących postępowania dyscyplinarnego oraz praw i obowiązków wynikających z niniejszej ustawy oraz przepisów odrębnych. Rzecznik Praw Psychoterapeuty może w tej sprawie zasięgnąć opinii adwokata lub radcy prawnego. 2) zbiera informacje o naruszeniach praw psychoterapeutów, w szczególności naruszenia art. 1 oraz art. 25, sytuacji mobbingu oraz innych wymienionych w niniejszej ustawie bądź przepisach odrębnych;	Mając na względzie ważny interes społeczny należy dodać przepisy regulujące **powołanie rzecznika praw osób korzystających z psychoterapii**, aby zapewnić ochronę praw osób zamierzających skorzystać z psychoterapii lub korzystających z psychoterapii. Działalność Rzecznika Osób Korzystających z Psychoterapii będzie koncentrować się na kilku kluczowych obszarach: 1. Ochrona Praw: Rzecznik będzie monitorować przestrzeganie praw osób korzystających z psychoterapii, w tym prawa do informacji, poufności oraz godnego traktowania. W tym będzie miał prawo inicjowania postępowania dyscyplinarnego, złożenia skargi kasacyjnej do Sądu Najwyższego od orzeczenia Sądu dyscyplinarnego, do rzecznika będzie można także zwrócić się o wydanie opinii w konkretnej sprawie. 2. Edukacja i Informacja: Rzecznik będzie wspomagał prowadzenie działania edukacyjne i informacyjne jej samorządu, mające na celu zwiększanie świadomości społecznej na temat praw osób korzystających z psychoterapii. Będzie promował dobre praktyki w zakresie etyki zawodowej oraz organizował kampanie społeczne i szkolenia. 3. Współpraca i Standardy: Rzecznik będzie współpracował z organami samorządu zawodowego psychoterapeutów, aby monitorować i podnosić standardy zawodowe. Będzie brał udział w tworzeniu i aktualizowaniu standardów zawodowych i etycznych, uwzględniając specyfikę różnych podejść psychoterapeutycznych (zgodnie z propozycją Polskiej Rady Psychoterapii zawartą w Projekcie 2.0) W ust. 1 należy sprecyzować, aby rzecznik lub zastępca pochodził z różnych „grup podjeść” a nie tylko z „podejścia”. Ponadto powinna być zapewniona możliwość złożenia przez rzecznika Skargi kasacyjnej od orzeczeń sądu koleżeńskiego – tylko w takim przypadku

3) wnioskuje do odpowiednich organów o podjęcie działań zmierzających do usunięcia naruszeń praw psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów, w szczególności może: a) zażądać rozpoczęcia postępowania przygotowawczego przez uprawnionego oskarżyciela o przestępstwa ścigane z urzędu, b) przystąpić do postępowania w sądach koleżeńskich samorządu, c) przystąpić do postępowania w sądach powszechnych i administracyjnych w sprawach dotyczących wykonywania zawodu lub naruszenia praw psychoterapeuty; 4) składa sprawozdanie Krajowemu Zjazdowi Psychoterapeutów. 5) może składać wnioski i sugestie do Krajowej Rady Psychoterapeutów dotyczące udoskonalania działania organów samorządu, opiniowania aktów prawnych lub ubiegania się o zmianę prawa w zakresie dotyczącym praw psychoterapeutów. 7. W przypadku powzięcia informacji o naruszeniach, o których mowa w ust. 6 pkt 2 Rzecznik Praw Psychoterapeuty może zwracać się do osób lub instytucji, w których doszło do naruszenia praw psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z wnioskiem o udzielenie wyjaśnień w tej sprawie. Odpowiedź powinna zostać udzielona w terminie 30 dni od złożenia wniosku. 8. W celu realizacji działań, o których mowa w niniejszym artykule Rzecznik Praw Psychoterapeuty może powołać komisję ekspertów oraz konsultantów do wyznaczonych przez Rzecznika spraw.	ochrona może być zapewniona. Jednocześnie można przewidzieć także procedurę do zasięgnięcia opinii rzecznika w prowadzonych postępowania dyscyplinarnych na wniosek którejkolwiek ze stron takiego postępowania.

Rozdział IX Sąd Koleżeński Psychoterapeutów art. 106–113

Art. 106. 1. W sprawach dotyczących orzeczenia o niezdolności psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta do wykonywania zawodu oraz w zakresie odpowiedzialności zawodowej, orzekają: 1) regionalne sądy koleżeńskie, 2) Krajowy Sąd Koleżeński. 2. Regionalny sąd koleżeński rozpoznaje sprawy wymienione w ust. 1 oraz inne sprawy przewidziane przepisami niniejszej ustawy jako sąd pierwszej instancji, za wyjątkiem spraw określonych w art. 118 oraz rozpoznawania zażalenia, o którym mowa w art. 124. Odwołanie od postanowienia o umorzeniu postępowania wydanego przez regionalny sąd koleżeński, rozpoznaje ten sam sąd w innym trzyosobowym składzie. 3. Regionalny sąd koleżeński wyznaczony przez Krajowy Sąd Koleżeński rozpoznaje sprawę, w której obwinionym jest Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępca. 4. Krajowy Sąd Koleżeński rozpoznaje: 1) jako sąd drugiej instancji, sprawy rozpoznawane w pierwszej instancji przez regionalne sądy koleżeńskie; 2) jako sąd pierwszej instancji, sprawy dyscyplinarne członków Krajowej Rady Psychoterapeutów, Krajowej Komisji Rewizyjnej, Rzecznika Praw Psychoterapeuty i jego zastępców oraz regionalnych rad psychoterapeutów, regionalnych komisji rewizyjnych, regionalnych sądów koleżeńskich i regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej i ich zastępców; 3) jako sąd pierwszej instancji, sprawy dotyczące sporów pomiędzy przedstawicielami odrębnych podejść psychoterapeutycznych, w związku z czynami naruszającymi zasady etyki lub godności zawodowej; 4) jako sąd pierwszej instancji, inne sprawy przewidziane przepisami ustawy.	Należy zwiększyć rolę mediacji poprzez zapewnienie np. obowiązku podjęcia próby polubownego rozstrzygnięcia sprawy albo wskazanie przyczyn dlaczego nie podjęto takiej próby. Należy przewidzieć możliwość facylitacji. Różnorodność środowiska psychoterapeutów powoduje, że istnieje potrzeba wspierania grupy członków samorządu zawodowego psychoterapeutów lub podmiotów z nimi współpracującymi w rozwiązywaniu konfliktów, podejmowaniu decyzji lub zarządzaniu dyskusjami w sposób konstruktywny i efektywny. Facylitacja jest procesem wspierającym grupy członków samorządu zawodowego psychoterapeutów lub podmiotów z nimi współpracującymi w rozwiązywaniu konfliktów, podejmowaniu decyzji lub zarządzaniu dyskusjami w sposób konstruktywny i efektywny. 2. Facylitacja może być stosowana w przypadku sporów grupowych, konfliktów wewnątrz zespołów, a także podczas pracy nad wspólnymi projektami lub decyzjami w ramach samorządu psychoterapeutów. 3. Facylitacja jest prowadzona przez facylitatora, który został wpisany na listę facylitatorów prowadzoną przez Krajową Radę Psychoterapeutów. 4. Proces facylitacji jest dobrowolny, a każda ze stron uczestniczących w procesie ma prawo do wycofania się na każdym etapie, bez podawania przyczyny. 5. Facylitacja odbywa się na zasadach określonych przez Krajowy Zjazd Psychoterapeutów, w tym szczegółowy tryb przeprowadzania postępowania facylitacyjnego, jego kosztów, warunki, jakim powinny odpowiadać osoby uprawnione do jego przeprowadzenia, sposób ich powoływania i odwoływania, zakres i warunki udostępniania im informacji dotyczących sprawy oraz formę i zakres

5. Sąd koleżeński orzeka w składzie trzyosobowym. Przewodniczącym składu orzekającego jest superwizor wskazany przez prezesa sądu, z zachowaniem zasad wymienionych w ust. 10 i 11. 6. Prezes sądu koleżeńskiego jest wybierany przez sędziów danego sądu koleżeńskiego, zwykłą większością głosów w obecności co najmniej połowy sędziów tego sądu. 7. Odwołania od orzeczeń wydanych przez Krajowy Sąd Koleżeński w pierwszej instancji, rozpoznaje ten sam sąd w innym pięcioosobowym składzie. 8. Liczbę sędziów potrzebnych do sprawnego prowadzenia spraw określają właściwe miejscowo regionalne zjazdy psychoterapeutów i Zjazd Krajowej Izby Psychoterapeutów dla Krajowego Sądu Koleżeńskiego, jednak nie mniej niż po 6 sędziów z każdego podejścia psychoterapeutycznego na szczeblu regionalnym i nie mniej niż 10 sędziów z każdego podejścia na szczeblu krajowym. 9. Prezes sądu koleżeńskiego tworzy listę sędziów z podziałem według podejść psychoterapeutycznych. Kolejność sędziów na liście wyznacza się poprzez losowanie. W przypadku powołania sędziów podczas kolejnego zjazdu psychoterapeutów, nowi sędziowie dopisywani są do istniejącej listy w losowej kolejności. 10. Sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy, według listy sędziów podejścia psychoterapeutycznego reprezentowanego przez obwinionego w postępowaniu dyscyplinarnym, na dzień popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. 11. W sprawach innych niż dyscyplinarne, sędziów powołanych do orzekania wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy, według listy sędziów podejścia psychoterapeutycznego aktualnego dla uczestnika postępowania w dniu wszczęcia postępowania. 12. Odstępstwo od kolejności wymienionej w ust. 10 i 11 jest dopuszczalne tylko z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu prezesa sądu koleżeńskiego o wyznaczeniu rozprawy.	sprawozdania z wyników postępowania facylitacyjnego, mając na uwadze potrzebę skutecznego przeprowadzenia tego postępowania. 6. Krajowa Rada Psychoterapeutów zapewnia publiczny dostęp do informacji o dostępnych facylitatorach, zasadach ich wyznaczania, procedurach facylitacyjnych, kosztach facylitacji, a także średnim czasie trwania facylitacji i jej skutkach prawnych. 7. Informacje te są udostępniane na stronie internetowej Krajowej Rady Psychoterapeutów oraz na wniosek zainteresowanych stron. (propozycja Polskiej Rady Psychoterapii z art. 65 Projektu 2.0) W sądach powszechnych mamy losowanie. Rozwiązanie to podniosło poziom zaufania do bezstronności. Wyznaczanie przez Przewodniczącego może nie być transparentne.

13. W sprawach wymienionych w ust. 4 pkt 4, sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy spośród sędziów Krajowego Sądu Koleżeńskiego, po jednym z każdej grupy podejść psychoterapeutycznych, spośród wszystkich sędziów Krajowego Sądu Koleżeńskiego. Odstąpienie od powołania sędziego do składu sądzącego dopuszczalne jest tylko z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu prezesa sądu o wyznaczeniu rozprawy. 14. W sprawach wymienionych w ust. 4 pkt 3 sędziów powołanych do orzekania w sprawie wyznacza prezes sądu koleżeńskiego w kolejności według wpływu sprawy spośród sędziów Krajowego Sądu Koleżeńskiego, po jednym z każdej grupy podejść, z uwzględnieniem podejść reprezentowanych przez strony. Odstąpienie od powołania sędziego do składu sądzącego dopuszczalne jest tylko z powodu choroby sędziego lub z innej ważnej przyczyny, co należy zaznaczyć w zarządzeniu prezesa sądu o wyznaczeniu rozprawy.	
Art. 107. 1. Sędzia jest z mocy prawa wyłączony od udziału w sprawie, jeżeli: 1) sprawa dotyczy tego sędziego bezpośrednio; 2) jest małżonkiem strony lub pokrzywdzonego albo ich obrońcy, pełnomocnika lub przedstawiciela ustawowego albo pozostaje we wspólnym pożyciu z jedną z tych osób; 3) jest krewnym lub powinowatym w linii prostej, a w linii bocznej aż do stopnia pomiędzy dziećmi rodzeństwa osób wymienionych w pkt 2 albo jest związany z jedną z tych osób węzłem przysposobienia, opieki lub kurateli; 4) był świadkiem przewinienia, o który sprawa się toczy, albo w tej samej sprawie był przesłuchany w charakterze świadka lub występował jako biegły; 5) brał udział w sprawie jako rzecznik odpowiedzialności zawodowej, obrońca, pełnomocnik, przedstawiciel ustawowy strony; 6) brał udział w wydaniu zaskarżonego orzeczenia lub wydał zaskarżone postanowienie; 7) brał udział w wydaniu orzeczenia, które zostało uchylone; 8) prowadził mediację; 9) prowadził psychoterapię lub inną formę doświadczenia własnego, superwizję, szkolenie lub egzamin obwinionego. 2. Powody wyłączenia trwają mimo ustania uzasadniającego je małżeństwa, wspólnego pożycia, przysposobienia, opieki lub kurateli lub czynności wymienionych w ust. 1 pkt. 9. 3. Sędzia, który brał udział w wydaniu orzeczenia objętego wnioskiem o wznowienie postępowania, nie może orzekać co do tego wniosku.	
Art. 108. 1. Sędzia ulega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. 2. Wniosek o wyłączenie sędziego, zgłoszony na podstawie ust. 1 po rozpoczęciu przewodu sadowego, pozostawia się bez rozpoznania, chyba że przyczyna wyłączenia powstała lub stała się stronie wiadoma dopiero po rozpoczęciu przewodu.	
Art. 109. Wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych podstawach faktycznych co wniosek wcześniej rozpoznany pozostawia się bez rozpoznania.	

Art. 110. 1. Wyłączenie następuje na żądanie sędziego, z urzędu albo na wniosek strony. 2. Jeżeli sędzia uznaje, że zachodzi przyczyna wyłączająca go składając oświadczenie na piśmie do akt, a na jego miejsce wstępuję inny sędzia. 3. Sędzia, co do którego zgłoszono wniosek o wyłączenie, może złożyć do akt stosowne oświadczenie na piśmie. 4. Z chwilą wyłączenia sędziego czynności procesowe dokonane z jego udziałem po złożeniu wniosku stają się bezskuteczne. 5. Poza wypadkiem określonym w ust. 2 o wyłączeniu orzeka sąd, przed którym toczy się postępowanie; w składzie orzekającym w kwestii wyłączenia nie może brać udziału sędzia, którego dotyczy wyłączenie. W razie niemożności utworzenia takiego składu sądu, w kwestii wyłączenia orzeka prezes sądu przed którym toczy się postępowanie.	
Art. 111. 1. Sąd koleżeński jest w zakresie orzekania niezawisły i podlega jedynie przepisom obowiązującego prawa. 2. Sąd koleżeński rozstrzyga samodzielnie nasuwające się zagadnienia prawne i orzeka na mocy przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu dowodów, uwzględniając okoliczności przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść stron.	To jest dość niebezpieczne w sytuacji, gdy nie będzie prawników. Proponujemy wprowadzenie rozwiązań takich jak instytucje wsparcia - pytanie prawne albo zespół ekspertów.
Art. 112. 1. Właściwy do rozpoznania sprawy jest sąd koleżeński regionalnej izby psychoterapeutów, do której przynależy psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant w chwili wszczęcia postępowania, za wyjątkiem spraw przekazanych niniejszą ustawą do właściwości Krajowego Sądu Koleżeńskiego. 2. Jeżeli przewinienie objęte jedną sprawą popełniło dwóch lub więcej psychoterapeutów lub psychoterapeutów aplikantów, właściwy jest sąd, w którego obszarze popełniono przewinienie, a jeśli tego miejsca nie da się ustalić, sąd koleżeński, w którym najpierw wszczęto postępowanie. 3. Spory o właściwość miejscową, jeżeli jej ustalenie zgodnie z ust. 1 lub 2 nie jest możliwe rozstrzyga Krajowy Sąd Koleżeński. 4. W razie gdy właściwy sąd nie może z powodu przeszkody rozpoznać sprawy lub podjąć innej czynności albo gdy wymagają tego względy celowości, Krajowy Sąd Koleżeński wyznaczy inny sąd koleżeński do rozpoznania sprawy w całości lub w części. 5. Wyznaczenie, o którym mowa w ust. 4 następuje na wniosek sądu właściwego albo też na wniosek właściwego organu lub osoby zainteresowanej, po wysłuchaniu w razie potrzeby innych osób zainteresowanych. 6. W przypadku uzasadnionych wątpliwości co do przydzielenia składu sędziowskiego zgodnie z podejściem właściwym dla danej sprawy, decyzję o przydzieleniu sprawy podejmuje prezes sądu po konsultacji z komisją ekspertów, powołaną przez regionalną radę psychoterapeutów lub Krajową Radę Psychoterapeutów, w zależności od właściwości sprawy.	
Art. 113. Sądy Koleżeńskie sporządzając sprawozdanie z działalności, uwzględniają dane dotyczące okoliczności sprzyjających popełnianiu przewinień dyscyplinarnych oraz rekomendacje dotyczące zapobiegania przewinieniom dyscyplinarnym oraz umacniania poszanowania prawa i zasad współżycia społecznego.	Należy wskazać organ, któremu będzie składane takie sprawozdanie i który będzie odpowiedzialny za jego przyjęcie lub odrzucenie oraz podjęcie adekwatnych kroków w przypadku wykrycia nieprawidłowości. Jest to bardzo ważna kwestia bowiem rekomendacje powinny pełnić rolę edukacyjną a ich treść powinna być opublikowana dla wszystkich członków.

Rozdział X Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej art. 114

Art. 114. 1. Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej powołuje zastępców co najmniej po jednym z każdego podejścia psychoterapeutycznego. 2. Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępca, reprezentujący to samo podejście co osoba, wobec której dokonano zgłoszenia o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego lub obwiniony, prowadzi postępowanie wyjaśniające i występuje przed sądem jako oskarżyciel. 3. Przepisy o wyłączeniu sędziego stosuje się odpowiednio do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej i jego zastępców. 4. W przypadku wyłączenia Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępcy, jego czynności podejmuje inny zastępca, z tej samej grupy podejść. Jeżeli nie jest to możliwe w ramach danej Izbie Regionalnej, Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej wskazuje innego rzecznika przynależącego do tej samego podejścia, do prowadzenia postępowania wyjaśniającego lub podjęcia czynności oskarżyciela. 5. Przepisy odnoszące się do Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej stosuje się odpowiednio do regionalnych rzeczników odpowiedzialności zawodowej.	

Rozdział XI Odpowiedzialność dyscyplinarana art. 115–156

Art. 115. Psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za: 1) czyny niezgodne z prawem powszechnie obowiązującym, pozostające w związku z wykonywaniem zawodu; 2) czyny naruszające zasady etyki lub godności zawodowej; 3) naruszenie obowiązków i standardów zawodowych.	Przepisy regulujące odpowiedzialność dyscyplinarną nie powinny odnosić się do słowa „czyn”, który jest właściwy dla odpowiedzialności karnej. Właściwszym słowem powinien by „delikt” lub „przewinienie nie dyscyplinarne”. W art. 118 proponujemy dodać możliwość dołożenia do pouczenia kary dodatkowej. W art. 134 powinna być możliwość prowadzenia procedury zdalnie tak jak się od Covidu praktykuje w sądach powszechnych. W art. 154 należy przewidzieć obowiązek publikacji takiego orzeczenia na stronie Krajowej Izby Psychoterapeutów. Dobre imię w tym zawodzie jest kluczowe. W art. 156 przedstawiciel społeczny akurat mógłby być uzasadniony w niektórych sprawach, podobnie jak oskarżyciel prywatny.
Art. 116. 1. Karami dyscyplinarnymi są: 1) upomnienie; 2) nagana; 3) kara pieniężna; 4) zawieszenie prawa do prowadzenia superwizji; 5) zawieszenie prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty na czas od trzech miesięcy do pięciu lat; 6) skreślenie z Rejestru Psychoterapeutów albo z Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów lub Superwizorów Psychoterapii; 7) zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią na okres od roku do pięciu lat.	Zaproponowane przepisy nie przystają do postępowania dyscyplinarnego a co więcej w niektórych przypadkach są istotnie nadmiarowe. Dotyczy to chociażby możliwości przymusowego doprowadzenia świadka lub biegłego lub specjalisty w celu odebrania od niego zeznań, czy orzekania w sprawie zakazu pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych związanych z psychoterapią – co powinno być wyłączną kompetencją sądów powszechnych a nie koleżeńskich. Zaproponowane przepisy nie zawierają także istotnych elementów jak np., że jeżeli psychoterapeuta stwierdzi naruszenie zasad wykonywania zawodu w postępowaniu innego psychoterapeuty lub adepta psychoterapii, jest obowiązany przede wszystkim przekazać swoje uwagi tej osobie. W przypadku gdy działanie to okazało się nieskuteczne, zawiadamia o tym właściwą okręgową izbą

2. Obok kary nagany i kary pieniężnej można orzec dodatkowo zakaz prowadzenia superwizji na czas od jednego roku do pięciu lat, nakaz pracy pod superwizją w wymiarze od 30 do 100 godzin lub nakaz podjęcia własnej psychoterapii. 3. W przypadku orzeczenia kary zawieszenia w czynnościach zawodowych lub skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów, kara może być warunkowo zawieszona na okres do 5 lat, pod warunkiem poddania się własnej psychoterapii lub psychoterapii uzależnień oraz pracy pod stałą superwizją, z częstotliwością wyznaczoną przez właściwy sąd koleżeński. 4. Psychoterapeuta co pół roku przedstawia sądowi koleżeńskiemu zaświadczenie o uczestniczeniu we wskazanej przez sąd formie psychoterapii lub superwizji. 5. Przed upływem czasu warunkowego zawieszenia kary, psychoterapeuta przedstawia sądowi koleżeńskiemu rekomendację od superwizora oraz zaświadczenie o odbyciu psychoterapii lub psychoterapii uzależnień. W przypadku negatywnej rekomendacji od superwizora, jej braku lub niezrealizowania psychoterapii lub psychoterapii uzależnień sąd wydaje zarządzenie wykonania zawieszonej kary. Wydanie zarządzenia może nastąpić nie później niż w ciągu 6 miesięcy od zakończenia okresu próby. 6. Przepis ust. 3 można zastosować tylko wobec psychoterapeutów, wobec których dotychczas nie orzeczono kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu lub skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów. 7. Karę pieniężną wymierza się w granicach od jednokrotnego do trzykrotnego minimalnego wynagrodzenia za pracę określanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu (Dz. U. z 2024 r., poz. 1773), obowiązującego w dniu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. 8. Kara skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów pociąga za sobą brak prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru Psychoterapeutów przez okres 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary.	psychoterapeutów lub Krajową Izbę Psychoterapeutów. Powinien zostać nałożony większy nacisk na mediacje, facylitację i próby polubownego rozstrzygania spornych kwestii. Niezależnie od poniżej wskazanych uwag, uwypuklić należy, że treść przepisów wymaga zmian redakcyjnych i sprecyzowania trybu rozpoznawania spraw dyscyplinarnych, bowiem aktualne brzmienie może powodować istotne wątpliwości interpretacyjne. Dodać nakaz doszkolenia się w określonej sprawie.

9. Kara skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów pociąga za sobą brak prawa ubiegania się o ponowny wpis do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów przez okres 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia kary. 10. Sąd orzekając karę wymienioną w ust. 1 pkt 4 i 5 może dodatkowo orzec karę przewidzianą w ust. 1 pkt 7. 11. Obok kary dyscyplinarnej można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego wraz z określeniem odpowiedniego ze względu na okoliczności sprawy sposobu wykonania tego obowiązku. 12. Bieg kary rozpoczyna się z dniem uprawomocnienia się orzeczenia. 13. Na poczet kary zawieszenia prawa wykonywania zawodu zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa wykonywania zawodu. 14. Na poczet kary zawieszenia prawa do prowadzenie superwizji zalicza się okres tymczasowego zawieszenia prawa prowadzenia superwizji. 15. Na poczet kary zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią zalicza się okres tymczasowego zawieszenia w możliwości pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.	
Art. 117. 1. W razie jednoczesnego ukarania za kilka przewinień dyscyplinarnych, sąd koleżeński wymierza karę za poszczególne przewinienia, a następnie orzeka karę łączną. 2. Przy orzekaniu kary łącznej stosuje się następujące zasady: 1) w razie orzeczenia kary upomnienia i nagany stosuje się łączną karę nagany; 2) kary upomnienia i nagany nie podlegają łączeniu z karą pieniężną; 3) przy karach pieniężnych łączna kara pieniężna nie może przekraczać sumy tych kar i nie może być niższa od najwyższej z orzeczonych kar pieniężnych; 4) kara zawieszenia w czynnościach zawodowych nie podlega łączeniu z karami upomnienia, nagany i karą pieniężną; 5) przy orzeczonych za kilka przewinień karach rodzajowo różnych i karze skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów albo Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów wymierza się karę łączną w postaci skreślenia z właściwego rejestru, a w przypadku orzeczonych równocześnie kar pieniężnych karę tę orzeka się na zasadach przewidzianych w pkt 3. 3. W przypadku, gdy obwiniony popełnił dwa lub więcej przewinień dyscyplinarnych, zanim zapadło pierwsze, choćby nieprawomocne orzeczenie co do któregokolwiek z nich, wydaje się orzeczenie łączne, o ile kary podlegają łączeniu.	
Art. 118. 1. Jeżeli przewinienie dyscyplinarne jest mniejszej wagi albo w świetle okoliczności sprawy będzie to wystarczającym środkiem dyscyplinującym psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta, bez potrzeby wymierzenia kary dyscyplinarnej, przewodniczący lub wiceprzewodniczący właściwej regionalnej izby psychoterapeutów, reprezentujący tę samą grupę podejść psychoterapeutycznych co obwiniony, na wniosek Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej albo przewodniczącego składu sędziowskiego rozpatrującego	W zakresie ust. 3 termin powinien zostać wydłużony do 14 dni od chwili doręczenia pouczenia.

sprawę w pierwszej instancji, może poprzestać na udzieleniu pouczenia. Rzecznik lub przewodniczący składu sędziowskiego, występuje z wnioskiem o udzielenie pouczenia po uprawomocnieniu się postanowienia o odmowie wszczęcia postępowania dyscyplinarnego albo o umorzeniu tego postępowania. 2. Udzielając pouczenia przewodniczący albo wiceprzewodniczący może jednocześnie zobowiązać psychoterapeutę albo psychoterapeutę aplikanta do przeproszenia pokrzywdzonego lub do innego stosownego postępowania. 3. Psychoterapeucie i psychoterapeucie aplikantowi służy prawo odwołania od pouczenia, o którym mowa w ust. 1, do właściwego sądu koleżeńskiego w terminie 7 dni od udzielenia pouczenia. 4. Od postanowienia sądu koleżeńskiego w sprawie odwołania, o którym mowa w ust. 3, nie przysługuje środek zaskarżenia.	
Art. 119. Postępowanie dyscyplinarne o ten sam czyn toczy się niezależnie od postępowania cywilnego, karnego, postępowania o wykroczenie lub postępowania dyscyplinarnego w jednostce organizacyjnej, której przepisy szczególne regulują takie postępowanie. Może być jednak zawieszone do czasu ukończenia postępowania.	
Art. 120. 1. Stronami w dochodzeniu są obwiniony i pokrzywdzony, a w postępowaniu przed sądem dyscyplinarnym – oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony. 2. Oskarżycielami w postępowaniu przed sądem koleżeńskim są właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej oraz w przypadku Krajowego Sądu Koleżeńskiego Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, a także ich zastępcy, wykonujący czynności przez nich zlecone. 3. Obwinionym jest psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant, co do którego wydano postanowienie o przedstawieniu zarzutów. 4. Pokrzywdzonym jest osoba, której dobro prawne zostało naruszone postepowaniem psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta określonym w art. 115. 5. W przypadku śmierci pokrzywdzonego, jego prawa w postępowaniu w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej, w tym prawo dostępu do informacji oraz dokumentacji, mogą wykonywać małżonek, wstępny, zstępny,	Należy zapewnić spójność nomenklatury. Z jednej strony posługujemy się pojęciem sądu koleżeńskiego, a w innych przepisach sądu dyscyplinarnego. W zakresie ust. 3 należy sprecyzować organ właściwy do przedstawienia zarzutów. W zakresie ust. 5 nie przewiduje sytuacji, w której osoba korzystająca z psychoterapii była w konflikcie z tymi osobami w tym np. toczyła się sprawa o rozwód. W zakresie ust. 9 należy przewidzieć, że tymczasowe koszty takiego ustanowienia ponosi odpowiednio Krajowa Izba Psychoterapeutów lub regionalna izba psychoterapeutów.

rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, a także osoba pozostająca we wspólnym pożyciu. 6. W przypadku gdy organ prowadzący postępowanie dysponuje informacjami o osobach, o których mowa w ust. 5, powinien pouczyć o przysługujących uprawnieniach co najmniej jedną z nich. 7. Pokrzywdzony może ustanowić nie więcej niż dwóch pełnomocników spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych. 8. Obwiniony może ustanowić nie więcej niż 2 obrońców z wyboru spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych. 9. W przypadku gdy zachodzi uzasadniona wątpliwość co do poczytalności obwinionego i nie ma on obrońcy z wyboru, właściwy sąd koleżeński ustanawia mu obrońcę z urzędu spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych. Na etapie prowadzenia dochodzenia sąd koleżeński ustanawia obrońcę na wniosek Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej. 10. Jeżeli organ prowadzący postępowanie uzna za niezbędne ustanowienie obrońcy ze względu na okoliczności utrudniające obronę, właściwy sąd koleżeński ustanawia obwinionemu obrońcę z urzędu spośród psychoterapeutów, adwokatów lub radców prawnych.	
Art. 121. Postępowanie dyscyplinarne obejmuje: 1) postępowanie wyjaśniające; 2) postępowanie przed sądem koleżeńskim; 3) postępowanie wykonawcze.	Należy rozszerzyć katalog o mediacje i facylitacje lub prowadzenie rozmów polubownych np. obowiązku podjęcia próby polubownego rozstrzygnięcia sprawy albo wskazanie przyczyn, dlaczego nie podjęto takiej próby. Należy przewidzieć możliwość facylitacji. Różnorodność środowiska psychoterapeutów powoduje, że istnieje potrzeba wspierania grupy członków samorządu zawodowego psychoterapeutów lub podmiotów z nimi współpracującymi w rozwiązywaniu konfliktów, podejmowaniu decyzji lub zarządzaniu dyskusjami w sposób konstruktywny i efektywny.
Art. 122. 1. Właściwy regionalny rzecznik odpowiedzialności zawodowej prowadzi postępowanie na podstawie zgłoszenia podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego lub z urzędu. 2. W przypadku spraw rozpoznawanych w pierwszej instancji w Krajowym Sądzie Koleżeńskim, postępowanie wyjaśniające prowadzi Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej.	

3. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej może polecić wszczęcie postępowania wyjaśniającego albo postępowania przed sądem koleżeńskim przeciwko psychoterapeucie albo psychoterapeucie aplikantowi. 4. W przypadku określonym w ust. 2 ministrowi przysługują prawa strony. 5. Nie wszczyna się postępowania a wszczęte umarza jeżeli: 1) czynu nie popełniono albo brak jest danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie jego popełnienia; 2) czyn nie stanowi przewinienia zawodowego albo ustawy stanowią, że obwiniony nie popełnia przewinienia zawodowego; 3) od czasu popełnienia przewinienia dyscyplinarnego upłynęły 3 lata; 4) obwiniony zmarł; 5) postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty co do tego samego czynu, tej samej osoby zostało prawomocnie zakończone albo wcześniej wszczęte toczy się; 6) ustawa stanowi, że obwiniony nie podlega karze. 6. Bieg przedawnienia do wszczęcia postępowania przerywa każda czynność podjęta przez właściwego rzecznika odpowiedzialności zawodowej. 7. Jeżeli czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne następuje dopiero z upływem okresu przedawnienia karalności przestępstwa. 8. W razie śmierci osoby, wobec której toczy się postępowanie, przed ukończeniem postępowania dyscyplinarnego toczy się ono nadal, jeżeli zażąda tego w terminie 2 miesięcy od dnia zgonu obwinionego jego osoba najbliższa, w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu karnego.	
Art. 123. Zgłoszenie podejrzenia popełnienia przewinienia dyscyplinarnego zawiera oznaczenie osoby zgłaszającej oraz określenie przedmiotu naruszenia i jego okoliczności.	
Art. 124. 1. Pokrzywdzonemu przysługuje zażalenie na postanowienie o odmowie wszczęcia postepowania wyjaśniającego, a stronom – na postanowienie o jego umorzeniu. 2. Uprawnionym do złożenia zażalenia przysługuje prawo przejrzenia akt. 3. Stronom przysługuje zażalenie na odmowę przejrzenia akt sprawy. 4. Zażalenie, o którym mowa w ust. 1 i 3 wnosi się do właściwego regionalnego sądu koleżeńskiego, a w przypadku gdy postanowienie, o którym mowa w ust. 1, wydał Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania odpisu postanowienia.	
Art. 125. 1. Właściwy regionalny sąd koleżeński może podtrzymać lub uchylić postanowienie, na które wniesiono zażalenie i przekazać postępowanie wyjaśniające do dalszego prowadzenia przez: 1) tego samego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcę, 2) innego wybranego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcę. 2. Krajowy Sąd Koleżeński może podtrzymać lub uchylić postanowienie, na które wniesiono zażalenie i przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej lub jego zastępcę. 3. Uchylając postanowienie o umorzeniu postępowania wyjaśniającego albo odmowie jego wszczęcia, organ uchylający postanowienie wskazuje powody uchylenia, a w miarę potrzeby także okoliczności, które należy wyjaśnić, lub czynności, które należy przeprowadzić. Wskazania te są wiążące dla rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcy.	

Art. 126. 1. Właściwy rzecznik odpowiedzialności zawodowej przed wszczęciem postępowania dyscyplinarnego przeprowadza postępowanie wyjaśniające polegające na zebraniu możliwie najpełniejszego materiału dowodowego. Postępowanie wyjaśniające powinno zostać wszczęte nie później niż w ciągu miesiąca od dnia wpłynięcia zawiadomienia o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego. 2. Jeżeli zawiadomienie o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego wpłynęło do Krajowej Izby Psychoterapeutów, regionalnej izby psychoterapeutów lub innego organu samorządu lub nastąpiło powzięcie o nim wiedzy przez te organy, mają one obowiązek przekazania zgłoszenia do właściwego miejscowo rzecznika odpowiedzialności zawodowej w terminie 14 dni od dnia wpłynięcia zawiadomienia. 3. W toku postępowania wyjaśniającego rzecznik odpowiedzialności zawodowej powinien dążyć do szczegółowego wyjaśnienia sprawy. W tym celu może przesłuchiwać pokrzywdzonego i inne osoby w charakterze świadków, powoływać i przesłuchiwać biegłych lub specjalistów, jak również przeprowadzać inne dowody. W przypadkach niecierpiących zwłoki, w szczególności wtedy, gdy mogłoby to spowodować zatarcie śladów lub dowodów przewinienia zawodowego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej może przesłuchać psychoterapeutę w charakterze obwinionego, przed wydaniem postanowienia o przedstawieniu zarzutów, jeżeli zachodzą warunki do sporządzenia takiego postanowienia. 4. Celem postępowania wyjaśniającego jest ustalenie, czy został popełniony czyn mogący stanowić przewinienie dyscyplinarne, wyjaśnienie okoliczności sprawy, a w przypadku stwierdzenia znamion przewinienia dyscyplinarnego – ustalenie obwinionego oraz zebranie, zabezpieczenie i utrwalenie w niezbędnym zakresie dowodów dla sądu koleżeńskiego. 5. Postępowanie wyjaśniające prowadzone przez rzecznika odpowiedzialności zawodowej powinno być zakończone w ciągu 6 miesięcy od dnia uzyskania informacji o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego. 6. W uzasadnionym przypadku Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej może przedłużyć okres postępowania wyjaśniającego na dalszy czas określony, nie dłuższy niż 6 miesięcy. 7. W przypadku niezakończenia postępowania wyjaśniającego w terminie roku, akta sprawy przekazuje się Krajowemu Sądowi Koleżeńskiemu, który może przedłużyć postępowanie wyjaśniające na dalszy czas określony. 8. Stronom przysługuje prawo złożenia do Krajowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej zażalenia na przewlekłość postępowania prowadzonego przez danego regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej. 9. Krajowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej, po otrzymaniu zażalenia na przewlekłość postępowania, może: 1) wydać postanowienie o przejęciu postępowania wyjaśniającego; 2) oddalić zażalenie; 3) przekazać rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej prowadzącemu postępowanie, wytyczne co do sposobu jego prowadzenia, 4) przekazać postępowanie do dalszego prowadzenia przez wskazanego regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej.	
Art. 127. 1. W przypadku gdy zebrane dowody wskazują z dużym prawdopodobieństwem, że psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant, którego dotyczy postępowanie, lub obwiniony popełnił ciężkie przewinienie zawodowe, a rodzaj tego przewinienia wskazuje, że wykonywanie przez obwinionego zawodu psychoterapeuty zagraża bezpieczeństwu osób korzystających z psychoterapii lub grozi popełnieniem kolejnego przewinienia zawodowego, sąd koleżeński, na wniosek rzecznika odpowiedzialności zawodowej, wydaje postanowienie o tymczasowym zawieszeniu prawa wykonywania zawodu, zawieszeniu w prowadzeniu superwizji lub zakaz pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią przez obwinionego na okres do roku. 2. Postanowienie jest natychmiast wykonalne. 3. Obwiniony i jego obrońca mają prawo obecności na posiedzeniu sądu koleżeńskiego, którego przedmiotem jest wydanie postanowienia. 4. Postanowienie niezwłocznie przekazuje się stronom i właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów. 5. Jeżeli do upływu okresu zawieszenia albo ograniczenia, o których mowa w ust. 1, w sprawie zawieszonego psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta nie zapadnie prawomocne orzeczenie sądu koleżeńskiego, sąd z urzędu bada zasadność dalszego tymczasowego zawieszenia albo ograniczenia. 6. Na postanowienie obwinionemu przysługuje zażalenie w terminie 14 dni od dnia jego doręczenia. Zażalenie wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego za pośrednictwem regionalnego sądu koleżeńskiego, który wydał postanowienie. Zażalenie nie wstrzymuje natychmiastowej wykonalności postanowienia. Przepis art. 136 stosuje się odpowiednio.	

Art. 128. 1. Jeżeli istnieją podstawy do sporządzenia wniosku o ukaranie, rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia obwinionego i jego obrońców o terminie końcowego zaznajomienia z materiałami postępowania wyjaśniającego wraz z pouczeniem o możliwości uprzedniego przejrzenia akt. 2. W terminie 14 dni od dnia zaznajomienia obwinionego z materiałami postępowania wyjaśniającego może on składać wnioski o uzupełnienie postępowania. 3. Termin na zaznajomienie się obwinionego z materiałami postępowania powinien być tak wyznaczony, aby od doręczenia zawiadomienia o nim obwinionemu i jego obrońcom upłynęło co najmniej 14 dni. 4. Nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje dalszego postępowania. 5. Jeżeli nie zachodzi potrzeba uzupełnienia postępowania wyjaśniającego, rzecznik odpowiedzialności zawodowej wydaje postanowienie o jego zakończeniu. 6. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej, w terminie 14 dni od dnia wydania postanowienia o zakończeniu postępowania wyjaśniającego, składa do właściwego sądu koleżeńskiego wniosek o ukaranie.	
Art. 129. 1. Wniosek o ukaranie powinien zawierać: 1) imię i nazwisko oraz numer prawa wykonywania zawodu obwinionego; 2) dokładne określenie zarzucanego przewinienia zawodowego, ze wskazaniem czasu, miejsca, sposobu i okoliczności jego popełnienia oraz skutków z niego wynikających; 3) imiona i nazwiska oraz adresy świadków, którzy mają być wezwani na rozprawę, jak również inne dowody; 4) uzasadnienie wniosku. 2. O skierowaniu wniosku do właściwego sądu koleżeńskiego rzecznik odpowiedzialności zawodowej zawiadamia pokrzywdzonego, obwinionego i właściwą regionalną radę psychoterapeutów.	W zakresie ust. 1 – należy przewidzieć także obowiązek wskazania przepisów, których miałby dopuścić się obwiniony.
Art. 130. 1. Postępowanie przed sądem koleżeńskim wszczyna się na wniosek ° ukaranie złożony przez właściwego rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub jego zastępcę, który reprezentuje podejście psychoterapeutyczne takie jak obwiniony. 2. Postępowanie dyscyplinarne prowadzone przed sądem koleżeńskim ma na celu pociągnięcie do odpowiedzialności sprawcy przewinienia dyscyplinarnego. 3. Nie można pociągnąć do odpowiedzialności zawodowej obwinionego, dopóki popełnienie przewinienia zawodowego nie zostało udowodnione i stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu. 4. Wszelkie wątpliwości, których w postępowaniu dyscyplinarnym nie da się usunąć, należy rozstrzygać na korzyść obwinionego. 5. Organy prowadzące postępowanie dyscyplinarne kształtują swoje przekonanie na podstawie wszystkich przeprowadzonych dowodów, ocenianych swobodnie z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego.	

6. Prawomocne rozstrzygnięcie sądu kształtujące prawo lub stosunek prawny jest wiążące dla organów prowadzących postępowanie z zakresu odpowiedzialności zawodowej.	
Art. 131. 1. W razie stwierdzenia po rozpoczęciu przewodu sądowego okoliczności wymienionych w art. 122 ust. 5 pkt 3-5 sąd koleżeński umarza postępowania. 2. W razie ujawnienia okoliczności wymienionych w art. 122 ust. 5 pkt 1-2, sąd koleżeński wydaje orzeczenie uniewinniające obwinionego, chyba, że obwiniony w chwili popełnienia czynu był niepoczytalny. W takiej sytuacji sąd koleżeński umarza postępowanie. 3. Sąd koleżeński może umorzyć postępowanie w przypadku przewinienia mniejszej wagi albo jeżeli orzeczenie wobec obwinionego kary byłoby oczywiście niecelowe ze względu na rodzaj i wysokość kary prawomocnie orzeczonej za ten sam czy w innym postępowaniu przewidzianym przez ustawy, a interes pokrzywdzonego temu się nie sprzeciwia.	
Art. 132. 1. Rozstrzygnięcia organów prowadzących postępowanie dyscyplinarne opierają się na ustaleniach faktycznych. Dowody przeprowadza się na wniosek stron albo z urzędu. 2. Jeżeli stwierdzenie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy wymaga wiadomości specjalnych, zasięga się opinii biegłego lub specjalisty. 3. W celu wydania opinii o stanie zdrowia psychicznego obwinionego powołuje się dwóch biegłych lekarzy psychiatrów. 4. Nie stanowi naruszenia tajemnicy zawodowej składanie przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta zeznań i wyjaśnień w zakresie okoliczności objętych postępowaniem przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej lub w trakcie postępowania przed sądem koleżeńskim w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty .	
Art. 133. 1. Postępowanie przed sądem koleżeńskim odbywa się na rozprawie jawnej. 2. Sąd koleżeński wyłącza jawność rozprawy w całości lub części, jeżeli jawność mogłaby: 1) naruszyć tajemnicę zawodową; 2) wywołać zakłócenie spokoju publicznego; 3) obrażać dobre obyczaje; 4) ujawnić okoliczności, które ze względu na ważny interes państwa powinny być zachowane w tajemnicy; 5) naruszyć ważny interes prywatny lub publiczny.	
Art. 134. 1. W toku postępowania dyscyplinarnego, za zgodą obwinionego, pisma mogą być doręczane także za pośrednictwem poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych. 2. Niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie, posiedzeniu lub na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej nie wstrzymuje rozpoznania sprawy lub przeprowadzenia czynności, chyba że należycie usprawiedliwi on swoją nieobecność, jednocześnie wnosząc o odroczenie lub przerwanie rozprawy lub posiedzenia lub o nieprzeprowadzanie czynności przed rzecznikiem odpowiedzialności zawodowej, albo sąd koleżeński lub	W zakresie ust. 1 zgodę powinien wyrazić także pokrzywdzony na taki sposób doręczania pism. W zakresie ust. 2 należy przewidzieć możliwość usprawiedliwienia nieobecności także post factum np. ze względu na chorobę, brak możliwości dojazdu ze względu na awarię etc. W zakresie ust. 6 wydaje się nadmiarowe – np. obowiązek przymusowego doprowadzenia świadka lub biegłego. Należy przewidzieć także możliwość złożenia wniosku przez samego zainteresowanego. Należy podkreślić, że postępowanie dyscyplinarne nie jest postępowaniem przed sądem powszechnym. Co więcej osoba przesłuchiwana powinna mieć możliwość zwrotu kosztów związanych z

rzecznik odpowiedzialności zawodowej z ważnych przyczyn uznają ich obecność za konieczną. 3. W przypadku nieusprawiedliwionego niestawiennictwa obwinionego odpis postanowienia o przedstawieniu zarzutów rzecznik odpowiedzialności zawodowej doręcza mu na piśmie, co zastępuje ogłoszenie. 4. Orzeczenia wydane pod nieobecność obwinionego lub jego obrońcy nie uważa się za zaoczne. 5. Należyte usprawiedliwienie niestawiennictwa obwinionego lub jego obrońcy na rozprawie lub na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej wymaga wskazania i uprawdopodobnienia wyjątkowych przyczyn, w przypadku zaś choroby wymaga przedstawienia zaświadczenia lekarskiego potwierdzającego brak możliwości stawienia się na wezwanie lub zawiadomienia organu prowadzącego postępowanie. 6. Jeżeli w postępowaniu dyscyplinarnym świadek, biegły lub specjalista bez usprawiedliwienia nie stawił się na wezwanie rzecznika odpowiedzialności zawodowej lub na rozprawę przed sądem koleżeńskim albo bezpodstawnie odmawia zeznań, rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd koleżeński może zwrócić się do sądu rejonowego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby wezwanej, o: 1) nałożenie kary za nieusprawiedliwione niestawiennictwo albo za odmowę zeznań; 2) przymusowe sprowadzenie świadka, biegłego lub specjalisty. 7. Świadek, biegły lub specjalista nie podlega karze, o której mowa w ust. 6, jeżeli nie był uprzedzony o skutkach niestawiennictwa albo odmowy złożenia zeznań.	udziałem w takim postępowaniu, jak również odmowy wzięciu udziału w takim postępowaniu.

8. Świadek, biegły lub specjalista zamieszkały poza obszarem działania organu prowadzącego postępowanie w przedmiocie postępowania dyscyplinarnego może być, na wniosek tego organu, przesłuchiwany przez właściwy dla miejsca zamieszkania sąd koleżeński. 9. Jeżeli świadek, biegły lub specjalista nie może stawić się z powodu przeszkody zbyt trudnej do usunięcia, sąd koleżeński zleca jego przesłuchanie członkowi wyznaczonemu ze swojego składu. Strony mają prawo brać udział w tej czynności. 10. Osoba najbliższa dla obwinionego, w rozumieniu art 115 § 11 Kodeksu karnego ma prawo odmowy zeznań. Prawo odmowy zeznań trwa po ustaniu małżeństwa lub rozwiązania stosunku przysposobienia.	
Art. 135. 1. Ogłoszenie orzeczenia sądu koleżeńskiego jest jawne. 2. Po ogłoszeniu orzeczenia przewodniczący składu orzekającego przytacza ustnie jego główne motywy. 3. Ogłoszenie ustnego uzasadnienia jest jawne, chyba, że część lub całość rozprawy odbyła się z wyłączeniem jawności. 4. Orzeczenie sądu koleżeńskiego powinno zawierać: 1) oznaczenie sądu koleżeńskiego, który je wydał, oraz sędziów, rzecznika odpowiedzialności zawodowej i protokolanta; 2) datę oraz miejsce rozpoznania sprawy i wydania orzeczenia; 3) imię, nazwisko oraz inne dane określające tożsamość obwinionego; 4) przytoczenie opisu i kwalifikacji prawnej czynu, którego popełnienie rzecznik odpowiedzialności zawodowej zarzucił obwinionemu; 5) rozstrzygnięcie sądu koleżeńskiego; 6) uzasadnienie. 5. Orzeczenie skazujące zawiera ponadto rozstrzygnięcie co do kary, a w razie potrzeby co do zaliczenia na jej poczet tymczasowego zawieszenia w prawie wykonywania zawodu albo tymczasowego zawieszenia w prowadzeniu superwizji lub tymczasowego zakazu pełnienia funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią. 6. Uzasadnienie powinno zawierać: 1) wskazanie, jakie fakty sąd koleżeński uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych; 2) wskazanie podstawy prawnej orzeczenia; 3) przytoczenie okoliczności, które sąd koleżeński miał na względzie przy wymiarze kary. 7. Orzeczenie sądu koleżeńskiego powinno zawierać także postanowienie o kosztach postępowania. W razie ukarania obwinionego ponosi on koszty postępowania, chyba że sąd koleżeński postanowi inaczej. W razie uniewinnienia obwinionego lub umorzenia postępowania koszty postępowania ponosi Skarb Państwa. 8. Orzeczenie sądu koleżeńskiego wraz z pouczeniem o terminie i sposobie wniesienia odwołania sąd koleżeński doręcza stronom w terminie 30 dni od dnia jego ogłoszenia. 9. Obwinionemu przysługuje zażalenie na postanowienie o kosztach postępowania w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. Zażalenie wnosi się do sądu koleżeńskiego, który wydał orzeczenie.	

Art. 136. 1. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego pierwszej instancji stronom przysługuje odwołanie do sądu drugiej instancji w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. 2. Odwołanie wnosi się do Krajowego Sądu Koleżeńskiego za pośrednictwem sądu koleżeńskiego, który wydał zaskarżone orzeczenie. 3. Cofnięcie odwołania przez składającą je stronę przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Krajowy Sąd Koleżeński, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania, o ile nie zachodzą przesłanki z art. 439 § 1 pkt 1 i 2 oraz 5–11 Kodeksu postępowania karnego.	
Art. 137. 1. Odwołanie co do winy uważa się za zwrócone przeciwko całości orzeczenia. 2. Odwołanie co do kary uważa się za zwrócone przeciwko całości rozstrzygnięcia o karze.	
Art. 138. 1. Sąd drugiej instancji utrzymuje w mocy, uchyla albo zmienia orzeczenie sądu pierwszej instancji. 2. Sąd drugiej instancji nie może uznać winnym lub wymierzyć kary obwinionemu, który został uniewinniony przez sąd pierwszej instancji lub co do którego postępowanie umorzono.	
Art. 139. 1. Jeżeli rzecznik odpowiedzialności zawodowej lub sąd koleżeński uzna, że przyczyną popełnienia przez psychoterapeutę przewinienia zawodowego był jego stan zdrowia, sąd może nadzwyczajnie złagodzić karę lub odstąpić od jej wymierzenia, jeśli nie jest to sprzeczne z dobrem poszkodowanego. 2. Jeżeli zły stan zdrowia nadal zagraża prawidłowemu wykonywaniu zawodu, sąd orzeka również w przedmiocie podjęcia przez obwinionego psychoterapii lub terapii uzależnień, zawieszenia lub skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów.	W zakresie ust. 1 nie przewidziano psychoterapeuty aplikanta. ust. 2 jest zbyt nadmiarowym przepisem – przyznaje bowiem nieadekwatne uprawnienia sądowi koleżeńskiemu zastrzeżone dla sądów powszechnych.
Art. 140. 1. Orzeczenia Krajowego Sądu Koleżeńskiego kończące postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeuty są prawomocne z chwilą ogłoszenia. 2. Celem postępowania wykonawczego jest wykonanie orzeczeń zapadłych w toku postępowania przed Krajowym Sądem Koleżeńskim.	ust. 2 brak przepisów regulujących postępowanie wykonawcze. Brak wskazania organów i ich kompetencji w takim postępowaniu.
Art. 141. 1. Prawomocne orzeczenie wydane w postępowaniu dyscyplinarnym, które zakończyło się ukaraniem obwinionego doręcza się stronom, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej oraz właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów. 2. Prawomocne orzeczenie w sprawie ważności wyborów, doręcza się stronom i Krajowej Radzie Psychoterapeutów. 3. Orzeczenie wydane w postępowaniu, o którym mowa w art. 160 doręcza się stronom oraz właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów.	Powinien zostać uwzględniony także Rzecznik odpowiedzialności zawodowej

4. Orzeczenia wydane w pozostałych sprawach doręcza się stronom.	
Art. 142. 1. Od orzeczenia Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów stronom, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej i przewodniczącemu Krajowej Rady Psychoterapeutów przysługuje apelacja do sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce wykonywania zawodu przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia. 2. Apelację w stosunku co do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz.	Wydaje się, że właściwszym rozwiązaniem będzie skarga kasacyjna do Sądu Najwyższego. Skarga taka powinna przysługiwać także rzecznikowi odpowiedzialności zawodowej. Należy także przewidzieć stosowną procedurę wnoszenia skargi oraz w zakresie orzekania przez Sąd Najwyższy. Dotyczy innych artykułów.
Art. 143. Strony, minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej i przewodniczący Krajowej Rady Psychoterapeutów wnoszą apelację za pośrednictwem Krajowego Sądu Koleżeńskiego.	
Art. 144. 1. Do rozpoznania odwołania stosuje się przepisy kodeksu postępowania karnego o apelacji. Od orzeczeń sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje. 2. Apelacja wnoszona przez stronę powinna być sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym.	
Art. 145. 1. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego, Krajowego Sądu Koleżeńskiego lub sądu apelacyjnego wznawia się, jeżeli: 1) w związku z postępowaniem dopuszczono się przestępstwa, a istnieje uzasadniona podstawa do przyjęcia, że mogło to mieć wpływ na treść orzeczenia; 2) po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznane przedtem sądowi wskazujące na to, że: a) obwiniony nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przewinienia zawodowego lub nie podlegał karze; b) sąd umorzył postępowanie błędnie przyjmując popełnienie przez obwinionego zarzucanego mu czynu. 2. Postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów zakończone prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńskiego wznawia się na wniosek obwinionego, złożony w terminie zawitym miesiąca od momentu, w którym dowiedział się o zapadłym wobec niego orzeczeniu, jeżeli sprawę rozpoznano pod nieobecność obwinionego, któremu nie doręczono zawiadomienia o terminie posiedzenia lub rozprawy albo doręczono je w inny sposób niż osobiście, gdy wykaże on, że nie wiedział o terminie oraz o możliwości wydania orzeczenia pod jego nieobecność. 3. Przepisu, o którym mowa w ust. 2 nie stosuje się w wypadku odmowy przyjęcia lub niemożności pokwitowania odbioru pisma, w skutek niewskazania nowego adresu do doręczeń oraz jeżeli w rozprawie lub posiedzeniu uczestniczył obrońca.	

Art. 146. Postępowanie przed Sądem Koleżeńskim zakończone prawomocnym orzeczeniem można wznowić w wypadku uchylenia lub istotnej zmiany treści prawomocnego wyroku lub orzeczenia, z powodu którego zostało ono umorzone.	
Art. 147. Czyn, o którym mowa w art. 145 ust. 1 pkt 1, musi być ustalony prawomocnym wyrokiem skazującym, chyba że orzeczenie takie nie może zapaść z powodu przyczyn wymienionych w art. 17 § 1 pkt 3–11 lub w art. 22 § 1 Kodeksu postępowania karnego.	Uwaga co do słowa czyn pozostaje aktualna. Nie należy mówić o „czynie", ale o delikcie lub przewinieniu dyscyplinarnym. Słowo czyn może sugerować odpowiedzialność karną.
Art. 148. 1. Wznowienie postępowania może nastąpić na wniosek strony lub z urzędu. 2. Postępowanie wznawia się z urzędu, tylko w razie ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 Kodeksu postępowania karnego. 3. Niedopuszczalne jest wznowienie postępowania z urzędu na niekorzyść obwinionego po upływie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.	
Art. 149. 1. W sprawie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem regionalnego sądu koleżeńskiego orzeka Krajowy Sąd Koleżeński. 2. W sprawie wznowienia postępowania zakończonego prawomocnym orzeczeniem Krajowego Sądu Koleżeńskiego orzeka Krajowy Sąd Koleżeński w innym składzie, niż ten, który wydał orzeczenie kończące prawomocnie postępowanie. 3. W kwestii wznowienia postępowania, sąd Koleżeński orzeka na posiedzeniu bez udziału stron, chyba że przewodniczący sądu lub sąd postanowi inaczej.	
Art. 150. Wniosek o wznowienie postępowania powinien być sporządzony i podpisany przez adwokata lub radcę prawnego. Do wniosku dołącza się odpowiednią liczbę jego odpisów dla stron postępowania.	Wydaje się nadmiarowy obowiązek podpisania wniosku przez adwokata lub radcę prawnego.
Art. 151. 1. Na postanowienie oddalające wniosek o wznowienie postępowania lub pozostawiające go bez rozpoznania przysługuje zażalenie do Krajowego Sądu Koleżeńskiego w terminie 14 dni od dnia doręczenia postanowienia. Zażalenie rozpoznaje Krajowy Sąd Koleżeński w innym składzie, niż ten, który postanowił oddalić wniosek. Jeżeli nie można skompletować innego składu sędziowskiego składającego się z sędziów reprezentujących dane podejście zgodnie z właściwością sprawy, wyznacza się losowy skład, składający się z sędziów z danej grupy podejść psychoterapeutycznych, zgodnej z właściwością sprawy. 2. Orzekając o wznowieniu postępowania, Krajowy Sąd Koleżeński uchyla zaskarżone orzeczenie i przekazuje sprawę właściwemu regionalnemu sądowi koleżeńskiemu lub Krajowemu Sądowi Koleżeńskiemu do ponownego rozpoznania. Od orzeczenia o wznowieniu postępowania środek odwoławczy nie przysługuje. 3. Uchylając zaskarżone orzeczenie sąd koleżeński może uniewinnić obwinionego, jeżeli nowe fakty lub dowody wskazują na to, że orzeczenie to jest oczywiście niesłuszne, albo też postępowanie umorzyć.	
Art. 152. 1. Psychoterapeucie lub psychoterapeucie aplikantowi, który w wyniku wznowienia postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej został uniewinniony, przysługuje odszkodowanie za poniesioną szkodę oraz zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, na skutek wykonania względem niego w całości lub w części kary, która została zmieniona albo uchylona w wyniku wznowienia postępowania.	W zakresie ust. 2 roszczenia takie powinny przysługiwać względem samorządu, nie Skarbu Państwa.

2. Roszczenia przysługują w stosunku do Skarbu Państwa. 3. W sprawach roszczeń orzeka sąd powszechny. 4. Roszczenia ulegają przedawnieniu z upływem roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia wydanego w wyniku wznowienia postępowania.	
Art. 153. 1. Psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant zawieszony w prawie wykonywania zawodu nie może wykonywać zawodu w żadnej formie. 2. Prawomocne orzeczenie kary wymienionej w art. 116 ust. 1 pkt 5 i 6 stanowi podstawę do rozwiązania bez wypowiedzenia umowy o pracę, mianowania albo umowy cywilnoprawnej, na podstawie której psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant wykonuje zawód. 3. Po otrzymaniu prawomocnego orzeczenia sądu koleżeńskiego, przewodniczący właściwej regionalnej izby psychoterapeutów zawiadamia ukaranego psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów albo Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.	
Art. 154. Na wniosek obwinionego psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta prawomocne orzeczenie uniewinniające go w sprawach z zakresu odpowiedzialności zawodowej podlega opublikowaniu w biuletynie danej regionalnej izby psychoterapeutów, której psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant jest członkiem, na jej koszt.	Należy przewidzieć obowiązek publikacji takiego orzeczenia na stronie Krajowej Izby Psychoterapeutów. Dobre imię w tym zawodzie jest kluczowe.
Art. 155. 1. Zatarcie kary następuje z urzędu: 1) po upływie roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w 116 ust.1 pkt 1; 2) po upływie trzech lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w 116 ust. 1 pkt 2; 3) po upływie trzech lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w art.116 ust. 1 pkt 3-4 oraz pkt 7; 4) po upływie pięciu lat od dnia wykonania orzeczenia o ukaraniu karą, o której mowa w art. 116 ust. 1 pkt 5. 2. Jeżeli psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant przed upływem okresu wymaganego do zatarcia kary zostanie ponownie ukarany, jest dopuszczalne tylko jednoczesne zatarcie wszystkich kar. 3. Kara pozbawienia prawa wykonywania zawodu, w postaci skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów nie ulega zatarciu. Kara ta ulega zatarciu w przypadku ponownego uzyskania uprawnień do wykonywania zawodu w terminie określonym w ustawie. 4. Zatarcie kary następuje przez usunięcie informacji o ukaraniu z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.	
Art. 156. W sprawach nieuregulowanych w ustawie do postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej stosuje się odpowiednio przepisy: 1) kodeksu postępowania karnego z tym zastrzeżeniem, że nie stosuje się przepisów o oskarżycielu prywatnym, powodzie cywilnym, przedstawicielu społecznym, o postępowaniu przygotowawczym oraz środkach przymusu, z wyjątkiem przepisów o karze pieniężnej; 2) rozdziały I–III i art. 53 kodeksu karnego.	

Rozdział XII Postępowanie mediacyjne art. 157–158

Art. 157. 1. Rzecznik odpowiedzialności zawodowej w czasie postępowania wyjaśniającego albo sąd koleżeński w czasie postępowania przed sądem może z inicjatywy lub za zgodą stron skierować sprawę do mediacji między pokrzywdzonym a obwinionym. 2. Mediację prowadzi mediator wskazany przez stronę lub wyznaczony przez organ kierujący. Strona może wnioskować o zmianę mediatora. 3. Mediacja jest dobrowolna i poufna, prowadzona w sposób bezstronny. 4. Postępowanie mediacyjne prowadzone jest na podstawie regulaminu, z zachowaniem standardów uchwalonych przez Społeczną Radę Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów przy Ministrze Sprawiedliwości. 5. Postępowanie mediacyjne nie powinno trwać dłużej niż 2 miesiące, a jego okresu nie wlicza się do czasu trwania postępowania wyjaśniającego. Termin mediacji może być wydłużony przez organ kierujący do mediacji na zgodny wniosek stron lub z innych ważnych powodów, jeżeli będzie to sprzyjać ugodowemu załatwieniu sprawy. 6. Właściwa rada psychoterapeutów wybiera godnych zaufania psychoterapeutów, którzy pełnią w danej regionalnej izbie psychoterapeutów funkcję mediatorów. Mediatorem nie może być rzecznik odpowiedzialności zawodowej, jego zastępca oraz członek sądu koleżeńskiego. 7. Mediację może również prowadzić mediator zewnętrzny, z potwierdzonymi uprawnieniami, z doświadczeniem w prowadzeniu mediacji karnych, który daje rękojmię prawidłowego przeprowadzenia mediacji. Mediację może również prowadzić mediator stały, wpisany na listę właściwego miejscowo sądu	W ust.2 należy sprecyzować, jaki organ jest właściwy do wyznaczenia mediatora. Wydaje się, że niewłaściwym rozwiązaniem jest wyznaczenie go przez stronę. Strona co najwyżej może wnosić o wyznaczenie konkretnej osoby, ale ostateczna decyzja o wyznaczeniu konkretnej osoby powinna należeć do właściwego organu. W ust. 6 należy zapewnić minimum przeszkolenia do pełnienia funkcji mediatora. W ust. 7 brak zasadności ograniczania zakresu kompetencji mediatora wyłącznie do spraw karnych, a sprawy cywilne lub o wykroczenia nie wchodzą w grę?

okręgowego, w szczególności przynależących do organizacji zrzeszających mediatorów. 8. Prezes Sądu Koleżeńskiego prowadzi Listę mediatorów, złożoną z osób wymienionych w ust. 6 i 7. 9. Do mediatora stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego. 10. Jeśli nastąpi wyłączenie mediatora, rzecznik odpowiedzialności zawodowej w postępowaniu wyjaśniającym albo przewodniczący składu sędziowskiego, który skierował sprawę do postępowania mediacyjnego wyznacza nowego mediatora. 11. Mediator sporządza, po przeprowadzeniu postępowania mediacyjnego, protokół z jego przebiegu i wyników, które dołącza się do akt sprawy. Do protokołu załącza się ugodę podpisaną przez obwinionego, pokrzywdzonego i mediatora, jeżeli została zawarta.	
Art. 158. W sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do postępowania mediacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego lub przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 1568, 1841).	

Rozdział XIII Zawieszenie i skreślenie z listy psychoterapeutów art. 159–165

Art. 159. 1. Zawieszenie prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta następuje: 1) na wniosek psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta; 2) w przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu koleżeńskiego, Krajowego Sądu Koleżeńskiego lub sądu powszechnego o zastosowaniu zawieszenia; 3) w przypadku niewykonywania obowiązku doskonalenia za przez okres 3 ostatnich lat; 4) postawienia zarzutów dotyczących czynów objętych rozdziałem XXV kodeksu karnego. 2. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek złożyć wniosek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 właściwej regionalnej radzie psychoterapeutów, jeżeli przerwa w wykonywaniu zawodu jest dłuższa niż 6 miesięcy. 3. Regionalna rada psychoterapeutów podejmuje uchwałę w sprawie zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty w terminie 30 dni od wystąpienia którejkolwiek z sytuacji, o których mowa w ust.1.	W ust. 1 należy także rozważyć rozszerzenie katalogu o brak opłaty składek na samorząd przez określony okres, oraz brak wypełnienia obowiązku utrzymania obowiązkowego ubezpieczenia OC. W ust. 2 należy przewidzieć możliwość zawieszenia z „urzędu” W ust. 3 brak jest trybu odwoławczego od podjętej uchwały. Należy wskazać, że zawieszenie danej osoby powoduje utratę możliwości zarobkowych zatem osoba ta powinna mieć możliwość odwołania się od takiej uchwały przedstawiając swoją argumentację i dowody do rozpatrzenia przez organ II Instancji. Postulowanym rozwiązaniem byłoby także nałożenie na regionalną radę obowiązku poinformowania danej osoby o wszczęciu postępowania w sprawie zawieszenia i umożliwienia jej przedstawienie swojego stanowiska przed podjęciem uchwały. Zawieszenie prawa wykonywania zawodu wyłącznie na podstawie i na etapie stawianych zarzutów wydaje się zbyt restrykcyjne.
Art. 160. 1. Regionalna rada psychoterapeutów kieruje sprawę do właściwego sądu koleżeńskiego, jeżeli wystąpi uzasadnione podejrzenie o niezdolności psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia lub w trakcie szkolenia psychoterapeuty aplikanta	Przepis kontrowersyjny – wymaga dyskusji w zakresie koncepcji. Należy także zapewnić poufność tego postępowania.

ujawnią się okoliczności będące znaczącym przeciwwskazaniem do wykonywania zawodu psychoterapeuty. 2. Regionalny sąd koleżeński powołuje biegłych lekarzy lub specjalistów odpowiednich specjalności do orzeczenia o zdolności psychoterapeuty do wykonywania zawodu. 3. Regionalny sąd koleżeński orzeka o zdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia albo o podjęciu przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta psychoterapii własnej lub psychoterapii uzależnień w okresie do 5 lat lub o zawieszeniu albo skreśleniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru z powodu niezdolności psychoterapeuty do wykonywania zawodu. 4. Jeżeli sąd koleżeński orzeknie konieczność podjęcia leczenia, o którym mowa w ust. 3, przepis art. 116 ust. 4 stosuje się odpowiednio. 5. Sąd koleżeński może orzec zastosowanie środka zabezpieczającego w postaci zawieszenia psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta na czas postępowania, jeżeli dobro osób korzystających z psychoterapii tego wymaga. 6. Przed upływem okresu leczenia, określonego przez sąd koleżeński, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant składa do sądu zaświadczenie o odbyciu leczenia. Sąd koleżeński ponownie orzeka o zdolności do wykonywania zawodu ze względu na stan zdrowia. 7. W przypadku braku zaświadczenia, o którym mowa w ust. 6, sąd koleżeński wyznacza termin rozprawy, w celu orzeczenia o zawieszeniu lub skreśleniu psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru, ze względu na stan zdrowia.	

8. W celu zakończenia okresu zawieszenia prawa do wykonywania zawodu z powodów wymienionych w ust. 1, psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant przedstawiają zaświadczenia wskazujące na ustąpienie przeciwwskazań do wykonywania zawodu. 9. Koszty powołania biegłych lub specjalistów oraz wydania przez nich opinii ponosi Skarb Państwa.	
Art. 161. 1. Skreślenie z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów następuje: 1) na wniosek psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta; 2) w przypadku wpisu do rejestru prowadzonego przez inną regionalną izbę psychoterapeutów; 3) w przypadku wydania orzeczenia o niezdolności do pracy ze względu na stan zdrowia; 4) w przypadku niespełnienia warunków lub po upływie terminu, o których mowa w art. 13; 5) w przypadku niewykonywania zawodu przez okres dłuższy niż 5 lat; 6) w przypadku śmierci psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta; 7) w przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu koleżeńskiego o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów; 8) prawomocnego wyroku sądowego o pozbawieniu praw publicznych, pozbawieniu prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty lub zakazu	Brak uwzględnienia Rejestru Superwizorów (o ile przepisy dotyczące tego rejestru będą nadal aktualne). Jest podwójne karanie, bowiem z jednej strony można zawiesić na okres 5 lat (co skutkuje brakiem możliwości wykonywania zawodu), a z drugiej strony stanowi to przesłankę skreślenia. W związku z tym należy rozważyć skrócenie okresu zawieszenia danej osoby w wykonywaniu prawa. W przypadku psychoterapeutów należy także zwrócić większy akcent na proces mediacji i facylitacji niż na karanie zarówno w relacjach między członkami samorządu jak i osobami korzystającymi z psychoterapii.

prowadzenia działalności związanej z wychowaniem, leczeniem, edukacją małoletnich lub z opieką nad nimi; 9) nastąpiło skazanie prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo. 2. W przypadku skreślenia z powodów wymienionych w ust. 1 pkt 8 i 9 ponowny wpis do rejestru może nastąpić nie wcześniej niż po upływie 10 lat. 3. Regionalna rada psychoterapeutów podejmie uchwałę w sprawie skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów w terminie 30 dni od zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w ust. 1.	
Art. 162. W przypadku zawieszenia lub skreślenia psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta z właściwego rejestru, dana regionalna rada psychoterapeutów ma obowiązek zapewnić wsparcie dla osób korzystających z psychoterapii u osób zawieszonych lub skreślonych.	Należy sprecyzować, w jaki sposób ma zostać wykonany ten obowiązek, np. poprzez wyznaczenie zastępczego psychoterapeuty.
Art. 163. 1. Regionalna rada psychoterapeutów kieruje sprawę do sądu koleżeńskiego w przypadku złożenia wniosku o ponowny wpis do rejestru przez osobę, która została skreślona w przypadku, o którym mowa w art. 161 ust. 1 pkt 7-9, w celu zbadania czy wnioskujący daje rękojmię prawidłowego wykonywania zawodu. 2. Skład orzekający wybierany jest według podejścia psychoterapeutycznego wskazanego we wniosku o ponowny wpis do rejestru. 3. Od orzeczenia sądu koleżeńskiego pierwszej instancji uczestnikowi postępowania przysługuje odwołanie do sądu drugiej instancji w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.	W zakresie ust. 6 proponuje się możliwość złożenia stosownego środka zaskarżenia do sądu powszechnego (np. kasacja do Sądu Najwyższego), która mogłaby przysługiwać nie tylko stronom ale także właściwemu ministrowi oraz właściwemu organowi samorządu (np. Rzecznikowi Praw Psychoterapeutów). Takie rozwiązanie funkcjonuje w wielu ustawach określających zasady wykonywania zawodu oraz stanowi przejaw możliwości nadzoru zgodności takich orzeczeń z powszechnie obowiązującym prawem przez Sąd Najwyższy,

4. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem sądu koleżeńskiego, który wydał zaskarżone orzeczenie. 5. Cofnięcie odwołania przed rozpoczęciem rozprawy odwoławczej wiąże Krajowy Sąd Koleżeński, który pozostawia odwołanie bez rozpoznania. 6. Orzeczenie Krajowego Sądu Koleżeńskiego jest ostateczne i nie przysługuje od niego apelacja.	
Art. 164. 1. Przywrócenie prawa do wykonywania zawodu, po wcześniejszym wykreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów poprzedzone jest decyzją komisji egzaminacyjnej odpowiedniego ośrodka egzaminacyjnego. Komisja egzaminacyjna określa warunki, które musi spełnić psychoterapeuta, w szczególności zobowiązać go do odbycia szkolenia uzupełniającego, psychoterapii lub doświadczenia własnego lub do pracy pod superwizją na określonych przez komisję warunkach. Komisja egzaminacyjna przekazuje treść decyzji regionalnej radzie psychoterapeutów. 2. Regionalna rada psychoterapeutów dokonuje warunkowego wpisu do Rejestru Psychoterapeutów do czasu dostarczenia zaświadczeń potwierdzających spełnienie określonych przez komisję egzaminacyjną warunków. Zaświadczenia należy dostarczyć do 30 dni od terminu wskazanego w decyzji komisji egzaminacyjnej. 3. Niedopełnienie wymogów, o których mowa w ust. 1 i 2 skutkuje ponownym wykreśleniem z rejestru, bez możliwości ubiegania się o kolejny wpis.	Przepis ten jest niespójny z art. 163. W art. 163 rozstrzyga sąd koleżeński zaś w omawianym przepisie art. 164 przewidziano decyzję komisji egzaminacyjnej powołanej przez stowarzyszenia lub ich sekcje. Decyzja o przywróceniu prawa wyłącza więc samorząd z tego procesu. Brak jest także przepisu, który określałby jak taka komisja i przez kogo byłaby powołana (jaki podmiot – tj. stowarzyszenie lub sekcja) jest właściwa dla danego przypadku. Czy to odbywa się w drodze losowania, przynależności miejscowej, wcześniejszego odbycia egzaminu? brak jest tych danych co będzie budziło istotne wątpliwości na etapie stosowania tego przepisu. Co więcej zgodnie z treścią tego przepisu samorząd pełni rolę służebną względem stowarzyszeń lub sekcji, co do przyznawania prawa wykonywania zawodu – co nie powinno mieć miejsca. To samorząd powinien ostatecznie decydować, komu takie prawo przyzna, a komu nie- na określonych, transparentnych i równych dla wszystkich zasadach. ust. 3 przewiduje zbyt daleko idącą dolegliwość.
Art. 165. 1. Przywrócenie tymczasowego prawa wykonywania zawodu, po skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów poprzedzone jest decyzją komisji egzaminacyjnej, która wydaje decyzję i określa warunki, które musi spełnić psychoterapeuta aplikant. Komisja egzaminacyjna przekazuje treść	Projektodawcy nie uwzględnili też rejestru superwizorów.

decyzji regionalnej radzie psychoterapeutów. Psychoterapeuta aplikant zobowiązany jest dostarczyć do regionalnej rady psychoterapeutów zaświadczenie potwierdzające spełnienie określonych warunków do 30 dni od terminu wskazanego w decyzji komisji egzaminacyjnej. 2. Regionalna rada psychoterapeutów dokonuje warunkowego wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów do czasu dostarczenia zaświadczeń potwierdzających spełnienie określonych przez komisję egzaminacyjną warunków. Zaświadczenia należy dostarczyć do 30 dni od terminu wskazanego w decyzji komisji egzaminacyjnej. 3. Niedopełnienie wymogów, o których mowa w ust. 1 skutkuje ponownym wykreśleniem z rejestru, bez możliwości ubiegania się kolejny wpis.	

Rozdział XIV Przepisy karne i kary pieniężne art. 166–168

Art. 166. 1. Kto wykonuje czynności określone w art. 2 bez prawa wykonywania zawodu, podlega karze grzywny. 2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej lub wprowadza w błąd co do do posiadania takiego uprawnienia podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku. 3. Kto dopuszcza do udzielania świadczeń z zakresu psychoterapii osobę, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.	
Art. 167. Kto posługuje się tytułem zawodowym „Psychoterapeuta" lub „Psychoterapeuta Aplikant" nie posiadając prawa wykonywania zawodu, podlega karze grzywny.	
Art. 168. 1. Karze pieniężnej podlega przedsiębiorca prowadzący podmiot szkolący lub ośrodek egzaminacyjny bez akredytacji wymaganej na zasadach określonych w niniejszej ustawie lub ustawie z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 506, z 2024 r. poz. 1897). 2. Karę pieniężną, o której mowa w ust. 1, wymierza się w wysokości do 50 000 zł, uwzględniając okoliczności, zakres oraz uprzednie naruszenie przepisów ustaw. 3. Karę pieniężną nakłada minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej w drodze decyzji.	

Rozdział XV Majątek i gospodarka finansowa art. 169–171

Art. 169. 1. Majątek regionalnych izb psychoterapeutów stanowią środki finansowe oraz ruchomości i nieruchomości. 2. Na majątek izb psychoterapeutów składają się: 1) opłaty ze składek członkowskich, 2) opłaty pobieranej od podmiotów szkolących, 3) inne opłaty oraz kary, 4) środki z działalności gospodarczej; 5) środki finansowe z innych źródeł, w szczególności z dotacji, subwencji, grantów, darowizn i spadków. 3. Majątkiem danej izby psychoterapeutów zarządza właściwa rada psychoterapeutów.	Należy wskazać górny pułap wysokości składek. Należy przewidzieć, że dochody z działalności gospodarczej mogą być przeznaczane wyłącznie na cele samorządu, np. wsparcie prawne psychoterapeutów, psychoterapeutów w trakcie szkolenia, psychoterapeutów w trakcie certyfikacji lub działania edukacyjne. Należy też przewidzieć pobieranie opłat egzaminacyjnych i zastrzec, że przychody z tego tytułu mogą być przeznaczone wyłącznie na pokrycie kosztów organizacji procesu certyfikacji, w tym wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej. W art. 171 w zakresie ust. 2 należy przewidzieć możliwość umorzenia całości lub części zaległych składek.
Art. 170. 1. Izby psychoterapeutów otrzymują z budżetu państwa, z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, środki finansowe, na pokrycie kosztów czynności administracyjnych związanych z realizacją zadań związanych z prowadzeniem rejestrów oraz zadań związanych z działalnością regionalnych sądów koleżeńskich oraz Krajowego Sądu Koleżeńskiego. 2. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychoterapeutów, określi, w drodze rozporządzenia, sposób ustalania kosztów i tryb przekazywania izbom psychoterapeutów środków finansowych, o których mowa w ust. 1, kierując się ponoszonymi przez izby psychoterapeutów kosztami oraz potrzebą sprawnego wykonywania zadań im przekazanych.	
Art. 171. 1. Nieopłacone w terminie składki członkowskie i koszty postępowania w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli członek izby psychoterapeutów zalega z zapłatą składki dłużej niż 6 miesięcy. 2. Jeżeli zaległości, o których mowa w ust. 1, wynikają ze szczególnie trudnej sytuacji życiowej psychoterapeuty lub psychoterapeuty aplikanta, dana regionalna rada psychoterapeutów może odroczyć wszczęcie postępowania egzekucyjnego.	

Rozdział XVI Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe art. 172–188

Art. 172. Ustawa wchodzi w życie w terminie 1 roku od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 44 ustawy, który wchodzi w życie po upływie 10 lat od opublikowania niniejszej ustawy.	Brak uzasadnienia dla tak późnego wejścia w życie art. 44. Tak późne wejście w życie tworzy istotną lukę w prawie. Proponuje się okres 5 lat dla wejścia w życie art 44.
Art. 173. 1. Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, po zasięgnięciu opinii Konsultanta Krajowego w dziedzinie psychoterapii, utworzy Komitet Organizacyjny Samorządu Psychoterapeutów, dalej jako „Komitet", w terminie miesiąca od ogłoszenia ustawy. Komitet pełni funkcję Krajowej Rady Psychoterapeutów do czasu jej ukonstytuowania. 2. W skład Komitetu wchodzą po dwie osoby z ogólnopolskich stowarzyszeń zrzeszających psychoterapeutów, związków tych stowarzyszeń oraz sekcji psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologicznego oraz Polskiego Towarzystwa Psychologii Klinicznej, spełniających kryteria wymienione w art. 175, reprezentujących łącznie wszystkie podejścia psychoterapeutyczne tj. humanistyczno - doświadczeniowe, integracyjne, wielomodalnościowe, psychoanalityczne, psychodynamiczne, systemowe, II i III fali poznawczych i/lub behawioralnych. Konsultant Krajowy w dziedzinie psychoterapii, wydaje opinię, o tym które stowarzyszenia psychoterapeutów wydają certyfikaty zgodne z art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Stowarzyszenia wskazują reprezentantów w terminie 14 dni od dnia wydania decyzji, o której mowa w ust.1. Reprezentanci stowarzyszeń wybierają zespół koordynujący prace Komitetu Organizacyjnego. 3. Działalność Komitetu jest finansowana z budżetu państwa z części, której dysponentem jest minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.	Projektodawca nie określa liczby członków Komitetu Organizacyjnego, co może doprowadzić do stworzenia bardzo wąskiego grona decyzyjnego a tym samym do nieproporcjonalnej koncentracji władzy i ograniczenia wpływu innych organizacji na podejmowane decyzje. Niejasne kompetencje zespołu koordynującego. Brak precyzyjnego określenia liczby jego członków oraz zakresu kompetencji może prowadzić do nadmiernej centralizacji władzy i faktycznego jednoosobowego kierowania pracami Komitetu Organizacyjnego. Taka konstrukcja wymaga doprecyzowania, aby zagwarantować transparentność, równy wpływ członków Komitetu na decyzje oraz demokratyczne mechanizmy zarządzania jego pracami na rzecz wszystkich członków samorządu, a nie jedynie wybranych grup. Jednocześnie należy zauważyć, że wskazane w projekcie sekcje konkretnych trzech stowarzyszeń nie posiadają osobowości prawnej a mimo to mają uzyskać wyjątkową pozycję w procesie organizacji samorządu zawodowego a później w realizacji zadań oddanych poza samorząd zawodowy, w tym akredytacji i egzaminów certyfikujących. Jeśli zaś projektodawca wskazuje trzy konkretne organizacje nota bene skupiające głównie przedstawicieli innych zawodów niż psychoterapeuci, to tym bardziej należy wskazać stowarzyszenia zrzeszające psychoterapeutów, które złożyły już na etapie projektowania oświadczenia.

4. Komitet powołuje w terminie 3 miesięcy tymczasowe regionalne izby psychoterapeutów. Przepisy ustawy dotyczące regionalnych izb psychoterapeutów stosuje się odpowiednio. 5. Tymczasowe regionalne izby psychoterapeutów zwołują regionalne zjazdy psychoterapeutów w terminie nieprzekraczającym 10 miesięcy od dnia ich powołania. 6. Komitet zwołuje pierwszy Krajowy Zjazd Psychoterapeutów w terminie nieprzekraczającym 1 roku od dnia powołania Komitetu. 7. Z dniem ukonstytuowania się pierwszego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów oraz wyboru organów Krajowej Izby Psychoterapeutów organy samorządu przejmują wszystkie swoje kompetencje, o których mowa w niniejszej ustawie. 8. Z dniem ukonstytuowania się regionalnego zjazdu psychoterapeutów oraz wyboru organów regionalnej izby psychoterapeutów organy samorządu przejmują wszystkie swoje kompetencje, o których mowa w niniejszej ustawie. 9. Komitet ulega rozwiązaniu z dniem zwołania Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów. 10. Tymczasowe regionalne izby psychoterapeutów ulegają rozwiązaniu z dniem zwołania regionalnego zjazdu psychoterapeutów.	Brak jest tu trybu odwoławczego od decyzji Konsultanta krajowego w dziedzinie psychoterapii. Jednocześnie uzyskuje on uprawnienia do wydawania interpretacji przepisów ustawy. Należy dodać: "egzystencjalne, postmodernistyczne, konstruktywistyczne i konstrukcjonistyczne". Należy wskazać w ust. 4, że ma ma powołać 10, skoro o ich ilość decyduje inny organ. Należy też przewidzieć sytuację niepowołania regionalnych zjazdów.
Art. 174. Koszty organizacji pierwszego Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów i pierwszych regionalnych zjazdów psychoterapeutów pokrywane są z dotacji celowej przekazanej przez ministra właściwego do spraw rodziny pracy i polityki społecznej.	
Art. 175. Stowarzyszenia psychoterapeutów, związki tych stowarzyszeń oraz sekcje naukowe psychoterapii, działające co najmniej 3 lata, wydające certyfikaty, które spełniają kryteria wymienione w art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego na podstawie złożonych oświadczeń z zastrzeżeniem art. 176, stają się ośrodkami egzaminacyjnymi, w rozumieniu niniejszej ustawy. 2. Stowarzyszenia, o których mowa w ust. 1 składają oświadczenia, w których deklarują, iż certyfikują zgodnie z kryteriami wymienionymi w art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, zawierające klauzulę: „Oświadczam,	Dotyczy art. 173 ust 2, art. 175 ust 1, art. 175 ust 2, art. 177 ust 1, art. 177 ust 2, art. 178 ust 2 - skoro art. 5 ust 3 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego nie będzie już formułował żadnych kryteriów – każde stowarzyszenie psychoterapeutów, działające co najmniej 3 lata i wydające certyfikaty (jakiekolwiek certyfikaty, skoro art. 5 ust 3 nie formułuje żadnych kryteriów, bo takiego przepisu już nie będzie) staną się ośrodkami egzaminacyjnymi.

że powyższe dane zostały podane zgodnie z prawdą i świadomy/a jestem odpowiedzialności z art. 233 § 1 Kodeksu karnego, zgodnie z którym, kto składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do 8 lat". W tym samym oświadczeniu podmioty wymienione w art. 175 ust. 1 deklarują, w jakim podejściu w rozumieniu niniejszej ustawy wydają certyfikaty.	
Art. 176. 1. Podmioty wymienione w art. 175 ust. 1 i 2 w terminie 1 miesiąca od ogłoszenia ustawy składają Komitetowi informacje, o których mowa w art. 46. Oświadczenia, o których mowa w art. 175 ust. 2 oraz dokumenty, o których mowa w zdaniu pierwszym podlegają weryfikacji merytorycznej i faktycznej przez Komisje ekspertów, powołane przez Komitet Organizacyjny. Art. 94 stosuje się odpowiednio. Komisje ekspertów mogą prosić o dodatkowe wyjaśnienia lub informacje od podmiotów, o których mowa w art. 175 ust. 1 i 2. 2. Ośrodki egzaminacyjne wpisane do rejestru dostosowują swoją działalność do przepisów niniejszej ustawy w terminie 5 lat od momentu wejścia w życie ustawy, na podstawie zaleceń sformułowanych przez Komisje ekspertów, o których mowa w ust. 1. 3. Komisja ekspertów może złożyć wniosek do Komitetu Organizacyjnego o przyporządkowanie podmiotu wymienionego w art. 175 do innego podejścia, niż zadeklarowane w oświadczeniu, o którym mowa w art. 175 ust. 2, jeżeli nie spełnia merytorycznych kryteriów egzaminowania w tym podejściu. 4. Złożenie oświadczenia niezgodnego ze stanem faktycznym lub bez udokumentowania, że certyfikat został wydany po szkoleniu zgodnym z art. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, skutkuje brakiem wpisu do Rejestru Ośrodków egzaminacyjnych na podstawie przepisów przejściowych. 5. Decyzję w sprawach wymienionych w ust. 3 i 4 podejmuje Komitet Organizacyjny na podstawie opinii Komisji ekspertów i po wysłuchaniu przedstawicieli danego podmiotu. Komitet Organizacyjny dokonuje wpisu w odpowiednich rejestrach i przyporządkowuje podmiot i wskazane przez niego szkoły psychoterapii do podejścia lub podejść psychoterapeutycznych najbardziej zbliżonych do ich faktycznej działalności lub odmawia wpisu do rejestru na podstawie przepisów przejściowych.	
Art. 177. 1. Komitet Organizacyjny, wpisuje do Rejestru Podmiotów Szkolących wskazane przez ośrodki egzaminacyjne szkoły psychoterapii, do podejścia psychoterapeutycznego wskazanego przez Ośrodek egzaminacyjny, pod warunkiem zgodności prowadzonych szkoleń z kryteriami art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Art. 176 stosuje się odpowiednio. 2. Organizatorzy szkoleń psychoterapeutycznych zgodnych z art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, niepowiązanych ze stowarzyszeniami psychoterapeutów wymienionymi w art. 175 składają wnioski o akredytację do Komitetu Organizacyjnego. Art. 176 stosuje się odpowiednio. W przypadku wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących, Komitet Organizacyjny przypisuje wpisywany podmiot do odpowiedniego Ośrodka Egzaminacyjnego, o ile jest to uzasadnione merytorycznie i formalnie. Jeżeli nie można podmiotu szkolącego do odpowiedniego Ośrodka egzaminacyjnego, zastosowanie ma art. 51 niniejszej ustawy. 3. Podmioty szkolące dostosowują swoją działalność do wymogów ustawy według harmonogramu i zaleceń, wydanych przez Komisje ekspertów, nie później niż w ciągu 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy.	Przepis umożliwia stanie się podmiotem szkolącym tylko wtedy, gdy będzie „niepowiązany" z wybranymi stowarzyszeniami psychoterapeutów i sekcjami bez osobowości prawnej wymienionymi w art. 175 ustawy. Istnieje obawa, że przepis ten może być dowolnie interpretowany - konieczne jasne określenie zakresu zapobiegania konfliktom interesów.

4. Krajowa Rada Psychoterapeutów wyznacza okresowe kontrole weryfikujące stosowanie się do zaleceń i harmonogramu, o którym mowa w ust. 3, zgodnie z art. 40 niniejszej ustawy. W przypadku stwierdzenia, iż podmiot nie stosuje się do wydanych zaleceń, wykreślany jest z Rejestru Podmiotów Szkolących.	
Art. 178. 1. Osoby wskazane przez Ośrodki egzaminacyjne wymienione w art. 175, które w dniu opublikowania niniejszej ustawy posiadają certyfikat psychoterapeuty lub status superwizora lub superwizora aplikanta uzyskują z urzędu wpis do Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Superwizorów. 2. Osoby, wskazane przez Ośrodki egzaminacyjne wymienione w art. 175, które w dniu opublikowania niniejszej ustawy ubiegają się o otrzymanie certyfikatu na zasadach określonych w art. 5 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego uzyskują z urzędu wpis do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.	art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w momencie wejścia ustawy w życie zostanie uchylony przepis ten jest kolejnym przejawem nadzwyczajnego traktowania wybranych stowarzyszeń lub sekcji do wskazywania które osoby powinny mieć przyznane prawo do wykonywania zawodu a które nie. Przepis ten nie zapewnia należytej ochrony praw nabytych. Powinna w tym celu zostać przewidziana procedura możliwości ubiegania się o wpis, po spełnieniu przez daną osobę stosownych kryteriów uprawniających ją do wykonywania zawodu psychoterapeuty. To zaś powinno podlegać ocenie Komitetu/samorządu nie stowarzyszeń lub sekcji. Tu stowarzyszenie lub sekcja może mieć co najwyżej rolę opiniodawczą.
Art. 179. 1. Tymczasowa regionalna rada psychoterapeutów dokonuje z urzędu wpisu do właściwego rejestru psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów, superwizorów, zgłoszonych przez stowarzyszenia, które uzyskały status Ośrodków egzaminacyjnych na mocy art. 175 i 176. 2. Osoby, którym na mocy niniejszej ustawy przysługuje prawo wpisania do rejestru psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów lub superwizorów, niebędące członkami stowarzyszeń i sekcji, wymienionych w ust. 1, składają wniosek o wpis do odpowiedniego rejestru do właściwej tymczasowej regionalnej rady izby psychoterapeutów. Jeżeli wniosek nie zostanie	Brak uwzględnienia W zakresie ust. 3, który odnosi się do procedury odwołania, jednak w momencie wejścia w życie ustawy Krajowa Rada Psychoterapeutów nie została jeszcze utworzona. Brak funkcjonującego organu uniemożliwia skuteczne odwołanie, co narusza prawo do ochrony interesów stron. Konieczna zmiana ust. 2. Należy uwzględnić sankcję za brak decyzji tymczasowej rady regionalnej w przypadku gdy nie wyda decyzji odmownej to uznaje się, że wpis jest poprawny. Czy takie osoby będą mogły brać udział w pierwszych zjazdach? Czas trwania tego rozwiązania jest ograniczony a

rozpatrzony do dnia wejście w życie ustawy, wnioskodawca może wykonywać zawód psychoterapeuty do czasu rozpatrzenia wniosku. 3. Na odmowną decyzję, o której mowa w ust. 2 przysługuje odwołanie do Krajowej Rady Psychoterapeutów. Odwołanie składane jest za pośrednictwem tymczasowej regionalnej rady psychoterapeutów i rozpatrzone po ukonstytuowaniu Krajowej Rady Psychoterapeutów. Decyzja Krajowej Rady Psychoterapeutów jest ostateczna. 4. Czas wykonywania zawodu dla psychoterapeutów certyfikowanych, wpisanych do rejestru na podstawie ust. 1 i 2, liczy się od dnia uzyskania pierwszego certyfikatu zgodnego z niniejszą ustawą. 5. Psychoterapeuci aplikanci, którzy są w trakcie szkolenia o którym mowa w art. 180 ust.1 pkt. 2, mogą uzyskać certyfikat psychoterapeuty do 10 lat od dnia uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantowi. 6. Psychoterapeuci aplikanci, którzy ukończyli szkolenie, o którym mowa w art. 180 ust.1 pkt. 2, lecz nie uzyskali jeszcze certyfikatu, mogą uzyskać certyfikat psychoterapeuty do 7 lat od dnia uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. 7. Psychoterapeuci, którzy są w trakcie uzyskiwania uprawnień na superwizora, wpisywani są do Rejestru Superwizorów z adnotacją aplikant i mogą uzyskać certyfikat superwizora na dotychczasowych zasadach w okresie do 7 lat od dnia wejścia w życie ustawy.	przecież psychoterapeuci spoza stowarzyszeń, które spełnią inne wymogi ustawowe, lub niezrzeszeni w organizacjach dobrowolnych mają takie same prawa jak psychoterapeuci będący członkami wybranych stowarzyszeń i sekcji nieposiadających osobowości prawnej. Też konieczność dopisania: “Tymczasowa regionalna rada psychoterapeutów podejmuje niezwłocznie, lecz w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia złożenia wniosku.” oraz “Od decyzji tymczasowej regionalnej rady psychoterapeutów lub decyzji ostatecznej Krajowej Rady Psychoterapeutów odawiającej wpisu do Rejestru albo skreślającej z Rejestru służy zainteresowanemu odwołanie do ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego.” ust. 8 wymaga dookreślenia „szkolenia na superwizora”. W ust. 4 – projektowane przepisy nie zawierają definicji „psychoterapeutów certyfikowanych”
Art. 180. 1. Uzyskanie certyfikatu przez psychoterapeutę następuje w przypadku, w którym przed dniem wejścia w życie ustawy: 1) posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o	Przepis ten zgodnie z zasadą ochrony praw nabytych powinien zostać skorelowany z aktualną treścią art. 5 ust. 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego i uznać te kwalifikacje z urzędu.

zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026), oraz 2) ukończył zgodnie z terminami wymienionymi w art. 179 ust. 5 i 6 rozpoczęte przed dniem wejścia w życie ustawy podyplomowe szkolenie w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych, mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia, prowadzonego metodami o udowodnionej naukowo skuteczności, w szczególności w grupach podejść psychoterapeutycznych wymienionych w art. 2 ust. 2, oraz odbycia psychoterapii własnej lub doświadczenia własnego, superwizji lub stażu, w wymiarze czasu obejmującym łącznie ze szkoleniem co najmniej 1200 godzin, lub 3) ukończył przed dniem 31 grudnia 2014 roku podyplomowe szkolenia w zakresie oddziaływań psychoterapeutycznych mających zastosowanie w leczeniu zaburzeń zdrowia psychicznego w wymiarze czasu określonym w programie tego szkolenia. 4) zdał egzamin certyfikujący przeprowadzony przez komisję zewnętrzną wobec podmiotu kształcącego, w skład którego nie wchodzą przedstawiciele podmiotu kształcącego, w szczególności powołaną przez stowarzyszenia wydające certyfikaty psychoterapeuty; 2. Psychoterapeuci aplikanci i uczestnicy akredytowanych szkoleń psychoterapii, o których mowa w ust. 1 pkt 2, którzy rozpoczęli szkolenie prowadzące do certyfikatu przed wejściem w życie ustawy i nie uzyskali certyfikatu psychoterapeuty, kończą szkolenie na dotychczasowych zasadach, z zastrzeżeniem, że jeżeli szkolenie nie spełniało minimów godzinowych wskazanych w art. 54 ust. 2 pkt 1-4, Psychoterapeuta Aplikant zobowiązany jest uzupełnić indywidualnie wymaganą ilość godzin według standardów podejścia psychoterapeutycznego, w którym się szkoli, przed złożeniem wniosku o przystąpienie do certyfikatu. Co najmniej 1 rekomendacja powinna być wystawiona przez superwizora niezależnego od podmiotu szkolącego, superwizującego w podejściu psychoterapeutycznym, w którym szkoli się psychoterapeuta aplikant.	

3. Dla osób, o których mowa w ust. 2 egzamin certyfikujący przeprowadzony jest przez przypisany do tego szkolenia akredytowany ośrodek egzaminacyjny lub w określonych przypadkach przed komisją egzaminacyjną, o której mowa w art. 51.	
Art. 181. 1. Ośrodki, które chcą uzyskać status ośrodka stażowego na zasadach określonych w art. 44 mogą wnioskować do Krajowej Rady Psychoterapeutów o wpis do rejestru ośrodków stażowych od momentu wejścia w życie ustawy. 2. Do dnia wejścia w życie przepisów o ośrodkach stażowych, psychoterapeuta aplikant ma obowiązek odbyć co najmniej 360 godzin stażu w placówkach, w których jedną z metod leczenia jest prowadzenie psychoterapii. 3. Staż, o którym mowa w ust. 2 można odbyć w dowolnej formie prawnej, w szczególności w formie: 1) wolontariatu, 2) umowy o pracę, 3) umowy cywilnoprawnej, 4) w ramach kontraktu.	Definicja stażu 360 godzin to poważna zmiana w stosunku do aktualnych wymogów wielu stowarzyszeń, przepisy przejściowe powinny uwzględniać aktualną praktykę tj. staż ma często inny charakter niż opisany w niniejszym projekcie i jest odbywany w na oddziałach psychiatrycznych, izbach przyjęć i w innych podmiotach nieprowadzących psychoterapii. Proponowane w projekcie zapisy w tym zakresie wymagają oceny wpływu na rynek psychoterapeutyczny.

Art. 182. W kodeksie postępowania karnego art. 180 § 2 otrzymuje następujące brzmienie: „Osoby obowiązane do zachowania tajemnicy notarialnej, adwokackiej, radcy prawnego, doradcy podatkowego, lekarskiej, psychoterapeuty, dziennikarskiej lub statystycznej oraz tajemnicy Prokuratorii Generalnej, mogą być przesłuchiwane co do faktów objętych tą tajemnicą tylko wtedy, gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, a okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu. W postępowaniu przygotowawczym w przedmiocie przesłuchania lub zezwolenia na przesłuchanie decyduje sąd, na posiedzeniu bez udziału stron, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty doręczenia wniosku prokuratora. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie”.	
Art. 183. 1. W ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2024 r., poz. 361, 852, 1473, 1721,1911) w art. 43 ust. 1 pkt 19 po lit. d dodaje się lit. e w brzmieniu: „e) psychoterapeuty;”.	Zwolnione z VAT będą wyłącznie te działania psychoterapeuty, które będą stanowić usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia. Art. 2 projektu dot. zakresu czynności uznawanych za wykonywanie tego zawodu jest znacznie szerszy - konieczne rozszerzenie zwolnienia przedmiotowego. Należy również uwzględnić zmianę innych aktów prawnych, np. opisanych w Projekcie 2.0 Polskiej Rady Psychoterapii.
Art. 184. 1. W załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie u[stalania] najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2139) punkt 2 otrzymuje brzmienie: „Farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny, psycholog kliniczny, psychoterapeuta, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1, 3 i 4 z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim i specjalizacją, pielęgniarka z tytułem zawodowym magister pielęgniarstwa albo położna z tytułem magister położnictwa z wymaganą specjalizacją w dziedzinie pielęgniarstwa lub w dziedzinie mającej zastosowanie w ochronie zdrowia” 2. W załączniku do ustawy z dnia 8 czerwca 2017 r. o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2139) punkt 5 otrzymuje brzmienie: „Farmaceuta, fizjoterapeuta, diagnosta laboratoryjny, pielęgniarka, położna, technik elektroradiolog, psycholog, psychoterapeuta aplikant, inny pracownik wykonujący zawód medyczny inny niż określony w lp. 1-4 z wymaganym wyższym wykształceniem na poziomie magisterskim; pielęgniarka, położna z wymaganym wyższym wykształceniem (studia I stopnia) i specjalizacją, albo pielęgniarka, położna ze średnim wykształceniem i specjalizacją”	
Art. 185. W ustawie o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów art. 4 w ust. 1 pkt 4 otrzymuje następujące brzmienie: „4) psychoterapii, na zasadach określonych w ustawie o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.”	Należy też uwzględnić, w przypadku wcześniejszego uchwalenia nowej ustawy o zawodzie psychologa.

Art. 186. 1. W ustawie o ochronie zdrowia psychicznego art. 5 ust. 2 otrzymuje następujące brzmienie: „Wykonywanie zawodu psychoterapeuty regulują przepisy odrębne” 2. W ustawie o ochronie zdrowia psychicznego uchyla się art. 5 ust. 3.	
Art. 187. W ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1972, z 2024 r. poz. 1897) art. 106 ust. 1 otrzymuje brzmienie: „Osoba, która posiada prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zaświadczenie od superwizora potwierdzające staż pracy w wymiarze godzinowym odpowiadającym stażom podstawowym określonym w programie specjalizacji w dziedzinie psychoterapii, może uzyskać tytuł specjalisty w dziedzinie psychoterapii, po przystąpieniu do egzaminu specjalizacyjnego. Kryteria dla podmiotów, w których można odbywać staż w ramach specjalizacji, stosuje się odpowiednio.	To ogronma zmian w stosunku do zapisów zmienianego przepisu! Nakłada obowiązek odbycia aż kilku tysięcy godzin staży co w praktyce uniemożliwi kilku tysiącom psychoterapeutów skorzystanie z możliwości uzyskania tytułu specjalisty. Prowadzi do naruszenia praw nabytych, co wprowadza niepewność prawną oraz destabilizuje pozycję zawodową psychoterapeutów, którzy legalnie uzyskali swoje prawa. Aby zachować zgodność z zasadą ochrony praw nabytych, zmiany te powinny uwzględniać mechanizmy ochrony oraz przepisy przejściowe, które zapewnią, że osoby już posiadające odpowiednie uprawnienia będą mogły kontynuować wykonywanie zawodu na dotychczasowych zasadach.
Art. 188. W ustawie z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 18. 96) art.88 otrzymuje brzmienie: „Partnerami w spółce mogą być osoby uprawnione do wykonywania następujących zawodów: adwokata, aptekarza, architekta, fizjoterapeuty, inżyniera budownictwa, biegłego rewidenta, brokera ubezpieczeniowego, diagnosty laboratoryjnego, doradcy podatkowego, maklera papierów wartościowych, doradcy inwestycyjnego, księgowego, lekarza, lekarza dentysty, psychoterapeuty, lekarza weterynarii, notariusza, pielęgniarki, położnej, radcy prawnego, rzecznika patentowego, rzeczoznawcy majątkowego i tłumacza przysięgłego.”	

NACZELNA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych

NIPiP-NRPiP-DM-0023.13.1.2025.FP

Warszawa, dnia 13 marca 2025 r.

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na przekazany do konsultacji społecznych poselski projekt ustawy *o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym* w załączeniu przesyłam stanowisko Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych z dnia 13 marca 2025 r. w sprawie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.

Sekretarz NRPiP

Kamilla Gólcz

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.2025
Data wpływu 14. 03. 2025

02-757 Warszawa, ul. Pory 78, lok. 10, tel.: 22 327 61 61, fax 22 327 61 60
www.nipip.pl, e-mail: nipip@nipip.pl

NACZELNA RADA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYC
z siedzibą w Warszawie
02-757 Warszawa, ul. Pory 73, lok. 10
tel. (22) 327 61 61, fax (22) 327 61 60

Stanowisko nr 8
Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
z dnia 13 marca 2025 r.

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych stoi na stanowisku, iż przedstawiony do konsultacji publicznych poselski projekt ustawy *o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym* należy odrzucić w całości. Przedmiotowy projekt nie spełnia podstawowych standardów gwarantujących bezpieczeństwo pacjentów oraz nie określa właściwego poziomu procesu terapeutycznego psychoterapii.

Zdaniem Prezydium NRPiP psychoterapeuta powinien posiadać podstawowe wykształcenie magisterskie na kierunku: lekarskim, pielęgniarstwa, położnictwa, psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, a nie jak wskazano w projekcie ustawie posiadanie także tytułu magistra w dziedzinie nauk sztuki, nauk humanistycznych oraz w dyscyplinie nauk teologicznych. Ukończenie 1200-godzinnego szkolenia, w tym 360 godzin stażu klinicznego doprowadzi do sytuacji, iż psychoterapeuta będzie jedynym zawodem zaufania publicznego zdobywanym wykształceniem podyplomowym.

Zdrowie psychiczne jest niezwykle istotnym elementem prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka i dlatego wymaga niezwykle wysokich, profesjonalnych kompetencji psychoterapeuty, posiadających wiedzę medyczną, psychologiczną i psychoterapeutyczną. Niedostateczne przygotowanie merytoryczne w zakresie psychoterapii może skutkować nieprawidłową diagnostyką i terapią, a w konsekwencji – zagrożeniem dla zdrowia i życia pacjentów.

Projekt ustawy dopuszcza funkcjonowanie różnych podejść psychoterapeutycznych, jednakże każde z pięciu uznanych w projekcie grup podejść samodzielnie ustala standardy bez zewnętrznej weryfikacji opartej na badaniach naukowych, co nie gwarantuje, że każda z tych metod będzie skuteczna i bezpieczna dla pacjenta.

Projekt zakłada utworzenie samorządu zawodowego psychoterapeutów, jednak nadzór nad zawodem miałoby sprawować Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Prezydium NRPiP stoi na stanowisku, iż psychoterapia jako metoda leczenia zdrowia psychicznego powinna znajdować się pod nadzorem Ministerstwa Zdrowia oraz podlegać regulacjom wynikającym z ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta.

W opinii Prezydium NRPiP psychoterapeuta nie jest uznany za zawód medyczny, natomiast projekt ustawy wskazuje na wynagrodzenie dla pracownika wykonującego zawód medyczny, zgodnie z ustawą o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Kompletnym niezrozumieniem jest zaszeregowanie psychoterapeuty w grupie osób posiadających wykształcenie wyższe magisterskie i tytuł specjalisty w danej dziedzinie. Powyższe wymaga uporządkowania w zapisach projektu ustawy.

Prezydium NRPiP wnosi o odrzucenie projektu ustawy w całości. Zawód psychoterapeuty powinien być regulowany w sposób zapewniający profesjonalną jakość kształcenia, bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów oraz zgodność stosowanych metod z aktualną wiedzą naukową. Szczególnego podkreślenia wymaga fakt, że nie tylko brak regulacji, ale również niewłaściwe regulacje mogą prowadzić do patologii na rynku usług psychoterapeutycznych.

Sekretarz NRPiP

Kamilla Gólcz

Prezes NRPiP

Mariola Łodzińska

Warszawa, 13.03.2025r.

PTP 016/ZG/2025

Sz. P. Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP
Kancelaria Sejmu
ul. Wiejska 4/6/8, 00-902 Warszawa

POLSKIE TOWARZYSTWO PSYCHOLOGICZNE
BIURO ZARZĄDU GŁÓWNEGO 00-183 WARSZAWA, ul. Stawki 5/7
ptp@psych.org.pl, https://psych.org.pl, tel./fax +48 22 831 13 68, PKO BP S.A. I/O W-wa 45 1020 1013 0000 0802 0002 9058

Szanowny Panie Marszałku,

W załączeniu przedstawiamy uwagi Polskiego Towarzystwa Psychologicznego do poselskiego projektu "Ustawy o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym". 60- stronicowy dokument zawiera szczegółową analizę projektu ustawy wskazując na szereg błędów legislacyjnych, formalnych i językowych. Wierzymy, że uwagi środowiska psychologów jako tej grupy zawodowej, której wspomniana ustawa dotyczy w największym stopniu, stanowić będą ważny głos w dalszym procedowaniu tego projektu.

Zdecydowaliśmy się na przekazanie naszych uwag drogą mailową ze względu na ich obszerność nie pozwalającą na skorzystanie z elektronicznego systemu udostępnionego do konsultacji społecznych przez parlament.

Polskie Towarzystwo Psychologiczne rekomenduje odrzucenie w całości projektu Ustawy o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym. Projekt w aktualnym kształcie nie jest w stanie zagwarantować należytego poziomu oddziaływań psychoterapeutycznych.

Uważamy, że psychoterapia potrzebuje regulacji. Ramy prawne psychoterapii są konieczne nie tylko ze względów formalnych, ale przede wszystkim ze względu na ochronę pacjentów poprzez zapewnienie im bezpiecznej i skutecznej opieki w zakresie zdrowia psychicznego. **Psychoterapia**, zgodnie z Ustawą o ochronie zdrowia psychicznego, **jest psychologiczną metodą leczenia zaburzeń psychicznych**. Stosowanie metod i narzędzi analogicznych do tych stosowanych w psychoterapii w sytuacjach nienoszących znamion oddziaływania o charakterze leczniczym, nie stanowią psychoterapii i nie powinny podlegać regulacjom prawnym w tym zakresie.

W naszej opinii proponowany projekt jest bardzo niskiej jakości legislacyjnej, nie identyfikuje interesu społecznego, nie zapewnia należytej kontroli nad jakością świadczeń zdrowotnych, wprowadza chaos poprzez wprowadzenie nadmiernej liczby przepisów powielających się, a nawet sprzecznych z przepisami ustawy o zawodzie psychologa.

Mamy nadzieję, że przesłane uwagi okażą się przydatne w procesie dalszego procedowania poselskiego projektu Ustawy o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym.

Z wyrazami szacunku
dr Jadwiga Łuczak-Wawrzyniak
Przewodnicząca Polskiego Towarzystwa Psychologicznego

Podpisano przez/ Signed by:
JADWIGA
ŁUCZAK-WAWRZYNIAK
Data/ Date: 13.03.2025 12:30
mSzafir

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.2025
Data wpływu 14. 03. 2025

Uwagi do poselskiego projektu „Ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym”

Polskie Towarzystwo Psychologiczne

Uwagi ogólne s. 2-21
Uwagi szczegółowe s. 22-60

Podpisano przez/ Signed by:
JADWIGA
ŁUCZAK-WAWRZYNIAK
Data/ Date: 13.03.2025 12:30
mSzafir

1. Uwagi ogólne:

Doceniając potrzebę istnienia norm prawnych regulujących wykonywanie działalności psychoterapeutycznej, należy wskazać, że projektowana Ustawa nie jest zdolna do realizacji celu, jaki wydaje się przyświecać projektodawcom z co najmniej kilku zasadniczych względów – tak merytorycznych, jak i formalnych. Dodając do tychże jeszcze poważne zastrzeżenia co do zgodności projektowanej Ustawy z Zasadami Techniki Prawodawczej (Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej") należy postulować jej odrzucenie w całości w pierwszym czytaniu.

2. Sprzeczność z Konstytucją RP:

Wśród najdalej idących zastrzeżeń wobec projektowanej ustawy za kluczowe należy uznać te, które czynią z niej akt normatywny niezgodny z Konstytucją RP.

Art. 17 ust 1 Konstytucji RP stanowi, że: *W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.* W tym kontekście projektowana ustawa jest sprzeczna z Konstytucją w następującym zakresie:

a) Brak jednego zawodu „psychoterapeuty".

Wbrew zapatrywaniom projektodawców nie istnieje jeden zawód „psychoterapeuty". Potwierdza to zresztą sam projektodawca - w wielu przepisach projektowana Ustawa wprost **uwypukla różnice** między podejściami psychoterapeutycznymi W art. 2 ust 2 projektowanej ustawy wskazano na pięć podejść psychoterapeutycznych, w ramach, których może odbywać się wykonywanie zawodu psychoterapeuty i następnie, w dalszych przepisach ustawy, „na każdym kroku" wskazywane jest w istocie, że są to różnice nie do pogodzenia. Taki wydźwięk ma choćby przewiedziane w art. 106 ust 10 i ust 11 prawo do rozpoznawania sprawy przez sędziów prezentujących tę samą modalność (podejście) co obwiniony; jak kształcenie w podmiocie o określonej modalności i egzamin (m.in. art. 37 ust 1 Ustawy).

Tę kwestię dodatkowo komplikuje (zamiast porządkować, co wydaje się jednym z deklarowanych celów Ustawy) fakt istnienia specjalizacji w dziedzinie psychoterapii (zgodnie z Ustawą z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia oraz w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w

ochronie zdrowia). Nie można tracić z pola widzenia, że specjalista w dziedzinie psychoterapii jest osobą, którego szkolenie obejmuje większy zakres podejść (wszystkie!) psychoterapeutycznych, niż planowane w Ustawie szkolenie i egzaminowanie psychoterapeutów (w jednej, wybranej przez nich modalności).

Sytuacja, jaka zaistnieje po uchwaleniu Ustawy zamiast uczytelnić rynek usług psychoterapeutycznych dla ich potencjalnego odbiorcy doprowadzi do pogłębienia niejasności na tym tle. Jest zrozumiałe, że specjaliści w dziedzinie psychoterapii otrzymają prawo wykonywania zawodu w rozumieniu Ustawy o zawodzie psychoterapeuty (Ustawa wszak to przewiduje), tym niemniej, dalej istnieć będzie rozbieżność (również i terminologiczna) między psychoterapeutami a specjalistami w dziedzinie psychoterapii.

Wskazana sytuacja jest dodatkowo o tyle niekorzystna z punktu widzenia pewności prawa, że Rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia ustanawiające nową specjalizację w dziedzinie psychoterapii zostało wydane dnia 20 czerwca 2023 r. Niecałe zatem dwa lata po wprowadzeniu nowej ścieżki kształcenia psychoterapeutów Ustawodawca postanawia dokonać kolejnej ingerencji w system, co do którego czas nie pozwolił jeszcze na weryfikację, czy podjęte w połowie 2023 r. przyniosły efekt.

Trzeba również pamiętać, że Konstytucja RP dekretuje dla samorządów cel w postaci sprawowania pieczy nad wykonywaniem zawodu. O ile reprezentowanie to funkcja skierowana na zewnątrz, o tyle sprawowanie pieczy odnosi się przede wszystkim do wewnętrznej sfery funkcjonowania samorządu zawodowego (Wyrok TK – sygn. K 37/00). Sprawowanie pieczy dotyczy wyłącznie członków danej korporacji. Polega ono **na sformułowaniu zasad wykonywania zawodu, w tym wskazanych powyżej zasad deontycznych** oraz sformułowaniu kompetencji organów samorządu pozwalających na ocenę przestrzegania zasad oraz dokonywanie takich ocen w praktyce. Obowiązek sprawowania pieczy stanowi konstytucyjną podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej członków korporacji przed jej organami. Elementem pieczy jest sądownictwo dyscyplinarne sprawowane przez organy samorządu (NSA – I OSK 1449/16). Sprawowanie pieczy ma być dokonywane w granicach interesu publicznego. **Oznacza to konieczność jednoznacznego sformułowania kryteriów, w oparciu, o które ma być dokonywana ocena należytego wykonywania zawodu (TK – P 21/02).**

Jak będzie wielokrotnie wspomniane sami projektodawcy podkreślają (co samo w sobie czyni projekt aktu normatywnego sprzecznym z Konstytucją RP), że **nie ma jednolitości w poszczególnych podejściach psychoterapeutycznych**, które to podejścia mają rzekomo składać się na jeden „uniwersalny" i „ogólny" zawód psychoterapeuty.

Projektodawcy wykazują przy tym całkowite niezrozumienie realiów każdego z podejść (jego założeń, a w konsekwencji i reguł metodologiczno-deontologicznych, w co za tym idzie również i kwestii przewinień dyscyplinarnych).

W zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej może to skutkować tym, że jeden psychoterapeuta będzie podlegał odpowiedzialności za dany czyn, a ten, pracujący w innym podejściu za taki sam czyn odpowiedzialności nie poniesie.

Wydaje się, że gdyby ideę projektowanej ustawy przez analogię zastosować do prawa, to ustawa zrzeszałaby w samorządzie prawniczym sędziów, prokuratorów, adwokatów i notariuszy – mimo, że są to zawody, które oprócz bazowego wykształcenia więcej dzieli, niż łączy. W przypadku rzeczonego projektu, „psychoterapeutów" nie łączy nawet kwestia bazowego wykształcenia, bo trudno za takie uznać połączenie uznać katalog w projekcie ustawy łączący psychologów i lekarzy, z archeologami, malarzami, politologów czy magistrów gospodarki przestrzennej.

Raz jeszcze należy podkreślić, że z całego projektu ustawy i jej uzasadnienia na każdym kroku „wyziera" fakt, iż projektodawcy są świadomi daleko posuniętych odrębności podejść i zamierzają te odrębności utrzymać! Zatem ustawa nie ma wspólnego nic z ujednolicaniem i wprowadzeniem uniwersalnych standardów psychoterapii.

b) Brak określenia interesu publicznego.

Przepis Konstytucji, na jaki powołują się projektodawcy, stanowi, że samorządy zawodowe można wprowadzać w interesie publicznym. Tego interesu jednak nie wskazano w projekcie ustawy i jej uzasadnieniu, a w każdym razie nie uczyniono tego przekonująco i adekwatnie. Wprost przeciwnie wskazano, że obecnie kształcenie psychoterapeutów odbywa się na wysokim poziomie przez prężnie działające Stowarzyszenia, Instytuty Naukowe, Szkoły Wyższe (w trybie studiów podyplomowych). Nie podano przykładów tego, w jaki sposób brak regulacji działa na szkodę Pacjentów (odbiorców świadczeń psychoterapeutycznych) i czy w ogóle.

Unaocznienie interesu publicznego uzasadniającego konieczność powołania samorządu wymagałoby (a przynajmniej tak należałoby oczekiwać):
- analizy jaką liczbę spraw o odszkodowanie i zadośćuczynienie za szkody wyrządzone przez nieprawidłowo prowadzoną psychoterapię sądy powszechne w Wydziałach Cywilnych rozpoznawały w ostatnim 20-leciu;
- analizy jaką liczbę spraw karnych (o narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, o nieudzielenie pomocy osobie znajdującej się w bezpośrednim niebezpieczeństwie samobójczej śmierci) sądy powszechne w Wydziałach Karnych rozpoznawały w ostatnim 20-leciu.

Projektodawcy kreują wrażenie, że poprzez brak uregulowania zawodu psychoterapeuty obywatelom grozi stałe niebezpieczeństwo ze strony podejrzanej proweniencji i autoramentu „szarlatanów". Pytanie jednak (na które projektodawcy nie odpowiadają w sposób odwołujący się do jakichkolwiek „twardych danych") jest takie, czy właśnie taka jest aktualna rzeczywistość społeczna, a przede wszystkim: czy i w jaki sposób Ustawa miałaby przeciwdziałać funkcjonowaniu w obrocie najrozmaitszych form „terapii", stosowanej przez osoby które po prostu przestaną używać wobec siebie (jeśli w ogóle to czynią, albowiem Ustawa i jej uzasadnienie również i w tej materii nie przedstawiają żadnej analizy ile osób, które w rzeczywistości nie spełniają ustawowych przesłanek psychoterapii używa takiego określenia obecnie) terminu „psychoterapeuta", a będą „specjalistami terapii traumy", „terapeutami obniżonego nastroju", bądź wszelkiej maści „coachami".

Trzeba natomiast podkreślić, że wbrew temu co twierdzą projektodawcy (więcej o tym w zakresie zarzutów co do błędnej analizy aktualnego stanu prawnego) zarówno działania psychoterapeutów w sferze tzw. gabinetów prywatnych, jak i w sferze publicznej służby zdrowia są uregulowane.

c) Pozostawienie w całości po stronie korporacji prawa do przyjmowania do zawodu.

Jak wskazuje się w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego: Korporacja zawodowa nie może jednak samodzielnie określać zasad dostępu do zawodu (np. zasad naboru na aplikację adwokacką, Wyrok TK – sygn. K 6/06). W projektowanej ustawie mamy do czynienia z oczywistym złamaniem tego standardu: opłaty, składki, zasady szkolenia i zasady przeprowadzania egzaminu – wszystkie te kwestie zostały zadekretowane w ustawie, jako pozostające w rękach samorządu.

d) **Istnienie dwóch samorządów zawodowych dla osób będących psychologami i psychoterapeutami oraz tylko jednego – dla osób będących psychoterapeutami o innym wykształceniu bazowym, niż psychologiczne. Sprzeczność z wyrażoną w art. 17 ust 1 Konstytucji zasadą reprezentacji przedstawicieli zawodu przez organy samorządu i sprzeczność z zasadą równości wobec prawa.**

Wewnętrzna organizacja samorządu zawodowego powinna zapewniać realizację celu, jakim jest reprezentacja osób wykonujących ten zawód. Reprezentacja osób wykonujących zawód zaufania publicznego przez samorząd zawodowy oznacza, że to organy samorządu zawodowego, na podstawie ustaw, określają zasady wykonywania zawodu. Organy samorządu zawodowego zajmują też stanowisko względem organów państwa, gdy chodzi o sprawy związane z funkcjonowaniem samorządu zawodowego oraz wykonywaniem zawodu. Korporacja zawodowa nie może jednak samodzielnie określać zasad dostępu do zawodu (np. zasad naboru na aplikację adwokacką, TK – K 6/06).

Powołanie samorządu zawodowego oznacza stworzenie dla danej grupy zawodowej przymusowej organizacji, wyposażonej w pewne władztwo publiczne, organizacji zamkniętej i o sformalizowanym członkostwie, której członkowie posiadają monopol w wykonywaniu tego zawodu. Ich stanowisko czasami zbliża się wyraźnie do stanowiska funkcjonariusza publicznego (np. notariusze, rzecznicy patentowi).

Projektodawcy tracą w pola widzenia, że obecnie istnieją prawne uregulowania samorządu zawodowego psychologów (vide Ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów). Co więcej: projektodawcy w art. 185 Projektowanej Ustawy proponują nowelizację Ustawy o zawodzie psychologa, jednak w kierunku, który (jak podpowiada zdrowy rozsądek i dotychczasowe doświadczenia) potwierdza, że psychoterapia jest jedną w form wykonywania zawodu psychologa.

Powyższe jest równoznaczne z tym, że osoby będące psychologami będą – zgodnie z prawem – członkami dwóch samorządów zawodowych i również dwa samorządy zawodowe będą regulować ich prawa i obowiązki w zakresie etyki i deontologii zawodowej oraz reprezentować na zewnątrz. Osoby legitymujące się wykształceniem psychologicznym będą prawnie zobowiązane do uiszczania podwójnych składek korporacyjnych.

Powyższe dotyczyć będzie również ewentualnie lekarzy psychiatrów.

Natomiast osoby o szeregu innych wykształceniach bazowych będą członkami tylko jednego samorządu. W ocenie składającego uwagi już samo to jest sprzeczne z zasadą równości wobec prawa, natomiast ta sprzeczność i wadliwość ustawy będzie w dwójnasób widoczna w rzeczywistości społecznej. Jak bowiem psycholog-psychoterapeuta będzie miał postąpić w sytuacji, w której działania organów samorządowych będą ze sobą sprzeczne, bądź niezgodne ze sobą (niespójne) będą reguły etyki i deontologii zawodowej. Może dojść (i z pewnością dojdzie) do sytuacji, w której psycholog może nie podlegać odpowiedzialności dyscyplinarnej w zakresie samorządu psychologicznego, a za ten sam czyn będzie podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej jako członek korporacji psychoterapeutycznej – bądź wprost przeciwnie: sytuacja psychologów-psychoterapeutów może być gorsza, niż psychoterapeutów o innym wykształceniu bazowym, jako że psycholog może podlegać bardziej restrykcyjnym normom etyczno-deontologicznym, niż psychoterapeuta. Żadna z przedstawionych sytuacji nie jest pożądana w Państwie respektującym zasadę równości wobec prawa.

Jeśli projektodawcy w obronie przed w/w zarzutem posłużą się argumentem, że samorząd zawodowy psychologów mimo upływu lat nie ukonstytuował się to:

Primo taki argument nie przystoi w sferze działań legislacyjnych, jako że fakt prawny jest taki, że regulacja prawna dotycząca samorządu zawodowego obowiązuje, zaś ustawodawca nie może posługiwać się argumentem, że „nie działa";

Secundo, obowiązywanie prawa i jego funkcjonowanie to dwie różne płaszczyzny – nie wolno określonych zaszłości w zakresie funkcjonowania jednego aktu normatywnego naprawiać innym, bez korekty tego właściwego (byłoby to podobne do argumentu: „ponieważ ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów źle działa, to po prostu uchwalmy nową ustawę o innym zawodzie – psychoterapeuty, a tamtą zostawmy tak, jak jest")

Tertio, co każe projektodawcom przypuszczać, że samorząd psychoterapeutów ukonstytuuje się, choć przez tyle lat nie powstał samorząd psychologów? Co miałoby być tą jakościową różnicą między oboma ustawami, która sprawi, że samorząd psychoterapeutów jednak się ukonstytuuje? Czy brak ukonstytuowania się samorządu zawodowego psychologów nie powinien jednak dawać do myślenia, że to nie regulacja samorządowa powinna być właściwym sposobem regulacji.

Dodatkowo należy przypomnieć, że w wykazie prac Rady Ministrów znajduje się nowy, rządowy projekt *„Ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów" (nr projektu UD58*), będący po konsultacjach społecznych, branżowym i międzyresortowych, zatwierdzony przez Komitet Rady Ministrów do Spraw Cyfryzacji, i z terminem przyjęcia przez Radę Ministrów na I kwartał 2025. W dodatku projekt rządowy, jest opracowany w sposób profesjonalny, czego nie można powiedzieć o omawianym projekcie „Ustawy o zawodzie psychoterapeuty", pełnym błędów prawnych, logicznych, merytorycznych oraz jawnie niezgodnym z orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego.

e) Sprzeczność z zasadą proporcjonalności – daleko idący paternalizm prawny, z ograniczeniem swobody działalności gospodarczej.

W doktrynie prawa konstytucyjnego oraz orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że wprowadzenie monopolu (i koniecznej przynależności do) samorządu zawodowego na wykonywanie określonej działalności (wykonywanie określonego zawodu / profesji) stanowi ograniczenie swobody (i wolności) działalności gospodarczej i świadczenia usług. Ograniczenie to podyktowane jest natomiast specyfiką danej działalności, jej znaczeniem w sferze publicznej oraz koniecznością zabezpieczenia należytej pieczy nad wykonywaniem tego zawodu przez organy samorządowe. Jak każde ograniczenie należy je rozpatrywać przez pryzmat zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 31 ust 3 Konstytucji RP. Nie prezentując w tym miejscu nazbyt szerokich rozważań na temat zasady proporcjonalności i jej znaczenia, należy podkreślić, że ograniczenie w zakresie korzystania z wolności działalności gospodarczej i wolności wykonywania wolnego zawodu musi pozytywnie przejść test proporcjonalności, czyli – w wypadku niniejszej ustawy – przede wszystkim ustalenia czy ograniczenie jest konieczne dla zdrowia obywateli.

W strukturze głębokiej projektowanej ustawy wydaje się pobrzmiewać założenie, że obywatele uzyskają – najogólniej rzecz ujmując – lepszą opiekę zdrowotną w zakresie opieki psychoterapeutycznej, niż obecnie. To założenie jest jednak o tyle nietrafne, że Ustawa właściwie nie wprowadza żadnego istotnego novum w zakresie kształcenia psychoterapeutów.
Analizując przepisy Ustawy:
- ośrodkami egzaminacyjnymi staną się (w dacie wejścia w życie ustawy) podmioty, które już dzisiaj wydają certyfikaty (czyli głównie: stowarzyszenia lub ich związki);
- ośrodkami szkolącymi psychoterapeutów staną się ośrodki akredytowane / rekomendowane / atestowane przez dzisiejsze stowarzyszenia lub ich związki (czyli ośrodki egzaminacyjne w rozumieniu ustawy)

- psychoterapeutami legitymującymi się prawem wykonywania zawodu staną się dzisiejsi certyfikowani psychoterapeuci.

Innymi słowy: w dacie wejścia w życie ustawy w stosunku do stanu obecnego nie zmieni się absolutnie nic, poza nadaniem określonej rangi niektórym podejściom psychoterapeutycznym (więcej uwag o tym przy omawianiu zarzutu naruszenia Konstytucyjnej zasady równości wobec prawa) i wprowadzeniem chronionego tytułu zawodowego. Na zmiany związane z pełnym wprowadzeniem w życie zapisów nowej ustawy trzeba będzie zapewne poczekać i to najpewniej dłuższy czas – dość wskazać na skalę zadań i wewnętrznych aktów normatywnych, jakie do wydania ma Krajowa Rada Psychoterapeutów i Regionalne Rady Psychoterapeutów. To oznacza, że szkolenie nowych psychoterapeutów zacznie się z pewnym opóźnieniem. Owszem – rozpoczęte szkolenia pozwolą uzyskać prawo wykonywania zawodu, ale aplikacji w rozumieniu ustawy nie będzie jeszcze przez jakiś czas, a nowe szkolenia prowadzone przez dzisiejsze ośrodki szkolące pod auspicjami stowarzyszeń nie będą zapewne rozpoczynać nowych edycji szkoleń, oczekując na ostateczny kształt regulacji samorządowych dotyczących rekrutacji, wzorów dokumentów, opłat itp. Prowadzić to może do efektu przeciwnego niż założony w Ustawie, tj. do wolniejszego rozwoju rynku świadczeń psychoterapeutycznych i ich mniejszej dostępności.

Wracając do przerwanego wątku kwestii sprzeczności Ustawy z Konstytucyjną zasadą proporcjonalności. Nie można tracić z pola widzenia również i tego, że w ocenie zgłaszającego uwagi projektowana ustawa nie przyczyni się do poprawienia jakości świadczeń psychoterapeutycznych. Jako że ustawa przewiduje w swoich przepisach przejściowych i końcowych uprawnienia do kształcenia psychoterapeutów dla aktualnych ośrodków szkolących, do egzaminowania – dla podmiotów aktualnie certyfikujących, czy wreszcie prawo wykonywania zawodu, dla obecnych certyfikowanych psychoterapeutów, to budzi wątpliwości, czy powstaną nowe ośrodki szkolące i egzaminujące pozwalające na zwiększanie liczby psychoterapeutów i większą dostępność świadczeń psychoterapeutycznych dla obywateli.

Ustawa rodzi bowiem wrażenie, jakby miała dzisiejszemu stanowi rzeczy nadać po prostu rangę ustawowego porządku rzeczy – czyli mówiąc nieco lapidarnie: „zacementować" aktualną sytuację środowiska psychoterapeutycznego, z *novum* polegającym na zapewnieniu ochrony prawnej dla tytułu zawodowego „psychoterapeuta". W ocenie wnoszącego uwagi bardziej zasadnym byłoby podjęcie działań (choćby w formie kampanii społecznych), aby zapoznać obywateli z podstawowymi

kryteriami podejmowania decyzji o wyborze psychoterapeuty. Wszak regulacja zawodów: lekarza, adwokata, radcy prawnego czy jakiegokolwiek innego nie daje obywatelowi 100% gwarancji uniknięcia błędów w sztuce popełnionych przez przedstawicieli w/w profesji. Co istotne – mechanizmy działania wolnego rynku (z dzisiejszą łatwością wystawiania publicznie dostępnych ocen i opinii o specjalistach) dają szybką możliwość weryfikacji umiejętności psychoterapeuty, czy też osoby mieniącej się psychoterapeutą.

Projektodawcy nie zadali sobie również trudu (a w każdym razie nie widać tego w uzasadnieniu projektu ustawy) w zweryfikowaniu w jaki sposób działa sądownictwo dyscyplinarne poszczególnych stowarzyszeń wskazanych w ustawie. Tymczasem wydaje się, że jest to wystarczający instrument dbania o prawidłowość etyczno-deontologiczną wykonywania działalności psychoterapeutów. Nie wolno bowiem zapominać, że w przypadku czynów wyczerpujących znamiona deliktu prawa cywilnego, bądź wręcz przestępstwa pozostają (niezależnie przecież od formalnego istnienia prawa wykonywania zawodu) instrumenty prawa cywilnego i karnego pozwalające w najdalej idącym przypadku na zakazanie określonej działalności.

Co więcej konieczność uiszczania opłat korporacyjnych może doprowadzić do tego, że usługi psychoterapeutyczne staną się droższe dla ich finalnego odbiorcy, a przez to – mniej (a nie bardziej!) dostępne.

Z tego względu w ocenie zgłaszającego uwagi zasada proporcjonalności z art. 31 ust 3 Konstytucji RP między ograniczeniem swobody działalności gospodarczej, wolnego rynku i zasad rynkowej konkurencji a zdrowiem obywateli nie jest spełniona.

f) **Wykluczenie niektórych osób prowadzących działania o znamionach psychoterapii, poprzez arbitralną decyzję ustawową co do akceptowanych i nieakceptowanych podejść psychoterapeutycznych, a w konsekwencji brak równości wobec prawa.**

W ocenie zgłaszającego uwagi odgórne ustalenie podejść psychoterapeutycznych jako „prawnie dopuszczalnych" jest zabiegiem całkowicie arbitralnym i naruszającym zasady równości wobec prawa. Projektodawcy wskazują na – ich zdaniem – naukowe uzasadnienie takiego, a nie innego kształtu przepisów dotyczących aprobowanych ustawowo podejść psychoterapeutycznych, w ramach których można uprawiać psychoterapię. Problem jednak polega na tym, że środowisko psychoterapeutów jest mocno podzielone co do wiarygodności niektórych

doniesień naukowych dotyczących oparcia określonych podejść psychoterapeutycznych o ich empiryczną weryfikację (z ang. Evidence based). Owszem są podejścia psychoterapeutyczne skonstruowane z dużym uwzględnieniem reguły *evidence based* i takie, które bynajmniej dowodów na skuteczność nie mają. Projektodawcy przywołują szereg publikacji na poparcie tezy, że akurat te pięć wskazanych podejść psychoterapeutycznych posiada naukowe uzasadnienie ich skuteczności, natomiast wątpliwe jest, czy ktokolwiek z posłów podpisanych pod projektem czytał wskazane w uzasadnieniu publikacje.

Dlatego regulacja ustawowa nie jest dobrym pomysłem, bo ona w dobrych intencjach doprowadza do nierówności. Grupa Robocza stanowiła twór, który nie miał żadnego umocowania do działania, stanowił w istocie zebraną (bez żadnego trybu, bez jakiejkolwiek formalnej legitymacji, przy całkowicie nieznanych kryteriach przyjęcia do tej grupy) całkowicie dowolnie grupę, którą trudno uznać za reprezentantów całego środowiska. W efekcie grupa robocza reprezentuje swoje własne interesy i pozostawia interesy innych poza zakresem przedmiotowym i podmiotowym ustawy. Grupa robocza, a w ślad za nią posłowie podpisujący projekt ustawy legitymizują zatem w istocie oligarchiczny twór, a nie demokratycznie ukonstytuowany Samorząd będący naprawdę reprezentantami CAŁEGO środowiska psychoterapeutycznego. W ocenie zgłaszającego uwagi, aby projektowana ustawa mogła się obronić powinno się dopuścić do udziału w samorządzie wszystkich tych, którzy legitymują się jakimikolwiek uprawnieniami psychoterapeutycznymi (certyfikatami), aby następnie już przeprowadzić ich weryfikację. Tymczasem ustawa proponuje zabieg odmienny: mianowicie przedstawicieli takich form wykonywania psychoterapii, które nie podobały się przedstawicielom grupy roboczej pozostawia poza zakresem ustawy, a zatem poza samorządem. Warto nadmienić, że w tzw. Grupie Roboczej znajdowały się również twory nieposiadające własnej osobowości prawnej, a zatem własnej autonomii, czego przykładem była sekcja psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (działająca nawiasem mówiąc WBREW stanowisku całego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, które nie akceptuje projektu ustawy tak co do zasady, jak i co do szczegółowych rozwiązań).

Kolejnym przejawem nierówności jest sposób potraktowania w Ustawie specjalistów w dziedzinie psychoterapii. Uważna lektura Ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia oraz rozporządzenia w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia prowadzi do wniosku, że osoby legitymujące się tytułem „specjalista w dziedzinie psychoterapii" to najwszechstronniej wykształceniu psychoterapeuci, jako

że szkolenie specjalizacyjne i egzamin specjalizacyjny obejmuje **wszystkie** główne podejścia psychoterapeutyczne, podczas, gdy projektowana ustawa utrzymuje zasadę kształcenia się w jednym podejściu i zdawania egzaminu w jednym tylko podejściu psychoterapeutycznym. Specjaliści, mimo że najlepiej gwarancji ich pozycji i roli w przyszłym samorządzie, podczas gdy przedstawicielom poszczególnych podejść gwarantuje się choćby miejsce w Krajowej Radzie Psychoterapeutów łącznie z rotacyjnym pełnieniem funkcji przewodniczącego tejże.

3. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak właściwej analizy aktualnego stanu prawnego**

Kolejne uwagi będą dotyczyć – w wielu aspektach – sprzeczności projektu z Rozporządzeniem w sprawie Zasad Techniki Prawodawczej i samymi tymi Zasadami, wskazanymi w załączniku do Rozporządzenia.

Wbrew twierdzeniom projektodawców psychoterapia w Polsce, świadczenie usług psychoterapeutycznych i prowadzenie psychoterapii są uregulowane i to bynajmniej nie w szczątkowy sposób. Twierdzenia przeciwne wskazują, że projektodawcy nie dokonali właściwej analizy stanu prawnego, czym uchybili § 1 ust 1 pkt 2) Zasad Techniki Prawodawczej.

Trzeba jasno zaznaczyć, że aktualna regulacja zmierza w zupełnie innym kierunku, niż projektowana Ustawa, co jest równoznaczne z tym, że projektodawcy, zamiast uporządkowania szykują w istocie zmiany rewolucyjne.

Jeszcze w 2013 r. zapadł Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, (Wyrok NSA z dnia 22 października 2013 r. I FSK 1682/12) zgodnie, z którym psychoterapeuta to „osoba wykonująca zawód medyczny".

Co więcej, sami projektodawcy wydają się być przekonani, że działalność psychoterapeutyczna w zakresie prowadzenia psychoterapii jest w istocie działalnością leczniczą, czy też ściślej: świadczeniem zdrowotnym, jako że proponują (w art. 183 projektowanej ustawy) nowelizację Ustawy o podatku od towarów i usług art. 43 ust 1 pkt 19 poprzez dodanie psychoterapeuty do zwolnienia podmiotowego od podatku VAT w przypadku wykonywania: usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, świadczone w ramach wykonywania zawodów.

Nie można nie dostrzec podobieństwa w/w działań do definicji „świadczenia zdrowotnego", o którym mowa w Ustawie o działalności leczniczej (art. 2 ust 1 pkt 10), tj. definicji zgodnie z którą świadczenie zdrowotne to działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania

medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania.

Wreszcie należy wskazać na ostatnie (obejmujące ostatnie dwa lata) działania regulacyjne:

- Definicja psychoterapii została wprowadzona w Ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, a to w art. 87 tej ustawy, w brzmieniu: *Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi.*

- Wskazana definicja wprowadzona mocą w/w Ustawy do art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;

- Dodatkowo w art. 106 wspomnianej Ustawy o niektórych zawodach medycznych sformułowano przepisy przejściowe umożliwiające podejście do egzaminu specjalizacyjnego przez certyfikowanych psychoterapeutów.

- Ustawa o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia i Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – które po nowelizacji (dokonanej w 2023 r.!) przewiduje „psychoterapię" jako jedną ze specjalizacji i tytuł „specjalisty w dziedzinie psychoterapii" dla osób, które zdały egzamin

Rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia ustanawiające nową specjalizację w dziedzinie psychoterapii zostało wydane dnia 20 czerwca 2023 r. Niecałe zatem dwa lata po wprowadzeniu nowej ścieżki kształcenia psychoterapeutów Ustawodawca postanawia dokonać kolejnej ingerencji w system, co do którego czas nie pozwolił jeszcze na weryfikację, czy podjęte w połowie 2023 r. przyniosły efekt.

Trudno zatem zgodzić się z projektodawcami, że sytuacja wymaga uregulowania, wobec dotychczasowego braku działań regulacyjnych. Wprost przeciwnie: działania, które miały nieco uporządkować rynek usług / świadczeń psychoterapeutycznych zostały podjęte w połowie 2023 r. Projektodawcy w żaden sposób nie odnoszą się do efektów tej regulacji. Jeśli wspomniane wprowadzenie specjalizacji w dziedzinie psychoterapii przyniosło rezultaty, to należałoby je ocenić i rozważyć czy i w jakim zakresie projektowana ustawa jest dalej potrzebna. Jeśli natomiast w/w zabiegi regulacyjne okazały się nietrafne, to należałoby ocenić dlaczego i przede wszystkim przeprowadzić pogłębioną analizę, czy i dlaczego projektodawcy zakładają, że

przedkładana przez nich Ustawa (o złożonej, wielopoziomowej i wieloaspektowej strukturze, rodząca – dla jej całkowitego i sprawnego wdrożenia w rzeczywistość społeczną – konieczność podjęcia szeregu daleko idących kroków organizacyjnych) uniknie niepowodzeń i trudności, które napotkał akt normatywny o daleko mniejszej złożoności, a to w postaci uruchomienia specjalizacji w dziedzinie psychoterapii i egzaminów specjalizacyjnych.

To, co jest potrzebne, to interwencja ustawodawcy w zakresie uporządkowania regulacji i zapewnienia sposobu prowadzenia działalności (m.in. prowadzenia dokumentacji) przy jednoczesnym braku obciążania psychoterapeutów sanitarno-higienicznymi obowiązkami właściwymi dla podmiotów medycznych. Ta ustawa niczego w tym zakresie nie zmienia. Ta różnica nie zniknie. Chodzi zatem o stworzenie takiej regulacji, która pozwoli wykonywać zawód ochrony zdrowia w sferze prywatnej bez nadmiernych obciążeń właściwych szpitalom, przychodniom i DPSom.

Z perspektywy dotychczasowych kroków projektowana ustawa jawi się jako niespójna i jako całkowity odwrót od dotychczas podjętych kroków regulacyjnych. W takiej sytuacji należałoby oczekiwać pogłębionej refleksji na temat tego: czy dotychczas podjęte kroki były nieskuteczne, a jeśli tak, to dlaczego. Takiej refleksji projektodawca nie przedstawia i najpewniej nie poczynił po prostu uznając, że wprowadzone rozwiązania należy „przepchnąć" bez względu na to co działo się w omawianym zakresie dotychczas.

4. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak ustalenia możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy alternatywnych do uchwalenia ustawy**

Zasady Techniki Prawodawczej w § ust 1 pkt 3) stanowią, iż decyzja o przygotowaniu projektu ustawy winna być poprzedzona *ustaleniem możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy publicznej, alternatywnych w stosunku do uchwalenia ustawy.* Jak wskazują sami projektodawcy prowadzenie działalności psychoterapeutycznej obecnie nie odbywa się na zasadach całkowitej „wolnej amerykanki", ale rynek jest regulowany przez liczne organizacje i instytucje stojące na straży należytego poziomu i jakości usług psychoterapeutycznych. Co więcej, wspomniana wyżej ścieżka kształcenia – specjalizacja w dziedzinie psychoterapii – stanowi dodatkową gwarancję dla obywatela, że świadczenia psychoterapeutyczne będą wykonywane przez osobę posiadającą po temu odpowiednią wiedzę i kompetencje. Co więcej, aktualnie kompetencje psychoterapeutów uzyskiwane przez nich w drodze certyfikacji przez Stowarzyszenia i Instytuty Naukowe są honorowane przez NFZ, a zatem ich kompetencje są niejako honorowane przez władze państwowe.

W tym kontekście (biorąc pod uwagę również uwagi wyrażone wyżej w zakresie zarzutu braku należytej analizy aktualnego stanu prawnego) należałoby zadać pytanie z jakich powodów projektodawcy nie uznali za stosowne i wystarczające podjęcia innych działań, niż ustawowe (i to w dodatku zmieniające całkowicie model, do którego przystawały dotychczasowe zabiegi regulacyjne. Uzasadnienie projektu ustawy o tym w zasadzie milczy.

Jak już wspomniano, jako adekwatna jawi się interwencja ustawodawcy w zakresie uporządkowania regulacji i zapewnienia sposobu prowadzenia działalności (m.in. prowadzenia dokumentacji) przy jednoczesnym braku obciążania psychoterapeutów sanitarno-higienicznymi obowiązkami właściwymi dla podmiotów medycznych. W ocenie zgłaszającego uwagi wystarczające po temu byłoby albo dokonanie nowelizacji aktualnie obowiązujących ustaw regulujących funkcjonowanie szeroko pojętej służby zdrowia, względnie rozporządzeń regulujących wykonywanie świadczeń zdrowotnych w zakresie psychoterapii.

Należy w tym miejscu podkreślić, że intencję projektodawcy, aby określenie „psychoterapeuta" dawało potencjalnemu odbiorcy świadczeń gwarancję należytego ich poziomu, uznać trzeba za słuszną. Pytanie jednak, czy stworzenie potężnej konstrukcji prawnej i instytucjonalnej, jaką jest Ustawowa regulacja i to jeszcze w ramach samorządu zawodowego jest najlepszą po temu drogą. Raz jeszcze należy podnieść, że uregulowanie funkcjonowania psychoterapii można byłoby uregulować choćby w ramach Ustawy o niektórych zawodach medycznych (wszak art. 14 Ustawy o niektórych zawodach medycznych gwarantuje ochronę prawną wymienianym w ustawie tytułom zawodowym) lub w ramach regulacji opartych o takie same jak Ustawa o niektórych zawodach medycznych założeniach (gotowy projekt regulacji psychoterapii jako zawodu medycznego, z centralnym rejestrem i systemem odpowiedzialności dyscyplinarnej został rok temu przekazany Parlamentarzystom) czy regulacji usługi psychoterapii.

5. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak kompleksowego uregulowania danej dziedziny spraw.**

Zasady Techniki Prawodawczej w § 2 wprowadzają zasadę, iż *Ustawa powinna wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny.*

Trudno zgodzić się, że projektowana Ustawa normuje całość zagadnień związanych z wykonywaniem profesji psychoterapeuty i prowadzenia psychoterapii. Nie ma bowiem żadnych wątpliwości, że właściwie **całkowicie poza zakresem przedmiotowym i podmiotowym ustawy pozostaje Specjalizacja w dziedzinie psychoterapii (oraz specjalizacja w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży oraz specjalizacja w dziedzinie psychoterapii uzależnień**. Zamiast ujednolicenia

pozostanie dualizm i dalsze rozbieżności w systemie prawnym: specjaliści będą mieli swój reżim prawny, ścieżkę kształcenia i procedurę egzaminacyjną, zaś psychoterapeuci nie będący specjalistami – swoją.

Zakres działań psychoterapeutycznych pozostających poza zakresem (poza w/w kwestami dotyczącymi specjalizacji) ustawy dobitnie obrazuje art. 1 ust 8 Ustawy odsyłając m.in. do Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Psychoterapia dalej będzie przecież obecna w ramach działań prowadzonych na podstawie Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz w szeregu innych Ustaw.

Psychoterapia jest zatem działalnością relatywnie mocno rozproszoną w polskim systemie prawnym – jeśli regulacja miałaby czynić zadość Zasadom Techniki Prawodawczej, to należałoby oczekiwać rozwiązania, które rzeczywiście ujednolica i reguluję tę kwestię kompleksowo.

Projekt ustawy (o czym zresztą wprost mówi uzasadnienie projektu – str. 96) pozostawia poza sferą regulacji dostrzegany od wielu lat w praktyce psychoterapeutycznej konflikt między art. 240 K.k. (przewidującym odpowiedzialność karną za niezawiadomienie o przestępstwach wyszczególnionych w tym przepisie) a zasadą tajemnicy zawodowej.

Co więcej ustawa nie reguluje kompleksowo wielu innych spraw związanych z tajemnicą zawodową. Obecnie wielu psychoterapeutów postrzega jako trudny do rozwiązania dylemat związany z art. 12 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W ocenie zgłaszającego uwagi nadanie zawodowi psychoterapeuty rangi zawodu zaufania publicznego sprawi, że ochrona tajemnicy zawodowej winna stać się jednym z fundamentów **kompleksowej** regulacji. Oznacza to, że w każdej sferze (wspomnianej już Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ale również m.in. Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, Ustawie o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta) należy maksymalnie zawęzić obowiązek psychoterapeuty (albo wręcz taki obowiązek znieść!) do dokonywania zgłoszeń określonych zachowań, o jakich psychoterapeuta miałby się dowiedzieć w toku wykonywania zawodu.

6. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak realizacji zasady precyzji i komunikatywności oraz konsekwencji terminologicznej (sprzeczność z § 5, § 6, i § 7 Zasad Techniki Prawodawczej)**

Projektowana ustawa w wielu miejscach została przygotowana z dużą niefrasobliwością, bądź wręcz niechlujnością językową oraz w zakresie terminologii specjalistycznej.

Wprowadzona w 2024 r. do Art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego definicja psychoterapii stanowiła, że: Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Projekt postuluje uchylenie tego przepisu. W zamian projektowana ustawa nie wprowadza żadnej definicji psychoterapii.

Art 2 ust 1 projektowanej Ustawy zawiera jedynie zapis, że wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu w obszarze funkcjonowania psychicznego, relacyjnego i społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi lub zagrożonych ich wystąpieniem albo nawrotom, w celu poprawy jakości życia, redukcji objawów, rozwoju osobowości i kompetencji psychologicznych, polegającym na: 1) prowadzeniu konsultacji psychoterapeutycznych, 2) diagnozie psychoterapeutycznej, 3) kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii 4) prowadzeniu psychoterapii. Przepis ten nie jest jednak definicją legalną psychoterapii, a jedynie jedną z form wykonywania zawodu.

Warto w tym miejscu wskazać, że Art. 166 ust 3 projektowanej ustawy (przepis karny) Penalizuje dopuszczenie do udzielania świadczeń z zakresu psychoterapii osoby, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty. Wyznaczenie zakresu bezprawności wymaga ustalenia tego czym są „świadczenia z zakresu psychoterapii", przy czym brak definicji psychoterapii sprawia, że podstawowe zasady prawa karnego nie są tutaj spełnione (m.in. zasada określoności czynu).

Wracając do wątku definicji psychoterapii – nawet jeśli art. 2 ust 1 projektowanej ustawy miałby stanowić jakąś *sui generis* definicję, to należy zadać pytanie cóż takiego w świecie psychologii i psychiatrii zmieniło się od 2023 r., że definicja psychoterapii wprowadzona do art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego musiała ulec **gruntownej modyfikacji**. Różnice między oboma „definicjami" są przecież łatwo zauważalne i znaczne.

W tym kontekście należy po raz kolejny podnieść zarzut dotyczący dopuszczenia do wykonywania zawodu psychoterapeuty osób bez wykształcenia medycznego lub psychologicznego. Już sam zapis art. 2 ust 1 projektowanej ustawy poprzez odwołanie się do „zaburzeń psychicznych" i „kompetencji psychologicznych" wskazuje, że do prowadzenia psychoterapii konieczna jest rozbudowana wiedza psychologiczna lub medyczna.

Projektodawcy najwyraźniej zapomnieli, że do „zaburzeń psychicznych" odwołuje się (i je poniekąd definiuje prawnie) art. 3 pkt 1 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, stanowiąc, że:

Ilekroć przepisy niniejszej ustawy stanowią o: osobie z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się to do osoby:
a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne),
b) upośledzonej umysłowo,
c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym

Jeśli natomiast sięgnąć po konkretne przykłady uchybień językowych i niefrasobliwości terminologicznej, to warto wskazać choćby na:

- Art. 14 projektowanej Ustawy w stosunku do osoby składającej wniosek o wpis do rejestru używa określenia „osoba zainteresowana", podczas gdy art. 18 co do tej samej osoby używa odmiennego określenia: „osoba ubiegająca się o wpis";
- Art. 28 ust 1 projektowanej Ustawy dopuszcza wykonywanie czynności zawodowych „z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności" w zasadzie oznacza dopuszczenie psychoterapii mailowo;
- Art. 60 projektowanej Ustawy, gdzie w ust 1, 2 i 3 pojawia się zapis o „komisji egzaminacyjnej" a w ust 6 i 7 o „komisji kwalifikacyjnej";

7. **Brak możliwości realizacji celu – jeśli celem miałoby być zapewnienie obywatelom należytego poziomu oddziaływań psychoterapeutycznych, jeśli celem miałoby być stworzenie bezpieczeństwa w zakresie korzystania z psychoterapii i celem miałoby być podniesienie jakości usług, to ustawa w takim kształcie jest całkowicie niezdolna do realizacji tego celu.**

Przez wiele lat standardem wyznaczającym poziom wykształcenia konieczny dla prowadzenia psychoterapii w Polsce wyznaczało Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. W ostatnim brzmieniu tego aktu normatywnego (z 19 czerwca 2019 r.) wykształcenie bazowe dla osób mogących prowadzić psychoterapię obejmowało: *tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, lub magistra po ukończeniu studiów na kierunku psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, socjologii albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026).*

Projektowana ustawa w art. 9 pkt 2) przewiduje prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty przy legitymowaniu się tytułem zawodowym lekarza lub tytułem zawodowym magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych.

Odwołując się do treści Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych z dnia 11 października 2022 r. warto wskazać, że:

- Do nauk humanistycznych zaliczono: archeologię, etnologię i antropologię kulturową, filozofię, historię, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki o sztuce i polonistykę;
- Do nauk społecznych: ekonomię i finanse, geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenna, nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologię, stosunki międzynarodowe.
- Do nauk medycznych i o zdrowiu zaliczono: biologię medyczną, nauki farmaceutyczne, nauki medyczne, nauki o kulturze fizycznej i nauki o zdrowiu;
- Do nauk w dziedzinie sztuki zaliczono: sztuki filmowe i teatralne, sztuki muzyczne i sztuki plastyczne i konserwację dzieł sztuki.

Wydaje się, że nie trzeba kontynuować tej „wyliczanki", aby unaocznić, że w istocie projektodawcy proponują całkowite otwarcie zawodu psychoterapeuty, co nie ma nic wspólnego z pieczą nad jakością świadczeń psychoterapeutycznych. Uświadomienie sobie, że na podstawie Ustawy psychoterapeutą będzie mógł być prawnik, ekonomista i archeolog ukazują karykaturalność uregulowań ustawy.

Przekonanie, że przedstawiciele w/w nauk (choćby eksperci w swoich dziedzinach) będą w stanie w ciągu 80 godzin doszkolić się z psychologii, a w ciągu 70 godzin doszkolić się z medycyny jawi się jako daleko idące nieporozumienie wobec faktu, że trzonem wykonywania zawodu psychoterapeuty będzie prowadzenie psychoterapii, czyli – jak wskazano wyżej – osobie dotkniętej lub zagrożonej zaburzeniami psychicznymi, które przecież są jednostkami *stricte* medycznymi (znajdującymi się przecież w znamienitej większości w medycznych klasyfikacjach diagnostycznych ICD lub DSM).

Być może głośno należy powiedzieć, że celem tej ustawy jest wyłącznie interes fiskalny podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych. Można sobie z łatwością wyobrazić sytuację, w której rzesza absolwentów nauk społecznych, humanistycznych, sztuki, medycznych i o zdrowiu ruszy na 4-letnie szkolenia (oczywiście płatne!), następnie uiści opłaty egzaminacyjne, po czym nie zda egzaminu, albowiem nie będzie miała podstaw psychologicznych i psychiatrycznych

– rudymentarnej wiedzy o funkcjonowaniu człowieka w jego sferze psychicznej, na której to wiedzy oddziaływania psychoterapeutyczne są „nabudowane".

Co więcej, skoro – jak podkreślają projektodawcy nawet wykształcenie psychologiczne nie gwarantuje należytych podstaw naukowych do prowadzenia psychoterapii (z uwagi na obniżenie jakości i poziomu studiów psychologicznych), to absurdem jest zakładanie, że podstawy te będą miały osoby legitymujące się tytułem zawodowym magistra nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych (które to studia podobnie przecież, jak przywoływane przez projektodawców studia psychologiczne, mogą być studiami o relatywnie niskim poziomie). Osoby, które podstaw wiedzy psychologicznej i medycznej miałyby nabyć w wymiarze łącznie 150 godzin nie będą w istocie miały żadnej wiedzy o podstawach psychologicznego funkcjonowania człowieka.

8. **Brak spójności rozwiązań Ustawy – deklarowanie leczenia itp., a powierzenie nadzoru Ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.**

W niezliczonych miejscach w projektowanej ustawie podkreśla się „leczniczy" charakter psychoterapii. W wielu fragmentach uzasadnienia projektodawcy odwołują się do „zdrowia psychicznego" obywateli. Powstaje zatem pytanie, na które projektodawcy nie udzielają klarownej odpowiedzi: dlaczego wykonywanie zawodu miałoby podlegać nadzorowi Ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej? Poddanie samorządu (i wykonywania zawodu) psychoterapeuty takiemu nadzorowi jest również niespójne z regulacjami dotyczącymi specjalistów w dziedzinie psychoterapii, bowiem Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego (stanowiące centralny podmiot w zakresie szkoleń specjalizacyjnych i egzaminów) podlega Ministrowi zdrowia, podobnie, jak cała ścieżka kształcenia specjalistów w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia. Przypomnieć należy, że specjaliści w dziedzinie psychoterapii mają uzyskać prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty, choć podlegać będą pod dwa różne organy nadzoru.

Co istotne, również w i tej sferze projektowana ustawa narusza Zasady Techniki Prawodawczej oraz – w przekonaniu wnoszącego uwagi – Konstytucję w zakresie zasady równego traktowania. Oto bowiem psychoterapeuci w prywatnych gabinetach będą podlegali pod nadzór wyłącznie Ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, ale już ci psychoterapeuci, którzy będą udzielać świadczeń zdrowotnych w ramach kontraktu z NFZ siłą rzeczy podlegać będą również nadzorowi i regulacjom Ministra zdrowia.

9. **Osiągnięcie celu ustawy w czasie – powolny proces, ukonstytuowanie się samorządu zajmie czas, pozyskiwanie uprawnień w nowym trybie również.**

Zdaniem wnoszącego uwagi sprawne (i płynne, jak to podkreślają projektodawcy) urzeczywistnienie regulacji ustawowej wymagałoby posiadania gotowych projektów poszczególnych wewnętrznych aktów normatywnych przyszłego samorządu. Oczekiwanie bowiem na ukonstytuowanie się samorządu, a następnie na opracowanie przezeń poszczególnych regulacji, aby wypełnić nimi delegację ustawową do stworzenia określonych unormowań i ram prawnych przez organy samorządowe – potrwa, i to potrwa z pewnością dłuższy czas. W tym czasie zamrożone zostanie szkolenie psychoterapeutów (poza aktualnie rozpoczętymi szkoleniami), co zdaniem wnoszącego uwagi jawnie sprzeciwia się celom ustawy.

10. **Koszty.**

Ponadto rozwiązania związane z utworzeniem samorządu wiążą się koszty, zdaniem wnoszącego uwagi koszty te byłyby znacznie niższe, gdyby do uregulowania zawodu wykorzystać już istniejące instrumentarium przewidziane w Ustawie o niektórych zawodach medycznych. Zdaniem wnoszącego uwagi również i w tej mierze (poprzez brak choćby rozważenia alternatywnych sposobów uregulowania zawodu) projektodawcy szafują publicznymi pieniędzmi w sposób, który nie jest uzasadniony, ani celowy, a poniesione przez podatnika koszty nie zwrócą się poprzez jakąś szczególną zmianę jakościową rzeczywistości społecznej, albo precyzyjniej: taka sama zmiana mogłaby zostać osiągnięta mniejszymi kosztami.

(poniżej uwagi szczegółowe do poszczególnych artykułów)

Uwagi szczegółowe do poszczególnych artykułów

Artykuł	Uwagi od MB TUTAJ MIEJSCE NA DOPISYWANIE UWAG
Art. 1 ust 3.	
	Projektodawcy nie dostrzegają (o czym była mowa w zakresie uwag ogólnych), że różne podejścia psychoterapeutyczne mają różne standardy zawodowe i standardy etyczne. Wbrew zapatrywaniu projektodawców nie istnieją jednolite zasady i standardy etyki i deontologii zawodowej psychoterapeutów; to z kolei wpisuje się w jedną z uwag ogólnych, że w istocie wobec znacznych różnic między podejściami nie można mówić o jednym zawodzie psychoterapeuty. W najlepszym wypadku brak jednolitych standardów doprowadzi do daleko posuniętych nieporozumień w obrębie przyszłego samorządu.
Art. 1 ust 7	
	Ten przepis jest wadliwy w warstwie językowej. O ile można zrozumieć początkową część przepisu (od słów „Ilekroć w przepisach" do słów „odpowiedniego certyfikatu") to cześć po myślniku jest niezrozumiała, bowiem nie wiadomo do czego się ona odnosi. Przepis rozpoczyna się opisem czynności („Ilekroć jest mowa o wykonywaniu psychoterapii"), a kończy odniesieniem do osoby. Intencja Ustawodawcy pozostaje kompletnie niejasna, czy chodziło uznanie, że każdy „specjalista w dziedzinie psychoterapii", „specjalista psychoterapii dzieci i młodzieży" jest „osobą z prawem wykonywania zawodu psychoterapeuty". Nota bene w zakresie normowania tego przepisu brak jest specjalisty w dziedzinie psychoterapii uzależnień – pytanie tylko czy jest to pominięcie zamierzone, czy nie. Zdania w ustawie redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego, unikając zdań wielokrotnie złożonych.

Art. 1 ust 3 oraz art. 5 ust 1 pkt 1	
	Wydaje się, że projektodawcy dość niefrasobliwie oparli tekst projektowanej ustawy na innych aktach normatywnych regulujących funkcjonowanie samorządów zawodowych. W ocenie zgłaszającego uwagi może powstać kolizja między zasadą samodzielności wykonywania zawodu (zadekretowaną w art. 1 ust 3) a obowiązkiem podporządkowania się poleceniom pracodawcy (wobec umożliwienia wykonywania przez psychoterapeutę usług w ramach stosunku pracy – art. 5 ust 1 pkt 1). Również i w tej materii pojawia się bałagan terminologiczny i niefrasobliwość, albowiem w art. 5 ust 1 pojawia się zapis o tym, że „psychoterapeuta wykonuje swoje usługi".
Art. 2 ust 1	
	Określenie sposobu wykonywania zawodu psychoterapeuty wskazane przez projektodawcę w szczególności wskazanie na stosowanie oddziaływań wobec osób zagrożonych wystąpieniem zaburzeń psychicznych nie posiada żadnego uzasadnienia. Psychoterapia zgodnie z definicjami o charakterze naukowym, oraz definicją zawartą w Ustawie o Ochronie Zdrowia Psychicznego jest psychologiczną metodą oddziaływania stosowaną wobec osób z zaburzeniami psychicznymi. Nadmierne rozszerzenie definicyjne powoduje po pierwsze: możliwość stosowania psychoterapii wobec wszystkich osób (gdyż każdy może być zagrożony kryzysem zdrowia psychicznego), psychoterapia jako oddziaływanie o charakterze leczniczym nie posiada metod i narzędzi służących profilaktyce zaburzeń psychicznych. Powodować to morze jatrogenny charakter oddziaływań psychoterapeutycznych. Stosowanie psychoterapii w odniesieniu do osób zdrowych powodować może nie zmniejszenie ryzyka wystąpienia objawów, ale wydatne jego zwiększenie. Po drugie powoduje niejednoznaczności dotyczące zakresu uprawnień psychoterapeutów względem innych zawodów, w szczególności zawodu psychologa. Obecnie obowiązująca Ustawa o Zawodzie Psychologa i Samorządzie zawodowym Psychologów, jak również projekt nowej ustawy przygotowywany przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej określają katalog świadczeń zastrzeżonych dla Psychologów. Szeroki zakres sposobu wykonywania zawodu psychoterapeuty zawarta w tym artykule projektu stoi w sprzeczności ze wskazaną powyżej ustawą, ze względu na faktyczne umożliwienie psychoterapeutom realizacji działań zastrzeżonych dla psychologów. Określone w obu ustawach zakresy wykonywania zawodu powodować będą możliwość penalizacji im odpowiedzialności karnej dla psychologów (nie będących psychoterapeutami) na mocy ustawy o zawodzie psychoterapeuty za wykonywanie ich obowiązków zawodowych oraz dla psychoterapeutów (nie będących psychologami) za wykonywanie ich obowiązków zawodowych na mocy ustawy o zawodzie psychologa

Art. 2 ust 1 pkt 2)	
	Diagnoza psychoterapeutyczna nie stanowi diagnozy w rozumieniu diagnozy w rozumieniu diagnozy klinicznej. Stanowić może co najwyżej określenie sposobu rozumienia stanu konkretnego pacjenta w odniesieniu do sposobu konceptualizacji jego sytuacji w odniesieniu do praktyki i zaplecza teoretycznego danego sposobu praktykowania psychoterapii. Tego rodzaju zapis w ustawie powoduje po pierwsze brak wskazania na konieczność adekwatnej diagnozy klinicznej w odniesieniu do objawów obserwowanych u konkretnego pacjenta (czyli prowadzenie oddziaływań psychoterapeutycznych bez adekwatnej diagnozy). Po drugie – nadaje moc prawną bliżej nieokreślonemu sposobowi kwalifikacji do psychoterapii w oparciu o bliżej nieokreślone zasady i standardy w oderwaniu od powszechnie przyjętych systemów klasyfikacji zaburzeń psychicznych. Zapis tego rodzaju stanowi ogromne ryzyko dla pacjentów, którzy leczeni będą bez wymaganej adekwatnej diagnozy
Art. 2 ust 2	
	Projektodawca jest wewnętrznie niespójny. Z jednej strony deprecjonuje wykształcenie psychologiczne i „otwiera zawód psychoterapeuty" również na inne wykształcenia bazowe. Z drugiej strony w tym przepisie – limituje podejścia do pięciu. Rozwój psychoterapii (dostrzegany przecież przez projektodawcę w uzasadnieniu) może polegać na pojawieniu się nowych podejść, które zrodzą ewentualną konieczność nowelizacji ustawy w bardzo szerokim zakresie. Trzeba wskazać, że w wielu miejscach (włącznie z obsadą poszczególnych organów samorządu, czy przewodniczącym Krajowej Rady Psychoterapii) następuje odwołanie do pięciu podejść psychoterapeutycznych i do proporcjonalnej reprezentacji każdego z podejść. Gdy pojawi się jakieś nowe uznane w środowisku podejście, ustawa, a przy tym i cały samorząd będzie musiał podlegać gruntownej rekonstrukcji. Przepisy ustawy redaguje się zwięźle i syntetycznie, unikając nadmiernej szczegółowości, a zarazem w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych tą ustawą. Dodatkowo wskazanie w omawianym przepisie wyłącznie pięciu podejść oznacza pozostawienie poza zakresem normowania ustawy ewentualnych innych podejść psychoterapeutycznych. Zgłaszający uwagi jest gorącym zwolennikiem zaliczania określonych metod oddziaływań do „psychoterapii" wyłącznie wtedy, kiedy są one oparte na dowodach (ang. Evidence based), natomiast z punktu widzenia zasad techniki prawodawczej trudno uznać regulację za całościową i kompleksową, skoro włącza ona w zakres samorządu i daje prawo wykonywania zawodu jedynie

	przedstawicielom wyszczególnionych pięciu podejść (w dodatku nazwanych w autorski sposób, niezgodny z dotychczasową praktyką kliniczną i legislacyjną). Jednym z najczęściej stosowanych podejść w psychoterapii jest podejście poznawczo-behawioralne. Zastosowanie spójnika rozłącznego "lub" przy "poznawczej lub behawioralnej" jest niekompatybilne z praktyką w tym podejściu. Ma to też szczególnie znaczenie dla art. 88, gdzie osoby zgłaszane do Krajowego Zjazdu powinny przynależeć do różnych podejść, jeśli "w skład grupy wchodzi więcej niż jedno podejście terapeutyczne", a zdecydowana większość tego środowiska obejmuje osoby pracujące w podejściu poznawczym ORAZ behawioralnym. Ten punkt projektu pozostaje w sprzeczności z Ustawą o Ochronie Zdrowia Psychicznego, która w odniesieniu do „nurtów" zawiera sformułowanie „w szczególności" podkreślając jednocześnie konieczność stosowanie metod pracy w oparciu o adekwatne uzasadnienie badawcze i naukowe. Należy zauważyć, że pojęcie podejść czy nurtów w psychoterapii nie stanowi potwierdzenia ścisłego podziału opartego o określone rozłączne i wyczerpujące kryteria. Zgodnie z licznymi badaniami prowadzonymi także w Polsce psychoterapeuci łączą w swojej praktyce różne metody, techniki i podejścia. Wyróżnienie jako osobnego – podejścia integracyjnego i wielomodalnościowego nie ma żadnego uzasadnienia w kryteriach merytorycznych oparte jest tylko na samookreśleniu konkretnych szkół psychoterapeutycznych. Badacze psychoterapii oraz międzynarodowe klasyfikacje i rekomendacje dotyczące skuteczności metod psychoterapeutycznych tylko sporadycznie odwołują się do pojęcia „podejścia", czy „nurtu" w rozumieniu przedstawionym przez projektodawców. Koncentrują się na wskazaniu konkretnych form psychoterapii (niejednokrotnie nie dających się zaklasyfikować w sensowny sposób w żadnym z „nurtów" – patrz np. terapia interpersonalna) w odniesieniu do konkretnego zaburzenia, lub grupy zaburzeń (patrz – rekomendacje APA, NICE). Zamknięta lista „podejść" zastosowana w ustawie jest sztuczna, kontrfaktyczna i sprzeczna z wiedzą naukową. Należy przy tym zauważyć, że na „podejściach" oparta jest cała struktura ustawy czyniąc ją wadliwą w całości, choćby ze względu na ten podstawowy błąd projektodawców.
Art. 2 ust 4.	
	Przepis ten jest całkowicie niezgody z deklarowanym celem Ustawy. Deklarowanym celem projektodawców jest przeciwdziałanie sytuacji, w której psychoterapię może prowadzić każdy i każdy też może mienić się psychoterapeutą. Działania wymienione w pkt 4-7 nie mają nic wspólnego z prowadzeniem psychoterapii, w znaczeniu, w jakim psychoterapia opisana jest w art. 2 ust 1 Ustawy. Pkt 4 przypomina tzw. coaching; pkt 5 – reklamę i marketing; pkt 6 i 7 działalność zarządczo-administracyjną. Przepis ten wskazuje, że zamiast regulacji zawodu, będziemy mieli do czynienia

	z jego otwarciem, przy czym w inną stronę, niż obecnie. Przepis ten ma rudymentarne znaczenie również z perspektywy podstawowych zasad gwarancyjnych prawa karnego. Art. 166 ust 1 projektowanej ustawy przewiduje odpowiedzialność karną za wykonywanie czynności określonych w art. 2 bez prawa wykonywania zawodu. Tymczasem zapisy art. 2 ust 4 pkt 4-7 są na tyle niedookreślone, że nie pozwalają wyznaczyć pola bezprawności i w istocie zakresu normowania art. 166 ust 1 projektowanej ustawy. Innymi słowy: poprzez trudność w jasnym i precyzyjnym określeniu desygnatów działań opisanych w pkt 4-7, trudno też uznać za co można podlegać odpowiedzialności karnej. Nota bene ustawa przewiduje bardzo szeroki zakres działań, który miałby wchodzić w zakres „wykonywania zawodu psychoterapeuty".
Art. 4.	
	Ustawa nie wprowadza fundamentalnej dla regulacji tego rodzaju definicji pojęcia „psychoterapia". Warto zauważyć, że obecnie definicję psychoterapii zawiera art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego („Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi"). Projektowana ustawa jednak zakłada zmianę tego przepisu, poprzez nadanie mu brzmienia: „Wykonywanie zawodu psychoterapeuty regulują odmienne przepisy", nie wprowadzając równocześnie definicji psychoterapii w projektowanej ustawie. Art. 2 ust 1 pkt 4 wspomina jedynie o „prowadzeniu psychoterapii". Zatem nie jest jasne, czy zapis art. 4 w zakresie jakim dotyczy podejmowania działań wobec osób fizycznych odnosi się jedynie do tego wąskiego wycinka wykonywania zawodu psychoterapeuty, opisanego w art. 2 ust 1 pkt 4, czy też do jakiegoś szerszego zakresu.
Art. 5 ust 2 i 3	
	W ustawie brakuje oczywistej konstatacji, że zawód psychoterapeuty jest zawodem medycznym
Art.6	
	Większość osób praktykujących psychoterapię w Polsce (ponad 80%, Suszek i in., 2017, a w przypadku psychoterapeutów poznawczo-behawioralnych to 95% (PTTPB, dane za 2025)) to osoby będące psychologami lub

	lekarzami. W związku z tym, te osoby będą zobowiązane do przynależenia do dwóch samorządów zawodowych (np. psychologicznego i psychoterapeutycznego). Największa trudność będzie polegała na tym, że de facto w praktyce klinicznej nie sposób rozróżnić, w którym momencie kończą się kompetencje psychologa, a zaczynają psychoterapeuty, więc wszelkie kwestie związane np. z postępowaniami dyscyplinarnymi będą musiały być rozpatrywane podwójnie. Oznacza to też podwójne oskładkowanie osób wykonujących oba zawody (por art 93.)
Art. 7	
	Sprawowanie nadzoru nad zawodem psychoterapeuty przez ministerstwo ds. rodziny, pracy, polityki społecznej rozmija się ze stanem faktycznym, gdzie psychoterapia jest przede wszystkim stosowana jako metoda leczenia zaburzeń psychicznych, a domyślny punkt styku między osobami wykonującymi ten zawód oraz strukturami państwowymi/samorządowymi to poradnie i szpitale. Zawód psychoterapeuty, zwłaszcza rozumiany jako zawód zaufania publicznego, do czego przekonuje projektodawca próbując oprzeć regulację o art. 17.1 Konstytucji, w oczywisty sposób podlega pod nadzór Ministerstwa Zdrowia. Jeśli zaś pod nazwą „psychoterapia" mówilibyśmy nie o leczeniu, a o szeroko rozumianej działalności rozwojowo-coachingowej, to nie istnieje merytoryczne uzasadnienie tworzenia samorządu dla takiej działalności, w rozumieniu art. 17.1 Konstytucji.
Art. 8. 1	
	Wydaje się, że „prawo wykonywania zawodu" nie „powstaje" tylko „jest przyznawane".
Art. 8 ust 4 oraz art. 13 ust 1	
	Przepisy te w istocie wykluczają możliwość prowadzenia psychoterapii przez osoby przed ukończeniem drugiego roku szkolenia. Rodzi się pytanie czy ten zabieg jest zamierzony, czy też jest wynikiem niedopatrzenia.
Art. 9 pkt 1	
	zapis ten jest dobitnym przykładem poziomu językowego ustawy oraz jej zgodności z zasadami logiki formalnej oraz z zasadami techniki prawodawczej w zakresie przejrzystości i precyzyjności zapisów. W istocie bowiem art. 9 pkt 1 sprowadza się do tego, że jedyna osoba, która nie może uzyskać wpisu do Rejestru Psychoterapeutów to osoba będąca

	bezpaństwowcem (osoba niebędąca obywatelem jakiegokolwiek Państwa). Sposób ujęcia tego w projektowanym zapisie jest językowym „potworkiem".
Art. 9 pkt 2 oraz art. 10 pkt 2	
	O tym była już mowa wyżej, w zakresie uwag ogólnych, natomiast z całą stanowczością trzeba zaprotestować przeciwko tak znacznemu otwarciu dostępu do zawodu. Założenie, że można być psychoterapeutą (co do której to działalności sami projektodawcy dostrzegają jej leczniczy walor i to, że w istocie wpisuje się ona w działania poprawiające zdrowie, bądź służące profilaktyce zdrowotnej) bez gruntownej wiedzy psychologicznej lub medycznej jest chybione. Nie sposób nie dostrzec tu sprzeczności: projektodawcy wskazują, że ustawa jest potrzebna, bowiem obecnie psychoterapeutą może być każdy… po czym proponują tekst ustawy, która sprawia, że krąg osób mogących być psychoterapeutą na podstawie projektowanej ustawy będzie niewiele węższy, niż obecnie. Oznacza to, że dostęp do prowadzenia wysokospecjalistycznego, podyplomowego szkolenia psychoterapeutycznego będą miały np. osoby po studiach z archeologii, geografii czy muzyki. Analogicznie do zawodów prawniczych - ciężko wyobrazić sobie sytuację, w której dostęp do aplikacji sędziowskiej miała osoba po studiach z literaturoznawstwa po zaliczeniu 150 godzin zajęć z prawa w prywatnym ośrodku szkoleniowym.
Art. 9 pkt 3	
	Wskazany przepis wskazuje całkowitą niefrasobliwość projektodawców w kontekście precyzji tekstu prawnego, co samo w sobie jest niezgodne z Zasadami Techniki Prawodawczej. Nie istnieje bowiem tytuł „specjalisty psychoterapii"; Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia w załączniku nr 1 jasno wskazuje, że tytułem jest „specjalista **w dziedzinie** psychoterapii" (podobnie zresztą jak „specjalista w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży" oraz „specjalista w dziedzinie psychoterapii uzależnień"). Dodatkowo nie istnieją „odrębne przepisy" uzyskiwania certyfikatów psychoterapeuty – a wyłącznie wewnętrzne regulaminy np. stowarzyszeń które takie certyfikaty przyznają.

Art. 10	
	przepis nie precyzuje czy wymienione w nim elementy muszą być spełnione łącznie czy wystarczą wybrane z nich ust .2 Założenie, że można być psychoterapeutą (co do której to działalności sami projektodawcy dostrzegają jej leczniczy walor i to, że w istocie wpisuje się ona w działania poprawiające zdrowie, bądź służące profilaktyce zdrowotnej) bez gruntownej wiedzy psychologicznej lub medycznej jest chybione. Nie sposób nie dostrzec tu sprzeczności: projektodawcy wskazują, że ustawa jest potrzebna, bowiem obecnie psychoterapeutą może być każdy... po czym proponują tekst ustawy, która sprawia, że krąg osób mogących być psychoterapeutą na podstawie projektowanej ustawy będzie bardzo szeroki, a studia kierunkowe z psychologii czy medycyny miałoby zastąpić po 70-80h zajęć dokształcających z „psychologii dla muzyków" czy „medycyny dla archeologów".
Art. 11 ust 3	
	Ten przepis jest przykładem i dowodem tego jak mocno niejednolity będzie zawód psychoterapeuty w świetle unormowań ustawy. Ustawa zakłada, że psychoterapeuci będą w istocie (tak jak to jest obecnie) pracować różnymi metodami (w zależności od podejścia). To oznacza, że zarówno sam zawód, jako taki, jak i samorząd będą w największym stopniu heterogeniczne, nierzadko (w zakresie standardów działania) różniąc się w kwestiach rudymentarnych.
Art. 13 ust 2.	
	Przepis przewidujący obowiązek „stałego uczestniczenia" w superwizji psychoterapii jest niejasny bez doprecyzowania częstotliwości tej superwizji.
Art. 13 ust 4	
	pozwala na działanie przez 10 lat jako psychoterapeuta-aplikant bez uzyskania uprawnień

Art. 14	
	Przepis powinien zostać przeformułowany w dbałości o przejrzystość terminologiczną. Prawo wykonywania zawodu uzyskuje się dopiero z chwilą wpisu do rejestru. Skoro tak, to przed wpisem psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant formalnie nie wykonują zawodu. Przepis zatem nie powinien mówić o radzie „właściwej dla miejsca wykonywania zawodu zainteresowanego", ale co najwyżej o radzie „właściwej dla przyszłego miejsca wykonywania zawodu". Niejasne jest określenie „zainteresowany", które w ustawie nie zostało zdefiniowane.
Art. 18 ust 3	
	Jest to kolejny przepis obrazujący, że w istocie psychoterapeuci różnych podejść zostaną sztucznie powiązani węzłem wspólnej korporacji zawodowej, natomiast w istocie żadnej łączności między przedstawicielami poszczególnych podejść nie ma i nie będzie (skoro ta więź nie powstała przez tyle lat). Skoro ustawa wprost zakłada szkolenie się w różnych podejściach, to ten zapis potwierdza tezę o tym, że nie istnieje jeden uniwersalny zawód psychoterapeuty, a co najwyżej zawód „psychoterapeuty poznawczo-behawioralnego", „psychoterapeuty systemowego" itd.
Art. 19 ust 4	
	Przepis posługuje się pojęciem „osoba ubiegająca się o wpis". Wydaje się, że dochodzi tu do złamania zasad techniki prawodawczej i nadawania różnym pojęciom tego samego znaczenia, jako że choćby w art. 14 jest mowa o „zainteresowanym".
Art. 19 ust 5 pkt 1	
	Przepis sprzeczny z postanowieniami art. 9 Ustawy. Przepis art. 9 nie wymieniał wśród warunków uprawniających do wpisu prawa pobytu, natomiast taki warunek wprowadza art. 19 ust 5 pkt 1. Wskazana niespójność jest niezgodna z zasadami techniki prawodawczej.

Art. 19 ust 7	
	Przepis, który oprócz pytania o Status „Izb Psychoterapeutów" (ustawa właściwie nie definiuje tego czym są „Izby Psychoterapeutów – o czym szczegółowo przy przepisach dotyczących Samorządu i jego organów) dowodzi niechlujności edytorskiej przygotowanego projektu ustawy: znak interpunkcyjny (przecinek) po słowie „Krajowa" jest postawiony ewidentnie w niewłaściwym miejscu. Poza tym powstaje pytanie czy nie jest omyłką to, że to Krajowa **Izba** Psychoterapeutów ma zwracać się o poświadczenie autentyczności dokumentów.
Art. 20 ust 3	
	Zapis „nie podlega rozpatrzeniu" jest niejasny. Nie wskazano, czy takie „nie podleganie rozpoznaniu" wymaga jakiegoś wyrzeczenia ze strony Regionalnej rady psychoterapeutów (uchwały?) czy też skutek ten następuje z mocy samego prawa. Czy chodzi o „pozostawienie bez rozpoznania", czy też projektodawca ma na myśli jednak inną formułę prawną.
Art. 20 ust 4	
	Przepis przewiduje wyłącznie odwołanie od uchwały o odmowie dokonania wpisu. Skoro tak to art. 20 ust 5 ustawy nie ma jakiegokolwiek sensu i uzasadnienia. Skoro odwołanie przysługuje tylko na odmowę dokonania wpisu, to Krajowa Rada Psychoterapeutów nie ma szansy podjąć uchwały o „uchyleniu dokonania wpisu", skoro uchwała o wpisie nie podlega zaskarżeniu.
Art. 20 ust 5	
	Zawiera zapis pusty, bowiem przy braku prawa do wniesienia odwołania od uchwały o dokonaniu wpisu, Krajowa Rada Psychoterapeutów nie ma możliwości podjąć uchwały „o uchyleniu dokonania wpisu".
Art. 20 ust 9	
	W zakresie, w którym ust 9 odwołuje się do „terminu, o którym mowa w ust 8" przepis jest niejednoznaczny: nie wiadomo bowiem, czy chodzi o termin 7 dni, jaki Krajowa Rada Psychoterapeutów ma na wydanie postanowienia, w którym wskazuje czy Regionalna Rada Psychoterapeutów dopuściła się bezczynności, czy też chodzi o termin, który Krajowa

	Rada Psychoterapeutów wyznacza Regionalnej Radzie Psychoterapeutów na załatwienie sprawy. Wobec niejednoznaczności tego zapisu trudno będzie zdekodować zakres prawa wnioskodawcy do skierowania skargi do sądu administracyjnego w trybie art. 20 ust 9.
Art. 25	
	Wskazany przepis jest dobitnym dowodem na brak istnienia jednolitych standardów kształcenia, jednolitych standardów etycznych, a w konsekwencji w ogóle brak jednolitości zawodu psychoterapeuty. Skoro kształcenie, egzaminowanie i sądownictwo dyscyplinarne będą w istocie odrębne dla każdego z podejść psychoterapeutycznych, to jest to jednoznaczne, że nie istnieje jeden zawód psychoterapeuty i nie da się skonstruować dla niego jednolitej struktury i regulacji, a już z całą pewnością jest to niemożliwe przy wykorzystaniu modelu samorządu zawodowego.
Art. 26	
	Uwagi dotyczące art. 26 projektowanej ustawy korespondują z uwagami dot. art. 25. Przepis ten wprost mówi, że w ramach każdego z podejść psychoterapeutycznych różne będą normy etyczne i standardy zawodowe. Pojawia się zatem pytanie o cel istnienia samorządu, który rzekomo ma stać na straży standardów różnych (często rozbieżnych) podejść? Projektowana ustawa wprowadza systemowe odstępstwo od zasady równości wobec prawa, albowiem członkowie jednego i tego samego samorządu zawodowego, przedstawiciele jednego (rzekomo) zawodu będą różnie traktowani, albowiem podejścia psychoterapeutyczne przez nich reprezentowane w definicje te różnice zawierają.
Art. 28 ust 1	
	Przepis jest nieprecyzyjny i w zasadzie dopuszcza możliwość prowadzenia psychoterapii poprzez wymianę e-maili. Zapis „z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności" w zasadzie oznacza dopuszczenie psychoterapii mailowo. Nie zmienia tego zapis art. 28 ust 2, który wymaga tylko, żeby było to zgodne z dobrem osoby korzystającej z psychoterapii i stosowanego podejścia.
Art. 29 ust 6	
	Przepis nie odpowiada na pytanie, czy przyjęcie na psychoterapię w opisanej przepisie sytuacji może odbyć się również bez zgody osoby małoletniej? W sytuacji, w której *osoba małoletnia, która ukończyła 16 lat (...) zagraża bezpośrednio*

	swojemu życiu lub zdrowiu (...) może być przyjęta na psychoterapię bez zgody jej przedstawiciela ustawowego. Jednak osoba, która ukończyła 16 lat może być przyjęta wyłącznie po wyrażeniu zgody, zatem ustawa powinna rozstrzygnąć, jak ma postąpić psychoterapeuta, którego opiekun prawny / przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na przyjęcie małoletniego na psychoterapię, ale sam małoletni takiej zgody nie wyraża.
Art. 29 ust 9	
	Nie jest jasne które zapisy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego miałyby się odnosić do przeprowadzania psychoterapii bez zgody pacjenta, zwłaszcza że projekt wprowadza prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty dla szerokiego katalogu osób z rozmaitym wykształceniem, oraz nie traktuje psychoterapii jako zawodu medycznego.
Art. 30 ust 1	
	Przepis ten jest zbyt ogólny, a zdaniem wnoszącego uwagi nie gwarantuje bezpieczeństwa pacjenta. Można z łatwością wyobrazić sobie sytuację, w której psychoterapeuta przerywa psychoterapię pod dwóch latach jej trwania i ponoszenia przez Pacjenta kosztów. Należałoby doprecyzować, że okoliczności przerwania terapii nie mogą wynikać z braku wiedzy lub kompetencji psychoterapeuty – jeśli psychoterapeuta miałby sobie nie poradzić, to powinien odmówić przyjęcia osoby na samym początku lub po kilku sesjach wywiadu z Pacjentem. Podobnie – nie każdy paradygmat psychoterapeutyczny obejmuje ustanowienie celu terapii, zatem może być tak, że z definicji Pacjent trafi do psychoterapeuty, który nie będzie w stanie osiągnąć celów psychoterapii. Przepis ten powinien zostać zmodyfikowany i uszczegółowiony jakie dokładnie sytuacje uprawniają psychoterapeutę do odmowy przyjęcia lub przerwania psychoterapii.
Art. 31	
	W ocenie zgłaszającego uwagi zakres tajemnicy zawodowej został niepotrzebnie zawężony. Tajemnicą zawodową powinno być objęte wszystko, czego psychoterapeuta dowiedział się w związku z wykonywaniem zawodu. Tajemnica zawodowa nie może ograniczać się do informacji związanych z osobą korzystającą z psychoterapii (zwłaszcza, że

	ustawa nie wprowadza definicji psychoterapii). W zakresie tajemnicy zawodowej Ustawa pozostaje niekompletna (kolejny zarzut naruszenia Zasad Techniki Prawodawczej). Ustawa w żaden sposób (co zresztą projektodawcy wprost przyznają w uzasadnieniu projektu) nie rozstrzyga wątpliwości narastających na gruncie art. 240 Kodeksu karnego, przewidującego odpowiedzialność karną za niezawiadomienie o przestępstwie (wskazanym w treści art. 240 k.k.). Jeśli psychoterapeuta dowie się od Pacjenta, że ten dopuścił się czynu z art. 200 Kodeksu karnego, to art. 240 K.k. przewiduje odpowiedzialność karną za niezawiadomienie organów ścigania o tym czynie. Z kolei art. 31 ust 5 projektowanej ustawy wprowadza zakaz dowodowy przesłuchiwania psychoterapeuty lub superwizora jako świadka (a w art. 31 ust 4 zakazuje się umieszczać takie oświadczenia w dokumentacji).
Art. 31 ust 7 pkt 3	
	Dochodzenie roszczeń przez osoby bliskie sugeruje dochodzenie roszczeń w postępowaniu cywilnym („roszczenie" jest pojęciem prawa cywilnego). Sąd Cywilny, według Kodeksu Postępowania Cywilnego nie ma podstaw prawnych do zwalniania z tajemnicy zawodowej. Przepis ten zatem jest przepisem pustym. Jest to klasyczne *lex imperfecta*.
Art. 32 ust 1	
	Przepis jest nieprecyzyjny. Nie wyjaśnia czym są „czynności zawodowe". Czym różni się „wykonywanie zawodu" od „wykonywania czynności zawodowych"? Jeśli to to samo, to dlaczego użyto dwóch różnych określeń. To również wydaje się sprzeczne z Zasadami Techniki Prawodawczej.
Art. 32 ust 2	
	W przeciwieństwie do m.in. Prawa o adwokaturze, projektowana ustawa nie przewidywała (a zatem i nie definiowała) „psychoterapeuty niewykonującego zawodu". Trudno zatem dookreślić zakres przedmiotowy i podmiotowy tego zwolnienia, albowiem w zasadzie nie wiadomo kim jest „psychoterapeuta niewykonujący czynnie zawodu".

Art. 33 ust 2	
	Przepis ten generuje dwa rodzaje problemów i wątpliwości: 1) Jest sprzeczny z zasadą równości wobec prawa: psychoterapeuta w ramach publicznej służby zdrowia będzie zmuszony przechowywać dokumentację znacznie dłużej (20 lat), niż w prywatnym gabinecie (projektowane 5 lat). Przepis ten dodatkowo obrazuje, że w istocie Ustawa niczego nie ujednolica, albowiem w dalszym ciągu pozostaną nie tylko rozbieżności między podejściami psychoterapeutycznymi, ale również rozbieżności między działalnością psychoterapeutów w gabinetach prywatnych i w ramach publicznej służby zdrowia; ten ostatni argument potwierdza zresztą większą sensowność uregulowania zawodu psychoterapeuty jako „zawodu medycznego", jako że wtedy rozbieżności między psychoterapeutami w zależności od sektora, w którym działają, będą mniejsze; 2) Działa na szkodę psychoterapeutów. Ewentualne przedawnienie roszczeń cywilnoprawnych wobec psychoterapeutów (np. z powodu błędów w sztuce) przedawniają się z upływem 6 lat. Jeszcze dłużej przedawniają się potencjalne przestępstwa. Pozbawiony dokumentacji psychoterapeuta nie będzie miał instrumentów obrony.
Art. 33 ust 3	
	Krajowa Rada Psychoterapeutów nie jest władna określać zasad prowadzenia i przechowywania dokumentacji w zakresie wykonywania zawodu psychoterapeuty w ramach kontraktu z NFZ, czy też w podmiotach leczniczych. Albo zatem będą istniały podwójne standardy prowadzenia dokumentacji, albo KRP powieli uregulowania obowiązujące w placówkach służby zdrowia, co po raz kolejny ukaże brak kompleksowości regulacji.
Art. 34 ust 2 pkt 1 lit b	
	Nie wiadomo czy przepis ten dotyczy jednej edycji szkolenia, czy wszystkich szkoleń prowadzonych przez dany podmiot szkolący? Jeśli wszystkich to oznaczałoby to wymóg niemożliwy do spełnienia (mało który, jeśli w ogóle jakikolwiek

	podmiot miałby kadrę dydaktyczną o liczebności równej liczbie uczestników). Dodatkowo użycie słowa „ilość" a nie „liczba" powoduje, że porównując ilość psychoterapeutów z liczebnością uczestników szkolenia należałoby porównać kilogramy z osobami.
Art. 37 ust 1	
	Ustawa nie precyzuje, a komentowany przepis pogłębia wątpliwości w tym zakresie, czy akredytacja obejmuje tylko jeden cykl szkoleniowy, czy też akredytuje się podmiot, który już bez konieczności składania wniosków o akredytację. Art. 34 ust 2 mówi o „akredytacji na prowadzenie działalności w przedmiocie prowadzenia szkolenia"; art. 37 ust 1 mówi o wydaniu „akredytacji do szkolenia prowadzonego przez podmiot szkolący". Przepisy te zatem są sprzeczne, bowiem jeden mówi o „akredytacji na działalność" (czyli umożliwia organizowanie wielu edycji szkolenia), a drugi o „akredytacji na szkolenie" (czyli umożliwia organizację jednego szkolenia).
Art. 41 ust 1	
	Przepis pozostaje w oderwaniu od kwestii finansowych. Czy uczestnicy szkolenia mieliby uiszczać ponownie odpłatność za kontynuowanie szkolenia w innym podmiocie, czy też uchwała Krajowej Rady miałaby zmuszać podmiot szkolący do prowadzenia działalności bez dodatkowych opłat od uczestników, którzy już raz uiścili opłatę w podmiocie, który został skreślony z Rejestru Podmiotów Szkolących. Przepis posługuje się również określeniem „uczestnik szkolenia" i „psychoterapeuta aplikant". Ustawa nie pozwala na dokonanie ustalenia zakresu znaczeniowego tych pojęć. Jak należy rozumieć każdy uczestnik szkolenia zmierzającego do uzyskania prawa wykonywania zawodu jest „psychoterapeutą aplikantem", przy czym grupa „psychoterapeutów aplikantów" dzieli się na osoby posiadające tymczasowe prawo wykonywania zawodu (po spełnieniu warunków z art. 13) i takie osoby, które (przed ukończeniem drugiego roku szkolenia) nie będą miały tymczasowego prawa wykonywania zawodu, ale w dalszym ciągu będą „psychoterapeutami aplikantami". Jaki jest zatem sens posługiwania się kolejnym niezdefiniowanym pojęciem „uczestnik szkolenia".

Art. 44	
	Przepis ten przewiduje istnienie ośrodków stażowych. Wspomina też o istnieniu Rejestru Ośrodków Stażowych. Przy czym brak jest w ustawie opisanej procedury ubiegania się o wpis (analogicznej, jak w przypadku Ośrodków Szkolących). Brak jest procedury kontroli ze strony Samorządu. Brak procedury skreślenia z Rejestru Ośrodków Stażowych. Dodatkowo trudno stwierdzić co dokładnie oznacza „ośrodek powinien prowadzić psychoterapię od 3 lat". To dobitny przykład językowej niechlujności ustawy. Wszak wiadomo, że sam ośrodek nie prowadzi psychoterapii, a co najwyżej W ośrodku jest prowadzona psychoterapia. Kolejną przeszkodą jest jednak brak ustawowej definicji psychoterapii, więc właściwie nie istnieje możliwość weryfikacji, czy w danym ośrodku jest prowadzona psychoterapia, czy też nie. Jednocześnie brak jest informacji, czy Ośrodek Stażowy jest oddziałem klinicznym (powstaje wtedy pytanie o motywację oddziałów do dokonania wpisu do Rejestru Ośrodków Stażowych - pomijając brak procedury regulującej ten wpis - ergo ograniczenie możliwości ukończenia szkolenia i bardzo dramatycznego ograniczenia możliwości zwiększania dostępu do psychoterapii przez „wąskie gardło") czy może to być dowolna placówka prywatna mająca „zespół terapeutyczny z przynajmniej dwoma psychoterapeutami(w placówce? w kraju jak to sieć poradni?)" co z kolei dramatycznie obniży jakość szkoleń, poprzez możliwość odbycia stażu „klinicznego" bez kontaktu z oddziałem klinicznym. Dodatkowo artykuł określa obowiązki, które powinien spełnić ośrodek stażowy, jednak wejście w życie przepisu jest przewidziane po upływie 10 lat od uchwalenia ustawy
Art. 44 ust 2 pkt 4	
	Ustawa milczy o tym, o jaki kontrakt chodzi. Ten przepis jest całkowicie niejasny.
Art. 45 ust 2	
	Przepis zakłada, że sekcje psychoterapii w towarzystwach zrzeszających psychologów lub psychiatrów mają osobowość prawną lub jakąkolwiek autonomię. Tak natomiast być wcale nie musi – zależy to od Statutu Stowarzyszenia.
Art. 45 ust 2 pkt 1)	
	Czy ten zapis należy rozumieć w ten sposób, że WSZYSCY członkowie Stowarzyszenia, Sekcji, lub Związku Stowarzyszeń mają być członkami samorządu, czy też wystarczy, że dwóch (skoro przepis mówi o „członkach

	samorządu", czyli używa liczby mnogiej, to oznacza co najmniej dwóch). Przepis ten jest nieprecyzyjny i nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie kto będzie mógł zatem być wpisany do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych. Jeśli przepis art. 45 ust 2 pkt 1) oznacza, że wszyscy członkowie danego ośrodka egzaminacyjnego (czyli Stowarzyszenia etc.) mają być członkami Samorządu, to oznacza to ingerencję w sprawy Stowarzyszeń. Żeby daleko nie szukać Polskie Towarzystwo Psychologiczne (a zatem największe Stowarzyszenie zrzeszające psychologów) zrzesza m.in. psychologów niebędących psychoterapeutami. Zatem nie będzie mogło być ośrodkiem egzaminacyjnym. W takiej sytuacji ośrodkiem egzaminacyjnym nie będzie mógł być żaden podmiot, którego choćby jeden członek nie jest członkiem samorządu. Projektodawcy tracą z pola widzenia, że wiele Stowarzyszeń ma w swoich statutach możliwość przyjmowania członków wspierających i honorowych. Ponieważ ustawa mówi ogólnie o „członkach" samorządu, to przy przyjęciu, że chodzi o to, że w skład Stowarzyszenia wchodzą wyłącznie członkowie samorządu, to bardzo wiele Stowarzyszeń (jeśli tylko posiada choćby członka wspierającego lub honorowego niebędącego członkiem samorządu psychoterapeutów) zostanie wykluczonych z możliwości prowadzenia egzaminów.
Art. 45 ust 3	
	Przepis jest sprzeczny z Konstytucją i Ustawą Prawo o Stowarzyszeniach. Przepis ten bowiem ingeruje w wewnętrzne sprawy Stowarzyszenia, w szczególności w sytuacji, w której sekcja Stowarzyszenia pozbawiona jest samodzielności, autonomii i osobowości prawnej. Przepis ten bowiem potencjalnie uprawnia sekcję stowarzyszenia do prowadzenia działalności, której nie aprobują władze stowarzyszenia posiadające nadzór nad daną sekcją. Co więcej sekcja nieposiadająca osobowości prawnej nie posiada osoby uprawnionej do składania oświadczeń i zaciągania zobowiązań.
Art. 47	
	Ten przepis jest zupełnie niejasny i niezrozumiały. Wydaje się, że przepis ten stanowi niedopuszczalne odesłanie pozaustawowe, albowiem oznacza, że POZA auspicjami i jurysdykcją organów samorządu będą dopuszczane dokumenty oraz osoby, które nie zostaną w żaden sposób zweryfikowane przez organy samorządu. Trudno bowiem za weryfikację uznać art. 47 ust 2.

	Jeśli regulacja ustawowa wejdzie w życie, to art. 47 ust 1 będzie należało rozumieć, jako wymóg, aby dokumenty (zaświadczenia i rekomendacje) oraz ewentualni egzaminatorzy spełniali wymogi rodzimej w ich kraju ustawy o zawodzie psychoterapeuty i aby byli członkami samorządu. Tylko wtedy bowiem owi psychoterapeuci i superwizorzy będą mieli „taki sam status jak psychoterapeuci i superwizorzy wnioskodawcy". Oznacza to, że na ośrodkach egzaminacyjnych będzie spoczywał obowiązek weryfikacji prawodawstwa zagranicznego kraju, z którego wywodzi się wystawca zaświadczenia lub rekomendacji, bądź potencjalny egzaminator.
Art. 51 ust 2	
	Przepis mówi o odpowiednim stosowaniu przepisów dotyczących ośrodka egzaminacyjnego do komisji egzaminacyjnych. Oznacza to zatem konieczność spełnienia wymogów z art. 45 ust 1 i ust 2. Zapis o „odpowiednim stosowaniu" wydaje się wyrazem niefrasobliwości, ponieważ prowadzi on do sytuacji, w której komisja egzaminacyjna byłaby w zasadzie podmiotem spełniającym te same wymogi, co ośrodek egzaminacyjny, a przecież uregulowanie zawarte w art. 51 ust 1 zostało przewidziane na ewentualność braku akredytowanego ośrodka egzaminacyjnego dla określonych podmiotów szkolących.
Art. 52 ust 2 pkt 2)	
	Nie jest jasne na czym by miało polegać „zbadanie predyspozycji osobowościowych i dojrzałości kandydata", zapis sprowadza się do subiektywnej i arbitralnej oceny łamiąc tym samym art. 65 Konstytucji, w powiązaniu z art. 31.3 Konstytucji w zakresie, w którym SN i TK orzekały w przypadku aplikacji do innych samorządów zawodowych.
Art. 52 ust 3	
	W sytuacji, w której nabór na szkolenie prowadzi akredytowany podmiot szkolący nie jest uzasadnione, aby kwestię „sprawdzenia wiedzy kandydata lub jego umiejętności i dotychczasowego doświadczenia zawodowego" uznawać za fakultatywną („postępowanie kwalifikacyjne **może polegać"**). Art. 52 ust 4 (oprócz tego, że potwierdzają, że nie istnieją jednolite standardy wykonywania zawodu psychoterapeuty, i że te standardy różnią się w zależności od podejścia) daje (w połączeniu z art. 52 ust 3) podstawę do daleko idących rozbieżności w podejściu poszczególnych ośrodków szkolących do procedury kwalifikacyjnej. Jeśli postępowanie kwalifikacyjne nie będzie obligatoryjnie wymagać sprawdzenia wiedzy i umiejętności kandydata, to te ośrodki szkolące, które będą te kwestie weryfikować mogą stać się mniej chętnie wybierane, niż te, które będą tę weryfikację w procedurze kwalifikacyjnej pomijać.

	Przepis ten daje kolejny dowód na to, że zamiast jakiegokolwiek ujednolicenia ustawa usystematyzuje rozbieżności, czym – po raz wtóry – naruszy zasadę równości wobec prawa: jedni kandydaci będą podlegać surowszym procedurom rekrutacyjnym, a inni – łagodniejszym.
Art. 52 ust 6 i ust 7	
	Przepisy art 52 ust 6 i ust 7 dają (oprócz tego, że potwierdzają, że nie istnieją jednolite standardy wykonywania zawodu psychoterapeuty, i że te standardy różnią się w zależności od podejścia) daje (w połączeniu z art. 52 ust 3 i 4) podstawę do daleko idących rozbieżności w podejściu poszczególnych ośrodków szkolących do procedury kwalifikacyjnej. Jeśli postępowanie kwalifikacyjne nie będzie obligatoryjnie wymagać sprawdzenia wiedzy i umiejętności kandydata, to te ośrodki szkolące, które będą te kwestie weryfikować mogą stać się mniej chętnie wybierane, niż te, które będą tę weryfikację w procedurze kwalifikacyjnej pomijać. Przepis ten daje kolejny dowód na to, że zamiast jakiegokolwiek ujednolicenia ustawa usystematyzuje rozbieżności, czym – po raz wtóry – naruszy zasadę równości wobec prawa: jedni kandydaci będą podlegać surowszym procedurom rekrutacyjnym, a inni – łagodniejszym. Użycie określenia „Procedura kwalifikacyjna może w szczególności polegać na" oznacza, że nie wszystkie elementy procedury (wyszczególnione w art. 52 ust 6) mają mieć zastosowanie w konkretnych postępowaniach w konkretnych podmiotach szkolących.
Art. 53 ust 2 pkt 2	
	Przepis ten obrazuje jak dalece chybionym pomysłem jest dopuszczenie tak szerokiego wykształcenia bazowego dla psychoterapeutów. Skoro – zgodnie z art. 2 ust 1 – wykonywanie zawodu psychoterapeuty dotyczy osób z zaburzeniami psychicznymi, skoro psychoterapeuta ma nabyć umiejętność stawiania diagnozy psychoterapeutycznej (art. 53 ust 2 pkt 2), to trudne do pomyślenia jest, aby absolwent archeologii czy ekonomii był do tego rzeczywiście przygotowany po samym tylko szkoleniu psychoterapeutycznym i doszkoleniu w zakresie psychologii i medycyny. Jednocześnie należy zauważyć, że nie ma możliwości zrównania bliżej nieokreślonej „diagnozy psychoterapeutycznej" z właściwą diagnozą kliniczną w oparciu o standardy diagnostyczne (obowiązujące np. psychologów klinicznych, czy

	lekarzy psychiatrów). Oznaczać to będzie, że pacjenci psychoterapeutów leczeni będą bez żadnej właściwej diagnozy. Rzecz nie do pomyślenia w państwie prawa. Dodatkowo Art 53., punkt 2 powinien również obejmować wiedzę potrzebną do rozumienia wyników badań naukowych z zakresu psychoterapii. Jest to niezbędny element zapisanego w ustawie ustawicznego kształcenia.
Art. 54 ust 2	
	Minimum godzinowe szkolenia wynosi 1160 godzin (wg ustawy), a dołączając do tego jeszcze zajęcia doszkalające z podstaw psychologii i medycyny 1310. Obecnie szkolenia honorowane przez NFZ (dla ograniczonego w stosunku do projektu ustawy zakresu wykształcenia bazowego psychoterapeutów) muszą obejmować co najmniej 1200 godzin. Dla porównania – psychologiczny międzynarodowy certyfikat EuroPsy w ramach systemu Europejskiej Federacji Towarzystw Psychologicznych uzyskać można zaliczając 90 punktów ECTS szkolenia (tj. 2700 godzin, licząc pracę własną), w tym 400 godzin teorii oraz dodatkowo 500 godzin superwizowanej pracy, i 150 godzin samej superwizji. Wymagane są też 3 lata praktyki, a więc ok. 6000 godzin pracy terapeutycznej w trakcie zdobywania certyfikatu (z włączeniem studiów psychologicznych). Ponieważ aktualne kierunki studiów w rozporządzeniu koszykowym (w sprawie świadczeń gwarantowanych w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień) obejmują aspekty psychologii i medycyny (albo wręcz są studiami z tych dziedzin), to oznacza to, że w zasadzie, co do samej wiedzy z dziedziny psychoterapii ustawa wprowadza NIŻSZE minimum godzin szkoleniowych, niż obecnie. Trudno zatem uznać, że spełniony jest tutaj cel w postaci lepszego wykształcenia psychoterapeutów i zapewnienia obywatelowi świadczeń o wyższym, niż obecnie poziomie. Dodatkowo art. 54 ust 2 pkt 2) oraz art. 54 ust 3) wprowadzają pozaustawowe (niezgodne z art. 65 w powiązaniu z art. 31.1 Konstytucji) całkowicie odmienne tryby przeprowadzania aplikacji/szkolenia, po raz kolejny pokazując, że różnice między poszczególnymi nurtami są tak daleko posunięte, że nie można wyodrębnić jednego „zawody psychoterapeuty" w rozumieniu zawodu zaufania publicznego opartego o doktrynę prawną związaną z art. 17.1 Konstytucji.
Art. 55	
	Jak już wspomniano, niezgodne z Konstytucją jest pozostawienie CAŁOŚCI NABORU do zawodu, KSZTAŁCENIA I EGZAMINOWANIA wyłącznie po stronie samorządu. Ten przepis potwierdza, że zarówno nabór, jak i szkolenie w istocie są pozostawione w rękach samorządu.

Art. 55.2	
	Art 55, ust. 2 pkt. 2 wymienia "szkolenie uzupełniające z psychiatrii", a w poprzednich rozdziałach jest mowa o "szkoleniu z podstaw medycyny". To niespójność. Notabene, zajęcia uzupełniające z psychologii powinny być móc prowadzone przez osobę posiadającą co najmniej stopień naukowy doktora w dyscyplinie psychologia oraz tytuł zawodowy magistra uzyskany na kierunku psychologa.
Art. 55 ust 5	
	Ustawa nie wskazuje, czy zwolnienie, o którym mowa wymaga łącznego przedstawienia wszystkich wymienionych w przepisie dokumentów, czy też przepis ten operuje alternatywą rozłączną.
Art. 58.	
	Przepis ust 1 posługuje się pojęciem „praktyki zawodowe". Przepis ust 2 natomiast dotyczy stażu. Pojawia się zatem pytanie (wobec licznych niechlujności legislatorskich ustawy) czy zwolnienie, którego zasady ma ustalić Krajowa Rada Psychoterapeutów w oparciu o przepis art. 58 ust 2 dotyczy „praktyk zawodowych" czy stażu klinicznego, o którym mowa w Art. 54 ust 2 pkt 3 (staż kliniczny 360 godzin). Art. 58 ust 1 nie precyzuje również w jakim zakresie i w jakim wymiarze czasowym mają odbywać się owe praktyki zawodowe.
Art. 60.	
	Art. 60 ust 1, ust 2 i ust 3 posługują się pojęciem „komisja egzaminacyjna". Natomiast nagle w art. 60 ust 6 i ust 7 pojawia się termin „komisja kwalifikacyjna". Albo zatem projektodawcy lekceważą zasady techniki prawodawczej (używając różnych terminów dla tych samych pojęć i instytucji prawnych), albo przepis wprowadza dwie różne komisje, przy czym skład komisji kwalifikacyjnej jest niewiadomy, podobnie, jak sposób jej powoływania.

Art 62	
	Przepis rodzi pytania o tryb postępowania (m.in. odwoławczego) związanego z decyzjami Sekretarza – czy zastosowanie mają przepisy k.p.a., czy też nie.
Art. 63	
	Przepis (podobnie zresztą, jak art. 52 ust 6) zawiera specyficzną formułę, że „egzamin może polegać na" (a nie „egzamin polega na"). Pytanie, na które Ustawa nie dostarcza odpowiedzi jest takie: czy art. 63 przewiduje koniunkcję, czy alternatywę? Czy Egzamin może obejmować wyłącznie jedną formę sprawdzenia wiedzy / umiejętności, czy też może łączyć wszystkie wymienione. Podobnie, jak w przypadku uwag do wcześniejszych zapisów ustawy jawi się jako trudna do zaakceptowania sytuacja, w której różne ośrodki egzaminacyjne będą stosować różne formy sprawdzania wiedzy. Trudno mówić tu o jakiejkolwiek jednolitej ścieżce kształcenia i egzaminowania. Art. 63 zostawił szerokie, niedookreślone pole form egzaminowania Psychoterapeutów Aplikantów, co oznacza, że de facto nie została rozstrzygnięta forma zakończenia szkolenia Psychoterapeuty i może ona przybrać zróżnicowaną formę w różnych ośrodkach egzaminacyjnych.
Art. 66	
	Ten przepis jest sprzeczny z Konstytucją RP oraz wszelkim zdrowym rozsądkiem. To już nawet nie Samorząd Psychoterapeutów będzie decydował o dopuszczaniu do zawodu, ale ośrodek egzaminacyjny będzie sam decydował kto może otrzymać certyfikat psychoterapeuty bez konieczności zdawania egzaminu, a w konsekwencji będzie miał prawo ubiegać się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i prawo wykonywania zawodu. Tego rodzaju przepisy nakazują głośno zadawać pytania czyje tak naprawdę interesy ma chronić projektowana ustawa: obywateli (z ich prawem do wysokiego poziomu świadczeń psychoterapeutycznych), czy ośrodków szkolących i egzaminacyjnych.
Art 67., punkt 2	
	Art 67., punkt 2 powinien obejmować również konferencje organizowane przez ośrodki akademickie.

Art. 69.	
	Przepis jest sprzeczny z Konstytucją i – ponownie – zdrowym rozsądkiem. To już nawet nie samorząd będzie decydował o przyjmowaniu na szkolenie superwizorskie i o zasadach uzyskiwania certyfikatu superwizora, ale ośrodek egzaminacyjny. Oznacza to – ponownie – że decydowanie o przyjmowaniu do zawodu, bądź nie w całości pozostanie poza jakąkolwiek kontrolą Państwa.
Art. 75.	
	Przepis jest niespójny z pozostałymi uregulowaniami ustawy. Jak wspomniano wyżej: szereg zasad ustalanych jest nie przez Samorząd i jego organy, ale przez np. ośrodki egzaminacyjne, którym ustawa (z niezrozumiałych powodów i w sposób sprzeczny z Konstytucją) przyznaje prawo m.in. do „ustalania zasad uzyskania certyfikatu superwizora" (art. 69 Ustawy); przyznawania certyfikatów bez konieczności zdawania egzaminu (art. 66 Ustawy). Zatem to nie samorząd wykonuje zadania w zakresie „ustalania szczegółowych zasad naboru, kształcenia i egzaminowania psychoterapeutów" – zadania te w części delegowane są na niższe szczeble (ośrodki egzaminacyjne, a nie na samorząd, jako taki).
Art. 76	
	Przepis ten wymienia „jednostki organizacyjne" samorządu. Miałyby nimi być Krajowa Rada Psychoterapeutów i regionalne rady psychoterapeutów. (por. art. 77.1)
Art. 76	
	Uwagę jako uwagę systemową można właściwie umieścić też w odniesieniu do innych artykułów projektu ustawy. Projekt nie przewiduje żadnego systemu gwarantującego stosowanie w psychoterapii technik i metod o potwierdzonej naukowo skuteczności. Nie istnieje żaden organ wewnętrzny samorządu zawodowego terapeutów mogący pełnić taką funkcję. Kwestia zagwarantowania pacjentom zarówno skuteczności, jak i efektywności czasowej i ekonomicznej psychoterapii pozostaje w całości poza systemem regulacji projektu ustawy. Nie istnieją, żadne wskazane wprost odniesienia do organów zewnętrznych, w tym publicznych. Obowiązek stosowania metod naukowo potwierdzonych zawarty jest w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego. Pragniemy przy tym zauważyć, że jednostką oceniającą skuteczność i oparcie

	na dowodach naukowych metod psychoterapeutycznych nie powinna być w naszej opinii żaden z organów samorządu zawodowego psychoterapeutów. Roli takiej nie może pełnić także działająca w obrębie danego wyszczególnionego podejścia i z nim związana rada ekspertów, bądź wręcz sąd koleżeński. Prowadzić to bowiem może jedynie do nadużyć związanych z wybiórczym powoływaniem się na publikacje naukowe o wątpliwej jakości zgodne z wygodą i przekonaniami członków danego organu w danym podejściu. Przykładem tego rodzaju nadużyć jest między innymi załączona w uzasadnieniu do ustawy literatura, niejednokrotnie błędnie cytowana bądź zawierająca doniesienie z badań o wątpliwej jakości metodologicznej. Ustawa nie przewiduje w zakresie naukowej oceny efektywności przyjętych w nauce standardów określających skuteczność określonych metod i technik oddziaływania psychoterapeutycznego, lub ewentualnie złożonych systemów pracy psychoterapeutycznej w odniesieniu do konkretnie określonego zaburzenia, lub grupy zaburzeń. Nie można określić efektywności „podejścia", lub „nurtu". Powoływanie się na efektywność „podejścia" nie ma najmniejszego uzasadnienia naukowego.
Art. 77 ust 1	
	Wskazuje, że „siedzibą Krajowej Izby Psychoterapeutów jest m.st. Warszawa" – problem w tym, że Krajowa Izba Psychoterapeutów nie została wskazana jako żadna jednostka organizacyjna samorządu: ani w art. 76 ust 1, ani w art. 76 ust 2, ani też w art. 76 ust 3 Ustawy.
Art. 77 ust 2	
	Ustawa w żadnym miejscu nie definiuje czym jest „izba psychoterapeutów".
Art. 78 ust 1	
	Kolejny przepis, który pogłębia zamieszanie terminologiczne. Art. 78 ust 1 mówi o „organach izb psychoterapeutów"; Art. 76 ust 1 nie wspomina jednak o „izbach psychoterapeutów", jako o jakiejkolwiek jednostce organizacyjnej samorządu – wskazuje bowiem, że tymi jednostkami są Krajowa Rada Psychoterapeutów i regionalne rady psychoterapeutów. Art. 76 ust 2 i ust 3 mówią o „organach samorządu" (odpowiednio na szczeblu krajowym i szczeblu regionalnym). W Art. 76 ust 2

	i ust 3 nie ma mowy o „izbach psychoterapeutów", które nagle pojawiają się w art. 78 ust 1 i jeszcze okazuje się, że te izby mają organy? Nigdzie nie jest jednak wskazane jakie są „organy" tych izb.
Art. 78 ust 4	
	Przepis stanowi, m.in. że W (...) regionalnych radach psychoterapeutów (...) nie można sprawować tej samej funkcji dłużej, niż dwie kadencje. Nie można być członkiem wymienionych organów dłużej niż trzy kadencje. Przepis art. 77 ust 1 stanowi, że regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na terenie izby (...). Jeśli regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci z określonego terenu, a nie mogą być członkiem tego organu (zgodnie z art. 78 ust 4) dłużej, niż trzy kadencje, to prowadzi to do wniosku, że pod upływie 15 lat (kadencje organów są pięcioletnie) psychoterapeuta będzie zmuszony zmienić swoją „macierzystą" regionalną radę psychoterapeutów na inną, bo ustawa zabrania mu bycia członkiem regionalnej rady psychoterapeutów dłużej, niż trzy kadencje.
Art. 78 ust 9	
	Delegaci do regionalnych zjazdów
Art. 78 ust 10	
	Skoro (zgodnie z art. 77 ust 2) regionalną radę psychoterapeutów stanowią wszyscy psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na określonym terenie, to kto będzie mógł być delegatem do regionalnego zjazdu psychoterapeutów, skoro – zgodnie z art. 78 ust 10 członkowie regionalnych rad psychoterapeutów nie mogą.
Art. 78 ust 8 i ust 9 i ust 10.	
	Skoro członkowie organów wymienionych w tych przepisach nie mogą być delegatami do Krajowego Zjazdu i Regionalnych Zjazdów, to czy to oznacza, że wybranie tych osób na ewentualną kolejną kadencję ma odbywać się pod

	ich nieobecność? Czy brak możliwości bycia delegatem nie wyklucza możliwości wzięcia udziału we właściwym zjeździe i ponownego kandydowania do stosownego organu. Ustawa zawiera oczywiste luki w tej kwestii.
Art. 79.	
	Wydaje się, że ten przepis, wzorem dawnych tzw. „ustaw covidowych" powinien być nieco bardziej rozbudowany i wskazywać warunki, pod którymi tzw. posiedzenia zdalne mogą mieć miejsce.
Art. 80 ust 4	
	Bierne prawo wyborcze na sędziego regionalnego sądu koleżeńskiego oraz regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej ograniczone do osób posiadających prawo wykonywania zawodu od 5 lat oznacza, że co najmniej przez 5 lat od wejścia w życie ustawy nie będzie możliwy wybór sędziów i rzeczników odpowiedzialności zawodowej na poziomie regionalnym. Dopiero ustawa wprowadzi prawo wykonywania zawodu. Owszem, ustawa pozwoli ubiegać się o przyznanie takiego prawa osobom legitymującym się określonymi certyfikatami, natomiast nie przyzna tego prawa z mocą wsteczną. Oznacza to zatem, że sądownictwo dyscyplinarne na poziomie regionów nie będzie istnieć przez co najmniej 5 lat. Chyba nie taki efekt zamierzali osiągnąć projektodawcy.
Art. 82	
	Przepis ten kontynuuje zamieszanie terminologiczne. Na podstawie ustawy nie sposób ustalić, który z organów jest „liczniejszy", który jest „szerszy". Struktura art. 76 ust 3 sugerowałaby, że najszerszym (najbardziej licznym organem – stanowiącym, jak należałoby mniemać reprezentację całego środowiska psychoterapeutów z danego terenu) organem miałby być regionalny zjazd psychoterapeutów. Okazuje się jednak, że regionalny zjazd psychoterapeutów to nie jest zebranie wszystkich członków samorządu z danego terenu (tak jak na przykład w adwokaturze, gdzie cyklicznym zebraniem wszystkich adwokatów z danego regionu jest zgromadzenie właściwej izby adwokackiej, w ramach którego przeprowadza się wybory członków poszczególnych organów samorządowych na poziomie regionalnym – na poziomie izby adwokackiej), ale kolejny organ pochodzący z wyboru. Pytanie jednak kto wybiera członków regionalnych zjazdów psychoterapeutów?

Art. 84 ust 2	
	Przepis stanowi najpewniej bezmyślne przepisanie zapisu statutu jakiegoś stowarzyszenia. Trudno bowiem ustalić o jaki „statut" chodzi?
Art. 84 ust 6	
	Ustawa nie wskazuje, czy oprócz samego wyrażenia „zdania odrębnego" ma ono jakąkolwiek moc lub znaczenie prawne.
Art. 85	
	Pierwszą z wątpliwości wyrażono w zasadzie już wielokrotnie, tzn. dlaczego to właśnie Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej sprawuje nadzór nad samorządem, mimo ewidentnie „leczniczego" i „zdrowotnego" charakteru działań psychoterapeutów.
Art. 85 ust. 2	
	Przepis posługuje się pojęciem „regionalna izba psychoterapeutów" ten twór nie został zdefiniowany nigdzie w ustawie, zatem prawo Ministra do zaskarżenia jest w tym zakresie puste.
85 ust 3	
	Na etapie art. 85 projektodawcy musieli być już zmęczeni działalnością legislatorską. Rzucają się w oczy błędy interpunkcyjne (przecinek przed słowem „bądź") wydaje się, że gramatycznie poprawniej byłoby „udzielając wytycznych", a nie „ustalając wytyczne".
Art. 85. Ust 4	
	Kolejny przepis, który wspomina o statucie (czy chodzi o Statut Samorządu? Czy ustawa nie wystarczy jako podstawa działania Samorządu?), choć w ustawie nie ma słowa o tym, że taki akt normatywny jak „Statut" ma powstać i jaka

	ewentualnie ma być jego moc prawna, a przede wszystkim jaki jest sens takiego Statutu, skoro po to właśnie powstaje ustawa… Dodatkowo pojawia się pytanie czy Krajowa Rada Psychoterapeutów może uchylić uchwałę Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów?
Art. 85 ust 5	
	Przepis ten przewiduje dziwną konstrukcję. Zwykle w takich przypadkach przewiduje się, że organy samorządu będą doręczać Ministrowi odpisy uchwał. Przepis zakłada, że Minister skądś dowie się o podjętej uchwale, następnie zwróci się o jej doręczenie i zaskarży. Pytanie skąd się może dowiedzieć? To jednak oznacza, że albo Minister będzie musiał bardzo wnikliwie obserwować, albo szansę na zaskarżenie będą miały tylko takie uchwały, co do których ktoś Ministrowi doniesie.
Art. 86	
	Ten przepis również posługuje się pojęciem „regionalna izba psychoterapeutów" co wydaje się potwierdzać, że projektodawcy po prostu zapomnieli zdefiniować w ustawie czym taki podmiot jest…
Art. 88 ust 2	
	Ten przepis stanowi dobitny przykład tego, że jest pomysłem chybionym regulacja w modelu samorządowym takiego zawodu jak psychoterapia, ze względu na jej niejednolitość. Błędem jest również nadawanie „ustawowej rangi" poszczególnym podejściom. W uzasadnieniu (broniąc tezy o konieczności dopuszczenia do wykonywania zawodu psychoterapeuty przez absolwentów bardzo szerokiego kręgu kierunków studiów) projektodawcy wskazują na ciągły rozwój psychoterapii i pojawianie się nowych metod, oddziaływań, jak również i podejść.

	Skoro tak – powstanie nowego podejścia psychoterapeutycznego to tylko kwestia czasu – wtedy natomiast konieczna będzie solidna modyfikacja ustawy, choćby dlatego, że w art. 88 ust 2 ustawa wprost dekretuje liczbę delegatów (obecnie czyni to poprzez podanie liczby „10", która zapewne stanowi iloczyn liczby podejść i liczby delegatów z każdego podejścia). Po zmianie liczby podejść konieczna będzie nowelizacja ustawy.
Art. 89 pkt 1	
	Art. 89 pkt 1 sam zapis nie jest może wadliwy, ale wobec wszystkich rozbieżności w podejściach trudno nie mieć wątpliwości, czy taki jednolity „kodeks etyczny" i „zasady wykonywania zawodu" uda się stworzyć
Art. 89 pkt 2	
	Art. 89 pkt 2 zapis wspomina o statucie, ale ustawa milczy o tym, jaki ma być cel takiego dokumentu. Statuty są typowe dla Spółek lub Stowarzyszeń, z tego wszakże powodu, że najczęściej regulacja ustawowa w zakresie regulacji sposobu funkcjonowania i struktury danego podmiotu jest albo szczątkowa (jak w przypadku Stowarzyszeń) albo dopuszcza możliwość odmiennego niż w ustawie (jak w przypadku Spółek) Art. 93 ust 1 pkt 6) lit a) potwierdza, że w istocie całe szkolenie i cały dostęp do zawodu będzie regulowany przez Samorząd, co jest sprzeczne z Konstytucją RP.
Art 92.1	
	Jeden z wielu przykładów łamania zasad demokracji zawartych w projekcie ustawy. Wybierani są przedstawiciele w zależności od klucza związanego z podejściami bez zwracania uwagi na to jak licznie reprezentowani są przedstawiciele poszczególnych podejść wśród osób zrzeszonych w samorządzie
Art. 93 ust 1 pkt. 6) lit a)	
	Art. 93 ust 1 pkt 6) lit a) potwierdza, że w istocie całe szkolenie i cały dostęp do zawodu będzie regulowany przez Samorząd, co jest sprzeczne z Konstytucją RP.

Art. 97.	
	Po raz kolejny w strukturze ustawy pojawia się pojęcie, które nie jest wcześniej zdefiniowane: „regionalna izba psychoterapeutów". Zastanawia również, dlaczego Ustaw wprowadza zasadę „demokracji pośredniej" na szczeblu regionalnych zjazdów psychoterapeutów. Oto bowiem „regionalny zjazd psychoterapeutów" nie jest w założeniu pomyślany jako zgromadzenie wszystkich psychoterapeutów danej izby, ale zebranie ich delegatów. Jest to o tyle intrygujące, że adwokatów w Polsce jest ponad 20000, radców prawnych blisko 50000 i w przypadku żadnego z tych zawodów ustawa regulująca wykonywanie zawodu i funkcjonowanie samorządu nie wprowadziła tego rodzaju rozwiązań, uznając, że na najniższym szczeblu samorządu winna jednak obowiązywać zasada demokracji bezpośredniej, a nie przedstawicielskiej. Uzasadnienie projektu ustawy nie daje odpowiedzi na powody takiego zabiegu. Jedyne racjonalne wyjaśnienie jest takie, że powodem takiego kształtu regulacji jest wzajemna nieufność, brak porozumienia, brak spójności, a być może wręcz niechęć. Projektodawcy bowiem za wszelką cenę chcą zapewnić „matematyczną" równość głosów każdego z podejść psychoterapeutycznych, po to, aby żadne nie mogło zdominować pozostałych. To jednak pogłębia przekonanie o daleko posuniętej i nieusuwalnej niejednolitości przyszłego samorządu psychoterapeutów. Jak psychoterapeuci mają wzbudzać zaufanie w społeczeństwie, skoro nie mają go oni sami do siebie we własnym gronie. Abstrahując od tego, że tego rodzaju „parytety" jakie wprowadza ustawa stanowią jednak poważny wyłom od zasad demokracji (gdzie decyduje większość), to na dodatek stanowią wyłom bodaj najdalej idący. Dałoby sobie wyobrazić bowiem parytety skonstruowane na zasadzie proporcjonalnej. W ocenie zgłaszającego uwagi liczba potencjalnych delegatów powinna odpowiadać liczebności członków danego podejścia psychoterapeutycznego. Obecnie bowiem dochodzi do sytuacji, w której podejście, którego przedstawicieli jest najwięcej w całym samorządzie, w jego organach będzie miało taką samą siłę głosu, jak najmniej liczne.

Art. 101	
	Przepis stoi w oczywistej sprzeczności z art. 77 ust 2, który stanowi, że „regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na terenie izby…"
Rozdział 8	
	Wprowadzenie niezależnego urzędu rzecznika praw psychoterapeuty (Art. 105, ust 1) w szczególności w odniesieniu do propozycji powołania pięciu zastępców przynależnych do pięciu podejść psychoterapeutycznych ponownie wskazuje na brak (zdaniem autorów projektu) możliwości jednolitego i zapewniającego równe prawa i obowiązki dla członków samorządu projektu ustawy o powołaniu samorządu zawodowego psychoterapeutów. Jest to sprzeczne z zasadą jednolitego uregulowania zawodów zaufania publicznego. Instytucja rzecznika praw psychoterapeuty jednoznacznie wskazuje przy tym na intencje projektodawców mające na celu rzeczywiste obniżenie, a nie podniesienie standardów ochrony odbiorców świadczeń i usług psychoterapeutycznych. Analogicznego urzędu mającego wspierać osoby pokrzywdzone przez psychoterapeutów w projekcie nie przewidziano
Rozdział 11	
	Całokształt konstrukcji odpowiedzialności dyscyplinarnej w oparciu o rozróżnienie „nurtów" terapeutycznych wskazuje na: brak jednolitego systemu etycznego i systemu odpowiedzialności zawodowej. Rozróżnienie nurtów w zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej powoduje brak skutecznej ochrony dla pacjentów i klientów psychoterapeutów, nie będą bowiem mogli się oni odwołać do jednolitych standardów świadczenia psychoterapii. Zamierzone zapisy zamiast wzmacniać ochronę osób doświadczających kryzysu zdrowia psychicznego w rzeczywistości je osłabiają. Zapisy te noszą znamiona próby systemowego i prawnego wzmocnienia wzajemnej ochrony psychoterapeutów przed potencjalnymi słusznymi roszczeniami osób pokrzywdzonych. Dodatkowo – wskazanie nawet w sposobie regulacji odpowiedzialności dyscyplinarnej na całkowitą odrębność „nurtów" (co jest absolutnie niezgodne ze stanem faktycznym) sugerowałby brak możliwości jednolitego uregulowania psychoterapii za pomocą ustawy powołującej niezależny zawód zaufania publicznego z niezależnym samorządem
Art. 116	
	Kara dyscyplinarna polegająca na nakazie odbycia własnej psychoterapii, wymierzana przez Sąd Koleżeński w samorządzie (a nie na podstawie przepisów kodeksu karnego przez odpowiedni Sąd) wydaje się z jednej strony

	konstrukcją nowatorską, z drugiej strony -poza skojarzeniami z terapiami reparatywnymi - wyrazem nieprzejmowania się przez projektodawców tak nieistotnymi rzeczami jak prawa konstytucyjne czy zwyczajnie prawa człowieka. Psychoterapia jest psychologiczną metodą leczenia. Leczenie nie może być stosowane jako forma kary. Konieczność leczenia nie może być określona przez sąd koleżeński. Konieczność leczenia nie może dokonywać się z łamaniem praw pacjenta (w tym wypadku skarżonego psychoterapeuty) w zakresie tajemnicy dotyczącej stanu zdrowia i stosowanych form leczenia!
Art 120 i art. 121	
	Przepis art. 121 wskazuje jakie etapy obejmuje postępowanie dyscyplinarne (są to: postępowanie wyjaśniające, postępowanie przed sądem koleżeńskim i postępowanie wykonawcze). Art. 120 wskazuje, że stronami „w dochodzeniu są obwiniony i pokrzywdzony". Przepisy te nie są spójne, bo art. 121 nie wskazuje „dochodzenia" jako jednego z etapów postępowania dyscyplinarnego. Jest to kolejny przykład rażącego pogwałcenia Zasad Techniki Prawodawczej.
Art. 122 ust 6	
	Przepis jest ujęty bardzo nieprawniczo. W dogmatyce prawa (zarówno prawa cywilnego, jak i karnego) mówi się po prostu o „biegu przedawnienia", a nie „przedawnieniu do wszczęcia". Upływ terminu przedawnienia jest po prostu negatywną przesłanką procesową, skutkującą koniecznością odmowy wszczęcia lub umorzenia postępowania. Przepis ten łamie również zasady gwarancyjne. Stwierdzenie, że bieg przedawnienia przerywa „każda czynność" podjęta przez Rzecznika nakazuje zapytać, czy zapoznanie z aktami i sporządzenie z tego notatki służbowej przez Rzecznika również przerywa bieg przedawnienia? W ocenie zgłaszającego uwagi należałoby dokładnie opisać jakie czynności rzecznika przerywają bieg przedawnienia, po to, aby jasno można było zrekonstruować i określić termin przedawnienia.
Art. 122 ust 7	
	Czy „przedawnienie dyscyplinarne" to to samo co „przedawnienie karalności czynu"?
Art. 122 ust 8	
	Trudny do zrozumienia jest powód kontynuowania postępowania dyscyplinarnego wobec osoby zmarłej na wniosek „osoby najbliższej". Z wielu powodów, niemożliwość przesłuchania osoby zmarłej jest tylko jednym z nich.

Art. 126 ust 1	
	Przepisy ustawy (podobnie zresztą jak inne Ustawy samorządowe) regulując postępowanie dyscyplinarne jako postępowanie quasi-karne, a w każdym razie podlegające normom i regułom postępowania analogicznym jak postępowanie karne. Jest absolutnym *novum*, aby kary dyscyplinarne, rzutujące przecież na możliwość wykonywania zawodu, czy wręcz pozbawienie prawa jego wykonywania następowało w oparciu o „możliwie najpełniejszy" materiał dowodowy.
Art. 130 ust 3	
	Art. 130 ust 3 wydaje się stać w sprzeczności z art. 127
Art. 132 ust 1	
	Uwagi do przepisu art. 132 korespondują z uwagami do przepisu art. 126 ust 1 Ustawy. Dla laika może to nie mieć żadnego znaczenia, ale z punktu widzenia zasad gwarancyjnych oraz reguł rzetelnego procesu proces quasi-karny, jakim jest postępowanie dyscyplinarne powinien zostać ukształtowany w oparciu o zasadę prawdy materialnej. Wyrazem natomiast zasady prawdy materialnej byłby przepis, w brzmieniu: *Rozstrzygnięcia organów prowadzących postępowanie dyscyplinarne opierają się na **prawdziwych ustaleniach faktycznych**.*
Art. 133 i art. 133 ust 2 pkt 1)	
	Przez wzgląd na zakres tajemnicy zawodowej właściwie każda sprawa (oprócz nieetycznego zachowania psychoterapeuty w życiu osobistym), w którą zaangażowany będzie psychoterapeuta ze skargi Pacjenta będzie siłą rzeczy musiała odbywać się z wyłączeniem jawności, jako że rozpoznawane w jej toku będą okoliczności objęte tajemnicą zawodową. Wydaje się, że reguły dotyczące jawności i jej wyłączenia powinny być ustalone nieco inaczej.
Art. 134	

	W ocenie wnoszącego uwagi należałoby uzależnić możliwość uznawania za skuteczne doręczeń w formie elektronicznej wyłącznie w przypadku wyrażenia przez stronę postępowania zgody na taką formę doręczeń. Ranga postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej jest zbyt wysoka, aby pozostawiać jakiekolwiek wątpliwości co do skuteczności doręczeń, zwłaszcza w kontekście choćby art. 134 ust 4. Dodatkowo pojawia się wątpliwość czy art. 134 ust 6 (zwłaszcza pkt 2) nie są nadmiernym ograniczaniem wolności obywatelskich.
Art. 139 ust 1	
	Jest całkowicie niezrozumiałe na jakiej podstawie rzecznik odpowiedzialności lub sąd miałby uznawać, że przyczyną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego miałby być stan zdrowia psychoterapeuty. I jakiego rodzaju związek przyczynowy wchodzi tu w grę? Można sobie wyobrazić sytuację, w której psychoterapeuta przyjmie linię obrony, że „strasznie bolała mnie głowa, więc nie rozpoznałem, że Pacjent ma myśli samobójcze…". Przepis ten zawiera również określenie „poszkodowany". Stroną postępowania (zgodnie z art. 120 stroną jest „pokrzywdzony". Można zrozumieć, że dla laika te pojęcia są tożsame, ale jednak w procesie legislacyjnym należałoby takich łapsusów językowych, rodzących poważne wątpliwości interpretacyjne, unikać. W art. 139 ust 2 ponownie pojawia się nowatorskie rozwiązania karnego kierowania na terapię przez organy samorządu zawodowego (a nie w ramach przepisów kodeksu karnego)
Art. 144	
	Przepis mówi o stosowaniu k.p.k. do odwołań. Czy chodzi stricte od odwołania do Sądu Koleżeńskiego II instancji, czy chodzi o apelację przysługującą do Sądu Apelacyjnego. Artykuł 144 w drugim zdaniu ustępu pierwszego wskazuje, że „od orzeczeń sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje", co mogłoby sugerować, że zdaniem pierwsze winno dotyczyć odwołań kierowanych do tego Sądu. Problem terminologiczny sprowadza się do tego, że zamiast odwołań powinien być użyty termin „apelacja".
Art. 151 ust 1	
	W ostatnim zdaniu tego przepisu pojawia się zapis o „właściwości sprawy". Owa właściwość wydaje się odnosić do „podejścia psychoterapeutycznego", tym niemniej ustawa milczy o sposobie ustalania tego rodzaju właściwości.

Art. 159 ust 1 pkt 4)	
	Jedną z rudymentarnych zasad demokratycznego państwa prawa, gwarantowaną w Konstytucji RP jest zasada domniemania niewinności. Postawienie zarzutu (nawiasem mówiąc prawidłowa formuła powinna brzmieć „przedstawienie zarzutu") nie przełamuje tego domniemania. Biorąc pod uwagę, że przedstawienie zarzutu następuje w postępowaniu przygotowawczym, a zatem na relatywnie wczesnym etapie postępowania karnego, to zawieszenie prawa wykonywania zawodu w takiej sytuacji może trwać dość długo (przez całe postępowanie przed Sądem). Oznacza to, że psychoterapeuta pozbawiony będzie możliwości zarobkowania we własnej profesji. Kiedy do tego dodać, że wśród czynów wskazanych w Rozdziale XXV k.k. nie wszystkie typy czynów zabronionych związane są z bezpośrednim wyrządzeniem komukolwiek krzywdy przez samego psychoterapeutę, to zawieszenie prawa wykonywania zawodu wyłącznie na podstawie i na etapie stawianych zarzutów wydaje się zbyt restrykcyjne.
Art. 166 ust 1	
	Ten przepis przewiduje odpowiedzialność karną za zachowania, które nie godzą w żadne dobro prawne. Odpowiedzialności karnej będzie na przykład podlegała każda osoba, która: - prowadzi działania edukacyjne lub profilaktyczne w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i psychoterapii, - prowadzić działalność polegającą na popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego, - będzie pełnić funkcję kierowniczą w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią. Autorzy projektu wykazują się całkowitą nieznajomością zasad logiki formalnej i wnioskowań logicznych. Zatem wyjaśniając: O ile każdy psychoterapeuta będzie mógł wykonywać swój zawód właśnie w takiej formie, jak wskazano powyżej, to nie każda osoba prowadząca taką działalność lub pełniąca funkcję będzie musiała być psychoterapeutą. W świetle aktualnego brzmienia projektu odpowiedzialność karną poniesie m.in.: - pielęgniarka szkolna albo szkolny psycholog albo wręcz nauczyciel, który będzie prowadził z uczniami zajęcia dotyczące profilaktyki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego; - hobbysta prowadzący bloga dotyczącego psychoterapii;

	- Jerzy Owsiak oraz pozostali członkowie Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy jeśli postanowią zorganizować Finał WOŚP dla ratowania zdrowia psychicznego i przy jego okazji będą promowali działania profilaktyczne w zakresie psychoterapii. Przepis ten dowodzi braku jakiejkolwiek znajomości zasad prawidłowej legislacji.
Art. 166 ust 3	
	Ustawa posługuje się wyłącznie pojęciami „prowadzenie" lub „wykonywanie" psychoterapii. Ponieważ *nota bene* Ustawa nie wprowadza w ogóle definicji psychoterapii jako takiej, to zakres normowania art. 166 ust 3 Ustawy jest niezgodny z zasadą określoności prawa karnego. Poprzez brak możliwości ustalenia czym są „świadczenia z zakresu psychoterapii" przepis ten staje się niemożliwy do zastosowania, albowiem nie pozwala na określenie zakresu bezprawności (czyli tego, za co tak naprawdę można ponieść na podstawie tego przepisu odpowiedzialność karną).
Art. 169 ust 2, pkt. 4)	
	Co do zasady wydaje się, że nie ma przeciwskazań dla prowadzenia przez izbę psychoterapeutów działalności gospodarczej. Ustawa powinna jednak zawierać szczegółowe zasady dotyczące sposobu i trybu prowadzenia izbę działalności gospodarczej. Związane to jest z koniecznością jednoznacznego określenia na jakim szczeblu organizacyjnym zapadają decyzje dotyczące prowadzenia takiej działalności. Umiejscowienie jej na poziomie regionalnej rady wydaje się niewłaściwe. Dużo ważniejszym jednak problemem jest to, że struktura ustawy w całości przesuwa prowadzenie szkoleń psychoterapeutycznych do sektora przedsiębiorczości, oraz społecznego, zakładając przy tym certyfikację na podstawie decyzji podmiotów z sektora NGO. Oznacza to, że brak szczegółowych regulacji dotyczących form, obszarów i zakresów prowadzenia działalności gospodarczej przez izby prowadzić może do oczywistych konfliktów interesów i nadużyć o charakterze gospodarczym (np. kontrakty pomiędzy działalnością gospodarczą izby tylko dla podmiotów „zaprzyjaźnionych" z osobami kierującymi izbą. Jednocześnie pragniemy zauważyć, że obecna struktura ustawy w sposób zdecydowanie zbyt swobodny powierza istotne kwestie związane z kształceniem psychoterapeutów w ręce sektora prywatnego, bez mechanizmów rzeczywistej kontroli publicznej co powodować może co najwyżej dalszą prywatyzację usług psychoterapeutycznych wbrew oczywistym interesom pacjentów.

Art 168	
	Przepis jest kolejnym w ustawie „łamańcem" językowym. Wydaje się, że – ujmując rzecz lapidarnie – po polsku zapis powinien brzmieć „bez akredytacji wymaganej w niniejszej ustawie lub ustawie z dnia…".
Art. 172	
	Art. 44 – określa obowiązki, które powinien spełnić ośrodek stażowy, jednak wejście w życie art. 44 jest przewidziane po upływie 10 lat od uchwalenia ustawy
Art. 173	
	Nie jest podana liczba osób wchodzących w skład Komitetu Organizacyjnego, a tylko informacja, że „po 2 osoby z ogólnopolskich organizacji…". Dodatkowo Minister „zasięga opinii" w sprawie czy stowarzyszenie lub sekcja (nie jest jasne dlaczego do ustawy wpisano tu enumeratywnie sekcje konkretnych organizacji) spełnia kryteria z art. 173 od „Konsultanta Krajowego z psychoterapii" tj. jednej osoby powoływanej przez innego ministra (zdrowia) – którą funkcję pełni obecnie współautor rzeczonego projekt ustawy (!) będący jednocześnie przewodniczącym jeden z organizacji psychoanalitycznej oraz przewodniczącym jednej z sekcji enumeratywnie wymienionej w art. 173. Dodatkowo nieokreślony liczebnie Komitet Organizacyjny ma powołać ze swojego składu wewnętrzny „zespół koordynujący pracę Komitetu Organizacyjnego" co jest konstrukcją zaskakującą, której wprowadzenie trudno wytłumaczyć inaczej niż próbą de facto jednoosobowego kierowania pracami Komitetu Organizacyjnego. Projektodawcy tracą też z pola widzenia, że m.in. sekcja psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego nie posiada żadnej odrębności prawnej, co rodzi pytanie o powód jej wyszczególnienia w Ustawie. W miejscu tym można co najwyżej wskazać Polskie Towarzystwo Psychologiczne jako całość w szczególności w sytuacji, gdzie zgodnie ze statutem certyfikaty w zakresie Psychoterapii przyznaje Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, a sekcja psychoterapii pełni w tym zakresie co najwyżej funkcję doradczą.
Art. 175	

	Mocą art. 186 ust 2 projektowanej ustawy art. 5 ust 3 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z chwilą wejścia w życie Ustawy o zawodzie psychoterapeuty zostanie uchylony. Jednocześnie do tego przepisu odwołują się art. 173 ust 2, art. 175 ust 1, art. 175 ust 2, art. 177 ust 1, art. 177 ust 2, art. 178 ust 2. Projektodawcy albo nie rozumieją co zaproponowali w art. 186 ust 2, albo kompletnie nie przeszkadza im, że w/w przepisy przejściowe staną się przepisami pustymi, które spowodują, że na ich podstawie nie będzie możliwe uzyskiwanie prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty, bądź też uzyskanie statusu ośrodka szkolącego lub egzaminacyjnego.
Art. 175 ust 1	
	Po wejściu w życie projektowanej ustawy **nie będzie istniał w systemie prawnym w Polsce** art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, bo sama ustawa o zawodzie psychoterapeuty go uchyli. Zatem nie będą istniały podmioty „wydające certyfikaty, które spełniają kryteria wymienione w art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego". Alternatywnie należałoby rozważyć dopuszczenie sytuacji, w której – skoro art. 5 ust 3 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego nie będzie już formułował żadnych kryteriów – każde stowarzyszenie psychoterapeutów, działające co najmniej 3 lata i wydające certyfikaty (jakiekolwiek certyfikaty, skoro art. 5 ust 3 nie formułuje żadnych kryteriów, bo takiego przepisu już nie będzie) staną się ośrodkami egzaminacyjnymi.
Art. 175 ust 2	
	Na podstawie takiego przepisu każde oświadczenie będzie zgodne z prawdą. Skoro art. 5 ust 3 nie będzie już formułował żadnych kryteriów (wszak ustawa go uchyli), to każde oświadczenie będzie prawdziwe.
Art. 177	
	Przepis ten zawiera analogiczne uchybienie polegające na odesłaniu do przepisu, który sama ustawa uchyli.
Art. 177 ust 2	
	Przepis (abstrahując od odesłania do art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, który przestanie obowiązywać z chwilą wejścia w życie ustawy) umożliwia stanie się podmiotem szkolącym tylko wtedy, gdy będzie „niepowiązany" ze

	stowarzyszeniami psychoterapeutów wymienionymi w art. 175 ustawy. Poprzez brak wyjaśnienia o jakiego rodzaju „powiązania" chodzi istnieje obawa, że przepis ten może być dowolnie interpretowany.
Art. 178 ust 2	
	W dniu opublikowania ustawy zbiór osób ubiegających się o otrzymanie certyfikatu na zasadach określonych w art. 5 ust 3 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego będzie zbiorem pustym (albowiem art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w momencie wejścia ustawy w życie zostanie uchylony). Więc nikt nie będzie mógł być wpisany do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.
Art. 183 ust 1	
	Zwolnienie w takim kształcie może oznaczać, że zwolnione z VAT będą wyłącznie te działania psychoterapeuty, które będą stanowić usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia. Jak wynika z art. 2 Ustawy zakres tego, co będzie uważane za wykonywanie zawodu psychoterapeuty jest znacznie szerszy, co oznaczać może, że choćby działalność szkoleniowa i dydaktyczna w zakresie psychoterapii może nie mieścić się w zwolnieniu od podatku od towarów i usług.
Art. 185	
	Przepis ten koresponduje z uwagami generalnymi, że prawnie psycholog wykonujący również zawód psychoterapeuty będzie członkiem dwóch samorządów.

POLSKIE TOWARZYSTWO TERAPII POZNAWCZEJ I BEHAWIORALNEJ
CZŁONEK EUROPEAN ASSOCIATION FOR BEHAVIOURAL AND COGNITIVE THERAPIES (EABCT) | WWW.PTTPB.PL

Warszawa, 13 marca 2025r.

RPW/9270/2025 – 1N

EZD RP KS
(SMS – SH)
Data rejestracji: 2025 – 03 – 17
Data wpływu: 2025 – 03 – 17

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z konsultacjami społecznymi poselskiego projektu Ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym przedstawiam stanowisko Polskiego Towarzystwa Terapii Poznawczej i Behawioralnej. Jesteśmy największą organizacją psychoterapeutyczną w Polsce i jedną z największych w Europie. Reprezentujemy głos ponad 6000 członków naszej organizacji.

Doceniając potrzebę regulacji prawnych dotyczących działalności psychoterapeutycznej, zwracamy jednocześnie uwagę, że przedłożony projekt zawiera liczne błędy formalne, językowe i legislacyjne. W konsekwencji jego wdrożenie w obecnym kształcie nie poprawi jakości świadczeń psychoterapeutycznych a może prowadzić do chaosu prawnego i ograniczenia dostępu pacjentów do profesjonalnej pomocy. Ze względu na liczne uwagi oraz powagę Sejmu, projekt nie powinien być w obecnej formie przedmiotem dalszych prac.

Ekspertyza prawna prof. dr hab. Artura Nowaka-Fara oraz uwagi zawarte w naszym stanowisku, które zostało przygotowane we współpracy z dr nauk prawnych Maciejem Bocheńskim (w załączeniu) wskazują m.in. na to, że:

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. 95-III-020.53.2025
Data wpływu 19.03.2025r.

Projekt jest niezgodny z Konstytucją przez to, że pozostawia samorządowi zawodowemu w zasadzie wszelkie kwestie dotyczące standardów dopuszczenia do zawodu i pieczy nad jego wykonaniem.

Projekt narusza zasadę jednolitości regulacji prawnej danej materii ustawowej (zasada techniki prawodawczej) oraz zasadę swobody działalności gospodarczej (zasada konstytucyjna).

Projekt nie identyfikuje interesu społecznego, który miałby być chroniony lub realizowany poprzez wprowadzenie proponowanych regulacji. Przez to niemożliwe jest dokonanie oceny, czy te rozwiązania są zgodne z zasadą proporcjonalności.

Projekt jest bardzo niskiej jakości legislacyjnej, co narusza zasady działania Sejmu, który powinien rozstrzygać zasadnicze kwestie ustrojowe i z zakresu realizacji polityk publicznych, a nie zajmować się poważną korektą przestawionych przepisów, zamieniając się wręcz w legislatora.

Projekt nie ma prawidłowo zbudowanych definicji, które mają zasadnicze znaczenie dla określenia jego przedmiotowego i podmiotowego zakresu normowania i zastosowania wyrażonych w nim norm prawnych.

Projekt budzi poważne wątpliwości co do zgodności niektórych obowiązków nakładanych na obywateli UE/EOG z prawem unijnym.

Proponowane regulacje dotyczące psychoterapii budzą poważne wątpliwości zarówno pod względem jakości stanowionego prawa, jak i wpływu na standardy świadczenia usług psychoterapeutycznych.

Ul. Chłodna 64 lok. 306A, 00-872 Warszawa | +48 508 964 887 | sekretariat@pttpb.pl | www.pttpb.pl
ADRES KORESPONDENCYJNY skrytka pocztowa 22 Al. Solidarności 129/131 00-951 Warszawa
NIP:526-24-47-377 | KRS 255299 | Nr konta 15 1050 1038 1000 0022 3148 3237

Niestety, zamiast prowadzić do ich poprawy, mogą skutkować ich obniżeniem. Wskaźnik jakości prawa jest kluczowym elementem dobrego rządzenia, a jego wysoki poziom bezpośrednio przekłada się na skuteczność instytucji publicznych oraz wzrost społeczno-gospodarczy.

Mamy nadzieję, że w procesie legislacyjnym to jakość stanowionego prawa będzie odgrywać decydującą rolę. Tym bardziej doceniamy otwartość większości parlamentarnej na konsultacje społeczne oraz deklaracje o poważnym podejściu do tej kwestii. Jednocześnie chcemy zwrócić uwagę, że przedmiotowa dyskusja ma miejsce tuż przed końcem prac nad ostateczną wersją rządowej Ustawy o zawodzie psychologa, co budzi nasze obawy, a także może negatywnie wpłynąć na standardy usług i dobro pacjentów.

Polskie Towarzystwo Terapii Poznawczej i Behawioralnej w pełni popiera potrzebę wprowadzenia przejrzystych regulacji prawnych w obszarze psychoterapii. Jednak przedstawiony projekt ustawy nie spełnia tych założeń i powinien zostać całkowicie odrzucony. Zachęcamy decydentów do wypracowania nowych rozwiązań, które będą efektem szerokiej współpracy ekspertów z różnych dziedzin (zarówno praktyków, jak i przedstawicieli środowiska naukowego) i w pełni odpowiedzą na rzeczywiste potrzeby pacjentów oraz całego środowiska psychoterapeutów.

W załączeniu przekazujemy kilkadziesiąt stron uwag, które wskazują artykuł po artykule nieprawidłowości, ograniczenia i szkodliwość zaproponowanych rozwiązań. Będziemy wdzięczni za przekazanie naszych uwag wszystkim zainteresowanym.

Pozostajemy otwarci na rozmowy i wspólne działanie na rzecz tworzenia dobrej jakości prawa w Polsce. Już w zeszłym roku przesłaliśmy do Sejmu, stworzone wspólnie z doświadczonymi legislatorami, ustawowe propozycje regulacji zawodu psychoterapeuty. Projekt, który zabezpiecza pacjentów oraz psychoterapeutów, może zostać szybko i efektywnie wdrożony, nie wymaga powoływania nowej izby zawodowej, opiera się na istniejących przepisach dotyczących zawodów medycznych, a także jest tańszy w realizacji. Zachęcamy wszystkich decydentów to zapoznania się z tym alternatywnym rozwiązaniem.

Z wyrazami szacunku i gotowością do współpracy,

Agnieszka Tousty-Ingielewicz

Agnieszka Tousty-Ingielewicz

Przewodnicząca
Polskiego Towarzystwa Terapii
Poznawczej i Behawioralnej
im. prof. Zdzisława Bizonia

Dane kontaktowe:
Agnieszka Tousty-Ingielewicz
telefon:
email: zarzad@pttpb.pl

Prof. dr hab. Artur Nowak-Far

Ul.

OPINIA

W SPRAWIE

POSELSKIEGO PROJEKTU USTAWY

O ZAWODZIE PSYCHOTERAPEUTY ORAZ SAMORZĄDZIE ZAWODOWYM

ZGŁOSZONEGO MARSZAŁKOWI SEJMU RP 11 LUTEGO 2025 R.

(Stan prawny na 10 stycznia 2025 r.)

SYNOPSA OPINII:

1. **Inicjatywa uregulowania kwestii wykonywania usług psychoterapeutycznych jest potrzebna. Należy jednak bardzo dokładnie zastanowić się na kwestią wyodrębniania – jako samodzielnej dziedziny regulacyjnej – właśnie tego obszaru aktywności zawodowej, która przecież musi być naturalnie kojarzona z działalnością psychologów i lekarzy-psychiatrów.**

2. Projekt nie identyfikuje należycie interesu społecznego, który miałby być chroniony lub realizowany poprzez wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych w nim proponowanych. Niemożliwe – ani dla inicjatorow Projektu, ani dla kogokolwiek innego - jest dokonanie oceny, czy te rozwiązania są zgodne z zasadą proporcjonalności. W tym kontekście, niemożliwa jest rzetelna analiza zasadniczych rozwiązań legislacyjnych Projektu: regulacji zawodu psychoterapeuty i ustanowienia samorządu psychoterapeutów.

2. Projekt jest bardzo niskiej jakości legislacyjnej. Narusza przez to zasady działania Sejmu, który powinien rozstrzygać zasadnicze kwestie ustrojowe i z zakresu realizacji polityk publicznych, a nie zajmować się poważną korektą przestawionych Mu przepisów.

3. Projekt nie ma w szczególności prawidłowo zbudowanych definicji, które mają zasadnicze znaczenie dla określenia przedmiotowego i podmiotowego zakresu normowania i zastosowania wyrażonych w nim norm prawnych. Przez tę istotną dysfunkcję jego uchwalenie w postaci ustawy może prowadzić do poważnych ekscesów w zakresie stosowania zawartych w Projekcie przepisów - także w taki sposób, że prowadziłoby to do kryminalizacji działań z zakresu życia codziennego, wykonywania swobód religijnych, a także działalności naukowej.

4. Projekt jest niekonstytucyjny przez to, że pozostawia samorządowi zawodowemu w zasadzie wszelkie kwestie dotyczące standardów dopuszczenia do zawodu i pieczy nad jego wykonaniem. Opiera się przy tym na regułach, które nie są aksjologicznie jednolite, ale poddane temu, co stanowi jakąś podbudowę aksjologiczną „pięciu grup podejść" terapeutycznych. W zakresie obowiązku przypisania się psychoterapeutów lub osób kształcących się na psychoterapeutów do konkretnych „grup podejść" Projekt narusza zasadę jednolitości regulacji prawnej danej materii ustawowej (zasada techniki prawodawczej) oraz zasadę swobody działalności gospodarczej (zasada konstytucyjna).

5. Niektóre obowiązki ustanowione w Projekcie wobec obywateli UE/EOG naruszają zasadę proporcjonalności prawa unijnego.

1. Cel i zakres opinii

Zgodnie ze zleceniem udzielonym mi przez Polskie Towarzystwo Psychoterapii Poznawczej i Behawioralnej, celem tej opinii jest ocena Projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (dalej „Projekt") zwłaszcza co do jego zgodności z Konstytucją. Wykonując to zlecenie w pierwszej merytorycznej części opinii dokonałem oceny tego, czy Projekt jest zgodny z Konstytucją i innymi regułami prawa, w tym prawa Unii Europejskiej.

W moim przekonaniu ta część analizy jest jednak mniej istotna niż ta zawarta w drugim rozdziale merytorycznym Opinii – dotycząca zasadniczych rozwiązań legislacyjnych zastosowanych w Projekcie odnoszących się do określenia przedmiotowego i podmiotowego zakresu normowania i zastosowania projektowanej ustawy. O istotności tej właśnie części analizy decyduje bardzo niska jakość przedstawionych rozwiązań, która powoduje, że - w moim przekonaniu - Sejm w ogóle nie powinien się zgłoszonym Projektem zajmować toteż jego inicjatorzy powinni przedstawić nowy, dopracowany, projekt. Jest to też kwestia konstytucyjna, bowiem Sejm powinien być forum uzgadniania rozwiązań prawnych, w których prawo jest narzędziem osiągania określonych skutków w zakresie polityk publicznych; w złożonej, wieloetapowej procedurze uchwalania aktów prawnych Sejm może dokonywać poprawek błędów w tym zakresie. Przedstawiane jednak Sejmowi projekty aktów prawotwórczych, nawet

jeżeli są inicjatywą obywatelską albo poselską, powinny mieć odpowiedni poziom jakościowy. Jeżeli tak nie będzie Sejm (w poszczególnych czytaniach, a zatem także *in gremio*) weźmie na siebie faktycznie rolę gruntownie korygującego, albo wręcz piszącego takie akty prawotwórcze – co nie jest jego rolą ustrojową. W odniesieniu do Projektu – w moim przekonaniu – należałoby skorzystać z uprawnienia określonego w art. 34 ust. 7 Regulaminu Sejmu, tj. zwrócić ten Projekt jego inicjatorom, albo ust. 8 tego przepisu, tj. skierować go do zaopiniowania przez Komisję Ustawodawczą.

W opinii pominięto drobniejsze uwagi dotyczące prawidłowości języka (takie jak np. zastosowanie określenia „ilości" w odniesieniu do zjawisk/przedmiotów policzalnych). Niestety, tak oczywiste błędy również stanowią o niskiej jakości przedstawionego Projektu.

Jak wspomniałem, Opinię sporządziłem na zlecenie Polskiego Towarzystwa Terapii Poznawczej i Behawioralnej im. prof. Zdzisława Bizonia. Formułując argumenty opinii kierowałem się moją najlepszą wiedzą, jako profesora zwyczajnego nauk prawnych. Stan prawny opinii jest na 10 stycznia 2025 r.

2. Ocena zasadniczych rozwiązań Projektu w odniesieniu do przedmiotowego i podmiotowego zakresu stosowania i normowania

2. 1. Uwagi ogólne, w tym zasadnicze kwestie konstytucyjne -

2. 1. 1. Kwestia regulacji zawodu i ustanowienia samorządu zawodowego

Projekt ustawy (dalej „Projekt") jest realizacją potrzeby określenia ram prawnych dostępu i zasad wykonywania zawodu psychoterapeuty, które byłyby odrębne od ustawowych ram wykonywania innych zawodów, w tym np. zawodu psychologa.[1] W tej swojej funkcji Projekt ustanowiłby odrębną właśnie od zawodu psychologa kategorię zawodową – psychoterapeutów – także takich, którzy nie byliby psychologami. Nad relacją tych dwóch kategorii zawodowych prawodawca powinien się bardzo poważnie zastanowić, ponieważ psychoterapia jest jednym z ważniejszych przejawów aktywności zawodowej, której podstaw psychologowie się uczą na studiach, podczas gdy absolwenci innych studiów takich podstaw nie mają. Sama regulacja zagadnienia aktywności terapeutycznej nie wymaga poważniejszego namysłu – moim zdaniem jest pożądana. Decyzja w odniesieniu do tej kwestii zaważy na długie lata o polityce prawa w odniesieniu do regulacji działalności psychologów i psychoterapeutów, ponieważ stanowi wyraz strategicznego wyboru pracodawcy co do uznania materii zawartej w

[1] Zob. Ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, Dz. U. z 2001 r. nr 23, poz. 764.

Projekcie za „dziedzinę spraw", o której mowa w §2 Zasad Techniki Prawodawczej.[2] Przypomnijmy, że przepis ten stanowi, że:

„[u]stawa powinna wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny."

Implikuje to, że jeżeli Projekt zostałby przyjęty i uchwalony, stworzy on (a właściwie zadekretuje) dziedzinę kompletnie odrębną do regulacji działalności w zakresie psychologii.

Projekt przewiduje realizację inicjatywy legislacyjnej zmierzającej do ustanowienia zawodu psychoterapeuty jako zawodu regulowanego i to w stopniu daleko wykraczającym poza ramy zazwyczaj w takich przypadkach stosowane. Już bowiem w przepisie art. 1 ust. 1 Projekt przewiduje, że zawód psychoterapeuty ma być zawodem zaufania publicznego w rozumieniu Artykułu 17 ust. 1 Konstytucji RP. Konstytucja nie podaje definicji tego pojęcia, ale w doktrynie przyjmuje się, że cechy takiego zawodu (w ujęciu generalnym) obejmują wykonywanie go nie dla zysku („*not-for-profit*" a więc nie „*non-profit*"), a więc zasadniczo dla realizacji jakiegoś interesu publicznego, a także że – z uwagi na ten szczególny charakter zawodu, osoby go wykonujące można objąć obowiązkiem członkostwa w samorządzie zawodowym instytucjonalizującym nadzór (wykonywany także poniekąd w imieniu Państwa) nad przestrzeganiem zasad wykonywania zawodu oraz ich zewnętrznej, grupowej reprezentacji. Implikuje to, że poza samorządem zawodowym nie wolno wykonywać danego zawodu. Samorząd taki uzyskuje znaczne prerogatywy w zakresie ustalania reguł dostępu do zawodu, a także wpływania na standardy zawodowe, nadzorowania ich przestrzegania, a nawet wydalenia z korporacji zawodowej. Ustanowienie jakiegoś zawodu jako regulowanego a przy tym ustanowienie dla niego samorządu zawodowego jest najgłębszą ingerencją prawodawcy ograniczającą swobodę działalności gospodarczej. Tę uznaje Konstytucja w Artykule 20, przewidując jednocześnie, w Artykule 22, że:

„[o]graniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne tylko w drodze ustawy i tylko ze względu na ważny interes publiczny."

Konstrukcja, o której mowa (w Artykule 22 w związku z Artykułem 22 Konstytucji) wymaga wskazania interesu publicznego, który w danym środku ograniczającym ma być chroniony; dodatkowo, wymaga ustanowienia takich środków ograniczających, które zmierzają do ochrony owego interesu przy zachowaniu zasady proporcjonalności, tj. dostosowania ograniczeń tak, by w sposób niezbędny, konieczny i adekwatny chroniły ów interes. W odniesieniu do Projektu ocena przestrzegania zasady proporcjonalności powinna być zatem dwustopniowa, gdyż ocenie podlega tu interwencja Państwa na dwóch poziomach:

(a) samego uznania zawodu psychoterapeuty jako zawodu regulowanego;
(b) ustanowienia dla niego samorządu zawodowego i rozwiązań odnoszących się do funkcjonowania tego samorządu.

[2] Załącznik do Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad Techniki Prawodawczej", Dz. U. z 2016 r. poz. 283.

Uzasadnienie Projektu nie zawiera porządnego, dostatecznego wyjaśnienia, na czym polega interes publiczny interwencji na żadnym ze wskazanych poziomów tej interwencji. Nie może on bowiem polegać na tym, że np. że wrasta liczba psychoterapeutów, że istnieje potrzeba zachowania przez nich w tajemnicy informacji, które powierzają im osoby korzystające z ich usług, itd. Uzasadnieniem dla powołania samorządu zawodowego nie jest to, że np. Grupa Robacza tak zdecydowała, bo uznała, że „odpowiada to najbardziej potrzebom środowiska psychoterapeutów", że należy przyjąć zawarte w Projekcie rozwiązania itd. To wszystko jest być może prawdą, ale w Uzasadnieniu do Projektu nie ma tu zupełnie żadnego wskazania, na czym polega interes publiczny, dla którego Państwo miałoby ingerować tak bardzo jak to tylko w polskim prawie możliwe w gwarantowaną w Konstytucji zasadę swobody działalności gospodarczej. Nie ma zatem najmniejszej możliwości sensownie ocenić przestrzeganie zasady proporcjonalności w ogóle; można jedynie postarać się o ewentualną ocenę proporcjonalności poszczególnych rozwiązań i odnieść je nie do interesu publicznego ogólnie wskazanego dla całej regulacji, ale jedynie do ujawnionych/dających się zidentyfikować w procesie wykładni celów rozwiązań szczegółowych.

2. 1. 2. Kwestia pieczy nad wykonywaniem zawodu

Warto dodać, że uznanie jakiegoś zawodu za zawód zaufania publicznego musi po pierwsze, wynikać z obiektywnych cech zawodu, szczególnie uzasadniających nadanie mu wspomnianych, szczególnych ram regulacyjnych i wprowadzenie ponadstandardowych (systemowo) ograniczeń w dostępie do jego wykonywania. Należy również zwrócić uwagę, że zarówno uznanie w ustawie zawodu za zawód zaufania publicznego, jak i ustanowienie dla niego samorządu zawodowego jest – jak to można wywieść z Artykułu 17 ust. 1 Konstytucji RP po to, by nad wykonywaniem tego zawodu sprawowana była piecza. Taka piecza musi być wtedy wykonywana w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Inicjatorzy Projektu nie wykazali jednak takiego interesu; zamiast tego uzasadnienie Projektu skupia się raczej na tym by wyjaśnić, na czym polega interes psychoterapeutów. Jest to z pewnością składnik interesu społecznego, ale w sumie niewielki.

Należy także zauważyć, że także z Artykułu 17 Konstytucji RP wynika, że prawodawca konstytucyjny uznał ustanowienie samorządu dla osób wykonujących zawody zaufania publicznego za rozwiązanie nadzwyczajne. W ust. 2 tego samego artykułu Konstytucji, który w ust. 1 dotyczy samorządu osób wykonujących zawody zaufania publicznego przewidział bowiem – także instytucje „innych rodzajów samorządów" – ale w odniesieniu do nich zaznaczył, że nie mogą one naruszać wolności wykonywania zawodu ani ograniczać wolności podejmowania działalności gospodarczej.[3] W doktrynie uznaje się, że w takim przypadku może być także ustanowione obligatoryjne członkostwo osób wykonujących dany zawód.[4] Z orzecznictwa wynika zaś, że jedną z zasadniczych funkcji samorządu zawodowego o takim

[3] B. Banaszak, *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, Warszawa 2009, s. 117-118.

[4] *Ibidem*, s. 115-117.

charakterze, jak przewidziany przez Projekt jest sprawowanie pieczy nad wykonywaniem tego zawodu, dla którego samorząd ustanowiono.[5] Skoro taka piecza miałaby być sprawowana, należałoby zapewnić mechanizm ustawowy określenia standardów jego wykonywania oraz jednolitość tej pieczy stosownie do samej koncepcji samorządu zawodowego, która nie występuje w takiej postaci, że dla poszczególnych zawodowych podejść (przewidzianych w Projekcie) opiera się na różnych standardach. W przypadku pieczy, która miałaby być sprawowana na podstawie Projektu standard ten nie będzie zachowany, bowiem dla każdej z pięciu dozwolonej w tym Projekcie grupy podejść (zob. art. 2 ust. 2) należy spodziewać się w tej mierze odrębności. Ponadto, kontrowersyjne wydaje się samo to ograniczające ujęcie, sugerujące zupełną odrębność poszczególnych podejść i niedopuszczalność jakiegokolwiek innego (np. autorskiego, eklektycznego, zupełnie nowego) modelu psychoterapii. Jest mało prawdopodobne, że takie rozwiązanie jest prawidłowe, ponieważ zakładałoby niezmienność wiedzy o człowieku (brak poszerzenia granic nauki i poznania naukowego), jak również zachowanie przez wszystkich terapeutów zupełnej czystości podejść. Co więcej rozwiązanie zagraża spójności aksjologicznej projektowanej ustawy, z uwagi na to, że istnieje stosunkowo duże prawdopodobieństwo, że działanie, które jest dopuszczalne w jednym z podejść, o których mówi Projekt, może być niedopuszczalne (albo wręcz zakazane) w innym podejściu. Będzie to oznaczało również, że Projekt sam w sobie nie ustanawia żadnych istotnych standardów usług psychoterapeutycznych, bo tak naprawdę ustalają je osoby powołane wewnętrznymi mechanizmami decyzyjnymi samych psychoterapeutów. Zniweczona jest tu zupełnie jedna z podstawowych funkcji prawa – funkcja informacyjna. Przecież dzięki niej nie tylko sami psychoterapeuci powinni dowiedzieć się, jakich standardów oczekuje prawodawca, ale – co jeszcze ważniejsze – także osoby korzystające z usług psychoterapeutów powinny wiedzieć (z tekstu prawa powszechnie obowiązującego rangi ustawy), jakiego standardu usług mają prawo oczekiwać i wymagać. W Projekcie funkcja ta w zasadniczym zakresie jest powierzona nie ustawie, ale samorządowi zawodowemu – a w zasadzie, w rzeczywistości, która wytworzyłaby się w wyniku przyjęcia Projektu, odrębnym składnikom tego samorządu stanowiącym reprezentację jednej z pięciu dopuszczonych „grup podejść psychoterapeutycznych".

Należy także zauważyć, że samorząd, który miałby być powołany na mocy projektowanej ustawy ma zbyt duże kompetencje w zakresie określania warunków dostępu oraz nadzorowania wykonywania zawodu (a właściwie – ze względu na wielość podejść - „zawodów") psychoterapeuty. Zbyt szerokie określenie w Projekcie tych kompetencji skutkuje naruszeniem zasady niewyłączności kompetencji samorządu w tym zakresie, sformułowanej przez Trybunał Konstytucyjny.[6]

[5] Zob. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z 18 lutego 2002 r., sygn.. P 21/02.

[6] Zob. wyrok z 19 kwietnia 2006 r. sygn. K6/06.

2. 2. Problemy wyznaczenia zakresu przedmiotowego Projektu

2. 2. 1. Kwestia wadliwości definicji

W ustawie nie ma prawidłowej definicji „psychoterapii" – toteż w konsekwencji nie jest jasne, zakres jakich czynności jest tu regulowany, w tym chroniony. W art. 2 projekt przewiduje, że:

(a) „[p]sychoterapia polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu…";
(b) „…w obszarze funkcjonowania psychicznego, relacyjnego i społecznego…",
(c) „…osób z zaburzeniami psychicznymi…",
(d) „…lub zagrożonych ich wystąpieniem albo nawrotem…",
(e) „…w celu poprawy jakości życia, redukcji objawów, rozwoju osobowości i kompetencji psychologicznych…",
(f) „…polegającym na:
    1) prowadzeniu konsultacji psychoterapeutycznych;
    2) diagnozie psychoterapeutycznej,
    3) kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii;
    4) prowadzeniu psychoterapii…"

Implikuje to, że w konkretnych sytuacjach, będzie musiała być zaakceptowana definicja psychoterapii rozumianej jako:

„celowe i zamierzone oddziaływanie (…) polegające na prowadzeniu psychoterapii"

- (co jest tautologią), albo:

„psychoterapia polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu w obszarze funkcjonowania relacyjnego osób z zaburzeniami psychicznymi w celu (…) rozwoju osobowości i kompetencji psychologicznych",

- albo:

„psychoterapia polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu (…) w celu kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii".

- co z kolei może prowadzić do sytuacji, gdy działalność mająca – w trakcie jej wykonywania w odniesieniu do konkretnego człowieka – wszystkie predykaty ustawowe, przestanie być nią z tego powodu, że psychoterapeuta *ex ante* stwierdzi, że ów właśnie człowiek nie jest nawet „zagrożony wystąpieniem zaburzeń psychicznych" albo jeżeli ten właśnie pacjent poszedł do psychoterapeuty po przysłowiową „radę życiową". Należy tu podkreślić, że w takich sytuacjach, Projekt zawiera przepisy, które mogą skłaniać psychoterapeutów co najmniej do diagnozy „zagrożenia wystąpienia zaburzeń psychicznych" – zasadniczo po to, by nie stwarzać problemu kwalifikacji prawnej *ex post* ich działań podjętych wobec osoby poddanej działaniom psychoterapeutycznym.

Wiele hipotetycznych definicji, które w procesie subsumpcji do konkretnych stanów faktycznych, można zbudować w oparciu o predykaty zawarte w art. 2 Projektu mogą–

przynajmniej *prima facie* - odnosić się np. do kapłanów albo osób, które w ramach relacji rodzinnych lub przyjacielskich doradzają komuś kogo – z jakiegoś, choćby intuicyjnego, punktu widzenia – można uznać za „zagrożonego wystąpieniem zaburzeń psychicznych"; ich działania mają przecież również na celu poprawienie standardów ich życia w wymiarze psychicznym („rozwój osobowości i kompetencji psychologicznych") , a przez to mogą być uznane za takie, które prowadzą „konsultacje psychoterapeutyczne".

Warto zwrócić uwagę, że „rozwój osobowości", który ma być częścią celów działań psychoterapeutycznych w rozumieniu Projektu jest być może kategorią naukową (a na pewno jest kategorią intuicyjną), ale nie może być predykatem definicyjnym w akcie prawa. Jej zastosowanie prowadzi bowiem do nieakceptowalnych z punktu widzenia społecznego konstrukcji, w których osoba z silnymi zaburzeniami psychicznymi będzie poddawana działaniom zmierzającym właśnie do „rozwoju [jej] osobowości". Analogicznie należy ocenić predykat celu w postaci „rozwoju (...) kompetencji psychologicznych".

Definiowanie „psychoterapii" jako czegoś, co jest realizowane przez działania, które mają (tautologiczny) predykat „psychoterapeutyczności" także nie pozwala na rzetelne wyodrębnienie osób, które inicjatorzy Projektu chcieliby objąć swoim oddziaływaniem od innych osób, które – nawet intuicyjnie - doradzają w przypadku wystąpienia problemów, jakie jesteśmy skłonni uznać za psychiczne, wskazują jakąś diagnozę i cokolwiek radzą. Implikuje to, że jedynym obiektywnym i sprawdzalnym predykatem „działalności psychoterapeutycznej" w rozumieniu ustawy będzie to, czy kogoś samorząd uzna za osobę podejmującą działalność psychoterapeutyczną w przecież niejasnym jej ujęciu w Ustawie. To z kolei implikuje, że powstanie znaczne zagrożenie objęcia wielu osób przepisami karnymi Projektu. Działalność takich osób powinna od samego początku być uznana za niezgodną z ustawą (co jest oczywistym ekscesem Projektu); należy się jednak spodziewać, że prawdziwym mechanizmem „spustowym" Ustawy (w której ktokolwiek będzie inicjować jej mechanizmy) będzie jedynie to, czy osoby doradzające będą to robić dla zysku. Bo jedynie wtedy zareaguje samorząd zawodowy.

Nieokreśloność pojęcia „ działań psychoterapeutycznych" i pojęcia „psychoterapeuty" jest w Projekcie pogłębiona poprzez wprowadzenie tautologicznej definicji „psychoterapeuty" („zgodnie z art. 1 ust. 6, w pkt 1) będzie to „osoba stosująca psychoterapię, w szczególności psychoterapeutka i psychoterapeuta, spełniający kryteria wymienione w (...) ustawie". Przy wspomnianych problemach wykładni i stosowania definicji „psychoterapii" definicja ta nie upraszcza sprawy. Drugą sprawą jest to, że przytoczona definicja „psychoterapeuty" musi zakładać, że psychoterapię stosują także osoby niespełniające „kryteriów" (najpewniej chodzi o „wymagania") projektowanej ustaw. Takie założenie – jeżeli ujawnia się na poziomie wykładni – jest niedopuszczalne.

W przepisie art. 2 Ust. 2 Projekt zakłada także, że jeżeli już będzie (hipotetycznie) możliwe odróżnienie psychoterapeuty „ustawowego" od psychoterapeuty „nieustawowego" tj. tego, który nie spełnia kryteriów tejże ustawy, ale wykonuje (legalnie lub nie) działania psychoterapeutycznie, a nawet od zwykłego człowieka udzielającego rad życiowych komuś,

kto się o to zwróci, to i tak, taka osoba będzie poddana swoistego rodzaju rygorowi prowadzenia działań psychoterapeutycznych tak, by było to:

(a) „... w ramach modelu teoretycznego...",
(b) „...i standardów zawodowych i etycznych..."
(c) „...stosowanych w podejściu psychoterapeutycznym...",
(d) „...zawartym w jednej z pięciu grup podejść..." wymienionych w tym przepisie.

2. 2. 2. Kwestia ograniczenia działalności gospodarczej i prawnej petryfikacji wiedzy naukowej

Warto podkreślić, że poprzez to rozwiązanie legislacyjne:

(a) wprowadza się do systemu prawnego elementy kodu naukowego psychoterapii w niepewnym znaczeniu (tj. pojęcie np. „modelu" a nawet „grupy podejść" – która ma swoją definicję w ust. 3, ale kontrowersyjną – o czym będzie mowa dalej) – co jest niezgodne z zasadami techniki legislacyjnej;
(b) ogranicza się możliwości świadczenia usług w zakresie psychoterapii jedynie do „jednej z pięciu grup podejść" – co wyklucza możliwość świadczenia jej w formule zróżnicowanego podejścia, a także wypracowania „podejścia" unikatowego, za to dającego się zwalidować metodami naukowymi; z drugiej strony takie ujęcie da prawną legitymizację (a więc i szansę swoistego „przeżycia") podejść, które – w związku z postępem nauki - mogą w przyszłości nie uzyskać dalszej akceptacji naukowej;
(c) przez to zaś petryfikuje sposoby świadczenia usług psychoterapeutycznych – co – jako argument - muszą ocenić fachowcy z zakresu psychoterapii wskazując, czy owa petryfikacja jest uzasadniona i pożądana, czy nie.

Drugą kwestią problemową jest to, że definicja „grupy podejść psychoterapeutycznych" (zawarta w przepisie art. 2 ust. 3 Projektu) jest – jak już wspomniano – kontrowersyjna. W tejże definicji może niepokoić to, że – najpewniej w sposób niezamierzony – sugeruje ona, że dla każdej z grup podejść istnieje nie tylko inny model teoretyczny (co zapewne jest prawdą), ale również inne standardy zawodowe i etyczne (co już wydaje się zadziwiające ale co – tak czy inaczej – może prowadzić do zauważonej już w tej Opinii niespójności aksjologicznej całej tej proponowanej regulacji).

Należy także zauważyć, że wspomniana definicja przewiduje, że „grupą podejść psychoterapeutycznych" jest coś, co:

(a) „...składa się z poszczególnych [*sic!*] podgrup podejść psychoterapeutycznych...";
(b) zaś te są „stworzone i przyporządkowane do danej grupy podejść psychoterapeutycznych...";
(c) „...na podstawie uchwały Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów."

Tak więc, coś, co pozornie jawiło się jako dorobek naukowego poznania (tj. zgodnie z przepisem ust. 2, jako „podejście zawarte w jednej z pięciu grup [wymienionych w tym przepisie] podejść [*sic!*]", dla którego ramami stosowania ma być określony „model teoretyczny i standardy zawodowe i etyczne") – w definicji ujętej w ust. 3 jawi się jako coś, co

w ostatecznym rozrachunku jest definiowane funkcjonalnie (poprzez definicje podpodejść) na mocy uchwały Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów". Co więcej, w Projekcie znajdujemy przepis art. 11 ust. 3, który przewiduje, że jeżeli psychoterapeuta ma „certyfikaty przynależące do różnych podjeść psychoterapeutycznych", to – w momencie wpisu do Rejestru Psychoterapeutów ma obowiązek określić, które z podejść psychoterapeutycznych są przez niego aktualnie stosowane". Samo to rozwiązanie może być uznane za niedopuszczalne ograniczenie zasady swobody działalności gospodarczej, a zatem naruszenie Artykułu 22 w związku z Artykułem 20 Konstytucji RP. Ponadto, pomijając to, że to nie – jak to sformułowano w Projekcie - „certyfikaty przynależą do różnych podejść psychoterapeutycznych" tylko że to ludzie mogą posiadać certyfikaty cokolwiek w tej mierze poświadczające, należy zauważyć, że taka – przewidziana właśnie w art. 11 ust. 3 musi być skontekstualizowana – w procesie wykładni - z brzmieniem art. 2 ust. 2 Projektu, który wymaga wykonywania zawodu „w podejściu psychoterapeutycznym zawartym w jednej z pięciu grup podejść". Taka wykładania prowadzi do wniosku, że Projekt uniemożliwia osobie, która jest wykwalifikowana w wielu podejściach terapeutycznych, wykorzystanie tego jej atutu, ponieważ wymaga przypisania się do jednego z podejść. Ma to również wtedy negatywne konsekwencje również w zakresie sposobu wykonywania przez taką osobę swojego zajęcia zawodowego, bo przecież będzie ona nadzorowana jedynie w ramach tego podejścia, które zgłosiła; stosowanie metod psychoterapeutycznych z innego podejścia, do którego taka osoba jest też wykwalifikowana, może prowadzić do negatywnych, przewidzianych w Projekcie skutków wobec psychoterapeuty.

Drugą, w moim przekonaniu nawet istotniejszą kwestią jest to, że wymóg zgłaszania przynależności do podejść jest przewidziany jedynie dla momentu rejestracji w Rejestrze Psychoterapeutów, a już np. nie w trakcie wykonywania zawodu (kwestii tej nie obejmuje także art. 15 ust. 2 Projektu dotyczący informowania regionalnej rady psychoterapeutów o zmianach danych odnoszących się do wykonywania zawodu). Zagadkową kwestią dotyczącą samego pierwotnego zgłoszenia jest to, co jest implikacją wykonania go nieprawidłowo, a także ewentualnego niezaktualizowania informacji o przynależności do „podejścia", skoro przecież aktualizacja w tym zakresie nie jest wymagana we wspomnianym już art. 15 ust. 2 Projektu.

Wysoce kontrowersyjny jest także przepis art. 2 ust. 4 Projektu. Ten dookreśla, co jest „wykonywaniem zawodu psychoterapeuty" poprzez enumeratywne wymienienie takich zajęć, które nie odpowiadają definicji zawartej w ust. 2, ale polegają np. na „prowadzeniu przez psychoterapeutę badań naukowych w dziedzinie psychoterapii' albo „prowadzeniu działalności dydaktycznej w zakresie psychoterapii". Ta druga okoliczność w sposób szczególnie istotny ujawnia słabość legislacyjną Projektu. Wynika z niej przecież, że ten, kto prowadzi wyłącznie działalność dydaktyczną, np. w zakresie porównywania różnych podejść psychoterapeutycznych będzie wykonywał zawód psychoterapeuty w rozumieniu ust. 4, ale nie w rozumieniu ust. 2; zaś ten, kto prowadzi badania naukowe w dziedzinie psychoterapii będzie mógł wykonywać zawód psychoterapeuty bez spełnienia pozornie istotnego dla inicjatorów Projektu wymogu zachowania czystości podejścia, tj. prowadzenia psychoterapii „w ramach modelu teoretycznego i standardów zawodowych i etycznych, stosowanym w podejściu terapeutycznym, zawartym w jednej z pięciu grup podejść". Na analogicznych zasadach

wolność od obowiązku zachowania „czystości podejścia" (przynajmniej w ujęciu *stricte* ustawowym) będą miały te osoby, które:

(a) prowadzą superwizję procesów psychoterapii [całej? każdej? jako takiej? ujętej w jakieś ramy przestrzenno-czasowe? – A. N-F.] lub superwizji prowadzonych przez innego psychoterapeutę";
(b) prowadzą działania edukacyjne lub profilaktyczne w zakresie zdrowia - tyle tylko, że będą musiały „szczególnie uwzględnić zdrowie psychiczne i psychoterapię" – co oczywiście skłania do zadania pytania, kto to będzie oceniał i jak odróżni działania edukacyjne lub profilaktyczne, które uznaje się za wykonywanie zawodu psychoterapeuty od takich, które tym wykonywaniem zawodu psychoterapeuty nie są;
(c) prowadzą działalność polegającą na popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego - w tejże definicji może niepokoić to, że – najpewniej w sposób niezamierzony – sugeruje ona, że dla każdej z grup podejść istnieje nie tylko inny model teoretyczny (co zapewne jest prawdą), ale również inne standardy zawodowe i etyczne (co już może niepokoić).

Co najważniejsze, wszystkie te osoby, nawet jeżeli nie będą chciały być terapeutami w rozumieniu niejasnych przepisów projektu, będą i tak podlegać jego przepisom karnym. Zgodnie bowiem z art. 166 ust. 1 „kto wykonuje czynności określone w art. 2 [a więc i te wymienione przykładowo wyżej w pkt (a)-(c,) – A. N-F] bez prawa wykonywania zawodu" (o co takie osoby mogą nie chcieć występować, ponieważ mogą być zainteresowane np. jedynie prowadzeniem wykładów o psychoterapii albo prowadzeniem badań o historii psychoterapii) podlega karze grzywny.

2. 2. 3. Kwestia zasadniczych kryteriów dostępu do zawodu

Należy zauważyć, że wspomniane „prawo wykonywania zawodu" powstaje z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów, którego dokonuje Regionalna Rada Psychoterapeutów właściwa ze względu na planowane miejsce wykonywania zawodu (zob. art. 8 ust. 1 Projektu). Implikuje to zatem dodatkowo, że osoby pragnące zgłębiać naukowo np. historię psychoterapii albo szerzyć (np. jako redaktorzy radiowi) wiedzę w zakresie zdrowia ujmując w swoich działaniach zagadnienia zdrowia psychicznego ryzykują odpowiedzialność karną, jeżeli nie wpiszą się do Rejestru Psychoterapeutów prowadzonego w „planowanym miejscu wykonywania zawodu". Nie jest tu nawet pewne, jak powinna postąpić np. osoba zamieszkała w Gdyni, która prowadzi działalność jedynie dydaktyczną, za to w dwóch lub trzech placówkach położonych w różnych miejscowościach (np. w Poznaniu, Szczecinie i Elblągu), ale rozkłada swój czas po równo w każdej z tych placówek.

W związku z przedstawionymi problemami wyznaczenia zakresu stosowania przedmiotowego i podmiotowego, które Projekt stworzyłby, gdyby przybrał postać ustawy, wadliwie legislacyjnie jest także rozwiązanie dotyczące samego (dodajmy, konstytutywnego) wpisu do Rejestru Psychoterapeutów. W art. 8 ust. 2 przewidziano bowiem, że:

„[w]niosek o dokonanie wpisu do Rejestru Psychoterapeutów składa się niezwłocznie, jednak nie później niż w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia wyniku egzaminu certyfikującego."

Z systemowej wykładni tego przypisu wynika zatem np. to, że aby wykonywać badania naukowe, działalność dydaktyczną, czy działalność edukacyjną, o której mowa w art. 2 ust. 4 nie tylko trzeba rozwiązać tajemnicę, czy należy zadeklarować określone „podejście psychoterapeutyczne zawarte w jednej z pięciu grup podejść" ale również poczekać na ogłoszenie wyniku egzaminu certyfikującego, o którym do momentu przeczytania przepisu art. 8 ust. 2 jeszcze nic nie wiemy a poza tym z dotychczasowego brzmienia przepisów wynikało, że już mamy uprawnienia do wykonywania zawodu psychoterapeuty.

Z tych samych względów z zaskoczeniem dostrzegamy przepis określający „warunki" (tj. wymogi) określone w art. 9 Projektu, od których zależy skuteczność wniosku (składanego w trybie określonym w art. 14 Projektu) o dokonanie wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, wśród których znajdujemy wymóg „posiadania tytułu zawodowego lekarza lub [co implikuje alternatywę nierozłączną – A. N-F.) tytułu zawodowego magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, [tu brak przysłówka, *sic!* – A. N-F.] rodzinie oraz [co implikuje koniunkcję! – A. N-F.] w dyscyplinie nauk teologicznych". Innymi słowy najpewniej (mogą być tu i tak wątpliwości), przepis wyraża zasadę, że wpisu dokonuje się na rzecz spełniających inne wymogi określone w art. 9 Projektu:

(a) lekarzy,
(b) lekarzy, którzy posiadają tytuł magistra w dyscyplinie nauk teologicznych a zarazem są magistrami albo nauk humanistycznych, albo nauk społecznych, albo magistrami sztuki, albo magistrami „nauk medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie" (sic!);
(c) magistrów nauk teologicznych, którzy zarazem są magistrami albo nauk humanistycznych, albo nauk społecznych, albo magistrami sztuki, albo magistrami „nauk medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie" (*sic!*).

Można sądzić, że taki sens przepisu nie był zamierzony przez autorów Projektu. Za to należy przypuszczać, że zamierzone było rozwiązanie, które umożliwia dostęp do wykonywania zawodu psychoterapeuty osobom, które – zgodnie z art. 10 Projektu:

(a) zdały egzamin certyfikujący;
(b) ukończyły co najmniej 4-letnie szkolenie w zakresie psychoterapii (o wymiarze czasowym ustalonym jako minimum 1200 godzin szkoleniowych),
(c) ukończyły szkolenie z podstaw psychologii i medycyny o określonym zakresie i zdały egzamin w tym zakresie albo uzyskały zwolnienie z określonej części wspomnianego szkolenia lub egzaminu (na zasadach ustalonych przez Krajową Radę Psychoterapeutów).

Wspomniane szkolenie z zakresu psychoterapii (w wymiarze 1200 godzin szkoleniowych) ma obejmować:

(d) szkolenie podyplomowe w akredytowanym podmiocie szkolącym (o wymiarze czasowym ustalonym w latach – co jest rozwiązaniem niejasnym, o czym niżej);
(e) staż;

(f) wymóg określony enigmatycznie jako „psychoterapia lub doświadczenie własne" oraz „superwizja".

Tak więc, aby zgodnie z Projektem np. legalnie prowadzić radiową audycję propagującą zdrowie, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i psychoterapii albo prowadzić badania naukowe np. w zakresie historii psychoterapii, należy nie tylko dokonać wpisu do Rejestru Psychoterapeutów i wskazać swoją „grupę podejść", ale wcześniej spełnić szczególne wymogi, tj. uzyskać certyfikat. To zaś wymaga ukończenia 4-letniego szkolenia obejmującego 1200 godzin szkoleniowych obejmującego szkolenie dyplomowe trwające też 4 lata (co jest zapisem niejasnym, bo oznacza albo coś, co wlicza się do 1200 godzin szkolenia, albo coś, co z uwzględnieniem możliwości odbywania staży przez całą dobę może wynosić maksymalnie ponad 35 tysięcy godzin), a także coś, co jest lub musi być realizowane w trakcie 4-letniego „szkolenia z zakresu psychoterapii", albo coś, co może być realizowane poza 4-letnim okresem owego szkolenia (co tym bardziej uzasadniałoby interpretację przypisów o wielu tysiącach godzin szkolenia podyplomowego). Dodatkowo z przepisu nie wynika, jaka ma być proporcja szkolenia podyplomowego i stażu w ogólnym wymiarze czasu wymaganego dla szkolenia, a także co to w tym konkretnym przypadku jest „psychoterapia" i „superwizja", a zwłaszcza „doświadczenie własne" – zważywszy na zakaz podejmowania działalności psychoterapeutycznej przez osoby nie wpisane do Rejestru Psychoterapeutów, które przecież nie mogą podejmować działalności psychoterapeutycznej, w tym także wykonywać funkcji superwizji. Należy zwrócić uwagę, że wniosek o możliwości interpretacji przepisu dotyczącego rozmiarów szkolenia podyplomowego w sposób wiodący do kuriozalnych wniosków jest tym bardziej możliwy, że przewidziana w Projekcie regulacja dotycząca psychoterapeutów aplikantów (zawarta w art. 13-15 Projektu, zwłaszcza zaś przepis art. 13 ust. 4 przewiduje możliwość pozostawania w statusie osoby realizujące program spełniania wymogów art. 10 przez 10 lat.).

W zakresie, w jakim Projekt dawałby dostęp do wykonywania czynności psychoterapeutycznych osobom należącym już do jakiś samorządów (tj. np. lekarzy), nie umożliwia on wyboru członkostwa tylko jednego z nich; przez to dyskryminuje takie osoby ze względu na konieczność płacenia składek na rzecz wielu samorządów zawodowych oraz podlegania wielu modelom pieczy nad wykonywaniem zawodu – bo w wielu przypadkach trudno wyobrazić sobie jakąś sensowną funkcjonalną odrębność wykonywania czynności zawodowych – osobno dla każdego z zawodów wymagających członkostwa w samorządzie zawodowym.

Nie sposób nie zwrócić uwagi na to, że zasadniczą funkcją regulacji standardów zawodowych jest upewnienie osób korzystających z usług danej grupy zawodowej, której takie standardy dotyczą, że istnieją tam jasne i przekonujące wymogi jakościowe dostępu do zawodu oraz jego wykonywania. W przypadku regulacji proponowanej w Projekcie, funkcja ta może nie zostać zrealizowana – także z tego powodu, że bardzo liberalnie traktuje ona wymagania wstępne dotyczące posiadania tytułów zawodowych (art. 9, w punkcie 2) uprawniających do wejścia na drogę kwalifikacji do zawodu psychoterapeuty. Trudno bowiem będzie uzyskać powszechne zrozumienie dla przyjętego w Projekcie rozwiązania, które uznaje, że do procesu

kształcenia na psychoterapeutę dostęp ma np. magister politologii, magister sztuki w dziedzinie rzeźby, czy magister teologii ze specjalnością „homilityka".

W kontekście wspomnianych wymogów niejasny jest, ujęty w Projekcie, status „psychoterapeutów aplikantów" (powinno być „psychoterapeutów-aplikantów"), których dotyczy przepis art. 13 i następnych Projektu. Członkowie tej grupy mają mieć tymczasowe prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty z chwilą konstytutywnego wpisu do specjalnego, odnoszącego się do nich Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów (art.. 13 ust. 1 Projektu). Wpisu takiego dokonuje regionalna rada psychoterapeutów w stosunku do osób, które spełniają analogiczne wymagania jak te stosowane wobec psychoterapeutów (określone w art. 9 Projektu), z wyjątkiem warunku uzyskania certyfikatu psychoterapeuty lub któregoś z certyfikatów „pokrewnych" wymienionych w art. 9, w punkcie 3), a także: .

(a) ukończyły drugi rok szkolenia w ramach specjalizacji i przedstawią zaświadczenie o kontynuowaniu szkolenia wraz z opinią kierownika merytorycznego szkolenia lub podmiotu szkolącego wskazującego na możliwość wykonywania zawodu albo zaświadczenie o ukończeniu tego szkolenia;
(b) posiadają zaświadczenie od superwizora o możliwości rozpoczęcia superwizji,
(c) zdały egzamin z podstaw psychologii i medycyny (o którym mowa w art. 55 ust. 5 Projektu) albo „przysługują im zwolnienie z tego egzaminu" (przy czym zasady tego zwolnienia ma określać Krajowa Rada Psychoterapeutów).

Także zatem w odniesieniu do „psychoterapeutów aplikantów" aktualne są poczynione tu uwagi dotyczące osób, które prowadzą taką działalność, że same nie będą zainteresowane uczestnictwem w systemie zaproponowanym w Projekcie, ale jednocześnie regulacja ta będzie stwarzała wobec nich ryzyko kryminalizacji tej ich działalności.

Pewne zastrzeżenia mogą także budzić przewidziane w Projekcie przepisy dotyczące dostępu cudzoziemców do rynku usług psychoterapeutycznych w Polsce. Na wstępie należy zauważyć, że Projekt budzi te wątpliwości nie w zakresie regulacji odnoszącej się do wszystkich cudzoziemców lecz jedynie tych, których uprawnienie do świadczenia usług terapeutycznych (czyli w praktyce do wykonywania czynności terapeutycznych w Polsce – albo incydentalnie, albo poprzez stałą infrastrukturę) jest regulowane prawem Unii Europejskiej i porozumieniem w sprawie ustanowienia Europejskiego Obszaru Gospodarczego. W odniesieniu do takich osób, punktem wyjścia jest zasada swobody świadczenia usług (najpewniej incydentalnie – zob. regulacja art. 56 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, TFUE i właściwe orzecznictwo, np. orzeczenie w sprawie C-55/94 *Gebhard*[7]) i korzystanie ze swobody przedsiębiorczości (zob. art. 49 TFUE), zasadniczo na warunkach określonych w prawie miejsca ich świadczenia (a zatem w Polsce). Warunki te muszą zatem dotyczyć zasadniczo świadczenia usług; mogą również odnosić się do kwestii dostępu do rynku usług. W każdym jednak razie punktem wyjścia regulacji musi być zapewnienie niedyskryminacyjności w tym zakresie – a zatem traktowania obywateli innych niż Polska państw UE i EOG tak samo jak obywateli polskich, z uwzględnieniem ewentualnych wymagań

[7] ECLI:EU:C:1995:411.

uzasadnionych potrzebą ochrony uzasadnionych interesów. np. zdrowia ludzi (w ramach tzw. doktryny wymogów imperatywnych). Środki ochrony muszą być tu jednak proporcjonalne do chronionych dóbr, a te z kolei muszą być wyraźnie wskazane. Wspomniany zakaz niedyskryminacyjności reguł implikuje, że nie wolno wprowadzać takich przepisów, które także pośrednio dyskryminują świadczących usługi obywateli innych państw UE/EOG.

2. 2. 4. Kwestia przestrzegania zasady proporcjonalności wobec obywateli innych państw UE i EOG

Zważywszy na przedstawione kryteria oceny wynikające zasadniczo z prawa UE, należy zauważyć, że Projekt zupełnie do uwzględnia kwestii możliwości incydentalnego wykonywania działań psychoterapeutycznych w Polsce przez obywateli innych państw UE/EOG – a w zasadzie dostrzega tę możliwość jedynie w taki sposób, że te działania kryminalizuje uznając je za niezgodne z prawem. W takiej konfiguracji możliwego zastosowania przepisów Projektu jest on zatem rażąco niezgodny z prawem UE. W odniesieniu do swobody przedsiębiorczości, niezgodne z prawem są wszystkie te rozwiązania, które:

(a) uniemożliwiają lub utrudniają podejmowania działań terapeutycznych w zakresie nieuzasadnionym doktryną wymogów imperatywnych, także poprzez przyjęcie rozwiązań nieproporcjonalnych do chronionego interesu;
(b) różnicują (na korzyść własnych obywateli) zasady dostępu do rynku usług wymagających podejmowania działalności terapeutycznej.

Naruszenie prawa UE należy tu rozpatrywać na dwóch poziomach. Pierwszym jest, wspomniany już w tej Opinii, zbyt duży zakres stosowania zakazów Projektu (np. do osób prowadzących badania naukowe oraz działalność edukacyjną dotyczącą problematyki zdrowia). W tym zakresie rozwiązania zawarte w Projekcie, jakkolwiek nie różnicują sytuacji takich osób ze względu na ich obywatelstwo, to jednak mogą być uznane za nieproporcjonalne w stosunku do obywateli UE, którzy takie zajęcia mogą podejmować w swoich własnych państwach a w tym zakresie podjąć jakieś czynności w Polsce. Bardziej kwalifikowane naruszenia prawa UE mogą natomiast powstać w odniesieniu do przepisów, które różnicują dostęp do rynku poprzez wprowadzenie dodatkowych- w porównaniu do obywateli polskich – wymagań określonych w art. 19 Projektu. Do takich wymogów należy:

(a) wymaganie tłumaczenia na język polski przez tłumacza przysięgłego dokumentu potwierdzającego obywatelstwo, w warunkach gdy wzory dokumentów takich jak odpowiedniki „dowodów osobistych" są w UE ujednolicone co do ich zasadniczych znamion;
(b) wymaganie „oryginału tłumaczonego na język polski przez tłumacza przysięgłego" lub notarialnie poświadczonej kopii takiego „zaświadczenia", stwierdzającego, że wnioskodawca wykonuje „zgodnie z prawem", w państwie wystawienia tych dokumentów, zawód psychoterapeuty stwierdzające przy tym, że „w chwili składania oświadczenia [sic! – w przepisie jest mowa o „zaświadczeniu" – A. N-F] nie obowiązuje go zakaz wykonywania zawodu psychoterapeuty, nawet tymczasowy" – co może stanowić

nadmierne utrudnienie dla osób wywodzących się z systemów prawnych, w których jedynym zaświadczeniem możliwym do uzyskania będzie np. zaświadczenie o wpisie do działalności gospodarczej;

(c) wymaganie jeszcze jednego zaświadczenia (tu bez wskazania sposobu sporządzenia tego oświadczenia lub jego kopii) – tym razem o wykonywaniu zawodu psychoterapeuty przez co najmniej rok w okresie ostatnich dwóch lat albo dokumentu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe – co, jak się wydaje (bo nie jest to pewne) ma dotyczyć państw, w których dana osoba wykonuje zawód psychoterapeuty ale jest on tam nie uregulowany – co jednak może także prowadzić do nadmiernych utrudnień tam, gdzie nie ma podmiotu, który badałby, czy zawód był rzeczywiście wykonywany;

(d) wymaganie dodatkowego oświadczenia o posiadaniu prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty w danym państwie, a w dodatku do oświadczenia posiadania pełnej zdolności do czynności prawnych.

Zasadą prawa unijnego, wyrażona przede wszystkim w postanowieniach Dyrektywy 2005/36 Parlamentu Europejskiego i Rady z 7 września 2005 w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych[8] jest możliwość regulowania przez każde państwo członkowskie kwestii zasad dostępu do określonych zajęć i ich wykonywania w zakresie niezharmonizowanym, tj. takim, w którym nie ma unijnych przepisów ujednolicających lub choćby eliminujących nadmierne zróżnicowanie rozwiązań krajowych. Środki krajowe ustanawiane w tym zakresie muszą jednak spełniać wymogi zasady proporcjonalności. Już w Opinii wspomniano, nie da się rzetelnie przeprowadzić analizy w tym zakresie, ponieważ Projekt nie identyfikuje rzetelnie interesu, który ma być chroniony.

3. Wnioski

1. Inicjatywa uregulowania kwestii wykonywania usług psychoterapeutycznych jest potrzebna. Należy jednak bardzo dokładnie zastanowić się na kwestią wyodrębniania – jako samodzielnej dziedziny regulacyjnej – właśnie tego obszaru aktywności zawodowej, która przecież jest naturalnie kojarzona z działalnością psychologów, których dotyczy odrębna, funkcjonująca już, ustawa, a także lekarzy-psychiatrów.

2. W żadnej ze swoich części składowych Projekt nie identyfikuje interesu społecznego, który miałby być chroniony lub realizowany poprzez wprowadzenie rozwiązań legislacyjnych w nim proponowanych. Przez to niemożliwe jest dokonanie oceny, czy te rozwiązania są zgodne z zasadą proporcjonalności. W tym kontekście, niemożliwa jest rzetelna analiza tego, czy rozwiązania zawarte w Projekcie uzasadniają:

(a) na pierwszym, płytszym poziomie proponowanej interwencji publicznej, ustanowienie zawodu psychoterapeuty jako zawodu regulowanego;

[8] Dz. U. UE 2005, L 255 s. 22.

(b) na drugim, głębszym poziomie proponowanej interwencji publicznej, ustanowienie dla tego zawodu samorządu w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji RP.

3. Projekt jest bardzo niskiej jakości legislacyjnej. Narusza przez to zasady działania Sejmu, który powinien rozstrzygać zasadnicze kwestie ustrojowe i z zakresu realizacji polityk publicznych, a nie zajmować się poważną korektą przestawionych Mu przepisów, zamieniając się wręcz w legislatora, korygującego przedstawione przepisy tak, że to On (*in gremio* lub w Komisjach sejmowych) tworzyłby przepisy a nie pracował nad gotowym projektem legislacyjnym. Poważne niejasności przepisów pojawiają się w Projekcie w zakresie regulacji dotyczącej reguł dostępu do zawodu, prowadzenia rejestru, a także stosowania przepisów karnych.

4. Projekt nie ma prawidłowo zbudowanych definicji, które mają zasadnicze znaczenie dla określenia jego przedmiotowego i podmiotowego zakresu normowania i zastosowania. Przez tę istotną dysfunkcję jego uchwalenie w postaci ustawy może prowadzić do poważnych ekscesów w zakresie stosowania zawartych w Projekcie przepisów także w taki sposób, że prowadziłoby to do kryminalizacji działań z zakresu życia codziennego, wykonywania swobód religijnych, a także działalności naukowej.

5. Projekt jest niezgodny z Konstytucją przez to, że pozostawia samorządowi zawodowemu w zasadzie wszelkie kwestie dotyczące standardów dopuszczenia do zawodu i pieczy nad jego wykonaniem. Opiera się przy tym na regułach, które nie są aksjologicznie jednolite, ale poddane temu, co stanowi jakąś podbudowę aksjologiczną różnych „pięciu grup podejść" terapeutycznych. W zakresie obowiązku przypisania się psychoterapeutów lub osób kształcących się na psychoterapeutów do konkretnych „grup podejść" Projekt narusza zasadę jednolitości regulacji prawnej danej materii ustawowej (zasada techniki prawodawczej) oraz zasadę swobody działalności gospodarczej (zasada konstytucyjna).

6. Istotne wątpliwości wzbudza to, czy niektóre obowiązki przewidziane przez Projekt wobec obywateli UE/EOG są zgodne z prawem unijnym.

Artur Nowak-Far

Podpisuję z Cencert

PODPIS ZAUFANY
KATARZYNA
MARKOWSKA-REGULSKA
12.03.2025 21:02:48 (GMT+1)
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

PODPIS ZAUFANY
AGNIESZKA
TOUSTY-INGIELEWICZ
12.03.2025 20:57:06 (GMT+1)
Dokument podpisany elektronicznie
podpisem zaufanym

UWAGI DO POSELSKIEGO PROJEKTU „USTAWY O ZAWODZIE PSYCHOTERAPEUTY ORAZ SAMORZĄDZIE ZAWODOWYM"

(UWAGI OGÓLNE STRONY 1-20, UWAGI SZCZEGÓŁOWE STRONY 21-51)

1. Uwagi ogólne:

Doceniając potrzebę istnienia norm prawnych regulujących wykonywanie działalności psychoterapeutycznej, należy wskazać, że projektowana Ustawa nie jest zdolna do realizacji celu, jaki wydaje się przyświecać projektodawcom z co najmniej kilku zasadniczych względów – tak merytorycznych, jak i formalnych. Dodając do tychże jeszcze poważne zastrzeżenia co do zgodności projektowanej Ustawy z Zasadami Techniki Prawodawczej (Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej") należy postulować jej odrzucenie w całości w pierwszym czytaniu.

2. Sprzeczność z Konstytucją RP:

Wśród najdalej idących zastrzeżeń wobec projektowanej ustawy za kluczowe należy uznać te, które czynią z niej akt normatywny niezgodny z Konstytucją RP.

Art. 17 ust 1 Konstytucji RP stanowi, że: *W drodze ustawy można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należytym wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.* W tym kontekście projektowana ustawa jest sprzeczna z Konstytucją w następującym zakresie:

a) Brak jednego zawodu „psychoterapeuty".

Wbrew zapatrywaniom projektodawców nie istnieje jeden zawód „psychoterapeuty". Potwierdza to zresztą sam projektodawca - w wielu przepisach projektowana Ustawa wprost **uwypukla różnice** między podejściami psychoterapeutycznymi W art. 2 ust 2 projektowanej ustawy wskazano na pięć podejść psychoterapeutycznych, w ramach których może odbywać się wykonywanie zawodu psychoterapeuty i następnie, w dalszych przepisach ustawy, „na każdym kroku" wskazywane jest w istocie, że są to różnice nie do pogodzenia. Taki wydźwięk ma choćby przewiedziane w art. 106 ust 10 i ust 11 prawo do rozpoznawania sprawy przez sędziów prezentujących tę samą modalność (podejście) co obwiniony; jak kształcenie w podmiocie o określonej modalności i egzamin (m.in. art. 37 ust 1 Ustawy).

Tę kwestię dodatkowo komplikuje (zamiast porządkować, co wydaje się jednym z deklarowanych celów Ustawy) fakt istnienia specjalizacji w dziedzinie psychoterapii

(zgodnie z Ustawą z dnia 24 lutego 2017 r. o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia oraz w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia). Nie można tracić z pola widzenia, że specjalista w dziedzinie psychoterapii jest osobą, którego szkolenie obejmuje większy zakres podejść (wszystkie!) psychoterapeutycznych, niż planowane w Ustawie szkolenie i egzaminowanie psychoterapeutów (w jednej, wybranej przez nich modalności).

Sytuacja, jaka zaistnieje po uchwaleniu Ustawy zamiast uczytelnić rynek usług psychoterapeutycznych dla ich potencjalnego odbiorcy doprowadzi do pogłębienia niejasności na tym tle. Jest zrozumiałe, że specjaliści w dziedzinie psychoterapii otrzymają prawo wykonywania zawodu w rozumieniu Ustawy o zawodzie psychoterapeuty (Ustawa wszak to przewiduje), tym niemniej, dalej istnieć będzie rozbieżność (również i terminologiczna) między psychoterapeutami a specjalistami w dziedzinie psychoterapii.

Wskazana sytuacja jest dodatkowo o tyle niekorzystna z punktu widzenia pewności prawa, że Rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia ustanawiające nową specjalizację w dziedzinie psychoterapii zostało wydane dnia 20 czerwca 2023 r. Niecałe zatem dwa lata po wprowadzeniu nowej ścieżki kształcenia psychoterapeutów Ustawodawca postanawia dokonać kolejnej ingerencji w system, co do którego czas nie pozwolił jeszcze na weryfikację, czy podjęte w połowie 2023 r. przyniosły efekt.

Trzeba również pamiętać, że Konstytucja RP dekretuje dla samorządów cel w postaci sprawowania pieczy nad wykonywaniem zawodu. O ile reprezentowanie to funkcja skierowana na zewnątrz, o tyle sprawowanie pieczy odnosi się przede wszystkim do wewnętrznej sfery funkcjonowania samorządu zawodowego (Wyrok TK – sygn. K 37/00). Sprawowanie pieczy dotyczy wyłącznie członków danej korporacji. Polega ono **na sformułowaniu zasad wykonywania zawodu, w tym wskazanych powyżej zasad deontycznych,** oraz sformułowaniu kompetencji organów samorządu pozwalających na ocenę przestrzegania zasad oraz dokonywanie takich ocen w praktyce. Obowiązek sprawowania pieczy stanowi konstytucyjną podstawę odpowiedzialności dyscyplinarnej członków korporacji przed jej organami. Elementem pieczy jest sądownictwo dyscyplinarne sprawowane przez organy samorządu (NSA – I OSK 1449/16). Sprawowanie pieczy ma być dokonywane w granicach interesu publicznego. **Oznacza to konieczność jednoznacznego sformułowania kryteriów, w oparciu o które ma być dokonywana ocena należytego wykonywania zawodu (TK – P 21/02).**

Jak będzie wielokrotnie wspomniane sami projektodawcy podkreślają (co samo w sobie czyni projekt aktu normatywnego sprzecznym z Konstytucją RP), że **nie ma jednolitości w poszczególnych podejściach psychoterapeutycznych**, które to podejścia mają rzekomo składać się na jeden „uniwersalny" i „ogólny" zawód psychoterapeuty.

Projektodawcy wykazują przy tym całkowite niezrozumienie realiów każdego z podejść (jego założeń, a w konsekwencji i reguł metodologiczno-deontologicznych, w co za tym idzie również i kwestii przewinień dyscyplinarnych).

W zakresie odpowiedzialności dyscyplinarnej może to skutkować tym, że jeden psychoterapeuta będzie podlegał odpowiedzialności za dany czyn , a ten, pracujący w innym podejściu za taki sam czyn odpowiedzialności nie poniesie.

Wydaje się, że gdyby ideę projektowanej ustawy przez analogię zastosować do prawa, to ustawa zrzeszałaby w samorządzie prawniczym sędziów, prokuratorów, adwokatów i notariuszy – mimo, że są to zawody, które oprócz bazowego wykształcenia więcej dzieli, niż łączy. W przypadku rzeczonego projektu, „psychoterapeutów" nie łączy nawet kwestia bazowego wykształcenia, bo trudno za takie uznać połączenie uznać katalog w projekcie ustawy łączący psychologów i lekarzy, z archeologami, malarzami, politologów czy magistrów gospodarki przestrzennej.

Raz jeszcze należy podkreślić, że z całego projektu ustawy i jej uzasadnienia na każdym kroku „wyziera" fakt, iż projektodawcy są świadomi daleko posuniętych odrębności podejść i te odrębności utrzymać! Zatem ustawa nie ma wspólnego nic z ujednolicaniem i wprowadzeniem uniwersalnych standardów psychoterapii.

b) Brak określenia interesu publicznego.

Przepis Konstytucji, na jaki powołują się projektodawcy, stanowi, że samorządy zawodowe można wprowadzać w interesie publicznym. Tego interesu jednak nie wskazano w projekcie ustawy i jej uzasadnieniu, a w każdym razie nie uczyniono tego przekonująco i adekwatnie. Wprost przeciwnie wskazano, że obecnie kształcenie psychoterapeutów odbywa się na wysokim poziomie przez prężnie działające Stowarzyszenia, Instytuty Naukowe, Szkoły Wyższe (w trybie studiów podyplomowych). Nie podano przykładów tego, w jaki sposób brak regulacji działa na szkodę Pacjentów (odbiorców świadczeń psychoterapeutycznych) i czy w ogóle.

Unaocznienie interesu publicznego uzasadniającego konieczność powołania samorządu wymagałoby (a przynajmniej tak należałoby oczekiwać):
- analizy jaką liczbę spraw o odszkodowanie i zadośćuczynienie za szkody wyrządzone przez nieprawidłowo prowadzoną psychoterapię sądy powszechne w Wydziałach Cywilnych rozpoznawały w ostatnim 20-leciu;
- analizy jaką liczbę spraw karnych (o narażenie na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, o nieudzielenie pomocy osobie znajdującej się w bezpośrednim niebezpieczeństwie samobójczej śmierci) sądy powszechne w Wydziałach Karnych rozpoznawały w ostatnim 20-leciu.

Projektodawcy kreują wrażenie, że poprzez brak uregulowania zawodu psychoterapeuty obywatelom grozi stałe niebezpieczeństwo ze strony podejrzanej proweniencji i autoramentu „szarlatanów". Pytanie jednak (na które projektodawcy nie odpowiadają w sposób odwołujący się do jakichkolwiek „twardych danych") jest takie, czy właśnie taka jest aktualna rzeczywistość społeczna, a przede wszystkim: czy i w jaki sposób Ustawa miałaby przeciwdziałać funkcjonowaniu w obrocie najrozmaitszych form „terapii", stosowanej przez osoby które po prostu przestaną używać wobec siebie (jeśli w ogóle to czynią, albowiem Ustawa i jej uzasadnienie również i w tej materii nie przedstawiają żadnej analizy ile osób, które w rzeczywistości nie spełniają ustawowych przesłanek psychoterapii używa takiego określenia obecnie) terminu „psychoterapeuta", a będą „specjalistami terapii traumy", „terapeutami obniżonego nastroju", bądź wszelkiej maści „coachami".

Trzeba natomiast podkreślić, że wbrew temu co twierdzą projektodawcy (więcej o tym w zakresie zarzutów co do błędnej analizy aktualnego stanu prawnego) zarówno działania psychoterapeutów w sferze tzw. gabinetów prywatnych, jak i w sferze publicznej służby zdrowia są uregulowane.

c) **Pozostawienie w całości po stronie korporacji prawa do przyjmowania do zawodu.**

Jak wskazuje się w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego: Korporacja zawodowa nie może jednak samodzielnie określać zasad dostępu do zawodu (np. zasad naboru na aplikację adwokacką, Wyrok TK – sygn. K 6/06). W projektowanej ustawie mamy do czynienia z oczywistym złamaniem tego standardu: opłaty, składki, zasady szkolenia i zasady przeprowadzania egzaminu – wszystkie te kwestie zostały zadekretowane w ustawie, jako pozostające w rękach samorządu.

d) **Istnienie dwóch samorządów zawodowych dla osób będących psychologami i psychoterapeutami oraz tylko jednego – dla osób będących psychoterapeutami o innym wykształceniu bazowym, niż psychologiczne. Sprzeczność z wyrażoną w**

art. 17 ust 1 Konstytucji zasadą reprezentacji przedstawicieli zawodu przez organy samorządu i sprzeczność z zasadą równości wobec prawa.

Wewnętrzna organizacja samorządu zawodowego powinna zapewniać realizację celu, jakim jest reprezentacja osób wykonujących ten zawód. Reprezentacja osób wykonujących zawód zaufania publicznego przez samorząd zawodowy oznacza, że to organy samorządu zawodowego, na podstawie ustaw, określają zasady wykonywania zawodu. Organy samorządu zawodowego zajmują też stanowisko względem organów państwa, gdy chodzi o sprawy związane z funkcjonowaniem samorządu zawodowego oraz wykonywaniem zawodu. Korporacja zawodowa nie może jednak samodzielnie określać zasad dostępu do zawodu (np. zasad naboru na aplikację adwokacką, TK – K 6/06).

Powołanie samorządu zawodowego oznacza stworzenie dla danej grupy zawodowej przymusowej organizacji, wyposażonej w pewne władztwo publiczne, organizacji zamkniętej i o sformalizowanym członkostwie, której członkowie posiadają monopol w wykonywaniu tego zawodu. Ich stanowisko czasami zbliża się wyraźnie do stanowiska funkcjonariusza publicznego (np. notariusze, rzecznicy patentowi).

Projektodawcy tracą w pola widzenia, że obecnie istnieją prawne uregulowania samorządu zawodowego psychologów (vide Ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów). Co więcej: projektodawcy w art. 185 Projektowanej Ustawy proponują nowelizację Ustawy o zawodzie psychologa, jednak w kierunku, który (jak podpowiada zdrowy rozsądek i dotychczasowe doświadczenia) potwierdza, że psychoterapia jest jedną w form wykonywania zawodu psychologa.

Powyższe jest równoznaczne z tym, że osoby będące psychologami będą – zgodnie z prawem – członkami dwóch samorządów zawodowych i również dwa samorządy zawodowe będą regulować ich prawa i obowiązki w zakresie etyki i deontologii zawodowej oraz reprezentować na zewnątrz. Osoby legitymujące się wykształceniem psychologicznym będą prawnie zobowiązane do uiszczania podwójnych składek korporacyjnych.

Powyższe dotyczyć będzie również ewentualnie lekarzy psychiatrów.

Natomiast osoby o szeregu innych wykształceniach bazowych będą członkami tylko jednego samorządu. W ocenie składającego uwagi już samo to jest sprzeczne z zasadą równości wobec prawa, natomiast ta sprzeczność i wadliwość ustawy będzie w dwójnasób widoczna w rzeczywistości społecznej. Jak bowiem psycholog-

psychoterapeuta będzie miał postąpić w sytuacji, w której działania organów samorządowych będą ze sobą sprzeczne, bądź niezgodne ze sobą (niespójne) będą reguły etyki i deontologii zawodowej. Może dojść (i z pewnością dojdzie) do sytuacji, w której psycholog może nie podlegać odpowiedzialności dyscyplinarnej w zakresie samorządu psychologicznego, a za ten sam czyn będzie podlegał odpowiedzialności dyscyplinarnej jako członek korporacji psychoterapeutycznej – bądź wprost przeciwnie: sytuacja psychologów-psychoterapeutów może być gorsza, niż psychoterapeutów o innym wykształceniu bazowym, jako że psycholog może podlegać bardziej restrykcyjnym normom etyczno-deontologicznym, niż psychoterapeuta. Żadna z przedstawionych sytuacji nie jest pożądana w Państwie respektującym zasadę równości wobec prawa.

Jeśli projektodawcy w obronie przed w/w zarzutem posłużą się argumentem, że samorząd zawodowy psychologów mimo upływu lat nie ukonstytuował się to:

Primo taki argument nie przystoi w sferze działań legislacyjnych, jako że fakt prawny jest taki, że regulacja prawna dotycząca samorządu zawodowego obowiązuje, zaś ustawodawca nie może posługiwać się argumentem, że „nie działa";

Secundo, obowiązywanie prawa i jego funkcjonowanie to dwie różne płaszczyzny – nie wolno określonych zaszłości w zakresie funkcjonowania jednego aktu normatywnego naprawiać innym, bez korekty tego właściwego (byłoby to podobne do argumentu: „ponieważ ustawa o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów źle działa, to po prostu uchwalmy nową ustawę o innym zawodzie – psychoterapeuty, a tamtą zostawmy tak, jak jest")

Tertio, co każe projektodawcom przypuszczać, że samorząd psychoterapeutów ukonstytuuje się, choć przez tyle lat nie powstał samorząd psychologów? Co miałoby być tą jakościową różnicą między oboma ustawami, która sprawi, że samorząd psychoterapeutów jednak się ukonstytuuje? Czy brak ukonstytuowania się samorządu zawodowego psychologów nie powinien jednak dawać do myślenia, że to nie regulacja samorządowa powinna być właściwym sposobem regulacji.

Dodatkowo należy przypomnieć, że w wykazie prac Rady Ministrów znajduje się nowy, rządowy projekt *„Ustawy o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów" (nr projektu UD58*), będący po konsultacjach społecznych, branżowym i międzyresortowych, zatwierdzony przez Komitet Rady Ministrów do Spraw Cyfryzacji, i z terminem przyjęcia przez Radę Ministrów na I kwartał 2025. W dodatku projekt rządowy, jest opracowany w sposób profesjonalny, czego nie można powiedzieć o omawianym projekcie „Ustawy o zawodzie psychoterapeuty",

pełnym błędów prawnych, logicznych, merytorycznych oraz jawnie niezgodnym z orzeczeniami Trybunału Konstytucyjnego.

e) **Sprzeczność z zasadą proporcjonalności – daleko idący paternalizm prawny, z ograniczeniem swobody działalności gospodarczej.**

W doktrynie prawa konstytucyjnego oraz orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego podkreśla się, że wprowadzenie monopolu (i koniecznej przynależności do) samorządu zawodowego na wykonywanie określonej działalności (wykonywanie określonego zawodu / profesji) stanowi ograniczenie swobody (i wolności) działalności gospodarczej i świadczenia usług. Ograniczenie to podyktowane jest natomiast specyfiką danej działalności, jej znaczeniem w sferze publicznej oraz koniecznością zabezpieczenia należytej pieczy nad wykonywaniem tego zawodu przez organy samorządowe. Jak każde ograniczenie należy je rozpatrywać przez pryzmat zasady proporcjonalności wyrażonej w art. 31 ust 3 Konstytucji RP. Nie prezentując w tym miejscu nazbyt szerokich rozważań na temat zasady proporcjonalności i jej znaczenia, należy podkreślić, że ograniczenie w zakresie korzystania z wolności działalności gospodarczej i wolności wykonywania wolnego zawodu musi pozytywnie przejść test proporcjonalności, czyli – w wypadku niniejszej ustawy – przede wszystkim ustalenia, czy ograniczenie jest konieczne dla zdrowia obywateli.

W strukturze głębokiej projektowanej ustawy wydaje się pobrzmiewać założenie, że obywatele uzyskają – najogólniej rzecz ujmując – lepszą opiekę zdrowotną w zakresie opieki psychoterapeutycznej, niż obecnie. To założenie jest jednak o tyle nietrafne, że Ustawa właściwie nie wprowadza żadnego istotnego novum w zakresie kształcenia psychoterapeutów.

Analizując przepisy Ustawy:
- ośrodkami egzaminacyjnymi staną się (w dacie wejścia w życie ustawy) podmioty, które już dzisiaj wydają certyfikaty (czyli głównie: stowarzyszenia lub ich związki);
- ośrodkami szkolącymi psychoterapeutów staną się ośrodki akredytowane / rekomendowane / atestowane przez dzisiejsze stowarzyszenia lub ich związki (czyli ośrodki egzaminacyjne w rozumieniu ustawy)
- psychoterapeutami legitymującymi się prawem wykonywania zawodu staną się dzisiejsi certyfikowani psychoterapeuci.

Innymi słowy: w dacie wejścia w życie ustawy w stosunku do stanu obecnego nie zmieni się absolutnie nic, poza nadaniem określonej rangi niektórym podejściom psychoterapeutycznym (więcej uwag o tym przy omawianiu zarzutu naruszenia Konstytucyjnego prawa równości wobec prawa) i wprowadzeniem chronionego

tytułu zawodowego. Na zmiany związane z pełnym wprowadzeniem w życie zapisów nowej ustawy trzeba będzie zapewne poczekać i to najpewniej dłuższy czas – dość wskazać na skalę zadań i wewnętrznych aktów normatywnych, jakie do wydania ma Krajowa Rada Psychoterapeutów i Regionalne Rady Psychoterapeutów. To oznacza, że szkolenie nowych psychoterapeutów zacznie się z pewnym opóźnieniem. Owszem – rozpoczęte szkolenia pozwolą uzyskać prawo wykonywania zawodu, ale aplikacji w rozumieniu ustawy nie będzie jeszcze przez jakiś czas, a nowe szkolenia prowadzone przez dzisiejsze ośrodki szkolące pod auspicjami stowarzyszeń nie będą zapewne rozpoczynać nowych edycji szkoleń, oczekując na ostateczny kształt regulacji samorządowych dotyczących rekrutacji, wzorów dokumentów, opłat itp. Prowadzić to może do efektu przeciwnego, niż założony w Ustawie, tj. do wolniejszego rozwoju rynku świadczeń psychoterapeutycznych i ich mniejszej dostępności.

Wracając do przerwanego wątku kwestii sprzeczności Ustawy z Konstytucyjną zasadą proporcjonalności. Nie można tracić z pola widzenia również i tego, że w ocenie zgłaszającego uwagi projektowana ustawa nie przyczyni się do poprawienia jakości świadczeń psychoterapeutycznych. Jako, że ustawa przewiduje w swoich przepisach przejściowych i końcowych uprawnienia do kształcenia psychoterapeutów dla aktualnych ośrodków szkolących, do egzaminowania – dla podmiotów aktualnie certyfikujących, czy wreszcie prawo wykonywania zawodu, dla obecnych certyfikowanych psychoterapeutów, to budzi wątpliwości, czy powstaną nowe ośrodki szkolące i egzaminujące pozwalające na zwiększanie liczby psychoterapeutów i większą dostępność świadczeń psychoterapeutycznych dla obywateli.

Ustawa rodzi bowiem wrażenie, jakby miała dzisiejszemu stanowi rzeczy nadać po prostu rangę ustawowego porządku rzeczy – czyli mówiąc nieco lapidarnie: „zacementować" aktualną sytuację środowiska psychoterapeutycznego, z *novum* polegającym na zapewnieniu ochrony prawnej dla tytułu zawodowego „psychoterapeuta". W ocenie wnoszącego uwagi bardziej zasadnym byłoby podjęcie działań (choćby w formie kampanii społecznych), aby zapoznać obywateli z podstawowymi kryteriami podejmowania decyzji o wyborze psychoterapeuty. Wszak regulacja zawodów: lekarza, adwokata, radcy prawnego czy jakiegokolwiek innego nie daje obywatelowi 100% gwarancji uniknięcia błędów w sztuce popełnionych przez przedstawicieli w/w profesji. Co istotne – mechanizmy działania wolnego rynku (z dzisiejszą łatwością wystawiania publicznie dostępnych ocen i opinii o specjalistach) dają szybką możliwość weryfikacji umiejętności psychoterapeuty, czy też osoby mieniącej się psychoterapeutą.

Projektodawcy nie zadali sobie również trudu (a w każdym razie nie widać tego w uzasadnieniu projektu ustawy) w zweryfikowaniu w jaki sposób działa sądownictwo dyscyplinarne poszczególnych stowarzyszeń wskazanych w ustawie. Tymczasem wydaje się, że jest to wystarczający instrument dbania o prawidłowość etyczno-deontologiczną wykonywania działalności psychoterapeutów. Nie wolno bowiem zapominać, że w przypadku czynów wyczerpujących znamiona deliktu prawa cywilnego, bądź wręcz przestępstwa pozostają (niezależnie przecież od formalnego istnienia prawa wykonywania zawodu) instrumenty prawa cywilnego i karnego pozwalające w najdalej idącym przypadku na zakazanie określonej działalności.

Co więcej konieczność uiszczania opłat korporacyjnych może doprowadzić do tego, że usługi psychoterapeutyczne staną się droższe dla ich finalnego odbiorcy, a przez to – mniej (a nie bardziej!) dostępne.

Z tego względu w ocenie zgłaszającego uwagi zasada proporcjonalności z art. 31 ust 3 Konstytucji RP między ograniczeniem swobody działalności gospodarczej, wolnego rynku i zasad rynkowej konkurencji a zdrowiem obywateli nie jest spełniona.

f) Wykluczenie niektórych osób prowadzących działania o znamionach psychoterapii, poprzez arbitralną decyzję ustawową co do akceptowanych i nieakceptowanych podejść psychoterapeutycznych, a w konsekwencji brak równości wobec prawa.

W ocenie zgłaszającego uwagi odgórne ustalenie podejść psychoterapeutycznych, jako „prawnie dopuszczalnych" jest zabiegiem całkowicie arbitralnym i naruszającym zasady równości wobec prawa. Projektodawcy wskazują na – ich zdaniem – naukowe uzasadnienie takiego, a nie innego kształtu przepisów dotyczących aprobowanych ustawowo podejść psychoterapeutycznych, w ramach których można uprawiać psychoterapię. Problem jednak polega na tym, że środowisko psychoterapeutów jest mocno podzielone co do wiarygodności niektórych doniesień naukowych dotyczących oparcia określonych podejść psychoterapeutycznych o ich empiryczną weryfikację (z ang. Evidence based). Owszem są podejścia psychoterapeutyczne skonstruowane z dużym uwzględnieniem reguły *evidence based* i takie, które bynajmniej dowodów na skuteczność nie mają. Projektodawcy przywołują szereg publikacji na poparcie tezy, że akurat te pięć wskazanych podejść psychoterapeutycznych posiada naukowe uzasadnienie ich skuteczności, natomiast wątpliwe jest, czy ktokolwiek z posłów podpisanych pod projektem czytał wskazane w uzasadnieniu publikacje.

Dlatego regulacja ustawowa nie jest dobrym pomysłem, bo ona w dobrych intencjach doprowadza do nierówności. Grupa Robocza stanowiła twór, który nie miał żadnego umocowania do działania, stanowił w istocie zebraną (bez żadnego trybu, bez jakiejkolwiek formalnej legitymacji, przy całkowicie nieznanych kryteriach przyjęcia do tej grupy) całkowicie dowolnie grupę, którą trudno uznać za reprezentantów całego środowiska. W efekcie grupa robocza reprezentuje swoje własne interesy i pozostawia interesy innych poza zakresem przedmiotowym i podmiotowym ustawy. Grupa robocza, a w ślad za nią posłowie podpisujący projekt ustawy legitymizują zatem w istocie oligarchiczny twór, a nie demokratycznie ukonstytuowany Samorząd będący naprawdę reprezentantami CAŁEGO środowiska psychoterapeutycznego. W ocenie zgłaszającego uwagi, aby projektowana ustawa mogła się obronić powinno się dopuścić do udziału w samorządzie wszystkich tych, którzy legitymują się jakimikolwiek uprawnieniami psychoterapeutycznymi (certyfikatami), aby następnie już przeprowadzić ich weryfikację. Tymczasem ustawa proponuje zabieg odmienny: mianowicie przedstawicieli takich form wykonywania psychoterapii, które nie podobały się przedstawicielom grupy roboczej pozostawia poza zakresem ustawy, a zatem poza samorządem. Warto nadmienić, że w tzw. Grupie Roboczej znajdowały się również twory nieposiadające własnej osobowości prawnej, a zatem własnej autonomii, czego przykładem była sekcja psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (działająca nawiasem mówiąc WBREW stanowisku całego Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, które nie akceptuje projektu ustawy tak co do zasady, jak i co do szczegółowych rozwiązań).

Kolejnym przejawem nierówności jest sposób potraktowania w Ustawie specjalistów w dziedzinie psychoterapii. Uważna lektura Ustawy o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia oraz rozporządzenia w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia prowadzi do wniosku, że osoby legitymujące się tytułem „specjalista w dziedzinie psychoterapii" to najwszechstronniej wykształceniu psychoterapeuci, jako że szkolenie specjalizacyjne i egzamin specjalizacyjny obejmuje **wszystkie** główne podejścia psychoterapeutyczne, podczas, gdy projektowana ustawa utrzymuje zasadę kształcenia się w jednym podejściu i zdawania egzaminu w jednym tylko podejściu psychoterapeutycznym. Specjaliści, mimo że najlepszej gwarancji ich pozycji i roli w przyszłym samorządzie są w projektowanych przepisach wielokrotnie pomijani, podczas gdy przedstawicielom poszczególnych podejść gwarantuje się choćby miejsce w Krajowej Radzie Psychoterapeutów łącznie z rotacyjnym pełnieniem funkcji przewodniczącego tejże.

3. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak właściwej analizy aktualnego stanu prawnego**

Kolejne uwagi będą dotyczyć – w wielu aspektach – sprzeczności projektu z Rozporządzeniem w sprawie Zasad Techniki Prawodawczej i samymi tymi Zasadami, wskazanymi w załączniku do Rozporządzenia.

Wbrew twierdzeniom projektodawców psychoterapia w Polsce, świadczenie usług psychoterapeutycznych i prowadzenie psychoterapii jest uregulowanie i to bynajmniej nie w szczątkowy sposób. Twierdzenia przeciwne wskazują, że projektodawcy nie dokonali właściwej analizy stanu prawnego, czym uchybili § 1 ust 1 pkt 2) Zasad Techiniki Prawodawczej.

Trzeba jasno zaznaczyć, że aktualna regulacja zmierza w zupełnie innym kierunku, niż projektowana Ustawa, co jest równoznaczne z tym, że projektodawcy, zamiast uporządkowania szykują w istocie zmiany rewolucyjne.

Jeszcze w 2013 r. zapadł Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego, (Wyrok NSA z dnia 22 października 2013 r. I FSK 1682/12) zgodnie, z którym psychoterapeuta to „osoba wykonująca zawód medyczny".

Co więcej, sami projektodawcy wydają się być przekonani, że działalność psychoterapeutyczna w zakresie prowadzenia psychoterapii jest w istocie działalnością leczniczą, czy też ściślej: świadczeniem zdrowotnym, jako że proponują (w art. 183 projektowanej ustawy) nowelizację Ustawy o podatku od towarów i usług art. 43 ust 1 pkt 19 poprzez dodanie psychoterapeuty do zwolnienia podmiotowego od podatku VAT w przypadku wykonywania: usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, świadczone w ramach wykonywania zawodów.

Nie można nie dostrzec podobieństwa w/w działań do definicji „świadczenia zdrowotnego", o którym mowa w Ustawie o działalności leczniczej (art. 2 ust 1 pkt 10), tj. definicji zgodnie z którą świadczenie zdrowotne to działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania.

Wreszcie należy wskazać na ostatnie (obejmujące ostatnie dwa lata) działania regulacyjne:

- Definicja psychoterapii została wprowadzona w Ustawie z dnia 17 sierpnia 2023 r. o niektórych zawodach medycznych, a to w art. 87 tej ustawy, w brzmieniu: *Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego,*

wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi.

- Wskazana definicja wprowadzona mocą w/w Ustawy do art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego;

- Dodatkowo w art. 106 wspomnianej Ustawy o niektórych zawodach medycznych sformułowano przepisy przejściowe umożliwiające podejście do egzaminu specjalizacyjnego przez certyfikowanych psychoterapeutów.

- Ustawa o uzyskiwaniu tytułu specjalisty w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia i Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia – które po nowelizacji (dokonanej w 2023 r.!) przewiduje „psychoterapię" jako jedną ze specjalizacji i tytuł „specjalisty w dziedzinie psychoterapii" dla osób, które zdały egzamin

Rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia ustanawiające nową specjalizację w dziedzinie psychoterapii zostało wydane dnia 20 czerwca 2023 r. Niecałe zatem dwa lata po wprowadzeniu nowej ścieżki kształcenia psychoterapeutów Ustawodawca postanawia dokonać kolejnej ingerencji w system, co do którego czas nie pozwolił jeszcze na weryfikację, czy podjęte w połowie 2023 r. przyniosły efekt.

Trudno zatem zgodzić się z projektodawcami, że sytuacja wymaga uregulowania, wobec dotychczasowego braku działań regulacyjnych. Wprost przeciwnie: działania, które miały nieco uporządkować rynek usług / świadczeń psychoterapeutycznych zostały podjęte w połowie 2023 r. Projektodawcy w żaden sposób nie odnoszą się do efektów tej regulacji. Jeśli wspomniane wprowadzenie specjalizacji w dziedzinie psychoterapii przyniosło rezultaty, to należałoby je ocenić i rozważyć czy i w jakim zakresie projektowana ustawa jest dalej potrzebna. Jeśli natomiast w/w zabiegi regulacyjne okazały się nietrafne, to należałoby ocenić dlaczego i przede wszystkim przeprowadzić pogłębioną analizę, czy i dlaczego projektodawcy zakładają, że przedkładana przez nich Ustawa (o złożonej, wielopoziomowej i wieloaspektowej strukturze, rodząca – dla jej całkowitego i sprawnego wdrożenia w rzeczywistość społeczną – konieczność podjęcia szeregu daleko idących kroków organizacyjnych) uniknie niepowodzeń i trudności, które napotkał akt normatywny o daleko mniejszej złożoności, a to w postaci uruchomienia specjalizacji w dziedzinie psychoterapii i egzaminów specjalizacyjnych.

To, co jest potrzebne, to interwencja ustawodawcy w zakresie uporządkowania regulacji i zapewnienia sposobu prowadzenia działalności (m.in. prowadzenia dokumentacji) przy jednoczesnym braku obciążania psychoterapeutów sanitarno-higienicznymi obowiązkami właściwymi dla podmiotów medycznych. Ta ustawa niczego w tym zakresie nie zmienia, bo w

prywatnych gabinetach nie będzie trzeba spełniać, ale wszędzie tam, gdzie psychoterapia będzie wykonywania w strukturach podmiotów leczniczych, i tak trzeba będzie. Ta różnica nie zniknie. Chodzi zatem o stworzenie takiej regulacji, która pozwoli wykonywać zawód ochrony zdrowia w sferze prywatnej bez nadmiernych obciążeń właściwych szpitalom, przychodniom i dps om.

Z perspektywy dotychczasowych kroków projektowana ustawa jawi się jako niespójna i jako całkowity odwrót od dotychczas podjętych kroków regulacyjnych. W takiej sytuacji należałoby oczekiwać pogłębionej refleksji na temat tego: czy dotychczas podjęte kroki były nieskuteczne, a jeśli tak, to dlaczego. Takiej refleksji projektodawca nie przedstawia i najpewniej nie poczynił po prostu uznając, że wprowadzone rozwiązania należy „przepchnąć" bez względu na to co działo się w omawianym zakresie dotychczas.

4. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak ustalenia możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy alternatywnych do uchwalenia ustawy**

Zasady Techniki Prawodawczej w § ust 1 pkt 3) stanowią, iż decyzja o przygotowaniu projektu ustawy winna być poprzedzona *ustaleniem możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy publicznej, alternatywnych w stosunku do uchwalenia ustawy*. Jak wskazują sami projektodawcy prowadzenie działalności psychoterapeutycznej obecnie nie odbywa się na zasadach całkowitej „wolnej amerykanki", ale rynek jest regulowany przez liczne organizacje i instytucje stojące na straży należytego poziomu i jakości usług psychoterapeutycznych. Co więcej, wspomniana wyżej ścieżka kształcenia – specjalizacja w dziedzinie psychoterapii – stanowi dodatkową gwarancję dla obywatela, że świadczenia psychoterapeutyczne będą wykonywane przez osobę posiadającą po temu odpowiednią wiedzę i kompetencje. Co więcej, aktualnie kompetencje psychoterapeutów uzyskiwane przez nich w drodze certyfikacji przez Stowarzyszenia i Instytuty Naukowe są honorowane przez NFZ, a zatem ich kompetencje są niejako honorowane przez władze państwowe.

W tym kontekście (biorąc pod uwagę również uwagi wyrażone wyżej w zakresie zarzutu braku należytej analizy aktualnego stanu prawnego) należałoby zadać pytanie z jakich powodów projektodawcy nie uznali za stosowne i wystarczające podjęcia innych działań, niż ustawowe (i to w dodatku zmieniające całkowicie model, do którego przystawały dotychczasowe zabiegi regulacyjne. Uzasadnienie projektu ustawy o tym w zasadzie milczy.

Jak już wspomniano, jako adekwatna jawi się interwencja ustawodawcy w zakresie uporządkowania regulacji i zapewnienia sposobu prowadzenia działalności (m.in. prowadzenia dokumentacji) przy jednoczesnym braku obciążania psychoterapeutów sanitarno-higienicznymi obowiązkami właściwymi dla podmiotów medycznych. W ocenie zgłaszającego

uwagi wystarczające po temu byłoby albo dokonanie nowelizacji aktualnie obowiązujących ustaw regulujących funkcjonowanie szeroko pojętej służby zdrowia, względnie rozporządzeń regulujących wykonywanie świadczeń zdrowotnych w zakresie psychoterapii.

Należy w tym miejscu podkreślić, że intencję projektodawcy, aby określenie „psychoterapeuta" dawało potencjalnemu odbiorcy świadczeń gwarancję należytego ich poziomu, uznać trzeba za słuszną. Pytanie jednak, czy stworzenie potężnej konstrukcji prawnej i instytucjonalnej, jaką jest Ustawowa regulacja i to jeszcze w ramach samorządu zawodowego jest najlepszą po temu drogą. Raz jeszcze należy podnieść, że uregulowanie funkcjonowania psychoterapii można byłoby uregulować choćby w ramach Ustawy o niektórych zawodach medycznych (wszak art. 14 Ustawy o niektórych zawodach medycznych gwarantuje ochronę prawną wymienianym w ustawie tytułom zawodowym) lub w ramach regulacji opartych o takie same jak Ustawa o niektórych zawodach medycznych założeniach (gotowy projekt regulacji psychoterapii jako zawodu medycznego, z centralnym rejestrem i systemem odpowiedzialności dyscyplinarnej został rok temu przekazany Parlamentarzystom) czy regulacji usługi psychoterapii.

5. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak kompleksowego uregulowania danej dziedziny spraw.**

Zasady Techniki Prawodawczej w § 2 wprowadzają zasadę, iż *Ustawa powinna wyczerpująco regulować daną dziedzinę spraw, nie pozostawiając poza zakresem swego unormowania istotnych fragmentów tej dziedziny.*

Trudno zgodzić się, że projektowana Ustawa normuje całość zagadnień związanych z wykonywaniem profesji psychoterapeuty i prowadzenia psychoterapii. Nie ma bowiem żadnych wątpliwości, że właściwie **całkowicie poza zakresem przedmiotowym i podmiotowym ustawy pozostaje Specjalizacja w dziedzinie psychoterapii (oraz specjalizacja w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży oraz specjalizacja w dziedzinie psychoterapii uzależnień**. Zamiast ujednolicenia pozostanie dualizm i dalsze rozbieżności w systemie prawnym: specjaliści będą mieli swój reżim prawny, ścieżkę kształcenia i procedurę egzaminacyjną, zaś psychoterapeuci nie będący specjalistami – swoją.

Zakres działań psychoterapeutycznych pozostających poza zakresem (poza w/w kwestami dotyczącymi specjalizacji) ustawy dobitnie obrazuje art. 1 ust 8 Ustawy odsyłając m.in. do Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Psychoterapia dalej będzie przecież obecna w ramach działań prowadzonych na podstawie Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego oraz w szeregu innych Ustaw.

Psychoterapia jest zatem działalnością relatywnie mocno rozproszoną w polskim systemie prawnym – jeśli regulacja miałaby czynić zadość Zasadom Techniki Prawodawczej, to

należałoby oczekiwać rozwiązania, które rzeczywiście ujednolica i reguluję tę kwestię kompleksowo.

Projekt ustawy (o czym zresztą wprost mówi uzasadnienie projektu – str. 96) pozostawia poza sferą regulacji dostrzegany od wielu lat w praktyce psychoterapeutycznej konflikt między art. 240 K.k. (przewidującym odpowiedzialność karną za niezawiadomienie o przestępstwach wyszczególnionych w tym przepisie) a zasadą tajemnicy zawodowej.

Co więcej ustawa nie reguluje kompleksowo wielu innych spraw związanych z tajemnicą zawodową. Obecnie wielu psychoterapeutów postrzega jako trudny do rozwiązania dylemat związany z art. 12 Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej. W ocenie zgłaszającego uwagi nadanie zawodowi psychoterapeuty rangi zawodu zaufania publicznego sprawi, że ochrona tajemnicy zawodowej winna stać się jednym z fundamentów **kompleksowej** regulacji. Oznacza to, że w każdej sferze (wspomnianej już Ustawie o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ale również m.in. Ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, Ustawie o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta) należy maksymalnie zawęzić obowiązek psychoterapeuty (albo wręcz taki obowiązek znieść!) do dokonywania zgłoszeń określonych zachowań, o jakich psychoterapeuta miałby się dowiedzieć w toku wykonywania zawodu.

6. **Brak zgodności z Zasadami Techniki Prawodawczej – brak realizacji zasady precyzji i komunikatywności oraz konsekwencji terminologicznej (sprzeczność z § 5, § 6, i § 7 Zasad Techniki Prawodawczej)**

Projektowana ustawa w wielu miejscach została przygotowana z dużą niefrasobliwością, bądź wręcz niechlujnością językową oraz w zakresie terminologii specjalistycznej.

Wprowadzona w 2024 r. do Art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego definicja psychoterapii stanowiła, że: Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi.

Projekt postuluje uchylenie tego przepisu. W zamian projektowana ustawa nie wprowadza żadnej definicji psychoterapii.

Art 2 ust 1 projektowanej Ustawy zawiera jedynie zapis, że wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na celowym i zamierzonym oddziaływaniu w obszarze funkcjonowania psychicznego, relacyjnego i społecznego osób z zaburzeniami psychicznymi lub zagrożonych ich wystąpieniem albo nawrotom, w celu poprawy jakości życia, redukcji objawów, rozwoju osobowości i kompetencji psychologicznych, polegającym na: 1) prowadzeniu konsultacji

psychoterapeutycznych, 2) diagnozie psychoterapeutycznej, 3) kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii 4) prowadzeniu psychoterapii. Przepis ten nie jest jednak definicją legalną psychoterapii, a jedynie jedną z form wykonywania zawodu.

Warto w tym miejscu wskazać, że Art. 166 ust 3 projektowanej ustawy (przepis karny) Penalizuje dopuszczenie do udzielania świadczeń z zakresu psychoterapii osoby, która nie posiada prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty. Wyznaczenie zakresu bezprawności wymaga ustalenia tego czym są „świadczenia z zakresu psychoterapii", przy czym brak definicji psychoterapii sprawia, że podstawowe zasady prawa karnego nie są tutaj spełnione (m.in. zasada określoności czynu).

Wracając do wątku definicji psychoterapii – nawet jeśli art. 2 ust 1 projektowanej ustawy miałby stanowić jakąś *sui generis* definicję, to należy zadać pytanie cóż takiego w świecie psychologii i psychiatrii zmieniło się od 2023 r., że definicja psychoterapii wprowadzona do art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego musiała ulec **gruntownej modyfikacji**. Różnice między oboma „definicjami" są przecież łatwo zauważalne i znaczne.

W tym kontekście należy po raz „enty" podnieść zarzut dotyczący dopuszczenia do wykonywania zawodu psychoterapeuty osób bez wykształcenia medycznego lub psychologicznego. Już sam zapis art. 2 ust 1 projektowanej ustawy poprzez odwołanie się do „zaburzeń psychicznych" i „kompetencji psychologicznych" wskazuje, że do prowadzenia psychoterapii konieczna jest rozbudowana wiedza psychologiczna lub medyczna.

Projektodawcy najwyraźniej zapomnieli, że do „zaburzeń psychicznych" odwołuje się (i je poniekąd definiuje prawnie) art. 3 pkt 1 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, stanowiąc, że:

Ilekroć przepisy niniejszej ustawy stanowią o: osobie z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się to do osoby:

a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychotyczne),

b) upośledzonej umysłowo,

c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym

Jeśli natomiast sięgnąć po konkretne przykłady uchybień językowych i niefrasobliwości terminologicznej, to warto wskazać choćby na:

- Art. 14 projektowanej Ustawy w stosunku do osoby składającej wniosek o wpis do rejestru używa określenia „osoba zainteresowana", podczas gdy art. 18 co do tej samej osoby używa odmiennego określenia: „osoba ubiegająca się o wpis";

- Art. 28 ust 1 projektowanej Ustawy dopuszcza wykonywanie czynności zawodowych „z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności" w zasadzie oznacza dopuszczenie psychoterapii mailowo;
- Art. 60 projektowanej Ustawy, gdzie w ust 1, 2 i 3 pojawia się zapis o „komisji egzaminacyjnej" a w ust 6 i 7 o „komisji kwalifikacyjnej";
-

7. **Brak możliwości realizacji celu – jeśli celem miałoby być zapewnienie obywatelom należytego poziomu oddziaływań psychoterapeutycznych, jeśli celem miałoby być stworzenie bezpieczeństwa w zakresie korzystania z psychoterapii i celem miałoby być podniesienie jakości usług, to ustawa w takim kształcie jest całkowicie niezdolna do realizacji tego celu.**

Przez wiele lat standardem wyznaczającym poziom wykształcenia konieczny dla prowadzenia psychoterapii w Polsce wyznaczało Rozporządzenie Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień. W ostatnim brzmieniu tego aktu normatywnego (z 19 czerwca 2019 r.) wykształcenie bazowe dla osób mogących prowadzić psychoterapię obejmowało: *tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra pielęgniarstwa, lub magistra po ukończeniu studiów na kierunku psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, socjologii albo spełnia warunki określone w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (Dz. U. z 2019 r. poz. 1026).*

Projektowana ustawa w art. 9 pkt 2) przewiduje prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty przy legitymowaniu się tytułem zawodowym lekarza lub tytułem zawodowym magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych.

Odwołując się do treści Rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych z dnia 11 października 2022 r. warto wskazać, że:

- Do nauk humanistycznych zaliczono: archeologię, etnologię i antropologię kulturową, filozofię, historię, językoznawstwo, literaturoznawstwo, nauki o kulturze i religii, nauki o sztuce i polonistykę;
- Do nauk społecznych: ekonomię i finanse, geografię społeczno-ekonomiczną i gospodarkę przestrzenna, nauki o bezpieczeństwie, nauki o komunikacji społecznej i mediach, nauki o polityce i administracji, nauki o zarządzaniu i jakości, nauki prawne, nauki socjologiczne, pedagogika, prawo kanoniczne, psychologię, stosunki międzynarodowe.

- Do nauk medycznych i o zdrowiu zaliczono: biologię medyczną, nauki farmaceutyczne, nauki medyczne, nauki o kulturze fizycznej i nauki o zdrowiu;
- Do nauk w dziedzinie sztuki zaliczono: sztuki filmowe i teatralne, sztuki muzyczne i sztuki plastyczne i konserwację dzieł sztuki.

Wydaje się, że nie trzeba kontynuować tej „wyliczanki", aby unaocznić, że w istocie projektodawcy proponują całkowite otwarcie zawodu psychoterapeuty, co nie ma nic wspólnego z pieczą nad jakością świadczeń psychoterapeutycznych. Uświadomienie sobie, że na podstawie Ustawy psychoterapeutą będzie mógł być prawnik, ekonomista i archeolog ukazują karykaturalność uregulowań ustawy.

Przekonanie, że przedstawiciele w/w nauk (choćby eksperci w swoich dziedzinach) będą w stanie w ciągu 80 godzin doszkolić się z psychologii, a w ciągu 70 godzin doszkolić się z medycyny jawi się jako daleko idące nieporozumienie wobec faktu, że trzonem wykonywania zawodu psychoterapeuty będzie prowadzenie psychoterapii, czyli – jak wskazano wyżej – osobie dotkniętej lub zagrożonej zaburzeniami psychicznymi, które przecież są jednostkami *stricte* medycznymi (znajdującymi się przecież w znamienitej większości w medycznych klasyfikacjach diagnostycznych ICD lub DSM).

Być może głośno należy powiedzieć, że celem tej ustawy jest wyłącznie interes fiskalny podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych. Można sobie z łatwością wyobrazić sytuację, w której rzesza absolwentów nauk społecznych, humanistycznych, sztuki, medycznych i o zdrowiu ruszy na 4-letnie szkolenia (oczywiście płatne!), następnie uiści opłaty egzaminacyjne, po czym nie zda egzaminu, albowiem nie będzie miała podstaw psychologicznych i psychiatrycznych – rudymentarnej wiedzy o funkcjonowaniu człowieka w jego sferze psychicznej, na której to wiedzy oddziaływania psychoterapeutyczne są „nabudowane".

Co więcej, skoro – jak podkreślają projektodawcy nawet wykształcenie psychologiczne nie gwarantuje należytych podstaw naukowych do prowadzenia psychoterapii (z uwagi na obniżenie jakości i poziomu studiów psychologicznych), to absurdem jest zakładanie, że podstawy te będą miały osoby legitymujące się tytułem zawodowym magistra nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych (które to studia podobnie przecież, jak przywoływane przez projektodawców studia psychologiczne, mogą być studiami o relatywnie niskim poziomie). Osoby, które podstaw wiedzy psychologicznej i medycznej miałyby nabyć w wymiarze łącznie 150 godzin nie będą w istocie miały żadnej wiedzy o podstawach psychologicznego funkcjonowania człowieka.

8. **Brak spójności rozwiązań Ustawy – deklarowanie leczenia itp., a powierzenie nadzoru Ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej.**

W niezliczonych miejscach w projektowanej ustawie podkreśla się „leczniczy" charakter psychoterapii. W wielu fragmentach uzasadnienia projektodawcy odwołują się do „zdrowia psychicznego" obywateli. Powstaje zatem pytanie, na które projektodawcy nie udzielają klarownej odpowiedzi: dlaczego wykonywanie zawodu miałoby podlegać nadzorowi Ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej? Poddanie samorządu (i wykonywania zawodu) psychoterapeuty takiemu nadzorowi jest również niespójne z regulacjami dotyczącymi specjalistów w dziedzinie psychoterapii, bowiem Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego (stanowiące centralny podmiot w zakresie szkoleń specjalizacyjnych i egzaminów) podlega Ministrowi zdrowia, podobnie, jak cała ścieżka kształcenia specjalistów w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia. Przypomnieć należy, że specjaliści w dziedzinie psychoterapii mają uzyskać prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty, choć podlegać będą pod dwa różne organy nadzoru.

Co istotne, również w i tej sferze projektowana ustawa narusza Zasady Techniki Prawodawczej oraz – w przekonaniu wnoszącego uwagi – Konstytucję w zakresie zasady równego traktowania. Oto bowiem psychoterapeuci w prywatnych gabinetach będą podlegali pod nadzór wyłącznie Ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej, ale już ci psychoterapeuci, którzy będą udzielać świadczeń zdrowotnych w ramach kontraktu z NFZ siłą rzeczy podlegać będą również nadzorowi i regulacjom Ministra zdrowia.

9. **Osiągnięcie celu ustawy w czasie – powolny proces, ukonstytuowanie się samorządu zajmie czas, pozyskiwanie uprawnień w nowym trybie również.**

Zdaniem wnoszącego uwagi sprawne (i płynne, jak to podkreślają projektodawcy) urzeczywistnienie regulacji ustawowej wymagałoby posiadania gotowych projektów poszczególnych wewnętrznych aktów normatywnych przyszłego samorządu. Oczekiwanie bowiem na ukonstytuowanie się samorządu, a następnie na opracowanie przezeń poszczególnych regulacji, aby wypełnić nimi delegację ustawową do stworzenia określonych unormowań i ram prawnych przez organy samorządowe – potrwa, i to potrwa z pewnością dłuższy czas. W tym czasie zamrożone zostanie szkolenie psychoterapeutów (poza aktualnie rozpoczętymi szkoleniami), co zdaniem wnoszącego uwagi jawnie sprzeciwia się celom ustawy.

10. **Koszty.**

Ponadto rozwiązania związane z utworzeniem samorządu wiążą się koszty, zdaniem wnoszącego uwagi koszty te byłyby znacznie niższe, gdyby do uregulowania zawodu wykorzystać już istniejące instrumentarium przewidziane w Ustawie o niektórych zawodach medycznych. Zdaniem wnoszącego uwagi również i w tej mierze (poprzez brak choćby

rozważenia alternatywnych sposobów uregulowania zawodu) projektodawcy szafują publicznymi pieniędzmi w sposób, który nie jest uzasadniony, ani celowy, a poniesione przez podatnika koszty nie zwrócą się poprzez jakąś szczególną zmianę jakościową rzeczywistości społecznej, albo precyzyjniej: taka sama zmiana mogłaby zostać osiągnięta mniejszymi kosztami.

(poniżej uwagi szczegółowe do poszczególnych artykułów)

Uwagi szczegółowe do poszczególnych artykułów

Artykuł	**Uwagi od MB** **TUTAJ MIEJSCE NA DOPISYWANIE UWAG**
Art. 1 ust 3.	
	Projektodawcy nie dostrzegają (o czym była mowa w zakresie uwag ogólnych), że różne podejścia psychoterapeutyczne mają różne standardy zawodowe i standardy etyczne. Wbrew zapatrywaniu projektodawców nie istnieją jednolite zasady i standardy etyki i deontologii zawodowej psychoterapeutów; to z kolei wpisuje się w jedną z uwag ogólnych, że w istocie wobec znacznych różnic między podejściami nie można mówić o jednym zawodzie psychoterapeuty. W najlepszym wypadku brak jednolitych standardów doprowadzi do daleko posuniętych nieporozumień w obrębie przyszłego samorządu.
Art. 1 ust 7	
	Ten przepis jest wadliwy w warstwie językowej. O ile można zrozumieć początkową część przepisu (od słów „Ilekroć w przepisach" do słów „odpowiedniego certyfikatu") to cześć po myślniku jest niezrozumiała, bowiem nie wiadomo do czego się ona odnosi. Przepis rozpoczyna się opisem czynności („Ilekroć jest mowa o wykonywaniu psychoterapii"), a kończy odniesieniem do osoby. Intencja Ustawodawcy pozostaje kompletnie niejasna, czy chodziło uznanie, że każdy „specjalista w dziedzinie psychoterapii", „specjalista psychoterapii dzieci i młodzieży" jest „osobą z prawem wykonywania zawodu psychoterapeuty". Nota bene w zakresie normowania tego przepisu brak jest specjalisty w dziedzinie psychoterapii uzależnień – pytanie tylko czy jest to pominięcie zamierzone, czy nie. Zdania w ustawie redaguje się zgodnie z powszechnie przyjętymi regułami składni języka polskiego, unikając zdań wielokrotnie złożonych.
Art. 1 ust 3 oraz art. 5 ust 1 pkt 1	
	Wydaje się, że projektodawcy dość niefrasobliwie oparli tekst projektowanej ustawy na innych aktach normatywnych regulujących funkcjonowanie samorządów zawodowych. W ocenie zgłaszającego uwagi może powstać kolizja między zasadą samodzielności

	wykonywania zawodu (zadekretowaną w art. 1 ust 3) a obowiązkiem podporządkowania się poleceniom pracodawcy (wobec umożliwienia wykonywania przez psychoterapeutę usług w ramach stosunku pracy – art. 5 ust 1 pkt 1). Również i w tej materii pojawia się bałagan terminologiczny i niefrasobliwość, albowiem w art. 5 ust 1 pojawia się zapis o tym, że „psychoterapeuta wykonuje swoje usługi".
Art. 2 ust 2	
	Projektodawca jest wewnętrznie niespójny. Z jednej strony deprecjonuje wykształcenie psychologiczne i „otwiera zawód psychoterapeuty" również na inne wykształcenia bazowe. Z drugiej strony w tym przepisie – limituje podejścia do pięciu. Rozwój psychoterapii (dostrzegany przecież przez projektodawcę w uzasadnieniu) może polegać na pojawieniu się nowych podejść, które zrodzą ewentualną konieczność nowelizacji ustawy w bardzo szerokim zakresie. Trzeba wskazać, że w wielu miejscach (włącznie z obsadą poszczególnych organów samorządu, czy przewodniczącym Krajowej Rady Psychoterapii) następuje odwołanie do pięciu podejść psychoterapeutycznych i do proporcjonalnej reprezentacji każdego z podejść. Gdy pojawi się jakieś nowe uznane w środowisku podejście, ustawa, a przy tym i cały samorząd będzie musiał podlegać gruntownej rekonstrukcji. Przepisy ustawy redaguje się zwięźle i syntetycznie, unikając nadmiernej szczegółowości, a zarazem w sposób, w jaki opisuje się typowe sytuacje występujące w dziedzinie spraw regulowanych tą ustawą. Dodatkowo wskazanie w omawianym przepisie wyłącznie pięciu podejść oznacza pozostawienie poza zakresem normowania ustawy ewentualnych innych podejść psychoterapeutycznych. Zgłaszający uwagi jest gorącym zwolennikiem zaliczania określonych metod oddziaływań do „psychoterapii" wyłącznie wtedy, kiedy są one oparte na dowodach (ang. Evidence based), natomiast z punktu widzenia zasad techniki prawodawczej trudno uznać regulację za całościową i kompleksową, skoro włącza ona w zakres samorządu i daje prawo wykonywania zawodu jedynie przedstawicielom wyszczególnionych pięciu podejść (w dodatku nazwanych w autorski sposób, niezgodny z dotychczasową praktyką kliniczną i legislacyjną). Jednym z najczęściej stosowanych podejść w psychoterapii jest podejście poznawczo-behawioralne. Zastosowanie spójnika rozłącznego "lub" przy "poznawczej lub behawioralnej" jest niekompatybilne z praktyką w tym podejściu. Ma to też szczególnie znaczenie dla art. 88, gdzie osoby zgłaszane do Krajowego Zjazdu powinny przynależeć do różnych podejść, jeśli "w skład grupy wchodzi więcej niż jedno podejście terapeutyczne", a zdecydowana większość tego środowiska obejmuje osoby pracujące w podejściu poznawczym ORAZ behawioralnym.
Art. 2 ust 4.	

	Przepis ten jest całkowicie niezgody z deklarowanym celem Ustawy. Deklarowanym celem projektodawców jest przeciwdziałanie sytuacji, w której psychoterapię może prowadzić każdy i każdy też może mienić się psychoterapeutą. Działania wymienione w pkt 4-7 nie mają nic wspólnego z prowadzeniem psychoterapii, w znaczeniu, w jakim psychoterapia opisana jest w art. 2 ust 1 Ustawy. Pkt 4 przypomina tzw. coaching; pkt 5 – reklamę i marketing; pkt 6 i 7 działalność zarządczo-administracyjną. Przepis ten wskazuje, że zamiast regulacji zawodu, będziemy mieli do czynienia z jego otwarciem, przy czym w inną stronę, niż obecnie. Przepis ten ma rudymentarne znaczenie również z perspektywy podstawowych zasad gwarancyjnych prawa karnego. Art. 166 ust 1 projektowanej ustawy przewiduje odpowiedzialność karną za wykonywanie czynności określonych w art. 2 bez prawa wykonywania zawodu. Tymczasem zapisy art. 2 ust 4 pkt 4-7 są na tyle niedookreślone, że nie pozwalają wyznaczyć pola bezprawności i w istocie zakresu normowania art. 166 ust 1 projektowanej ustawy. Innymi słowy: poprzez trudność w jasnym i precyzyjnym określeniu desygnatów działań opisanych w pkt 4-7, trudno też uznać za co można podlegać odpowiedzialności karnej. Nota bene ustawa przewiduje bardzo szeroki zakres działań, który miałby wchodzić w zakres „wykonywania zawodu psychoterapeuty".
Art. 4.	
	Ustawa nie wprowadza fundamentalnej dla regulacji tego rodzaju definicji pojęcia „psychoterapia". Warto zauważyć, że obecnie definicję psychoterapii zawiera art. 5 ust 2 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego („Psychoterapia to celowe i planowane oddziaływania psychologiczne, zmierzające do złagodzenia lub usunięcia objawów zaburzenia oraz do poprawy funkcjonowania psychicznego i społecznego, wspierające dążenia jednostki lub rodziny do zdrowia i rozwoju, kierowane do osób z zaburzeniami psychicznymi"). Projektowana ustawa jednak zakłada zmianę tego przepisu, poprzez nadanie mu brzmienia: „Wykonywanie zawodu psychoterapeuty regulują odmienne przepisy", nie wprowadzając równocześnie definicji psychoterapii w projektowanej ustawie. Art. 2 ust 1 pkt 4 wspomina jedynie o „prowadzeniu psychoterapii". Zatem nie jest jasne, czy zapis art. 4 w zakresie jakim dotyczy podejmowania działań wobec osób fizycznych odnosi się jedynie do tego wąskiego wycinka wykonywania zawodu psychoterapeuty, opisanego w art. 2 ust 1 pkt 4, czy też do jakiegoś szerszego zakresu.
Art. 5 ust 2 i 3	
	W ustawie brakuje oczywistej konstatacji, że zawód psychoterapeuty jest zawodem medycznym
Art.6	
	Większość osób praktykujących psychoterapię w Polsce (ponad 80%, Suszek i in., 2017, a w przypadku psychoterapeutów poznawczo-behawioralnych to 95% (PTTPB, dane za 2025)) to osoby będące psychologami lub lekarzami. W związku z tym, te osoby będą

	zobowiązane do przynależenia do dwóch samorządów zawodowych (np. psychologicznego i psychoterapeutycznego). Największa trudność będzie polegała na tym, że de facto w praktyce klinicznej nie sposób rozróżnić, w którym momencie kończą się kompetencje psychologa, a zaczynają psychoterapeuty, więc wszelkie kwestie związane np. z postępowaniami dyscyplinarnymi będą musiały być rozpatrywane podwójnie. Oznacza to też podwójne oskładkowanie osób wykonujących oba zawody (por art 93.)
Art. 7	
	Sprawowanie nadzoru nad zawodem psychoterapeuty przez ministerstwo ds rodziny, pracy, polityki społecznej rozmija się ze stanem faktycznym, gdzie psychoterapia jest przede wszystkim stosowana jako metoda leczenia zaburzeń psychicznych, a domyślny punkt styku między osobami wykonującymi ten zawód oraz strukturami państwowymi/samorządowymi to poradnie i szpitale. Zawód psychoterapeuty, zwłaszcza rozumiany jako zawód zaufania publicznego, do czego przekonuje projektodawca próbując oprzeć regulację o art. 17.1 Konstytucji, w oczywisty sposób podlega pod nadzór Ministerstwa Zdrowia. Jeśli zaś pod nazwą „psychoterapia" mówilibyśmy nie o leczeniu, a o szeroko rozumianej działalności rozwojowo-coachingowej, to nie istnieje merytoryczne uzasadnienie tworzenia samorządu dla takiej działalności, w rozumieniu art. 17.1 Konstytucji.
Art. 8. 1	
	Wydaje się, że „prawo wykonywania zawodu" nie „powstaje" tylko „jest przyznawane".
Art. 8 ust 4 oraz art. 13 ust 1	
	Przepisy te w istocie wykluczają możliwość prowadzenia psychoterapii przez osoby przed ukończeniem drugiego roku szkolenia. Rodzi się pytanie czy ten zabieg jest zamierzony, czy też jest wynikiem niedopatrzenia.
Art. 9 pkt 1	
	zapis ten jest dobitnym przykładem poziomu językowego ustawy oraz jej zgodności z zasadami logiki formalnej oraz z zasadami techniki prawodawczej w zakresie przejrzystości i precyzyjności zapisów. W istocie bowiem art. 9 pkt 1 sprowadza się do tego, że jedyna osoba, która nie może uzyskać wpisu do Rejestru Psychoterapeutów to osoba będąca bezpaństwowcem (osoba niebędąca obywatelem jakiegokolwiek Państwa). Sposób ujęcia tego w projektowanym zapisie jest językowym „potworkiem".
Art. 9 pkt 2 oraz art. 10 pkt 2	
	O tym była już mowa wyżej, w zakresie uwag ogólnych, natomiast z całą stanowczością trzeba zaprotestować przeciwko tak znacznemu otwarciu dostępu do zawodu. Założenie, że można być psychoterapeutą (co do której to działalności sami projektodawcy dostrzegają jej leczniczy walor i to, że w istocie wpisuje się ona w działania poprawiające zdrowie, bądź służące profilaktyce zdrowotnej) bez

	gruntownej wiedzy psychologicznej lub medycznej jest chybione. Nie sposób nie dostrzec tu sprzeczności: projektodawcy wskazują, że ustawa jest potrzebna, bowiem obecnie psychoterapeutą może być każdy... po czym proponują tekst ustawy, która sprawia, że krąg osób mogących być psychoterapeutą na podstawie projektowanej ustawy będzie niewiele węższy, niż obecnie. Oznacza to, że dostęp do prowadzenia wysokospecjalistycznego, podyplomowego szkolenia psychoterapeutycznego będą miały np. osoby po studiach z archeologii, geografii czy muzyki. Analogicznie do zawodów prawniczych - ciężko wyobrazić sobie sytuację, w której dostęp do aplikacji sędziowskiej miała osoba po studiach z literaturoznawstwa po zaliczeniu 150 godzin zajęć z prawa w prywatnym ośrodku szkoleniowym.
Art. 9 pkt 3	
	Wskazany przepis wskazuje całkowitą niefrasobliwość projektodawców w kontekście precyzji tekstu prawnego, co samo w sobie jest niezgodne z Zasadami Techniki Prawodawczej. Nie istnieje bowiem tytuł „specjalisty psychoterapii"; Rozporządzenie Ministra Zdrowia z 13 czerwca 2017 r. w sprawie specjalizacji w dziedzinach mających zastosowanie w ochronie zdrowia w załączniku nr 1 jasno wskazuje, że tytułem jest „specjalista **w dziedzinie** psychotearpii" (podobnie zresztą jak „specjalista w dziedzinie psychoterapii dzieci i młodzieży" oraz „specjalista w dziedzinie psychoterapii uzależnień"). Dodatkowo nie istnieją „odrębne przepisy" uzyskiwania certyfikatów psychoterapeuty – a wyłącznie wewnętrzne regulaminy np. stowarzyszeń które takie certyfikaty przyznają.
Art. 10	
	przepis nie precyzuje czy wymienione w nim elementy muszą być spełnione łącznie czy wystarczą wybrane z nich ust .2 Założenie, że można być psychoterapeutą (co do której to działalności sami projektodawcy dostrzegają jej leczniczy walor i to, że w istocie wpisuje się ona w działania poprawiające zdrowie, bądź służące profilaktyce zdrowotnej) bez gruntownej wiedzy psychologicznej lub medycznej jest chybione. Nie sposób nie dostrzec tu sprzeczności: projektodawcy wskazują, że ustawa jest potrzebna, bowiem obecnie psychoterapeutą może być każdy... po czym proponują tekst ustawy, która sprawia, że krąg osób mogących być psychoterapeutą na podstawie projektowanej ustawy będzie bardzo szeroki, a studia kierunkowe z psychologii czy medycyny miałoby zastąpić po 70-80h zajęć dokształcających z „psychologii dla muzyków" czy „medycyny dla archeologów".

Art. 11 ust 3	
	Ten przepis jest przykładem i dowodem tego jak mocno niejednolity będzie zawód psychoterapeuty w świetle unormowań ustawy. Ustawa zakłada, że psychoterapeuci będą w istocie (tak jak to jest obecnie) pracować różnymi metodami (w zależności od podejścia). To oznacza, że zarówno sam zawód, jako taki, jak i samorząd będą w największym stopniu heterogeniczne, nierzadko (w zakresie standardów działania) różniąc się w kwestiach rudymentarnych.
Art. 13 ust 2.	
	Przepis przewidujący obowiązek „stałego uczestniczenia" w superwizji psychoterapii jest niejasny bez doprecyzowania częstotliwości tej superwizji.
Art. 13 ust 4	
	pozwala na działanie przez 10 lat jako psychoterpeuta-aplikant bez uzyskania uprawnień
Art. 14	
	Przepis powinien zostać przeformułowany w dbałości o przejrzystość terminologiczną. Prawo wykonywania zawodu uzyskuje się dopiero z chwilą wpisu do rejestru. Skoro tak, to przed wpisem psychoterapeuta lub psychoterapeuta aplikant formalnie nie wykonują zawodu. Przepis zatem nie powinien mówić o radzie „właściwej dla miejsca wykonywania zawodu zainteresowanego", ale co najwyżej o radzie „właściwej dla przyszłego miejsca wykonywania zawodu". Niejasne jest określenie „zainteresowany", które w ustawie nie zostało zdefiniowane.
Art. 18 ust 3	
	Jest to kolejny przepis obrazujący, że w istocie psychoterapeuci różnych podejść zostaną sztucznie powiązani węzłem wspólnej korporacji zawodowej, natomiast w istocie żadnej łączności między przedstawicielami poszczególnych podejść nie ma i nie będzie (skoro ta więź nie powstała przez tyle lat). Skoro ustawa wprost zakłada szkolenie się w różnych podejściach, to ten zapis potwierdza

	tezę o tym, że nie istnieje jeden uniwersalny zawód psychoterapeuty, a co najwyżej zawód „psychoterapeuty poznawczo-behawioralnego", „psychoterapeuty systemowego" itd.
Art. 19 ust 4	
	Przepis posługuje się pojęciem „osoba ubiegająca się o wpis". Wydaje się, że dochodzi tu do złamania zasad techniki prawodawczej i nadawania różnym pojęciom tego samego znaczenia, jako że choćby w art. 14 jest mowa o „zainteresowanym".
Art. 19 ust 5 pkt 1	
	Przepis sprzeczny z postanowieniami art. 9 Ustawy. Przepis art. 9 nie wymieniał wśród warunków uprawniających do wpisu prawa pobytu, natomiast taki warunek wprowadza art. 19 ust 5 pkt 1. Wskazana niespójność jest niezgodna z zasadami techniki prawodawczej.
Art. 19 ust 7	
	Przepis, który oprócz pytania o Status „Izb Psychoterapeutów" (ustawa właściwie nie definiuje tego czym są „Izby Psychoterapeutów – o czym szczegółowo przy przepisach dotyczących Samorządu i jego organów) dowodzi niechlujności edytorskiej przygotowanego projektu ustawy: znak interpunkcyjny (przecinek) po słowie „Krajowa" jest postawiony ewidentnie w niewłaściwym miejscu. Poza tym powstaje pytanie czy nie jest omyłką to, że to Krajowa **Izba** Psychoterapeutów ma zwracać się o poświadczenie autentyczności dokumentów.
Art. 20 ust 3	
	Zapis „nie podlega rozpatrzeniu" jest niejasny. Nie wskazano, czy takie „nie podleganie rozpoznaniu" wymaga jakiegoś wyrzeczenia ze strony Regionalnej rady psychoterapeutów (uchwały?) czy też skutek ten następuje z mocy samego prawa. Czy chodzi o „pozostawienie bez rozpoznania", czy też projektodawca ma na myśli jednak inną formułę prawną.
Art. 20 ust 4	
	Przepis przewiduje wyłącznie odwołanie od uchwały o odmowie dokonania wpisu.

	Skoro tak to art. 20 ust 5 ustawy nie ma jakiegokolwiek sensu i uzasadnienia. Skoro odwołanie przysługuje tylko na odmowę dokonania wpisu, to Krajowa Rada Psychoterapeutów nie ma szansy podjąć uchwały o „uchyleniu dokonania wpisu", skoro uchwała o wpisie nie podlega zaskarżeniu.
Art. 20 ust 5	
	Zawiera zapis pusty, bowiem przy braku prawa do wniesienia odwołania od uchwały o dokonaniu wpisu, Krajowa Rada Psychoterapeutów nie ma możliwości podjąć uchwały „o uchyleniu dokonania wpisu".
Art. 20 ust 9	
	W zakresie, w którym ust 9 odwołuje się do „terminu, o którym mowa w ust 8" przepis jest niejednoznaczny: nie wiadomo bowiem, czy chodzi o termin 7 dni, jaki Krajowa Rada Psychoterapeutów ma na wydanie postanowienia, w którym wskazuje czy Regionalna Rada Psychoterapeutów dopuściła się bezczynności, czy też chodzi o termin, który Krajowa Rada Psychoterapeutów wyznacza Regionalnej Radzie Psychoterapeutów na załatwienie sprawy. Wobec niejednoznaczności tego zapisu trudno będzie zdekodować zakres prawa wnioskodawcy do skierowania skargi do sądu administracyjnego w trybie art. 20 ust 9.
Art. 25	
	Wskazany przepis jest dobitnym dowodem na brak istnienia jednolitych standardów kształcenia, jednolitych standardów etycznych, a w konsekwencji w ogóle brak jednolitości zawodu psychoterapeuty. Skoro kształcenie, egzaminowanie i sądownictwo dyscyplinarne będą w istocie odrębne dla każdego z podejść psychoterapeutycznych, to jest to jednoznaczne, że nie istnieje jeden zawód psychoterapeuty i nie da się skonstruować dla niego jednolitej struktury i regulacji, a już z całą pewnością jest to niemożliwe przy wykorzystaniu modelu samorządu zawodowego.
Art. 26	
	Uwagi dotyczące art. 26 projektowanej ustawy korespondują z uwagami dot. art. 25. Przepis ten wprost mówi, że w ramach każdego z podejść psychoterapeutycznych różne będą normy etyczne i standardy zawodowe. Pojawia się zatem pytanie o cel istnienia samorządu, który rzekomo ma stać na straży standardów różnych (często rozbieżnych) podejść? Projektowana ustawa wprowadza systemowe odstępstwo od zasady równości wobec prawa, albowiem członkowie jednego i tego samego samorządu zawodowego,

	przedstawiciele jednego (rzekomo) zawodu będą różnie traktowani, albowiem podejścia psychoterapeutyczne przez nich reprezentowane w definicje te różnice zawierają.
Art. 28 ust 1	
	Przepis jest nieprecyzyjny i w zasadzie dopuszcza możliwość prowadzenia psychoterapii poprzez wymianę e-maili. Zapis „z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności" w zasadzie oznacza dopuszczenie psychoterapii mailowo. Nie zmienia tego zapis art. 28 ust 2, który wymaga tylko, żeby było to zgodne z dobrem osoby korzystającej z psychoterapii i stosowanego podejścia.
Art. 29 ust 6	
	Przepis nie odpowiada na pytanie, czy przyjęcie na psychoterapię w opisanej przepisie sytuacji może odbyć się również bez zgody osoby małoletniej? W sytuacji w której *osoba małoletnia, która ukończyła 16 lat (...) zagraża bezpośrednio swojemu życiu lub zdrowiu (...) może być przyjęta na psychoterapię bez zgody jej przedstawiciela ustawowego*. Jednak osoba, która ukończyła 16 lat może być przyjęta wyłącznie po wyrażeniu zgody, zatem ustawa powinna rozstrzygnąć, jak ma postąpić psychoterapeuta, którego opiekun prawny / przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na przyjęcie małoletniego na psychoterapię, ale sam małoletni takiej zgody nie wyraża.
Art. 29 ust 9	
	Nie jest jasne które zapisy ustawy o ochronie zdrowia psychicznego miałyby się odnosić do przeprowadzania psychoterapii bez zgody pacjenta, zwłaszcza że projekt wprowadza prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty dla szerokiego katalogu osób z rozmaitym wykształceniem, oraz nie traktuje psychoterapii jako zawodu medycznego.
Art. 30 ust 1	
	Przepis ten jest zbyt ogólny, a zdaniem wnoszącego uwagi nie gwarantuje bezpieczeństwa pacjenta. Można z łatwością wyobrazić sobie sytuację, w której psychoterapeuta przerywa psychoterapię pod dwóch latach jej trwania i ponoszenia przez Pacjenta kosztów. Należałoby doprecyzować, że okoliczności przerwania terapii nie mogą wynikać z braku wiedzy lub kompetencji psychoterapeuty – jeśli psychoterapeuta miałby sobie nie poradzić, to powinien odmówić przyjęcia osoby na samym początku lub po kilku sesjach wywiadu z Pacjentem. Podobnie – nie każdy paradygmat psychoterapeutyczny obejmuje ustanowienie celu terapii, zatem może być tak, że z definicji Pacjent trafi do psychoterapeuty, który nie będzie w stanie osiągnąć celów psychoterapii.

	Przepis ten powinien zostać zmodyfikowany i uszczegółowiony jakie dokładnie sytuacje uprawniają psychoterapeutę do odmowy przyjęcia lub przerwania psychoterapii.
Art. 31	
	W ocenie zgłaszającego uwagi zakres tajemnicy zawodowej został niepotrzebnie zawężony. Tajemnicą zawodową powinno być objęte wszystko, czego psychoterapeuta dowiedział się w związku z wykonywaniem zawodu. Tajemnica zawodowa nie może ograniczać się do informacji związanych z osobą korzystającą z psychoterapii (zwłaszcza, że ustawa nie wp W zakresie tajemnicy zawodowej Ustawa pozostaje niekompletna (kolejny zarzut naruszenia Zasad Techniki Prawodawczej). Ustawa w żaden sposób (co zresztą projektodawcy wprost przyznają w uzasadnieniu projektu) nie rozstrzyga wątpliwości narastających na gruncie art. 240 Kodeksu karnego, przewidującego odpowiedzialność karną za niezawiadomienie o przestępstwie (wskazanym w treści art. 240 k.k.). Jeśli psychoterapeuta dowie się od Pacjenta, że ten dopuścił się czynu z art. 200 Kodeksu karnego, to art. 240 K.k. przewiduje odpowiedzialność karną za niezawiadomienie organów ścigania o tym czynie. Z kolei art. 31 ust 5 projektowanej ustawy wprowadza zakaz dowodowy przesłuchiwania psychoterapeuty lub superwizora jako świadka (a w art. 31 ust 4 zakazuje się umieszczać takie oświadczenia w dokumentacji). rowadza definicji psychoterapii).
Art. 31 ust 7 pkt 3	
	Dochodzenie roszczeń przez osoby bliskie sugeruje dochodzenie roszczeń w postępowaniu cywilnym („roszczenie" jest pojęciem prawa cywilnego). Sąd Cywilny, według Kodeksu Postępowania Cywilnego nie ma podstaw prawnych do zwalniania z tajemnicy zawodowej. Przepis ten zatem jest przepisem pustym. Jest to klasyczne *lex imperfecta*.
Art. 32 ust 1	
	Przepis jest nieprecyzyjny. Nie wyjaśnia czym są „czynności zawodowe". Czym różni się „wykonywanie zawodu" od „wykonywania czynności zawodowych"? Jeśli to to samo, to dlaczego użyto dwóch różnych określeń. To również wydaje się sprzeczne z Zasadami Techiniki Prawodawczej.

Art. 32 ust 2	
	W przeciwieństwie do m.in. Prawa o adwokaturze, projektowana ustawa nie przewidywała (a zatem i nie definiowała) „psychoterapeuty niewykonującego zawodu". Trudno zatem dookreślić zakres przedmiotowy i podmiotowy tego zwolnienia, albowiem w zasadzie nie wiadomo kim jest „psychoterapeuta niewykonujący czynnie zawodu".
Art. 33 ust 2	
	Przepis ten generuje dwa rodzaje problemów i wątpliwości: 1) Jest sprzeczny z zasadą równości wobec prawa: psychoterapeuta w ramach publicznej służby zdrowia będzie zmuszony przechowywać dokumentację znacznie dłużej (20 lat), niż w prywatnym gabinecie (projektowane 5 lat). Przepis ten dodatkowo obrazuje, że w istocie Ustawa niczego nie ujednolica, albowiem w dalszym ciągu pozostaną nie tylko rozbieżności między podejściami psychoterapeutycznymi, ale również rozbieżności między działalnością psychoterapeutów w gabinetach prywatnych i w ramach publicznej służby zdrowia; ten ostatni argument potwierdza zresztą większą sensowność uregulowania zawodu psychoterapeuty jako „zawodu medycznego", jako że wtedy rozbieżności między psychoterapeutami w zależności od sektora, w którym działają, będą mniejsze; 2) Działa na szkodę psychoterapeutów. Ewentualne przedawnienie roszczeń cywilnoprawnych wobec psychoterapeutów (np. z powodu błędów w sztuce) przedawniają się z upływem 6 lat. Jeszcze dłużej przedawniają się potencjalne przestępstwa. Pozbawiony dokumentacji psychoterapeuta nie będzie miał instrumentów obrony.
Art. 33 ust 3	
	Krajowa Rada Psychoterapeutów nie jest władna określać zasad prowadzenia i przechowywania dokumentacji w zakresie wykonywania zawodu psychoterapeuty w ramach kontraktu z NFZ, czy też w podmiotach leczniczych. Albo zatem będą istniały podwójne standardy prowadzenia dokumentacji, albo KRP powieli uregulowania obowiązujące w placówkach służby zdrowia, co po raz kolejny ukaże brak kompleksowości regulacji.
Art. 34 ust 2 Pkt 1 lit b	

	Nie wiadomo czy przepis ten dotyczy jednej edycji szkolenia, czy wszystkich szkoleń prowadzonych przez dany podmiot szkolący? Jeśli wszystkich to oznaczałoby to wymóg niemożliwy do spełnienia (mało który, jeśli w ogóle jakikolwiek podmiot miałby kadrę dydaktyczną o liczebności równej liczbie uczestników). Dodatkowo użycie słowa „ilość" a nie „liczba" powoduje, że porównując ilość psychoterapeutów z liczebnością uczestników szkolenia należałoby porównać kilogramy z osobami.
Art. 37 ust 1	
	Ustawa nie precyzuje, a komentowany przepis pogłębia wątpliwości w tym zakresie, czy akredytacja obejmuje tylko jeden cykl szkoleniowy, czy też akredytuje się podmiot, który już bez konieczności składania wniosków o akredytację. Art. 34 ust 2 mówi o „akredytacji na prowadzenie działalności w przedmiocie prowadzenia szkolenia"; art. 37 ust 1 mówi o wydaniu „akredytacji do szkolenia prowadzonego przez podmiot szkolący". Przepisy te zatem są sprzeczne, bowiem jeden mówi o „akredytacji na działalność" (czyli umożliwia organizowanie wielu edycji szkolenia), a drugi o „akredytacji na szkolenie" (czyli umożliwia organizację jednego szkolenia).
Art. 41 ust 1	
	Przepis pozostaje w oderwaniu od kwestii finansowych. Czy uczestnicy szkolenia mieliby uiszczać ponownie odpłatność za kontynuowanie szkolenia w innym podmiocie, czy też uchwała Krajowej Rady miałaby zmuszać podmiot szkolący do prowadzenia działalności bez dodatkowych opłat od uczestników, którzy już raz uiścili opłatę w podmiocie, który został skreślony z Rejestru Podmiotów Szkolących. Przepis posługuje się również określeniem „uczestnik szkolenia" i „psychoterapeuta aplikant". Ustawa nie pozwala na dokonanie ustalenia zakresu znaczeniowego tych pojęć. Jak należy rozumieć każdy uczestnik szkolenia zmierzającego do uzyskania prawa wykonywania zawodu jest „psychoterapeutą aplikantem", przy czym grupa „psychoterapeutów aplikantów" dzieli się na osoby posiadające tymczasowe prawo wykonywania zawodu (po spełnieniu warunków z art. 13) i takie osoby, które (przed ukończeniem drugiego roku szkolenia) nie będą miały tymczasowego prawa wykonywania zawodu, ale w dalszym ciągu będą „psychoterapeutami aplikantami". Jaki jest zatem sens posługiwania się kolejnym niezdefiniowanym pojęciem „uczestnik szkolenia".

Art. 44	
	Przepis ten przewiduje istnienie ośrodków stażowych. Wspomina też o istnieniu Rejestru Ośrodków Stażowych. Przy czym brak jest w ustawie opisanej procedury ubiegania się o wpis (analogicznej, jak w przypadku Ośrodków Szkolących). Brak jest procedury kontroli ze strony Samorządu. Brak procedury skreślenia z Rejestru Ośrodków Stażowych. Dodatkowo trudno stwierdzić co dokładnie oznacza „ośrodek powinien prowadzić psychoterapię od 3 lat". To dobitny przykład językowej niechlujności ustawy. Wszak wiadomo, że sam ośrodek nie prowadzi psychoterapii, a co najwyżej W ośrodku jest prowadzona psychoterapia. Kolejną przeszkodą jest jednak brak ustawowej definicji psychoterapii, więc właściwie nie istnieje możliwość weryfikacji, czy w danym ośrodku jest prowadzona psychoterapia, czy też nie. Jednocześnie brak jest informacji, czy Ośrodek Stażowy jest oddziałem klinicznym (powstaje wtedy pytanie o motywację oddziałów do dokonania wpisu do Rejestru Ośrodków Stażowych -pomijając brak procedury na to-ergo ograniczenie możliwości ukończenia szkolenia i bardzo dramatycznego ograniczenia możliwości zwiększania dostępu do psychoterapii przez „wąskie gardło") czy może to być dowolna placówka prywatna mająca „zespół terapeutyczny z przynajmniej dwoma psychoterapeutami(w placówce? w kraju jak to sieć poradni?)" co z kolei dramatycznie obniży jakość szkoleń, poprzez możliwość odbycia stażu „klinicznego" bez kontaktu z oddziałem klinicznym. Dodatkowo artykuł określa obowiązki, które powinien spełnić ośrodek stażowy, jednak wejście w życie przepisu jest przewidziane po upływie 10 lat od uchwalenia ustawy
Art. 44 ust 2 pkt 4	
	Ustawa milczy o tym, o jaki kontrakt chodzi. Ten przepis jest całkowicie niejasny.
Art. 45 ust 2	
	Przepis zakłada, że sekcje psychoterapii w towarzystwach zrzeszających psychologów lub psychiatrów mają osobowość prawną lub jakąkolwiek autonomię. Tak natomiast być wcale nie musi – zależy to od Statutu Stowarzyszenia.
Art. 45 ust 2 pkt 1)	
	Czy ten zapis należy rozumieć w ten sposób, że WSZYSCY członkowie Stowarzyszenia, Sekcji, lub Związku Stowarzyszeń mają być członkami samorządu, czy też wystarczy, że dwóch (skoro przepis mówi o „członkach samorządu", czyli używa liczby mnogiej, to oznacza co najmniej dwóch). Przepis ten jest nieprecyzyjny i nie pozwala na jednoznaczne stwierdzenie kto będzie mógł zatem być wpisany do Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych.

	Jeśli przepis art. 45 ust 2 pkt 1) oznacza, że wszyscy członkowie danego ośrodka egzaminacyjnego (czyli Stowarzyszenia etc.) mają być członkami Samorządu, to oznacza to ingerencję w sprawy Stowarzyszeń. Żeby daleko nie szukać Polskie Towarzystwo Psychologiczne (a zatem największe Stowarzyszenie zrzeszające psychologów) zrzesza m.in. psychologów niebędących psychoterapeutami. Zatem nie będzie mogło być ośrodkiem egzaminacyjnym. W takiej sytuacji ośrodkiem egzaminacyjnym nie będzie mógł być żaden podmiot, którego choćby jeden członek nie jest członkiem samorządu. Projektodawcy tracą z pola widzenia, że wiele Stowarzyszeń ma w swoich statutach możliwość przyjmowania członków wspierających i honorowych. Ponieważ ustawa mówi ogólnie o „członkach" samorządu, to przy przyjęciu, że chodzi o to, że w skład Stowarzyszenia wchodzą wyłącznie członkowie samorządu, to bardzo wiele Stowarzyszeń (jeśli tylko posiada choćby członka wspierającego lub honorowego niebędącego członkiem samorządu psychoterapeutów) zostanie wykluczonych z możliwości prowadzenia egzaminów.
Art. 45 ust 3	
	Przepis jest sprzeczny z Konstytucją i Ustawą Prawo o Stowarzyszeniach. Przepis ten bowiem ingeruje w wewnętrzne sprawy Stowarzyszenia, w szczególności w sytuacji, w której sekcja Stowarzyszenia pozbawiona jest samodzielności, autonomii i osobowości prawnej. Przepis ten bowiem potencjalnie uprawnia sekcję stowarzyszenia do prowadzenia działalności, której nie aprobują władze stowarzyszenia posiadające nadzór nad daną sekcją. Co więcej sekcja nieposiadająca osobowości prawnej nie posiada osoby uprawnionej do składania oświadczeń i zaciągania zobowiązań.
Art. 47	
	Ten przepis jest zupełnie niejasny i niezrozumiały. Wydaje się, że przepis ten stanowi niedopuszczalne odesłanie pozaustawowe, albowiem oznacza, że POZA auspicjami i jurysdykcją organów samorządu będą dopuszczane dokumenty oraz osoby, które nie zostaną w żaden sposób zweryfikowane przez organy samorządu. Trudno bowiem za weryfikację uznać art. 47 ust 2. Jeśli regulacja ustawowa wejdzie w życie, to art. 47 ust 1 będzie należało rozumieć, jako wymóg, aby dokumenty (zaświadczenia i rekomendacje) oraz ewentualni egzaminatorzy spełniali wymogi rodzimej w ich kraju ustawy o zawodzie psychoterapeuty i aby byli członkami samorządu. Tylko wtedy bowiem owi psychoterapeuci i superwizorzy będą mieli „taki sam status jak psychoterapeuci i

	superwizorzy wnioskodawcy". Oznacza to, że na ośrodkach egzaminacyjnych będzie spoczywał obowiązek weryfikacji prawodawstwa zagranicznego kraju, z którego wywodzi się wystawca zaświadczenia lub rekomendacji, bądź potencjalny egzaminator.
Art. 51 ust 2	
	Przepis mówi o odpowiednim stosowaniu przepisów dotyczących ośrodka egzaminacyjnego do komisji egzaminacyjnych. Oznacza to zatem konieczność spełnienia wymogów z art. 45 ust 1 i ust 2. Zapis o „odpowiednim stosowaniu" wydaje się wyrazem niefrasobliwości, ponieważ prowadzi on do sytuacji, w której komisja egzaminacyjna byłaby w zasadzie podmiotem spełniającym te same wymogi, co ośrodek egzaminacyjny, a przecież uregulowanie zawarte w art. 51 ust 1 zostało przewidziane na ewentualność braku akredytowanego ośrodka egzaminacyjnego dla określonych podmiotów szkolących.
Art. 52 ust 2 pkt 2)	
	Nie jest jasne na czym by miało polegać „zbadanie predyspozycji osobowościowych i dojrzałości kandydata", zapis sprowadza się do subiektywnej i arbitralnej oceny łamiąc tym samym art. 65 Konstytucji, w powiązaniu z art. 31.3 Konstytucji w zakresie w którym SN i TK orzekały w przypadku aplikacji do innych samorządów zawodowych.
Art. 52 ust 3	
	W sytuacji, w której nabór na szkolenie prowadzi akredytowany podmiot szkolący nie jest uzasadnione, aby kwestię „sprawdzenia wiedzy kandydata lub jego umiejętności i dotychczasowego doświadczenia zawodowego" uznawać za fakultatywną („postępowanie kwalifikacyjne **może polegać"**). Art. 52 ust 4 (oprócz tego, że potwierdzają, że nie istnieją jednolite standardy wykonywania zawodu psychoterapeuty, i że te standardy różnią się w zależności od podejścia) daje (w połączeniu z art. 52 ust 3) podstawę do daleko idących rozbieżności w podejściu poszczególnych ośrodków szkolących do procedury kwalifikacyjnej. Jeśli postępowanie kwalifikacyjne nie będzie obligatoryjnie wymagać sprawdzenia wiedzy i umiejętności kandydata, to te ośrodki szkolące, które będą te kwestie weryfikować mogą stać się mniej chętnie wybierane, niż te, które będą tę weryfikację w procedurze kwalifikacyjnej pomijać. Przepis ten daje kolejny dowód na to, że zamiast jakiegokolwiek ujednolicenia ustawa usystematyzuje rozbieżności, czym – po raz wtóry – naruszy zasadę równości wobec prawa: jedni kandydaci będą podlegać surowszym procedurom rekrutacyjnym, a inni – łagodniejszym.
Art. 52 ust 6 i ust 7	

	Przepisy art 52 ust 6 i ust 7 dają (oprócz tego, że potwierdzają, że nie istnieją jednolite standardy wykonywania zawodu psychoterapeuty, i że te standardy różnią się w zależności od podejścia) daje (w połączeniu z art. 52 ust 3 i 4) podstawę do daleko idących rozbieżności w podejściu poszczególnych ośrodków szkolących do procedury kwalifikacyjnej. Jeśli postępowanie kwalifikacyjne nie będzie obligatoryjnie wymagać sprawdzenia wiedzy i umiejętności kandydata, to te ośrodki szkolące, które będą te kwestie weryfikować mogą stać się mniej chętnie wybierane, niż te, które będą tę weryfikację w procedurze kwalifikacyjnej pomijać. Przepis ten daje kolejny dowód na to, że zamiast jakiegokolwiek ujednolicenia ustawa usystematyzuje rozbieżności, czym – po raz wtóry – naruszy zasadę równości wobec prawa: jedni kandydaci będą podlegać surowszym procedurom rekrutacyjnym, a inni – łagodniejszym. Użycie określenia „Procedura kwalifikacyjna może w szczególności polegać na" oznacza, że nie wszystkie elementy procedury (wyszczególnione w art. 52 ust 6) mają mieć zastosowanie w konkretnych postępowaniach w konkretnych podmiotach szkolących.
Art. 53 ust 2 pkt 2	
	Przepis ten obrazuje jak dalece chybionym pomysłem jest dopuszczenie tak szerokiego wykształcenia bazowego dla psychoterapeutów. Skoro – zgodnie z art. 2 ust 1 – wykonywanie zawodu psychoterapeuty dotyczy osób z zaburzeniami psychicznymi, skoro psychoterapeuta ma nabyć umiejętność stawiania diagnozy psychoterapeutycznej (art. 53 ust 2 pkt 2), to trudne do pomyślenia jest, aby absolwent archeologii czy ekonomii był do tego rzeczywiście przygotowany po samym tylko szkoleniu psychoterapeutycznym i doszkoleniu w zakresie psychologii i medycyny. Dodatkowo Art 53., punkt 2 powinien również obejmować wiedzę potrzebną do rozumienia wyników badań naukowych z zakresu psychoterapii. Jest to niezbędny element zapisanego w ustawie ustawicznego kształcenia.
Art. 54 ust 2	
	Minimum godzinowe szkolenia wynosi 1160 godzin (wg ustawy), a dołączając do tego jeszcze zajęcia doszkalające z podstaw psychologii i medycyny 1310. Obecnie szkolenia honorowane przez NFZ (dla ograniczonego w stosunku do projektu ustawy zakresu wykształcenia bazowego psychoterapeutów) muszą obejmować co najmniej 1200 godzin. Ponieważ aktualne kierunki studiów w rozporządzeniu koszykowym (w sprawie świadczeń gwarantowanych w zakresie psychiatrii i leczenia uzależnień) obejmują aspekty psychologii i medycyny (albo

	wręcz są studiami z tych dziedzin), to oznacza to, że w zasadzie, co do samej wiedzy z dziedziny psychoterapii ustawa wprowadza NIŻSZE minimum godzin szkoleniowych, niż obecnie. Trudno zatem uznać, że spełniony jest tutaj cel w postaci lepszego wykształcenia psychoterapeutów i zapewnienia obywatelowi świadczeń o wyższym, niż obecnie poziomie. Dodatkowo art. 54 ust 2 pkt 2) oraz art. 54 ust 3) wprowadzają pozaustawowe (niezgodne z art. 65 w powiązaniu z art. 31.1 Konstytucji) całkowicie odmienne tryby przeprowadzania aplikacji/szkolenia, po raz kolejny pokazując że różnice między poszczególnymi nurtami są tak daleko posunięte, że nie można wyodrębnić jednego „zawody psychoterapeuty" w rozumieniu zawodu zaufania publicznego opartego o doktrynę prawną związaną z art. 17.1 Konstytucji.
Art. 55	
	Jak już wspomniano, niezgodne z Konstytucją jest pozostawienie CAŁOŚCI NABORU do zawodu, KSZTAŁCENIA I EGZAMINOWANIA wyłącznie po stronie samorządu. Ten przepis potwierdza, że zarówno nabór, jak i szkolenie w istocie są pozostawione w rękach samorządu.
Art. 55.2	
	Art 55, ust. 2 pkt. 2 wymienia "szkolenie uzupełniające z psychiatrii", a w poprzednich rozdziałach jest mowa o "szkoleniu z podstaw medycyny". To niespójność. Notabene, zajęcia uzupełniające z psychologii powinny być móc prowadzone przez osobę posiadającą co najmniej stopień naukowy doktora w zakresie dziedziny psychologia oraz tytuł zawodowy psychologa.
Art. 55 ust 5	
	Ustawa nie wskazuje, czy zwolnienie, o którym mowa wymaga łącznego przedstawienia wszystkich wymienionych w przepisie dokumentów, czy też przepis ten operuje alternatywą rozłączną.
Art. 58.	
	Przepis ust 1 posługuje się pojęciem „praktyki zawodowe". Przepis ust 2 natomiast dotyczy stażu. Pojawia się zatem pytanie (wobec licznych niechlujności legislatorskich ustawy) czy zwolnienie, którego zasady ma ustalić Krajowa Rada Psychoterapeutów w oparciu o przepis art. 58 ust 2 dotyczy „praktyk zawodowych" czy stażu klinicznego, o którym mowa w Art. 54 ust 2 pkt 3 (staż kliniczny 360 godzin). Art. 58 ust 1 nie precyzuje również w jakim zakresie i w jakim wymiarze czasowym mają odbywać się owe praktyki zawodowe.

Art. 60.	
	Art. 60 ust 1, ust 2 i ust 3 posługują się pojęciem „komisja egzaminacyjna". Natomiast nagle w art. 60 ust 6 i ust 7 pojawia się termin „komisja kwalifikacyjna". Albo zatem projektodawcy lekceważą zasady techniki prawodawczej (używając różnych terminów dla tych samych pojęć i instytucji prawnych), albo przepis wprowadza dwie różne komisje, przy czym skład komisji kwalifikacyjnej jest niewiadomy, podobnie, jak sposób jej powoływania.
Art 62	
	Przepis rodzi pytania o tryb postępowania (m.in. odwoławczego) związanego z decyzjami Sekretarza – czy zastosowanie mają przepisy k.p.a., czy też nie.
Art. 63	
	Przepis (podobnie zresztą, jak art. 52 ust 6) zawiera specyficzną formułę, że „egzamin może polegać na" (a nie „egzamin polega na"). Pytanie, na które Ustawa nie dostarcza odpowiedzi jest takie: czy art. 63 przewiduje koniunkcję, czy alternatywę? Czy Egzamin może obejmować wyłącznie jedną formę sprawdzenia wiedzy / umiejętności, czy też może łączyć wszystkie wymienione. Podobnie, jak w przypadku uwag do wcześniejszych zapisów ustawy jawi się jako trudna do zaakceptowania sytuacja, w której różne ośrodki egzaminacyjne będą stosować różne formy sprawdzania wiedzy. Trudno mówić tu o jakiejkolwiek jednolitej ścieżce kształcenia i egzaminowania. Art. 63 zostawił szerokie, niedookreślone pole form egzaminowania Psychoterapeutów Aplikantów, co oznacza, że de facto nie została rozstrzygnięta forma zakończenia szkolenia Psychoterapeuty i może ona przybrać zróżnicowaną formę w różnych ośrodkach egzaminacyjnych.
Art. 66	
	Ten przepis jest sprzeczny z Konstytucją RP oraz wszelkim zdrowym rozsądkiem. To już nawet nie Samorząd Psychoterapeutów będzie decydował o dopuszczaniu do zawodu, ale ośrodek egzaminacyjny będzie sam decydował kto może otrzymać certyfikat psychoterapeuty bez konieczności zdawania egzaminu, a w konsekwencji będzie miał prawo ubiegać się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i prawo wykonywania zawodu.

	Tego rodzaju przepisy nakazują głośno zadawać pytania czyje tak naprawdę interesy ma chronić projektowana ustawa: obywateli (z ich prawem do wysokiego poziomu świadczeń psychoterapeutycznych), czy ośrodków szkolących i egzaminacyjnych.
Art 67., punkt 2	
	Art 67., punkt 2 powinien obejmować również konferencje organizowane przez ośrodki akademickie.
Art. 69.	
	Przepis jest sprzeczny z Konstytucją i – ponownie – zdrowym rozsądkiem. To już nawet nie samorząd będzie decydował o przyjmowaniu na szkolenie superwizorskie i o zasadach uzyskiwania certyfikatu superwizora, ale ośrodek egzaminacyjny. Oznacza to – ponownie – że decydowanie o przyjmowaniu do zawodu, bądź nie w całości pozostanie poza jakąkolwiek kontrolą Państwa.
Art. 75.	
	Przepis jest niespójny z pozostałymi uregulowaniami ustawy. Jak wspomniano wyżej: szereg zasad ustalanych jest nie przez Samorząd i jego organy, ale przez np. ośrodki egzaminacyjne, którym ustawa (z niezrozumiałych powodów i w sposób sprzeczny z Konstytucją) przyznaje prawo m.in. do „ustalania zasad uzyskania certyfikatu superwizora" (art. 69 Ustawy); przyznawania certyfikatów bez konieczności zdawania egzaminu (art. 66 Ustawy). Zatem to nie samorząd wykonuje zadania w zakresie „ustalania szczegółowych zasad naboru, kształcenia i egzaminowania psychoterapeutów" – zadania te w części delegowane są na niższe szczeble (ośrodki egzaminacyjne, a nie na samorząd, jako taki).
Art. 76	
	Przepis ten wymienia „jednostki organizacyjne" samorządu. Miałyby nimi być Krajowa Rada Psychoterapeutów i regionalne rady psychoterapeutów. (por. art. 77.1)
Art. 77 ust 1	
	Wskazuje, że „siedzibą Krajowej Izby Psychoterapeutów jest m.st. Warszawa" – problem w tym, że Krajowa Izba Psychoterapeutów nie została wskazana jako żadna jednostka organizacyjna samorządu: ani w art. 76 ust 1, ani w art. 76 ust 2, ani też w art. 76 ust 3 Ustawy.

Art. 77 ust 2	
	Ustawa w żadnym miejscu nie definiuje czym jest „izba psychoterapeutów".
Art. 78 ust 1	
	Kolejny przepis, który pogłębia zamieszanie terminologiczne. Art. 78 ust 1 mówi o „organach izb psychoterapeutów"; Art. 76 ust 1 nie wspomina jednak o „izbach psychoterapeutów", jako o jakiejkolwiek jednostce organizacyjnej samorządu – wskazuje bowiem, że tymi jednostkami są Krajowa Rada Psychoterapeutów i regionalne rady psychoterapeutów. Art. 76 ust 2 i ust 3 mówią o „organach samorządu" (odpowiednio na szczeblu krajowym i szczeblu regionalnym). W Art. 76 ust 2 i ust 3 nie ma mowy o „izbach psychoterapeutów", które nagle pojawiają się w art. 78 ust 1 i jeszcze okazuje się, że te izby mają organy? Nigdzie nie jest jednak wskazane jakie są „organy" tych izb.
Art. 78 ust 4	
	Przepis stanowi, m.in. że W (...) regionalnych radach psychoterapeutów (...) nie można sprawować tej samej funkcji dłużej, niż dwie kadencje. Nie można być członkiem wymienionych organów dłużej niż trzy kadencje. Przepis art. 77 ust 1 stanowi, że regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na terenie izby (...). Jeśli regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci z określonego terenu, a nie mogą być członkiem tego organu (zgodnie z art. 78 ust 4) dłużej, niż trzy kadencje, to prowadzi to do wniosku, że pod upływie 15 lat (kadencje organów są pięcioletnie) psychoterapeuta będzie zmuszony zmienić swoją „macierzystą" regionalną radę psychoterapeutów na inną, bo ustawa zabrania mu bycia członkiem regionalnej rady psychoterapeutów dłużej, niż trzy kadencje.
Art. 78 ust 9	
	Delegaci do regionalnych zjazdów

Art. 78 ust 10	
	Skoro (zgodnie z art. 77 ust 2) regionalną radę psychoterapeutów stanowią wszyscy psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na określonym terenie, to kto będzie mógł być delegatem do regionalnego zjazdu psychoterapeutów, skoro – zgodnie z art. 78 ust 10 członkowie regionalnych rad psychoterapeutów nie mogą.
Art. 78 ust 8 i ust 9 i ust 10.	
	Skoro członkowie organów wymienionych w tych przepisach nie mogą być delegatami do Krajowego Zjazdu i Regionalnych Zjazdów, to czy to oznacza, że wybranie tych osób na ewentualną kolejną kadencję ma odbywać się pod ich nieobecność? Czy brak możliwości bycia delegatem nie wyklucza możliwości wzięcia udziału we właściwym zjeździe i ponownego kandydowania do stosownego organu. Ustawa zawiera oczywiste luki w tej kwestii.
Art. 79.	
	Wydaje się, że ten przepis, wzorem dawnych tzw. „ustaw covidowych" powinien być nieco bardziej rozbudowany i wskazywać warunki, pod którymi tzw. posiedzenia zdalne mogą mieć miejsce.
Art. 80 ust 4	
	Bierne prawo wyborcze na sędziego regionalnego sądu koleżeńskiego oraz regionalnego rzecznika odpowiedzialności zawodowej ograniczone do osób posiadających prawo wykonywania zawodu od 5 lat oznacza, że co najmniej przez 5 lat od wejścia w życie ustawy nie będzie możliwy wybór sędziów i rzeczników odpowiedzialności zawodowej na poziomie regionalnym. Dopiero ustawa wprowadzi prawo wykonywania zawodu. Owszem, ustawa pozwoli ubiegać się o przyznanie takiego prawa osobom legitymującym się określonymi certyfikatami, natomiast nie przyzna tego prawa z mocą wsteczną. Oznacza to zatem, że sądownictwo dyscyplinarne na poziomie regionów nie będzie istnieć przez co najmniej 5 lat. Chyba nie taki efekt zamierzali osiągnąć projektodawcy.
Art. 82	
	Przepis ten kontynuuje zamieszanie terminologiczne.

	Na podstawie ustawy nie sposób ustalić, który z organów jest „liczniejszy", który jest „szerszy". Struktura art. 76 ust 3 sugerowałaby, że najszerszym (najbardziej licznym organem – stanowiącym, jak należałoby mniemać reprezentację całego środowiska psychoterapeutów z danego terenu) organem miałby być regionalny zjazd psychoterapeutów. Okazuje się jednak, że regionalny zjazd psychoterapeutów to nie jest zebranie wszystkich członków samorządu z danego terenu (tak jak na przykład w adwokaturze, gdzie cyklicznym zebraniem wszystkich adwokatów z danego regionu jest zgromadzenie właściwej izby adwokackiej, w ramach którego przeprowadza się wybory członków poszczególnych organów samorządowych na poziomie regionalnym – na poziomie izby adwokackiej), ale kolejny organ pochodzący z wyboru. Pytanie jednak kto wybiera członków regionalnych zjazdów psychoterapeutów?
Art. 84 ust 2	
	Przepis stanowi najpewniej bezmyślne przepisanie zapisu statutu jakiegoś stowarzyszenia. Trudno bowiem ustalić o jaki „statut" chodzi?
Art. 84 ust 6	
	Ustawa nie wskazuje, czy oprócz samego wyrażenia „zdania odrębnego" ma ono jakąkolwiek moc lub znaczenie prawne.
Art. 85	
	Pierwszą z wątpliwości wyrażono w zasadzie już wielokrotnie, tzn. dlaczego to właśnie Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej sprawuje nadzór nad samorządem, mimo ewidentnie „leczniczego" i „zdrowotnego" charakteru działań psychoterapeutów.
Art. 85 ust. 2	
	Przepis posługuje się pojęciem „regionalna izba psychoterapeutów" ten twór nie został zdefiniowany nigdzie w ustawie, zatem prawo Ministra do zaskarżenia jest w tym zakresie puste.
85 ust 3	
	Na etapie art. 85 projektodawcy musieli być już zmęczeni działalnością legislatorską. Rzucają się w oczy błędy interpunkcyjne (przecinek przed słowem „bądź") wydaje się, że gramatycznie poprawniej byłoby „udzielając wytycznych", a nie „ustalając wytyczne".

Art. 85. Ust 4	
	Kolejny przepis, który wspomina o statucie (czy chodzi o Statut Samorządu? Czy ustawa nie wystarczy jako podstawa działania Samorządu?), choć w ustawie nie ma słowa o tym, że taki akt normatywny jak „Statut" ma powstać i jaka ewentualnie ma być jego moc prawna, a przede wszystkim jaki jest sens takiego Statutu, skoro po to właśnie powstaje ustawa... Dodatkowo pojawia się pytanie czy Krajowa Rada Psychoterapeutów może uchylić uchwałę Krajowego Zjazdu Psychoterapeutów?
Art. 85 ust 5	
	Przepis ten przewiduje dziwną konstrukcję. Zwykle w takich przypadkach przewiduje się, że organy samorządu będą doręczać Ministrowi odpisy uchwał. Przepis zakłada, że Minister skądś dowie się o podjętej uchwale, następnie zwróci się o jej doręczenie i zaskarży. Pytanie skąd się może dowiedzieć? To jednak oznacza, że albo Minister będzie musiał bardzo wnikliwie obserwować, albo szansę na zaskarżenie będą miały tylko takie uchwały, co do których ktoś Ministrowi doniesie.
Art. 86	
	Ten przepis również posługuje się pojęciem „regionalna izba psychoterapeutów" co wydaje się potwierdzać, że projektodawcy po prostu zapomnieli zdefiniować w ustawie czym taki podmiot jest...
Art. 88 ust 2	
	Ten przepis stanowi dobitny przykład tego, że jest pomysłem chybionym regulacja w modelu samorządowym takiego zawodu jak psychoterapia, ze względu na jej niejednolitość. Błędem jest również nadawanie „ustawowej rangi" poszczególnym podejściom. W uzasadnieniu (broniąc tezy o konieczności dopuszczenia do wykonywania zawodu psychoterapeuty przez absolwentów bardzo szerokiego kręgu kierunków studiów) projektodawcy wskazują na ciągły rozwój psychoterapii i pojawianie się nowych metod, oddziaływań, jak również i podejść.

	Skoro tak – powstanie nowego podejścia psychoterapeutycznego to tylko kwestia czasu – wtedy natomiast konieczna będzie solidna modyfikacja ustawy, choćby dlatego, że w art. 88 ust 2 ustawa wprost dekretuje liczbę delegatów (obecnie czyni to poprzez podanie liczby „10", która zapewne stanowi iloczyn liczby podejść i liczby delegatów z każdego podejścia). Po zmianie liczby podejść konieczna będzie nowelizacja ustawy.
Art. 89 pkt 1	
	Art. 89 pkt 1 sam zapis nie jest może wadliwy, ale wobec wszystkich rozbieżności w podejściach trudno nie mieć wątpliwości, czy taki jednolity „kodeks etyczny" i „zasady wykonywania zawodu" uda się stworzyć
Art. 89 pkt 2	
	Art. 89 pkt 2 zapis wspomina o statucie, ale ustawa milczy o tym, jaki ma być cel takiego dokumentu. Statuty są typowe dla Spółek lub Stowarzyszeń, z tego wszakże powodu, że najczęściej regulacja ustawowa w zakresie regulacji sposobu funkcjonowania i struktury danego podmiotu jest albo szczątkowa (jak w przypadku Stowarzyszeń) albo dopuszcza możliwość odmiennego niż w ustawie (jak w przypadku Spółek) Art. 93 ust 1 pkt 6) lit a) potwierdza, że w istocie całe szkolenie i cały dostęp do zawodu będzie regulowany przez Samorząd, co jest sprzeczne z Konstytucją RP.
Art. 93 ust 1 pkt 6) lit a)	
	Art. 93 ust 1 pkt 6) lit a) potwierdza, że w istocie całe szkolenie i cały dostęp do zawodu będzie regulowany przez Samorząd, co jest sprzeczne z Konstytucją RP.
Art. 97.	
	Po raz kolejny w strukturze ustawy pojawia się pojęcie, które nie jest wcześniej zdefiniowane: „regionalna izba psychoterapeutów". Zastanawia również dlaczego Ustaw wprowadza zasadę „demokracji pośredniej" na szczeblu regionalnych zjazdów psychoterapeutów. Oto bowiem „regionalny zjazd psychoterapeutów" nie jest w założeniu pomyślany, jako zgromadzenie wszystkich psychoterapeutów danej izby, ale zebranie ich delegatów. Jest to o tyle intrygujące, że adwokatów w Polsce jest ponad 20000, radców prawnych blisko 50000 i w przypadku żadnego z tych zawodów ustawa regulująca wykonywanie zawodu i funkcjonowanie samorządu nie wprowadziła tego rodzaju rozwiązań, uznając, że

	na najniższym szczeblu samorządu winna jednak obowiązywać zasada demokracji bezpośredniej, a nie przedstawicielskiej. Uzasadnienie projektu ustawy nie daje odpowiedzi na powody takiego zabiegu. Jedyne racjonalne wyjaśnienie jest takie, że powodem takiego kształtu regulacji jest wzajemna nieufność, brak porozumienia, brak spójności, a być może wręcz niechęć. Projektodawcy bowiem za wszelką cenę chcą zapewnić „matematyczną" równość głosów każdego z podejść psychoterapeutycznych, po to, aby żadne nie mogło zdominować pozostałych. To jednak pogłębia przekonanie o daleko posuniętej i nieusuwalnej niejednolitości przyszłego samorządu psychoterapeutów. Jak psychoterapeuci mają wzbudzać zaufanie w społeczeństwie, skoro nie mają go oni sami do siebie we własnym gronie. Abstrahując od tego, że tego rodzaju „parytety" jakie wprowadza ustawa stanowią jednak poważny wyłom od zasad demokracji (gdzie decyduje większość), to na dodatek stanowią wyłom bodaj najdalej idący. Dałoby sobie wyobrazić bowiem parytety skonstruowane na zasadzie proporcjonalnej. W ocenie zgłaszającego uwagi liczba potencjalnych delegatów powinna odpowiadać liczebności członków danego podejścia psychoterapeutycznego. Obecnie bowiem dochodzi do sytuacji, w której podejście, którego przedstawicieli jest najwięcej w całym samorządzie, w jego organach będzie miało taką samą siłę głosu, jak najmniej liczne.
Art. 101	
	Przepis stoi w oczywistej sprzeczności z art. 77 ust 2, który stanowi, że „regionalną radę psychoterapeutów stanowią psychoterapeuci i psychoterapeuci aplikanci wykonujący zawód na terenie izby..."
Art. 116	
	Kara dyscyplinarna polegająca na nakazie odbycia własnej psychoterapii, wymierzana przez Sąd Koleżeński w samorządzie (a nie na podstawie przepisów kodeksu karnego przez odpowiedni Sąd) wydaje się z jednej strony konstrukcją nowatorską, z drugiej strony - poza skojarzeniami z terapiami reperatywnymi- wyrazem nieprzejmowania się przez projektodawców tak nieistotnymi rzeczami jak prawa konstytucyjne czy zwyczajnie prawa człowieka.
Art 120 i art. 121	
	Przepis art. 121 wskazuje jakie etapy obejmuje postępowanie dyscyplinarne (są to: postępowanie wyjaśniające, postępowanie przed sądem koleżeńskim i postępowanie wykonawcze). Art. 120 wskazuje, że stronami „w dochodzeniu są obwiniony i pokrzywdzony".

	Przepisy te nie są spójne, bo art. 121 nie wskazuje „dochodzenia", jako jednego z etapów postępowania dyscyplinarnego. Jest to kolejny przykład rażącego pogwałcenia Zasad Techniki Prawodawczej.
Art. 122 ust 6	
	Przepis jest ujęty bardzo nieprawniczo. W dogmatyce prawa (zarówno prawa cywilnego, jak i karnego) mówi się po prostu o „biegu przedawnienia", a nie „przedawnieniu do wszczęcia". Upływ terminu przedawnienia jest po prostu negatywną przesłanką procesową, skutkującą koniecznością odmowy wszczęcia lub umorzenia postępowania. Przepis ten łamie również zasady gwarancyjne. Stwierdzenie, że bieg przedawnienia przerywa „każda czynność" podjęta przez Rzecznika nakazuje zapytać, czy zapoznanie z aktami i sporządzenie z tego notatki służbowej przez Rzecznika również przerywa bieg przedawnienia? W ocenie zgłaszającego uwagi należałoby dokładnie opisać jakie czynności rzecznika przerywają bieg przedawnienia, po to, aby jasno można było zrekonstruować i określić termin przedawnienia.
Art. 122 ust 7	
	Czy „przedawnienie dyscyplinarne" to to samo co „przedawnienie karalności czynu"?
Art. 122 ust 8	
	Trudny do zrozumienia jest powód kontynuowania postępowania dyscyplinarnego wobec osoby zmarłej na wniosek „osoby najbliższej". Z wielu powodów, niemożliwość przesłuchania osoby zmarłej jest tylko jednym z nich.
Art. 126 ust 1	
	Przepisy ustawy (podobnie zresztą jak inne Ustawy samorządowe) regulując postępowanie dyscyplinarne jako postępowanie quasi-karne, a w każdym razie podlegające normom i regułom postępowania analogicznym jak postępowanie karne. Jest absolutnym *novum*, aby kary dyscyplinarne, rzutujące przecież na możliwość wykonywania zawodu, czy wręcz pozbawienie prawa jego wykonywania następowało w oparciu o „możliwie najpełniejszy" materiał dowodowy.
Art. 130 ust 3	
	Art. 130 ust 3 wydaje się stać w sprzeczności z art. 127
Art. 132 ust 1	

	Uwagi do przepisu art. 132 korespondują z uwagami do przepisu art. 126 ust 1 Ustawy. Dla laika może to nie mieć żadnego znaczenia, ale z punktu widzenia zasad gwarancyjnych oraz reguł rzetelnego procesu proces quasi-karny, jakim jest postępowanie dyscyplinarne powinien zostać ukształtowany w oparciu o zasadę prawdy materialnej. Wyrazem natomiast zasady prawdy materialnej byłby przepis, w brzmieniu: *Rozstrzygnięcia organów prowadzących postępowanie dyscyplinarne opierają się na **prawdziwych ustaleniach faktycznych***.
Art. 133 i art. 133 ust 2 pkt 1)	
	Przez wzgląd na zakres tajemnicy zawodowej właściwie każda sprawa (oprócz nieetycznego zachowania psychoterapeuty w życiu osobistym), w którą zaangażowany będzie psychoterapeuta ze skargi Pacjenta będzie siłą rzeczy musiała odbywać się z wyłączeniem jawności, jako że rozpoznawane w jej toku będą okoliczności objęte tajemnicą zawodową. Wydaje się, że reguły dotyczące jawności i jej wyłączenia powinny być ustalone nieco inaczej.
Art. 134	
	W ocenie wnoszącego uwagi należałoby uzależnić możliwość uznawania za skuteczne doręczeń w formie elektronicznej wyłącznie w przypadku wyrażenia przez stronę postępowania zgody na taką formę doręczeń. Ranga postępowania w przedmiocie odpowiedzialności dyscyplinarnej jest zbyt wysoka, aby pozostawiać jakiekolwiek wątpliwości co do skuteczności doręczeń, zwłaszcza w kontekście choćby art. 134 ust 4. Dodatkowo pojawia się wątpliwość czy art. 134 ust 6 (zwłaszcza pkt 2) nie są nadmiernym ograniczaniem wolności obywatelskich.
Art. 139 ust 1	
	Jest całkowicie niezrozumiałe na jakiej podstawie rzecznik odpowiedzialności lub sąd miałby uznawać, że przyczyną popełnienia przewinienia dyscyplinarnego miałby być stan zdrowia psychoterapeuty. I jakiego rodzaju związek przyczynowy wchodzi tu w grę? Można sobie wyobrazić sytuację, w której psychoterapeuta przyjmie linię obrony, że „strasznie bolała mnie głowa, więc nie rozpoznałem, że Pacjent ma myśli samobójcze...". Przepis ten zawiera również określenie „poszkodowany". Stroną postępowania (zgodnie z art. 120 stroną jest „pokrzywdzony". Można zrozumieć, że dla laika te pojęcia są tożsame, ale jednak w procesie legislacyjnym należałoby takich lapsusów językowych, rodzących poważne wątpliwości interpretacyjne, unikać. W art. 139 ust 2 ponownie pojawia się nowatorskie rozwiązania karnego kierowania na terapię przez organy samorządu zawodowego (a nie w ramach przepisów kodeksu karnego)

Art. 144	
	Przepis mówi o stosowaniu k.p.k. do odwołań. Czy chodzi stricte od odwołania do Sądu Koleżeńskiego II instancji, czy chodzi o apelację przysługującą do Sądu Apelacyjnego. Artykuł 144 w drugim zdaniu ustępu pierwszego wskazuje, że „od orzeczeń sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje", co mogłoby sugerować, że zdaniem pierwsze winno dotyczyć odwołań kierowanych do tego Sądu. Problem terminologiczny sprowadza się do tego, że zamiast odwołań powinien być użyty termin „apelacja".
Art. 151 ust 1	
	W ostatnim zdaniu tego przepisu pojawia się zapis o „właściwości sprawy". Owa właściwość wydaje się odnosić do „podejścia psychoterapeutycznego", tym niemniej ustawa milczy o sposobie ustalania tego rodzaju właściwości.
Art. 159 ust 1 pkt 4)	
	Jeśli nic się nie zmieniło w Polsce w ostatnim czasie, to jedną z rudymentarnych zasad demokratycznego państwa prawa, gwarantowaną w Konstytucji RP jest zasada domniemania niewinności. Postawienie zarzutu (nawiasem mówiąc prawidłowa formuła powinna brzmieć „przedstawienie zarzutu") nie przełamuje tego domniemania. Biorąc pod uwagę, że przedstawienie zarzutu następuje w postępowaniu przygotowawczym, a zatem na relatywnie wczesnym etapie postępowania karnego, to zawieszenie prawa wykonywania zawodu w takiej sytuacji może trwać dość długo (przez całe postępowanie przed Sądem). Oznacza to, że psychoterapeuta pozbawiony będzie możliwości zarobkowania we własnej profesji. Kiedy do tego dodać, że wśród czynów wskazanych w Rozdziale XXV k.k. nie wszystkie typy czynów zabronionych związane są z bezpośrednim wyrządzeniem komukolwiek krzywdy przez samego psychoterapeutę, to zawieszenie prawa wykonywania zawodu wyłącznie na podstawie i na etapie stawianych zarzutów wydaje się zbyt restrykcyjne.
Art. 166 ust 1	
	Ten przepis przewiduje odpowiedzialność karną za zachowania, które nie godzą w żadne dobro prawne. Odpowiedzialności karnej będzie na przykład podlegała każda osoba, która: - prowadzi działania edukacyjne lub profilaktyczne w zakresie zdrowia, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowia psychicznego i psychoterapii, - prowadzić działalność polegającą na popularyzowaniu zachowań prozdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego,

	- będzie pełnić funkcję kierowniczą w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią. Autorzy projektu wykazują się całkowitą nieznajomością zasad logiki formalnej i wnioskowań logicznych. Zatem wyjaśniając: O ile każdy psychoterapeuta będzie mógł wykonywać swój zawód właśnie w takiej formie, jak wskazano powyżej, to nie każda osoba prowadząca taką działalność lub pełniąca funkcję będzie musiała być psychoterapeutą. W świetle aktualnego brzmienia projektu odpowiedzialność karną poniesie m.in.: - pielęgniarka szkolna albo szkolny psycholog albo wręcz nauczyciel, który będzie prowadził z uczniami zajęcia dotyczące profilaktyki zdrowotnej w zakresie zdrowia psychicznego; - hobbysta prowadzący bloga dotyczącego psychoterapii; - Jerzy Owsiak oraz pozostali członkowie Zarządu Fundacji Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy jeśli postanowią zorganizować Finał WOŚP dla ratowania zdrowia psychicznego i przy jego okazji będą promowali działania profilaktyczne w zakresie psychoterapii. Przepis ten dowodzi braku jakiejkolwiek znajomości zasad prawidłowej legislacji.
Art. 166 ust 3	
	Ustawa posługuje się wyłącznie pojęciami „prowadzenie" lub „wykonywanie" psychoterapii. Ponieważ *nota bene* Ustawa nie wprowadza w ogóle definicji psychoterapii jako takiej, to zakres normowania art. 166 ust 3 Ustawy jest niezgodny z zasadą określoności prawa karnego. Poprzez brak możliwości ustalenia czym są „świadczenia z zakresu psychoterapii" przepis ten staje się niemożliwy do zastosowania, albowiem nie pozwala na określenie zakresu bezprawności (czyli tego, za co tak naprawdę można ponieść na podstawie tego przepisu odpowiedzialność karną).
Art 168	
	Przepis jest kolejnym w ustawie „łamańcem" językowym. Wydaje się, że – ujmując rzecz lapidarnie – po polsku zapis powinien brzmieć „bez akredytacji wymaganej w niniejszej ustawie lub ustawie z dnia...".
Art. 172	

	Art. 44 – określa obowiązki, które powinien spełnić ośrodek stażowy, jednak wejście w życie art. 44 jest przewidziane po upływie 10 lat od uchwalenia ustawy
Art. 173	
	Nie jest podana liczba osób wchodzących w skład Komitetu Organizacyjnego, a tylko informacja że „po 2 osoby z ogólnopolskich organizacji...". Dodatkowo Minister „zasięga opinii" w sprawie czy stowarzyszenie lub sekcja (nie jest jasne dlaczego do ustawy wpisano tu enumeratywnie sekcje konkretnych organizacji) spełnia kryteria z art. 173 od „Konsultanta Krajowego z psychoterapii" tj. jednej osoby powoływanej przez innego ministra (zdrowia) – którą funkcję pełni obecnie współautor rzeczonego projekt ustawy (!) będący jednocześnie przewodniczącym jeden z organizacji psychoanalitycznej oraz przewodniczącym jednej z sekcji enumeratywnie wymienionej w art. 173. Dodatkowo nieokreślony liczebnie Komitet Organizacyjny ma powołać ze swojego składu wewnętrzny „zespół koordynujący pracę Komitetu Organizacyjnego" co jest konstrukcją zaskakującą, której wprowadzenie trudno wytłumaczyć inaczej niż próbą de facto jednoosobowego kierowania pracami Komitetu Organizacyjnego. Projektodawcy tracą też z pola widzenia, że m.in. sekcja psychoterapii Polskiego Towarzystwa Psychologicznego nie posiada żadnej odrębności prawnej, co rodzi pytanie o powód jej wyszczególnienia w Ustawie.
Art. 175	
	Mocą art. 186 ust 2 projektowanej ustawy art. 5 ust 3 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego z chwilą wejścia w życie Ustawy o zawodzie psychoterapeuty zostanie uchylony. Jednocześnie do tego przepisu odwołują się art. 173 ust 2, art. 175 ust 1, art. 175 ust 2, art. 177 ust 1, art. 177 ust 2, art. 178 ust 2. Projektodawcy albo nie rozumieją co zaproponowali w art. 186 ust 2, albo kompletnie nie przeszkadza im, że w/w przepisy przejściowe staną się przepisami pustymi, które spowodują, że na ich podstawie nie będzie możliwe uzyskiwanie prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty, bądź też uzyskanie statusu ośrodka szkolącego lub egzaminacyjnego.
Art. 175 ust 1	
	Po wejściu w życie projektowanej ustawy **nie będzie istniał w systemie prawnym w Polsce** art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, bo sama ustawa o zawodzie psychoterapeuty go uchyli. Zatem nie będą istniały podmioty „wydające certyfikaty, które spełniają kryteria wymienione w art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego".

	Alternatywnie należałoby rozważyć dopuszczenie sytuacji, w której – skoro art. 5 ust 3 Ustawy o ochronie zdrowia psychicznego nie będzie już formułował żadnych kryteriów – każde stowarzyszenie psychoterapeutów, działające co najmniej 3 lata i wydające certyfikaty (jakiekolwiek certyfikaty, skoro art. 5 ust 3 nie formułuje żadnych kryteriów, bo takiego przepisu już nie będzie) staną się ośrodkami egzaminacyjnymi.
Art. 175 ust 2	
	Na podstawie takiego przepisu każde oświadczenie będzie zgodne z prawdą. Skoro art. 5 ust 3 nie będzie już formułował żadnych kryteriów (wszak ustawa go uchyli), to każde oświadczenie będzie prawdziwe.
Art. 177	
	Przepis ten zawiera analogiczne uchybienie polegające na odesłaniu do przepisu, który sama ustawa uchyli.
Art. 177 ust 2	
	Przepis (abstrahując od odesłania do art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego, który przestanie obowiązywać z chwilą wejścia w życie ustawy) umożliwia stanie się podmiotem szkolącym tylko wtedy, gdy będzie „niepowiązany" ze stowarzyszeniami psychoterapeutów wymienionymi w art. 175 ustawy. Poprzez brak wyjaśnienia o jakiego rodzaju „powiązania" chodzi istnieje obawa, że przepis ten może być dowolnie interpretowany.
Art. 178 ust 2	
	W dniu opublikowania ustawy zbiór osób ubiegających się o otrzymanie certyfikatu na zasadach określonych w art. 5 ust 3 pkt 4 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego będzie zbiorem pustym (albowiem art. 5 ust 3 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w momencie wejścia ustawy w życie zostanie uchylony). Więc nikt nie będzie mógł być wpisany do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów.
Art. 183 ust 1	
	Zwolnienie w takim kształcie może oznaczać, że zwolnione z VAT będą wyłącznie te działania psychoterapeuty, które będą stanowić usługi w zakresie opieki medycznej, służące profilaktyce, zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia. Jak wynika z art. 2 Ustawy zakres tego, co będzie uważane za wykonywanie zawodu psychoterapeuty jest znacznie szerszy, co oznaczać może, że choćby działalność szkoleniowa i dydaktyczna w zakresie psychoterapii może nie mieścić się w zwolnieniu od podatku od towarów i usług.
Art. 185	
	Przepis ten koresponduje z uwagami generalnymi, że prawnie psycholog wykonujący również zawód psychoterapeuty będzie członkiem dwóch samorządów.

RPW/9945/2025 – 1P
EZD RP KS
(ZSKS – DS)
Data rejestracji: 2025–03–21
Data wpływu: 2025–03–21

SĄD NAJWYŻSZY
Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego

Warszawa, 17 marca 2025 r.

BSA I.021.11.2025

Pan
Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo z dnia 17 lutego 2025 r., SPS-III.020.33.2025, mając na uwadze treść art. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jednolity: Dz.U. z 2024 r. poz. 622), w świetle którego Sąd Najwyższy może opiniować projekty tylko takich ustaw i innych aktów normatywnych, na podstawie których orzekają i funkcjonują sądy, a także innych projektów ustaw w zakresie, w jakim mają one wpływ na sprawy należące do właściwości Sądu Najwyższego, w załączeniu uprzejmie przesyłam uwagi Sądu Najwyższego do *poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym*.

Z poważaniem,

dr hab. Małgorzata Manowska
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.19.2025
Data wpływu 21.03.25r.

SĄD NAJWYŻSZY
Biuro Studiów i Analiz
Sądu Najwyższego

Warszawa, 17 marca 2025 r.

BSA I.021.11.2025

Uwagi do poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.

1. Celem przedłożonego do zaopiniowania poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym jest stworzenie kompleksowej regulacji zawodu psychoterapeuty poprzez m.in. zdefiniowanie zawodu psychoterapeuty, uznanie zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego z zapewnieniem ochrony tajemnicy zawodowej, powołanie samorządu zawodowego oraz uregulowanie zasad odpowiedzialności zawodowej. W uzasadnieniu projektu wskazano na *niezbędność ujednolicenia podstaw wykonywania zawodu, przy jednoczesnym zachowaniu merytorycznej odrębności podejść psychoterapeutycznych.*
2. Bez wątpienia psychoterapia od lat stanowi kluczowy element wsparcia zdrowia psychicznego, tym samym pozytywnie należy ocenić próbę wypracowania kompleksowego uregulowania wykonywania zawodu psychoterapeuty. W uzasadnieniu projektu zwrócono uwagę na *szczątkowe regulacje* w tym zakresie. Analiza obowiązujących w tym zakresie aktów prawnych wskazuje, że problematyka ta zawarta jest w rozporządzeniach koszykowych dla świadczeń wykonywanych w ramach NFZ, w rozporządzeniu Ministra Zdrowia w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, która weszła w życie 1 stycznia 2022 r. (§ 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień, Dz. U. poz. 1285 ze zm.), wprowadzając do systemu prawa m.in. *definicję osoby posiadającej certyfikat psychoterapeuty* oraz w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego, która nowelizacją z dnia 17 sierpnia 2023 r. wprowadziła definicję psychoterapii wykonywanej w podmiotach leczniczych (art. 5 Ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 917). Rodzi to pytanie o wzajemną relację pomiędzy poszczególnymi rozwiązaniami wynikającymi z tych aktów prawnych, oraz obawę co do zasadności wprowadzania kolejnego uregulowania, które w zakresie proponowanych rozwiązań nie eliminuje z systemu prawa rozwiązań już funkcjonujących. Stosowanie zasad techniki prawodawczej powinno zapewnić w szczególności spójność i kompletność systemu prawa oraz przejrzystość tekstów normatywnych aktów prawnych, z uwzględnieniem dorobku nauki i doświadczeń praktyki (art. 14 ust. 5 Ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów, t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1050 z późn. zm.). W pojęciu spójności mieści się również założenie, że powiązania wewnątrz systemu są zwarte, nieposiadające luk, a przynajmniej zmierzające do ich eliminacji.
3. W dalszej kolejności proponuje się przyznanie psychoterapeutom statusu zawodu zaufania publicznego oraz wprowadzenie samorządu zawodowego psychoterapeutów. W uzasadnieniu projektu wskazano, że jego kształt został oparty na istniejących w polskim

systemie prawnym rozwiązaniach dla zawodów zaufania publicznego - w przeważającej mierze na ustawie o izbach lekarskich (Ustawa z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich, t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1342), regulującej ustrój samorządu lekarzy i lekarzy dentystów. Zawód zaufania publicznego polega na zaspokajaniu istotnych osobistych potrzeb ludzkich, z czym wiąże się kwestia przetwarzania informacji dotyczących życia osobistego. Dopełnieniem tego jest silnie podkreślany w tych sytuacjach obowiązek dotrzymywania tajemnicy zawodowej. W tym zakresie projekt ustawy przewiduje ochronę psychoterapeuty przed możliwością wywierania na niego presji przez organy państwa w kwestii ujawnienia poufnych danych i jednocześnie chroniącą go przed sankcjami za ujawnienie danych wymaganych prawem (proponowany art. 31 projektu ustawy). Z uwagi na wprowadzenie tajemnicy zawodowej dla psychoterapeutów za niezbędne uznano dodanie tego zawodu do kategorii zawodów ujętych w art. 180 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego. Projekt ustawy przewiduje zatem poszerzenie zakresu podmiotowego art. 180 § 2 k.p.k. który statuuje względny zakaz przesłuchania świadka ze względu na tajemnicę zawodową - o psychoterapetów. W kontekście tajemnicy zawodowej szczególną uwagę należy jednak zwrócić na wzajemną relację art. 240 k.k. dotyczącego odpowiedzialności karnej za niezawiadomienie o przestępstwach wymienionych w tym przepisie a zasadami związanymi z zachowaniem tajemnicy zawodowej. W uzasadnieniu projektu dość lakonicznie uznano jedynie, że *dobro pacjenta i możliwość prowadzenia terapii stoi w sprzeczności z obowiązkiem wynikającym z art. 240 k.k., któremu podlega psychoterapeuta.* Wskazano na konieczność *rozważenia możliwości zwolnienia psychoterapeuty z obowiązku zgłaszania tego typu przestępstw, jeżeli poweźmie informację o takim przestępstwie od osoby korzystającej z psychoterapii, pokrzywdzonej lub świadka zdarzenia*, jednakże jak wskazano dalej - *taki zapis nie został włączony do projektu.* Powyższe wskazuje, że projektodawca mając świadomość sprzeczności norm prawnych w systemie prawa oraz dostrzegając ten problem w praktyce psychoterapeutycznej pozostawia te kwestie poza sferą regulacji co budzi wątpliwości co do założeń i celów ustawy.

Należy ponadto mieć tutaj na uwadze, że na tle obowiazujących regulacji przewidziana jest tajemnica psychiatryczna, dotycząca wszystkich osób wykonujących czynności przewidziane w ustawie o ochronie zdrowia psychicznego i obejmująca wiadomości powzięte w związku z nimi, stosownie do odrębnych przepisów, tj. regulujących tajemnicę lekarską oraz pielęgniarską i położniczą (art. 50 ust. 1 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego). Tym samym aktualna pozostaje także i w tym zakresie kwestia spójności proponowanych rozwiązań z już obowiązującymi.

4. W art. 85 projektu ustawy przewidziano *nadzór Ministra właściwego do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej nad działalnością samorządu w niezbędnym zakresie.* W ramach przysługujących mu uprawnień nadzorczych przewidziano możliwość skorzystania ze środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego uchwał organu krajowej lub regionalnej izby psychoterapeutów *pod zarzutem niezgodności z prawem w terminie 3 miesięcy od dnia jej otrzymania, a w sytuacji rażącego naruszenia prawa w terminie 6 miesięcy.* W ust. 3 art. 85 projektu ustawy przewidziano, że Sąd Najwyższy w ramach podjętych rozstrzygnięć może utrzymać zaskarżoną uchwałę w mocy lub może ją uchylić i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu, ustalając wytyczne co do sposobu jej załatwienia. Rozwiązania w tym zakresie, wzorowane są, jak się wydaje na regulacji zaczerpniętej z ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o samorządzie pielęgniarek i

położnych (art. 10 tej ustawy). Jednakże należy mieć na uwadze, że ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów w ogóle nie przewiduje możliwości wniesienia środka zaskarżenia do Sądu Najwyższego. Z kolei w ustawie z dnia 25 września 2015 r. o zawodzie fizjoterapeuty (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1213, art. 71 ust. 2) przewidziano, że Minister właściwy do spraw zdrowia może zaskarżyć do Sądu Najwyższego pod zarzutem niezgodności z prawem uchwałę organu KIF w terminie 3 miesięcy od dnia jej otrzymania, oraz doprecyzowano, że do rozpoznania skargi stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego o postępowaniu nieprocesowym. Powyższe wskazuje, że przepisy prawa dotyczące nadzoru nad działalnością organów samorządu zawodowego nie przewidują jednolitych unormowań w zakresie dopuszczalności zaskarżenia uchwał do Sądu Najwyższego. W uzasadnieniu projektu ustawy trudno doszukać się argumentacji uzasadniającej trafność proponowanych rozwiązań. Za takową nie można uznać – na co wskazano w uzasadnieniu projektu - faktu kierowania *„licznych skarg do Rzecznika Praw Obywatelskich, Rzecznika Praw Pacjenta, sędziów sądów powszechnych"*. Reasumując, ustawy o samorządach zawodów medycznych nie wprowadzają jednolitej konstrukcji prawnej w zakresie nadzoru nad działalnością uchwałodawczą organów tych samorządów. Pierwsza – to brak jakichkolwiek unormowań nadzorczych (przykład - samorząd zawodowy psychologów), druga polega na częściowej, niepełnej regulacji nadzorczej (występuje w samorządzie aptekarskim oraz w samorządzie diagnostów laboratoryjnych). Charakterystyczny jest także brak wskazania jednolitego trybu postępowania przed Sądem Najwyższym. O ile taki tryb jest wskazany w ustawie o samorządzie pielęgniarek i położnych oraz zawodzie fizjoterapeuty – jako tryb nieprocesowy – to w pozostałych ustawach, w tym także w projektowanej ustawie – ustawodawca kwestię tę przemilcza. Ubocznie należy zwrócić uwagę na brak konsekwencji ustawodawcy, który jest widoczny także w zróżnicowaniu unormowań w zakresie wyłączenia spod nadzoru i sądowej kontroli pewnej kategorii uchwał (takie wyłączenie istnieje w ustawie o izbach lekarskich, samorządzie pielęgniarek i położnych oraz samorządzie fizjoterapeutów, gdzie nadzorowi i sądowej kontroli nie są poddawane uchwały w sprawach odpowiedzialności zawodowej oraz uchwały, do których na podstawie odrębnych przepisów stosuje się k.p.a.).

5. W dalszej kolejnosci zwrócić należy uwagę, że w art. 142 projektowanej ustawy przewidziano, że *od orzeczenia Krajowego Sądu Koleżeńskiego, w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów stronom, ministrowi właściwemu do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej i przewodniczącemu Krajowej Rady Psychoterapeutów przysługuje apelacja do sądu apelacyjnego właściwego ze względu na miejsce wykonywania zawodu przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta w terminie 14 dni od dnia doręczenia orzeczenia.* Apelację w stosunku co do tego samego obwinionego i od tego samego orzeczenia każdy uprawniony może wnieść tylko raz. Proponuje się ponadto, aby apelacja wnoszona przez stronę była *sporządzona i podpisana przez obrońcę będącego adwokatem albo radcą prawnym albo pełnomocnika będącego adwokatem albo radcą prawnym.* Rozwiązanie w tym zakresie, z kolei nie przewiduje możliwości wniesienia kasacji do Sądu Najwyższego (proponowany art. 144 projektu ustawy brzmi - Od orzeczeń sądu apelacyjnego kasacja nie przysługuje). Projekt nie zawiera w tym zakresie uzasadnienia.
6. Wątpliwości budzi ponadto treść rozdziału 12 projektowanej ustawy. Z jednej bowiem strony art. 157 określa zasady postępowania mediacyjnego, z drugiej zaś w ust. 4

projektodawca wskazuje, że postępowanie mediacyjne prowadzone bedzie *na podstawie regulaminu, z zachowaniem standardów uchwalonych przez Społeczną Radę Alternatywnych Metod Rozwiązywania Konfliktów przy Ministrze Sprawiedliwości (*Projekt nie zawiera propozycji treści tego Regulaminu). W art. 158 projektu ustawy przewidziano ponadto, że w sprawach nieuregulowanych niniejszą ustawą do postępowania mediacyjnego stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego lub przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2024 r., poz. 1568, 1841). Dla uniknięcia niespójności oraz zapewnienia jasności rozwiązań należy rozważyć ujednolicenie projektu w tym zakresie poprzez precyzyjne ujęcie zasad postępowania mediacyjnego.

7. Projekt ustawy w art. 188 poszerza zawarte w art. 88 k.s.h. wyliczenie wolnych zawodów, których wykonywanie pozwala na uzyskanie statusu partnera w spółce partnerskiej o psychoterapetów, co jest naturalną konsekwencją projektowanej ustawy i w tym zakresie ma charakter jedynie porządkujący.
8. Mając na uwadze założenia i cele projektu ustawy jakimi są ujednolicenie podstaw wykonywania zawodu psychoterapeuty i stworzenie spójnego systemu regulacyjnego, niezbędnym jest, aby projekt poddany został dalszym pracom w ramach rządowego procesu legislacyjnego.

RPW/9477/2025 – 1P
EZD RP KS
(SMS – SH)
Data rejestracji: 2025 – 03 – 18
Data wpływu: 2025 – 03 – 18

Szanowny Pan Marszałek

Szymon Hołownia

Szanowny Panie Marszałku,

w imieniu ponad 70% środowiska polskich psychoterapeutów skupionych w ramach tzw. Grupy Roboczej, skupiającej przedstawicieli wszystkich 5 uznanych grup podejść psychoterapeutycznych, chcemy serdecznie podziękować wszystkim Parlamentarzystom klubów tworzących Koalicję 15 października za udzielone wsparcie i podpisy pod poselskim projektem ustawy o zawodzie psychoterapeuty. Projekt znajduje się obecnie w konsultacjach społecznych. Nasze środowisko czekało wiele lat na wprowadzenie całościowej regulacji dla zawodu psychoterapeuty i powołania samorządu zawodowego.

Pamiętajcie - polscy pacjenci mają prawo do bezpieczeństwa i ochrony swoich praw podczas korzystania z usług psychoterapeuty, możliwie najszybciej, jak to jest możliwe. Obecnie w Polsce 1 psychoterapeuta przypada na 25 000 osób. 1 rok to czas oczekiwania dla nastolatka w kryzysie do gabinetu prywatnego, w publicznej służbie zdrowia czasem to kilka lat. Odnotowano dwukrotny wzrost prób samobójczych wśród kobiet w latach 2017-2023. 80% osób odbierających sobie życie to mężczyźni. 2100 – to liczba prób samobójczych wśród młodzieży w 2023 r. Przypominamy – mówimy o osobach w kryzysie, wymagających natychmiastowej pomocy, bez której popadają w coraz większe problemy.

Obowiązkiem państwa jest zapewnić dostęp do psychoterapii bezpiecznej, pod nadzorem samorządu zawodowego, który będzie trzymał pieczę nad procesem szkolenia i egzaminowania kolejnych pokoleń psychoterapeutów, blokując obecnie istniejącą praktykę kursów online dla kilkuset osób równocześnie. Samorządu dysponującego prawem pozbawienia wykonywania tego zawodu osób naruszających jasno określone standardy. Samorządu, który udostępni publicznie rejestr uprawnionych do wykonywania zawodu, by każdy mógł sprawdzić z kim ma do czynienia. Nie wolno pozwalać, by zdesperowane osoby poszukujące pomocy psychoterapeutycznej korzystały z usług pseudospecjalistów, zwłaszcza w masowo dostępnej ofercie konsultacji online.

Uzgodniony przez zdecydowaną większość polskiego środowiska psychoterapeutów projekt uruchomił aktywność krytyków. Jedno z 47 stowarzyszeń psychoterapeutów oraz część Polskiego Towarzystwa Psychologicznego, którego projekt ustawy o zawodzie psychologa jest również w procesie legislacyjnym twierdzą, że tylko osoba z wykształceniem psychologicznym może wykonywać zawód psychoterapeuty. To absolutna nieprawda. Wykonywanie zawodu psychoterapeuty z wykształceniem innym niż psychologa jest powszechną praktyką. Od 20 lat również w podmiotach leczniczych. Stowarzyszenia psychoterapeutów, jak i Polskie Towarzystwo Psychologiczne, akredytują szkolenia psychoterapeutyczne od kilkudziesięciu lat dopuszczając do udziału w nich osób z innym wykształceniem wyższym niż psychologiczne. Nie zgłaszały nigdy wcześniej zastrzeżeń do takich kandydatów. W PTP oczekuje się jedynie zaliczenia dodatkowego egzaminu z psychologii klinicznej. To nie przypadek, że psychologowie i psychoterapeuci dążą do uregulowania statusu swojego zawodu odrębnymi regulacjami. Wśród członków PTP działa Sekcja Psychoterapii, mająca odrębny status, współpracująca z Grupą Roboczą od początku jej istnienia i współtworząca projekt wniesionej ustawy. Przypadek?

Oponenci powołują się na badanie opinii, które ma wskazywać na to, że Polacy chcą, aby psychoterapię wykonywali wyłącznie psychologowie. Badanie to przeprowadzono z naruszeniem elementarnych zasad rzetelności. Warto też zapytać - czy kwestie listy uprawnień dla pilotów czy policjantów też będziemy ustalać w drodze badania opinii?

Dążenia do monopolizacji zawodu psychoterapeuty dla wąskiej grupy zawodowej doprowadzą wprost do nagłego i nieuzasadnionego ograniczenia dostępności psychoterapii oraz gwałtownego wzrostu cen. Obecnie cena za sesję psychoterapeutyczną to ok. 200 zł, a nagłe zawężenie dostępu do specjalistów, wywinduje ceny nawet do 500 zł, podobnie jak to jest w przypadku psychiatrii dziecięcej. Psychoterapia to minimum 4 sesje w miesiącu, co realnie odbierze szanse na korzystanie z psychoterapii większości potrzebujących z powodów finansowych. Określenie kryteriów dostępu do zawodu psychoterapeuty to punkt podlegający dyskusji i przygotowany do weryfikacji po konsultacjach, jednakże musi on uwzględniać jakość, dostępność i wypracowane w środowisku psychoterapeutycznym standardy.

Dzisiaj, według standardów zawodowych oraz przepisów obowiązujących w NFZ, żaden psycholog, lekarz, pedagog ani inny magister po ukończeniu studiów nie ma prawa prowadzić psychoterapii. Do tego potrzebne jest odrębne szkolenie i egzamin. Nie ma obecnie przepisów powszechnie obowiązujących regulujących zasady szkolenia w psychoterapii. Blokowanie ustawy to zielone światło dla pseudo kursów psychoterapeutycznych. Przepisy dotyczące jakości szkolenia psychoterapeutów, zawarte w przygotowanej przez Grupę Roboczą ustawie wypracowało blisko 100 ekspertów - superwizorów psychoterapii i naukowców. To projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty poparty przez posłów Koalicji szczegółowo reguluje kwestie szkolenia, gwarantując jakość prowadzonych kursów oraz zasady wykonywania psychoterapii. Zabezpiecza przede wszystkim pacjentów.

Krytycy stawiają inny zarzut, że część podejść terapeutycznych skupionych w ramach Grupy Roboczej nie ma udowodnionej naukowo skuteczności terapeutycznej. Kolejna próba ożywienia dawno odbytej dyskusji środowiskowej. Najlepszą odpowiedzią na ten absurdalny zarzut jest list popierający projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty podpisany przez ponad 90 naukowców, w tym 20 wybitnych profesorów uniwersyteckich i ekspertów związanych z psychoterapią (więcej – www.zawodpsychoterapeuta.pl).

Naszym celem jest łączyć, nie dzielić. Chcemy jasnych i stabilnych ram prawnych dla naszej działalności. Chcemy ochrony i bezpieczeństwa dla naszych pacjentów. Samorząd zawodowy będzie wsparciem dla instytucji publicznych w procesach decyzyjnych związanych z tym obszarem. Wierzymy, że zechce Pan udzielić swojego wsparcia poprzez oddanie głosu za projektem w dniu, w którym stanie on na posiedzeniu plenarnym.

Jeśli uzna Pan za potrzebne dodatkowe informacje, prosimy o kontakt na adres mailowy: kontakt@zawodpsychoterapeuta.pl.

dr n. med. Łukasz Müldner-Nieckowski
Konsultant krajowy ds. psychoterapii
Koordynator Grupy Roboczej

Anna Grzelka
Koordynatorka Grupy Roboczej

RADA GŁÓWNA
NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
PRZEWODNICZĄCY

Warszawa, 20 marca 2025 r.

BM-WGK.002.34.2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

przekazuję uchwałę Nr 172/2025 RGNiSW dot. *poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym*. Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego popiera stanowiska Koalicji dla Psychoterapii oraz Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk.

Z wyrazami szacunku

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Marcin Pałys
2025.03.21
13:42:41 +01'00'

Prof. Marcin Pałys

Do wiadomości:
Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.20.2025
Data wpływu 24.03.25r.

ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa
tel.: (+48 22) 50 17 815, (+48 22) 52 92 716, e-mail: radaglowna@mnisw.gov.pl, www.rgnisw.nauka.gov.pl

Uchwała Nr 172/2025
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 20 marca 2025 r.

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

Rada Główna Nauki i Szkolnictwa Wyższego popiera stanowiska Koalicji dla Psychoterapii oraz Komitetu Psychologii Polskiej Akademii Nauk odnośnie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Projekt ustawy nie wprowadza zmian, które rzeczywiście poprawiłyby jakość psychoterapii. Nie przewiduje wprowadzenia mechanizmów weryfikacji procesu kształcenia psychoterapeutów, wykonywania zawodu w oparciu o metody o potwierdzonej skuteczności oraz nie określa zasad odpowiedzialności zawodowej.

Przewodniczący
Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego

Marcin Pałys
Marcin Pałys
2025.03.21
13:41:53 +01'00'

Prof. Marcin Pałys

RZECZPOSPOLITA POLSKA
MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY

Warszawa, dnia 23/03 2025 r.

1001-1.0280.68.2025

dot. RPW.5317.2025

RPW/10608/2025-1P

EZD RP KS
(ZSKS-DS)
Data rejestracji: 2025-03-27
Data wpływu: 2025-03-27

Pan

Dariusz Salamończyk

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

W odpowiedzi na pismo z dnia 17 lutego 2025 r.. dotyczące poselskiego projektu *ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym* (brak numeru druku sejmowego), przekazanego na podstawie art. 34 ust. 3 Regulaminu Sejmu RP, uprzejmie informuję, że w głównej mierze odnosi się on do problematyki leżącej poza zakresem zadań prokuratury.

Dostrzeżenia wymaga jednak proponowana w art. 182 projektu zmiana Kodeksu postępowania karnego poprzez uzupełnienie tajemnic wymienionych w art. 180 § 2 kpk o tajemnicę psychoterapeuty. Zmiana ta budzi wątpliwości systemowe i powinna zostać poddana głębszej analizie.

Art. 180 § 2 kpk reguluje procedurę zwolnienia dla celów postępowania karnego świadków zobowiązanych do zachowania szczególnych tajemnic, w tym tajemnicy lekarskiej. Kompetencja do takiego zwolnienia przysługuje sądowi. Zwolnienie od obowiązku zachowania tajemnicy wymaga kumulatywnego zaistnienia dwóch przesłanek, uchylenie zakazu musi być bowiem niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości, ponadto zaś okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.27.2025
Data wpływu 27.03.25r.

Niższy próg ochrony tajemnic określa art. 180 § 1 kpk, w myśl którego sąd lub prokurator dla dobra wymiaru sprawiedliwości może zwolnić od obowiązku zachowania niektórych tajemnic, w tym tajemnicy związanej z wykonywaniem zawodu. Na postanowienie w tym przedmiocie przysługuje zażalenie. W przypadku postanowienia prokuratora zażalenie na nie w myśl art. 465 § 2 kpk przysługuje do sądu właściwego do rozpoznania sprawy. Uprawnionym do wniesienia zażalenia jest strona postępowania oraz świadek, którego zwolniono z obowiązku zachowania tajemnicy (*vide*: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 marca 2016 r., sygn. I KZP. 21/15).

Tajemnica psychoterapeuty wydaje się być bardziej zbliżona do tajemnicy psychologa niż do tajemnicy lekarskiej. W myśl art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1026, dalej: *ustawy o zawodzie psychologa*) psycholog ma obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z klientem, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu. Psycholog może być od niej zwolniony na podstawie art. 180 § 1 kpk w sposób opisany wyżej. Jeszcze raz należy podkreślić, że takie zwolnienie dokonane postanowieniem prokuratora w przypadku złożenia na nie zażalenia podlega kontroli sądowej.

Niecelowe wydaje się kolejne już powiększenie zakresu tajemnic, od których zwolnienie może nastąpić na podstawie art. 180 § 2 kpk, który stoi na straży szczególnych rodzajów tajemnic. Wprawdzie opiniowany projekt przewiduje w art. 185 zmianę art. 4 pkt 1 ustawy o zawodzie psychologa poprzez określenie, że usługi psychologiczne w formie psychoterapii mogą być wykonywane na zasadach określonych w projektowanej ustawie. W dalszym ciągu jednak psycholog będzie uprawniony do wykonywania usług psychologicznych, w szczególności polegających na diagnozie psychologicznej, opiniowaniu i udzielaniu pomocy psychologicznej. Z tajemnicy uzyskanej w związku z wykonywaniem tych usług nadal będzie można go zwolnić na podstawie art. 180 § 1 kpk. W oparciu o ten przepis powinno następować zwolnienie z tajemnicy psychoterapeuty, co pozwoliłoby zachować spójność systemową ochrony zbliżonych rodzajowo tajemnic zawodowych.

Rozdziały 9 i 11 projektowanej ustawy odnoszą się odpowiednio do sądu koleżeńskiego psychoterapeutów oraz ich odpowiedzialności dyscyplinarnej. Wobec

faktu, że pojęcia sądu i sędziego są używane w ustawie zasadniczej, celowe wydaje się, by projektowana ustawa posługiwała się określeniami sąd dyscyplinarny i sędzia sądu dyscyplinarnego lub członek sądu dyscyplinarnego. Tymczasem projektowana ustawa zamiennie używa określenia sąd (np. w art.116 ust. 10) i sąd koleżeński (np. art. 117 ust. 1) oraz określenia sędzia w znaczeniu sędziego sądu koleżeńskiego.

Art. 172 projektowanej ustawy otwiera rozdział 16 zatytułowany „Przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe" i określa termin wejścia ustawy w życie. Przepis ten powinien znajdować się po przepisach przejściowych i dostosowujących. Taką bowiem kolejność elementów ustawy określa § 15 „Zasad techniki prawodawczej", stanowiących załącznik rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej" (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 283).

Łączę wyrazy szacunku,

MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI
PROKURATOR GENERALNY
Adam Bodnar

Adam Bodnar

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 24.03.2025 r.

DPNT.401.46.2025.WL.JR

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP

ePUAP: /KSRP/SKRYTKAESP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo otrzymane 18 lutego br. (znak: RPW.5317.2025 SPS-III.020.33.2025), przedkładające **poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym**, działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[1] oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych[2], Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych uprzejmie przedstawia poniższe uwagi.

I. Celem projektowanej ustawy jest m.in. określenie zasad i warunków wykonywania zawodu psychoterapeuty jako zawodu zaufania publicznego, powołanie i organizacja samorządu zawodowego, uregulowanie procesu akredytacji podmiotów szkolących i ośrodków egzaminacyjnych psychoterapeutów.

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).
[2] Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.21.2025
Data wpływu 24.03.25 r.

tel. 22 531-07-20
www.uodo.gov.pl

Systemowe ukształtowanie materii dotyczącej wykonywania zawodu psychoterapeuty związane jest z przetwarzaniem danych i to danych różnych kategorii zarówno zwykłych[3], jak też danych szczególnych kategorii wymienionych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia 2016/679[4], bądź w określonych przypadkach danych z art. 10 rozporządzenia 2016/679[5], podlegających na podstawie obowiązujących przepisów wzmocnionemu reżimowi ochrony, w tym danych osób trzecich. Przetwarzanie takich danych wrażliwych, jak dane o stanie zdrowia, może następować jedynie po spełnieniu warunków z art. 9 ust. 2 – ust. 4 rozporządzenia 2016/679, które obowiązany jest uwzględnić twórca przepisów regulujący prawa i obowiązki w przedmiocie przetwarzania danych wskazanych w art. 9 ust. 1 rozporządzenia. Dlatego też niezwykle istotną kwestią jest zapewnienie zgodności procesów przetwarzania danych regulowanych projektowaną ustawą ze standardami rozporządzenia 2016/679, w tym poprzez dokonanie przez ustawodawcę tzw. testu prywatności, a w szczególności, ze względu na wysokie ryzyka przetwarzania danych, także **oceny skutków dla ochrony danych** (art. 35 rozporządzenia 2016/679). Poprawnie przeprowadzona ocena skutków dla ochrony danych powinna prowadzić **do wykazania niezbędności przetwarzania wskazanych w przepisach danych osobowych w określony – projektowany – sposób, we wskazanym konkretnie celu (celach) i zakresie**. A w konsekwencji do określenia wpływu na prywatność osób korzystających z pomocy psychoterapeutycznej, czy też prawa osób trzecich oraz przewidzenia w projektowanych przepisach norm gwarantujących ochronę praw i wolności podmiotów danych w procesach przetwarzania danych wiążących wykonawców tychże norm. Ponadto cel przetwarzania danych musi być określony w podstawie prawnej, gdy są nią przepisy prawa powszechnie obowiązującego (art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679). Projektodawca powinien się także kierować zakresem przepisu art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 i wypracowując regulacje dotyczące przetwarzania danych

---

[3] Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 ust. 1 rozporządzenia 2016/679 "dane osobowe" oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej ("osobie, której dane dotyczą"); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej.

[4] Dane szczególnych kategorii to: dane osobowe ujawniające pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub światopoglądowe, przynależność do związków zawodowych oraz dane genetyczne, dane biometryczne lub dane dotyczące zdrowia, seksualności lub orientacji seksualnej tej osoby.

[5] Zgodnie z art. 10 rozporządzenia 2016/679 przetwarzania danych osobowych dotyczących wyroków skazujących oraz czynów zabronionych lub powiązanych środków bezpieczeństwa na podstawie art. 6 ust. 1 wolno dokonywać wyłącznie pod nadzorem władz publicznych lub jeżeli przetwarzanie jest dozwolone prawem Unii lub prawem państwa członkowskiego przewidującymi odpowiednie zabezpieczenia praw i wolności osób, których dane dotyczą. Wszelkie kompletne rejestry wyroków skazujących są prowadzone wyłącznie pod nadzorem władz publicznych.

osobowych wprowadzić także inne elementy[6] adekwatnie do *ratio legis* tworzonej regulacji prawnej. Przeprowadzenie oceny skutków pozwoliłoby także na prawidłowe ukształtowanie ról w procesach przetwarzania danych i zakresów odpowiedzialności podmiotów w nich uczestniczących na poszczególnych jego etapach oraz pełne ukształtowanie realizacji obowiązku informacyjnego, stosownie do wymogów ogólnego rozporządzenia o ochronie danych.

II. Rejestr psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów, superwizorów, podmiotów szkolących, ośrodków egzaminacyjnych.

1) Zgodnie z projektowaną koncepcją Regionalna Rada Psychoterapeutów dokonuje wpisu psychoterapeutów, psychoterapeutów aplikantów odpowiednio do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów (**art. 14** projektu) oraz superwizorów do Rejestru Superwizorów (**art. 71 ust. 1** projektu). Z kolei Krajowa Rada Psychoterapeutów dokonuje wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących podmiotów szkolących (**art. 35 ust.1** projektu) oraz Rejestru Ośrodków Egzaminacyjnych (**art. 45 ust. 4** projektu). Jednocześnie jednym z zadań samorządu zawodowego psychoterapeutów przewidzianym w **art. 75 pkt. 8** projektu jest „realizacja zadań techniczno-organizacyjnych, w tym również prowadzenie systemu informatycznego".

Dostrzec należy, że jeśli intencją projektodawcy byłoby prowadzenie ww. rejestrów w systemie teleinformatycznym, w którym będą przetwarzane dane osobowe, to powstaje potrzeba wskazania w projektowanych przepisach jakie organy samorządu zawodowego psychoterapeutów i w jaki sposób przetwarzają one dane osobowe w poszczególnych rejestrach, jak i określenie celu (celów), zakresów i czasu przetwarzania.

Ponadto, z punktu widzenia ochrony danych osobowych, z uwagi na kształtowanie nowych procesów przetwarzania danych, tworzenie nowego systemu teleinformatycznego poprzedzone powinno być przeprowadzeniem testu prywatności, w tym dokonaniem oceny skutków dla ochrony danych opisanej w art. 35 ust. 1 i 10 rozporządzenia 2016/679. Test prywatności należy przeprowadzić w przypadku, kiedy dochodzi do przetwarzania, którego rodzaj, w szczególności z użyciem nowych technologii, ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych. Celem takiego testu jest uwzględnienie oceny skutków przewidywanych rozwiązań prawnych dla ochrony danych, w tym przyjęcie przepisów szczegółowych. Wnioski wynikające z przeprowadzonego testu pozwoliłyby określić czy omawiany system teleinformatyczny wypełnia przesłanki takiego systemu czy stanowi

[6] Prawodawca tworząc przepisy określające dopuszczalność przetwarzania danych osobowych powinien uwzględnić wymogi określone w art. 6 ust. 3 rozporządzenia, w szczególności dotyczące określenia celu przetwarzania w podstawie prawnej, ogólnych warunków zgodności z prawem przetwarzania przez administratora; rodzaju danych podlegających przetwarzaniu; osób, których dane dotyczą; podmiotów, którym można ujawnić dane osobowe; celów, w których można je ujawnić; ograniczenia celu; okresów przechowywania oraz operacji i procedur przetwarzania, w tym środków zapewniających zgodność z prawem i rzetelność przetwarzania, w innych szczególnych sytuacjach związanych z przetwarzaniem.

rejestr publiczny. Art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2023 r. poz. 57) wprowadza definicję pojęcia systemu teleinformatycznego[7], natomiast art. 3 pkt 5 ustawy o informatyzacji definiuje rejestr publiczny. Fundamentalne znaczenie ma natomiast nie jedynie formalna (poprzez odesłanie do przepisów ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne), lecz odpowiednia do rzeczywistych zamiarów prawodawcy klasyfikacja zbioru jako systemu teleinformatycznego lub rejestru publicznego w świetle zasad towarzyszących prowadzeniu takiego rejestru i przetwarzaniu w nim danych osobowych.

W konsekwencji, zasady prowadzenia rejestrów, w szczególności jeśli miałyby być one prowadzone w systemie teleinformatycznym, powinny zostać określone w projektowanych przepisach – przepisach powszechnie obowiązujących posiadających status konstytucyjnych źródeł prawa rangi ustawy (co wynika z art. 51 w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), a nie jak to przewiduje projektodawca w drodze uchwały Krajowej Rady Psychoterapeutów (**art. 22** projektu). Precyzyjne wskazanie ról poszczególnych organów samorządu zawodowego w procesach przetwarzania ma zasadnicze znaczenie dla spełnienia wymogów określonych w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679 odnoszących się do jakości tworzonych podstaw prawnych. Sprzyjać to będzie także zapewnieniu realizacji zasad dotyczących przetwarzania danych osobowych, w szczególności zasady zgodności z prawem, przejrzystości i rzetelności (art. 5 ust. 1 rozporządzenia 2016/679), a w konsekwencji zasady rozliczalności (art. 5 ust. 2 rozporządzenia 2016/679), co pozwoli także na wyeliminowanie wątpliwości związanych na przykład z nadawaniem upoważnień do przetwarzania danych osobowych, odpowiedzialnością za jakość danych, kontrolą procesów udostępniania danych z systemu, a zwłaszcza z identyfikacją ryzyk w procesach planowanego przetwarzania danych, w tym potencjalnych ewentualnych naruszeń bezpieczeństwa.

2) Organ nadzorczy dostrzega potrzebę ponownego przeanalizowania przez projektodawcę **zakresu danych i informacji dotyczących psychoterapeuty zawartych w Rejestrze Psychoterapeutów podlegających ujawnieniu**. Zgodnie z **art. 17 ust. 2 pkt 4 i 5** projektu ustawy numery certyfikatów psychoterapeuty i nazw ośrodków egzaminacyjnych, które wydały certyfikaty oraz tytuły oraz numery dyplomów i zaświadczeń o ukończonych szkoleniach, obok numeru prawa do wykonywania zawodu, są jawne. Pojawia się wątpliwość, że skoro ujawnia się numer prawa do wykonywania zawodu, to czy za niezbędne należy uznać jednoczesne ujawienie numerów certyfikatów, tytułów i numerów dyplomów i zaświadczeń uzyskanych przez psychoterapeutę i jakim celom służyć ma takie rozwiązanie. Takie informacje potwierdzają określone kompetencje psychoterapeuty, warunkują uzyskanie prawa do wykonywania zawodu, które powstaje z chwilą wpisu do Rejestru Psychoterapeutów

[7] System teleinformatyczny - zespół współpracujących ze sobą urządzeń informatycznych i oprogramowania zapewniający przetwarzanie, przechowywanie, a także wysyłanie i odbieranie danych przez sieci telekomunikacyjne za pomocą właściwego dla danego rodzaju sieci telekomunikacyjnego urządzenia końcowego w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 16 lipca 2004 r. - Prawo telekomunikacyjne (Dz. U. z 2024 r. poz. 34).

(**art. 8 ust.1** projektu ustawy). Zatem ich upublicznienie nie spełnia wymogu niezbędności przetwarzania danych osobowych określonego w art. 5 ust. 1 lit. c rozporządzenia 2016/679[8].

3) Wątpliwości organu nadzorczego budzi projektowana przesłanka jawności informacji dotyczących psychoterapeuty, psychoterapeuty aplikanta oraz superwizora, zgodnie z którą w zakresie informacji, o których mowa w art. 17 ust. 1 pkt 13 -19 projektu ustawy[9], w art. 73 ust. 1 pkt 11-15 projektu ustawy[10], zarówno Rejestr Psychoterapeutów, Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów, jak i Rejestr Superwizorów **jest jawny na wniosek podmiotów, które wykażą w tym interes prawny** (**art. 17 ust. 3**, **art. 18 ust. 4, art. 73 ust. 3** projektu ustawy). Za ugruntowany uznaje się pogląd, że przez interes prawny rozumie się przyznany przepisami prawa materialnego zakres uprawnień podmiotu, kształtujący jego sytuację prawną. W rezultacie powstaje wątpliwość co do zasadności i możliwości interpretacji przez Regionalną Radę Psychoterapeutów – organu prowadzącego ww. rejestry – przepisu prawa materialnego jako źródła interesu prawnego, którego istnienie podmiot wnioskujący o udostępnienie informacji musi wykazać. Do kompetencji organu samorządu psychoterapeutów nie należy bowiem ocena przepisów prawa materialnego, co z kolei prowadzi do braku możliwości podjęcia decyzji o udostępnieniu informacji i danych zawartych w rejestrze na wniosek podmiotów, które wykażą w tym interes prawny.

4) W projektowanym **art. 36 ust. 1 pkt 5** wskazano, że wniosek, na podstawie którego dokonuje się wpisu do Rejestru Podmiotów Szkolących, zawiera dane osobowe członków rady programowej. Zaproponowana treść ww. przepisu powinna zostać uzupełniona poprzez wskazanie adresatom projektowanych norm poprzez jakie dane osobowe będą identyfikowani członkowie rady programowej.

Podsumowując powyższe uwagi, **zasady prowadzenia rejestrów, w których są gromadzone dane osobowe, powinny zostać uporządkowane, a projektowane przepisy uzupełnione, tak, aby jasno określone zostały w przepisach rangi ustawy reguły przekazywania, przechowywania, w tym wskazanie okresu przechowywania, oraz udostępniania** (również w zakresie formy udostępniania) **zawartych w nich danych – prawa i obowiązki w zakresie przetwarzania danych osobowych.**

---

[8] Dane osobowe muszą być: adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane.

[9] Informacja o zaprzestaniu wykonywania zawodu psychoterapeuty, informacja o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty, informacja o wygaśnięciu prawa wykonywania zawodu psychoterapeuty, informacja o skreśleniu z Rejestru Psychoterapeutów, data i oznaczenie orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński, informacja o tymczasowym zawieszeniu wykonywania zawodu, informację o prowadzeniu superwizji lub w pełnieniu funkcji kierowniczych w jednostkach organizacyjnych zajmujących się psychoterapią.

[10] Informacja o zawieszeniu prawa do prowadzenia superwizji, informacja o tymczasowym zawieszeniu prawa do prowadzenia superwizji, informacja o skreśleniu z Rejestru Superwizorów, data i oznaczenie orzeczenia wydanego przez sąd koleżeński, w zakresie prawa do prowadzenia superwizji, data wykonania i zatarcia kary, o której mowa w pkt 11-13.

III. Dokumentacja prowadzona przez psychoterapeutę i psychoterapeutę aplikanta.

1) Zgodnie z projektowanym **art. 2 ust. 1 pkt 1-4** wykonywanie zawodu psychoterapeuty polega na prowadzeniu konsultacji psychoterapeutycznych, diagnozie psychoterapeutycznej, kwalifikacji do odpowiedniej formy psychoterapii, prowadzeniu psychoterapii. Z kolei psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant **prowadzi dokumentację i zbiera dane osobowe w zakresie niezbędnym** do wykonywania zawodu psychoterapeuty (**art. 33 ust.1** projektowanej ustawy).

Pomimo szczególnego charakteru danych dotyczących osoby korzystającej z usług psychoterapeuty, a często i osób trzecich zawartych w dokumentacji prowadzonej przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta, projektodawca **nie zdefiniował w projektowanych przepisach pojęcia „dokumentacji".**

Projektowana regulacja stanowi okazję do właściwego rozpoznania i zdefiniowania jaki konkretnie zakres materiałów zgodnie z intencją projektodawcy będzie stanowił dokumentację prowadzoną przez psychoterapeutę lub psychoterapeutę aplikanta: czy będzie nią treść diagnozy, opinii, czy także pozostałe materiały dotyczące badań lub przebiegu psychoterapii. Właściwe rozumienie pojęcia dokumentacji przez wykonawcę tworzonych norm ma istotne znaczenie dla prawidłowego, niebudzącego wątpliwości zakresu jej udostępnienia uprawnionym podmiotom, co ma znaczenie także dla prawidłowej ochrony danych osobowych, jak i dla realizacji praw osób, których dane dotyczą, wynikających z art. 12 – 22 rozporządzenia 2016/679 i są zgromadzone w tejże dokumentacji.

2) Ponadto za dalece wątpliwe należy uznać rozwiązanie przyjęte w **art. 33 ust. 3** projektu ustawy, zgodnie z którym Krajowa Rada Psychoterapeutów określa zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji prowadzonej przez psychoterapeutę i psychoterapeutę aplikanta.

Zgodnie z konstytucyjną zasadą wyłączności regulacji ustawowej przewidzianą w art. 51 Konstytucji RP w zw. z art. 31 ust. 3 Konstytucji RP dane osobowe szczególnej kategorii (zwłaszcza dane tak wrażliwe, jak określone w art. 9 i art. 10 rozporządzenia 2016/679) podlegają kwalifikowanej ochronie i mogą być przetwarzane tylko na podstawie szczególnych warunków określonych przez ustawodawcę, warunków odpowiadających jednocześnie regulacji rozporządzenia 2016/679. Ponadto prawidłowe ukształtowanie zasad prowadzenia dokumentacji psychoterapeuty, potencjalnie zawierającej dane szczególnej kategorii wymaga zapewnienia gwarancji podmiotom danych, o których mowa w art. 9 ust. 2, 3 i 4 rozporządzenia 2016/679. Regulacja o odpowiedniej randze powinna również zapewniać stosowanie art. 5 rozporządzenia 2016/679 (zasady dotyczące przetwarzania danych osobowych, w tym: zgodności z prawem, rzetelności i przejrzystości, minimalizacji danych, ograniczenia celu przetwarzania, retencji danych, rozliczalności), jak i zawierać – stosownie do *ratio legis* regulacji prawnej – elementy wskazane w art. 6 ust. 3 rozporządzenia 2016/679. Przykładem odpowiednio ukształtowanych zasad prowadzenia dokumentacji jest określenie w przepisach zarówno na poziomie ustawy, jak i rozporządzenia

wykonawczego zasad prowadzenia, udostępniania, przechowywania dokumentacji medycznej[11].

Z tych względów określenie sposobu prowadzenia, przechowywania i dostępu do dokumentacji psychoterapeuty mocą aktu innej rangi niż ustawa (ew. rozporządzenia wykonującego stosowną delegację ustawową w zgodzie z wymaganiami zawartymi w art. 92 ust. 1 Konstytucji RP) obarczone jest niepożądanym ryzykiem ustanowienia nieodpowiadającej konstytucyjnym wymogom podstawy dla regulowania praw i obowiązków dotyczących przetwarzania danych osobowych, w tym szczególnych kategorii.

W konsekwencji zasady prowadzenia, udostępniania, przechowywania dokumentacji przez psychoterapeutę i psychoterapeutę aplikanta wymagają przeprowadzenia ponownej, kompleksowej analizy oraz wypracowania rozwiązań optymalnych dla realizacji *ratio legis* regulacji, tj. celów tworzonego aktu przy zapewnieniu stosowania przepisów zgodnych z zasadami wynikającymi z art. 5 rozporządzenia 2016/679[12] oraz uwzględniających prawa osób, których dane dotyczą. Jednocześnie projektodawca tworząc odpowiednie przepisy powinien należycie uzasadnić projektowane rozwiązania prawne odnoszące się do zasad przekazywania, przechowywania, udostępniania dokumentacji prowadzonej przez psychoterapeutę (w tym w zakresie formy udostępniania), wykazać ich niezbędność, co również przyczyni się do prawidłowej ochrony danych osobowych, jak i realizacji praw osób, których dane dotyczą, stosownie do przepisów dotyczących przetwarzania danych osobowych.

IV. Zdalna forma psychoterapii, utrwalanie materiałów.

Projektodawca powinien zwrócić uwagę na konieczność uzupełnienia przyjmowanej regulacji o wskazanie w niej również minimalnych kryteriów wymaganych

---

[11] Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z 2024 r. poz. 581).

[12] Zgodnie z art. 5 rozporządzenia 2016/679: 1. Dane osobowe muszą być: a) przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dane dotyczą ("zgodność z prawem, rzetelność i przejrzystość"); b) zbierane w konkretnych, wyraźnych i prawnie uzasadnionych celach i nieprzetwarzane dalej w sposób niezgodny z tymi celami; dalsze przetwarzanie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych nie jest uznawane w myśl art. 89 ust. 1 za niezgodne z pierwotnymi celami ("ograniczenie celu"); c) adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane ("minimalizacja danych"); d) prawidłowe i w razie potrzeby uaktualniane; należy podjąć wszelkie rozsądne działania, aby dane osobowe, które są nieprawidłowe w świetle celów ich przetwarzania, zostały niezwłocznie usunięte lub sprostowane ("prawidłowość"); e) przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osoby, której dane dotyczą, przez okres nie dłuższy, niż jest to niezbędne do celów, w których dane te są przetwarzane; dane osobowe można przechowywać przez okres dłuższy, o ile będą one przetwarzane wyłącznie do celów archiwalnych w interesie publicznym, do celów badań naukowych lub historycznych lub do celów statystycznych na mocy art. 89 ust. 1, z zastrzeżeniem że wdrożone zostaną odpowiednie środki techniczne i organizacyjne wymagane na mocy niniejszego rozporządzenia w celu ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą ("ograniczenie przechowywania"); f) przetwarzane w sposób zapewniający odpowiednie bezpieczeństwo danych osobowych, w tym ochronę przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, za pomocą odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych ("integralność i poufność"). 2. Administrator jest odpowiedzialny za przestrzeganie przepisów ust. 1 i musi być w stanie wykazać ich przestrzeganie ("rozliczalność").

środków technicznych i organizacyjnych zapewniających nie tylko bezpieczeństwo przetwarzanych danych, ale i poufność, integralność oraz rozliczalność przetwarzania w związku z projektowaną możliwością prowadzenia psychoterapii z użyciem systemu teleinformatycznego lub innego systemu łączności (**art. 28 ust. 1** projektu ustawy). **Takie formy psychoterapii – w szczególności w związku z prawami osób korzystających z psychoterapii – poddane powinny być testowi prywatności jako prowadzone z użyciem nowych technologii i obarczone wysokim ryzykiem dla praw i wolności podmiotów danych**. Wprawdzie prowadzenie procesu psychoterapii w formie zdalnej, utrwalanie, wykorzystywanie w celach dydaktycznych i naukowych materiałów pochodzących z procesu psychoterapii lub superwizji, umożliwiających rozpoznanie uczestników wymaga zgody osób, których to dotyczy (**art. 28 ust. 3** projektu ustawy), to w przypadku dalszego wykorzystywania materiałów pochodzących z psychoterapii lub superwizji problematyczne może się okazać pozyskanie zgody osób trzecich na przetwarzanie ich danych w ramach prowadzonej psychoterapii lub supewizji. Projektowane przepisy powinny także określać sposoby i okresy przechowywania zarejestrowanych materiałów, jak również gwarantować ich przetwarzanie jedynie przez uprawnione czy upoważnione do tego osoby. Powstaje również pytanie, czy zarejestrowane materiały audiowizualne będą stanowić kategorię dokumentacji psychoterapeutycznej, a jeśli tak, to odpowiednie gwarancje ochrony dla dalszego ich przetwarzania projektodawca powinien ustanowić mocą projektowanych przepisów prawa.

Prezes UODO poddaje pod rozwagę projektodawcy kompleksowe usystematyzowanie w projektowanej ustawie systemu ochrony danych osobowych w sposób przejrzysty, rzetelny i niebudzący wątpliwości interpretacyjnych wykonawców norm oraz podmiotów danych. Uporządkowanie reguł przetwarzania danych osobowych, ma tym większe znaczenie, iż regulowana materia dotyczy przetwarzania nie tylko tzw. danych zwykłych, ale także danych szczególnej kategorii osób korzystających ze świadczeń psychoterapeutycznych, również w świetle obowiązku zachowania tajemnicy zawodowej.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski

Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

NIL Naczelna Izba Lekarska

Prezes
Naczelnej Rady Lekarskiej
lek. Łukasz Jankowski

NRL-ZRP.0212.270.2025.MK
NRL-ZRP.KW-00477.2025

Warszawa, 11 kwietnia 2025 r.

Pan
Dariusz Salomończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

w nawiązaniu do przesłanego przy piśmie z dnia 27 marca 2025 r., znak: SPS-III.020.33.27.2025, projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, przesyłam w załączeniu stanowisko Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej nr 32/25/P-IX z dnia 11 kwietnia 2025 r.

Z poważaniem

PREZES
Naczelnej Rady Lekarskiej
lek. Łukasz Jankowski

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.090.33.37.2025
Data wpływu 14.04.25 r.

STANOWISKO Nr 32/25/P-IX
PREZYDIUM NACZELNEJ RADY LEKARSKIEJ
z dnia 11 kwietnia 2025 r.

w sprawie projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

Naczelna Rada Lekarska po zapoznaniu się z projektem ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, przekazanym przy piśmie Zastępcy Szefa Kancelarii Sejmu pana Dariusza Salamończyka z dnia 27 marca 2025 r. (znak: SPS-III.020.33.27.2025) negatywnie opiniuje projekt ustawy i przedstawia następujące stanowisko:

Samorząd lekarski w pełni aprobuje potrzebę uregulowania zasad wykonywania i zawodu psychoterapeuty oraz kryteriów dostępu do wykonywania tego zawodu. Świadczenia udzielane w ramach psychoterapii są na tyle doniosłe, że brak właściwej regulacji ustawowej nie służy interesom pacjentów.

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej dostrzega w projekcie ustawy niebezpieczeństwa, wśród których na pierwszy plan wysuwa się to, że art. 9 ustawy nie wymaga od psychoterapeuty wykształcenia medycznego ani psychologicznego. Do wykonywania zawodu będą mogli zostać dopuszczeni absolwenci nauk humanistycznych, społecznych, sztuki czy nauk teologicznych. Oznacza to, że w przypadku części psychoterapeutów całość ich wiedzy w zakresie psychopatologii, interwencji psychologicznych czy diagnoz psychiatrycznych będzie pochodzić jedynie ze szkolenia z zakresu psychoterapii, o którym mowa w art. 10 projektu ustawy, składającego się zaledwie z 1.200 godzin. W ocenie Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej możliwość kształcenia się w psychoterapii powinny mieć te zawody, które w trakcie kształcenia przeddyplomowego miały zaliczone egzaminem zajęcia z psychologii klinicznej lub psychiatrii – jest to podyktowane troską, aby zapewnić możliwość przeprowadzenia u osoby zgłaszającej się na psychoterapię prawidłowej, dokładnej i szerokiej diagnostyki różnicowej i diagnostyki w kierunku współchorobowości zaburzeń psychicznych, zaburzeń osobowości oraz stanów neurorozwojowych. Zwiększy to szansę, że psychoterapia będzie dobrana właściwie (gdyż poszczególne podejścia terapeutyczne są, zgodnie z wiedzą naukową, różnie skuteczne w różnych zaburzeniach) i nie będzie dotyczyła jedynie wąskiego wycinka

z często szerokiego obrazu psychopatologicznego zgłaszającej się do terapeuty osoby. Należy przy tym zauważyć, że będzie to miało szczególne znaczenie, gdy do psychoterapeuty trafi pacjent w kryzysie zdrowia psychicznego bez postawionej uprzednio diagnozy.

Zastrzeżenia budzi także wynikające z art. 54 ust. 2 projektu ustawy wymaganie odbycia jedynie 360 godzin stażu klinicznego w ramach szkolenia przygotowującego do uzyskania certyfikatu w zakresie psychoterapii. Podczas takiego stażu psychoterapeuta aplikant powinien uczestniczyć w codziennej pracy jednostki i obserwować proces leczenia pacjentów. Przyjęte w ustawie założenie oznacza realizację zaledwie 9 tygodni pracy z pacjentem. W świetle braku w projekcie ustawy wymogu wykształcenia kierunkowego medycznego kandydatów jest to zbyt krótki czas szkolenia, by odpowiadać za życie i zdrowie pacjentów w kryzysie zdrowia psychicznego.

Jak wynika z art. 54 ust. 2 projektu ustawy - w ramach szkolenia przygotowującego do uzyskania certyfikatu w zakresie psychoterapii przewidziano wymóg zaledwie 70 godzin zajęć z podstaw medycyny i 80 z podstaw psychologii. Jest to zdecydowanie zbyt krótki czas, by uzupełnić wiedzę u osób nieposiadających odpowiedniego wykształcenia kierunkowego.

Negatywnie należy ocenić także fakt, że o ile w przypadku zawodu lekarza i lekarza dentysty ściśle uregulowano elementy programu kształcenia przed- i podyplomowego, począwszy od programu nauczania na studiach, poprzez program stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty, programów specjalizacji aż do standardów, na podstawie których jest prowadzona certyfikacja danej umiejętności zawodowej, o tyle w projektowanej ustawie zakres swobody w zakresie przyznawania akredytacji do prowadzenia szkolenia w zakresie psychoterapii jest nadmierny i w zasadzie nie pozostaje pod kontrolą Państwa. Na to trudno się zgodzić, mając na uwadze charakter czynności zawodowych wykonywanych przez psychoterapeutów.

Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej podnosi, że w przypadku zawodu lekarza i lekarza dentysty dopuszczenie do wykonywania zawodu jest uwarunkowane złożeniem egzaminów, które mają charakter państwowy (LEK i LDEK). Egzaminy

lekarskie są przygotowywane i przeprowadzane przez dedykowaną do tego jednostkę podległą Ministerstwu Zdrowia, natomiast opiniowany projekt ustawy przewiduje dla kandydatów na psychoterapeutów egzamin certyfikujący, który pozostaje całkowicie poza orbitą organów państwa – egzamin certyfikacyjny będą przeprowadzały ośrodki egzaminacyjne akredytowane przez Krajową Radę Psychoterapii. Takie złagodzenie standardów dopuszczenia do zawodu zaufania psychoterapeuty i powierzenie zadania egzaminowania podmiotom niepublicznym nie daje gwarancji właściwej weryfikacji efektów kształcenia.

Samorząd lekarski zwraca uwagę, że w przypadku, gdy zawód psychoterapeuty będzie wykonywała osoba posiadająca ponadto uprawnienie do wykonywania zawodu lekarza czy lekarza dentysty, powstanie problem członkostwa w dwóch samorządach zawodowych – lekarskim i psychoterapeutycznym oraz związane z tym kwestie podlegania pod dwa systemy etyki zawodowej i potencjalnie kolizja odpowiedzialności zawodowej w ramach obu samorządów zawodowych. Kwestii tej projekt ustawy niestety nie poświęca uwagi.

Zastrzeżenia budzi również art. 7 projektu ustawy, w myśl którego nadzór nad działalnością samorządu zawodowego psychoterapeutów ma sprawować minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej. W ocenie Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej charakter czynności wykonywanych przez psychoterapeutów przesądza o tym, że nadzór powinien zostać powierzony ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.

W tytule ustawy, który brzmi „*o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym*", należy dodać, że chodzi o samorząd zawodowy psychoterapeutów.

W art. 55 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy, który dotyczy szkolenia uzupełniającego z zakresu psychiatrii wskazano błędną nazwę tytułu zawodowego osoby prowadzącej szkolenie – przepis stanowi, że zajęcia są prowadzone przez „*lekarza medycyny*" posiadającego specjalizację w dziedzinie psychiatrii. Zgodnie z ustawą z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty prawidłowy tytuł zawodowy to lekarz, bez dodatkowego oznaczenia „medycyny".

Zastrzeżenia budzi zasadność przyjęcia regulacji z art. 32 projektu ustawy, który nakłada na psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów obowiązek zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej niezależnie od formy prawnej, w jakiej wykonują zawód. Jest to rozwiązanie, które budzi wątpliwości w przypadku wykonywania zawodu w ramach stosunku pracy czy w ramach mianowania, gdzie odpowiedzialność cywilna za szkody wyrządzone przy wykonywaniu zawodu spoczywa na pracodawcy. Zasadne byłoby natomiast objęcie ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej wykonywania zawodu psychoterapeuty w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej.

W rezultacie Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej stwierdza, że opiniowany projekt ustawy nie gwarantuje standardów bezpieczeństwa i jakości dla pacjentów w kryzysie zdrowia psychicznego i powinien zostać odrzucony w całości. Dla osiągnięcia efektu profesjonalnej i bezpiecznej pomocy psychoterapeutycznej świadczonej na rzecz pacjentów w Polsce, psychoterapia powinna być świadczeniem medycznym opartym o dowody naukowe, świadczonym przez osoby po jakościowym szkoleniu i z odpowiednim wykształceniem bazowym. Niedostosowane interwencje mogą prowadzić do zaostrzenia choroby, włącznie ze stanami zagrożenia życia i zdrowia. Samorząd lekarski uważa, że w sprawie tak ważnej, jak przyznawanie uprawnień do udzielania świadczeń z zakresu psychoterapii i ustalanie standardów diagnozy i konsultacji psychoterapeutycznych, co bezpośrednio wpływa na sposób udzielania pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi lub zagrożonych ich wystąpieniem, należy oczekiwać, że projekt ustawy zostanie przedstawiony jako projekt rządowy i zostanie poddany wszechstronnym konsultacjom społecznym ze wszystkimi grupami ekspertów i interesariuszy przed skierowaniem go do na dalszą ścieżkę legislacyjną w Parlamencie.

SEKRETARZ

Grzegorz Wrona

PREZES

Łukasz Jankowski

Warszawa, 25 marca 2025 r.

Marta Golbik

Posłanka na Sejm RP

RPW/10242/2025 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2025 – 03 – 25
Data wpływu: 2025 – 03 – 25

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 5 marca 2025 roku (znak: SPS-WP.III.020.33.2025) dotyczące projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, w związku z opinią z dnia 25 lutego 2025 roku Biura Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (BEOS-WPEiM-257/25), jako przedstawicielka wnioskodawców, niniejszym załączam autopoprawkę do projektu ustawy.

Z poważaniem

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.23.2025
Data wpływu 25.03.2025

Autopoprawka nr 1 do poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

W poselskim projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym wprowadza się następujące zmiany:

W art. 13 po ust. 4 dodaje się ust. 5 w brzmieniu:

„5. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów osobę, która posiada wykształcenie lub szkolenie oraz doświadczenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli jest ono równorzędne z wymaganiami przewidzianymi dla Aplikantów Psychoterapii w niniejszej ustawie.".

Uzasadnienie autopoprawki

Wprowadzenie zaproponowanej autopoprawki ma na celu umożliwienie – na potrzeby uzyskania wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów - uznania wykształcenia lub szkolenia zdobytego w innych państwach członkowskich UE za równorzędne z wykształceniem lub szkoleniem uzyskanym w Polsce.

PREZES
URZĘDU OCHRONY
DANYCH OSOBOWYCH
Mirosław Wróblewski

Warszawa, 31.03.2025 r.

DPNT.401.46.2025.WL.JR

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu RP

Kancelaria Sejmu RP

ePUAP: /KSRP/SKRYTKAESP

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na pismo otrzymane 27 marca br. (znak: dot. RPW.10242.2025. SPS-III.020.33.27.2025) uprzejmie informuję, że w do przedłożonej autopoprawki do **poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym** działając na podstawie art. 57 ust. 1 lit. c) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679[1] oraz art. 51 ustawy o ochronie danych osobowych[2], Prezes Urzędu Ochrony Danych Osobowych nie zgłasza uwag. Jednocześnie uprzejmie dziękuję za jej przedstawienie do zaopiniowania.

Łączę wyrazy szacunku

Mirosław Wróblewski
Prezes Urzędu
Ochrony Danych Osobowych

[1] Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016, str. 1 ze zm.).
[2] Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (tj. Dz. U. z 2019 r. poz. 1781).

Urząd Ochrony
Danych Osobowych
ul. Stawki 2
00-193 Warszawa

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.29.2025
Data wpływu 31.03.25 r.

tel. 22 531-07-20
www.uodo.gov.pl

/-dokument w postaci elektronicznej
podpisany kwalifikowanym podpisem
elektronicznym/

NACZELNA IZBA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH

Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych

NIPiP-NRPiP-DM.0023.32.2.2025.MK

Warszawa, dnia 28 kwietnia 2025 r.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.39.2025
Data wpływu 28. 04. 2025

Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W odpowiedzi na pismo znak: SPS-III.020.33.27.2025 z dnia 27 marca 2025 r. w sprawie zgłoszenia uwag do autopoprawki do poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, uprzejmie informuję, iż po zapoznaniu się z przedmiotową regulacją, w imieniu Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych podtrzymuję Stanowisko nr 8 Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych z dnia 13 marca 2025 r. *w sprawie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym,* które przesyłam w załączeniu.

Z poważaniem

Wiceprezes NRPiP

dr n. med. Andrzej Tytuła

02-757 Warszawa, ul. Pory 78, lok. 10, tel.: 22 327 61 61, fax 22 327 61 60
www.nipip.pl, e-mail: nipip@nipip.pl

NACZELNA RADA PIELĘGNIAREK I POŁOŻNYCH
Siedziba w Warszawie
02-757 Warszawa, ul. Pory 78, lok. 10
tel. (22) 327 61 61, fax (22) 327 61 60

Stanowisko nr 8
Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych
z dnia 13 marca 2025 r.

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

Prezydium Naczelnej Rady Pielęgniarek i Położnych stoi na stanowisku, iż przedstawiony do konsultacji publicznych poselski projekt ustawy *o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym* należy odrzucić w całości. Przedmiotowy projekt nie spełnia podstawowych standardów gwarantujących bezpieczeństwo pacjentów oraz nie określa właściwego poziomu procesu terapeutycznego psychoterapii.

Zdaniem Prezydium NRPiP psychoterapeuta powinien posiadać podstawowe wykształcenie magisterskie na kierunku: lekarskim, pielęgniarstwa, położnictwa, psychologii, pedagogiki, resocjalizacji, a nie jak wskazano w projekcie ustawie posiadanie także tytułu magistra w dziedzinie nauk sztuki, nauk humanistycznych oraz w dyscyplinie nauk teologicznych. Ukończenie 1200-godzinnego szkolenia, w tym 360 godzin stażu klinicznego doprowadzi do sytuacji, iż psychoterapeuta będzie jedynym zawodem zaufania publicznego zdobywanym wykształceniem podyplomowym.

Zdrowie psychiczne jest niezwykle istotnym elementem prawidłowego funkcjonowania organizmu człowieka i dlatego wymaga niezwykle wysokich, profesjonalnych kompetencji psychoterapeuty, posiadających wiedzę medyczną, psychologiczną i psychoterapeutyczną. Niedostateczne przygotowanie merytoryczne w zakresie psychoterapii może skutkować nieprawidłową diagnostyką i terapią, a w konsekwencji – zagrożeniem dla zdrowia i życia pacjentów.

Projekt ustawy dopuszcza funkcjonowanie różnych podejść psychoterapeutycznych, jednakże każde z pięciu uznanych w projekcie grup podejść samodzielnie ustala standardy bez zewnętrznej weryfikacji opartej na badaniach naukowych, co nie gwarantuje, że każda z tych metod będzie skuteczna i bezpieczna dla pacjenta.

Projekt zakłada utworzenie samorządu zawodowego psychoterapeutów, jednak nadzór nad zawodem miałoby sprawować Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Prezydium NRPiP stoi na stanowisku, iż psychoterapia jako metoda leczenia zdrowia psychicznego powinna znajdować się pod nadzorem Ministerstwa Zdrowia oraz podlegać regulacjom wynikającym z ustawy o prawach pacjenta i rzeczniku praw pacjenta.

W opinii Prezydium NRPiP psychoterapeuta nie jest uznany za zawód medyczny, natomiast projekt ustawy wskazuje na wynagrodzenie dla pracownika wykonującego zawód medyczny, zgodnie z ustawą o sposobie ustalania najniższego wynagrodzenia zasadniczego niektórych pracowników zatrudnionych w podmiotach leczniczych. Kompletnym niezrozumieniem jest zaszeregowanie psychoterapeuty w grupie osób posiadających wykształcenie wyższe magisterskie i tytuł specjalisty w danej dziedzinie. Powyższe wymaga uporządkowania w zapisach projektu ustawy.

Prezydium NRPiP wnosi o odrzucenie projektu ustawy w całości. Zawód psychoterapeuty powinien być regulowany w sposób zapewniający profesjonalną jakość kształcenia, bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów oraz zgodność stosowanych metod z aktualną wiedzą naukową. Szczególnego podkreślenia wymaga fakt, że nie tylko brak regulacji, ale również niewłaściwe regulacje mogą prowadzić do patologii na rynku usług psychoterapeutycznych.

Sekretarz NRPiP

Kamilla Gólcz

Prezes NRPiP

Mariola Łodzińska

Warszawa, 28 maja 2025 roku

Marta Golbik

Posłanka na Sejm RP

RPW/17822/2025 – 1P

EZD RP KS
(GMS – WSU)
Data rejestracji: 2025 – 05 – 28
Data wpływu: 2025 – 05 – 28

Szanowny Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na pismo z dnia 7 maja 2025 roku (znak: SPS-WP.III.020.33.40.2025) dotyczące projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, wzywające do uzupełnienia uzasadniania autopoprawki, działając jako przedstawicielka wnioskodawców, załączam niniejszym autopoprawkę do projektu ustawy wraz z uzupełnionym uzasadnieniem, które spełnia wymogi wynikające z art. 34 ust. 2 w zw. z art. 36 ust. 1b Regulaminu Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS III.020.33.43.2025
Data wpływu 28. 05. 2025

Z poważaniem

Autopoprawka nr 1 do poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym

W poselskim projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym wprowadza się następujące zmiany:

1) W art. 13 ustawy po ust. 4 dodaje się ust. 5 o następującym brzmieniu:

„5. Regionalna rada psychoterapeutów wpisuje do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów osobę, która posiada wykształcenie lub szkolenie oraz doświadczenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli jest ono równorzędne z wymaganiami przewidzianymi dla Aplikantów Psychoterapii w niniejszej ustawie.".

Uzasadnienie autopoprawki

I. Potrzeba i cel.

Celem wprowadzenia autopoprawki jest uzupełnienie projektowanej regulacji o przepisy umożliwiające uznawanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych w zakresie psychoterapii nabytych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Potrzeba ta wynika z konieczności dostosowania polskich przepisów do standardów międzynarodowych i zasad wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych w ramach wspólnego rynku Unii Europejskiej, a także z uwzględnienia rosnącej liczby specjalistów zdobywających wykształcenie i doświadczenie za granicą. Proponowane rozwiązanie zapewnia jednolitość procesu uznawania kwalifikacji zagranicznych kandydatów do zawodu psychoterapeuty, które są uznawane za równorzędne z wykształceniem lub szkoleniem uzyskanym w Polsce.

II. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana.

Obecnie w polskim porządku prawnym brakuje kompleksowej regulacji zawodu psychoterapeuty, w tym również procedur i kryteriów uznawania zagranicznych kwalifikacji zawodowych w tym zakresie (w tym na etapie przygotowania do wykonywania zawodu psychoterapeuty). W praktyce prowadzi to do niejednolitych interpretacji oraz trudności w wykonywaniu zawodu dla osób, które ukończyły odpowiednie szkolenia poza Polską.

III. Założenia projektów podstawowych aktów wykonawczych.

Autopoprawka nie przewiduje konieczności opracowania nowych aktów wykonawczych. Szczegółowe zasady uznawania kwalifikacji zdobytych za granicą mogą zostać określone w regulaminach wewnętrznych samorządu zawodowego psychoterapeutów, zatwierdzanych zgodnie z przepisami projektowanej ustawy.

IV. Zgodność z prawem Unii Europejskiej.

Projektowana regulacja pozostaje w zgodzie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w szczególności z zasadami swobodnego przepływu osób i uznawania kwalifikacji zawodowych określonymi w dyrektywie 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych.

Załącznik
do uchwały nr 51
Prezydium Sejmu
z dnia 26 sierpnia 2024 r.

DEKLAROWANE SKUTKI REGULACJI (DSR)
autopoprawki do projektu ustawy

Informacja o projekcie

a) Tytuł projektu:

Autopoprawka do projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.

b) Przedstawiciel wnioskodawcy:

Marta Golbik

I. Część wstępna

[1] Zwięzły opis zidentyfikowanego problemu i proponowanych rozwiązań.

Celem wprowadzenia przedmiotowej autopoprawki jest uzupełnienie projektowanej ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym o przepisy umożliwiające uznawanie odpowiednich kwalifikacji zawodowych w zakresie psychoterapii nabytych poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w tym w szczególności w innych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Autopoprawka wynika z konieczności dostosowania polskich przepisów do standardów międzynarodowych i zasad wzajemnego uznawania kwalifikacji zawodowych w ramach wspólnego rynku Unii Europejskiej, a także z uwzględnienia rosnącej liczby specjalistów zdobywających wykształcenie i doświadczenie za granicami Polski. Brak regulacji wprowadzanej przez przedmiotową autopoprawkę powodowałby niejednolitość procesu uznawania kwalifikacji zagranicznych kandydatów do zawodu psychoterapeuty.

[2] Czy były rozważane rozwiązania alternatywne?

- **Nie**

II. Wymogi określone w art. 34 ust. 2 pkt 3–5 regulaminu Sejmu

[3] Jakie są przewidywane skutki prawne projektowanych rozwiązań?

Obecnie w polskim porządku prawnym brakuje kompleksowej regulacji zawodu psychoterapeuty. Projekt ustawy nie zawierał przepisów upoważniających regionalne rady psychoterapeutów do wpisywania do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów osób posiadających odpowiednie kwalifikacje zdobyte za granicą. Wprowadzenie proponowanego ust. 5 do art. 13 projektowanej ustawy w sposób jednoznaczny przyznaje takie uprawnienie, o ile wykształcenie, szkolenie lub doświadczenie zawodowe są równoważne z wymaganiami określonymi w ustawie dla kandydatów krajowych. Zmiana ta wypełni dotychczasową lukę prawną, harmonizuje polskie przepisy z unijnymi standardami i zapobiega potencjalnym sporom interpretacyjnym. Należy zaznaczyć, że rozwiązanie o bardzo podobnym charakterze zaproponowane w art. 12 projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (warunki wpisu do Rejestru Psychoterapeutów osób, które zdobyły wymagane wykształcenie lub odbyły szkolenie poza Polską) i w opinii z dnia 25.02.2025 r., sporządzonej przez Biuro Ekspertyz i Oceny Skutków Regulacji Kancelarii Sejmu, zostało uznane za zgodne z prawem Unii Europejskiej. Zastosowane rozwiązanie objęte było konsultacjami społecznymi, z których wynika poparcie dla zaproponowanych rozwiązań. Proponowana autopoprawka jedynie uzupełnia dotychczasową lukę, zgodnie ze standardami wynikającymi z prawa Unii Europejskiej.

[4] Jakie są przewidywane skutki społeczne projektowanych rozwiązań?

Społeczne skutki autopoprawki będą pozytywne - umożliwienie wpisu do rejestru osobom wykształconym za granicą przyczyni się do zwiększenia dostępności do świadczeń psychoterapeutycznych oraz wzmocnienia zasobów kadrowych w systemie ochrony zdrowia psychicznego. Zmiana ta promuje również otwartość systemu na mobilność zawodową i kompetencje międzynarodowe. Wprowadzenie przedmiotowej regulacji będzie miało wpływ na ogół społeczeństwa – wszystkie osoby korzystające z pomocy psychoterapeutów (brak danych umożliwiających określenie liczby osób uczęszczających na psychoterapię), a także na osoby wykształcone za granicą (które zdobyły wymagane wykształcenie lub odbyły szkolenie poza Polską w zakresie psychoterapii), chcące kontynuować swój rozwój zawodowy w Rzeczpospolitej Polskiej.

[5] Jakie są przewidywane skutki gospodarcze projektowanych rozwiązań?

Gospodarcze skutki będą neutralne, ponieważ nie przewiduje się istotnych dodatkowych kosztów związanych z realizacją tego przepisu – procedura weryfikacji kwalifikacji zagranicznych będzie prowadzona w ramach istniejących struktur samorządu zawodowego.

[6] Jakie są przewidywane skutki finansowe projektowanych rozwiązań, w szczególności wpływ na sektor finansów publicznych, w tym na budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego?

Skutki finansowe będą neutralne, ponieważ nie przewiduje się istotnych dodatkowych kosztów związanych z realizacją tego przepisu – procedura weryfikacji kwalifikacji zagranicznych będzie prowadzona w ramach istniejących struktur samorządu zawodowego.

[7] Wykaz źródeł finansowania, jeśli projekt ustawy pociąga za sobą obciążenie budżetu państwa lub budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana zmiana nie pociąga za sobą istotnego obciążenia budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Jak wskazywano już w uzasadnieniu projektu „Minister właściwy do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej ma obowiązek określenia w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 170 ust. 2 zasad, według których izby psychoterapeutów będą otrzymywały środki finansowe na swoje funkcjonowanie. Chodzi przede wszystkim o pokrycie kosztów prowadzenia rejestrów", w tym również Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. Kolejnym źródłem finansowania działalności samorządu są składki członkowskie oraz opłaty wnoszone przez członków.

[8] Czy projekt ustawy podlega procedurze notyfikacyjnej?

- **Nie**

III. Wymogi określone w art. 34 ust. 2a i 2b regulaminu Sejmu

[9] Czy projekt ustawy zawiera przepisy określające zasady podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej (art. 34 ust. 2a regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

[11] Czy projekt ustawy zawiera przepisy regulacyjne lub określa wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych w rozumieniu ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (art. 34 ust. 2b regulaminu Sejmu)?

- **Nie**

Warszawa, 24 kwietnia 2025 r.

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
Komisja Ustawodawcza
UST.020. 15 .2025

SEKRETARIAT MARSZAŁKA SEJMU WPŁYNĘŁO 24. 04. 2025 Nr.

Pan
Szymon HOŁOWNIA
Marszałek Sejmu
Rzeczpospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku

Przekazuję – przyjętą na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2025 r. – opinię Komisji Ustawodawczej:

– o poselskim projekcie ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym wraz z autopoprawką (przedstawiciel wnioskodawców poseł Marta Golbik).

Z poważaniem

Przewodniczący Komisji

Marek Ast

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.38.2025
Data wpływu 24. 04. 2025

OPINIA nr 166

Komisji Ustawodawczej

w sprawie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym wraz z autopoprawką

przyjęta na posiedzeniu
w dniu 24 kwietnia 2025 r.

dla Marszałka Sejmu

Komisja Ustawodawcza, na posiedzeniu w dniu 24 kwietnia 2025 r., rozpatrzyła skierowany przez Marszałka Sejmu – w trybie art. 34 ust. 8 regulaminu Sejmu, celem wyrażenia opinii w świetle zgłoszonych wątpliwości w sprawie zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej – poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym wraz z autopoprawką. Komisja, po przedstawieniu projektu i wysłuchaniu ekspertów, przeprowadziła dyskusję. W wyniku głosowania Komisja

- **uznała ten projekt za dopuszczalny.**

Przewodniczący Komisji

Marek Ast

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L.dz. SPS-III.020.33.31.2025
Data wpływu 31.03.2025r.

BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 31 marca 2025 r.

BEOS-WPEiM-582/25

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Marta Golbik)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2022 r. poz. 990, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje przyjęcie kompleksowej ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Projektowana ustawa przyznaje psychoterapeutom status zawodu zaufania publicznego oraz ustanawia samorząd zawodowy psychoterapeutów. Projektowana ustawa ma określić zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zapewnić skuteczny nadzór nad osobami go wykonującymi, zarówno w podmiotach leczniczych, jak i na rynku prywatnym. Wprowadzenie ustawy, zdaniem wnioskodawców, umożliwi stworzenie spójnego systemu regulacyjnego, który obejmie zasady szkolenia i uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu, rejestrację psychoterapeutów, podmiotów szkolących i egzaminujących, pieczę nad wykonywaniem zawodu oraz zasady odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów.

Projekt reguluje m.in. następujące kwestie:

- uznanie zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego (art. 1 ust. 2);
- ochronę prawną tytułu „psychoterapeutka" i „psychoterapeuta" (art. 1 ust. 4);
- definicję wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 2);
- formy wykonywania zawodu (art. 5);
- zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 8 i n.), w tym zasady wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, warunki, które musi spełniać osoba, by być wpisaną do Rejestru Psychoterapeutów (art. 9), dane wpisywane do Rejestru Psychoterapeutów (art. 17), sposoby wykonywania czynności zawodowych (art. 28);

- przetwarzanie danych osobowych (art. 33);
- szkolenie psychoterapeutów aplikantów i psychoterapeutów (art. 34 i n.), w tym Rejestr Podmiotów Szkolących (art. 39) i zasady wpisu do tego rejestru (art. 35 i 36), Rejestr Ośrodków Egzaminacyjnych (art. 48), przeprowadzanie i zakres egzaminu certyfikującego (będącego podstawą do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, który jest jednym z warunków wpisu do Rejestru Psychoterapeutów) (art. 60-64);
- samorząd zawodowy psychoterapeutów (art. 74 i n.), w tym jego zadania (art. 74 i 75) i organizację (art. 76 i n., art. 87 i n., art. 97 i n., art. 105 i n., art.), a także majątek i gospodarkę finansową (art. 169-171);
- odpowiedzialność dyscyplinarną psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów (art. 115 i n.), w tym postępowanie dyscyplinarne (art. 121 i n.) i postępowanie mediacyjne (art. 157 i art. 158);
- przesłanki zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta (art. 159), przesłanki skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów (art. 161);
- przepisy karne i kary pieniężne (art. 166-168);
- przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe (art. 172 i n.).

Projektowana ustawa ma wejść w życie w terminie 1 roku od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 44, dotyczącego ośrodków stażowych, w których psychoterapeuta aplikant ma odbywać staż. Przepis ten ma wejść w życie po upływie 10 lat od opublikowania ustawy.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

2.1. Ze względu na przedmiot projektu ustawy należy przywołać art. 168 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (dalej: TfUE), zgodnie z którym Unia Europejska dąży do osiągnięcia wysokiego poziomu ochrony zdrowotnej w ramach wszystkich swoich polityk i działań. Działanie Unii, uzupełniające polityki krajowe, nakierowane jest na poprawę zdrowia publicznego, zapobieganie chorobom i dolegliwościom ludzkim oraz usuwanie źródeł zagrożeń. Formułowanie krajowych polityk zdrowotnych jest wyłączną kompetencją państw członkowskich, a działania UE nie obejmują określania polityk zdrowotnych ani organizacji i świadczenia usług zdrowotnych i opieki medycznej w państwach członkowskich.

2.2. Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy należy również odnieść do zawartych w przepisach prawa UE regulacji dotyczących swobody przepływu osób, przedsiębiorczości i swobody świadczenia usług. W tym zakresie należy wskazać następujące regulacje prawa pierwotnego UE:

a) Art. 45 TfUE ustanawiający swobodę przepływu pracowników wewnątrz Unii. Przepis ten zakłada zniesienie wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową między pracownikami państw

członkowskich w zakresie zatrudnienia, wynagrodzenia i innych warunków pracy.

b) Art. 49 TfUE zakazujący stosowania ograniczeń swobody przedsiębiorczości wobec obywateli jednego państwa członkowskiego UE na terytorium innego państwa członkowskiego UE. Swoboda przedsiębiorczości obejmuje podejmowanie i wykonywanie działalności prowadzonej na własny rachunek, jak również zakładanie i zarządzanie przedsiębiorstwami, na warunkach określonych przez ustawodawstwo państwa przyjmującego dla własnych obywateli.

c) Art. 56 TfUE zakazujący stosowania ograniczeń w swobodnym świadczeniu usług wewnątrz Unii w odniesieniu do obywateli państw członkowskich mających swe przedsiębiorstwo w państwie członkowskim UE innym niż państwo odbiorcy świadczenia.

W zakresie prawa pochodnego należy wskazać dyrektywę 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych [1] (dalej: „dyrektywa 2005/36/WE" lub „dyrektywa"). Zobowiązuje ona państwa członkowskie UE – które uzależniają dostęp do zawodów regulowanych[2] lub ich wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych[3] – do uznawania kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych państwach członkowskich UE. Dyrektywa ustanawia zasady uznawania kwalifikacji zawodowych obywateli państw członkowskich, którzy zamierzają wykonywać zawód regulowany w państwie członkowskim innym niż to, w którym uzyskali kwalifikacje zawodowe, zarówno jako osoba pracująca na własny rachunek, jak też jako pracownik najemny. Każde państwo członkowskie może zezwolić obywatelom państwa członkowskiego posiadającym dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, który nie został uzyskany w jednym z państw członkowskich, na wykonywanie na swoim terytorium zawodu regulowanego zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie (art. 1 i 2). Dyrektywa konkretyzuje postanowienia art. 45, art. 49 i art. 56 TfUE, uszczegóławiając zasady wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji. W odniesieniu do tzw. zawodów sektorowych (np. pielęgniarka, lekarz, położna, dentysta, weterynarz, architekt) dyrektywa 2005/36/WE ustanawia zasadę automatycznego uznawania kwalifikacji (przepisy rozdziału III tytułu III – art. 21 i n. dyrektywy). Zasada ta

[1] Dz. Urz. UE L 255 z 30.9.2005 r., s. 22, ze zm.

[2] Zawód regulowany, w rozumieniu art. 3 ust. 1 lit. a dyrektywy 2005/36/WE, oznacza działalność zawodową lub zespół działalności zawodowych, których podjęcie, wykonywanie, lub jeden ze sposobów wykonywania wymaga, na mocy przepisów krajowych, posiadania specjalnych kwalifikacji zawodowych.

[3] Zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. b i c dyrektywy „kwalifikacje zawodowe" oznaczają kwalifikacje potwierdzone dokumentem potwierdzającym posiadanie kwalifikacji: dyplomem, świadectwem lub innym dokumentem, wydanym przez organ państwa członkowskiego wyznaczonym zgodnie z przepisami krajowymi tego państwa, potwierdzającym pomyślne ukończenie kształcenia zawodowego, odbywanego w przeważającej części na terytorium Unii.

nie ma natomiast zastosowania do zawodów objętych ogólnym systemem uznawania kwalifikacji.

Do zawodów objętych system ogólnym stosuje się pozostałe przepisy dyrektywy 2005/36/WE (w szczególności art. 10-14). Zgodnie z art. 12 akapit pierwszy dyrektywy każdy dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji lub zestaw dokumentów potwierdzających posiadanie kwalifikacji wydany przez właściwy organ państwa członkowskiego, poświadczający ukończenie kształcenia w Unii, w pełnym lub niepełnym wymiarze, w ramach programów formalnych lub poza nimi, którego poziom został uznany przez to państwo członkowskie za równorzędny i który przyznaje jego posiadaczowi te same prawa w zakresie dostępu do zawodu lub jego wykonywania lub przygotowuje do wykonywania tego zawodu, jest traktowany jako dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 11, co dotyczy także odpowiedniego poziomu. Zgodnie natomiast z art. 13 ust. 1 dyrektywy, w przypadku gdy w przyjmującym państwie członkowskim dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie uzależnione są od posiadania określonych kwalifikacji zawodowych, właściwy organ tego państwa członkowskiego zezwala wnioskodawcom na dostęp do tego zawodu i jego wykonywanie na tych samych warunkach, które stosuje się wobec własnych obywateli, jeśli posiadają oni poświadczenie kompetencji lub dokument potwierdzający posiadanie kwalifikacji, o których mowa w art. 11, wymagany przez inne państwo członkowskie do celów dostępu do danego zawodu i jego wykonywania na terytorium tego państwa.

Przepisy dyrektywy 2005/36/WE, odnoszące się do zawodów objętych ogólnym systemem, zostały implementowane do prawa polskiego ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej[4] (dalej: „ustawa horyzontalna").

Ponieważ proponowana ustawa zakłada ustanowienie nowej, kompleksowej regulacji dotyczącej zawodu psychoterapeuty określającej m.in. zasady i warunki wykonywania tego zawodu, należy przywołać także dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/958 z dnia 28 czerwca 2018 r. w sprawie analizy proporcjonalności przed przyjęciem nowych regulacji dotyczących zawodów[5] (dalej: „dyrektywa (UE) 2018/958"). Dyrektywa ta ma zastosowanie do objętych zakresem stosowania dyrektywy 2005/36/WE przepisów krajowych państw członkowskich, ograniczających dostęp do zawodu regulowanego, wykonywanie tych zawodów lub jeden ze sposobów ich wykonywania, w tym używanie tytułów zawodowych i wykonywanie działalności zawodowej dozwolonej posiadaczowi takiego tytułu.

2.3. Odnosząc się do przepisów projektu ustawy dotyczących przetwarzania danych osobowych należy wskazać rozporządzenie Parlamentu

[4] Dz. U. z 2023 r. poz. 334.
[5] Dz. Urz. UE L 173 z 9.7.2018 r., s. 25.

Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych)[6] (dalej: RODO). Zgodnie z motywem 4 preambuły oraz art. 1 tego rozporządzenia chroni ono podstawowe prawa i wolności uznane w Karcie Praw Podstawowych Unii Europejskiej, w szczególności prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego oraz ochrony danych osobowych. RODO ma zastosowanie do przetwarzania danych osobowych w sposób całkowicie lub częściowo zautomatyzowany oraz do przetwarzania w sposób inny niż zautomatyzowany danych osobowych stanowiących część zbioru danych lub mających stanowić część zbioru danych (art. 2 ust. 1 RODO). Rozporządzenie jest bezpośrednio stosowane w państwach członkowskich. Zgodnie z art. 4 pkt 1 RODO „dane osobowe" oznaczają informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej; możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej. „Przetwarzanie" oznacza operację lub zestaw operacji wykonywanych na danych osobowych lub zestawach danych osobowych w sposób zautomatyzowany lub niezautomatyzowany, taką jak zbieranie, utrwalanie, organizowanie, porządkowanie, przechowywanie, adaptowanie lub modyfikowanie, pobieranie, przeglądanie, wykorzystywanie, ujawnianie poprzez przesłanie, rozpowszechnianie lub innego rodzaju udostępnianie, dopasowywanie lub łączenie, ograniczanie, usuwanie lub niszczenie (art. 4 pkt 2 RODO).

3. Analiza przepisów projektu ustawy pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Opiniowany projekt ustawy wymaga oceny zgodności z przepisami prawa Unii Europejskiej ustanowionymi w: 1) dyrektywie 2005/36/WE, 2) dyrektywie (UE) 2018/958, 3) RODO.

3.1. Przepisy dyrektywy 2005/36/WE nie włączyły zawodu psychoterapeuty do zawodów sektorowych, do których stosowana jest zasada automatycznego uznawania kwalifikacji. Zawód ten jest więc objęty systemem ogólnym uznawania kwalifikacji zawodowych. Jest on zawodem regulowanym w rozumieniu dyrektywy, ponieważ stanowi działalność zawodową, której podjęcie, wykonywanie lub sposób wykonywania wymaga, na mocy polskich przepisów[7],

[6] Dz. Urz. UE L 119 z 4.5.2016 r., s. 1, ze zm.

[7] Zob. art. 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2024 r. poz. 917).

posiadania specjalnych kwalifikacji. W przypadku uchwalenia proponowanej ustawy kwalifikacje te określi projektowana ustawa. Z punktu widzenia prawa krajowego psychoterapeuta będzie zawodem regulowanym w rozumieniu art. 5 pkt 1 i 4 ustawy horyzontalnej, wdrażającej dyrektywę 2005/36/WE. Projektowana ustawa ustanawia dodatkowe wymogi, w stosunku do ustawy horyzontalnej, dotyczące uznawania kwalifikacji zawodowych psychoterapeutów nabytych w państwach członkowskich UE.

Zgodnie z art. 8 ust. 1 projektu prawo wykonywania zawodu powstawałoby z chwilą wpisania do Rejestru Psychoterapeutów. Natomiast, zgodnie z art. 8 ust. 4 w zw. z art. 13 projektu psychoterapeuta aplikant będzie mógł rozpocząć prowadzenie psychoterapii (tymczasowe prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty) po uzyskaniu wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów. Do Rejestru Psychoterapeutów będzie mogła być wpisana osoba, która m.in. posiada tytuł zawodowy lekarza lub tytuł zawodowy magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, wymienionych w rozporządzeniu Ministra Edukacji i Nauki z dnia 11 października 2022 r., w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych[8] (art. 9 pkt 2) (analogiczny wymóg dotyczy wpisu do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów – art. 13 ust. 2) oraz uzyskała certyfikat psychoterapeuty lub tytuł specjalisty psychoterapii lub specjalisty psychoterapii dzieci i młodzieży, zgodnie z odrębnymi przepisami (art. 9 pkt 3). Do Rejestru Psychoterapeutów będzie także wpisywana osoba, która posiada wykształcenie lub szkolenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli uznanie tego wykształcenia za równorzędne wynika z umów międzynarodowych lub prawa Unii Europejskiej, a w szczególności jeżeli uzyskany dyplom ukończenia studiów wyższych na podstawie odrębnych przepisów jest honorowany w Polsce i odpowiada tytułowi wymienionemu w art. 9 pkt 2 lub ukończone szkolenie jest porównywalne z wymaganiami art 9 pkt 3 (art. 12). Do Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów będzie również wpisywana osoba, która posiada wykształcenie lub szkolenie oraz doświadczenie zdobyte w innym kraju niż Rzeczpospolita Polska, jeżeli jest ono równorzędne z wymaganiami przewidzianymi dla Aplikantów Psychoterapii[9] (art. 13 ust. 5 projektu).

Zgodnie z art. 19 ust. 5 pkt 2 i 3 projektu cudzoziemiec, ubiegający się o wpis do Rejestru Psychoterapeutów i Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów zobowiązany jest dołączyć: oryginał tłumaczony na język polski przez tłumacza przysięgłego lub notarialnie poświadczoną kopię zaświadczenia wydanego przez właściwe organy państwa lub państwa członkowskiego Unii Europejskiej,

[8] Dz. U. poz. 2202.

[9] Należy zauważyć, że pojęcie „aplikantów psychoterapii" występuje jedynie w art. 13 ust. 5 projektu (występuje także dwukrotnie w Deklarowanych Skutkach Regulacji – s. 4 i 5). W pozostałych przypadkach projekt posługuje się terminem „psychoterapeuci aplikanci". Na użytek niniejszej opinii przyjęto, że aplikant psychoterapii oznacza psychoterapeutę aplikanta.

Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, stwierdzające, że zgodnie z prawem wykonuje w tym państwie zawód psychoterapeuty oraz że w chwili składania oświadczenia nie obowiązuje go zakaz wykonywania zawodu psychoterapeuty, nawet tymczasowy; zaświadczenie o wykonywaniu zawodu psychoterapeuty przez co najmniej rok w okresie ostatnich dwóch lat albo dokument potwierdzający kwalifikacje zawodowe, w przypadku gdy zawód psychoterapeuty nie jest regulowany w państwie siedziby lub miejsca zamieszkania osoby ubiegającej się o wpis.

Z przepisów art. 9 pkt 2 w zw. z art. 12 projektu wynika, że prawo do wykonywania zawodu psychoterapeuty będzie przysługiwać m.in. osobie, która uzyskała za granicą wykształcenie uznane za równorzędne w RP w stosunku do tytułu zawodowego lekarza lub tytułu zawodowego magistra w dziedzinie nauk humanistycznych, społecznych, sztuki, medycznych i nauk o zdrowiu, rodzinie oraz w dyscyplinie nauk teologicznych, tj. osobie posiadającej uznany w trybie ustawy horyzontalnej dyplom lub inny dokument potwierdzający kwalifikacje do wykonywania zawodu psychoterapeuty uzyskane w państwie członkowskim UE innym niż RP. Przepisy te należy odnieść do art. 1 i 4 dyrektywy 2005/36/WE. Art. 1 stanowi, że państwo członkowskie uzależniające dostęp do zawodu regulowanego lub jego wykonywanie na swoim terytorium od posiadania szczególnych kwalifikacji zawodowych uznaje, dla celów dostępu do tego zawodu i jego wykonywania, kwalifikacje zawodowe, uzyskane w innym lub innych państwach członkowskich, które umożliwiają posiadaczowi kwalifikacji wykonywanie w tych państwach zawodu. Artykuł 4 ust. 1 i 2 dyrektywy określają natomiast skutki uznania kwalifikacji zawodowych. Postanowiono w nich, że uznanie kwalifikacji zawodowych przez przyjmujące państwo członkowskie pozwala beneficjentom na uzyskanie w tym państwie członkowskim dostępu do tego samego zawodu, w odniesieniu do którego posiadają kwalifikacje w rodzimym państwie członkowskim, oraz wykonywanie tego zawodu w przyjmującym państwie członkowskim na tych samych warunkach, jakie obowiązują obywateli przyjmującego państwa członkowskiego. Dla celów dyrektywy 2005/36/WE zawód, który wnioskodawca pragnie wykonywać w przyjmującym państwie członkowskim, uznaje się za ten sam, do którego wykonywania kwalifikacje wnioskodawca posiada w rodzimym państwie członkowskim, jeżeli w obu przypadkach chodzi o porównywalną działalność.

W odniesieniu do psychoterapeutów aplikantów analogiczną regulację, w zakresie uznawania wykształcenia uzyskanego w innym państwie członkowskim, zawiera art. 13 ust. 5 projektu.

Przepisy art. 9 pkt 2 i 3 oraz art. 12 i 13 ust.5 projektu są zgodne z art. 1, art. 4, art. 12 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE, ponieważ zapewniają prawo wykonywania zawodu psychoterapeuty osobom, których

kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, uzyskane w innym państwie członkowskim niż RP, zostały uznane w Polsce w trybie ustawy horyzontalnej.

Także art. 19 ust. 5 pkt 2 i 3 projektu należy uznać za zgodny z art. 1, art. 4, art. 12 akapit pierwszy i art. 13 ust. 1 dyrektywy 2005/36/WE, gdyż – w zakresie swojej regulacji – zapewnia, w celu uzyskania wpisu w Rejestrze Psychoterapeutów albo w Rejestrze Psychoterapeutów Aplikantów, uznawanie kwalifikacji zawodowych uzyskanych w innych niż Polska państwach członkowskich UE.

3.2. Propozycję przyjęcia nowej ustawy określającej zasady i warunki wykonywania zawodu psychoterapeuty należy odnieść do postanowień dyrektywy (UE) 2018/958. Dyrektywa ta określa reguły przeprowadzania ocen proporcjonalności przed wprowadzeniem nowych lub przed zmianą obowiązujących przepisów krajowych ograniczających dostęp do zawodów regulowanych lub wykonywanie tych zawodów (art. 1 dyrektywy (UE) 2018/958). Państwa członkowskie są zobowiązane do przeprowadzenia oceny proporcjonalności proponowanych nowych przepisów zgodnie z zasadami określonymi w dyrektywie, a zakres takiej oceny powinien być proporcjonalny do charakteru, treści i skutków przepisu (art. 4 dyrektywy (UE) 2018/958). Państwa członkowskie zapewniają, by przepisy te ani bezpośrednio, ani pośrednio nie były dyskryminujące ze względu na przynależność państwową lub miejsce zamieszkania (art. 5 dyrektywy (UE) 2018/958) oraz by miały uzasadnienie w celach leżących w interesie publicznym (art. 6 dyrektywy (UE) 2018/958). Wprowadzane przepisy muszą być odpowiednie do zapewnienia osiągnięcia założonego celu i nie mogą wykraczać poza to, co jest konieczne dla osiągnięcia tego celu (art. 7 dyrektywy (UE) 2018/958). Przed wprowadzeniem przepisów państwa członkowskie, za pomocą odpowiednich środków, udostępniają informacje obywatelom, usługobiorcom i innym podmiotom, w tym stronom niebędącym osobami wykonującymi dany zawód, angażują wszystkie zainteresowane strony oraz umożliwiają im przedstawienie uwag. W stosownych przypadkach i w miarę potrzeb państwa członkowskie przeprowadzają konsultacje publiczne zgodnie z ich procedurami krajowymi (art. 8 dyrektywy (UE) 2018/958).

Zawód psychoterapeuty jest zawodem regulowanym w rozumieniu dyrektywy 2005/36/WE, dyrektywy (UE) 2018/958 oraz ustawy horyzontalnej. Projektowana ustawa stanowi istotną zmianę obowiązujących przepisów prawa polskiego ograniczających dostęp do zawodu psychoterapeuty. Dyrektywa (UE) 2018/958 została wdrożona do prawa polskiego na mocy ustawy horyzontalnej (rozdział 6a – Zapewnianie proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru przepisów regulacyjnych i wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych). Wskazane przepisy ustawy horyzontalnej określają wymogi dotyczące obowiązku konsultacji, analizy proporcjonalności i uzasadniania wprowadzanych lub zmienianych przepisów

dotyczących dostępu do zawodów regulowanych lub wykonywania tych zawodów. Art. 50f ustawy horyzontalnej stanowi, iż powody uznania projektowanych przepisów regulacyjnych lub projektowanych wymogów dotyczących świadczenia usług transgranicznych za zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru, przedstawia się w uzasadnieniu projektu aktu prawnego, w tym aktu normatywnego, zawierającego te przepisy lub wymogi albo w załączniku do oceny skutków regulacji, stanowiącej odrębną część uzasadnienia projektu aktu prawnego, w tym aktu normatywnego. Obowiązkowe jest przeprowadzenie konsultacji projektu aktu prawnego zawierającego przepisy regulacyjne lub wymogi dotyczące świadczenia usług transgranicznych.

Uzasadnienie i deklarowane skutki regulacji dołączone do opiniowanego projektu ustawy wskazują powody uznania projektowanych przepisów regulacyjnych za zgodne z zasadami proporcjonalności, uzasadnionego i niedyskryminującego charakteru. Projekt zawiera informację na temat przeprowadzenia oceny proporcjonalności regulacji określającej wymogi kwalifikacyjne dotyczące wykonywania zawodu. W tym zakresie projekt ustawy można uznać za zgodny z dyrektywą (UE) 2018/958.

Zgodnie z art. 11 dyrektywy (UE) 2018/958 powody uznania za uzasadnione i proporcjonalne przepisów są odnotowywane przez państwa członkowskie w bazie danych zawodów regulowanych, prowadzonej przez Komisję Europejską na podstawie dyrektywy 2005/36/WE. Państwa członkowskie powiadamiają Komisję Europejską o przepisach i powodach uznania ich za uzasadnione i proporcjonalne w terminie sześciu miesięcy od ich przyjęcia (art. 11 dyrektywy (UE) 2018/958 w związku z art. 59 dyrektywy 2005/36/WE).

3.3. Przepisy projektu przewidują przetwarzanie danych osobowych. Psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają prowadzić dokumentację i zbierać dane osobowe w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 33 ust. 1). Zaproponowano wprowadzenie obowiązku przechowywania dokumentacji przez okres 5 lat od zakończenia psychoterapii (art. 33 ust. 2 projektu). Ogólne zasady prowadzenia i przechowywania dokumentacji określiłaby Krajowa Rada Psychoterapeutów (art. 33 ust. 3). Zgodnie z art. 31 ust. 1 projektu psychoterapeuta i psychoterapeuta aplikant mają obowiązek zachowania w tajemnicy informacji związanych z osobą korzystającą z psychoterapii, uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu psychoterapeuty. Podobnie, zgodnie z art. 31 ust. 2 projektu, superwizor oraz osoby uczestniczące w superwizji grupowej mają obowiązek zachować informacje dotyczące prezentowanego procesu psychoterapeutycznego w tajemnicy. Zasada zachowania tajemnicy zawodowej psychoterapeuty nie miałaby jednak zastosowania w enumeratywnie wymienionych w ust. 7 tego przepisu przypadkach. Obowiązek zachowania tajemnicy zawodowej nie będzie

ograniczony w czasie (art. 31 ust. 6 projektu). Zgodnie z art. 17 ust. 2 projektu Rejestr Psychoterapeutów jest jawny m.in. w zakresie imienia i nazwiska wpisanych doń osób. W takim samym zakresie, zgodnie z art. 18 ust. 2 projektu, jawny jest Rejestr Psychoterapeutów Aplikantów [10] . Krajowa Rada Psychoterapeutów określiłaby szczegółowe zasady prowadzenia rejestrów.

Przepisy projektu przewidujące przetwarzanie danych osobowych podlegają ocenie co do zgodności z kryteriami przetwarzania danych osobowych określonych w RODO.

Przewidziana w art. 31 ust. 7 projektu możliwość przekazywania przez psychoterapeutę danych osobowych dotyczących osoby korzystającej z psychoterapii innym podmiotom jest przetwarzaniem danych osobowych w rozumieniu art. 4 pkt 2 RODO. Z art. 2 ust. 1 w zw. z art. 33 ust. 1 projektu wynika, że wykonywanie zawodu psychoterapeuty zakłada przetwarzanie danych osobowych dotyczących zdrowia, stanowiących szczególną kategorię danych w rozumieniu art. 9 RODO (tzw. dane wrażliwe).

Przepis art. 31 ust. 7 projektu zakłada, że psychoterapeuta byłby zwolniony z obowiązku zachowania w tajemnicy danych wrażliwych w przypadku, gdy: istnieje poważne zagrożenie dla życia i zdrowia osoby korzystającej z psychoterapii lub dla życia i zdrowia innych osób; zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji związanych z prowadzeniem psychoterapii o osobie korzystającej z psychoterapii innym osobom wykonującym zawód psychoterapeuty lub zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń; podjęte zostaje dochodzenie roszczeń przez bliskich, po śmierci osoby korzystającej z psychoterapii, po zwolnieniu z tajemnicy zawodowej przez sąd; psychoterapeuta stał się niezdolny do wykonywania swoich obowiązków i zachodzi konieczność objęcia osób korzystających z psychoterapii dalszą opieką psychoterapeutyczną przez innego psychoterapeutę (przekazaniu ulegają dane niezbędne do nawiązania kontaktu z osobą korzystającą z psychoterapii); osoba korzystająca z psychoterapii lub jej przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy zawodowej przez psychoterapeutę po uprzednim poinformowaniu tych osób o skutkach ujawnienia tajemnicy zawodowej niekorzystnych dla tej osoby, lub tak stanowią odrębne przepisy.

Artykuł 9 ust. 1 RODO zalicza dane dotyczące zdrowia do kategorii danych osobowych objętych szczególnym reżimem ich przetwarzania. Kryteria legalności przetwarzania danych wrażliwych zostały określone w art. 9 ust. 2 RODO. Przetwarzanie takich danych jest legalne, jeśli spełniony jest jeden z warunków określonych w art. 9 ust. 2 RODO. Z punktu widzenia proponowanej regulacji można wskazać przesłanki legalności przetwarzania danych wrażliwych określone w art. 9 ust. 2 lit. c, f, h, i RODO, tj. odpowiednio: przetwarzanie jest

[10] Należy zauważyć, że określony w projekcie zakres jawności danych umieszczanych w Rejestrze Psychoterapeutów Aplikantów nie jest możliwy do precyzyjnego określenia, gdyż art. 18 ust. 2 projektu odsyła do nieistniejących art. 17 ust. 2 pkt 8 i 9 projektu.

niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby fizycznej, a osoba, której dane dotyczą, jest fizycznie lub prawnie niezdolna do wyrażenia zgody; przetwarzanie jest niezbędne do ustalenia, dochodzenia lub obrony roszczeń lub w ramach sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy; przetwarzanie jest niezbędne do celów profilaktyki zdrowotnej lub medycyny pracy, do oceny zdolności pracownika do pracy, diagnozy medycznej, zapewnienia opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego, leczenia lub zarządzania systemami i usługami opieki zdrowotnej lub zabezpieczenia społecznego na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego lub zgodnie z umową z pracownikiem służby zdrowia; przetwarzanie jest niezbędne ze względów związanych z interesem publicznym w dziedzinie zdrowia publicznego, na podstawie prawa Unii lub prawa państwa członkowskiego, które przewidują odpowiednie, konkretne środki ochrony praw i wolności osób, których dane dotyczą, w szczególności tajemnicę zawodową.

Można uznać, że proponowane przepisy dotyczące przetwarzania danych osobowych spełniają kryteria legalności przetwarzania danych wrażliwych określone w art. 9 ust. 2 RODO, wobec czego projekt ustawy nie narusza reżimu ochrony danych osobowych określonego w RODO.

4. Konkluzje

Poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty i samorządzie zawodowym nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Autor:
Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33.32.2025
Data wpływu 31.03.2025r.

BIURO EKSPERTYZ I OCENY SKUTKÓW REGULACJI
KANCELARII SEJMU

Warszawa, 31 marca 2025 r.

BEOS-WPEiM-583/25

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia w sprawie stwierdzenia, czy poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym w wersji uwzględniającej autopoprawkę (przedstawiciel wnioskodawców: posłanka Marta Golbik) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu

Projekt przewiduje przyjęcie kompleksowej ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym. Projektowana ustawa przyznaje psychoterapeutom status zawodu zaufania publicznego oraz ustanawia samorząd zawodowy psychoterapeutów. Projektowana ustawa ma określić zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty oraz zapewnić skuteczny nadzór nad osobami go wykonującymi, zarówno w podmiotach leczniczych, jak i na rynku prywatnym. Wprowadzenie ustawy, zdaniem wnioskodawców, umożliwi stworzenie spójnego systemu regulacyjnego, który obejmie zasady szkolenia i uzyskiwania prawa do wykonywania zawodu, rejestrację psychoterapeutów, podmiotów szkolących i egzaminujących, pieczę nad wykonywaniem zawodu oraz zasady odpowiedzialności zawodowej psychoterapeutów.

Projekt reguluje m.in. następujące kwestie:

- uznanie zawodu psychoterapeuty za zawód zaufania publicznego (art. 1 ust. 2);
- ochronę prawną tytułu „psychoterapeutka" i „psychoterapeuta" (art. 1 ust. 4);
- definicję wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 2);
- formy wykonywania zawodu (art. 5);
- zasady wykonywania zawodu psychoterapeuty (art. 8 i n.), w tym zasady wpisu do Rejestru Psychoterapeutów, warunki, które musi spełniać osoba, by być wpisaną do Rejestru Psychoterapeutów (art. 9), dane wpisywane do Rejestru Psychoterapeutów (art. 17), sposoby wykonywania czynności zawodowych (art. 28);
- przetwarzanie danych osobowych (art. 33);

- szkolenie psychoterapeutów aplikantów i psychoterapeutów (art. 34 i n.), w tym Rejestr Podmiotów Szkolących (art. 39) i zasady wpisu do tego rejestru (art. 35 i 36), Rejestr Ośrodków Egzaminacyjnych (art. 48), przeprowadzanie i zakres egzaminu certyfikującego (będącego podstawą do uzyskania certyfikatu psychoterapeuty, który jest jednym z warunków wpisu do Rejestru Psychoterapeutów) (art. 60-64);
- samorząd zawodowy psychoterapeutów (art. 74 i n.), w tym jego zadania (art. 74 i 75) i organizację (art. 76 i n., art. 87 i n., art. 97 i n., art. 105 i n., art.), a także majątek i gospodarkę finansową (art. 169-171);
- odpowiedzialność dyscyplinarną psychoterapeutów i psychoterapeutów aplikantów (art. 115 i n.), w tym postępowanie dyscyplinarne (art. 121 i n.) i postępowanie mediacyjne (art. 157 i art. 158);
- przesłanki zawieszenia prawa do wykonywania zawodu psychoterapeuty i psychoterapeuty aplikanta (art. 159), przesłanki skreślenia z Rejestru Psychoterapeutów lub Rejestru Psychoterapeutów Aplikantów (art. 161);
- przepisy karne i kary pieniężne (art. 166-168);
- przepisy przejściowe, dostosowujące i końcowe (art. 172 i n.).

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

Poselski projekt ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym, w wersji uwzględniającej autopoprawkę, **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej** w rozumieniu art. 95a regulaminu Sejmu.

Autor:
Bartosz Pawłowski
ekspert ds. legislacji
w Biurze Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Akceptował:
Wicedyrektor
Biura Ekspertyz
i Oceny Skutków Regulacji

Ziemowit Cieślik
/podpisano elektronicznie/

WYDZIAŁ OBSŁUGI PREZYDIUM SEJMU
L. dz. SPS-III.020.33. .2025
Data wpływu 07.04.25 r.

PIU
POLSKA IZBA UBEZPIECZEŃ

Warszawa, 4 kwietnia 2025 r.

PIU 195/2025

Szanowny Pan
Dariusz Salamończyk
Zastępca Szefa
Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze,

Polska Izba Ubezpieczeń, będąca zgodnie z art. 420 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (tj. Dz.U. z 2024 r. poz. 838) organizacją ubezpieczeniowego samorządu gospodarczego pragnie przedstawić następujące stanowisko odnośnie poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym (RPW/5317/2025).

Izba proponuje następujące brzmienie art. 32 projektu ustawy:

„1. Psychoterapeuta oraz psychoterapeuta aplikant podlegają obowiązkowemu ubezpieczeniu od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu zawodu.
2. Obowiązek ubezpieczenia, o którym mowa ust. 1 projektu ustawy, nie dotyczy psychoterapeutów niewykonujących zawodu.
3. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rodziny, pracy i polityki społecznej po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Psychoterapeutów oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego, o którym mowa w ust. 1, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań."

Zmiana w proponowanym art. 32 ust. 1 projektu ustawy polegająca na zastąpieniu zwrotu „przy wykonywaniu czynności zawodowych" zwrotem „przy wykonywaniu zawodu" uzasadniona jest tym, że projekt ustawy nie określa czynności zawodowych psychoterapeuty, wskazuje natomiast w art. 2 na czym polega wykonywanie zawodu psychoterapeuty. Dodatkowo zmiana ta zapewni spójność pojęciową z art. 11 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych UFG i PBUK, zgodnie z którym obowiązkowymi ubezpieczeniami, o których mowa w art. 4 pkt 4 ww. ustawy jest objęta odpowiedzialność cywilna podmiotów za szkody wyrządzone m. in. przy wykonywaniu zawodu.

Zmiana art. 32 ust. 2 polega na wykreśleniu słowa „czynnie", które wydaje się być zbędne przy wskazywaniu faktu niewykonywana zawodu jako negatywnej przesłanki do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia oc.

Zmiana w art. 32 ust. 3 polegająca na wskazaniu Ministra właściwego do spraw instytucji finansowych jako właściwego do wydania rozporządzenia jest rozwiązaniem w pełni spójnym z dotychczasowymi regulacjami, które przewidują uregulowanie w drodze aktu wykonawczego szczegółowego zakresu ubezpieczenia obowiązkowego.

Izba wnosi również o wykreślenie z art. 5 ust. 1, zdanie wstępne zwrotu *„w szczególności"* i stworzenie tym samym katalogu zamkniętego form wykonywania zawodu przez psychoterapeutę, wskazując, że zaproponowany katalog form wykonywania zawodu jest o wiele szerszy niż w przypadku innych uregulowanych zawodów medycznych.

Izba proponuje następujące brzmienie art. 5 ust. 1 pkt 4 projektu ustawy:

„4) w ramach jednoosobowej działalności gospodarczej".

Powyższa zmiana pozwoli na uniknięcie wątpliwości interpretacyjnych.

Przedstawiając powyższe stanowisko, Polska Izba Ubezpieczeń wyraża swoją gotowość do aktywnego uczestnictwa i wsparcia w procesie konsultacji poselskiego projektu ustawy o zawodzie psychoterapeuty oraz samorządzie zawodowym.

Z wyrazami szacunku,

Jan Grzegorz Prądzyński
Prezes Zarządu
Polska Izba Ubezpieczeń